TİCARET BAKANLIĞI
2018 YILI
FAALİYET RAPORU

TİCARET BAKANLIĞI

2018 YILI

FAALİYET RAPORU

Siyasi, askeri zaferler ne kadar büyük olurlarsa olsunlar, ekonomik zaferlerle taçlandırılmazlarsa meydana gelen zaferler devamlı olamaz, az zamanda söner.

Gazi M. Kemal

BAKAN SUNUŞU

2018 yılında Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile birlikte Gümrük ve Ticaret ile Ekonomi Bakanlıkları, Ticaret Bakanlığı adı altında birleştirilmiş, böylece hızlı karar almanın ve alınan kararları hızlı bir şekilde uygulamanın çok önem kazandığı günümüzde, iç ve dış ticaretin bütüncül bir bakış ile tek elden yönetildiği, etkili bir model oluşturulmuştur.

Bu yeni dönemde, Sayın Cumhurbaşkanımızın işaret ettikleri sonuç ve çözüm odaklı bir anlayış içerisinde 82 milyon vatandaşımıza hizmet veren bir kurum olarak çalışmalarımıza durmaksızın devam ediyoruz. Bu doğrultuda, ticaretin daha rekabetçi, hızlı, kolay ve güvenli yapıldığı lider ülkeler arasında yer almak üzere var gücümüzle çalışıyoruz. 2018 yılında, Türk ihracatının küresel rekabet gücünü ve ürünlerinin katma değerini artırarak dünya piyasalarından daha fazla gelir elde etmek suretiyle ülkemizi yüksek gelirli ülkeler seviyesine yükseltmek için gayret gösterdik. İç ticarette, üreticisinden tüketicisine kadar tüm halkımıza refah getirecek şartları oluşturarak modern bir piyasa ekonomisinin temellerini güçlendirdik. Gümrük süreçlerinde ise çağımızın bir gereği olan tam dijitalleşme gibi araçları da kullanarak, dış ticarette sunulan hizmetin verimli, hızlı ve yüksek standartta olmasına katkı sağladık.

Bu çalışmaların neticesinde, finansal daralmanın, küresel ekonomiye dair artan risklerin ve ticaret savaşlarının görüldüğü 2018 yılında fiili ihracatımız yüzde 7,1 artışla 168,023 milyar dolar olarak gerçekleşmiş bulunmaktadır. Bizler için asıl önemli olan yakaladığımız bu fiili yıllık ihracat rakamının aynı zamanda Cumhuriyet tarihimizin ihracat rekoru olmasıdır. Öte yandan, 2018 yılında ithalatımız yüzde 4,6 düşüşle 223,039 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Böylece ihracatımızın ithalatımızı karşılama oranı 2018 yılında 8,2 puan artışla yüzde 75,3 olarak gerçekleşmiştir.

Ülke güvenliğinin gümrük kapılarından başladığı gerçeğinden hareketle, yasadışı ticaretin ve kaçakçılığın önlenmesi amacıyla gerektiğinde İçişleri Bakanlığı'mızla koordineli şekilde çalışıyoruz. Teknoloji yoğun yatırımlara, beşeri, idari ve operasyonel kapasitenin artırılmasına öncelik veriyoruz. Hayata geçirdiğimiz elektronik sistem ve programlar sayesinde, riskli ve şüpheli hareketleri analiz ederek dürüst ticaret erbabının iş ve işlemlerini basitleştiriyor ve hızlandırıyoruz.

2018 yılı içerisinde, kaçakçılıkla mücadele kapasitesinin artırılmasına yönelik birçok proje ve uygulamayı hayata geçirdik. Bakanlığımız merkez binasında kurduğumuz Komuta Kontrol Merkezi ile kara, hava ve deniz araçlarının gümrük gözetim ve denetimini 7/24 esasına göre gerçekleştiriyoruz. Üretim ve ihracat odaklı bir büyüme modeli benimseyen Türkiye için, küresel ihracattaki payımızı artırmak, katma değeri yüksek ürünlerle küresel değer zincirindeki yerimizi sağlamlaştırmak ve Türkiye markasını dünyaya tanıtmak ve yeni rekorlara imza atmak için önümüzdeki dönemde de çalışmalarımıza kararlılıkla devam edeceğiz.

Bakanlığımızın 2018 yılı Faaliyet Raporu'nu kamuoyunun bilgisine sunar, tüm kesimlere faydalı olmasını dilerim.

Ruhsar PEKCAN
Bakan

BAKAN YARDIMCISI SUNUŞU

Üretim ve ihracat odaklı bir büyüme modeli benimseyen Türkiye için, küresel ihracattaki payımızı artırmak, ithalata olan bağımlılığımızı azaltmak, katma değeri yüksek ürünlerle küresel değer zincirindeki yerimizi sağlamlaştırmak ve Türkiye markasını dünyaya tanıtmak büyük önem arz ediyor.

Ticaretin en önemli kavşak noktası olan gümrük kapılarımızda, hizmetlerimizi hızlı ve etkin bir şekilde sürdürüyoruz. Kapılarımızı her türlü teknolojik alt yapı ile donatmak, sınır geçişlerini hızlandırmak, ticaretin en kolay ve en güvenilir yapıldığı ülke olmak hedefiyle yenileme çalışmalarımıza hızla devam ediyoruz. Bu kapsamda Gümrüklerin Dijitalleştirilmesi, Tek Pencere, Konteyner ve Liman Takip Sistemi, Liman Tek Pencere gibi çok önemli birçok projeyi hayata geçirdik.

Esnaflarımızı ve kooperatiflerimizi de rekabetçi bir yapıya kavuşturmak, piyasa gözetimi ve denetimini etkin bir şekilde yaparak tüketicinin haklarını korumak, kayıt dışılığı en aza indirmek, şeffaf bir yapıya ulaşmak ve hizmet verilen tüm alanlarda elektronik ortamın ayrıcalıklarından en üst düzeyde yararlanmak için var gücümüzle çalışıyoruz. Çok önemli projelere imza attık ve atmaya devam ediyoruz.

Ulusal menfaatlerimiz doğrultusunda, ticaret diplomasisi araçlarını ekonomik işbirliğinin derinleştirilmesi amacıyla etkin ve verimli olarak kullanıyor; sorunların çözümlenmesine ve ticaretin önündeki engellerin kaldırılmasına yönelik olarak muhataplarımız nezdinde gerekli girişimlerde bulunuyoruz.

Yurt dışında kurduğumuz Türkiye Ticaret Merkezleri (TTM) ile firmalarımıza dağıtım kanallarına erişebilmeleri için satın alma/kiralama, tanıtım, istihdam, kurulum ve dekorasyon giderlerine yönelik destekler sağlıyoruz.

Stratejik yönetim anlayışının en önemli araçlarından birisi de faaliyet raporlarıdır. Söz konusu raporlar, yönetim sistemimizde mali disiplinin, saydamlığın ve hesap verilebilirliğin en önemli araçlarındandır.

Bu bilinçle, şeffaflık ve hesap verme sorumluluğuna dayalı bir stratejik yönetim anlayışının sonucu olarak 2018 Yılı Faaliyet Raporu hazırlanmış olup, raporun hazırlanmasında emeği geçen tüm mesai arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Gonca Işık YILMAZ BATUR
Bakan Yardımcısı

İÇİNDEKİLER

BAKAN SUNUŞU i

BAKAN YARDIMCISI SUNUŞU ii

İÇİNDEKİLER iii

KISALTMALAR v

TABLO LİSTESİ xii

ŞEKİL LİSTESİ xiv

1. GENEL BİLGİLER 1

1.1.MİSYON VE VİZYON 2

1.1.1. Misyonumuz 2

1.1.2. Vizyonumuz 2

1.2.YETKİ, GÖREV VE SORUMLULUKLAR 2

1.3.İDAREYE İLİŞKİN BİLGİLER 4

1.3.1. Tarihçe 4

1.3.2. Fiziksel Yapı 6

1.3.3. Örgüt Yapısı 7

1.3.4. Bilgi ve Teknolojik Kaynaklar 12

1.3.5. İnsan Kaynakları 14

1.3.6. Sunulan Hizmetler 22

1.3.6.1. Dış Ticaret Gelişmeleri 22

1.3.6.2. İhracat Politikaları 30

1.3.6.3. İthalat Politikaları 37

1.3.6.4. Temel Stratejiler 47

1.3.6.5. Gümrük Hizmetleri 49

1.3.6.6. Gümrük Muhafaza Hizmetleri 63

1.3.6.7. Risk ve Kontrol İşlemleri 82

1.3.6.8. Uluslararası İlişkiler 95

1.3.6.9. Tasfiye Hizmetleri 140

1.3.6.10. İç Ticaret Hizmetleri 146

1.3.6.11. Denetim Faaliyetleri 208

1.3.6.12. Stratejik Yönetim Faaliyetleri 209

1.3.6.13. Hukuk Hizmetleri 214

1.3.6.14. Diğer Hizmetler 215

1.3.7. Yönetim ve İç Kontrol Sistemi 216

2. AMAÇ VE HEDEFLER 219

2.1.İDARENİN AMAÇ VE HEDEFLERİ 220

2.2.TEMEL POLİTİKA VE ÖNCELİKLER 220

3. FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER 221

3.1. MALİ BİLGİLER 222

3.1.1. Mali Denetim Sonuçları 240

3.2. PERFORMANS BİLGİLERİ 244

3.2.1. Faaliyet ve Proje Bilgileri 244

3.2.1.1. (Mülga) Ekonomi Bakanlığı Performans Hedef Tabloları 244

3.2.1.2. (Mülga) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Performans Hedef Tabloları 285

3.2.2. Performans Sonuçları Tablosu *310*
3.2.2.1. (Mülga) Ekonomi Bakanlığı Performans Göstergesi Sonuçları (PGS) Formu 310
3.2.2.2. (Mülga) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Performans Göstergesi Sonuçları (PGS) Formu319
3.2.3. Performans Sonuçlarının Değerlendirilmesi *323*
3.2.4. Performans Bilgi Sistemi *323*

***4. KURUMSAL KABİLİYET VE KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ* 324**

4.1. ÜSTÜNLÜKLER 325
4.2. GELİŞİME AÇIK YANLAR.....325
4.3. DEĞERLENDİRMELER 326
4.3.1. Fırsatlar..... *326*
4.3.2. Tehditler..... *326*

***5. ÖNERİ VE TEDBİRLER* 328**

5.1. 2019 YILI EYLEM VE HEDEFLERİ 329

***6. EKLER* 331**

KISALTMALAR

AB: Avrupa Birliği
AB: Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü
ABAD: Avrupa Birliği Adalet Divanı
ABD: Amerika Birleşik Devletleri
ABDİGM: AB ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü
ABFT: Amerikan Şirketleri Derneği
AEO: Yetkilendirilmiş Yükümlü Uygulaması
AHM: DTÖ Anlaşmazlıkların Halli Mekanizması
AHO: Anlaşmazlıkların Halli Organı
AIS: Otomatik Tanımlama Sistemi
AİFD: Araştırmacı İlaç Firmaları Derneği
AKBİS: Akaryakıt Kaçakçılığı ile Mücadele Veri Tabanı
AKİM: AK Parti İletişim Merkezi
ANL: Anlaşmalar Genel Müdürlüğü
AR-GE: Araştırma ve Geliştirme
ASBAŞ: Antalya Serbest Bölge İşleticisi A.Ş.
AT-JSCC: Ortak Sektörel İşbirliği Komitesi
ATS: Araç Takip Sistemi
B2B: İkili İş Görüşmeleri
BAKK: Büyüyen Anadolu'ya Kredi Kolaylıkları Projesi
BDDK: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu
BDT: Bağımsız Devletler Topluluğu
BEC: Geniş Ekonomik Sınıflama
BGH: Basitleştirilmiş Gümrük Hattı
BHİM: Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği
BİDB: Bilgi işlem Dairesi Başkanlığı
BİLGE: Bilgisayarlı Gümrük Etkinlikleri
BKM: Bankalar arası Kart Merkezi
BMAEK: Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu
BRICA: Kuşak ve Yol Sanayi ve Ticaret Birliği
BTB: Bağlayıcı Tarife Bilgisi
CACCI: Asya Pasifik Ticaret ve Sanayi Odaları Konfederasyonu
CCTV: Kapalı Devre Televizyon Sistemleri
CDS: Gümrük Beyan Sistemi
CIF: Mal Bedeli, Sigorta Bedeli ve Taşıma
CIM: Demiryolu Taşıma Belgesi
CISL: İtalyan İşçi Sendikası Konfederasyonu
CİMER: Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi
CT: Tomografik Bagaj X-Ray Cihazı
CTS: DTÖ Hizmet Ticareti Konseyi
ÇHC: Çin Halk Cumhuriyeti
ÇKS: Çiftçi Kayıt Sistemi
D-8: Gelişen Sekiz Ülke Teşkilatı
D8 Gelişen Ülkeler: Türkiye, İran, Pakistan, Bangladeş, Malezya, Endonezya, Mısır ve Nijerya

DEİK: Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu
DGÖ: Dünya Gümrük Örgütü
DHDB: Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı
DİR: Dâhilde İşleme Rejimi
DKO: Döviz Kullanım Oranı
DNRED: Fransız Gümrük İdaresi
DTÖ: Dünya Ticaret Örgütü
EA: Avrupa Akreditasyon Birliği
EAD: Ekonomik Araştırmalar ve Değerlendirme Genel Müdürlüğü
ECOTA: Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Ticaret Anlaşması
ECOWAS: Türkiye- Batı Afrika Ülkeleri Ekonomik Topluluğu
EDB: Eğitim Dairesi Başkanlığı
EFPIA: Avrupa İlaç Endüstrileri ve Sanayicileri Federasyonu
EFTA: Avrupa Serbest Ticaret Birliği
EİT: Ekonomik İşbirliği Teşkilatı
EPDK: Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu
ESBAŞ: Ege Serbest Bölge A.Ş.
ESBİS: Esnaf ve Sanatkârlar Bilgi Sistemi
ESBİS: Esnaf ve Sanatkârların Sicil ve Sicil Gazetesi İşlemleri
ESDEP: Esnaf ve Sanatkâr Strateji Belgesi ve Eylem Planı
ESDES: Esnaf ve Sanatkâr Destek Sistemi
ESGM: Esnaf ve Sanatkârlar Genel Müdürlüğü
ESHEP: Esnaf ve Sanatkârlara Sunulan Hizmetlerin Etkinlik ve Verimliliğinin Artırılması Projesi
ESİAD: Ege Sanayicileri ve İşadamları Derneği
ESKKK: Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatifi
ETBİS: Elektronik Ticaret Bilgi Sistemi
ETGB: Elektronik Ticaret Gümrük Beyannamesi
ETOBS: Elektronik Taşıt Onay Belgesi Sistemi
ETSG: Avrupa Komisyonu Ekonomik Tarife Sorunları Grubu
EUROMED: Avrupa-Akdeniz Ortaklığı
EXİMBANK: Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş.
FIM: Metal Sendikası
FMH: Fikri Mülkiyet Hakları
FSMH: Fikri Sınai ve Mülkiyet Hakları
G2B: Government to Business
GBOK: Gümrük Birliği Ortak Komitesi
GDS: Güven Damgası Sağlayıcı
GENDEC: Genel Bildirge
GET-APP: Gümrük Eşya Takip ve Analitik Performans
GFSEC: Çelik Kapasite Fazlasına İlişkin G20 Küresel Forumu
GGM: Gümrükler Genel Müdürlüğü
GİTES: Girdi Tedarik Stratejisi
GMGM: Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü
GMP: İyi Üretim Uygulamaları
GTİ: Gümrük ve Turizm İşletmeleri Tic. A.Ş
GTİP: Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu
GTS: Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi

GÜBİS: Güvensiz Ürün Bilgi Sistemi
GÜVAS: Gümrük Veri Ambarı Sistemi
GYÜ: Gelişme Yolundaki Ülkeler
HEABS: Hizmet Envanteri Analiz Bilgi Sistemi
HEYS: Hizmet Envanteri Yönetim Sistemi
HİR: Hariçte İşleme Rejimi
HKS: Hal Kayıt Sistemi
HM: Hukuk Müşavirliği
HTYA: Hizmet Ticareti ve Yatırım Anlaşması
HYS: Hukuk Yönetim Sistemi
ICA: Uluslararası Kooperatifler Birliği
ICPEN: Uluslararası Tüketici Koruma ve Uygulama Ağı
IDB: İslam Kalkınma Bankası
IGWEL: Dünya Ekonomi Liderlerinin Gayrı resmi Toplantısı
IPA: AB Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı
IRU: Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Birliği
ITC: Uluslararası Ticaret Merkezi
ITI: İslamabad-Tahran-İstanbul Karayolu Taşımacılık Koridoru
İBS: İstihbarat Bilgi Sistemi
İDBB: İç Denetim Birimi Başkanlığı
İGEME: İhracatı Geliştirme Etüt Merkezi
İGV: İlave Gümrük Vergisi
İHR: İhracat Genel Müdürlüğü
İİT: İslam İşbirliği Teşkilatı
İRB: İhracat Refakat Belgesi
İRİS: İthalatta Risk Esaslı Denetim Sistemi
İSEDAK: İslam İşbirliği Teşkilatı Ekonomik ve Ticari İşbirliği Daimi Komitesi
İTGM: İç Ticaret Genel Müdürlüğü
İTH7: İthalat Genel Müdürlüğü
JBIC: Japonya Uluslararası İşbirliği Bankası
JETCO: Ekonomik ve Ticari Ortaklık Komitesi
KATBİS Kesinleşmiş Gümrük Alacakları Takip Projesi
KATP: Kamu Alacakları Tahsilatı Platformu
KAYSİS: Elektronik Kamu Bilgi Yönetim Sistemi
KBB: Kaçakçılık Bilgi Bankası
KDS: Karar Destek Sistemi
KDV: Katma Değer Vergisi
KEİ: Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı
KEK: Karma Ekonomik Komisyonu
KEM: Köpek Eğitim Merkezi
KEP: Kayıtlı Elektronik Posta
KETSİS: Kurumsal Elektronik Tebligat Sistemi
KGM: Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü
KİK: Karma İstişare Komitesi
KİM: Muhafaza Kaçakçılık ve İstihbarat Müdürlüğü
KİYA: Karşılıklı İdari Yardım Anlaşmaları

KKDF: Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu
KKM: Komuta Kontrol Merkezi
KKTTP: Kara Kapıları Taşıt Takip Programı
KLTS: Konteyner ve Liman Takip Sistemi
KMDDO: Kamu Maliyesi Dönüşüm ve Değişim Ofisi
KOBİ: Küçük Ve Orta Büyüklükteki İşletmeler
KOOPBİS: Kooperatif Bilgi Sistemi
KOOP-ES: Kooperatifçilik E-Sertifika Programı
KOOP-GEP: Kooperatifçilik Geliştirme ve Uyum Eğitimi Programı
KOSGEB: Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
KPAPG: Dosyadan Toplu Kabul İşlemleri
KSS: Kimyasal Silahlar Sözleşmesi
KSS: Kimyasal Silahlar Sözleşmesi
KTZ: Küresel Tedarik Zinciri
KULESYA: Kullanılmış Makina İthalatı Uygulaması
LARA: Laboratuvar Analiz ve Raporlama Programı
MASAK: Mali Suçları Araştırma Kurulu
MEDEF: Fransız İşadamları Kuruluşu
MEDOS: Menşe İspat ve Dolaşım Belgelerinin Elektronik Ortamda Düzenlenmesi Projesi
MERNİS: Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi
MERSİS: Merkezi Sicil Kayıt Sistemi
MESBAŞ: Mersin Serbest Bölge İşleticisi A.Ş.
MİLTAR: Milli Tarama Sistemi
MOLBİS: Müşteri Odaklı Lojistik Bilgi Sistemi
MUSİAD: Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği
NARKOKİM: Narkotik Kısım Amirlikleri
NCA: İngiltere Ulusal Suç Ofisi
NCTS: Yeni Bilgisayarlı Transit Sistemi
NUTS: Öncelikli 12 Düzey
OCHA: İnsani İşler Eşgüdüm Bürosu
OCR: Optik Karakter Tanımlama
OECD: Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü
OK: Onaylanmış Kuruluş
OKK: Ortaklık Konseyi Kararları
OLAF: Avrupa Yolsuzlukla Mücadele Ofisi
OSCE: Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı
ÖDÖP: Öncelikli Dönüşüm Programları
ÖEK: Önlemlerin Etkisiz Kılınması (SF 46)
ÖTV: Özel Tüketim Vergisi
PAAMK: Pan Avrupa Akdeniz Menşe Kümülasyonu Sistemi
PDB: Personel Dairesi Başkanlığı
PERBİS: Perakende Bilgi Sistemi
PET: Polietilen Tereftalat
PGD: Piyasa Gözetimi ve Denetimi
PGDBİS: Ulusal PGD Bilgi Sistemi
PGE: Pazara Giriş Engelleri
PIC/s: Farmasötik Denetim İşbirliği Konvansiyonu

PICARD: Gümrükler Akademik Araştırma ve Gelişimde İşbirliği
PTA: Teraftalik Asit
PTS: Plaka Tanıma Sistemi
PVC: Polivinil klorür
RF: Rusya Federasyonu
RİS: Radyasyon İzleme Sistemi
RTB: Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı
RYKGM: Risk Yönetimi ve Kontrol Genel Müdürlüğü
SBYYH: Serbest Bölgeler, Yurtdışı Yatırım ve Hizmetler Genel Müdürlüğü
SCI: Güneydoğu Avrupa İşbirliği Girişimi
SDMF: Standart Depo Muafiyeti Fazlası
SEBİS: Serbest Bölgeler Bilgi Sistemi
SELEC: Güneydoğu Avrupa Kanun Uygulama Merkezi
SGB: Strateji Geliştirme Başkanlığı
SMIIC: İslam Ülkeleri Standartlar ve Metroloji Enstitüsü
SÖİ: Sevk Öncesi İnceleme
STA: Serbest Ticaret Anlaşması
STK: Sivil Toplum Kuruluşları
TABA-AmCham: Türk-Amerikan İş Adamları Derneği
TAIEX: Teknik Destek ve Bilgi Değişim Mekanizması
TAKBİS: Tapu ve Kadastro Bilgi Sistemi
TALSAD: Türkiye Alüminyum Sanayicileri Derneği
TAREKS: Dış Ticarette Risk Esaslı Kontrol Sistemi
TASİŞ: Tasfiye İşleri Döner Sermaye İşletmeleri
TCDD: Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları
TCMB: Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası
TEİ: Ticaret ve Ekonomik İşbirliği
TEİK: Ticari ve Ekonomik İşbirliği Komisyonu
TEPAV: Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı
TESK: Türkiye Esnaf ve Sanatkârları Konfederasyonu
TESKOMB: Türkiye Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri Birlikleri
THGM: Tasfiye Hizmetleri Genel Müdürlüğü
TIR: Transport International Routiers
TİM: Türkiye İhracatçılar Meclisi
TİM: Ticaret İl Müdürlüğü
TİOP: Tasfiye İşleri Otomasyon Projesi
TİSS: Ticari Elektronik İleti Şikâyet Sistemi
TKPGGM: Tüketicinin Korunması ve Piyasa Gözetimi Genel Müdürlüğü
TMB: Türkiye Müteahhitler Birliği
TMO: Türkiye Mahsulleri Ofisi
TNB: Türkiye Noterler Birliği
TOBB: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
TPC: Ticaret Politikası Komitesi
TPÖ: Ticaret Politikası Önlemleri
TPS-Lisans: İthal Lisansları Uygulaması
TPS: Tek Pencere Sistemi

TPS-OIC: İslam İşbirliği Teşkilatı Tercihli Ticaret Sistemi
TRINS: Ticaret ve Yatırım Zirvesi
TSKB: Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleri
TTA: Tercihli Ticaret Anlaşması
TTB: Tespit Tahakkuk Belgesi
TTE: Ticarette Teknik Engeller
TTG: Türkiye Tanıtım Grubu
TTM Türkiye Ticaret Merkezleri
TTN: Tek Temas Noktası
TURQUALITY®: Devlet Destekli Markalaşma Programı
TUYS: Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü
TÜBİS: Tüketici Bilgi Sistemi
TÜRKAK: Türk Akreditasyon Kurumu
TÜSİAD: Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği
TYS: Tasfiye Yönetim Sistemi
UAVT: Ulusal Adres Veri Tabanı
UETD: Avrupalı Türk Demokratlar Birliği
UNCTAD: Birleşmiş Milletler Ticaret Ve Kalkınma Konferansı
UNODC: Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suç Ofisi
UYAP: Ulusal Yargı Ağı Projesi
UZK: Uluslararası Zeytin Konseyi
ÜDİK: Üst Düzey İşbirliği Konseyi
ÜGD: Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğü
VÖY: Varış Öncesi Yolcu
VRHİ: Vergi Resim Harç İstisnası
VYS: Veri Yönetim Sistemi
WEF: Dünya Ekonomik Forumu
YDİK: Yüksek Düzeyli İşbirliği Konseyi
YDSK: Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi
YEP: Yeni Ekonomi Programı
YGM: Yetkilendirilmiş Gümrük Müşavirleri
YKT: Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmaları
YOİKK: Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Koordinasyon Kurulu

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlükleri Tablosu 8
Tablo 2: Serbest Bölge Müdürlükleri Tablosu 8
Tablo 3: Sınır Kapısı ve Gümrük İdaresi Sayısı Tablosu 9
Tablo 4: Kadro İstatistikleri Tablosu 14
Tablo 5: 2018 Yılı İtibarıyla Personelin Cinsiyet Bazında Dağılımı Tablosu 16
Tablo 6: Yıllar İtibariyle A ve B Grubu Kadrolara Yapılan Alımlara İlişkin İstatistikler Tablosu 17
Tablo 7: Dış Ticaretin Gelişimi (Milyar Dolar) 23
Tablo 8: Ülke Gruplarına Göre Dış Ticaret (Milyon Dolar) 24
Tablo 9: Seçilmiş Ülke Grupları (Milyon Dolar) 25
Tablo 10: 2018 Yılında En Fazla İhracat Gerçekleştirilen Ülkelerin 2017 Yılına Kıyasla Değişimleri (Milyon Dolar) 25
Tablo 11: İhracatın Sektörel Dağılımı (Milyon Dolar) 26
Tablo 12: Hizmet Sektörleri İhracatı (Milyon Dolar) 27
Tablo 13: İthalatın Sektörel Dağılımı (Milyon Dolar) 28
Tablo 14: Geniş Ekonomik Sınıflamaya (BEC) Göre İthalat (Milyon Dolar) 29
Tablo 15: Hizmet Sektörleri İthalatı (Milyon Dolar) 29
Tablo 16: Dahilde İşleme Rejimi Kapsamında İthalat İhracat İşlemleri Tablosu 33
Tablo 17: 2018-2019 Hedef ve Öncelikli Ülkeler Tablosu 36
Tablo 18: 2018 Yılı İlave Gümrük Vergileri Tablosu 44
Tablo 19: Gümrük Beyanname Sayıları Tablosu 49
Tablo 20: Ortak Transit Sistemi Kapsamında Yapılan Taşımalar 50
Tablo 21: Bölge Müdürlükleri Bazında Düzenlenen BTB'ler 52
Tablo 22: Yıllar İtibarıyla Mevcut Tarama Sistemleri Tablosu 67
Tablo 23: Yıllar İtibarıyla Mevcut Araç Sayılar Tablosu 67
Tablo 24: Devriye Botları Tablosu 72
Tablo 25: Ani Müdahale Botları Tablosu 73
Tablo 26: Hizmet Botları Tablosu 73
Tablo 27: 2018 Yılı Uluslararası Ortak Operasyonlar Tablosu 76
Tablo 28: Uyuşturucu ve Ticari Kaçakçılık İstatistikleri Tablosu 76
Tablo 29: 2014-2018 Yılları Araç ve Yolcu Giriş-Çıkış Sayıları Tablosu 81
Tablo 30: 2009-2018 Sonradan Kontrol İstatistikleri Tablosu 82
Tablo 31: İkincil/Yerel Kontrol İstatistikleri 82
Tablo 32: 2017-2018 Gümrük İdarelerince Gerçekleştirilen Tahsilatlar Tablosu 83

Tablo 33: 2015-2018 Geri Verilen veya Kaldırılan Vergi İstatistikleri Tablosu 83
Tablo 34: 2015-2018 Ek Tahakkuk ve Ceza Tutarları İstatistikleri Tablosu 83
Tablo 35: 2018 Merkezi Risk Profili İstatistikleri Tablosu 84
Tablo 36: 2018 Taşra Risk Profili İstatistikleri Tablosu 84
Tablo 37: 2018 Yılı İthalat İşlem Süreleri Tablosu-Hatlara Göre 85
Tablo 38: 2018 İthalat İşlem Süreleri Tablosu-İlk 20 dakika 85
Tablo 39: 2018 Yılı İhracat İşlem Süreleri - Hatlara Göre 86
Tablo 40: 2018 İhracat İşlem Süreleri Tablosu - İlk 20 dakika 86
Tablo 41: 2014-2018 Yılları Arası Rusya'ya Gerçekleştirilen Toplam İhracat İstatistikleri Tablosu 133
Tablo 42: 2015-2018 Yılları Antrepo ve Geçici Depolama Yeri Sayıları Tablosu (Adet) 141
Tablo 43: 2018 Yılında Açılan ve Kapanan Antrepo ve Geçici Depolama Yerleri Tablosu (Adet) 141
Tablo 44: 2018 Yılı İmha Edilen Eşya ve Değerleri Tablosu 144
Tablo 45: Döner Sermaye İşletmelerinin 2017 ve 2018 Yılları Türlerine Göre Gelirleri Tablosu 144
Tablo 46: 2017 ve 2018 Yılları Satış Gelirleri Tablosu 145
Tablo 47: Döner Sermaye İşletmelerince Elde Edilen Net Kar ve Hazineye Aktarılacak Tutarlar Tablosu 146
Tablo 48: Hizmet Yeterlilik Belgesi Onay İşlemleri İstatistikleri Tablosu 167
Tablo 49: 2018 Yılı Tüketici Hakem Heyeti'ne Yapılan Başvuruların Konusu Tablosu 169
Tablo 50: 2018 Yılı Tüketici Hakem Heyeti'ne Yapılan Başvuruların Sektörel Dağılımı Tablosu 169
Tablo 51: 2015-2018 Yılları Arası Piyasa Gözetimi ve Denetimi Faaliyetleri İstatistikleri Tablosu 172
Tablo 52: 2018 Yılı Esnaf ve Sanatkarlarca Kullanılan Kredi Miktarları Tablosu 192
Tablo 53: 2018 yılında ESBİS' de Yapılan (Tescil-Tadil-Terkin) İşlem Sayıları Tablosu 198
Tablo 54: 2018 Yılı Esnaf ve Sanatkâr İstatistikleri Tablosu 199
Tablo 55: En Fazla Esnaf ve Sanatkâr İşletmesinin Olduğu 5 İl Tablosu 200
Tablo 56: En Az Esnaf ve Sanatkâr İşletmesinin Olduğu 5 İl Tablosu 200
Tablo 57: Nüfusa Oranla En Fazla Esnaf Ve Sanatkâr İşletmesinin Olduğu 5 İl Tablosu 200
Tablo 58: Nüfusa Oranla En Az Esnaf ve Sanatkâr İşletmesinin Olduğu 5 İl Tablosu 201
Tablo 59: Faal Kooperatif ve Ortaklarının Sayısal Görünüm Tablosu 201
Tablo 60: 2017-2018 yılları Kooperatif Birlik ve Ortak Sayısı İstatistikleri Tablosu 202
Tablo 61: 2016-2018 Yılları Merkez Birliklerinin Sayısal Görünümü Tablosu 202
Tablo 62: 2016-2018 Yılları ESKK Kooperatifleri ve Üst Birliklerinin Sayısal Verileri Tablosu 203
Tablo 63: 2012-2018 Yılları Kooperatif Aracılığıyla Kullandırılan Kredilere İlişkin Sayısal Veriler Tablosu 204
Tablo 64: Tarım Satış Kooperatifleri Ve Birliklerinin Sayısal Görünümü Tablosu 205
Tablo 65: TSKB'lerin Yıllara Göre Faal Olan Kooperatif ve Ortak Sayıları Tablosu 205
Tablo 66: İç Denetim İstatistikleri Tablosu 209
Tablo 67: 2018 Yılı Soru Önergeleri İstatistikleri Tablosu 212

Tablo 68: 2018 Yılı Hukuk Çalışmalarına İlişkin İstatistiki Veriler Tablosu 215
Tablo 69: 2018 Yılı Bütçesinin Bakanlığımız Harcama Birimlerinin Ödenek/Durum Bilgisine İlişkin Tablo 226
Tablo 70: Bilanço ve Faaliyet Sonuçları Tablosu (mülga Gümrük Bakanlığı) 228
Tablo 71: Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Bütçe Giderleri Tablosu (Bin TL) 235
Tablo 72: 2017-2018 Yılları Harcama Birimlerine Göre Bütçe Giderleri Tablosu (Bin TL) 235
Tablo 73: Bilanço ve Faaliyet Sonuçları Tablosu (mülga Ekonomi Bakanlığı) 237

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 1: Ticaret Bakanlığı Teşkilat Şeması 11
Şekil 2: Dolu Kadro Grafiği 16
Şekil 3: 2014-2018 Yılı Dolu Kadro Grafiği 16
Şekil 4: Personelin Cinsiyet Bazında Dağılımı Grafiği 17
Şekil 5: Programlarının Türlerine Göre Yüzdesel Dağılımı Grafiği 20
Şekil 6: Yıllar İtibariyle Eğitime Katılan Personel Sayısı Grafiği 21
Şekil 7: İthalat Hat Oranları Grafiği 87
Şekil 8: İhracat Hat Oranları Grafiği 87
Şekil 9: 2018 Yılı Satış Gelirlerinin Dağılımı Grafiği 145
Şekil 10: MERSİS İşlem Sayıları Grafiği 149
Şekil 11: Yıllar Bazında HKS'ye Yapılan Bildirim Sayıları Grafiği 151
Şekil 12: Sistemin Yıllara Göre Gelişimi Grafiği 152
Şekil 13: Yıllar İtibariyla Oluşturulan ve Alım Satıma Konu Olan Ürün Senedi Miktarları Grafiği 152
Şekil 14: Yıllar İtibariyla Ürün Senedi İşlem Hacmi Grafiği 153
Şekil 15: 1996-2018 Yılları arası Reklam Kurulu'na Yapılan Başvuru Sayısı Grafiği 164
Şekil 16: 1996-2018 Yılları arası Reklam Kurulu'nca Verilen Toplam İdari Para Cezası Grafiği 165
Şekil 17: 2002-2018 Yılları Arasında Tüketici Hakem Heyetlerine Yapılan Başvuru Sayısı Grafiği 168
Şekil 18: Esnaf ve Sanatkâr İşletmeleri Tescil-Terkin Sayıları Tablosu 200
Şekil 19: 2018 Yılı Toplam Ödenek 222
Şekil 20: Bütçe Ödenekler Durum Bilgisi Grafiği 223
Şekil 21: Harcamaların Fonksiyonel Dağılımı Grafiği 224
Şekil 22: Harcamaların Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Dağılımı Grafiği 224
Şekil 23: Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Ödenek Gerçekleşmeleri Grafiği 225
Şekil 24: Sektörler İtibarıyla Proje Harcamaların Dağılımı Grafiği 226
Şekil 25: Yıllar itibariyle Ödenek ve Harcamalara İlişkin Grafik 228
Şekil 26: 2018 Yılı Bütçe Ödeneklerinin Merkez, Yurtdışı ve Taşra Teşkilatı Bazında Dağılım Grafiği 232
Şekil 27: Merkez, Yurtdışı ve Taşra Teşkilatının 2018 Yılı İçindeki Harcama Payları Grafiği 232
Şekil 28: 2018 Yılı Merkez, Yurt dışı ve Taşra Teşkilatına Göre Ödenek-Harcama Dağılımı Grafiği 233
Şekil 29: 2018 Yılı Bütçesi Ekonomik Kod Bazında Toplam Ödeneğe Göre Harcama Oranları 234

1. GENEL BİLGİLER

1.1. MİSYON VE VİZYON

1.1.1. Misyonumuz

Gümrük ve ticaret politikalarını geliştirmek ve uygulamak.(*)

Ülkemiz ekonomisinin sürdürülebilir büyümesine ve toplumsal refaha katkı sağlamak amacıyla, dış ticaret ve yatırım politikalarını yenilikçi ve katılımcı bir yaklaşımla geliştirmek, uygulamak ve koordine etmek(**)

1.1.2. Vizyonumuz

Hızlı ve kolay ticaretin güven kapısı.(*)

Ekonomi ve uluslararası ticarette rekabet gücünün artırılmasına yönelik politikalar aracılığıyla ülkemizin dünyada lider ülkeler arasında yer almasına öncülük etmek.(**)

1.2. YETKİ, GÖREV VE SORUMLULUKLAR

10/07/2018 tarih ve 30474 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Ticaret Bakanlığı'nın görev ve yetkileri belirlenmiş olup, Bakanlığımızın görevleri şunlardır:

a) İç ve dış ticaret hizmetlerine ilişkin ana hedef ve politikaların belirlenmesine yardımcı olmak ve belirlenen dış ticaret politikasını geliştirmek amacıyla çalışmalar yapmak ve gerekli koordinasyonu sağlamak,

b) Ekonomik faaliyetlerin dış ticarete dönük yapılandırılması için gerekli tedbirleri almak, uygulamak ve bu tedbirlerin ilgili kamu ve özel kurum ve kuruluşlarca uygulanmasının ve koordinasyonunun sağlanması konusunda çalışmalar yürütmek,

c) İç ve dış ticaretin ülke ekonomisi yararına yapılması amacıyla ürün ve yurtdışı müteahhitlik dâhil ulusal ve uluslararası hizmet ticaretine ilişkin gerekli her türlü tedbiri almak,

ç) Kamu kurum ve kuruluşlarına çeşitli mevzuatla verilmiş yetki ve görevlerin kullanımında iç ve dış ticarete dair politikaların uygulanmasına ilişkin esasları düzenlemek ve koordine etmek,

d) Gümrük politikasının hazırlanmasına yardımcı olmak ve uygulamak; gümrük hizmetlerinin süratli, etkili, verimli, belirlenmiş standartlara uygun şekilde yürütülmesini sağlamak ve denetlemek,

e) 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanunu, gümrük işlemleriyle ilgili diğer mevzuat ve uluslararası sözleşmelerin uygulanmasını sağlamak; gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma ilişkin iş ve işlemleri yürütmek; gümrük kontrolüne tabi kişi, eşya ve araçların muayene ve kontrolünü yapmak,

(*)Mülga Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'na aittir.
(**)Mülga Ekonomi Bakanlığı'na aittir.

f) Gümrük tarifesini hazırlamak; gümrük vergileri ile gümrük idarelerince tahsil edilmesi gereken vergi, fon ve diğer malî yüklerin tahakkuk, tahsil, takip ve kontrolünü yapmak; ertelenmiş kontrol ve sonradan kontrol hizmetlerini yürütmek; ihtilaflı durumlarda uzlaşmaya ilişkin işlemleri düzenlemek ve yürütmek; gümrük işleriyle ilgili istatistikî bilgileri üretmek, toplamak, değerlendirmek ve açıklamak,

g) Geçici depolama yerleri, antrepolar, ambarlar, lojistik merkezleri, tasfiyelik eşya depoları, mağazalar ve satış reyonları açılması ve işletilmesine izin vermek, işletmek, işlettirmek ve denetlemek; gümrük mevzuatına göre tasfiyelik hale gelen eşyanın tasfiye işlemlerini yürütmek,

ğ) Gümrüklü yer ve sahalarda münhasıran, Türkiye Cumhuriyeti Gümrük Bölgesinde gerektiğinde ilgili kuruluşlarla işbirliği yapmak suretiyle kaçakçılığı önlemek, izlemek ve soruşturmak,

h) Kara ve demiryolu kapıları ile gümrük teşkilatı bulunan hava ve deniz limanlarında, serbest bölgeler, antrepolar ile gümrüklü yer ve sahalarda ve Türkiye Cumhuriyeti Gümrük Bölgesinde gümrük muhafaza görevlerini yerine getirmek,

ı) Gümrüklü yer ve sahalarda koordinasyonu sağlamak ve kamu düzeninin bozulmasını önleyecek tedbirleri almak,

i) Bakanlık hizmetlerine ilişkin olarak uluslararası kuruluşların ve Avrupa Birliğinin çalışmalarını takip etmek, Avrupa Birliğine uyum çalışmalarını yürütmek ve bu konularda görüş oluşturmak,

j) Bakanlığın sorumluluğunda bulunan tüketici ürünlerinin piyasa gözetimi ve denetimini yapmak veya yaptırmak,

k) Ticaret odaları, sanayi odaları, ticaret ve sanayi odaları, deniz ticaret odaları, ticaret borsaları, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, esnaf ve sanatkâr meslek kuruluşlarına ait hizmetleri, ilgili diğer bakanlıklarla işbirliği suretiyle yürütmek, Türkiye İhracatçılar Meclisi ve İhracatçı Birliklerine ilişkin çalışmaları yürütmek,

l) Evrensel kabul görmüş tüketici haklarının sağlanması ve korunmasına yönelik hukukî ve idarî tedbirleri almak, tüketicinin korunmasını sağlayıcı inceleme ve düzenlemeler yapmak,

m) Esnaf ve sanatkârlar ile kooperatifçiliğe ilişkin politika, ilke ve hedeflerin ilgili kuruluşlarla işbirliği yapılarak belirlenmesi ve stratejiler geliştirilmesi amacıyla çalışmalar yapmak,

n) Şirketler, kooperatifler ve ticaret sicili memurlukları ile esnaf ve sanatkâr sicil kayıtlarıyla ilgili hizmetleri yürütmek ve bunları denetlemek,

o) Bakanlığın görev alanına giren konularda laboratuvarlar kurmak ve çalışmalarını yürütmek,

ö) Gümrük müşaviri ve yardımcılarıyla yetkilendirilmiş gümrük müşavirlerine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak ve denetlemek,

p) Dünya ticaretinden alınan payın artırılmasını ve sürdürülebilir ihracat artışını sağlamak üzere ihracatın pazar ve ürün çeşitliliğini genişletmeye yönelik gerekli tedbirleri almak ve buna yönelik destek yöntemlerini geliştirmek ve uygulamak,

r) İthalatın ülke ekonomisinin yararına gerçekleştirilmesi ve yerli sanayinin korunması ile ilgili gerekli

tedbirleri almak ve ticaret politikası savunma araçlarını uygulamak,

s) Diğer kurum ve kuruluşların iç ve dış ticaret politikasını etkileyen faaliyet, temas ve düzenlemelerinin, genel ticaret politikasına uygunluğunu sağlamak, ilgili kurum ve kuruluşlar ile işbirliği halinde söz konusu faaliyet, temas ve düzenlemelerin koordinasyonunu ve yürütülmesini temin etmek,

ş) Türkiye Cumhuriyetinin yabancı devletler ve uluslararası kuruluşlarla olan ikili, bölgesel ve çok taraflı ticarî ve ekonomik ilişkilerini düzenlemek, yürütmek ve bu konularda ilgili mevzuatı çerçevesinde anlaşmalar yapmak, uluslararası kuruluşların Bakanlığın yetki ve görev alanına giren konulardaki çalışmalarını takip etmek ve bu konularda görüş oluşturmak,

t) Ülke kalkınmasında yabancı sermayeden beklenen katkıları sağlamak ve yönlendirmek amacıyla gerekli tedbirleri almak,

u) Dış ticarete konu ürünlerin güvenli, mevzuata ve standartlara uygun olmasını sağlamak, bu amaçla ithalatta ve ihracatta denetim yapmak ve yaptırmak, ticarette teknik engellerin önlenmesine ilişkin çalışmalar yürütmek,

ü) Kanunlarla veya Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle verilen diğer görevleri yapmak.

1.3. İDAREYE İLİŞKİN BİLGİLER

1.3.1. Tarihçe

(Mülga) Ekonomi Bakanlığı ile (Mülga) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı 10/07/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile birleştirilerek Ticaret Bakanlığı halini almıştır.

Bu kapsamda, Bakanlığımız tarihi süreci ticaret ve gümrük faaliyetlerinin gelişimi çerçevesinde iki ayrı başlık altında incelenmiştir:

Ticaret

Türkiye Cumhuriyeti'nin temellerini aldığı Osmanlı Devleti, hükümdarlığı boyunca coğrafi düzlemde ticari faaliyetin merkezinde yer almak için gerekli tedbirleri alarak doğu-batı ticaretini desteklemiş uzun yıllar Avrasya ticaret yollarını denetim ve kontrol altında tutmuştur.

II. Mahmut döneminde yapılan birçok ıslahat hareketi içinde, devlet görevlerinin yeni oluşturulan nazırlıklar (bakanlıklar) arasında bölüştürülmesi yer almıştır. Ticaret alanındaki hizmetler, 1838 yılında oluşturulan "Meclis-i Ziraat ve Ticaret Komisyonu" bünyesinde verilmeye başlanmıştır. Tanzimat Fermanı'nın kabulünden sonra 1840 yılında İstanbul'da "Umur-ı Ticaret ve Ziraat Nezareti" kurulmuştur. Bu nezarette; "Ticaret ve Ziraat Meclis-i Kebiri" adı verilen sürekli bir komisyonda ticaret, muhasebe, istatistik ve ziraat kalemleri (daireleri) yer almıştır.

Cumhuriyet döneminde ise; Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından 2 Mayıs 1920 tarihinde kabul edilen 3 sayılı Kanunla İktisat Bakanlığı oluşturulmuştur. 10 Ağustos 1925 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Yönetmelik ile yurtdışında önemli ticaret merkezlerinde Ticaret Temsilcilikleri kurulması sağlanmış ve böylece ilk kez yabancı ülkelere gönderilecek ticaret temsilcilerinin nitelikleri ve görevleri

belirlenmiştir. Diğer taraftan, ilk TBMM Hükümeti' nde "İktisat Vekâleti" tarafından yürütülen ticaret alanındaki hizmetler, 1928-1931 yılları arasında "Ticaret ve Ziraat Vekâletlerinin Tevhidi Kanunu" ile iki Müsteşarlık olarak kurulan "İktisat Vekâleti" içerisinde verilmiştir.

27 Mayıs 1934 tarihinde kabul edilen 2450 sayılı Kanun ile kurulan İktisat Bakanlığı'nın görevleri kara ticareti, deniz ticareti, sanayi ve maden işlerini kapsayacak şekilde genişletilmiştir. Bu bağlamda dış ticaret konuları ile ilgili birimler ilk kez Dış Ticaret Reisliği (Türk Ofis) ismi altında toplanmış ve 27 Mayıs 1939 tarihinde 3416 sayılı Kanunla, Ticaret Bakanlığı ismi ile yeniden kurulan İktisat Bakanlığı bünyesinde Dış Ticaret Dairesi Reisliği oluşturulmuştur.

1949 yılında sanayi, maden ve enerji işlerinin bağlı olduğu Ekonomi ve Ticaret Vekâleti kurulmuştur. 1957 yılında sanayi işlerinin ayrılması ile 1939 yılındaki kuruluş yapısına ve görev alanına dönen Ticaret Bakanlığı, 1971 yılı başında yeniden sanayi işlerini de alarak ilk defa Sanayi ve Ticaret Bakanlığı haline gelmiştir. Diğer yandan, 32 yıl boyunca Ticaret Bakanlığı'nda Dış Ticaret Dairesi Reisliği olarak görev yapan kurum, 26 Mart 1971 tarihinde söz konusu Bakanlık'tan ayrılarak müstakil bir Dış Ekonomik İlişkiler Bakanlığı haline gelmiştir. Bakanlık nezdinde Dış Ticaret Genel Sekreterliği kurularak dış ekonomik ilişkiler, söz konusu Genel Sekreterlik tarafından yürütülmüştür. 11 Aralık 1971 tarihinde yeniden teşkili ile birlikte Genel Sekreterlik yeniden yapılanarak Ticaret Bakanlığı halini almıştır.

1983 yılına kadar dış ticaret ve iç ticaretin birlikte yürütüldüğü Ticaret Bakanlığı, değişime uğrayarak iç ticaret kısmı Sanayi ve Ticaret Bakanlığı olarak yapılanmıştır. Dış ticaret kısmı ise, Dış Ticaret Genel Sekreterliği ile Standardizasyon Dairesi ve Maliye Bakanlığı bünyesindeki Hazine Genel Müdürlüğü ve Milletlerarası İktisadi İşbirliği Teşkilatı Genel Sekreterliği bir araya getirilmek suretiyle Başbakanlığa bağlı Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı olarak kurulmuştur.

Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı, 20 Aralık 1994 tarihli ve 22147 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 4059 sayılı Kanunla iki ayrı kuruluş haline getirilmiştir. Dış Ticaret Müsteşarlığı 17 yıl görevini sürdürdükten sonra 8 Haziran 2011 tarihli 637 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Ekonomi Bakanlığı haline gelmiştir.

Gümrük

Türk Gümrük İdaresinin, Osmanlıdan Türkiye Cumhuriyeti Devletine kadar gelişerek devam eden uzun bir gelişim süreci vardır. Cumhuriyet döneminin gümrüklere ilişkin ilk uygulaması; 1929'da yürürlüğe giren 1499 sayılı "Gümrük Tarifesi Kanunu" olmuştur.

30/12/1929 tarihinde 1909 sayılı Kanunla "Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti" kurulmuş, kaçakçılıkla mücadele görev ve yetkisi bu Bakanlığın bünyesine verilmiştir. 1931'de kaçakçılıkla mücadele amaçlı yarı askeri "Gümrük Muhafaza Umum Kumandanlığı" kurulmuştur. 29/03/1932 tarihli ve 1989 sayılı Kanunla Maliye Bakanlığına bağlı olan Tekel İdare ve İşletmeleri de bu Bakanlığa bağlanarak Gümrük ve Tekel Bakanlığı oluşturulmuştur.

1931 yılında kurulan yarı askeri nitelikteki Gümrük Muhafaza Umum Kumandanlığı 1956'da kaldırılmış ve sivilleşerek Gümrük Muhafaza Müdürlüğü ismini almıştır. 13/12/1983 tarihli ve 178 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Gümrük ve Tekel Bakanlığı ile Maliye Bakanlığı, Maliye ve Gümrük Bakanlığı şeklinde birleştirilmiştir. Gümrük Teşkilatının bu yapısı 1993 yılına devam etmiştir.

02/07/1993 tarihli ve 485 sayılı "Gümrük Müsteşarlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" ile gümrükler, tekrar Maliye Bakanlığı'ndan ayrılarak, "Gümrük Müsteşarlığı" adı altında Başbakanlık'a bağlı ayrı bir Müsteşarlık olarak yapılandırılmıştır.

Ülkemizin Gümrük Birliği'ne girmesi nedeniyle Topluluk Gümrük Kodu' nda yer alan hükümlerin, Ortaklık Konseyi Kararı gereğince, Gümrük Kanunu'na yansıtılmasına istinaden 4458 sayılı Gümrük Kanunu 1999'da yürürlüğe girmiştir. 2007 yılında yayımlanan 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu ile gümrük suçlarına ilişkin yeni düzenlemeler yapılmıştır. Aynı dönemde; 05/04/2007 tarihli ve 5622 sayılı "Tasfiye İşleri Döner Sermaye İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nün Gümrük Müsteşarlığına Bağlanması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" ile TASİŞ Genel Müdürlüğü, Başbakanlık Gümrük Müsteşarlığı'na bağlanmıştır.

2011 yılına kadar faaliyetlerine Gümrük Müsteşarlığı olarak devam eden kurum, 08/06/2011 tarih ve 27958 sayılı Resmi Gazete'nin mükerrer sayısında yayımlanan "Gümrük ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" ile Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın iç ticaret ile ilgili dört Genel Müdürlüğü birleştirilerek "Gümrük ve Ticaret Bakanlığı" olarak yapılandırılmıştır.

1.3.2. Fiziksel Yapı

Merkez Teşkilatı

- Söğütözü Mahallesi 2176. Sokak No: 63 Çankaya adresinde Söğütözü Yerleşkesi (Merkez Bina),
- Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 151 Eskişehir Yolu 9. km adresinde Eskişehir Yolu Yerleşkesi (Ek Bina),
- Söğütözü Mahallesi 2179. Sokak No:2 Çankaya/ANKARA adresindeki ek hizmet binasında; Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı Ankara Grubu Müfettişleri ve Ticaret İl Müdürlüğü,
- Balıkhisar Mah. Balıkhisar Köy İçi Küme Evleri No:685 Esenboğa Yolu Üzeri Akyurt- ANKARA adresinde Eğitim Merkezi ile Misafirhane (Yatakhane),
- Güzelhisar Mahallesi No: 304 Akyurt adresindeki hizmet binasında ise Kurum Arşivi,
- Güzelhisar Mah. 36. Sokak No:13 Akyurt/ ANKARA adresinde Köpek Eğitim Merkezi yer almaktadır.

Taşra Teşkilatı

Bakanlığımız taşrada; Hazine taşınmazlarından tahsis edilen veya kiralanan, döner sermaye imkânları ile satın alınan, yaptırılan ya da başka kurum ve kuruluşlara ait hizmet binalarında faaliyetlerini sürdürmektedir.

Bu kapsamda Bakanlığımız kullanımında 239 adet bina bulunmaktadır. Bunlardan; 133 adedi Bakanlığımıza tahsisli, 24 adedi kiralık, 16 adeti bölge işletici kurucu ve 66 adedi işletici kuruluşlara ait binalardır.

Lojman

2018 Aralık ayı itibariyle Bakanlığımız personelinin kullanımına tahsis edilen toplam 364 adet lojman mevcuttur. Lojmanların 342 tanesi dolu olup 14 adedi sıra tahsisli, 8 adedi ise görev tahsisli olmak

üzere 22 adet boş lojman bulunmaktadır.

Bakanlığımız Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlükleri ile bağlantılarının hizmet yürüttüğü binalar ile taşra teşkilatına tahsisli lojmanların muhtelif bakım-onarım giderleri bütçe kaynaklarından karşılanmıştır.

1.3.3. Örgüt Yapısı

Merkez Teşkilatı

Bakanlığımız merkez teşkilatı hizmet birimleri:

- Gümrükler Genel Müdürlüğü,
- Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü,
- İç Ticaret Genel Müdürlüğü,
- Risk Yönetimi ve Kontrol Genel Müdürlüğü,
- Tüketicinin Korunması ve Piyasa Gözetimi Genel Müdürlüğü,
- Esnaf ve Sanatkârlar Genel Müdürlüğü,
- Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü,
- Tasfiye Hizmetleri Genel Müdürlüğü,
- İhracat Genel Müdürlüğü,
- İthalat Genel Müdürlüğü,
- Anlaşmalar Genel Müdürlüğü,
- Serbest Bölgeler, Yurtdışı Yatırım ve Hizmetler Genel Müdürlüğü,
- Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğü,
- Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü,
- Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı,
- İç Denetim Birimi Başkanlığı**,**
- Strateji Geliştirme Başkanlığı,
- Personel Dairesi Başkanlığı,
- Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı,
- Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı,
- Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı,
- Hukuk Müşavirliği,
- Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği,
- Özel Kalem Müdürlüğü' nden oluşmaktadır.

Taşra Teşkilatı

Bakanlığın taşra teşkilatı; Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlükleri, Ticaret İl Müdürlükleri, Bölge veya ilin dış ticaret potansiyeli dikkate alınarak kurulan Bölge Müdürlükleri, Bölge Müdürlüklerine bağlı Ürün Denetmenleri Grup Başkanlıkları ve Laboratuvarları ile doğrudan merkeze bağlı Serbest Bölge Müdürlüklerinden oluşmaktadır.

Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlükleri; biri henüz faaliyete geçmeyen 19 Bölge Müdürlüğü ile bu Bölge Müdürlüklerine bağlı 162 Gümrük, 31 Gümrük Muhafaza Kaçakçılık ve İstihbarat, 21 Tasfiye İşletme, 19 Personel ve 7 Laboratuvar Müdürlüğü'nden oluşmakta, il teşkilatı ise 81 İl Valiliği bünyesinde faaliyet gösteren 81 Ticaret İl Müdürlüğü olarak yapılanmıştır.

Tablo 1: Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlükleri Tablosu

Orta Anadolu Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüğü (Ankara)
Batı Akdeniz Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüğü (Antalya)
Uludağ Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüğü (Bursa)
Trakya Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüğü (Edirne)
GAP Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüğü (Gaziantep)
Doğu Anadolu Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüğü (Van)
İpekyolu Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüğü (Habur)
Doğu Akdeniz Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüğü (Hatay)
İstanbul Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüğü (İstanbul)
Ege Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüğü (İzmir)
Doğu Marmara Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüğü (Kocaeli)
Fırat Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüğü (Malatya)
Orta Akdeniz Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüğü (Mersin)
Orta Karadeniz Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüğü (Samsun)
Doğu Karadeniz Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüğü (Trabzon)
Batı Marmara Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüğü (Tekirdağ)
Pamukkale Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüğü (Denizli)*
Gürbulak Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüğü (Gürbulak)
Kaçkar Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüğü (Hopa)

* Kuruluş çalışması devam etmektedir.

Bölge Müdürlüklerine bağlı Ürün Denetmenleri Grup Başkanlıkları ve Laboratuvarları; İstanbul'da Marmara, İzmir'de Batı Anadolu, Mersin'de Güney Anadolu, Samsun'da Batı Karadeniz, Trabzon'da Doğu Karadeniz, Gaziantep'te Güney Doğu Anadolu, Ankara'da İç Anadolu ve Erzurum'da Doğu Anadolu olmak üzere toplam 8 Bölge Müdürlüğü, Bölge Müdürlüklerine bağlı 37 Ürün Denetmenleri Grup Başkanlığı ile 7 ilde Laboratuvar Müdürlüğü (İzmir, Trabzon, Adana, Mersin, Malatya, Şanlıurfa ve İstanbul) bulunmaktadır.

Serbest Bölge Müdürlükleri; Adana/Yumurtalık, Antalya, Avrupa, Bursa, Denizli, Ege, Gaziantep, İstanbul/Atatürk Hava Limanı, İstanbul Endüstri ve Ticaret, Trakya, İzmir, Kayseri, Kocaeli, Mersin, Rize, Samsun, Trabzon ve TÜBİTAK MAM Teknoloji, Karaman, Filyos Serbest Bölgesi olmak üzere toplam 20 Serbest Bölge Müdürlüğü bulunmaktadır (Hâlihazırda 18 Serbest Bölge Müdürlüğü faaliyet göstermektedir).

Tablo 2: Serbest Bölge Müdürlükleri Tablosu

Adana-Yumurtalık Serbest Bölge Müdürlüğü
Antalya Serbest Bölge Müdürlüğü
Avrupa Serbest Bölge Müdürlüğü
Bursa Serbest Bölge Müdürlüğü
Denizli Serbest Bölge Müdürlüğü
Ege Serbest Bölge Müdürlüğü

Gaziantep Serbest Bölge Müdürlüğü
İstanbul/Atatürk Havalimanı Serbest Bölge Müdürlüğü
İstanbul Endüstri ve Ticaret Serbest Bölge Müdürlüğü
Trakya Serbest Bölge Müdürlüğü
İzmir Serbest Bölge Müdürlüğü
Kayseri Serbest Bölge Müdürlüğü
Kocaeli Serbest Bölge Müdürlüğü
Mersin Serbest Bölge Müdürlüğü
Rize Serbest Bölge Müdürlüğü
Samsun Serbest Bölge Müdürlüğü
Trabzon Serbest Bölge Müdürlüğü
TÜBİTAK MAM Teknoloji Serbest Bölge Müdürlüğü
Karaman Serbest Bölge Müdürlüğü
Filyos Serbest Bölge Müdürlüğü

Tablo 3: Sınır Kapısı ve Gümrük İdaresi Sayısı Tablosu

SINIR KAPILARI/GÜMRÜK İDARELERİ	SINIR KAPISI SAYISI	GÜMRÜK MÜDÜRLÜĞÜ SAYISI
Kara Sınır Kapısı	30	29
Demiryolu Sınır Kapısı	8	5
Deniz Sınır Kapısı	100	43
Hava Sınır Kapısı	63	13
Serbest Bölge Gümrük İdareleri	-	9
İç Gümrük İdareleri	-	63
Faal Olmayan Gümrük Müdürlükleri	-	12
TOPLAM (Faal)	**201**	**150**

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Ülkemizde 30 kara, 8 demiryolu, 100 deniz ve 63 hava olmak üzere toplam 201 hudut kapısı bulunmaktadır. Kara hudut kapılarında 29, demiryolu hudut kapılarında 5, deniz hudut kapılarında 43, hava hudut kapılarında 13 Gümrük Müdürlüğü bulunmaktadır. Bunlardan başka; serbest bölgede bulunan 9, iç gümrük olan 63 Gümrük Müdürlüğü bulunmaktadır. Toplam 162 Gümrük Müdürlüğünün 12'si fiilen kapalı olup, 150 faal Gümrük Müdürlüğü ile hizmetler yürütülmektedir.

Yurtdışı Teşkilatı

İhracatın geliştirilmesine, ürünlerimizin tanıtımına, yabancı sermayenin ülkemize çekilmesine ve serbest bölgelerin tanıtımı ile işadamlarımıza yardımcı olmak ve Bakanlığın görev alanına giren diğer konularda bulundukları ülkelerdeki resmi ve özel kuruluşlar nezdinde faaliyette bulunmak üzere, 2018 yılı sonu itibariyle, 108 Ticaret Müşavirliği, 49 Ticaret Ataşeliği, 15 Gümrük Müşavirliği, 5 Gümrük Ataşeliği ve 3 Ticaret Ofisi (San Fransisko, Miami ve Kazablanka) ile uluslararası kuruluşlar nezdinde 3 Daimi Temsilcilikten (OECD/Paris, DTÖ/Cenevre ve AB/Brüksel) oluşan 163 yurtdışı temsilciliğimiz bulunmaktadır.

İlgili Kuruluşlar

Bakanlığımız ilgili kuruluşu olarak Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş. (Türk EXIMBANK) ve Helal Akreditasyon Kurumu (HAK) yer almaktadır.

İlişkili Kuruluş

Bakanlığımız ilişkili kuruluşu olarak Rekabet Kurumu yer almaktadır.

Şekil 1: Ticaret Bakanlığı Teşkilat Şeması

1.3.4. Bilgi ve Teknolojik Kaynaklar

Donanım ve Haberleşme Altyapısı

Bakanlık elektronik haberleşme altyapımız tek merkezde toplanarak bu sayede verilerin yönetilmesi, işlenmesi, analizi ve erişimi daha kolay ve hızlı hale gelmiştir. Bakanlığımız, sistemin 7 gün 24 saat hizmet esasına göre sorunsuz, kesintisiz ve hatasız çalışmasını ve aynı zamanda verilerin gizliliğini, güvenliğini, bütünlüğünü ve erişebilirliğini sağlamayı amaç edinmiş olup bunun için gerek donanım ürünleri gerekse yazılım olarak gerekli altyapı oluşturulmuştur. Kamuya sorunsuz ve yüksek performansla hizmet edebilecek altyapıyı oluşturmak amacıyla bu sistemin idamesi, merkez donanım altyapısında fiziksel sunucu, sanal sunucu, mail sunucusu bulundurmakta olup ayrıca taşranın birçok idaresinde DC sunucu bulunmaktadır. Network altyapısında merkezde omurga (yedekli), VPN router (yedekli), network cihazları (kenar anahtarlar, access point cihazları, yük dengeleme cihazları vb.), güvenlik duvarı (yedekli), güvenlik cihazları (IPS, Antivirüs, DDOS, Proxy vb.) bulunmakta, Felaket Kurtarma Merkezi (FKM) ’nde ise güvenlik cihazları ve network cihazları bulunmaktadır.

Veri Merkezi’ndeki 800 Mbps band genişliğindeki internet altyapısını Eskişehir yolu yerleşkesi, 81 Ticaret İl Müdürlüğü kullanıcıları kullanmakta, FKM’de 300 Mbps band genişliğindeki internet altyapısını 221 Taşra Gümrük İdaresi ve İşletici kuruluş gümrük kullanıcıları kullanmaktadır. Söğütözü yerleşkesi merkez binada 300 Mbps hızında internet hattı bulunmaktadır. Band genişlikleri 2-30 Mbps arasında değişen toplam 233 Gümrük idaresinin merkez hizmet binası ile arasında fiber altyapı üzerinden çok noktadan çok noktaya MPLS VPN devre, band genişlikleri 5-15 Mbps arasında değişen toplam 79 Ticaret İl Müdürlüğü ile Merkez Hizmet Binası arasında fiber altyapı üzerinden çok noktadan çok noktaya MPLS VPN devre bulunmaktadır. Ankara TİM, Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı ile aynı hizmet binasında bulunduğundan kendisine ait bir devresi olmayıp ortak fiber altyapı üzerinden çok noktadan çok noktaya MPLS VPN Devre ile Bakanlığımıza erişimi sağlanmaktadır. Diyarbakır TİM, İpekyolu Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü ile aynı hizmet binasında bulunduğundan kendisine ait bir devresi olmayıp ortak fiber altyapı üzerinden çok noktadan çok noktaya MPLS VPN Devre ile Bakanlığımıza erişimi sağlanmaktadır.

Gümrük idarelerinin merkeze bağlantısı 400 Mbps ve Ticaret İl Müdürlüğü devrelerinin merkeze bağlantısı 200 Mbps data toplama devreleri, 450 Mbps video toplama devresi, FKM’de 250 Mbps internet toplama devresi bulunmaktadır. Ayrıca veri merkezi ile FKM arasında yedekli 70 Mbps noktadan noktaya ME data devresi, 100 Mbps replikasyon devresi ve Söğütözü Merkez Binası arasında 100 Mbps data devresi mevcuttur.

Bakanlık merkez binasının farklı lokasyonlarında bulunan kablosuz internet erişim noktaları sayesinde

bilgi güvenlik politikası uygulanan misafir kullanıcıları lokal ağa dâhil olmadan güvenli internet kullanabilmektedir.

Merkez ile 21 gümrük idareleri arasında video devresi (5-50mbps) mevcuttur. Bakanlık merkez binanın farklı lokasyonlarında bulunan kablosuz internet erişim noktaları sayesinde misafir kullanıcılar lokal ağa dâhil olmadan güvenli internet kullanabilmektedir.
Bakanlığımız aşağıda yer alan iletişim numaraları aracılığıyla hizmet vermektedir:

Bakanlığımız Çağrı Merkezi
4448 482 (444 8 GTB)

ALO 175 Tüketici Hattı

Hal Kayıt Sistemi Çağrı Merkezi
444 04 25

ALO 136 Kaçakçılık İhbar Hattı

Kütüphane

Bakanlığımızda, karar alma mekanizmaları için gerekli bilgi, enformasyon, analiz ve değerlendirmelerin zamanında, sağlıklı, kaliteli ve rekabetçi ekonomik bilgi kaynaklarından temin edilmesi, Bakanlık uzman ve idarecileri ile idari-teknik personelinin, dünya ve Türkiye ekonomisiyle ilgili gelişmeleri zamanında ve en sağlıklı bilgi kaynaklarından temin edecek kaynaklarla buluşturularak çalışma motivasyonunun artırılması, ticaret/ekonomi politika yönetim süreçlerinde bilgi birikimleri ve uzmanlıklarının derinleştirilmesi amacıyla bir kütüphane bulunmaktadır.

Kütüphanemizin basılı kaynak kapasitesi başlangıç için yaklaşık 17 bin olarak düzenlenmiş olup, içerisinde ağırlıklı olarak İngilizce olmak üzere yabancı dilde ve Türkçe ticaret alanında eserler ile önemli dergi ve gazetelerin yer aldığı süreli yayınlar yer almaktadır. Toplamda 100.000' den fazla basılı ve elektronik kaynak kütüphanemizde yer almaktadır.

Kütüphanemizde TURCADEMY, JSTORE, OECD iLibrary, Mevzuat.net gibi pek çok veri kaynağı bulunmakta olup Bakanlığımız, kütüphanenin dünya ölçeğinde en güncel kaynaklara erişim imkanı sağlayan modern kütüphaneler içerisinde yer alabilecek düzeyde, başta ekonomi/ticaret alanında, referans bir kütüphane olmasını amaçlamaktadır.

1.3.5. İnsan Kaynakları

Bakanlığımız, üstlendiği misyon ve vizyona uygun bir kamu hizmeti sunumuna imkân sağlayacak etkin insan kaynağı yönetimi ve planlamasını;

- Değişim ve gelişime açık,
- Nitelikli ve donanımlı,
- Uzmanlık esasına dayalı,
- Etik değerleri özümsemiş,
- Bilgi teknolojisinden yararlanan personel istihdamı anlayışı ile uygulamaktadır.

Genel Kadro Bilgileri

Tablo 4: Kadro İstatistikleri Tablosu

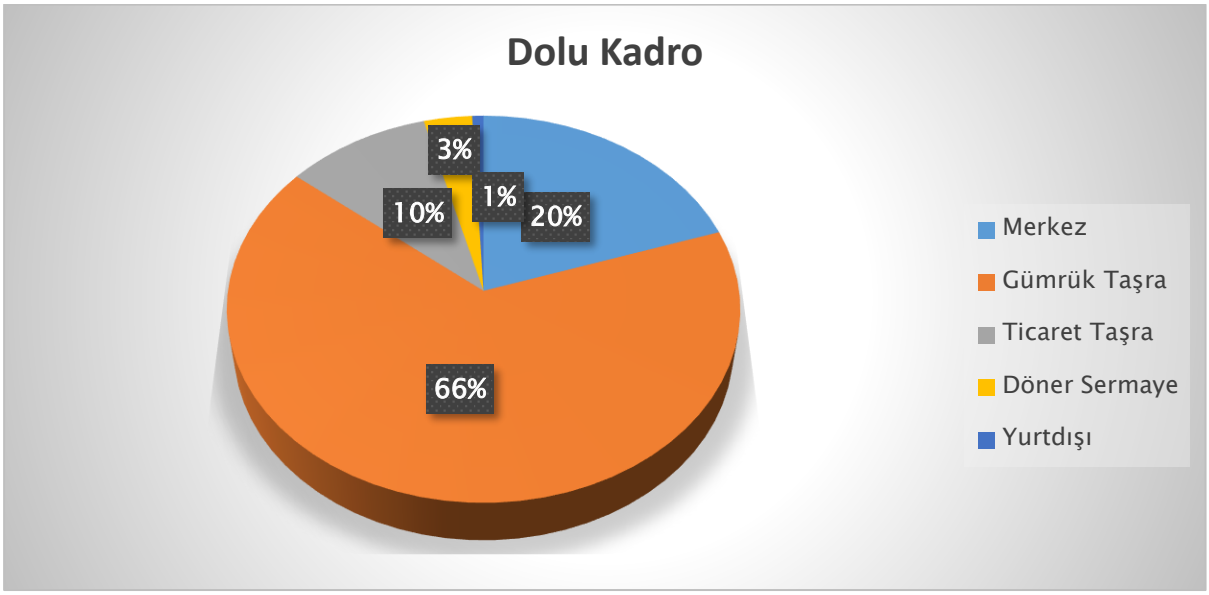
KADRO DURUMU	BİRİM	2013	2014	2015	2016	2017	2018
DOLU KADRO	Merkez	2217	2329	2357	2401	2328	3666
	Taşra	10793	10900	11321	11429	11443	12150
	Ticaret Taşra	957	1074	1591	1713	1725	1845
	Döner Sermaye	612	668	771	603	591	613
	Yurtdışı	2	6	6	6	3	144
TOPLAM		14581	14977	16046	16152	16090	18418

DOLU KADRO (Sözleşmeli personel, Sürekli işçi ve geçici işçiler)	**Merkez**	15	35	29	30	31	564
	Taşra	11	23	10	25	23	1480
	Ticaret Taşra	-	-	14	-	-	-
	Döner Sermaye	144	140	133	128	119	223
	Yurt dışı	-	-	-	-	-	195
TOPLAM		**170**	**198**	**186**	**183**	**173**	**2462**
BOŞ KADRO (Kadrolu Personel)	**Merkez**	856	737	1425	1358	1425	2167
	Taşra	2423	2150	3763	3253	3243	3413
	Ticaret Taşra	1931	2002	1184	1613	1593	1478
	Döner Sermaye	205	149	180	215	227	206
	Yurtdışı	18	14	14	14	17	126
TOPLAM		5433	5052	6566	6453	6505	7390
BOŞ KADRO (Sözleşmeli personel, Sürekli işçi ve geçici işçiler)	**Merkez**	9	147	162	161	160	40
	Taşra	39	175	176	175	176	433
	Ticaret Taşra	-	-	-	-	-	-
	Döner Sermaye	69	73	80	83	94	102
	Yurtdışı	-	-	-	-	-	22
TOPLAM		**117**	**395**	**418**	**419**	**430**	**597**
TOPLAM BOŞ KADRO		**5550**	**5450**	**6984**	**6872**	**6935**	**7987**
TOPLAM MEVCUT KADRO		**20301**	**20632**	**23030**	**23207**	**23198**	**28867**

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

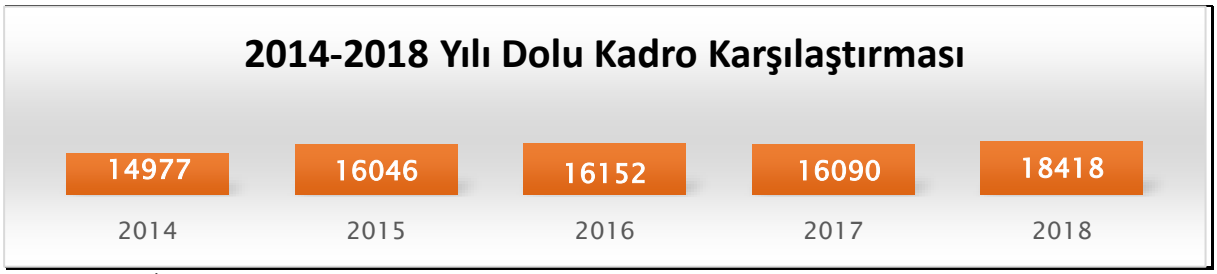
Bakanlığımız 2018 yılı dolu kadrolarının % 20'si Merkez, % 66'sı Taşra, % 10'u Ticaret İl Müdürlükleri, % 3'ü Döner Sermaye ve % 1' Yurtdışı Teşkilatı'nda çalışmaktadır.

Şekil 2: Dolu Kadro Grafiği

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Şekil 3: 2014-2018 Yılı Dolu Kadro Grafiği

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Tablo 5: 2018 Yılı İtibarıyla Personelin Cinsiyet Bazında Dağılımı Tablosu

	MERKEZ	TAŞRA	DÖNER SERMAYE	TİCARET İL MÜD.	YURT DIŞI	TOPLAM
Erkek	2211	8726	441	1070	112	12556
Kadın	1455	3428	172	775	32	5862
TOPLAM	3666	12154	613	1845	144	18418

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Şekil 4: Personelin Cinsiyet Bazında Dağılımı Grafiği

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

- Merkez Teşkilatı'nın % 62'si erkek, % 38'i kadın,
- Taşra Teşkilatı'nın % 72'si erkek, % 28'i kadın,
- Ticaret İl Müdürlükleri'nin % 58'i erkek, % 42'si kadın,
- Döner Sermaye İşletmesi'nin % 72'si erkek, % 28'i kadın,
- Yurtdışı teşkilatında çalışan personelin %78'i erkek, %22'si kadın,
- 2018 yılında Bakanlığımızın % 68'i erkek, % 32'si kadın personelden oluşmaktadır.

Tablo 6: Yıllar İtibariyle A ve B Grubu Kadrolara Yapılan Alımlara İlişkin İstatistikler Tablosu

UNVAN	2013	2014	2015	2016	2017	2018	TOPLAM
AB Uzman Yardımcısı	6	6	-	-	5	-	17
Anbar Memuru	10	24	-	-	-	5	39
Avukat (Merkez)	38	9	2	-	2	-	51
Avukat (Taşra)	2	197	-	11	10	-	220
Bilgisayar İşletmeni	19	60	-	-	-	-	79
Eğitim Uzmanı	-	-	3	-	-	-	3
Dış Ticaret Uzman Yardımcısı	45	65	40	-	30	-	180
Gümrük ve Ticaret Denetmen Yardımcısı	-	110	-	53	-	-	163
Gümrük ve Ticaret Müfettiş Yardımcısı	27	8	9	-	14	-	58
Gümrük ve Ticaret Uzman Yardımcısı	71	120	15	23	-	11	240
İcra Memuru	32	-	-	-	-	-	32
Kaptan	10	-	-	-	-	-	10
Kimyager	-	14	4	9	-	14	41
Laborant	-	-	-	1	-	-	1
Makinist	2	-	-		-	-	2
Mali Hizmetler Uzman Yardımcısı	-	-	3	5	-	-	8

Memur (Merkez)	4	-	-	-	39	-	43
Memur (Taşra)	363	280	193	200	200	-	1236
Memur (Ticaret)	278	60	69	-	50	-	457
Memur (Döner Sermaye)	50	65	-	-	40	-	155
Muayene Memuru	469	-	139	48	39	-	695
Muhafaza Memuru	1642	-	391	300	280	-	2613
Mühendis	-	3	-	13	1	2	19
Programcı	-	-	-	-	2	-	2
Satış Memuru	11	7	-	-	-	-	18
Şoför (Merkez)	-	1	-	-	1	-	2
Şoför (Taşra)	4	-	-	10	-	-	14
Şoför (Döner)	9	-	-	-	-	-	9
Tekniker (Merkez)	-	1	-	3	-	3	7
Tekniker (Taşra)	5	-	-	-	-	-	5
Tekniker (Döner)	3	-	-	-	-	-	3
Teknisyen (Merkez)	-	-	3	6	-	1	10
Teknisyen (Taşra)	49	-	-	6	-	-	55
Teknisyen (Döner)	4	-	-	-	-	-	4
Tüketici Hakem Heyeti Raportörü	-	-	210	50	47	-	307
Ürün Denetmen Yardımcısı	17	20	20	-	-	-	57
V.H.K.İ (Merkez)	10	2	1	11	6	-	30
V.H.K.İ. (Taşra)	1	-	-	4	-	-	5
V.H.K.İ. (Döner Sermaye)	-	-	-	2	-	-	2
Veznedar	8	2	-	-	-	5	15
Diyetisyen	-	-	-	-	-	1	1
Mütercim	-	-	-	-	-	1	1
Koruma ve Güvenlik	-	-	-	-	-	2	2
Muhafaza Memuru (Sözleşmeli)	-	-	-	-	-	1144	1144
Muayene Memuru (Sözleşmeli)	-	-	-	-	-	34	34
Büro Personeli (Lisans-GTBM)	-	-	-	-	-	116	116
Büro Personeli (Ö n lisans-GTBM)	-	-	-	-	-	48	48
Büro Personeli (Lisans-Ticaret)	-	-	-	-	-	62	62
Büro Personeli (Ön lisans-Ticaret)	-	-	-	-	-	22	22
Büro Personeli (Döner Sermaye)	-	-	-	-	-	29	29
Büro Personeli (Lisans-Merkez)	-	-	-	-	-	11	11
TOPLAM	**3189**	**1054**	**1102**	**755**	**766**	**1511**	**8377**

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Bakanlığımız Yer Değiştirme 1. Kurulu'nda 1927 dosya görüşülmüş; 621'inin Kurul Kararıyla ataması yapılmış, 755'inin e-atama yöntemiyle olmak üzere toplam 1376 personelin atama işlemi gerçekleştirilmiştir.

610 kadro için görevde yükselme sınavı kapsamında yapılan sınav neticesinde başarılı olan 456 personel bir üst göreve atanmıştır. 1466 sözleşmeli personelin atama işlemleri tamamlanmıştır. Unvan değişikliği sınavı neticesinde 31 personel başarılı olarak atanmaya hak kazanmıştır.696 sayılı Kanun kapsamında 452 taşeron işçi sürekli işçi statüsüne geçirilmiştir.2018 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ve 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin ek 7'nci maddesine göre Bakanlığımıza 71 adet açıktan atama izni verilmiştir.

Eğitim Faaliyetleri

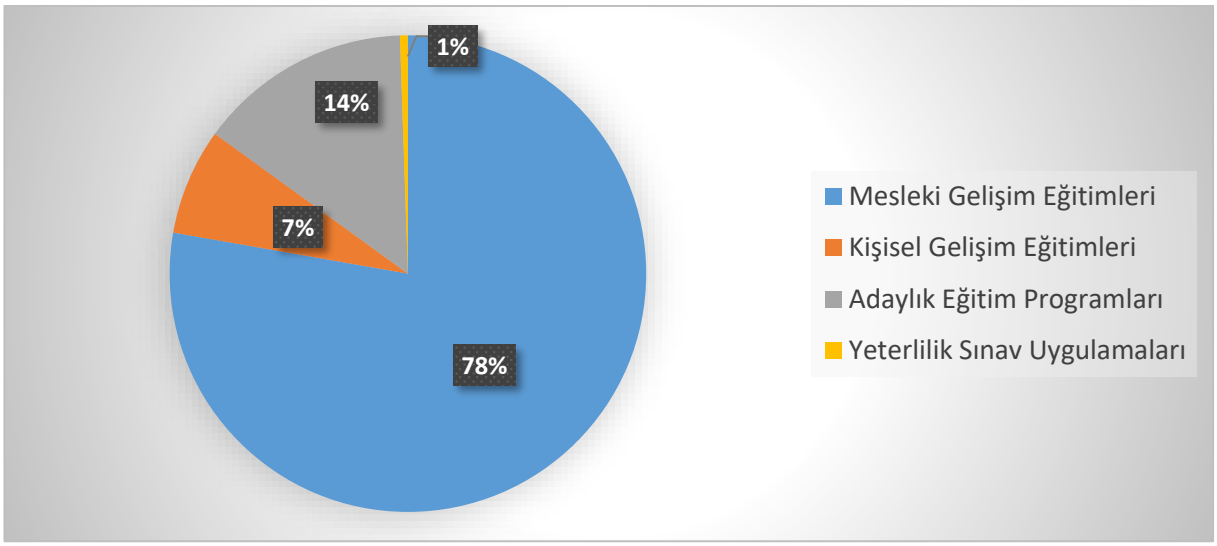
2018 yılı içerisinde Bakanlığımız nitelikli insan kaynağının yetiştirilmesi amacıyla Aday Memur ve Mesleki Yetiştirme Eğitimleri, Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitimleri ile uluslararası çalışma ziyaretleri ve toplantılar düzenlenmiştir.

Bu kapsamda eğitim merkezimizde düzenlene 58 eğitim programına 7796 kişi katılmıştır. Eğitim programlarının türlerine göre dağılımı ise şu şekilde gerçekleşmiştir:

- Mesleki Gelişim Eğitimlerine 6062 personel,
- Kişisel Gelişim Eğitimlerine 563 personel,
- Adaylık Eğitim Programlarına 1129 personel,
- Yeterlilik Sınav Uygulamalarına 42 personel.

Şekil 5: Programlarının Türlerine Göre Yüzdesel Dağılımı Grafiği

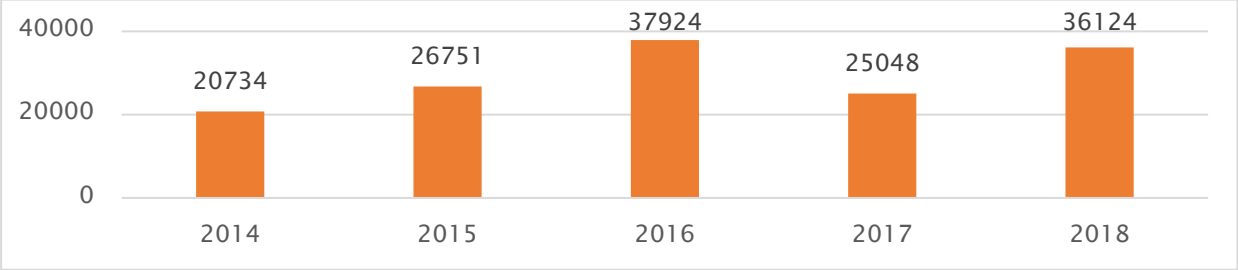
Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

2018 yılı içerisinde mesleki gelişim eğitimleri kapsamında etik eğitimleri yoğun olarak verilmiştir. Eğitim programlarımızın önemli bir bölümünü de aday memur yetiştirme programları oluşturmaktadır.

2018 yılı içerisinde 18 programda 1129 personelimize aday memur mesleki yetiştirme eğitimi verilmiştir.

Şekil 6: Yıllar İtibariyle Eğitime Katılan Personel Sayısı Grafiği

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Uluslararası Eğitim Faaliyetleri

Bakanlığımızca yürütülen Eğitim İhtiyaç Analizi ve Yetkinlik Bazlı Rehber Eğitim Modülleri Projesi ve Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Yetkinlik Çerçevesi çalışmalarının çıktıları, Avrupa Komisyonu ile paylaşılmış olup, yapılan görüşmelere müteakip, Komisyonca yapılan değerlendirme sonucunda; Bakanlığımız, Komisyonun 2017 yılından beri devam eden "Avrupa Gümrük Yetkinlik Çerçeve Belgesi Uygulama Desteği Proje Grubuna" ileri düzey ülke olarak davet edilmiştir. Bakanlığımız, anılan proje grubunun üyesi olarak yapılan çalışmalara katkı vermektedir.

Bakanlığımız eğitim programlarının AB normlarında yetkinlik bazlı oluşturulması kapsamında, 17-18 Nisan 2018 tarihlerinde Brüksel/Belçika'da Customs 2020 Programı kapsamında gerçekleştirilen "AB Gümrük Yetkinlik Çerçeve Belgesi Uygulama Desteği İleri Düzey Ülkeler Toplantısı" na ve 24-25 Ekim 2018 tarihlerinde Brüksel/Belçika'da Customs 2020 Programı kapsamında gerçekleştirilen "AB Gümrük Yetkinlik Çerçeve Belgesi Uygulama Desteği 2.Toplantısı"na Bakanlığımızca katılım sağlanmıştır.

Customs 2020 Programı-Eğitim Destek Grubu Bakanlık Temsilciliği

Avrupa Komisyonu organizasyonunda, AB üye ve aday ülkelerinin gümrük ve vergileme konularında eğitim alanındaki temsilcileri ile bir araya gelerek Gümrükler Yetkinlik Çerçevesinin uygulanması, e-öğrenme programlarının geliştirilmesi, ortak öğrenme etkinlikleri programının yaygınlaştırılması ve gümrükler konusunda yükseköğretim programlarının geliştirilmesi gibi alanlarda istişarede bulunulan, bir işbirliği grubu olan, Eğitim Destek Grubu'na Bakanlığımızca katılım sağlanmaktadır.

Bakanlığımızın katıldığı ilk grup toplantı 13-14 Kasım 2018 tarihlerinde Varşova/Polonya'da gerçekleşmiştir. Anılan toplantıda temsilcimiz tarafından projelerimize yönelik sunum yapılmış olup, ileriki çalışmalarımızda faydası olacağı düşünülen çalışma grupları önderleri ile temaslar gerçekleştirilmiştir.

"Gümrükler 2020 Programı" kapsamındaki "Gümrük İdarelerinde En İyi Profesyonel Standartların Uygulanması" başlıklı çalışma ziyareti kapsamında Arnavutluk Gümrük İdaresi Heyeti Temmuz 2018 tarihinde Bakanlığımıza bir ziyaret gerçekleştirmiş, bu ziyaret kapsamında Bakanlığımız işleyişine ilişkin bilgiler heyetle paylaşılmıştır.

Ayrıca; Adalet Bakanlığı Eğitim Dairesi Başkanlığı ve Birleşik Krallık Adalet Bakanlığının ortaklaşa yürüttüğü "Yargı Hizmetlerindeki Yardımcı Personelin Verimliliğinin ve Eğitimlerinin Kalitesinin Arttırılması Twinning Projesi" kapsamında, 11 Aralık 2018 tarihinde Adalet Bakanlığı Eğitim Dairesi ve Birleşik Krallık Proje ekibinden oluşan 10 kişilik heyet Bakanlığımıza ziyarette bulunmuştur.

1.3.6. Sunulan Hizmetler

(Mülga) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile (mülga) Ekonomi Bakanlığı'nın bazı birimlerini birleştiren 10/07/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Ticaret Bakanlığı kurulmuştur.

Bu Raporda; (mülga) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile (mülga) Ekonomi Bakanlığı tarafından 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin yürürlüğe girdiği tarihten önceki 2018 yılının ilk 7 aylık döneminde yürütülen faaliyetlere ve Ticaret Bakanlığı olarak söz konusu Kararname'den sonra yürütülmeye devam eden faaliyetlere yer verilmiştir.

1.3.6.1. Dış Ticaret Gelişmeleri

Türkiye ekonomisi 2002-2017 yılları arasında ortalama %5,8 oranında büyürken 2017 yılında %7,4 oranında büyümüştür. 2018 yılı ilk çeyrekte %7,2 ikinci çeyrekte %5,3 oranında büyüyen Türkiye ekonomisi, 2018 yılı 3'üncü çeyrek de %1,6 oranında büyümüştür. Kişi başına düşen gelir, 2002 yılında 3.581 dolar iken, 2017 yılında üç katına çıkarak 10.602 dolara yükselmiştir.

Türkiye, kamu maliyesi alanında ise 2017 yılında %1,5 seviyesindeki bütçe açığı/GSYH oranı iyi bir performans ortaya koymuş ve %3 olan Maastricht kriterinin altında bir seviyeye ulaşmıştır. Benzer şekilde, 2017 yılı AB tanımlı genel yönetim borç stokunun GSYH'ye oranı %28,3 seviyesinde gerçekleşmiş ve bu oranla Türkiye 25 AB üyesinden daha iyi bir performans sergilemiştir.

Geçmişte kronik enflasyon sorunları yaşayan Türkiye, 2001 krizinden sonra fiyat istikrarına yönelik politikalar uygulamaya başlamıştır. 2002-2005 yılları arasında uygulanan örtük, 2006 yılından günümüze kadar uygulanmakta olan açık enflasyon hedeflemesi rejimi ile enflasyonu tek haneli değerlere çekmiştir. 2012 yılında %6,2 olan enflasyon 2013 yılında %7,4 seviyesinde gerçekleşmiştir. 2014, 2015 ve 2016 yıllarında enflasyon sırasıyla %8,2, %8,8 ve %8,5 ile hedefin bir miktar üzerinde gerçekleşmiştir. 2017 yılında enflasyon %11,9 oranında gerçekleşirken 2018 yılında %20,3 olmuştur. 2019 yılı Ocak ayında ise tüketici fiyatları bir önceki aya göre %1,06 bir önceki yılın aynı ayına göre ise %20,35 oranında artış göstermiştir.

Ödemeler dengesi incelendiğinde Türkiye'ye doğrudan yabancı yatırım girişinin zaman içinde arttığı görülmektedir. 1984-2002 döneminde toplam doğrudan yabancı yatırım girişi 14,6 milyar dolar seviyesinde iken 2003 yılından 2018 yılsonuna kadar toplam doğrudan yabancı yatırım girişi ise 209 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 2017 yılında ise yıllık bazda doğrudan yabancı yatırım girişi bir önceki yıla göre %17,2 azalışla 11,5 milyar dolar olurken 2018 yılında doğrudan yabancı yatırım %14 artarak 13,2 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Bankacılık sektörü ise uluslararası kıstasların üzerinde bir performansla faaliyet göstermektedir. Bankacılık sisteminin risklere karşı dayanıklılığının en önemli göstergelerinden biri olan sermaye yeterlilik rasyosu, Aralık 2018 döneminde %17 olarak gerçekleşmiştir, Sermaye yeterlilik rasyosu, uluslararası geçerliliği bulunan Basel kriterleri gereği %8 olarak belirlenmişken Türkiye'de ilgili yönetmeliklere göre bu oran %12'dir.

Küresel kriz sonrasında 2010 yılı itibariyle Türkiye'nin toparlanma sürecine girmesiyle dış ticaret yeniden yükselmeye başlamıştır. İhracat 2012 yılında %13 oranında artarak 152,5 milyar dolar seviyesine yükselirken, 2013 yılında %0,4 oranında azalarak 151,9 milyar dolar düzeyinde gerçekleşmiştir. 2014 yılında %3,9 artarak 157,7 milyar dolara yükselen ihracatımız 2015 yılında %8,7

gerileyerek 143,8 milyar dolar seviyesinde ve 2016 yılında ihracat %0,9 daralmayla 142,5 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. 2017 yılında, ihracatımız %10,2 artarak 157,0 milyar dolar seviyesinde gerçekleşirken 2018 yılında ise , %7 artarak 168,0 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir.

2012 yılında 236,5 milyar dolar seviyesinde gerçekleşen ithalat, 2013 yılında %6,4 oranında artarak 251,7 milyar dolar seviyesine yükselmiştir. İthalat, 2014 yılında %3,7 daralarak 242,2 milyar dolar seviyesinde 2015 yılında %14,4 daralarak 207,2 milyar dolar, 2016 yılında %4,2 daralarak 198,6 milyar dolar, 2017 yılında %17,7 artarak 233,8 milyar dolar olmuştur. 2018 yılında ise ithalat %4,6 azalarak 223,0 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. 2018 yılında dış ticaret açığı %28,4 oranında azalarak 55,0 milyar dolar seviyesine inerken, ihracatın ithalatı karşılama oranı ise %67,1'den %75,3'e yükselmiştir.

Tablo 7: Dış Ticaretin Gelişimi (Milyar Dolar)

	2017	2018	Değişim (%)
İhracat	157,0	168,0	7,0
Enerji (27. Fasıl) İhracatı	4,3	4,4	2,1
Altın (71.08) İhracatı	6,6	2,6	-61,0
İthalat	233,8	223,0	-4,6
Enerji (27. fasıl) İthalatı	37,2	43,0	15,6
Altın (71.08) İthalatı	16,6	11,3	-31,8
Dış Ticaret Hacmi	390,8	391,1	0,1
Dış Ticaret Dengesi	-76,8	-55,0	-28,4
Enerji Dışı Denge	-43,9	-16,4	-62,6
İhracat / İthalat (%)	67,1	75,3	12,2

Kaynak: TÜİK

Ülke Gruplarına Göre Dış Ticaret

2018 yılında AB (28)'e ihracat %13,7 artmış ve 84 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. AB (28)'e ihracatımız 2018 yılında toplam ihracatımızın %50'sini oluşturmuştur. Almanya, 2018 yılında da en çok ihracat yapılan ülke olmuştur. 2018 yılında Almanya'ya ihracat %6,8 artış göstererek 16,1 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir.

AB (28)'den yapılan ithalat 2018 yılında %5,2 azalarak 80,8 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. AB (28) ülkelerinden yapılan ithalatın toplam ithalat içindeki payı 2018 yılında %36,2 olmuştur. Amerika Bölgesi'ne yapılan ihracat 2018 yılında %5,4 artarak 12,8 milyar dolar seviyesine çıkmıştır. Kuzey Amerika ülkelerine yapılan ihracat ise 2018 yılında %1,2 azalarak 9,6 milyar dolar düzeyinde gerçekleşmiştir. Güney Amerika'ya yapılan ihracat %36,8 oranında artarak 1,8 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. Kuzey Amerika ülkelerinden yapılan ithalat ise %1,7 oranında artarak 14,4 milyar dolar düzeyinde gerçekleşmiştir.

2018 yılında Asya'ya (Yakın ve Ortadoğu Ülkeleri ile Diğer Asya) yapılan ihracat %10,3 oranında azalarak 41,8 milyar dolar seviyesine gerilemiştir. Asya ülkelerine yapılan ihracattaki azalış; 2018 yılında Yakın ve Ortadoğu ülkelerine gerçekleştirilen ihracatımızın %16,6 oranında azalmasından kaynaklanmıştır. 2018 yılında Asya'dan yapılan ithalat %9,8 oranında azalarak 69,4 milyar dolara

gerilemiştir. Kuzey Afrika ülkelerine yapılan ihracatın toplam ihracatımızdaki payı 2017 yılında %4,8 iken, bu oran 2018 yılında%5,6'ya yükselmiştir. 2018 yılında Kuzey Afrika ülkelerine yapılan ihracat oransal olarak %5,6 artarak 9,5 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. Diğer Avrupa ülkelerine 2018 yılında yapılan ihracat %7 oranında artarak 11,7 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. Öte yandan bu bölgeden yapılan ithalat ise 2018'in tümü için %6,3 azalarak 29,4 milyar dolar düzeyinde gerçekleşmiştir.

Tablo 8: Ülke Gruplarına Göre Dış Ticaret (Milyon Dolar)

	İHRACAT				İTHALAT			
	2017	**2018**	**% PAY**	**% DEĞ.**	**2017**	**2018**	**% PAY**	**% DEĞ.**
GENEL TOPLAM	156.993	168.023	100	7,0	233.800	223.039	100	-4,6
A- AB-28	73.906	84.021	50,0	13,7	85.205	80.810	36,2	-5,2
B- TÜRKİYE SERBEST BÖLGELERİ	1.995	2.186	1,3	9,6	1.564	1.327	0,6	-15,2
C- DİĞER ÜLKELER	81.092	81.816	48,7	0,9	147.030	140.902	63,2	-4,2
1- DİĞER AVRUPA (AB-28 Hariç)	9.805	11.707	7,0	19,4	31.381	29.391	13,2	-6,3
2- AFRİKA	11.674	14.455	8,6	23,8	7.177	7.048	3,2	-1,8
Kuzey Afrika	7.525	9.481	5,6	26,0	4.143	4.594	2,1	10,9
Diğer Afrika	4.149	4.974	3,0	19,9	3.034	2.454	1,1	-19,1
3- AMERİKA	12.166	12.824	7,6	5,4	21.009	22.914	10,3	9,1
Kuzey Amerika	9.700	9.579	5,7	-1,2	14.119	14.358	6,4	1,7
Orta Amerika ve Karayip	1.171	1.474	0,9	25,9	960	786	0,4	-18,1
Güney Amerika	1.295	1.772	1,1	36,8	5.930	7.770	3,5	31,0
4- ASYA	46.608	41.830	24,9	-10,3	76.954	69.377	31,1	-9,8
Yakın ve Ortadoğu	35.337	29.476	17,5	-16,6	19.786	17.858	8,0	-9,7
Diğer Asya	11.271	12.354	7,4	9,6	57.168	51.519	23,1	-9,9
5-AVUSTRALYA VE YENİ ZELANDA	648	806	0,5	24,5	2.236	1.108	0,5	-50,4
6- DİĞER ÜLKE ve BÖLGELER	192	195	0,1	1,3	8.274	11.064	5,0	33,7

Kaynak:TÜİK

Tablo 9: Seçilmiş Ülke Grupları (Milyon Dolar)

	İHRACAT				İTHALAT			
	2017	**2018**	**% PAY**	**% DEĞ.**	**2017**	**2018**	**% PAY**	**% DEĞ.**
OECD Ülkeleri	82.726	93.820	55,8	13,4	116.368	107.172	48,1	-7,9
EFTA Ülkeleri	1.638	2.276	1,4	38,9	7.776	3.611	1,6	-53,6
Karadeniz Ekonomik İşbirliği	15.635	17.839	10,6	14,1	30.605	32.810	14,7	7,2
Ekonomik İşbirliği Teşkilatı	8.105	7.145	4,3	-11,8	11.206	10.428	4,7	-6,9
Bağımsız Devletler Topluluğu	9.102	9.718	5,8	6,8	26.079	28.145	12,6	7,9
Türk Cumhuriyetleri	4.165	3.966	2,4	-4,8	3.185	2.953	1,3	-7,3
İslam Konferansı Teşkilatı	45.133	41.191	24,5	-8,7	31.957	28.416	12,7	-11,1
D8 Gelişen Ülke	7.125	7.266	4,3	2,0	15.351	13.548	6,1	-11,7
Toplam İhracat-İthalat	156.993	168.023	100,0	7,0	233.800	223.039	100,0	-4,6

Kaynak: TÜİK

Tablo 10: 2018 Yılında En Fazla İhracat Gerçekleştirilen Ülkelerin 2017 Yılına Kıyasla Değişimleri (Milyon Dolar)

Sıra No		**2017**	**2018**	**% PAY**	**%Değ.**
1	Almanya	15.119	16.144	9,6	6,8
2	İngiltere	9.603	11.113	6,6	15,7
3	İtalya	8.473	9.566	5,7	12,9
4	Irak	9.055	8.351	5,0	-7,8
5	A.B.D.	8.654	8.306	4,9	-4,0
6	İspanya	6.302	7.710	4,6	22,3
7	Fransa	6.584	7.289	4,3	10,7
8	Hollanda	3.864	4.778	2,8	23,6
9	Belçika	3.151	3.953	2,4	25,4
10	İsrail	3.407	3.900	2,3	14,5
	Liste Toplamı	74.214	81.112	48,3	9,3
	Genel Toplam	156.993	168.023	100,0	7,0

Kaynak: TÜİK

İhracatın Sektörel Gelişimi

İhracatımızda %31,2'lik pay ile öne çıkan sektörlerden "Makinalar ve Ulaşım Araçları", 2018 yılında %8,7 artış göstererek 52,4 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. "Hazır Giyim" ihracatı ise 2018 yılında %3,7 oranında artış kaydederek 15,6 milyar dolar düzeyinde gerçekleşmiştir. "Gıda Maddeleri"nde 2018 yılında 17,4 milyar dolarlık ihracat yapılırken, "Demir ve Çelik" sektöründe 13,2 milyar dolar seviyesinde ihracat yapılmıştır.

Tablo 11: İhracatın Sektörel Dağılımı (Milyon Dolar)

	İHRACAT			
	2017	**2018**	**% Pay**	**% Değ.**
1- TARIMSAL ÜRÜNLER	17.589	18.503	11,0	5,2
i-Gıda Maddeleri	16.651	17.389	10,3	4,4
ii-Tarımsal Ham maddeler	938	1.115	0,7	18,8
2- MADENCİLİK ÜRÜNLERİ	10.850	11.626	6,9	7,1
i- Maden cevherleri ve döküntüleri	3.779	3.799	2,3	0,5
ii- Mineral yakıtlar ve mineral yağlar	4.327	4.414	2,6	2,0
iii- Demir dışı metaller	2.744	3.412	2,0	24,4
3- SANAYİ	121.084	134.351	80,0	11,0
i-Demir ve çelik	9.538	13.207	7,9	38,5
ii-Kimyasallar	9.420	10.939	6,5	16,1
iii-Diğer yarı mamuller	14.911	16.610	9,9	11,4
iv- Makinalar ve ulaşım araçları	48.200	52.377	31,2	8,7
v- Dokumacılık ürünleri	11.602	12.013	7,1	3,5
vi- Hazır giyim	15.088	15.645	9,3	3,7
vii - Diğer tüketim malları	12.325	13.560	8,1	10,0
4- DİĞER ÜRÜNLER	7.470	3.543	2,1	-52,6
GENEL İHRACAT TOPLAMI	156.993	168.023	100,0	7,0

Kaynak: TÜİK

Hizmet Sektörleri İhracatı

2018 yılında bir önceki yıla göre hizmet ihracatı gelirlerimiz %9,5 oranında bir artış göstererek 47,8 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 2018 yılında ihracat gelirlerimizin önde gelen sektörleri seyahat ve taşımacılık sektörleridir. 2018 yılıda toplam hizmet ihracatımızın %52,7'sini oluşturan "Seyahat Sektörü"nde söz konusu dönem için yaklaşık 25,2 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirilmiştir. Söz konusu sektörün ihracat gelirlerinde bir önceki yılın aynı dönemine göre %12,2 oranında bir artış görülmüştür.

Hizmet ihracatımızda önem arz eden diğer bir sektör "Taşımacılık" hizmetleridir. 2018 yılında toplam hizmet ihracatımızdan %35,3'lük bir pay alan taşımacılık sektöründe, söz konusu dönem itibarıyla

toplam 16,9 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirildiği görülmektedir. Bu değer, bir önceki yılın aynı dönemine göre %11,7'lik bir artışa tekabül etmektedir.

Diğer kategorilere göz atıldığında, 2018 yılında ; işlem gören mallarda 95 milyon dolar, tamir ve bakım hizmetlerinde 283 milyon dolar, inşaat hizmetlerinde 329 milyon dolar, sigortacılık hizmetlerinde 1,266 milyar dolar, finansal hizmetlerde 645 milyon dolar, diğer ticari hizmetlerde 927 milyon dolar, resmi hizmetlerde 655 milyon dolar ve diğer hizmetlerde 1,5 milyar dolarlık ihracatın gerçekleştiği görülmektedir. Bir önceki yılın aynı dönemine göre ihracat değerinde en fazla artış görülen alt sektörler; seyahat (%12,2), taşımacılık (%11,7) ve Resmi hizmetler (%7,4) hizmetleridir. En fazla düşüş görülen alt sektörler ise sırasıyla; %30,3 ile inşaat, %17,7 ile Diğer hizmetler ve %2,1 ile işlem gören mallar hizmetleridir.

Tablo 12: Hizmet Sektörleri İhracatı (Milyon Dolar)

	2017	2017 Pay (%)	2018	2018 Pay (%)	2017-2018 Değişim (%)
HİZMETLER	43.667	100,0	47.813	100,0	9,5
1.İşlem Gören Mallar	97	0,2	95	0,2	-2,1
2.Tamır ve Bakım Hizmetleri	271	0,6	283	0,6	4,4
3.Taşımacılık	15.113	34,6	16.886	35,3	11,7
4.Seyahat	22.478	51,5	25.220	52,7	12,2
5.İnşaat Hizmetleri	472	1,1	329	0,7	-30,3
6.Sigorta Hizmetleri	1.282	2,9	1.266	2,6	-1,2
7.Finansal Hizmetler	631	1,4	645	1,3	2,2
8.Diğer Ticari Hizmetler	883	2,0	927	1,9	5,0
9.Resmi Hizmetler	610	1,4	655	1,4	7,4
10.Diğer Hizmetler	1.830	4,2	1.507	3,2	-17,7

Kaynak: TCMB

İthalatın Sektörel Gelişimi

Tablo 13: İthalatın Sektörel Dağılımı (Milyon Dolar)

	İTHALAT			
	2017	**2018**	**% PAY**	**% DEĞ.**
1- TARIMSAL ÜRÜNLER	18.317	18.254	8,2	-0,3
i-Gıda Maddeleri	12.314	12.499	5,6	1,5
ii-Tarımsal Ham maddeler	6.003	5.756	2,6	-4,1
2- MADENCİLİK ÜRÜNLERİ	52.936	60.402	27,1	14,1
i- Maden cevherleri ve döküntüleri	7.936	9.211	4,1	16,1
ii- Mineral yakıtlar ve mineral yağlar	37.204	42.999	19,3	15,6
iii- Demir dışı metaller	7.797	8.191	3,7	5,1
3- SANAYİ	145.342	132.266	59,3	-9,0
i-Demir ve çelik	11.456	12.123	5,4	5,8
ii-Kimyasallar	31.409	31.670	14,2	0,8
iii-Diğer yarı mamuller	11.051	10.366	4,6	-6,2
iv- Makinalar ve ulaşım araçları	71.615	59.933	26,9	-16,3
v- Dokumacılık ürünleri	7.015	6.343	2,8	-9,6
vi- Hazır giyim	2.390	1.947	0,9	-18,6
vii - Diğer tüketim malları	10.405	9.884	4,4	-5,0
4- DİĞER ÜRÜNLER	17.204	12.117	5,4	-29,6
GENEL İTHALAT TOPLAMI	233.800	223.039	100,0	-4,6

Kaynak:TÜİK

Geniş Ekonomik Sınıflamaya (BEC) Göre İthalatın Gelişimi

Geniş ekonomik sınıflamaya göre ithalatımız incelendiğinde sermaye (yatırım) malları, ara (Ham madde) malları ve tüketim malları sınıflarında ithalatımızın 2018 yılında azalış gösterdiği görülmektedir. 2018 yılında sadece Diğerleri sınıfında ithalatımızın artış kaydettiği görülmektedir. Ara malları ithalatı %76,2'lik payla 2018 yılı ithalatının önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. 2018 yılında ara malları ithalatı 170 milyar dolar seviyesinde, sermaye malları ithalatı ise 29,3 milyar dolar seviyesinde ve tüketim malları 22,9 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 14: Geniş Ekonomik Sınıflamaya (BEC) Göre İthalat (Milyon Dolar)

	2017	2018	% Pay	% Değ.
Sermaye (Yatırım) Malları	33.116	29.301	13,1	-11,5
Ara (Hammadde) Malları	171.462	170.044	76,2	-0,8
Tüketim Malları	28.488	22.876	10,3	-19,7
Diğerleri	734	817	0,4	11,3
TOPLAM	**233.800**	**223.039**	**100,0**	**-4,6**

Kaynak: TÜİK

Hizmet Sektörleri İthalatı

2018 yılında hizmet ithalatımız bir önceki yıla göre %2,9 oranında azalarak 23,0 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu dönemde hizmet ithalatımızda ön plana çıkan sektörler taşımacılık ve seyahat sektörleri şeklindedir. Toplam hizmet ithalatımızdan %40,9 ile en yüksek payı elde eden "Taşımacılık Sektörü"nde 9,4 milyar dolarlık ithalat yapılmıştır. Sektörde gerçekleştirilen ithalat bir önceki yılın aynı dönemine göre %3,1 azalmıştır.

Ülkemizin en büyük ikinci hizmet ithalat kalemi olan seyahat sektöründe 2018 yılında %4,7 oranında bir azalma olmuş ve toplam 4,6 milyar dolarlık bir ithalat gerçekleştirilmiştir. Sektörün ülkemizin toplam hizmet ithalatından aldığı pay aynı dönem için %19,9 olmuştur.

Diğer kategorilere göz atıldığında, 2018 yılında; işlem gören mallarda 45 milyon dolar, tamir ve bakım hizmetlerinde 693 milyon dolar, sigortacılık hizmetlerinde 1,7 milyar dolar, finansal hizmetlerde 1,3 milyar dolar, diğer ticari hizmetlerde 2,4 milyar dolar, resmi hizmetlerde 1,5 milyar dolar ve diğer hizmetlerde 1,3 milyar dolarlık ithalat gerçekleştirilmiştir.

Bir önceki yıla göre hizmet ithalatımızın en fazla artış gösterdiği alt sektörler; %21,8 ile tamir ve bakım hizmetleri ve %12,4 ile finansal hizmetlerdir. Söz konusu dönemde hizmet ithalatında daralma yaşayan başlıca sektörler ise inşaat hizmetleri (%23,5), İşlem Gören Mallar (%19,6) ve Sigorta hizmetleri (%15,9) olmuştur.

Tablo 15: Hizmet Sektörleri İthalatı (Milyon Dolar)

	2017	2017 Pay (%)	2018	2018 Pay (%)	2017-2018 Değişim (%)
HİZMETLER	23.729	100,0	23.043	100,0	-2,9
1.İşlem Gören Mallar	56	0,2	45	0,2	-19,6
2.Tamir ve Bakım Hizmetleri	569	2,4	693	3,0	21,8
3.Taşımacılık	9.716	40,9	9.414	40,9	-3,1
4.Seyahat	4.823	20,3	4.595	19,9	-4,7

5.İnşaat Hizmetleri	34	0,1	26	0,1	-23,5
6.Sigorta Hizmetleri	2.047	8,6	1.721	7,5	-15,9
7.Finansal Hizmetler	1.192	5,0	1.340	5,8	12,4
8.Diğer Ticari Hizmetler	2.507	10,6	2.445	10,6	-2,5
9.Resmi Hizmetler	1.388	5,8	1.473	6,4	6,1
10.Diğer Hizmetler	1.397	5,9	1.291	5,6	-7,6

Kaynak: TCMB

1.3.6.2. İhracat Politikaları

İhracat politikalarının ana eksenini, ülkemizde ihracatçı sayısının artırılması, ihraç ürünlerimizin uluslararası pazarlarda rekabet gücünün yükseltilmesi, ihraç ürünlerimizin dış pazarlarda marka haline getirilmesi, ihraç ürünlerimizde ve pazarlarımızda çeşitliliğin sağlanması gibi unsurlar oluşturmaktadır.

İhracat Destekleri

Başta Küçük ve Orta büyüklükteki işletmeler (KOBİ) olmak üzere ihracatçı firmalarımız, üretim alt yapıları ile Ar-Ge ve inovasyon yeteneklerinin geliştirilerek uluslararası pazarlarda rekabet güçlerinin artırılması, ihracat faaliyetine yönlendirilmeleri ve uluslararası pazarlarda tanınmalarının sağlanması amaçlarıyla Yurtiçi Uluslararası İhtisas Fuarları ve Yurtdışı Fuarlara Katılım, Ar-Ge, Pazara Giriş Belgeleri Yardımı, Pazar Araştırması Yardımı, Yurt Dışı Ofis-Mağaza Yardımı, İstihdam, Tasarım, Eğitim ve Danışmanlık, Marka, TURQUALITY®, Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesinin Desteklenmesi programları kapsamında çok çeşitli alanlarda desteklenmektedir.

2018 yılında Türk ihraç ürünlerinin yurt dışında tanıtılması ve firmalarımıza yeni iş imkânlarının sağlanması amacıyla, yurt dışında düzenlenen ve Bakanlığımızca yetkilendirilen yurt dışı fuar organizatörlerince toplam 279 fuara milli düzeyde iştirak edilmiş, 1.649 yurt dışı fuar ise bireysel düzeyde desteklenmiştir.

İhracatçı firmalarımızın daha yüksek katma değerli, markalı ve tasarım sahibi ürünlerle yurt dışı pazarlarda etkin olabilmeleri ve ülkemizde tasarım kültürünün yaygınlaştırılması için 2008/2 sayılı "Tasarım Desteği Hakkında Tebliğ" uygulanmaktadır. Söz konusu destek kapsamında İşbirliği Kuruluşları, endüstriyel ürün tasarımı veya moda tasarımı alanlarında faaliyet gösteren Tasarımcı Şirketleri, Tasarım Ofisleri ile Türk Ticaret Kanunu hükümleri gereğince kurulmuş şirketlerin faaliyetleri desteklenmektedir. Söz konusu Tebliğ kapsamında İşbirliği Kuruluşları tarafından gerçekleştirilen tasarım yarışmalarında derece elde eden tasarımcıların yurtdışında alacakları eğitimlerine ilişkin eğitim ve yaşam giderleri desteklenmektedir. Bu bağlamda, tasarım yarışmalarında dereceye giren yıllık en fazla 60 adet tasarımcının yurt dışındaki eğitim giderlerinin tamamı ile aylık 1.500 ABD Dolarını aşmamak kaydıyla oluşacak yaşam giderlerine ilişkin İşbirliği Kuruluşlarınca gerçekleştirilen harcamaların azami iki yıl süresince desteklenmesi amaçlanmış ve böylece genç Türk tasarımcılarının tüm dünyaya açılabilmeleri ve dünyaca tanınmış profesyoneller ile birlikte çalışmalarına imkân sağlanmıştır.

Buna ek olarak, kendi tasarım ve Ar-Ge departmanı bulunan ihracatçı şirketlerimizin ürettikleri katma değerin arttırılabilmesini teminen "Tasarım ve Ürün Geliştirme Projeleri Desteği"ne yönelik çalışmalar, hâlihazırda yürütülmekte olan 2008/2 sayılı "Tasarım Desteği Hakkında Tebliğ" kapsamında kurgulanmıştır. Bu kapsamda, 2018 yılında 161 Tasarım ve Ürün Geliştirme Projesi daha onaylanarak toplamda 516 proje destek kapsamına alınmıştır.

2010/6 sayılı "Yurt Dışı Birim, Marka ve Tanıtım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ" kapsamında kullandırılan destek miktarı yıllar itibarıyla katlanarak artmakta olup, firmalarımızın yurtdışında gerçekleştirdikleri tanıtım faaliyetleri, yurtdışında açtıkları birimlerine ilişkin 2018 yılında 744 firmanın kira giderleri ve marka tescili giderleri desteklenmiştir.

Diğer taraftan, söz konusu Tebliğ'de yapılan ve 12/12/2014 tarih ve 29203 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanarak yürürlüğe giren değişiklik ile firmalarımızın yurtdışında pazarlama ve satış ağını oluşturmak ve kuvvetlendirmek üzere Türkiye Ticaret Merkezleri'nin (TTM) kurulması ve desteklenmesine ilişkin mevzuat altyapısı oluşturulmuştur. Bu çerçevede, 2018 yılsonu itibarıyla, New York, Dubai ve Londra'daki TTM'lere ilaveten önümüzdeki dönemde 35 yeni TTM'nin açılacağı şehir/ülke belirlenmiştir.

Uluslararası piyasalarda rekabet eden Türk markalarının geliştirilmesini teminen yurt dışında markalaşma faaliyetleri 2006/4 sayılı "Türk Ürünlerinin Yurtdışında Markalaşması, Türk Malı İmajının Yerleştirilmesi ve TURQUALITY®'nin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ" çerçevesinde desteklenmektedir. 2006/4 sayılı Tebliğ ile ilgili süreçlerin tamamı "TURQUALITY® Otomasyon Sistemi" üzerinden yürütülmektedir. Hızla ilerleyen TURQUALITY®, etki alanını giderek genişletmekte olup, hali hazırda gastronomi sektörünün de aralarında bulunduğu tüm sektörlerdeki firmaların uluslararası markalaşma çalışmaları TURQUALITY® çerçevesinde desteklenmektedir. TURQUALITY® programı kapsamına alınan firmalara sağlanan en önemli imkânlardan biri Markalaşma Gelişim Yol Haritası Çalışması çerçevesinde firmaların Markalaşma Yol Haritası oluşturmasına ve bu haritanın hayata geçirilmesine sağlanan destektir. Markalaşma Gelişim Yol Haritası oluşturulmasına ilişkin danışmanlık giderleri %50 oranında ve 800.000 TL kadar 2006/4 sayılı Tebliğ kapsamında desteklenmektedir.

Diğer taraftan, 2018 yılı içerisinde 13'ü TURQUALITY®, 29'u ise Marka Destek Programı'na olmak üzere 42 yeni marka daha destek kapsamına alınmış ve destek kapsamında marka sayısı 2018 yılı sonu itibari ile 265'e ulaşmıştır.

Markalaşma ve tasarıma yönelik faaliyetler kapsamında, 2018 yılında Tasarım Haftası (Design Week) organizasyonu ile 16-18 Kasım 2018 tarihlerinde tasarım konulu seminerler düzenlenmiş ve etkinlik bünyesinde 7'ncisi düzenlenen Endüstriyel Tasarım Ödül Töreni gerçekleştirilmiş; 337 başvuru arasından 52 İyi Tasarım Ödülü, 13 Üstün Tasarım Ödülü, 27 Kavramsal Tasarım Ödülü sahiplerini bulmuştur. Yine söz konusu organizasyon kapsamında Bakanlığımızca düzenlenen tasarım yarışmalarında dereceye giren tasarımcılara projelerini sergilenme imkanı tanınmış, tasarım alanında eğitim alan lisans öğrencileri ile workshop çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Buna ek olarak, 2023 Hedefleri doğrultusunda hazırlanan Hükümet Programı çerçevesinde ülkemiz yüksek teknoloji grubu ürünlerinin uluslararası piyasalarda rekabet gücünün artırılmasını teminen çalışmalar gerçekleştirilmektedir.

Ayrıca, 2010/8 sayılı "Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ" ile kümelenme anlayışı ve proje yaklaşımı çerçevesinde proje bazlı eğitim ve/veya danışmanlık, küme tanıtım faaliyetleri, istihdam, yurt dışı pazarlama veya alım heyeti ve bireysel danışmanlık programlarının birbirine bağlı şekilde uygulanabileceği bütünleşik bir destek mekanizması uygulanmaya devam etmektedir.

Proje bazlı eğitim ve/veya danışmanlık programları kapsamında, Program'a katılacak KOBİ'lerimiz için gerçekleştirilen ihtiyaç analizi çerçevesinde, şirketlerin ihtiyaç, ölçek ve donanımlarına göre gruplandırılmasıyla her bir grup için ayrı eğitim ve danışmanlık programları tasarlanması

öngörülmüştür. Söz konusu programlar ile KOBİ'lerimizin bir sonraki aşama olan yurt dışı pazarlama programlarına hazır hale getirilmesi ve yurt dışı pazarlardaki rekabet gücünün artırılması amaçlanmaktadır.

Eğitim ve/veya danışmanlık programına katılan şirketler, proje bazlı yurt dışı pazarlama programları (ortak pazar araştırmaları, pazar ziyaretleri, küme tanıtım faaliyetleri, ticaret heyetleri, yurt dışı fuar ziyaretleri, eşleştirme vb. organizasyonlar) ile proje bazlı alım heyetleri organizasyonlarına dâhil edilerek şirketlerimizin uluslararası pazarlara açılmalarına ve yurt dışındaki alıcıların ülkemizden alım yapmalarına yönelik faaliyetler gerçekleştirilmektedir. Ayrıca, eğitim ve/veya danışmanlık programına/programlarına ve yurt dışı pazarlama veya alım heyeti programına/programlarına katılan şirketler, proje bazlı bireysel danışmanlık desteği alabilmektedir.

Uluslararası Rekabetçiliğin Desteklenmesi kapsamında 2018 yılı sonu itibarıyla 192 aktif proje bulunmaktadır. Projeler kapsamında bugüne kadar söz konusu desteklerden 8.505 firma faydalanmıştır.

Pazar Araştırması ve Pazara Giriş Desteği Hakkında Tebliğ ile "pazar araştırması, rapor ve yurtdışı şirket/marka alımları, sektörel ticaret ve alım heyetlerine katılım, elektronik ticaret sitelerine üyelik" konularında dört çeşit destek verilmektedir. Bu yardımımız KOBİ'lerin en fazla ilgi gösterdiği destek programıdır.

Aynı Tebliğ'de Küresel Tedarik Zinciri (KTZ) Yetkinlik Projeleri kapsamında tedarikçi firmaların makine ekipman-donanım yazılım alımı, eğitim-danışmanlık-müşteri ziyaretleri ile sertifikasyon-test analiz-ürün doğrulama harcamaları proje bazlı olarak %50 oranında ve proje başına en fazla 1 milyon ABD Dolarına kadar desteklenmektedir ve 2018 yılında 31 KTZ projesine onay verilmiştir.

İhracata Yönelik Yeni Destekler

1- Hususi Damgalı Pasaport

2017/9962 sayılı "İhracatçılara Hususi Damgalı Pasaport Verilmesine İlişkin Esaslar Hakkında Karar" 23/03/2017 tarihli ve 30016 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Anılan Karar kapsamında, son üç takvim yılı itibarıyla, ilgili her takvim yılında ihracat yapmak şartıyla, yıllık ortalama ihracatı 1 milyon ABD Doları ile 10 milyon ABD Doları arasında (10 milyon ABD Doları dâhil) olan firmaların 1 (bir), 10 milyon ABD doları üzeri ile 25 milyon ABD Doları arasında (25 milyon ABD Doları dahil) olan firmaların 2 (iki), 25 milyon ABD doları üzeri ile 50 milyon ABD Doları arasında (50 milyon ABD Doları dâhil) olan firmaların 3 (üç), 50 milyon ABD doları üzeri ile 100 milyon ABD Doları arasında (100 milyon ABD Doları dahil) olan firmaların 4 (dört), 100 milyon ABD Doları üzerinde olan firmaların 5 (beş) yetkilisi hususi damgalı pasaport alabilmekte iken, hususi damgalı pasaport alabilme şartlarından olan son üç takvim yılında her yıl ihracat yapma şartı nedeniyle, tek seferde büyük siparişler alan ve işin niteliği itibarıyla her takvim yılında ihracat yapmadıkları halde, son 3 takvim yılı ortalaması bakımından yeterli tutarda ihracat yapan firmalar hususi damgalı pasaport hakkından yararlanamaması göz önünde bulundurularak, 2018 yılı içerisinde karar değişikliğine gidilmiştir.

Her 3 takvim yılında ihracat yapmamış dahi olsalar yaptıkları ihracat ortalaması anılan Kararda öngörülen düzeyde olan ihracatçıların hususi damgalı pasaport hakkından faydalandırılması amacıyla, 214 sayılı "İhracatçılara Hususi Damgalı Pasaport Verilmesine İlişkin Esaslar Hakkında Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar" 24/10/2018 tarihli ve 30575 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu kapsamda, 2018 yılı boyunca Bakanlığımıza yapılan başvuru sonuçlarına bağlı olarak toplamda 1.739 firmanın 2.013 yetkilisine hususi damgalı pasaport için onay verilmiştir.

2- Dâhilde İşleme Rejimi (DİR) ve Diğer Otomasyon Çalışmaları

Dahilde işleme Rejimi ihracatçılarımızın dünya fiyatlarından hammadde ve ara malı temin etmesine imkân sağlayan ve bu yolla ihracat aşamasında önemli bir maliyet avantajı yaratan bir uygulamadır. Dâhilde işleme izin belgelerinin düzenlenmesi esnasında göz önünde bulundurulan en önemli unsurların başında iç piyasadaki üretim dengelerinin ve rekabetin bozulmasını önlemek gelmektedir.

"Dâhilde İşleme Rejiminin Elektronik Ortama Aktarılması Projesi" kapsamında, 01 Ocak 2006 tarihinden itibaren sadece elektronik ortamda yapılan başvurular kabul edilmeye başlanmıştır. Proje ile Dahilde İşleme İzin Belgelerine etkinlik, güvenlik ve sürat kazandırılmış olup firmaların belge ve bu belgelere ilişkin her türlü revize başvuruları elektronik ortamda yapılmakta ve bu başvuruların Bakanlığımız ve Bölge Müdürlüklerimiz tarafından değerlendirilmesi işlemleri de yine elektronik ortamda yapılmaktadır.

2018 yılında, firmalarımızın tesis etmek zorunda kaldıkları bürokratik işlemlerin azaltılması çalışmaları kapsamında, Vergi Resim Harç İstisnası (VRHİ) Belgeleri, Hariçte İşleme Rejimi (HİR) Belgeleri, belgesiz ihracat kredi taahhütlerinin kapatılması ile ihracatta devlet yardımları uygulamalarının otomasyon çalışmaları sürdürülmüştür.

2018 yılında Dâhilde İşleme Rejimi kapsamında 74,2 milyar dolar ihracat (genel ihracatımızın %44,2'si), 32,6 milyar dolar ithalat gerçekleştirilmiş (genel ithalatımızın %14,6'sı) olup, Döviz Kullanım Oranı (DKO) %43,9 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 16: Dahilde İşleme Rejimi Kapsamında İthalat İhracat İşlemleri Tablosu

YIL	Genel İhracat (milyon ABD Doları)	DİR İhr (milyon ABD Doları)	Payı (%)	Genel İthalat (milyon ABD Doları)	DİR İth (milyon ABD Doları)	Payı (%)	DİR İth/İhr Oranı (DKO) (%)	Genel İth/İhr Oranı (%)	DİR İhr/İth Oranı (%)	Genel İhr/İth Oranı (%)
2018	168.023	74.248	44,2	223.039	32.615	14,6	43,9	132,7	227,6	%75,3

Kaynak: Ticaret Bakanlığı Bilgi Sistemi

3- Yeni Nesil Teknoloji Çalışmaları

İhracat politikalarının davranışsal iktisat prensipleri ve yeni nesil teknolojiler kullanılarak geliştirilmesi amacıyla 2018 yılında Davranışsal Kamu Politikaları ve Yeni Nesil Teknolojiler Daire Başkanlığı kurulmuştur. Bu kapsamda, ilk olarak ihracat desteklerinin basit bir dille ihracatçıya anlatıldığı kolaydestek.gov.tr sitesi hazırlanmış ve yayına alınmıştır. Desteklere ilişkin kısa bilgilere yer verilen dokuz adet animasyon film çekilmiş, iki adet kamu spotunun televizyon kanallarında yayınlanması sağlanmıştır. Ayrıca, Türkiye'de bir ilk olarak, 2 adet rastgele kontrol deneyi yürütülmeye başlanmış olup, söz konusu deneylerin detaylarına da yer verilen "Senin Kararın! (mı?)" isimli, Türkiye'nin alanında ilk davranışsal kamu politikası kitabı yayınlanmıştır. Dünya Bankası ile bir Mutabakat Zaptı imzalanmış olup, üçüncü bir rastgele kontrol deneyi üzerinde çalışmalar devam ettirilmektedir.

Bunlara ilave olarak, yenilikçi çalışmalar kapsamında, II. 100 Günlük Eylem Planı'nda blok zincir uygulamaları ile dış ticaretin kolaylaştırılmasına yönelik kavramsal çerçevenin oluşturulması eylemi yer almıştır. Bu çerçevede, 2018 yılında dış ticaret süreçlerindeki farklı laboratuvarlar tarafından gerçekleştirilen gereksiz test tekrarlarının önlenerek zaman ve kaynak kaybının önlenmesi amacıyla yapılan test sonuçlarının anlık olarak blokzincire aktarılması projesi hususunda çalışmalara başlanmıştır.

4- Tanıtım Faaliyetleri

İhraç ürünlerimizin uluslararası pazarlarda tanıtımını sağlama, pazar payını artırma ve söz konusu pazarlarda ticari ve ekonomik işbirliğinde ilerleme kaydedilmesi amaçlarına yönelik olarak, Bakanlığımız koordinasyonunda Ticaret Heyeti, Alım Heyeti, uluslararası fuarlara iştirak gibi çeşitli tanıtım faaliyetleri gerçekleştirilmektedir.

Potansiyel pazar niteliğindeki ülkelere yönelik ihracatımızda artış sağlanması ve ihraç ürünlerimizin tanıtımı amacıyla, Bakanlığımız koordinasyonu ve Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) organizasyonunda, İhracatçı Birliklerince ve/veya özel sektör kuruluşlarınca Ticaret Heyeti programları gerçekleştirilmektedir. Bakanlığımızca yürütülen ihracat stratejileri doğrultusunda belirlenen ülkeler çerçevesinde, 2018 yılında 11 adet genel ticaret heyeti programı ve 172 adet sektörel ticaret heyeti programı düzenlenmiştir.

2018 yılında 180 adet Alım Heyeti programı gerçekleştirilmiş olup, bu faaliyetler kapsamında çeşitli ülkelerden firma temsilcileri, kurum-kuruluş yetkilileri ve basın editörleri ülkemize getirilerek seçilmiş firma ve kurum kuruluşlarımızla birebir görüşmeler yapmaları, fabrika ve tesis ziyaretleri gerçekleştirmeleri sağlanmıştır.

İhracatın geliştirilmesini ve Türk malı algısının dünya pazarlarında güçlendirilmesini teminen Türkiye İhracatçılar Meclisi nezdinde kurulan Türkiye Tanıtım Grubu bugüne kadar Kurumsal Kimlik Çalışmaları, Araştırma ve Etki Analizi, Türkiye Markasının Yönetimi, Reklam Faaliyetleri, Küresel PR Faaliyetleri, Dijital İletişim Çalışmalar, Sosyal Medya Yönetimi, Ana Marka İletişim Stratejisi ve Planı Oluşturma, Etkinlik ve Global Sponsorluk Çalışmaları, Sektörel İletişim Projeleri, Sektörel Tanıtım Kitleri Oluşturulması gibi faaliyetlerde bulunmuştur. Ayrıca 2018 yılında Birliklerin sektörel projeleri

(47 adet) onaylanmış ve 21 adeti yürürlüğe girmiştir. Son olarak 2018 yılının sonunda TTG'nin yeni misyon ve vizyonunun Türkiye genel tanıtımı yerine, Türkiye'nin ihraç sektörleri ve ürünleri odaklı olması yönünde benimsenen yeni anlayış çerçevesinde sektörlerin Stratejik Tanıtım Planları oluşturması ve geliştirilen kapsamlı ve uzun dönemli stratejileri kapsamında faaliyetlerinin desteklenmesi kararlaştırılmıştır.

Ülkemizin uluslararası EXPO'lara katılımının koordinasyonu kapsamında 2014 yılından bu yana gerçekleştirilen çalışmalardan İtalya'da düzenlenen "EXPO 2015 Milano" ile Kazakistan'da düzenlenen "EXPO 2017 Astana "ya ülkemizin katılımının başarıyla gerçekleştirilmesi sonrasında, 29 Nisan-7 Ekim 2019 tarihleri arasında Çin Halk Cumhuriyeti'nde "Yeşil Yaşa Daha İyi Yaşa" teması ile düzenlenecek olan EXPO 2019 Pekin'e ülkemizin katılım çalışmaları sürdürülmektedir. EXPO 2019 Pekin'e ülkemizin katılım kararı ve katılım çalışmalarının Bakanlığımızca yürütüleceği hususu 3 Mayıs 2018 tarih ve E.30670 sayılı mülga Başbakanlık yazısı ile Bakanlığımıza iletilmiş olup, EXPO alanında toplam 2400 metrekarelik bir alanda "Welcoming the Future with Green" (Geleceği Yeşil ile Kucakla) teması ile katılması kararlaştırılmıştır. Bu kapsamda, EXPO alanının tasarım, inşaat ve işletim süreçlerine dair hizmet alımına ilişkin ihaleyi kazanan firma tarafından EXPO alanında inşaat çalışmalarına başlanmış olup, 2019 yılı Nisan ayına kadar tüm hazırlıkların tamamlanması öngörülmektedir.

5- Pazara Giriş Çalışmaları

2008 yılı son çeyreğinden itibaren dünya ekonomilerini etkisi altına alan küresel ekonomik kriz, ticarette yeni yaklaşımlar benimsenmesine yol açarken, ihracatın arttırılması, söz konusu krizden çıkışta benimsenen en önemli strateji olarak ön plana çıkmıştır. Uluslararası piyasalarda rekabetin daha da çetin hale geldiği bu yeni ortamda hem fırsatları hem de tehditleri en iyi biçimde tespit ederek küresel ticaretten daha fazla pay almaya yönelik bir yaklaşım benimsemek, ticari ilişkilerde pro-aktif olmak, artan rekabet koşulları altında "yeni pazarlara girmek" ve "mevcut pazarlarımızdaki payımızın arttırılması" gittikçe daha önemli hale gelmiştir.

İhracatçılarımızın yurt dışı pazarlarla ilgili ihtiyaçlarına hızlı ve etkin şekilde cevap verilmesi ile gerçekleştirilecek faaliyetlerin planlamasından icrasına ve son olarak takibine kadar her aşamada verimliliğin sağlanmasını teminen, ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile ticarete ilişkin faaliyetleri bulunan başlıca sivil toplum kuruluşlarının temsil edildiği iki ayaklı yeni bir yapı oluşturulmuştur.

Söz konusu yapılanmada "Enformasyon" ayağının ana gövdesini Web Portal üzerinden sunulan "Ülke Raporları", "İhracat İletişim Noktası" ve "Eğitim" başlığı altında gerçekleştirilen "Dış Ticaret Bilgilendirme Seminerleri" oluşturmaktadır. Bu kapsamda firmalara ticari bilgi hizmeti sunulmakta, Ticaret Müşavirlikleri/Ataşelikleri ile istişare içinde bilgi paylaşımını sağlanmakta, ülke raporları hazırlanmakta, gerçekleştirilen seminer ve bilgilendirme toplantılarında ülke sunuşları yapılmakta, ticaret heyeti organizasyonlarına katkı sağlanmaktadır. Bu çerçevede hazırlanan ve güncellenen 150 ülke raporu 49 ülke profili Bakanlığımız web portalında 2018 yılı boyunca firmalarımızın istifadesine sunulmuştur.

Ayrıca, Bakanlık Makamınca belirlenmiş olan 4 "Odak Ülke" ye (Çin, Hindistan, Meksika ve Rusya) yönelik faaliyetler kapsamında 2018 yılında 6 adet Yerinde Pazar Araştırması gerçekleştirilmiştir.

Bakanlığımız tarafından, aktif ve potansiyel ihracatçı KOBİ'lerimizin dış pazarlarla ilgili güncel ticari bilgi ihtiyacının karşılanması amacıyla Web Portalı ile de hizmet sunulmaktadır.

Diğer taraftan, 2018'in son döneminde, II. 100 Günlük Eylem Planı çerçevesinde, ihracatçıların küresel ticari verileri yakından takip edebilmesini sağlamaya yönelik olarak kurulması öngörülen "Elektronik

İhracat Platformu"nun kavramsal tasarımının oluşturulması konusunda çalışmalar yürütülmüştür.

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) gibi işbirliği kuruluşları organizasyonunda iş çevrelerinin bilgilendirilmesi amacıyla Dış Ticaret Bilgilendirme Seminerleri düzenlenmektedir. 2018 yılında 57 ilde, 18 işbirliği kuruluşu ile 79 Dış Ticaret Bilgilendirme Semineri düzenlenmiş ve bu seminerlere 3.380 kişi katılım sağlamıştır. Dış Ticaret Bilgilendirme Seminerleri organizasyonlarına başlandığı 2011 yılından itibaren ise yurt sathında gerçekleştirilen 443 organizasyona 20.730 katılımcı iştirak etmiştir.

Bakanlığımızın destekleri ve uygulamalarına ilişkin güncel düzenlemelerin yerinde anlatılmasını ve ihracatçı firmaları ilgilendirecek başlıklarda etkin bilgilendirme yapılmasını teminen yerinde firma ziyaretleri gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda 2017 yılında 41 il ve 7 ilçemizde toplam 1.506 firma ziyaretine ilave olarak, 2018 yılında Bakanlığımızın birimlerince 39 il ve 11 ilçede 583 firma ihracat ve yatırım destekleri hakkında doğrudan bilgilendirilmiş, sorunları birebir dinlenerek, çözüm önerileri görüşülmüştür. Program kapsamında Bakanlığımızca sağlanan devlet desteklerini ve desteklerden yararlanma yollarının pratik olarak ifade edildiği bir el kitabı, “Devlet Yardımları Rehberi” adıyla hazırlanarak bastırılmış ve katılımcılara dağıtılmıştır. Söz konusu yayın Bakanlığımız web portalı ana sayfasının Destekler Bölümüne de yerleştirilmiş ve TOBB, İhracatçı Birlikleri, TÜSİAD, MÜSİAD ve DEİK’e bilgilendirme yapılarak rehbere elektronik erişim hakkında iş çevrelerine en geniş duyurunun yapılması sağlanmıştır.

Diğer taraftan, Bakanlığımızca pazar eksenli yürütülen çalışmalar çerçevesinde iki yıllık dönemler itibarıyla hedef ve öncelikli ülkeler tespit edilmekte olup, 2018 yılı içerisinde 2018-2019 dönemi için 15 Hedef Ülke ve 32 Öncelikli Ülke belirlenmiştir. Söz konusu hedef ve öncelikli ülkelere yönelik faaliyetlere devam edilmekte olup, bu ülkelere yönelik pazara giriş faaliyetlerinin en yoğun şekilde yürütülmesi ihracatımızın artırılması yönünde büyük önem arz etmektedir. 2018-2019 dönemi hedef ve öncelikli ülkeler listesi aşağıda yer almaktadır.

Tablo 17: 2018-2019 Hedef ve Öncelikli Ülkeler Tablosu

HEDEF ÜLKELER		**ÖNCELİKLİ ÜLKELER**			
Almanya	Japonya	Azerbaycan	Fildişi Sahili	Malezya	Suudi Arabistan
ABD	Katar	Bangladeş	Fransa	Mısır	Şili
ÇHC	Kenya	Birleşik Arap Emirlikleri	Gana	Nijerya	Tanzanya
Etiyopya	Meksika	Brezilya	G. Afrika C.	Özbekistan	Türkmenistan
Güney Kore	Romanya	Bulgaristan	İngiltere	Pakistan	Umman
Hindistan	Rusya	Cezayir	Kanada	Polonya	Ürdün
Irak	Ukrayna	Endonezya	Kazakistan	Senegal	Vietnam
İran		Fas	Kuveyt	Singapur	

6- Ticaret Politikası Önlemleri (TPÖ) ve Soruşturmaları

Ülkemiz menşeli ihraç ürünlerine karşı yürütülen veya ihracatımıza olumsuz etkide bulunabilecek ticaret politikası önlemleri (anti-damping, telafi edici vergi ve korunma önlemleri) süreçleri kapsamında 2018 yılında da Bakanlığımız çalışmaları sürdürülmüştür. Bu bağlamda; bir yandan mevcut önlemlerin ortadan kaldırılması ya da iyileştirilmesine ilişkin çalışmalarımız devam ederken diğer yandan da açılan soruşturmaların önlemsiz olarak kapatılması amacıyla Bakanlığımız tarafından ülkemiz görüşlerini içerir teknik mahiyetli yazılı metinler hazırlanarak ilgili ülke yetkili otoritelerine sunulmuş, soruşturmalar boyunca ülkemiz görüşleri düzenlenen tarafları dinleme toplantılarında veya istişare görüşmelerinde şifahi olarak dile getirilmiş, Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) bünyesinde yer alan komiteler nezdinde ve gerçekleştirilen ikili üst düzey görüşmelerde de değerlendirmelerimiz karşı taraflara tevdi edilmiştir. Tüm bu çalışmalar, İhracatçı Birliklerimiz, firmalarımız ve sektör dernekleri ile işbirliği ve karşılıklı fikir teatisi çerçevesinde ilerlemiş olup ihracatçılarımız, soruşturma öncesinde, soruşturma sürecinde ve soruşturma sonrasında izleyebilecekleri yol haritası ve ilgili DTÖ Anlaşmaları ile ithalatçı ülke mevzuatı çerçevesindeki hak ve yükümlülükleri hakkında bilgilendirilmiştir.

2018 yılı itibarıyla ihracatımızın 6,7 milyar dolarını etkileyen 46 adet ticaret politikası önlemine (anti-damping, sübvansiyona karşı önlem ve korunma önlemi) karşı mücadele edilmiş, 3 adet anti-damping soruşturması ve 3 adet korunma önlemi soruşturması ise önlem alınmadan kapatılmıştır. 2018 yılında ticaret politikası önlemleri hakkında 11 adet bilgilendirme semineri de gerçekleştirilmiş bulunmaktadır.

1.3.6.3. İthalat Politikaları

Bakanlığımız, ülkemiz ithalat politikalarını yerli üretimin rekabet gücü ve girdi ihtiyaçlarını dikkate alarak uluslararası yükümlülüklerimiz çerçevesinde, diğer ilgili tüm kamu ve özel sektör paydaşlarıyla işbirliği içinde belirlemekte ve yürütmektedir. İthalat Rejimi Kararı'nın ekinde yer alan Listeler ve İthalat Tebliğleri her yıl güncellenmektedir.

Ülkemizde üretimi bulunmayan veya üretimi yeterli olmayan girdi mahiyetindeki eşyanın vergilerinin düşürülmesi amacıyla Avrupa Komisyonu Ekonomik Tarife Sorunları Grubu (ETSG) kapsamında yılda 6 defa yapılan toplantılara katılım sağlanmıştır. ETSG'de kabul edilen başvuru sayısı 14'tür. Bu kapsamda açılan tarife kontenjanından faydalanmak üzere firmalara düzenlenen belge sayısı 103 olarak gerçekleşmiştir.

2018 yılı içerisinde Kimyasal Silahlar Sözleşmesi (KSS) ve Ozon Tabakası İncelten Kimyasal Maddelere ilişkin toplam 145 adet İthalat lisansı verilmiştir.

Kullanılmış veya Yenileştirilmiş Eşya İthalatı kapsamında 15 adet başvuru uygun bulunarak, İthalat Lisansı düzenlenmiştir.

2018 yılı içerisinde tarım ürünlerinde aşağıda yer alan değişiklikler yapılmıştır:

- 11/04/2018 tarihli Resmi Gazete 'de yayımlanan "İthalat Rejimi Kararına Ek Karar ile Bosna ve Hersek Menşeli Bazı Tarım Ürünlerinin İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanması Hakkında Karar" çerçevesinde buğday unu, ayçiçeği yağı ve nişasta bazlı şekerlerde anılan ülke menşeli ürünlere uygulanan gümrük vergileri diğer ülkeler seviyesine yükseltilmiş ve bahse konu ürünler ile et ürünlerinde tarife kontenjanı açılmıştır.

- Bosna ve Hersek menşeli tarım ürünleri ithalatında uygulanan tarife kontenjanlarının dağıtım yöntemi ile başvuru usul ve esaslarını belirleyen Tebliğler 16/05/2018 ve 19/06/2018 tarihlerinde yayımlanmıştır.

- 08/04/2018 tarihinde kontrplak ithalatında uygulanan gözetim kıymeti 1.100 $/m3'e'ten 580 $/m3'e düşürülmüştür.

- 2018/11841 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca yağlık ayçiçek tohumunda %27 ve ham ayçiçek yağında %36 olarak uygulanan gümrük vergileri 01/08/2018 tarihine kadar sırasıyla %13 ve %23 seviyesine düşürülmüştür.

- 06/06/2018 tarihinde Resmi Gazete 'de yayımlanan değişiklik Tebliği kapsamında çerezlik ayçekirdeği gözetim kıymeti 1.500 $/ton'dan 2.500 $/ton seviyesine yükseltilmiştir.

- 10/08/2018 tarihinde yağlık ayçiçeği tohumu ithalatında uygulanan gümrük vergisi %27'den %13'e düşürülmüştür.

- 10/08/2018 tarihinde yem hammaddesi olarak kullanılan nişastacılık artıkları (DDGS) ithalatında uygulanan %4,3 oranındaki gümrük vergisi ile yağlı tohum küspelerinde uygulanan %6,5 oranındaki gümrük vergileri sıfırlanmıştır.

- 15/08/2018 tarihinde %0 gümrük vergili 750.000 ton buğday, 700.000 ton arpa, 700.000 ton mısır ve 100.000 ton pirinç ithalatı için tarife kontenjanı açılarak Toprak Mahsulleri Ofisine tahsis edilmiştir.

- 31/10/2018 tarihinde tohumluk ve ham susam ithalatında uygulanan gümrük vergileri %0'a, soyulmuş susam ithalatında uygulanan gümrük vergisi %10'a düşürülmüştür.

- 11/10/2018 tarihinde 1/98 sayılı Türkiye – Avrupa Birliği Ortaklık Konseyi Kararı uyarınca açılan 19.100 tonluk dondurulmuş karkas sığır etine ilişkin tarife kontenjanının kapsamı taze/soğutulmuş karkas sığır etini de kapsayacak şekilde yeniden düzenlenmiştir.

- 19/10/2018 tarihinde AB menşeli maltlık arpa, tereyağı ve peynir ile Moldova Cumhuriyeti menşeli tereyağı ve peynirlerin ithalatında açılan tarife kontenjanlarının tahsisat yöntemi talep toplama yöntemi olarak belirlenmiştir.

- Ürdün ile ülkemiz arasında yapılan STA'nın feshedilmesi nedeniyle, 14/02/2011 tarihli ve 2011/1415 sayılı "Ürdün Haşimi Krallığı Menşeli Bazı Tarım ve İşlenmiş Tarım Ürünleri İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanması Hakkında Karar" 23/11/2018 tarihinde yürürlükten kaldırılmıştır.

- AB ülkelerine yönelik işlenmiş tarım ürünleri ihracatında yaşanılan Telafi Edici Vergi sorununun, İthalat Rejimi Kararında yapılan düzenleme ile giderilmiş olması nedeniyle, 2010/888 sayılı "Bazı Tarım Ürünlerinin İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanması Hakkında Karar" 07/12/2018 tarihinde yürürlükten kaldırılmıştır.

- Bosna ve Hersek Menşeli Bazı Tarım ve İşlenmiş Tarım Ürünleri İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanmasına İlişkin Tebliğ'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ ile 07/12/2018 tarihinde nişasta bazlı şekerlerin ithalatında uygulanan tarife kontenjanının dağıtım yöntemi

beyanname sırasına göre tahsis yöntemi olarak değiştirilmiştir.

- 26/12/2018 tarihinde 497 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile yağlık ayçiçeği tohumu ithalatı için %0 gümrük vergili 300 bin ton tarife kontenjanı açılmıştır.

- 28/12/2018 tarihinde büyükbaş hayvan eti ithalatında açılan 75.000 tonluk tarife kontenjanının süresi 31/12/2019 tarihine kadar uzatılmıştır.

- 2017/11168 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca gümrük vergileri 1 Ocak 2018 tarihinde yürürlüğe girmek üzere, damızlık ve besilik canlı büyükbaş hayvanlar için %0 oranına, bazı kuruyemişlerden kaju için %10 seviyesine, badem ve cevizde %15 oranına, yem ham maddesi olarak kullanılan küspelerde %6,5 seviyesine düşürülmüştür. Ayrıca, hububatlardan arpada %35 olan gümrük vergisi 01/04/2018 tarihine kadar %0 oranına, çeltikte %34, kahverengi pirinçte %36, pirinçte ise %45 olarak uygulanan gümrük vergileri 01/07/2018 tarihine kadar sırasıyla %5, %10 ve %15'e indirilmiştir.

Madde Politikaları

Madde politikaları kapsamında elektrik-elektronik, makine ve otomotiv dâhil ulaşım araçları sektörlerine ilişkin düzenlemeler yapılmakta ve ithalat politikalarına ilişkin çalışmalar yürütülmektedir. Bu çerçevede, 3921 adet gümrük tarife pozisyonuna tekabül eden eşyanın ithalatı takip edilmektedir. İthalata ilişkin veriler derlendikçe ihracat verileri ile karşılaştırmalı olarak analizler yapılmaktadır.

İthalat Rejimi ve İthalat Tebliğleri

Mezkûr sektörlere ilişkin olarak her yıl yapılan İthalat Rejimi çalışmaları kapsamında yıllık olarak güncellemeler yapılmaktadır. Bu çalışmalar ülkemizin taraf olduğu uluslararası anlaşmalar ve ülkemiz ekonomisindeki gelişmeler göz önünde tutularak sektör ile işbirliği içerisinde sürdürülmektedir. İthalat Rejimi Kararı yıllık olarak yürürlüğe konulmasına karşın, yıl içerisinde gerçekleşen gelişmelere göre dinamik olarak gözden geçirilmektedir.

Ülkemiz ithalat politikaları İthalat Rejimi Kararı'nın yanısıra çıkarılan İthalat Tebliğleri ile şekillenmektedir. Bahse konu Tebliğlere ilişkin çalışmalarda ilgili kurum ve kuruluşlar ile özel sektörün görüşleri geniş bir çerçevede değerlendirilmektedir.

Askıya Alma Sistemi Kapsamında 2018 Yılındaki Gelişmeler

01/01/2018 tarihi ile 17/12/2018 itibariyle Askıya Alma Rejimi 'nde yapılacak değişiklikler ile Otonom Tarife Kontenjanlarının görüşüldüğü Brüksel'de düzenlenen toplantılara katılım sağlanarak ülkemiz özel sektöründen gelen talepler müzakere edilmiş olup, sektörün daha az maliyet ile ara mal tedariğine ulaşması sağlanmıştır.

2018 yılında Komisyon gündemine getirilen ve üye ülkelerle müzakere edilen kompresör için tarife kontenjanı açılması, rulmanların V sayılı listeden çıkarılması, kontrol ünitesi, şanzıman ve emme manifoldunun askıya alınması taleplerimiz kabul edilmiştir.

İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine Dair Tedbirler

İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında mevzuat çerçevesinde, ithalatta haksız rekabet yaratan dampingli ve sübvansiyonlu ithalata karşı yerli üretim dalını korumak amacıyla, dampinge ve sübvansiyona karşı tedbirler alınmaktadır.

Ülkemiz Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) verilerine göre dampinge karşı önlem mekanizmasını en etkin işleten ülkeler arasında yer almaktadır. Ülkemiz DTÖ üyeleri arasında toplam önlem sayısı itibariyle, 1995-2018'i kapsayan dönemde 5'inci sırada, 2018 yılında yürürlükteki önlem sayısı bakımında ise 3'üncü sırada yer almaktadır.

1995-2018 yılları arasında 215'i damping ve sübvansiyon soruşturması, 213'ü mevcut önlemlerin gözden geçirilmesi olmak üzere toplam 428 adet soruşturma açılmıştır. Bu soruşturmalar sonucunda, 188 dampinge ve sübvansiyona karşı yeni önlem olmak üzere 377 adet önlem alınmış veya uzatılmıştır. 2018 sonu itibariyle, 140 adet dampinge ve sübvansiyona karşı kesin önlem uygulanmakta olup, 5'i damping ve sübvansiyon, 7'si nihai gözden geçirme olmak üzere 12 adet soruşturma bulunmaktadır.

Dampinge tabi önlem kapsamında yer alan başlıca ürünler arasında, polyester elyaf, iplikler ve mensucat, battaniyeler, perdeler, suni deri, pet film, dioktil ftalat, cam elyaf, PVC, camlar, güneş panelleri, kablolar, klimalar, fan coiller, termosifon, lastikler, kalemler, zincirler, kilitler, borular, boru bağlantı parçaları, granit, kontrplaklar, parkeler, kraftliner kağıtları yer almaktadır. Önlem kapsamı ürün gruplarında gerçekleşen toplam ithalatın değeri 2018 yılı Ocak-Aralık dönemi verilerine göre 2,2 milyar dolar seviyesindedir.

2018 yılı içerisinde ise ithalatta haksız rekabetin önlenmesine ilişkin 35 adet Tebliğ yayımlanarak, 19 soruşturma başlatılmış, 10 tanesi yeni olmak üzere 29 adet soruşturma önlem alınarak veya mevcut önlemin devamı sağlanarak tamamlanmıştır. 3 ürün grubunda 5 soruşturma ise önlemsiz olarak sonuçlandırılmıştır. Ayrıca, 2 adet üründe ise 5 yıllık süresi sona eren önlemler süre sonunda yürürlükten kalkmıştır.

Soruşturmaların başlatılması ve önlemlerin yürürlüğe girmesi için yayımlanan Tebliğler ve detayları aşağıda yer almaktadır.

Soruşturma açılış tebliğleri:

- 2018/2 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile ÇHC, Vietnam ve Hindistan menşeli "v-kayışlar" için nihai gözden geçirme soruşturması,
- 2018/3 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile ÇHC ve Çin Tayvan'ı menşeli "paslanmaz çelikten borular" için nihai gözden geçirme soruşturması,
- 2018/4 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile ÇHC menşeli "ateş tuğlaları" için nihai gözden geçirme soruşturması,
- 2018/8 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile Vietnam menşeli "Özlü Kaynak Telleri" için damping soruşturması,
- 2018/10 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile ÇHC menşeli "akrilik elyaf" için sübvansiyon soruşturması,
- 2018/11 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile Almanya, Güney Kore, ÇHC ve Tayland menşeli "akrilik elyaf" için damping soruşturması,
- 2018/14 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile ÇHC menşeli "sentetik veya suni devamsız liflerden dokunmuş mensucat" için nihai gözden geçirme soruşturması,

- 2018/20 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile ÇHC menşeli "polyester elyaf" için nihai gözden geçirme soruşturması,
- 2018/21 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile İran menşeli "polistiren" için damping soruşturması,
- 2018/32 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile ÇHC, Sırbistan ve İtalya menşeli "termosifonlar" için nihai gözden geçirme soruşturması,
- 2018/34 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile ÇHC menşeli "duvar saatleri" için nihai gözden geçirme soruşturması açılmıştır.

Kesin önlem alınan veya önlemin devamını sağlatan tebliğler:

- 2018/5 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile ÇHC menşeli "duvar tipi split klimalar" için % 25 oranında dampinge karşı önlemin devamı,
- 2018/6 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile ÇHC menşeli "porselen ve seramikten sofra ve mutfak eşyası" için %8 oranında dampinge karşı önlem alınması,
- 2018/7 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile Almanya ve İsveç menşeli "sodyum perkarbonat" için %5 ve %12 oranlarında dampinge karşı önlem alınması,
- 2018/12 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile Finlandiya, Rusya, Polonya ve Brezilya menşeli "kraftlayner kâğıtlar" için %5 ve %11,34 oranları arasında dampinge karşı önlem alınması,
- 2018/13 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile Güney Kore ve Endonezya menşeli "polyester elyaf" için %6,2 ve %12 oranları arasında dampinge karşı önlemin devamı,
- 2018/15 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile Brezilya, Bulgaristan, ÇHC, Endonezya Hindistan ve Tayland menşeli "boru bağlantı parçaları" için 147 $/ton-800 $/ton arasında dampinge karşı önlemin devamı,
- 2018/18 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile ÇHC menşeli "kontraplaklar" için dampinge karşı önlemin, ilave gümrük vergisi kadar düşürülerek, 140 $/m3 oranında devamı,
- 2018/19 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile ÇHC menşeli "granit" için 174 $/ton tutarında dampinge karşı önlemin devamı,
- 2018/22 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile ÇHC menşeli "ateşleyiciler" için %24,55 oranında dampinge karşı önlem alınması,
- 2018/28 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile ÇHC menşeli "belirli ateş tuğlaları " için 145 $/ton tutarında dampinge karşı önlemin devamı,
- 2018/29 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile Hindistan ve Tayvan menşeli "polyesterden tekstürize iplikler" için %6,8-%28,6 oranında dampinge karşı önlemin devamı,
- 2018/30 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile Tayland menşeli "vulkanize edilmiş kauçuktan iplik ve iplikler" için %4,37-%8,75 oranında dampinge karşı önlemin devamı,
- 2018/35 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile ÇHC, Hindistan ve Vietnam menşeli "v kayış" için dampinge karşı önlemin değiştirilerek 3,15 $/kg tutarında devamı,
- 2018/36 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile ÇHC menşeli "polyester elyaf" için %0,21 $/kg tutarında dampinge karşı önlemin devamı,
- 2018/39 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile Vietnam menşeli "Özlü Kaynak Telleri" için %21,15 ve %29,65 oranları arasında dampinge karşı önlem alınması,
- 2018/40 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile İran menşeli

"polistiren" için %11,03 oranında dampinge karşı önlem alınması.

Önlemsiz kapanan soruşturma ve yürürlük süresi sona eren önlemler:

- 2018/27 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile Kore Cumhuriyeti, Belçika ve İspanya menşeli "teraftalik asit (PTA)" için başlatılan damping soruşturması önlemsiz kapatılmıştır, (RG: 15/08/2018 - 30510)
- 2018/31 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile Mısır menşeli "cam elyafı takviye malzemeleri" için başlatılan damping soruşturması önlemsiz kapatılmıştır, (RG: 26/09/2018 - 30547)
- 2018/37 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile Güney Kore menşeli "polikarboksilat" için başlatılan damping soruşturması, başvurunun geri çekilmiş olması nedeniyle, önlemsiz kapatılmıştır, (RG: 16/10/2018 – 30567)
- 2013/24 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ kapsamında Romanya menşeli "renksiz düz cam" ürününde uygulanan dampinge karşı önlem 5 yıllık süresinin sonunda 17/11/2018 tarihinde yürürlükten kalkmıştır,
- 2013/23 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ kapsamında ÇHC ve Hindistan menşeli "dizel motorlar" ürününde uygulanan dampinge karşı önlem 5 yıllık süresinin sonunda 21/11/2018 tarihinde yürürlükten kalkmıştır.

Tebliğ değişiklikleri:

- 2017/25 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ ile firma unvan değişikliği,
- 2015/49 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ ile önlem kapsam değişikliği,
- 2015/9 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ ile önlemin kapsamına GTİP ilavesi.

Korunma Önlemleri

İthalatta Korunma Önlemlerine İlişkin Mevzuat kapsamında polietilen tereftalat (PET), diş fırçaları ve duvar kağıtları ve benzeri duvar kaplamaları olmak üzere toplam 3 ürün grubunda tüm ülkelere yönelik demir çelik ürün grubunda ise geçici korunma önlemi, ambalaj filmi, polyester elyaf ve düzcam olmak üzere 3 ürün grubunda İran'a yönelik, PET ürününde Güney Kore'ye yönelik ülke bazlı olarak toplam 8 ürün/ürün grubu ithalatında korunma önlemi uygulanmıştır.

2018 yılında İran'a yönelik 1 üründe, tüm ülkelere yönelik 1 üründe önlemin uzatılması soruşturması yürütülerek tamamlanmıştır. Ayrıca, tüm ülkelere karşı 1 adet genel korunma önlemleri soruşturması ve Güney Kore'ye yönelik 1 adet ülke bazlı korunma önlemleri soruşturması da yürütülerek tamamlanmıştır. Böylece, 2018 yılında toplam 4 adet soruşturma açılarak tamamlanmıştır. Genel korunma önlemlerinden, demir çelik ürün grubunda soruşturma devam etmekte olup, ilgili ürün gruplarında son 3 yılın Dâhilde İşleme Rejimi hariç ithalat miktarlarının 200 güne karşılık gelen miktarda tarife kontenjanı açılması ve kontenjanı aşan miktarlarda %25 ek mali yükümlülük uygulanmasına karar verilmiştir. Geçici korunma önlemine ilişkin Karar 2 Ekim 2018 tarihli Resmi Gazete 'de yayımlanmış olup, uygulama 17 Ekim 2018 tarihinde başlamıştır.

Ayrıca, Amerika Birleşik Devletleri (ABD) tarafından bazı demir çelik ürünlerinin ithalatına karşı 23/03/2018 tarihinden itibaren ilave gümrük vergileri yürürlüğe konulmuştur. Söz konusu ürünlerde esaslı çıkarı olan ülkemiz ABD ile gerekli istişarelerde bulunma talebini iletmiş ancak olumlu bir sonuç

alınamamıştır. Bunun üzerine, ABD'nin önleminin ülkemiz ihracatından vergi tahsili değerine eşdeğer bir karşı önlem uygulanabilmesini teminen ABD menşeli bazı ürünlerin ithalatında değişen oranlarda ek mali yükümlülük uygulanmasına karar verilmiş olup bu ürünlerin ithalatında uygulanan gümrük vergilerinin yükseltilmesine ilişkin Karar 25/06/2018 tarihinde yürürlüğe girmiş, ABD' nin yürürlükteki önlemi arttırmasını müteakiben, bu ürünlerin ithalatında uygulanan gümrük vergilerini yükseltilmesine ilişkin Karar da 15/08/2018 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Korunma önlemi kapsamında yer alan ürün gruplarında gerçekleşen toplam ithalatın değeri 2018 yılı Ocak-Aralık dönemi verilerine göre 5,3 milyar dolar seviyesindedir. İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin mevzuat kapsamında ise, 2018 yılında, 138 farklı Tebliğ ile 3563 adet 12'li bazlı üründe ülke ayrımı olmaksızın ithalata yönelik olarak gözetim uygulaması yapılmaktadır. Gözetim Uygulamaları kapsamı gerçekleşen toplam ithalatın değeri 2018 yılı Ocak-Aralık dönemi verilerine göre 25 milyar ABD doları seviyesindedir.

Bu kapsamda;

- Bisiklet ithalatında gözetim uygulaması İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2018/1)
- Akümülatör ithalatında gözetim uygulaması İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2018/3)
- PVC polimerden levhalar ithalatında gözetim uygulaması İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2018/4)
- Musluklar, küresel, konik, karıştırıcı ve kelebek valf ithalatında gözetim uygulaması İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2018/6)
- Sesli İşaret Cihazları-Optik Duman Detektörleri ithalatında gözetim uygulaması İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2018/7)
- Debriyaj Aksam ve Parçaları ithalatında gözetim uygulaması İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2018/8)
- V Kayışlar-Transmisyon Kolanları ithalatında gözetim uygulaması İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2018/9)
- Asansör rayları, asansör fotoselleri ve diğer asansör ürünleri ithalatında gözetim uygulaması İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2018/10)
- Kıvırcık Paspas/PVC Yer Kaplaması ithalatında gözetim uygulaması İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2018/11)
- Boru Bağlantı Parçaları ithalatında gözetim uygulaması İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2018/12)
- Frit (Kaplama Malzemesi) ithalatında gözetim uygulaması İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2018/13)
- El Aletleri ithalatında gözetim uygulaması İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2018/14)
- Çelik Çekme Tüpler ithalatında gözetim uygulaması İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2018/15) revize edilmiştir.

İlave Gümrük Vergisi Uygulamaları

2018 yılında uygulamaya konulan ilave gümrük vergileri aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 18: 2018 Yılı İlave Gümrük Vergileri Tablosu

Sektör	Resmi Gazete Tarih	İGV Oranı
Parasetamol,Kontrplak,Ahşap Sap, Bıçak, Kaynak Sarf Malzemeleri, Dalgıç Pompa, Elektrik Motoru, Vana ve Armatürler, Mekanik Kaldırma Platformlu Yük Arabaları, Hidrolik Kaldırcı, Direksiyon Kutuları, Şırıngalar, Tek Akslı Traktörler, Resim Fırçaları, Termoslar	28.03.2018	%2,3 - %25
Bazı Ağaç İşleme Makineleri, Vantilatörler, Maden Dedektörleri, Oksijen Jeneratörleri, Otomatik Satış Makineleri, Pompalar, Tarım Ve Bahçeciliğe Ait Püskürtücüler, Tohum Eleme Makineleri, Nebülizatörler, Çalar Saatler, Aluminyum Silindir Kapakları, Oyuncaklar	7.12.2018	%5 - %30
Borular, Hava Kanalları, Duş Tekneleri, Eviyeler, Lavabolar, Sifonlar, Panjurlar, Menfezler, Şilteler, Örtüler, Panolar, Teller, Kablolar, Televizyon, Oyuncak Bebekler, Oyuncak Müzik Aletleri, Oyuncak Silahlar	28.07.2017	%10-%20

2018 yılı içerisinde yayımlanan muhtelif eşyalardan oluşan 3 adet İlave Gümrük Vergisi (İGV) Kararında yer alan ürün gruplarına ilişkin çalışmalar yapılmıştır.

Gözetim Uygulaması

8482.10.10.00.12, 8482.10.90.00.11, 8482.10.90.00.12 ve 8482.10.90.00.13 Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonlarında yer alan rulmanların ithalatında, İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ çerçevesinde 20 ABD Doları/kg CIF birim kıymetli gözetim uygulaması yürürlüğe girmiştir.

İthalat Politikalarının İzlenmesi ve Önlemlerin Etkisiz Kılınmasına Karşı Tedbirler

İthalattan kaynaklanan haksız rekabete karşı yerli üretim dalını korumak için alınan dampinge karşı önlemlerin etkinliğinin tesisi ve zaafa uğratılmaması için gerekli izleme ve inceleme faaliyetleri titizlikle yürütülmektedir. Bu kapsamda, 2018 yılı itibariyle toplam 15 ürün grubunda 18 ülke menşeli 41 adet önlemlerin etkisiz kılınmasına karşı önlem (ÖEK) alınmıştır.

Bu kapsamda 2018 yılında;

"2017/37 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ" ile Nepal ile Bangladeş çıkışlı "Sentetik ve suni devamsız liflerden iplikler'' ithalatında önlemlerin etkisiz kılınmasına karşı soruşturma açılmıştır. Bu çerçevede, İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2018/38**)** ile tamamlanan soruşturma sonucunda bahis konusu eşyanın Bangladeş menşeli/çıkışlı olanlarına Well Mart Ltd. firması hariç tutulmak üzere önlem yürürlüğe konulmuştur. Eşyanın Nepal menşeli/çıkışlı olanlarına ise herhangi bir önlem teşmil edilmemiştir.

“2017/28 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ” ile İran çıkışlı “Granitler” ithalatında önlemlerin etkisiz kılınmasına karşı soruşturma açılmıştır. Bu çerçevede, İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2018/25**)** hükümleri kapsamında bahis konusu eşya ithalatında önlem yürürlüğe konulmuştur.

“İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin 2018/9 sayılı Tebliğ” ile Hindistan, Tayland, Sri Lanka ve İspanya menşeli/çıkışlı ‘’Zincirler’’ ve ‘’Muhtelif mafsal halkalı zincirler ve aksamı’’ ithalatına karşı soruşturma açılmıştır. “İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin 2018/17 sayılı Tebliğ" ile Almanya ve Hindistan menşeli/çıkışlı menteşe ithalatına karşı önlemlerin etkisiz kılınmasına karşı soruşturma açılmıştır. “İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin 2018/24 sayılı Tebliğ” ile Mısır menşeli/çıkışlı grafitli kurşun kalemler ve kurşun boya kalemleri ithalatına karşı soruşturma açılmıştır.

“İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin 2018/33 sayılı Tebliğ” ile Yunanistan menşeli/çıkışlı mensucat ithalatına karşı soruşturma açılmıştır. 31 Aralık 2018 tarihi itibariyle, 28.052 ithalatçı ve 53.229 ihracatçı firmaya ait bilgiler kayıt altına alınmıştır.

Ayrıca, ithalatında dampinge karşı önlem ve ilave gümrük vergisi uygulanan bazı mensucat eşyası ile ilave gümrük vergisi uygulanan ayakkabıların üçüncü ülkeler menşeli olanlarının, AB ve STA ülkesi menşeli olarak beyan edilmek suretiyle ithal edilerek, söz konusu dampinge karşı önlemlerin ve İGV uygulamasının etkisiz kılınması ihtimali bulunduğundan, AB ve STA ülkelerinden yapılan mensucat ve ayakkabı ithalatlarında kayda alma uygulaması çerçevesinde ithalatçılardan ithal ürünün üreticisine ilişkin ayrıntılı bilgi talep edilmekte ve ilgili ülkelerde bulunan Ticaret Müşavirliklerimiz/Ataşeliklerimiz aracılığı ile beyan edilen bu üretici bilgilerinin doğrulaması yapılmaktadır.

31 Aralık 2018 tarihi itibariyle 1.841.003 adet, 1.147.364 çift ve 215.586 kg. eşya sağlığa zararlı boyar madde içeriği sebebiyle bertaraf edilmiştir.

İthal Lisansları Uygulaması (TPS-Lisans)

Firmaların yapacakları ithal lisansı başvurularını kolaylaştırmak için elektronik ortamda başvuru yapmasına imkân tanıyan web tabanlı TPS-Lisans uygulamaları ile firmalar hem başvurularını yapabilmekte hem de başvurularının sonuçlarını Bakanlığımıza gelmeden yine uygulama üzerinden takip edebilmektedirler. Ayrıca İthal İzin Belgeleri oluşturulan bilgi akışı sayesinde Gümrük idarelerine gönderilmektedir.

Kullanılmış Makina İthalatı Uygulaması (KULESYA)

Firmaların yurtdışından getirecekleri kullanılmış makineleri ithal etmek üzere yapacakları izin başvurularını elektronik ortamda yapılmasına imkan tanıyan web tabanlı KULESYA uygulaması ile firmalar başvurularının sonuçlarını Bakanlığımıza gelmeden KULESYA sistemi üzerinden takip edebilmektedir. Ayrıca sistem üzerinden yapılan başvurular yine elektronik ortamda anlık olarak Gümrük idaresine gönderilmektedir. Bu sayede talep sahibi firma Bakanlığımıza gelmeye ihtiyaç duymadan adı geçen idare üzerinden elektronik ortamda giden belgesiyle ilgili işlemlerini yapabilmektedir.

Lojistik Hizmetleri

Bakanlığımız tarafından belirlenen ihracat hedeflerine süratle ulaşmak ve dış pazarlarda kalıcı ve sürdürülebilir bir yapıyı tesis etmek amacıyla lojistik sektörüne de özel önem verilmektedir.

Bu çerçevede, ihracat ve lojistik sektörleri arasındaki koordinasyonun sağlanması, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının, Sivil Toplum Kuruluşlarının ve diğer örgütlerin lojistik alanında yürütecekleri çalışmaların, ülkemizin ihracat hedefleriyle uyumlu olmasının temin edilmesi, ihracatçılarımızın dış pazarlardaki etkinliğinin artırılması ve kalıcılıklarının temini amacıyla yeni ihracat güzergâhları tespit edilmesi dâhil, projeler geliştirilmesi ve ihracatçılarımızın karşılaştıkları sorunların çözümü, karşılaşabilecekleri muhtelif sorunların ise, dış temsilcilikler vasıtasıyla mümkün olduğunca önceden tespit edilerek önleyici tedbir ve girişimlere başvurulması faaliyetleri yürütülmektedir.

İhraç yükü taşıyan araçlarımızın, güzergâh ülkelerinde karşılaştıkları geçiş belgesi kota sorunlarının çözüme kavuşturulmasını teminen, ikili ve çok taraflı platformlarda girişimler ve AB ülkelerinin uyguladıkları kota ve vize uygulamalarından kaynaklanan sorunların ortadan kaldırılması için gerekli girişimlerde bulunulmaktadır.

Döviz Kazandırıcı Hizmet Ticaretinin Desteklenmesi

Hizmet ihracatımızda sürdürülebilir artışın sağlanmasına yönelik olarak uygulanmakta olan devlet yardımları programı sektörel talepler ve gelişmeler doğrultusunda yenilenmiş ve bahsi geçen çalışmalar neticesinde iki temel bileşene dayalı bir devlet yardımları sistemi oluşturulmuştur.

Sistemin birinci ayağını, "Markalaşma Programı" oluşturmakta olup anılan program kapsamında uluslararası markalaşma potansiyeli olan hizmet sektörü firmalarımızın, uluslararası pazarlarda kendi markalarıyla küresel oyuncu olarak faaliyet göstermelerine yönelik harcamaları desteklenmektedir.

Bu çerçevede, hizmet ihracatında yüksek katma değer yaratılması ve hizmet sektöründe faaliyet gösteren kuruluşlarımızın markalaşma faaliyetlerinin desteklenebilmesi amacıyla gastronomi, ulaştırma (yük/yolcu taşımacılığı, altyapı hizmetleri), sağlık turizmi, film, bilişim, konaklama, eğitim, perakende gibi hizmet sektörleri de 2015 yılı itibariyle TURQUALITY® Programı kapsamına dâhil edilmiştir. Hizmetler alanında uygulanmakta olan söz konusu Programa 2018 yılı itibariyle; ulaştırma (yük/yolcu taşımacılığı, altyapı hizmetleri), gastronomi, eğitim, perakende, sağlık turizmi ve konaklama sektörlerinde faaliyet gösteren 25 markamız alınmış bulunmaktadır.

Bunun yanı sıra, sistemin diğer ayağını oluşturan "Genel Destek Programı" kapsamında ise sağlık turizmi, bilişim, film, eğitim, yönetim danışmanlığı, gayrimenkul, lojistik ve yayıncılık sektörlerinin yurt dışı pazarlara erişimine ve bu pazarlarda tutundurulmasına yönelik faaliyetlerine değişen oranlarda katkı sağlanmaktadır.

Bu doğrultuda, 2018 yılında destek programlarının uygulaması sürdürülmüş; 2012 yılından 2018 yılına kadarki uygulama döneminde toplam 7.056 başvuru sonuçlandırılarak 291.825.625,84 TL destek ödemesi gerçekleştirilmiştir.

Diğer taraftan, sağlık turizmi, film, eğitim ve bilişim sektörlerindeki işbirliği kuruluşları tarafından ABD, Azerbaycan, Birleşik Arap Emirlikleri, Bosna Hersek, Çin, Fransa, Güney Afrika, Hindistan, İngiltere, İspanya, İsviçre, Nijerya, Kamerun, Rusya, Singapur ve Tayvan'da gerçekleştirilen 18 Ticaret Heyeti; ayrıca bahsi geçen sektörlerde yıl içinde farklı tarihlerde Ankara, Antalya, Aydın, Bursa, Eskişehir, İstanbul, Hatay ve Sivas illerimizde 15 Alım Heyeti organizasyonu kapsamında toplu tanıtım etkinlikleri gerçekleştirilmiştir.

Bunun yanı sıra, 2017/9962 sayılı "İhracatçılara Hususi Damgalı Pasaport Verilmesine İlişkin Esaslar Hakkında Karar" kapsamında hizmet ihracatçılarımıza bugüne kadar 295 adet pasaport hakkı tanınmıştır.

1.3.6.4. Temel Stratejiler

2023 Türkiye İhracat Stratejisi

2023 Türkiye İhracat Stratejisi, Türkiye'nin ulusal strateji ve politika dokümanlarında öngörülen çerçeveye uygun olarak, (mülga) Ekonomi Bakanlığı'nın koordinasyonunda, (mülga) Ekonomi Bakanlığı, (mülga), (mülga) Kalkınma Bakanlığı ve Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) işbirliğinde hazırlanarak 13 Haziran 2012 tarihli Resmi Gazete'de 06/06/2012 tarih ve 2012/8 sayılı Yüksek Planlama Kurulu Kararı olarak yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

2012 yılında uygulanmaya başlanılan ve on yıllık öngörü ve projelere dayanan 2023 Türkiye İhracat Stratejisi'nin 2016 yılı itibarıyla ilk aşaması geride bırakılmış ve hâlihazırda 2'nci aşaması yürütülmektedir.

Kamu ve özel sektör işbirliğinde tüm ihracatçı sektörlerimizin 2023 yılı hedefleri ve gelecek beklentileri çerçevesinde, sektörel hedeflere paralel olarak oluşturulan 2023 Türkiye İhracat Stratejisi, ülkemizin 2023 yılında teknolojik dönüşümü tamamlamış, lojistik ve mevzuat altyapısı güçlü, en yeni üretim teknolojilerine hâkim, tüm dünyada tanınan ve tercih edilen marka değeri yüksek ürünler pazarlayan, uluslararası pazarlarda güçlü bir Türkiye yaratmak hedefiyle ihracatın karşılaştığı yapısal sorunlara çözüm bulmak ve ekonomideki olası olumsuz gelişmelere karşı önlem alarak fırsatlardan yararlanmak amacıyla proaktif bir çerçevede tasarlanmıştır.

Bu çerçevede, Strateji'de uluslararası pazarlarda mevcut pazar payımızın, ihracat kapasitemizin ve ihracatçı sayısının artırılması; ikili ve çoklu uluslararası ticaret işbirliklerinin, lojistik altyapısının ve rekabetçi üretim koşullarının oluşturulmasına yönelik yatırım ortamının iyileştirilmesi; finansal enstrümanların geliştirilerek ihracatta yenilikçilik ve Ar-Ge'ye yönelik yatırım ve uygulamalar ile ileri teknolojili ürün ihracatının ve ticaret destek araçlarının geliştirilmesi ve verimli kullanımının sağlanması başta olmak üzere 9 Ana Eylem Planı başlığı altında çok önemli 19 stratejik hedef ve bu hedeflerle ilgili 79 adet eylem bulunmaktadır. Söz konusu tüm eylemler sorumlu ve ilgili paydaşlarla birlikte Bakanlığımız koordinasyonunda yürütülmekte ve yakından takip edilmektedir.

E-İhracat Stratejisi

E-İhracat Stratejisi ve Eylem Planı ile e-ihracatı ihracatçılarımız için daha kolay ve ulaşılabilir kılarak, firmaların ürün ve hizmetlerinin uluslararası piyasalarda e-ihracat yoluyla yer almasını sağlamak, e-ticaret alanında ülkemizin kalkınmasına katkı sunacak bir ekosistem oluşturmak ve Türkiye'nin dünya geneline hizmet sunan bir e-ticaret merkezi haline getirmek hedeflenmektedir.

Bu kapsamda, 2015 yılı Ekim ayında Denizli'de ve Kasım ayında İstanbul'da gerek e-ticaret firmalarının gerekse lojistik, gümrük gibi sektörün önemli bileşenlerinden temsilcilerin katılımı ile iki çalıştay düzenlenmiştir. Çalıştay sonuçlarına ilave olarak, ilgili kamu kurum/kuruluşları, Sivil Toplum Kuruluşları (STK)'lar ve e-ticaret firmalarıyla yapılan görüşme ve ziyaret çıktıları derlenerek taslak "e-İhracat-Stratejisi ve Eylem Planı" hazırlanmıştır.

Bahse konu stratejinin güncellenmesine yönelik ortaya çıkan ihtiyaç doğrultusunda "e-İhracat Stratejisi ve Eylem Planı (2018-2020)" 6 Şubat 2018 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu tarihten itibaren, 7 Hedef ve 23 Eylemden oluşan "e-İhracat Strateji ve Eylem Planı (2018-2020)"in; sorumlu ve ilgili kurum ve kuruluşlar ile birlikte hayata geçirilme çalışmaları başlatılmıştır. e-İhracat Stratejisi ve Eylem Planı, Bakanlığımız koordinasyonu ve sekretaryasında, sorumlu ve ilgili kuruluşların katkı ve destekleri ile yürütülmektedir.

Bakanlığımız koordinasyonunda Eylem Planında yer alan konulara ilişkin durum değerlendirmesi yapmak amacıyla 6 ayda bir İzleme ve Değerlendirme Raporları hazırlanmaktadır.

Girdi Tedarik Stratejisi

Emtia fiyatlarındaki dalgalanmalar, girdi tedarik kaynaklarında ülke ve/veya bölge bazlı bağımlılıklar, küresel ticarette artan korumacı uygulamalar ve ara malı ithalatına bağımlılığın getirdiği riskler karşısında ülkemizin yeni bir politika ve strateji geliştirmesi ihtiyacı hasıl olmuştur. Bu noktadan hareketle Bakanlığımız bünyesinde 2010 yılından itibaren girdi tedarikine dönük özel bir çalışma yürütülmektedir.

Girdi Tedarik Stratejisi (GİTES) ile amaç; ihracata dönük üretimde imalat sanayimizin girdi tedarik ihtiyaçlarının daha etkin ve kesintisiz karşılanabilmesi, başta ithalat bağımlılığının yoğun olduğu ürün/ürün gruplarına dönük olmak üzere sürdürülebilir tedarik imkânlarının geliştirilmesi olarak belirlenmiştir. GİTES, tüm tedarik zincirinde tedarik sürekliliği ve güvenliği ile ihracatta sürdürülebilir küresel rekabet gücü artışının sağlanması, daha fazla katma değerin Türkiye'de bırakılması, üretim ve ihracatta ara malı ithalat bağımlılığının azaltılması amaçlarıyla oluşturulmuştur.

Bu kapsamda, 2013-2015 dönemi için hazırlanan GİTES Eylem Planı tamamlanmış, Eylem Planlarında yer alan eylemler uygulama döneminde büyük ölçüde hayata geçirilmiştir. Bu süreçte en önemli kazanımlardan birisi, GİTES ve Eylem Planları ile birçok önemli konunun hem kamu, hem de özel sektörün gündemine taşınması, ilk defa veya yeniden tartışılmasının sağlanması ve politika ve değerlendirmelere girdi tedariki perspektifinin eklenmesi olmuştur. Bu çerçevede, başta Kalkınma Planı, Öncelikli Dönüşüm Programları (ÖDÖP) ve Sanayi Sektör Strateji Belgeleri olmak üzere, kamu/özel pek çok farklı çalışmaya girdi tedarik yaklaşımı dâhil edilmiştir.

GİTES 2013-2015 dönemi Eylem Planı'nın tamamlanmasını müteakip ülkemiz gelişen ihtiyaçlarına paralel ve sanayi politikalarının geleceğe dönük hedeflerini destekler bir girdi tedarik politikasının tasarlanması için çalışmalara devam edilmiş, GİTES ve Eylem Planı, 2017-2019 dönemini kapsayacak şekilde güncellenmiştir.

GİTES Eylem Planı (2017-2019) Yüksek Planlama Kurulu'nun 29/12/2017 tarihli ve 2017/54 sayılı Kararı ile yürürlüğe girmiştir. 2018 yılı içerisinde GİTES'in hayata geçirilmesi çalışmalarına devam edilmiştir.

Yurtdışı Müteahhitlik ve Teknik Müşavirlik Hizmetleri Stratejisi

Müteahhitlik ve teknik müşavirlik hizmetleri sektöründe, ülkemizin yetişmiş insan gücünü ve teknik birikimini kullanarak yurtdışında üstlenilen müteahhitlik ve teknik müşavirlik proje sayısının, bu sayede sektörden kaynaklanan hizmet gelirinin arttırılmasının yanı sıra inşaat malzemeleri ihracatının ve lojistik gibi diğer ilgili hizmet sektörlerinden kaynaklanan gelirlerin arttırılması amaçlanmaktadır.

Müteahhitlik ve teknik müşavirlik sektörlerimizin yurtdışına açılımları, teknik müşavirlik destek programı, yurtdışı müteahhitlik ihale ve iş duyuru sistemi, yabancı kamu görevlilerine yönelik eğitim programları ve yurtiçi-yurtdışı organizasyonlar ile hedef ülkelere yönelik heyet ziyaretleri çerçevesinde koordine edilmekte ve desteklenmektedir.

Bu kapsamda, 2014/10 sayılı Karar ile yurtdışı teknik müşavirlik firmalarımızın daha etkin bir biçimde desteklenmesi, ayrıca anılan teşvik mekanizması kapsamında öngörülen destek kalemlerinin sektörün

ihtiyacı doğrultusunda genişletilmesi hedeflenmiş olup, 2018 yılında 11,6 milyon TL destek ödemesi yapılmıştır. Bu kapsamda bugüne kadar ödenen toplam tutar yaklaşık 41,6 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

1.3.6.5. Gümrük Hizmetleri

Bakanlığımız başta ithalat ve ihracat olmak üzere bütün gümrük işlemlerinin uygulanması ile ilgili hizmetleri vermektedir.

Gümrük Beyannameleri Sayısı

2017 yılında toplam 6 milyon 187 bin adet beyanname gümrük işlemlerine tabii tutulurken bu sayı 2018 yılında 6 milyon 302 bin adet olarak gerçekleşmiştir.

2018 yılında;

- 3.896.074 adet ihracat beyannamesi,
- 2.406.238 adet ithalat beyannamesi,
  Toplam 6.302.312 adet beyanname işlem görmüştür.

- İhracat yapan firma sayısı 77.735 adet,
- İthalat yapan firma sayısı 83.442 adettir.

Tablo 19: Gümrük Beyanname Sayıları Tablosu

Değer: Adet — Rapor Tarihi: 09.01.2019

Dönem	İhracat	İthalat	TOPLAM
2005	1.895.407	1.612.748	3.508.155
2006	2.038.198	1.745.734	3.783.932
2007	2.232.999	1.906.360	4.139.359
2008	2.235.893	1.851.777	4.087.670
2009	2.148.697	1.659.064	3.807.761
2010	2.407.332	1.929.331	4.336.663
2011	2.579.393	2.127.262	4.706.655
2012	2.809.801	2.165.002	4.974.803
2013	3.015.359	2.271.062	5.286.421
2014	3.185.034	2.313.025	5.498.059
2015	3.251.855	2.359.802	5.611.657
2016	3.390.432	2.373.545	5.763.977
2017	3.651.542	2.535.840	6.187.382
2018	3.896.074	2.406.238	6.302.312
2017 (Aralık)	322.546	218.299	540.845
2018 (Aralık)	312.578	179.416	491.994

Kaynak: TB

Not: 1) İstatistiki veriler Antrepo ve Transit beyannamelerini kapsamamaktadır.

2) 2018 yılına ait veriler Bakanlığımız idari kayıtlarından derlenmiş olup geçicidir.

Gümrük Laboratuvarlarının Modernizasyonu

Gümrük laboratuvarlarının modernizasyonu çalışmaları kapsamında, 23 gümrük laboratuvarının iş hacimleri, eşya gruplarına göre fiziki yapıları, personel sayıları, teknik donanım durumları değerlendirilmiş ve laboratuvar sayısı Ankara, İstanbul, İzmir, Kocaeli, Bursa, Mersin illerinde olmak üzere 6'ya indirilmiştir.

Laboratuvar Müdürlüklerimizde Laboratuvar Analiz ve Raporlama Programı (LARA) programının uygulamaya geçtiği 15/03/2016 tarihinden 31/12/2018 tarihine kadar geçen süreçte 156.095 beyanname ve bu beyannamelere ait 298.334 numune LARA programı üzerinden işlem görmüştür. 30 Kasım 2017 Tarihli ve 30256 Sayılı Resmî Gazete'nin (1.Mükerrer) 2017/10874 sayılı "Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Taşra Teşkilatında Düzenleme Yapılması Hakkında Karar" ile Doğu Anadolu Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüğüne bağlı Van Laboratuvar Müdürlüğü kurulmuş olup, anılan laboratuvar müdürlüğünün yapımına ilişkin çalışmalar devam etmektedir.

Türk Akreditasyon Kurumu (TÜRKAK) tarafından TS EN ISO/IEC 17025:2012 "deney ve kalibrasyon laboratuvarlarının yeterliliği için genel şartlar" hükümlerini yerine getirerek Gümrük Laboratuvar Müdürlüklerimiz 2018 yılı Kasım ayı itibarı ile 53 metot çıkarmıştır. Tüm laboratuvar müdürlüklerimizce akredite metot sayılarının artırılmasına yönelik çalışmalar aralıksız olarak sürdürülmeye devam etmekte olup laboratuvar müdürlüklerimizden; Ankara Laboratuvar Müdürlüğü 7 metotta, İzmir Laboratuvar Müdürlüğü 10 metotta, Bursa Laboratuvar Müdürlüğü 11 metotta, Mersin Laboratuvar Müdürlüğü 8 metotta İstanbul Laboratuvar Müdürlüğü 17 metotta akreditasyon sertifikası almıştır. Gümrük Laboratuvarları 2017 Eylül ayı itibari ile toplamda 24 metotta TÜRKAK tarafından "Akreditasyon Sertifikası" almaya uygun bulunmuş olup tüm laboratuvar müdürlüklerimizce akredite metot sayılarının artırılmasına yönelik çalışmalar, aralıksız olarak sürdürülmeye devam etmektedir. Gümrük laboratuvarlarında Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonunun (GTİP) belirlenmesine yönelik analizlerin yanı sıra LPG'nin kalitesine yönelik analizler de yapılmaktadır.

Ortak/Ulusal Transit

Ortak Transit Rejimi, 1987 yılında imzalanan Ortak Transit Sözleşmesine taraf olan ülkeler arasında eşyanın gümrük vergilerinin askıya alınarak taşındığı ve bu taşımanın 2005 yılından itibaren "Yeni Bilgisayarlı Transit Sistemi" (NCTS) adı verilen sistem ile elektronik mesajlar kullanılarak gerçekleştirildiği rejimdir. 1/1/2012 tarihi itibariyle de NCTS sistemi tüm gümrük idarelerinde uygulanmaya başlamıştır. 2018 yılı içerisinde ortak transit rejimi kapsamında; AB ve EFTA ülkelerinden ülkemize yapılan taşımaların sayısı 461.558, ülkemizden AB ve EFTA ülkelerine yapılan taşıma sayısı ise 633.703 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 20: Ortak Transit Sistemi Kapsamında Yapılan Taşımalar

YIL	AB VE EFTA ÜLKELERİNDEN ÜLKEMİZE GELEN TAŞIMA SAYISI	ÜLKEMİZDEN AB VE EFTA ÜLKELERİNE YAPILAN TAŞIMA SAYISI
2014	152.363	157.826
2015	247.905	267.259
2016	347.173	380.543
2017	447.118	522.907
2018	**461.558**	**633.703**

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Ortak/Ulusal transit rejiminde birden fazla ortak transit işleminde kullanılabilen kapsamlı teminat basitleştirmesinden 2018 yılı sonu itibarıyla 258 adet firma yararlanmıştır.

Denizyolu, Havayolu ve Demiryolu Transitinde Basitleştirmeler

Transit rejiminde denizyolu, havayolu ve demiryolu taşımaları için basitleştirme uygulamalarının faaliyete geçirilmesini sağlamak üzere 2016 yılında başlatılan çalışmalara 2018 yılı içerisinde de devam edilmiştir. Bu kapsamda yapılan çalışmalarla, transit beyannamesi yerine demiryolunda CIM Taşıma Belgesi, havayolu ve denizyolunda ise hava ya da deniz manifestosu kullanımıyla taşıma yapılması sağlanarak işlemler basitleştirilmiştir.

Hâlihazırda havayolu basitleştirmesi uygulaması THY'nin talep etmiş olduğu tüm havalimanlarında devreye alınmıştır. Böylece havayolu basitleştirmesi uygulamasıyla ilgili çalışmalar tamamlanmış olup, ithalat eşyasının teslim süresinin ve ihracat beyannamelerinin kapanma süresinin hızlandırılması sağlanmıştır. Ayrıca "Havayolu Basitleştirmesi Uygulama Kılavuzu" na da https://ggm.ticaret.gov.tr/ adresinde yer verilmiştir.

Ortak transit ve ulusal transit rejimleri çerçevesinde eşyanın demiryolu ile basitleştirilmiş usulde taşınmasına ilişkin olarak uygulanacak usul ve esasları düzenleyen 6 Seri No'lu Gümrük Genel Tebliği (Transit Rejimi) 05/06/2018 tarihli ve 30442 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Demiryolu basitleştirmesi uygulaması, mevcut durumda TCDD'nin talep etmiş olduğu tüm demiryolu istasyonlarını kapsayacak şekilde devam etmekte olup bu çerçevede söz konusu basitleştirme uygulamasıyla ilgili çalışmalar tamamlanmıştır. Ayrıca "Demiryolu Basitleştirmesi Uygulama Kılavuzu" da https://ggm.ticaret.gov.tr/ adresinde yer almaktadır.

Transit rejiminde denizyolu taşımaları için basitleştirme uygulama usul ve esaslarını düzenleyen 8 Seri No'lu Gümrük Genel Tebliği (Transit Rejimi) 27/10/2018 tarihli ve 30578 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Mevcut durumda söz konusu Tebliğle belirlenen şartları sağlayan üç firmaya basitleştirme izni verilmiş olup uygulamaya geçilmiştir. Bu çerçevede, denizyolu basitleştirmesi uygulamasına ilişkin çalışmalar tamamlanmıştır.

İhracat Eşyası Sevkinde "Transit Beyannamesi" Yerine "İhracat Refakat Belgesi" Kullanılması

İhracat eşyasının yurtdışına sevkinde transit beyannamesi yerine daha kolaylaştırılmış bir yöntem olarak Avrupa Birliği uygulamasında da olduğu gibi "İhracat Refakat Belgesi (İRB)"nin kullanımı hayata geçirilmiştir. Böylelikle, ihracat eşyasının yurtdışı edilme sürecindeki iş adımları ve belge gereksinimleri azaltılarak ihracatçının işlemleri hızlandırılmış ve transit beyannamesi açılmasından kaynaklı ihracat operasyon maliyetleri azaltılmıştır.

2018/19 sayılı Genelge ile ihracat refakat belgesinin ihracat eşyasının varış gümrük idaresi Kapıkule, Hamzabeyli, İpsala, Pazarkule, Dereköy ve Uzunköprü Gümrük Müdürlükleri hariç kara hudut kapıları ve Ro-Ro gümrük müdürlükleri olacak şekilde taşınmasında kullanılabileceği düzenlenmiştir. Ayrıca "İhracat Refakat Belgesi Uygulama Kılavuzu" na da https://ggm.ticaret.gov.tr/ adresinde yer verilmiştir.

Transit Rejiminde Kapsamlı Teminatta İndirimlerin Devreye Alınması

Ortak Transit Sözleşmesinde ve ulusal mevzuatımızda da yer alan, kapsamlı teminat uygulamasındaki

indirimlerin devreye alınması suretiyle gerekli koşulları sağlayan firmalarca taşımaların daha düşük maliyetlerle gerçekleştirilebilmesine yönelik çalışmalar tamamlanmış; mezkûr düzenlemeleri içeren Transit Uygulama Tebliği ile Yönetmelik Değişikliği 01/08/2017 tarihli ve 30141 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanmış olup hazırlanan "Kapsamlı Teminatta İndirim Başvurusu Kılavuzu" internet sitesinde yayımlanmıştır. Söz konusu Tebliğde belirlenen koşulları karşılayan kapsamlı teminat izni sahibi firmalardan başvurular alınmaktadır. 2018 yılı sonu itibarıyla 9 firmaya %50 indirimli kapsamlı teminattan yararlanma izni verilmiştir.

Bağlayıcı Tarife Bilgisi

Dış ticaret rejiminin standart uygulanması ve işlem maliyetlerinin azaltılmasını amaçlayan Bağlayıcı Tarife Bilgisi düzenleme yetkisi, 2008 yılında Gümrük Laboratuvarı bulunan Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüklerine [6 adet; Orta Anadolu (Ankara), İstanbul, Ege (İzmir), Doğu Marmara (İzmit), Uludağ (Bursa), Orta Akdeniz (Mersin)] devredilmiştir. Bu suretle, belge talebinde bulunan vatandaşlarımız açısından zaman maliyeti azaltılmıştır. Bağlayıcı tarife bilgisine ilişkin istatistiki bilgiler aşağıda yer almaktadır.

Tablo 21: Bölge Müdürlükleri Bazında Düzenlenen BTB'ler

Bölge Müdürlüğü	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Orta Anadolu (Ankara)	29	8	7	12	34	42
Orta Akdeniz (Mersin)	2	11	5	2	11	30
İstanbul	306	240	218	250	448	247
Ege (İzmir)	28	16	24	11	48	47
Doğu Marmara (Kocaeli)	3	11	16	9	15	21
Uludağ (Bursa)	19	10	34	9	28	31
Toplam	**387**	**296**	**304**	**293**	**584**	**418**

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakları

Fikri ve sınai hakların gümrük idaresinde korunmasına yönelik başvuru sürecinin daha hızlı ve etkin hale getirilebilmesini teminen hak sahibi ve temsilcilerinin çevrim içi (çevrimiçi) başvuru yapması ve bu başvuruların elektronik ortamda sonuçlandırılmasına ilişkin uygulamaya 01/04/2013 tarihinde geçilmiştir. Bu sayede tüm gümrük idarelerinde yetki verilen ilgili personelin söz konusu program üzerinden bu kapsamdaki eşyayı takip etmesi mümkün hale gelmiştir.

Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakları programı aracılığıyla 2016 yılında 1673, 2017 yılında 1915, 2018 yılında ise 2179 başvuru elektronik ortamda değerlendirilmiştir.

TIR (Transport International Routiers) Sistemi

1- İşlemlerin Bilgisayar Ortamında Gerçekleştirilmesi (e-TIR Projesi)

Kara yolu taşımacılığında dünyanın önde gelen ülkelerinden biriyiz. Kara yolu taşımacılığının transit boyutunun küresel düzeyde armada sistemi ise TIR Sistemi'dir. TIR Sözleşmesi ile tesis edilen sistem günümüzde, uluslararası arenada uygulanan yegâne transit sistemi hüviyetini halen korumaktadır. 1.500'ün üzerinde nakliye firmamız ve 60.000'den fazla araç filomuz TIR rejimi altında taşıma yapmaktadır.

Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu (BMAEK) çatısı altında yürütülen bütün girişimlere Ülkemizce destek sağlanmaktadır.

Tesis edilmekte olan e-TIR Projeleri ile ulusal gümrük sistemleri ve diğer paydaşlar arasında güvenli veri değişimini sağlamak ve eşyanın ülkeler arası düzenli ve güvenli aktarımını mümkün kılmak amaçlanmaktadır. Bu sayede, ön kargo bilgisi tedariki ve gerçek zamanlı veri aktarımı yöntemleriyle TIR işlemlerinin hızlanması ve dolayısıyla uluslararası ticaretin artması sağlanmış olacaktır.

Bu çerçevede, İran ve Gürcistan ile pilot projeler başlatılmıştır. İzmir-Tahran arası gidiş sevkiyatlarının başarıyla tamamlanması üzerine, dönüş sevkiyatlarının da proje kapsamında yapılması, İdarelerimizce uygun bulunmuş ve bu sevkiyatlar da başarıyla gerçekleştirilmiştir.

İran ve Türk TIR'ları, elektronik teminat kullanma suretiyle, tüm işlem ve bilgi aktarımını elektronik ortamda yapmışlardır. Tüm proje ortakları, tüm işlemleri anlık olarak elektronik ortamda takip edebilmişlerdir.

2- TIR Sistemine Kabul İşlemlerinin Elektronik Ortama Aktarılması (Tezkiye Programı)

1975 tarihli TIR Sözleşmesi çerçevesinde ülkemiz kefil kuruluşu olmak ve TIR Karnelerini dağıtmak görev ve yetkisi, 03/05/1985 tarihli ve 85/9449 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğine (TOBB) verilmiştir.

Bu kapsamda, TIR Sistemine giriş için başvuracak taşıyıcı firmalar gerekli belgeleri hazırlayarak sisteme kabul taleplerini bir dilekçe ile bağlı bulunduğu odaya vermektedir. Başvurunun yapıldığı oda tarafından, adayın işletme merkezinde bizzat kontrol ve inceleme yapıldıktan sonra, bu belgelerin tamamı, adayın taşıma kapasitesi, mali yapısı, kurumsal durumu ve yeterliliği, ortaklarının ve yetkililerinin ticari itibarı, mesleki yeterliği, banka ve finans kurumları nezdindeki mali itibarları hakkında gerekli araştırmalar yapılarak, hazırlanan rapor, oda yönetim kuruluna sunulmakta ve onaydan sonra bir yazı ekinde TOBB'a intikal ettirilmektedir. Söz konusu talep TOBB'un ilgili birimleri tarafından uygun bulunarak aday firmaya TIR karnesi kullanma hakkı verilirse, adayın tezkiyesi için belgelerin bir nüshası yazı ekinde Bakanlığımıza gönderilmektedir. Firmanın Bakanlığımızca tezkiye edilmesi halinde bu durum bir yazı ile TOBB'a bildirilmekte olup, TOBB konuyu adayın bağlı bulunduğu oda ile TIR işlemlerini yürüteceği odaya da iletmektedir.

Bu çerçevede, tüm sürecin elektronik ortamda gerçekleştirilmesine yönelik olarak Bakanlığımız TOBB ile birlikte bir proje yürütmüştür. Söz konusu proje kapsamında, Tezkiye Programı geliştirilmiş ve Bakanlığımız veri tabanına yüklenmiştir. Tezkiye Programının TOBB ile entegrasyonu da sağlanarak 2018 yılı Kasım ayından itibaren tezkiye işlemlerine ilişkin süreç elektronik ortamda gerçekleştirilmeye başlanmıştır.

3- Taşıt Onay Belgesinin ve Belgeye İlişkin İşlemlerin Elektronik Ortama Aktarılması

Taşıt Onay Belgesinin ve belgeye ilişkin işlemlerin elektronik ortama aktarılmasına ilişkin çalışmalar sonucunda geliştirilen Elektronik Taşıt Onay Belgesi Sistemi (ETOBS), ilk olarak Ankara Gümrük Müdürlüğünde 22/12/2015 tarihinde uygulanmaya başlanmış olup 27/04/2016 tarihi itibarıyla gümrük idarelerinde ETOBS uygulamaya geçirilmiştir.

Diğer taraftan, gümrük işlemlerinin hızlandırılması ve anılan belgenin gümrük idarelerinde görevli personelce daha kolay kontrolünün sağlanması amacıyla ETOBS ile TIR Takip Programı entegre edilmiş

olup, yapılan değişiklik 14/08/2018 tarihi itibarıyla uygulamaya alınmıştır.

Bu itibarla, ülkemizden başlayıp TIR Karnesi kapsamında taşıma yaparak yurt dışına giden Türk plakalı taşıtlarda Taşıt Onay Belgesi bulunmaması veya belgenin geçerlilik süresinin dolmuş olması durumunda, TIR Takip Programında Volet-1 tesciline izin verilmemektedir.

4- Geçici İthal Edilen Kara Taşıtlarına İlişkin 1 Seri No.lu Gümrük Genel Tebliğinde Yapılan Değişiklikler İle Getirilen Yenilikler

29 Mayıs 2018 Tarihli ve 30435 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Geçici İthal Edilen Kara Taşıtlarına İlişkin Gümrük Genel Tebliği (Seri No: 1)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri No: 5) ile yapılan değişikliklerle geçici ithalat kapsamında taşıt getirmek isteyenler için kolaylıklar getiren birtakım düzenlemeler yapılmıştır. Bu çerçevede;

Avrupa Birliği ve Avrupa Serbest Ticaret Birliği ülkelerinde ikamet eden kişilerin, ikamet yerleri dışındaki Avrupa Birliği ve Avrupa Serbest Ticaret Birliği ülkelerinde adlarına kayıtlı taşıtlarını da getirebilmesi mümkün hale gelmiştir.

Türkiye'ye çalışmak veya öğrenim görmek amacıyla gelen kişilerin görev veya öğrenime başlama tarihi öncesinde veya sonrasında yurtdışında satın aldıkları taşıtlarını çalışma veya öğrenim süresi içerisinde getirebilmelerine imkân sağlanmıştır.

Firma ortağı olarak yabancı taşıtlar geçici giriş karnesi ve yabancı taşıtlar geçici giriş formu kapsamında taşıt getiren şahısların ortak olduğu tüzel kişiliği temsil ve ilzama yetkili olması ve bu durumun şirket ana sözleşmesinde yer alması gerektiği hususu düzenlenmiştir.

5- Turistik Kolaylıklar Kapsamında Taşıt Getirmek İsteyenler İçin Hazırlanan Broşür ve Rehberler

Geçici ithalat rejimi kapsamında ülkemize getirilen kişisel kullanıma mahsus kara taşıtlarına ilişkin olarak yurtdışında yaşayan vatandaşlarımızın bilgilendirilmesini teminen hazırlanan Yabancı Plakalı Kara Taşıtları İçin Yolcu Rehberi metninde mevzuat değişiklikleri çerçevesinde güncelleme yapılmıştır. Söz konusu Rehberin 100.000 adet basımı yapılarak kapı gümrüklerine ve havaalanlarına konulmak üzere Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüklerine dağıtımı yapılmıştır. Ayrıca, söz konusu rehber her yıl mevzuattaki değişikliklere bağlı olarak güncellenmektedir. Rehberin daha fazla kişiye ulaşması ve iyi niyetli kişilerin mağduriyet yaşamaması açısından İngilizce ve Almanca dillerine çevrilmesi planlanmaktadır.

Geçici İthalat Rejimi Çerçevesinde E-Devlet Kapsamına Alınan Uygulamalar

1- Taşıt Ön Beyan Uygulaması

Ülkemize giriş yapmak isteyen yabancı plakalı taşıtlara ilişkin bilgilerin taşıt sahipleri tarafından sisteme girişini mümkün kılan ve bu sayede gümrük kapılarındaki işlem sürelerini ve yoğunluğu azaltmayı amaçlayan Taşıt Ön Beyan uygulamasına 2018 yılı başından itibaren e-devlet üzerinden erişilebilmesi mümkün hale gelmiştir.

2- Gümrüklerden Araçlı Giriş/Çıkış Sorgulama

Vatandaşlarımızın üzerlerine kayıtlı olan taşıtlarıyla 01/01/2008 tarihinden sonraki yurda giriş çıkış işlemlerini 25/10/2018 tarihinden itibaren e-devlet üzerinden sorgulayabilmesi mümkün hale gelmiştir. Böylece, yabancı plakalı taşıtlarına verilen izin süresi hakkında bilgi eksikliğinden kaynaklanan süre aşımı nedeniyle vatandaşlarımızın cezai işleme maruz kalmasının önüne geçilmiştir.

3- Jandarma Genel Komutanlığı ile Veri Paylaşımı

Geçici ithalat rejimi kapsamında ülkemize giriş yapan yabancı plakalı kara taşıtlarının jandarma birimlerince trafik kontrollerinin yapılması ve trafik idari para cezası karar tutanağı düzenlenmesi sürecinde anlık araç bilgilerinin sorgulanabilmesi ihtiyacı hâsıl olduğundan yabancı plakalı taşıt verilerinin İçişleri Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığı ile anlık olarak paylaşılması hususunda çalışmalara 30/11/2018 tarihinde başlanılmıştır.

İhracat Sektörüne Yönelik Gümrük İşlemlerinin Hızlandırılması ve Maliyetlerin Azaltılmasına İlişkin Genelge Çalışmaları

2018/5 sayılı Genelge: 2013/15 sayılı "Hariçte İşleme Rejimine Konu Eşyanın Ayniyet Tespiti" konulu Genelgemiz ile hariçte işleme rejimi kapsamında Türkiye Gümrük Bölgesi dışına geçici ihracı yapılan eşyanın işlendikten sonra ithal edilecek eşyanın bünyesinde kullanılıp kullanılmadığının tespiti hususunda yapılması gereken işlemler düzenlenmiştir. Bahse konu Genelgede 2018/5 sayılı Genelge ile yapılan değişiklik ile Yetkilendirilmiş Yükümlü Sertifikası sahibi kişiler ve Onaylanmış Kişi Statüsüne İlişkin Gümrük Genel Tebliği (Sıra No:1)'nde belirtilen kolaylıklardan faydalanma hakkı bulunan tüm yükümlüler tarafından beyan edilen eşyanın, fiziki kontrolü gerektirir özel durumlar hariç olmak üzere, sadece ayniyet tespiti gerekçesiyle kırmızı hatta yönlendirilmemesi sağlanmıştır.

2018/8 Sayılı Genelge: Özellikle tekstil sektöründen gelen talepler doğrultusunda, ihracatın aksamaması ve olası mağduriyetlerin engellenmesini teminen 2010/10 Sayılı Genelge'de 24/04/2018 tarihli ve 2018/8 Sayılı Genelge ile yapılan değişiklikle geçici ithal edilen ambalajların, geçici ithalat işlemini yapan yükümlü dışında aynı gruba ait başka bir firma tarafından yeniden ihracının gerçekleştirilmesi mümkün hale getirilmiştir.

2018/14 sayılı Genelge: Gümrük işlemlerinin hızlandırılması ve maliyetlerin azaltılmasını teminen, 17/11/2017 tarihli ve 2017/22 Sayılı Genelge ile Onaylanmış Kişi Statü Belgesine sahip firmalar ve Yetkilendirilmiş Yükümlü Sertifikasına sahip firmalar için, taşıma ve ambalajlamaya mahsus eşya ile uçak, uçak motorları, uçak motorlarının aksam ve parçaları niteliğindeki eşyanın geçici ithalat, geçici ihracat ve hariçte işleme rejimi işlemlerinde ayniyet tespiti gerekçesiyle kırmızı hatta yönlendirilmesinin önüne geçilmiş olup 09/07/2018 tarihli, 2018/14 sayılı Genelge ile 2017/22 sayılı Genelge'nin kapsamı genişletilmiştir.

2018/17 sayılı Genelge: Eşya taşınmasında kullanılan nakil vasıtalarında olduğu gibi konteynerler, İstanbul Sözleşmesi ve 1972 Konteynerlerle İlgili Gümrük Sözleşmesi'nin ve Geçici İthal Sözleşmesi'nin Konteynerlerle İlgili Hükümlerinin Uygulanmasına Dair Yönetmelik kapsamında taşıma aracı niteliğinde olması nedeniyle sahibi, işleticisi veya bunların temsilcilerinin izni dahilinde konteynerlere başka firmaların eşyasının konulması, konteynerlerin içinde bulunan eşyanın taşımasından sorumlu firmalar tarafından nakledilmesi ve yurtdışı edilmesi mümkün bulunmaktadır. 26/09/2018 tarihli, 2018/17 sayılı Genelge ile konteynerlerin gümrük işlemlerine ilişkin usul ve esaslar tespit edilerek konteynerin içinde bulunan eşya ile birlikte eşyanın taşımasını üstlenen başka firma tarafından yurtdışı edildiği durumlara ilişkin gümrük idarelerinde yaşanılan tereddütler giderilmiştir.

Taahhütname Verilmeden Taşıtsız Olarak Yurtdışına Çıkışların Önlenmesi

Taşıtlarıyla birlikte Türkiye'ye gelen ve gümrük idaresine bilgi vermeden taşıtsız olarak yurtdışına çıkmak isteyen şahısların taşıtla ilgili işlemlerini sonlandırmadan pasaport işlemlerinin yapılmaması ve kişinin gümrük idaresine yönlendirilmesine yönelik olarak Emniyet Genel Müdürlüğü ile anlık veri paylaşımına ilişkin Bakanlığımızca gerekli teknik çalışmalar tamamlanmış, 29/05/2018 tarihli Tebliğ değişikliğiyle uygulamanın mevzuat dayanağı oluşturulmuştur. Emniyet Genel Müdürlüğünce gerekli çalışmaların tamamlanarak uygulamanın hayata geçirilmesi beklenilmektedir.

Geçici İthalat Rejimine İlişkin Düzenlemelerle Getirilen Yenilikler

Gümrük Yönetmeliği'nin 380'inci maddesinde 22/03/2018 tarihinde yapılan değişiklik ile geçici ithalat rejim süresi dışında yapılan süre uzatım taleplerinin de müracaat edilen gümrük idaresince değerlendirilmesi ve eşya yurtdışı edilmeden veya gümrükçe onaylanmış yeni bir işlem veya kullanıma tabi tutulmadan süre uzatımı yapılabilmesi sağlanmıştır. Bu şekilde, hem yükümlü açısından eşyanın antrepo veya geçici depolama yerinden kullanım yerine taşınması gibi olası külfetlerin önüne geçilmesi hem de idare açısından oluşacak iş yükü ve zaman kaybının asgari düzeye indirilmesi mümkün hale gelmiştir.

08/03/2018 tarihli ve 30354 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan, "Gümrük Genel Tebliği (Geçici İthalat) (Seri No:4)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Geçici İthalat) (Seri No:6)" ile kâğıt ortamında gerçekleştirilen ATA Karnelerine ilişkin işlemlerin elektronik ortamda gerçekleştirilmesi sağlanmıştır. Böylece, eşyanın giriş ve çıkış işlemlerinin sistem üzerinden karşılaştırılması mümkün hale gelmiş, karnenin çıkış sayfasının giriş gümrük idaresine gönderilmesi gibi vakit kaybına ve maliyete neden olan uygulamalar engellenmiştir.

Uzlaşma Müessesesi

Uzlaşma müessesesi; ticaret erbabı ile gümrük idaresi arasındaki vergi ve buna bağlı cezai ihtilafların yargıya gidilmeden hızla çözümlenmesi amacıyla kurulmuştur.

Gümrük uzlaşma uygulamasının başladığı 2011 yılı Ağustos ayından 2018 yılı Aralık ayı sonuna kadar geçen süre zarfında toplam 26.965 (2017-21 bin 835) adet uzlaşma başvurusu yapılmıştır. Uzlaşma müessesesinde, Bakanlığımız %94'lük bir başarı yakalamış ve 2018 yılı sonu itibariyle toplam 352.617.074,84 TL'lik alacak tahsil edilmiştir.

Referans Veri Kıymet Uygulamasının Gözden Geçirilmesi

Yükümlülerce beyan edilen kıymetin gerçeklik veya doğruluğunun araştırılmasında gümrük idarelerince referans fiyat bilgilerinin kullanılması mümkündür. Referans fiyat uygulaması eşyanın kıymetinin doğruluğu konusunda gümrük personelinin bireysel sorumluluklarının azaltılmasına yardımcı olarak objektif bir değerlendirme yapılmasını sağlamaktadır. Bu çerçevede, hâlihazırda uygulanmakta olan kıymet veri bankasının revize edilerek referans fiyatların sağlıklı bir şekilde tespit edilmesi ve bu fiyatların piyasa dalgalanmalarına göre hızlı bir şekilde güncellenerek yayımlanabilmesi amaçlanmaktadır.

Bu kapsamda kıymet veri bankasının revize edilmesinde:

- Önemli ölçüde ithalatı yapılan ve ülkemiz için ithali öneme sahip eşyaların belirlenerek bu eşyaların ithalinin hangi ülkelerden yapıldığının belirlenmesi,

- Referans fiyat belirlenmesinde faydalanılabilecek kurum içi ve yurt içi birimlerin belirlenmesi,
- Referans fiyat belirlenmesinde yurt dışı gümrük müşavirlik temsilcilikleri ile irtibata geçilerek ilgili ülkelerden referans fiyat elde edilmesinde faydalanılabilecek birim ve kurumların tespit edilmesinin istenilmesi,
- Yurtiçi ve yurtdışı temsilciliklerle irtibat halinde olunarak belirli süreler dahilinde referans fiyatlara ilişkin bilgilerin güncellenmesinin sağlanması,
- Farklı kaynaklardan elde edilen referans fiyat bilgilerinin oluşturulması ve oluşturulan referans fiyatların tek merkezden yayımlanması planlanmaktadır.

Referans/veri fiyat kapsamında kullanılacak veriler Bakanlığımız portalında yer alan "Kıymet Veri Bankası" aracılığıyla duyurulmakta olup, sadece söz konusu veri bankasında yer alan eşyalar için referans/veri fiyat uygulaması bulunmaktadır. Hâlihazırda "Petrokimyasallar, Elektronik Eşya, Tarım Ürünleri, Ceviz-Badem, Muz-Hurma, Çay ve Süs Bitkileri" olmak üzere 7 ana başlıkta yayımlanan veriler periyodik olarak güncellenmekte, ülkemiz ithalat-ihracat hacmi bakımından önem arz eden ürünlerin tespiti ile söz konusu ürün verilerinin sisteme eklenmesi hususunda çalışmalarımız devam etmektedir.

Teminat Mektuplarının Elektronik Olarak Teyidinin ve Takibinin Yapılması

Bankalarca gümrük idaresine verilmek üzere düzenlenen teminat mektuplarının elektronik ortama aktarılarak BİLGE sistemine entegre edilmesine ilişkin çalışmalar ile gümrük idarelerince alınan teminatların kabulü, değiştirilmesi, yenilenmesi, takibi ve geri verilmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemek, teminat işlemleri ile ilgili mevzuata ilişkin sorunları çözmek ve teminatla ilgili programları düzenlemeye yönelik çalışmalar kapsamında, gümrük idarelerince kabul edilecek teminat mektuplarının elektronik ortamda düzenlenmesi amacıyla "Teminat Mektuplarının Elektronik Ortama Aktarılması Projesi" geliştirilmiştir. Mezkur proje Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü ve Kredi Kayıt Bürosu ile birlikte yürütülmektedir.

Teminat mektuplarının işleyişinin tümüyle elektronik ortama aktarılması ve uygulamada yaşanılan sorunlara ilişkin çözüm yollarının bulunmasını hedefleyen söz konusu proje kapsamında:

- Gümrük rejimlerinden kaynaklı kullanılan teminat türlerinin analizi ve iş akışlarının oluşturulması,
- Teminat türlerinin azaltılarak sadeleştirilmesi,
- Teminatlara ilişkin yeni mevzuatın oluşturulması,
- Elektronik ortama aktarılan teminat mektuplarına ilişkin taşradaki personele eğitimlerin düzenlenmesi, sistem üzerinde ilgili profillerin kullanımını gösteren rehber kılavuzların hazırlanması planlanmaktadır.

Projenin tamamlanmasına ilişkin hazırlıklarımızda son aşamaya gelinmiş, gümrük idarelerinin söz konusu modülü kullanımına ilişkin E-Teminat Kılavuzu hazırlanmıştır.

Transfer Bildirim Formlarının Elektronik Ortama Aktarılması

Bankalar ve gümrük idaresi arasında elektronik bir sistem kurularak peşin ödeme yapılan ithalat işlemlerinde bankalar tarafından yapılan transferlere ilişkin yükümlüye verilen transfer bildirim formlarının elektronik olarak gümrük idaresine aktarılması, aktarılan bu transfer bilgilerinin ithalat beyannameleriyle ilişkilendirilmesi sağlanmıştır.

19/02/2018 tarihli ve 2018/4 sayılı Genelge ile birlikte yapılan sistemsel düzenlemeler ile

beyannamede bir kalemde birden fazla transfer bildirim formu beyanı mümkün kılınmıştır.

Tek Durakta Kontrol

Tek Durakta Kontrol Projesi ile yolculara, yük taşıyan araçlara ve sürücülere gümrük hizmeti verilmesine ilişkin tüm işlemler ile diğer kurum ve kuruluşların mevzuatlarından kaynaklanan kontrollerin koordineli bir şekilde aynı yer ve zamanda yapılabilmesi amaçlanmaktadır. İş süreçlerinin tek aşamaya indirilmesi, hem insan kaynağından hem de zamandan tasarruf sağlayacaktır.

Projenin tamamlanması halinde, kara hudut kapılarımıza gelen araçları tek duraklı bir yapı karşılayacak olup aracın hızlı plaka okuma sisteminden geçerek durmaksızın kara kapısı sahasına girişine müteakiben ağırlığının tartılması ve bilgilerin elektronik olarak gümrük idaresine sağlanması ile birlikte aynı anda ve aynı peronda hem tescil ve muayene hem de pasaport işlemleri tamamlanacaktır. Eşyanın risk analizi, ihbar ve şüphe halleri sonucunda kırmızı hatta yönlendirilmediği durumlarda tescil işlemi belge kontrolü üzerinden sonuçlandırılarak eşya ve sürücünün sahadan çıkış işlemleri tamamlanacaktır.

Proje kapsamındaki eylemlere ilişkin Bakanlığımızca yürütülen çalışmalara ilişkin bilgilere aşağıda yer verilmektedir:

- Bakanlığımızca kara hudut kapılarının “tip proje” ye uygun hale getirilmesi amacıyla inşaat çalışmaları yürütülmektedir. Ülkemizde 30 kara hudut kapısı bulunmaktadır. 15 sınır kapısında Tek Durakta Kontrol yapısına uygun olarak çalışmalar yürütülmektedir. Bu kapsamda, Karkamış Kara Hudut Kapısı modernize edilerek 13/04/2018 tarihinde hizmete açılmıştır. Sarp, Kapıköy ve Çobanbey Kara Hudut Kapılarında çalışmalar tamamlanma aşamasına gelmiştir. Kapıkule, Hamzabeyli, İpsala, Pazarkule, Dereköy, Türkgözü, Habur, Gürbulak, Üzümlü, Öncüpınar ve Zeytindalı Kara Hudut Kapılarına yönelik çalışmalar ise devam etmektedir.
- Kara hudut kapıları saha giriş ve çıkışlarında manuel kayıt yerine plaka tanıma sistemi kurulması çalışmaları tamamlanmıştır.
- Hazine ve Maliye Bakanlığı' ndan sayman-mutemet yetkisinin devralınması çalışmaları tamamlanmıştır.
- Pasaport polisinin tescil aşamasında gümrük memuru ile aynı peronda görev yapmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir.
- Ulaş-Net kontrollerinin iç gümrüklere taşınması çalışmaları tamamlanmıştır.
- Kantar bilgilerinin gümrük sistemleri ile anlık paylaşılması çalışmaları tamamlanmıştır.
- Gümrüklü sahaya giriş kayıt işlemleri, muafiyet fazlası akaryakıt işlemleri, mühür-halat kontrolü, kabin kontrolü, X-ray’e sevk etme işlemlerinin tablet bilgisayarlar (mobil uygulamalar) üzerinden gerçekleştirilmesine yönelik çalışmalar kapsamında Habur, Kapıkule, Hamzabeyli, İpsala, Gürbulak, Esendere, Dilucu, Çıldır/Aktaş, Dereköy Gümrük Kapılarında uygulama hayata geçirilmiştir. Böylece işlem yoğunluğu en fazla olan kara kapılarımızın tamamında tablet mobil uygulamalara geçilmesi sağlanmıştır.
- Projenin kara kapılarından sonra Ro-Ro limanlarında da yaygınlaştırılması çalışmaları kapsamında tablet uygulamaları Çeşme, Pendik, Ambarlı, Zonguldak, İskenderun, Samsun, Mersin, Haydarpaşa Gümrük Müdürlüklerinde devreye alınmıştır.
- Kamu alacağı (ceza, harç, vergi vb.) tahsilatlarının tescil peronlarında kredi kartları/banka kartları yoluyla yapılabilmesine imkân sağlanması kapsamında Hazine ve Maliye Bakanlığınca yürütülen çalışmalar devam etmekte olup, bu çerçevede 2018 yılı içerisinde pilot uygulama kapsamında, İpsala Sınır Kapısına 2 adet pos cihazının kurulumu gerçekleştirilmiş olup,

tahsilat işlemlerinin bu cihazlardan gerçekleştirilmesine başlanılmıştır.

- Kara hudut kapılarında transit beyanına ilişkin bilgilerin denetimle görevli kurumlarla elektronik ortamda paylaşılmasına yönelik bilgi işlem altyapısı kurulması çalışmaları devam etmektedir.
- Kara hudut kapılarında beklemelerin önüne geçebilmek amacıyla, Tarım ve Orman Bakanlığı personelinin gümrük idarelerinin çalışma saatlerine uygun olarak görevlendirilmesi sağlanmıştır. (Mülga) Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile Bakanlığımız arasında 25 Kasım 2017 tarihinde "Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Kontrolüne Tabi Belirli Ürünlerin Ülkeye Giriş ve Çıkış İşlemlerinde Görevli Personelin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Protokol" imzalanmıştır. Söz konusu protokolle kara hudut kapılarında yürütülen işlemlerde bir iyileşme sağlanmıştır.

Gümrük İşlemlerinde Tablet PC'ye Geçiş

Gümrük sahasında mobil olarak yapılan tüm işlemlerin sisteme veri girişlerinin tablet bilgisayarlar üzerinden gerçekleştirmek ve kara hudut kapılarında işlem sürelerini kısaltmak amacıyla Bakanlığımızca "Gümrük İşlemlerinde Tablet PC'ye Geçiş Projesi" başlatılmıştır.

Tablet sisteminin yaygınlaştırıldığı kara kapılarımızda:

- SDMF ölçüm sonuç bilgisi girişi sonucu,
- KKTTP Ülkeye giriş kaydı,
- Mühür-halat kontrol bilgisi girişi sonucu,
- Kabin Kontrol bilgisi girişi kontrolü sonucu,
- Yolcu aracı muayenesi onayı,
- X-Rey'e sevk işlemlerinin tümü tablet PC'ler üzerinden yapılmaktadır.

Hâlihazırda Habur, Kapıkule, Hamzabeyli, İpsala, Gürbulak, Esendere, Dilucu, Çıldır/Aktaş, Dereköy Kara Sınır Kapıları ile Çeşme, Pendik, Ambarlı, Zonguldak, İskenderun, Samsun, Mersin, Haydarpaşa Ro-Ro limanlarında uygulama hayata geçirilmiştir.

Gümrük İdareleri Bilgi Sistemi

Gümrük İdarelerine ilişkin ihtiyaç duyulabilecek tüm bilgilere en güncel haliyle erişilebilmesi için Bakanlığımızca Gümrük İdareleri Bilgi Sistemi Projesi başlatılmıştır. Söz konusu proje ile

- Araç ve yolcu giriş-çıkış istatistikleri,
- Gümrük idaresi bazında dış ticaret istatistikleri,
- Gümrük idaresi işlem profili,
- Gümrük idarelerinin bina, saha, personel vb. bilgileri,
- Komşu ülkelerdeki nihai gelişmeler,
- Bölge müdürlüğü veya gümrük müdürlüğünden güncel saha durumu, personel sayısı vb. bilgiler,
- Kapıların yoğunluk durumu,
- Gümrük kapıları bazında ortalama gümrük işlem süreleri, günlük, aylık ve yıllık bazda trend analizi,
- İl bazında gümrük müşaviri ve yetkilendirilmiş gümrük müşavirleri iletişim bilgileri,
- İl bazında gümrük antrepoları,
- İl bazında gümrük hizmeti veren müdürlükler, limanlar/iskeleler,

- İl bazında dış ticaret profili bilgilerinin tek noktadan ve en hızlı şekilde temin edilebilmesi ve raporlanması sağlanabilecektir.

Tüm bu fonksiyonları ile birlikte hayata geçirilmesi halinde, sistemin gerek kurum yöneticileri ve personeli gerekse nakliyeci, gümrük müşaviri ve dış ticaret erbabı gibi dış paydaşlar için önemli bir başvuru kaynağı olacağı değerlendirilmektedir.

Projenin birinci fazı kapsamında, harita web portalı üzerine gümrük idarelerinin konumlandırılması, gümrük idarelerine ilişkin bilgi kartlarının oluşturulması, bu kartlarda yer alacak statik bilgilerin pilot bölgeler bazında derlenerek sisteme yüklenmesi tamamlanmıştır.

Fazla Mesai İşlemlerinin Elektronik Ortama Aktarılması

Gümrük idarelerinde fazla mesai için gerekli başvuru işlemleri halen manuel olarak yürütülmektedir. Fazla mesai başvurusunda bulunmak isteyen firmalar (ihracatçı, nakliyeci, gümrük müşaviri vb.) kâğıt ortamında gümrük müdürlüğüne sundukları fazla mesai dilekçeleri ile talepte bulunmaktadırlar. Bu durum;

- Fazla mesai başvurularının firma tarafından her seferinde gümrüğe gidilerek yapılmasına,
- Fazla mesai başvurularında gümrük müdürlüğü, işlem türü (ihracat, ithalat, transit vb.) gibi kriterler bazında istatiksel veri temin edilmesinde güçlüklere,
- Gümrük idarelerinde yeknesak olmayan uygulamalara (mesai dilekçesinin ne zamana kadar kabul edileceği, hangi işlemde ne kadar fazla mesai ücreti alınacağı vb.),
- Yüksek veya eksik fazla mesai ücreti tahsil edilebilmesine yol açmaktadır.

Fazla mesai işlemlerinin elektronik ortamda yürütülebilmesi ve yukarıda belirtilen sorunların giderilmesi amacıyla proje çalışmaları başlatılmış, 05/06/2018 tarihi itibarıyla Ankara Gümrük Müdürlüğü' nde, 13/08/2018 tarihi itibarıyla Erenköy Gümrük Müdürlüğü' nde pilot olarak uygulamaya geçirilmiştir.

Pilot uygulaması ile iyileştirme çalışmaları devam eden program sayesinde firmaların fazla mesai başvurularını kendi ofislerinden gümrüğe gitmeden yapılabilmekte, ücretler sistem tarafından otomatik olarak hesaplanmakta ve tahakkuk ettirilmektedir. Ödemeler ise bankalar üzerinden gerçekleştirilebilmektedir.

Sistemin iyileştirme çalışmalarının tamamlanması akabinde tüm gümrük müdürlüklerinde devreye alınması hedeflenmektedir.

Posta Gümrük İşlemlerinde Gümrük Beyan Sistemine (CDS) Geçilmesi Projesi

E-ticaret kapsamında yapılacak ithalat ve ihracat işlemlerinin daha hızlı, etkili ve düşük taşımacılık maliyetleriyle yapılabilmesi için PTT A.Ş. ve Bakanlığımızın müştereken yürütmekte olduğu "Posta Gümrük İşlemlerinin Elektronik Ortama Alınması- Gümrük Beyan Sistemi (CDS)" projesinin tamamlanması ile birlikte;

- Elektronik beyannameler sayesinde yüksek hacimli posta gönderilerinin işlemlerinde etkinlik, hız ve otomasyon sağlanabilecektir.
- Uluslararası e-ticarette teslim aşamasına kadar olan tüm operasyonel süreçlerde, vatandaşların gönderilerini şeffaf bir şekilde takip edebilmeleri mümkün olacaktır.
- Gönderilerin alıcılarına hızlı bir şekilde teslimi mümkün hale gelecektir.

- Varış gümrük idaresi tarafından eşyanın risk değerlendirmeleri eşya ülkemize gelmeden önce yapılabilecektir. Ülkemize ihracı yasak bir eşya gönderilmek istenmesi halinde varış gümrük idaresi tarafından karşı gümrük idaresine elektronik geri bildirim yapılabilecektir. Böylece gönderinin iade işlemlerinden kaynaklanan zaman ve kaynak maliyetinin azaltılması ve vatandaşlarımızın mağduriyet yaşamalarının önüne geçilmesi mümkün olacaktır.
- Son olarak, elektronik sistem marifetiyle gönderilere ait vergi ve diğer ücretlerin hesaplanması mümkün hale gelecektir.

2018 yılında, PTT A.Ş. ile ABD ve Gürcistan posta idaresi arasında test ortamında posta eşyasına ilişkin elektronik veri alışverişi başarıyla tamamlanmış olup, posta idareleri arasında imzalanması zorunlu olan "Veri Paylaşım Anlaşması"nın imza süreci PTT A.Ş. ve ABD posta idaresi arasında devam etmektedir. Diğer taraftan, CDS sistemi vasıtasıyla alınan elektronik verilen Elektronik Ticaret Gümrük Beyannamesi verilmesi suretiyle Bakanlığımıza aktarılmasına yönelik çalışmalar yürütülmektedir.

Posta İşlemlerinin Elektronik Ortama Alınması Projesi

Söz konusu proje ile PTT A.Ş. tarafından kayıtlı posta gönderilerine ilişkin bilgilerin kaydedildiği KPAPG programında yer alan verilerin, ihracatta hâlihazırda beyan edildiği üzere, ithalatta da ETGB verilmek suretiyle Bakanlığımıza beyan edilmesi amaçlanmaktadır.

Projenin tamamlanması ile birlikte, Bakanlığımızca kayıtlı posta gönderilerine ilişkin istatistiki bilgi elde edilebilecek ve risk analizi yapılabilecektir.

2017/10999 sayılı Türkiye Cumhuriyeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Arasında Kargo Taşımacılığına Konu Eşyanın Gümrük İşlemlerine İlişkin Karar

KKTC'de faaliyet gösteren kargo firmalarının, gerçek ve tüzel kişilere ait özellikle tamir amaçlı olarak Ülkemize gönderilmesi gereken eşya ile vatandaşlarımızın şahsi eşyasının kargo taşımacılığı yolu ile KKTC'den Ülkemize taşınmasında yaşadığı güçlüklerin azaltılması ve KKTC'nin dünyaya açılan tek kapısı olan ülkemiz ile KKTC arasında eşya taşımacılığının kolaylaştırılması amacıyla 2017/10999 sayılı "Türkiye Cumhuriyeti İle Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Arasında Kargo Taşımacılığına Konu Eşyanın Gümrük İşlemlerine İlişkin Karar yayımlanmıştır.

2018 yılında uygulamaya ilişkin test çalışmaları başarılı bir şekilde tamamlanmıştır.

Karayolu ile Hızlı Kargo Taşımacılığı

Karayolu ile hızlı kargo taşımacılığında dolaylı temsil mekanizmasının getirilmesi amacıyla 4 seri no.lu Gümrük Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılması Hakkında Tebliğ (Posta ve Hızlı Kargo Taşımacılığı) Resmi Gazete'de yayımlanarak, karayolu ile hızlı kargo taşımacılığı yapan şirketlere, dolaylı temsil yoluyla işlem yapmak üzere operatör yetkisi verilmiştir.

2018 yılında Bakanlığımızdan operatör yetkisi alan firma tarafından ihracat ayağında işlemlere başlanmıştır.

Varış Öncesi Gümrükleme

Denizyolu ve havayoluyla gelen ve imalat sektörü için girdi teşkil eden hammadde ve yarı mamul cinsi eşyanın gümrükleme işlemlerinin eşya gelmeden başlanması suretiyle doğrudan üretim tesislerine sevk edilmesi amacıyla "Varış Öncesi Gümrükleme Projesi" hayata geçirilmektedir.

Bu uygulama ile yerli üretimde girdi olarak kullanılabilecek ithal eşyasının Türkiye Gümrük Bölgesi'ne varışından önce gümrük işlemlerinin başlatılarak dış ticaret işlemleri açısından zaman kayıplarının önüne geçilebilecek ve doğabilecek ilave maliyetlerin (tahmil, ardiye, terminal, demuraj giderleri vb.) azaltılması sağlanacaktır.

Menşe İspat ve Dolaşım Belgelerinin Elektronik Ortamda Düzenlenmesi

"Menşe İspat ve Dolaşım Belgelerinin Elektronik Ortamda Düzenlenmesi Projesi" (MEDOS) 14 Mayıs 2018 tarihi itibarıyla A.TR Dolaşım Belgeleri için, 9 Temmuz 2018 tarihi itibarıyla EUR.1/EUR.MED Dolaşım Belgeleri için uygulanmaya başlamıştır. Malezya Menşe Belgesi, İran Menşe İspat Belgesi ve D-8 Menşe İspat Belgesi 17 Eylül 2018; Form A Menşe Belgesi ve Menşe Şahadetnamesi ise 30 Ekim 2018 tarihinden itibaren gerek manuel gerekse elektronik olarak düzenlenmeye başlanmıştır. 30 Ekim 2018 itibarıyla ihracatta tüm menşe ispat ve dolaşım belgelerinin elektronik ortamda düzenlenmesi için çalışmalar tamamlanarak mezkûr proje başarı ile sonlandırılmıştır.

MEDOS Projesi, ihracatçılar için büyük kolaylıklar sağlamaktadır. Öncelikle zamandan ve bürokratik işlemlerden tasarruf edilerek ihracatçılarımız hızlı ve etkili bir şekilde işlemlerini yürütebilmektedir. Ayrıca söz konusu sistem ile belge onay ve vize işlemlerinde izlenebilirlik sağlanarak sağlıklı istatistiki bilgi elde edilmesi sağlanmış ve raporlama kolaylaştırılmıştır. Kurulan sistemin bir diğer katkısı ise belge üzerinde yer alan kare kod ve doğrulama kodu uygulamaları ile belgenin gönderildiği gümrük idaresinde belgenin gerçekliğine ilişkin araştırmanın elektronik olarak yapılabilmesine imkân sağlanmasıdır. Söz konusu uygulama ile karşı ülkelerden yapılan sonradan kontrol taleplerinde azalma olması beklenmektedir.

Dış Ticaret İşlemlerindeki Belge ve Maliyetlerin Azaltılması ve Bu Konudaki Farkındalığın Arttırılması

Bakanlığımıza Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Koordinasyon Kurulu, 11. Kalkınma Planı ve Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu çalışmaları kapsamında birtakım görevler verilmiştir.

Dış ticaret işlemlerindeki belge ve maliyetlerin azaltılması ve bu konudaki farkındalığın arttırılması amacıyla yapılan çalışmalar Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığının koordinasyonunda yürütülen 2017/10924 sayılı "2018 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Bakanlar Kurulu Kararı" uyarınca da takip edilmiştir.

Kamu ve özel sektör paydaşlarından alınan verilerin paylaşılması, belge sayısının azaltılması ve maliyetlerin düşürülmesi yönünde farkındalığın arttırılması, sektör taleplerinin ve beklentilerinin tüm taraflarca ele alınması amacıyla Bakanlığımız tarafından 1-2 Kasım 2018 tarihlerinde "Dış Ticaret İşlemlerindeki Belge ve Maliyetlerin Azaltılması ve Bu Konudaki Farkındalığın Arttırılması" başlıklı bir Çalıştay düzenlenmiş, Çalıştaya Bakanlığımızın merkez ve taşra olmak üzere ilgili tüm birimlerinden yanı sıra, 20 farklı kamu kurum ve kuruluşu, 24 farklı özel sektör ve sivil toplum kuruluşunu temsilen 170'e yakın kişi katılım sağlamıştır. Çalıştay akabinde, Bakanlığımızın önerileri ve alınan kararlara ilişkin sonuç raporu hazırlanmıştır.

Bakanlığımızın çalışmaları sonucu ortaya çıkan envanter, yine Çalıştayda paylaşılan öneriler ve sonuçta alınan kararlarla ilgili çalışmalar 2019 yılı itibarıyla Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu çalışmaları ile paralel şekilde yürütülecektir.

Gümrük Müşavirleri ve Yardımcıları ile Yetkilendirilmiş Gümrük Müşavirleri

4458 sayılı kanun gereği, gümrük müşavirleri ve gümrük müşavir yardımcıları çıkarılacak bir kanunla bağlı bulundukları Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü görev alanı itibariyle kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu şeklinde örgütleninceye kadar; gümrük müşavirliği sınavlarının açılması, izin belgelerinin verilmesi, gümrük müşavir veya müşavir yardımcılarına disiplin cezalarının verilmesi ve müşavirlik asgari ücret tarifesinin onaylanması gibi görevler Bakanlığımızca yerine getirilmektedir.

Halen 3415 gümrük müşaviri, 10136 gümrük müşavir yardımcısı bulunmaktadır. 2018 yılında 13 kurum personeline gümrük müşaviri izin belgesi düzenlenmiştir. 2018 yılında 9 kurum personeline gümrük müşavir yardımcısı izin belgesi düzenlenmiştir. Diğer taraftan, farklı faaliyet bölgelerine geçiş yapan gümrük müşaviri ve gümrük müşavir yardımcılarının talepleri de değerlendirilerek sonuçlandırılmıştır.

Gümrük iş ve işlemlerinin basitleştirilmesi, idari yüklerin azaltılması ve antrepolardaki Bakanlığımız denetiminin daha etkili hale getirilebilmesini sağlamak amacıyla Yetkilendirilmiş Gümrük Müşavirliği uygulamasına geçilmiştir.

Yetkilendirilmiş Gümrük Müşavirliği Sistemiyle, daha önce gümrük personeli tarafından yürütülen bazı tespit işlemlerinde karşılaşılan aksaklıklar, zaafiyetler ve diğer sıkıntıların ortadan kaldırılarak daha sağlıklı bir işleyişin gerçekleştirilmesi, doğru verilerin üretilebilmesi, etkin ve sağlıklı tespit ve kontrollerin yapılmasına uygun ortam oluşturulması amaçlanmıştır.

Halen 323 tüzel, 56 bağımsız olmak üzere toplam 379 yetkilendirilmiş gümrük müşaviri aktif olarak görev yapmaktadır.

Gümrük Müşavirleri Bilgi Sistemi ve Yetkilendirilmiş Gümrük Müşavirleri Bilgi Sistemi

Gümrük müşavirleri, gümrük müşavir yardımcıları ve stajyerlerin bilgilerinin sistemli ve güvenilir bir şekilde kayıt altına alınması; bu bilgilerin Bakanlığımız, dernekler ve ilgili diğer birimler arasında dış ticaretimize yön verecek şekilde kolayca paylaşılması için “Gümrük Müşavirleri Bilgi Sistemi Projesi” başlatılmıştır. 2018 yılında Gümrük Müşavirleri Bilgi Sistemi çalışmaları tamamlanmıştır.

Yetkilendirilmiş Gümrük Müşavirleri Bilgi Sistemi ile Yetkilendirilmiş Gümrük Müşaviri (YGM) olma yetkisini kazanan ve mevzuatta belirtilen birçok tespit işlemini yapan YGM'lere daha etkin bir hizmet sunulmasının sağlanması, YGM'lerin hizmetlerindeki etkinlik artışının temin edilmesi ve Gümrük İdareleri üzerinde iş yükünün hafifletilmesi amaçlanmıştır.

Gümrük Müşavirliği ve Yetkilendirilmiş Gümrük Müşavirliği Asgari Ücret Tebliği

2019 yılına ilişkin olarak hazırlanan Gümrük Müşavirliği ve Yetkilendirilmiş Gümrük Müşavirliği Asgari Ücret Tarifesi, 26/12/2018 tarih ve 30637 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

1.3.6.6. Gümrük Muhafaza Hizmetleri

Kaçakçılıkla Mücadele

Bakanlık olarak bir taraftan yasal ticareti hızlandırmaya yönelik tedbirler alırken diğer taraftan yasadışı ticareti önlemek ve kaçakçılığın terörizm gibi suçlara finansman sağlamasını engellemek amacıyla

kaçakçılıkla kararlı şekilde mücadele edilmektedir.

Bu çerçevede, 2018 yılında kaçakçılıkla mücadele kapasitemizi daha da artırmak amacıyla idari, beşeri ve teknik altyapımıza yatırımlarımızı sürdürülmüş ve kaçakçılıkla mücadele anlamında ciddi mesafeler kat edilmiştir. 2018 yılında yeni teknolojileri temin ederek gümrük kapılarımızda hizmete sunduk, yeni projeler geliştirmek suretiyle Ar-Ge çalışmalarına hız verdik ve en önemlisi kaçakçılıkla mücadeleye yönelik teknoloji ürünlerinin yerli üretimini teşvik etmek üzere kamu ve özel kurum ve kuruluşlarını harekete geçirilmiştir.

Projeler

1- Tarama Ağı Projesi

TÜBİTAK ile Bakanlığımız arasında 27/04/2018 tarihinde imzalanan "Gümrük Kapıları Güvenlik Sistemleri İçin Yazılım ve Analiz Bileşenleri" konulu İş Birliği Protokolü'ne istinaden hayata geçirilmesi planlanan Tarama Ağı Projesi, araç ve konteyner tarama sistemlerinden alınan imajların, üreticilerin sağladığı ara yüzden bağımsız olarak TÜBİTAK tarafından geliştirilen ara yüzde depolanmasını, imajların orijinal formatta bozulmadan Komuta Kontrol Merkezi' ne aktarılmasını ve otomatik görüntü tanımlamaya imkân verecek algoritmaların geliştirilmesini kapsamaktadır.

2018 yılı içerisinde projeye ilişkin çalışmalar kapsamında, saha ziyaretleri gerçekleştirilmiş, Teknik İsterler hazırlanmış ve sözleşme imza aşamasına gelinmiştir. Proje tamamlandığında, Bakanlığımızca temin edilen Araç ve Konteyner Tarama Sistemlerinin marka ve modeli ne olursa olsun, orijinal görüntüye yakın bir görüntü kalitesine sahip imajların Merkez' e aktarılması, depolanması, eş zamanlı olarak incelenmesi mümkün olacaktır. İmajların Merkez' de görevli deneyimli operatörler tarafından ikincil incelemeye tabi tutulması vasıtasıyla Bakanlığımız Komuta Kontrol Merkezi' nin "kontrol" fonksiyonu da güçlendirilecektir.

Programın Otomatik Görüntü Tanımlama (anomali tespiti) modülünde ise, gümrük kapılarında karşılaşılması muhtemel kaçak eşyaların imajları program tarafından "öğrenilecek" ve program araç veya konteynerlere gizlenmiş olan uyuşturucu madde, sigara, silah, patlayıcı vb. maddeleri otomatik olarak tanımlayarak operatöre uyarı verilecektir. Böylece, imaj analiz sürelerinin kısalarak gümrük iş akışlarının hızlanması beklenmektedir.

2- Milli Tarama Sistemi (MİLTAR) Projesi

Yeni Ekonomik Programın sanayi üretiminde katma değeri artıracak ve cari açığı azaltacak sektörel projelere öncelik verilmesi prensibine uygun olarak, Bakanlığımızın yurtdışı kaynaklardan temin ettiği ve bu alanda son 15 yılda yaklaşık yarım milyar lira yatırım yaptığı araç ve konteyner sistemlerinin Türkiye'de geliştirilmesi ve üretilmesi amacıyla, "Yerli ve Milli Tarama Sistemi Projesi" geliştirilmiştir. Proje kapsamında, bir araç ve konteyner tarama sistemi prototipinin yerli imkânlarla üretilmesi, uzun vadede ise sistemin seri üretiminin yapılarak yaygınlaştırılması öngörülmektedir. Böylece, yalnızca ciddi bir maliyet kaleminden tasarruf sağlanmakla kalmayıp ülkemizin dünya üzerinde araç ve konteyner tarama sistemleri üreten sayılı ülkeler arasına girmesi sağlanacak ve geniş bir istihdam yaratılacaktır. Projeye ilişkin fizibilite çalışmaları devam etmektedir.

3- Yolcu Görüntüleme (Terahertz) Sistemi Projesi

Kişilerin üzerinde ve kıyafetlerinin altında gizlenmiş kaçak veya yasak eşyayı tespit edebilmek amacıyla TÜBİTAK ile yürütülen AR-GE Projesi kapsamında yerli ve milli imkânlarla terahertz teknolojisi

kullanarak tespit sağlayan Yolcu Görüntüleme Sistemi geliştirilmiştir. Söz konusu Proje kapsamında üretilen ilk sistem 19/12/2017 tarihinde Kapıkule Yolcu Salonuna kurulmuş olup, 2018 yılında projenin ikinci aşamasında iki kurumun ortaklaşa çalışmalarıyla teknik özellik bakımından geliştirilen 4 adet yolcu görüntüleme sisteminin daha Bakanlığımız için üretimi sağlanmıştır.

4- AB Projeleri

Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı bünyesinde tedarik, hizmet alımı, eşleştirme ve doğrudan hibe mekanizmaları ile AB projeleri yürütülmektedir. Bu çerçevede, Bakanlığımız tarafından 2003 programlama yılından bu yana kullanılan toplam 82 milyon Avroluk yatırımın 53 milyonluk kısmı kaçakçılıkla mücadeleye yönelik AB projelerin icrası için kullanılmıştır. Hayata geçirilen AB projeleri ile döneminin son teknolojisi teknik cihazlar, tarama sistemleri, devriye gümrük botları, araçlar, dedektör köpekler temin edilmiş; eşleştirme projeleri ile personelin bilgi birikimi ve becerilerini artıracak eğitim, seminer ve staj faaliyetleri yürütülmüştür.

5- Plaka Tanıma Sisteminin Yaygınlaştırılması

Plaka Tanıma Sistemi (PTS) Projesi ile 18 kara sınır kapısına tamamen yerli ve milli imkânlarla üretilen ve geliştirilen Plaka Tanıma Sistemleri kurulmuştur. Söz konusu sistem ile ülkemize gelen ve ülkemizden giden tüm araçların plakaları, Optik Karakter Tanımlama (OCR) özelliğini haiz plaka tanıma kameraları marifetiyle okunarak sisteme otomatik olarak kaydedilmektedir. Sistemin kurulumu ile manuel olarak yürütülen plaka kayıt işlemleri otomatik hale getirildiğinden kara kapılarından geçiş yapan araçların bekleme sürelerinin azaltılması, ülke güvenliği ve kaçakçılıkla mücadele anlamında ise gümrüklü sahalarda araçların kontrolünün en etkin biçimde tesis edilmesi sağlanmıştır. Plaka Tanıma Sisteminin Sarp, Kapıköy, Zeytindalı ve Çobanbey Gümrük Sahalarına kurulumu çalışmalarına devam edilmektedir.

6- Deniz Taşıtlarının ve Deniz Personel Yeterliliklerinin Standardizasyonu Projesi

Bakanlığımız envanterine kayıtlı motorbotların donanım, ekipman ve belgelendirmelerinin standartlaştırılması ile anılan motorbotlarda görev yapan kaptan, makinist ve gemi adamı unvanlı personelin mesleki yeterliliklerinin üst seviyeye taşınmasını teminen yürütülen projedir. Söz konusu proje kapsamında yer alan belge ve donanımlar düzenli aralıklarla kontrol edilecek ve anılan belge ve donanımların standardizasyonu sağlanacaktır. Bu suretle denizlerde gerçekleştirilen kaçakçılık girişimlerinin men ve takibinde sıklıkla yararlanılan motorbotların ve bot personelinin etkinliği ve verimliliği arttırılacaktır.

7- Havayolu Beyan Formu Projesi

Havayolu kontrollerinin uluslararası standartlara uygun olarak daha etkin ve daha verimli bir şekilde gerçekleştirilmesi amacını taşıyan ve Kâğıtsız Gümrükler vizyonuyla çalışmaları başlatılan Havayolu Beyan Formunun Elektronik Ortama Aktarılması Projesi; mevcut uygulamada Havayolu Beyan Formu ile birlikte alınmakta olan GENDEC belgesinin, yolcu listesinin, ikram, akaryakıt, duty free ve yüke ilişkin belgelerde kayıtlı bilgilerin gümrüğe elektronik ortamda iletiminin sağlanmasını öngörmektedir.

Yürütülen proje kapsamında, başta Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü olmak üzere DHMİ, havayolu şirketleri, yer hizmeti sağlayıcıları ve diğer ilgili ve paydaş kuruluşlarla temaslar kurularak komisyonlar oluşturulmuş, projenin hayata geçmesinden önce uygulamanın yol haritasının belirlenmesini teminen havalimanlarında yerinde incelemelerde bulunularak gereksiz görülen uygulamaların kaldırılmasına ilişkin çalışmalar yapılmış, Gümrük Yönetmeliğinin ilgili hükümlerinin değiştirilmesine yönelik taslaklar

hazırlanarak tüm paydaşların görüşlerine açılmıştır.

8- Varış Öncesi Yolcu (VÖY) Bildirimlerinin Alınması ve Analizi Projesi

Varış Öncesi Yolcu Analiz Programı ile ülkemize havayolu ile gelen ve giden yolculara ilişkin bilgiler uçuş öncesinde ve elektronik ortamda Bakanlığımız sistemlerine aktarılmakta ve bu aktarılan bilgiler üzerinden riskli yolcuların tespitine ilişkin analiz uçuş öncesinde tamamlanmaktadır. Söz konusu sistem sayesinde riskli yolcuların kontrol edilmesine öncelik verilirken diğer yolcuların kontrol işlemleri kolaylaştırılmaktadır.

Bu kapsamda ülkemiz bağlantılı uluslararası uçuş yapan 226 firma sistemlerimize entegre edilmiş olup, bu firmalardan uçuşlara ve yolculara ilişkin API/PNR verisi temin edilmektedir. Varış Öncesi Yolcu Analiz Programı ile Kaçakçılık Bilgi Bankası ve İstihbarat Bilgi Sistemi arasında entegrasyon sağlanarak Bakanlığımız sistemlerinde yer alan birçok verinin risk analizi sürecine dâhil edilmesi sağlanmıştır. Varış Öncesi Yolcu Analiz Programının İstihbarat Bilgi Sistemi ile entegrasyonu birçok veri üzerinden karşılaştırmalı olarak analiz yapma imkânı sağlamış ve yolcu risk analizlerinde etkinliğin artırılmasına önemli katkıda bulunmuştur. Program ara yüzlerine uçakların görsel olarak dünya haritasından izlenebildiği, riskli ve ihbarlı yolcuların takip edilebildiği sekmeler eklenerek programın etkinlik kapasitesi de artırılmıştır.

9- İstihbarat Bilgi Sistemi (İBS)

Bakanlığımızca yürütülen kaçakçılıkla mücadele faaliyetlerinin etkin biçimde sürdürülmesinin sağlanması, ulusal ve uluslararası kuruluşlardan elde edilen ya da paylaşılan istihbaratın ve insan kapasitesini aşan karmaşık verilerin yorumlanması amacıyla "İstihbarat Bilgi Sistemleri Projesi" tasarlanmıştır. Proje sayesinde, her bir verinin tutarlılığını irdeleyen analiz modeli örneği oluşturulmasının yanı sıra stratejik – operasyonel düzeyde karar verme sürecine katkı sağlanması hedeflenmektedir.

Teknik Kapasiteye Yapılan Yatırımlar

1- Araç, Konteyner ve Tren Tarama Sistemleri

Araç ve Konteyner Tarama Sistemlerinin gümrük kapıları ve limanlarda kurulumu gerek Bakanlığımız yatırım bütçesi, gerekse işletici kuruluşlarca yapılan alımlarla hız kazanmıştır. İşlem hacmi yüksek olan limanlar ile tüm kara kapılarında kurulumu tamamlanan söz konusu sistemlerin sayısı 2018 yılı sonu itibarıyla 64'e ulaşmıştır.

2018 yılı yatırım bütçesi ile temin edilen 1 adet yarı sabit araç ve konteyner sistemi Kapıkule Gümrük Kapısı'na, 2 adet mobil tarama sisteminin 1'i Gürbulak Gümrük Kapısı'na, diğeri ise İskenderun Limanı'na, 1 adet yarı sabit sistem Kapıköy Gümrük Kapısı'na kurulmuş olup faal olarak kullanılmaktadır.

Genel itibarıyla Bakanlığımızca kullanılan X-Ray Araç ve konteyner tarama sistemlerinin;

- 33 tanesi Mobil,
- 21 tanesi Yarı Sabit,
- 3 tanesi Van Tipi ZBV Backscatter,
- 2 tanesi Tren Tarama,

- 1 tanesi Gamma-Ray,
- 4 tanesi Hızlı Tarama Sistemi olup, toplamda 64 adettir.

Ayrıca, 2018 yılı içerisinde 15 adet Bagaj Tarama Sistemi, 1 adet Tomografik Bagaj Tarama Sistemi (CT) ve 1 adet Yutucu Tespit Cihazı alımı gerçekleşmiş olup kurulumlar tamamlanarak faaliyete geçirilmiştir.

2- Yıllar İtibarıyla Tarama Sistemleri ve Teknik Cihazlar

Kaçakçılıkla mücadele amacıyla temin edilen tarama sistemleri, teknik cihazlar ve araçların yıllar itibarıyla mevcut durumları aşağıdaki tablolarda görülmektedir.

Tablo 22: Yıllar İtibarıyla Mevcut Tarama Sistemleri Tablosu

	2014	2015	2016	2017	2018	2014-2018 DEĞİŞİM %
Araç ve Konteyner Tarama Sistemleri	37	40	52	57	62	68
Tren Tarama Sistemi	1	1	1	2	2	100
Bagaj X-Ray Cihazlari	61	78	101	101	114	87
Kargo X-Ray Cihazlari	10	13	17	17	17	70
Tomografik Bagaj X-Ray Cihazi (Ct)	-	-	-	-	1	-
Yutucu Tespit Sistemi	-	-	-	-	1	-
Yolcu Görüntüleme Sistemi	-	-	-	2	2	200

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Tablo 23: Yıllar İtibarıyla Mevcut Araç Sayılar Tablosu

	2014	2015	2016	2017	2018	2014-2018 Değişim %
Mobil Ekip Ve Devriye Aracı	46	46	54	54	91	98
Dedektör Köpek Aracı	25	40	40	40	40	60
Epdk Aracı	20	31	31	31	31	55
El Tipi Kimyasal Madde Tespit Cihazi	-	-	15	15	20	2.000
Videoskop	71	71	81	82	97	37
Yoğunluk Ölçüm Cihazı	115	112	137	127	162	41
Fibereskop	21	21	25	25	25	19
Narkotik Ve Patlayıcı İz Dedektörleri	42	42	43	43	43	2
Portal Radyasyon Dedektörü	48	42	66	66	89	85

Radyasyon El Dedektörü	27	27	24	24	24	-11
Kişisel Radyasyon Dedektörü	220	220	230	230	230	5
Metal El Dedektörü	75	75	75	152	152	103
Xrf Metal Analiz Dedektörü	7	7	7	7	7	-
Co2 Ölçüm Cihazı	65	33	33	46	70	8
Kaçak Eşya Arama Çantası	29	29	29	33	33	14
Arama Alet Çantası	20	20	20	20	20	-
Araç Sökme Takımı	53	53	53	68	68	28
Lastik Sökme Makinası	10	10	10	10	10	-
Ats (Mobil Ünitesi)	3.250	9.250	9.250	10.217	10.214	214
Telefon Veri Alma Seti	9	9	9	9	9	-

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Komuta Kontrol Merkezi (KKM)

Komuta Kontrol Merkezi, video-duvar ekran yönetim sisteminden oluşan 58 izleme ekranı ile 27 operatörün aynı anda görev yapabileceği en son teknoloji ile donatılmıştır. 7/24 çalışma esasına göre görev yapan merkezde; gümrük kapı ve limanlarımızda bulunan kamera sistemlerine canlı olarak bağlanılarak gerek gümrük iş süreçleri, gerekse güvenlik ve kaçakçılık risk unsurları takip edilebilmektedir. Bu kapsamda;

- Plaka Tanıma Sistemi (PTS) ile ülke güvenliğinin sağlanması ve kaçakçılıkla mücadeledeki etkinliğin artırılması adına, geçiş yapan tüm araçların görüntüleri Komuta Kontrol Merkezinden izlenmekte ve analiz edilebilmekte,
- Taşra idarelerimizde kurulu bulunan CCTV görüntüler anlık olarak izlenebilmekte, geçmişe dönük kayıtlar belirli süre kayıt altında tutulabilmekte,
- Hava Takip Sisteminin VÖY (Varış Öncesi Yolcu) Programına entegrasyonu ile hava sahamızda hareket eden uçaklardaki riskli ve ihbarlı yolcular takip edilebilmekte,
- Transit yük taşıyan araçlar Araç Takip Sistemi ve Akaryakıt Takip Sistemi üzerinden izlenmekte,
- Kara sularımızda seyir halindeki gemilerin Gemi Takip Sistemi yazılımı ile hareketleri izlenmekte,
- X-Ray taraması yapılan araçların tarama görüntüleri Veri Yönetim Sistemi vasıtasıyla alınabilmekte ve yeniden analiz yapılabilmekte,
- Her türlü radyoaktif ve nükleer maddelerin izinsiz girişini engellemek üzere sınır kapılarımızdaki radyasyon erken uyarı dedektörleri Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (TAEK) ile koordineli bir şekilde anlık kontrol edilmektedir.

Komuta Kontrol Merkezimiz kaçakçılığın önlenmesinde etkin ve verimli bir şekilde çalışmakla birlikte, aynı zamanda kolluk birimlerimizce yapılan başarılı yakalamalara da büyük destek sağlamıştır.

Sistemler

1- Kapalı Devre Televizyon Sistemleri (CCTV)

Gümrüklü yer ve sahalarda kamu düzeni ve güvenliğinin sağlanması ile kaçakçılıkla daha etkin bir şekilde mücadele edilebilmesi amacıyla KKM'den toplam 27 idaremizde 1.020 kamera ile izlenmektedir.

Ayrıca, öncelikle Doğu ve Güneydoğu gümrük kapılarımızdan geçiş yapan yolcu ve araç sürücülerinin yüz eşkâlinin kameralar vasıtasıyla kayıt altına alınarak adli soruşturmalar ve istihbarat çalışmaları kapsamında teşhis ve tespitinin yapılabilmesi amacıyla, 11 idaremize" Yüz Kayıt Sistemi" kurulmuştur.

Yetersiz ve işlevsiz durumda olan bazı analog kamera sistemleri 2018 yılında modern, güncel ve ileri teknolojide IP (dijital) yapılı sistemlerle yenilenmiştir. Ayrıca, 2018 yılında Ambarlı Limanı, Mersin Limanı ve Üzümlü Gümrük kapısında bulunan kameralar Komuta Kontrol Merkezi'ne aktarılarak izlenebilir hale getirilmiştir.

2- Araç Takip Sistemi (ATS)

Araç Takip Sistemi (ATS), Türkiye'den transit rejimi hükümlerine uygun olarak geçen ve riskli olarak değerlendirilen araçları uydu aracılığıyla izlemek üzere tasarlanmış bir sistemdir.

Komuta Kontrol Merkezi personeli ve taşra idareleri tarafından; 24 saat boyunca sistem üzerinden mobil ünite takılmış olan araçları izlemekte; rotadan çıkma, uzun süre bir noktada bekleme mobil ünitenin konum bilgisinin alınamaması veya mobil üniteyi sökme gibi durumlarda taşradaki mobil müdahale ekipleri ile irtibata geçmektedir. KKM personelinin bizzat yönlendirmesi, güncelleme notu girilmesi ve sistem üzerinden teknik destek vermesi suretiyle idarelerle ortak operasyonlar yapılmaktadır.

Gerek KKM gerekse de taşra idareleri tarafından yapılan izleme ve takipler sonucunda 2018 yılında 2.5 milyon TL değerinde 4 kaçakçılık olayı ortaya çıkarılmış, şüpheliler hakkında adli ve idari işlem başlatılarak takip edilmiştir.

Araç Takip Sisteminde 10.214 adet mobil ünite kullanılmaktadır. Sistem, KKM ile beraber 78 yerel idare tarafından izlenmektedir.

Araç Takip Sistemi kapsamında 2018 yılı içinde toplam 109.860 araca mobil ünite cihazı takılmak suretiyle bu araçların sistem üzerinden izlenmesi sağlanmıştır. Ayrıca, 4458 sayılı Gümrük Kanunu uyarınca (güzergâh ihlali, kapı değişikliği vs.) mobil ünite takılan 848 araca 596.901 TL tutarında cezai işlem uygulanmıştır.

2018 yılında geliştirilen, "Yeni Nesil Araç Takip Sistemi ve Yazılımının Geliştirilmesi Projesi" nin tamamlanmasıyla, dış ortam koşullarına daha dayanıklı ve farklı ünitelerle uyumlu olan sürdürülebilir bir yeni nesil araç takip sistemi ile kaçakçılıkla mücadelede hem fiziki koşulların etkisinin hem de yazılım anlamındaki sorunların bertaraf edilmesi hedeflenmiştir.

3- Akaryakıt Takip Sistemi

Gümrük Genel Tebliği (Transit Rejim) (Seri No:3) ile Mersin-Habur ve İskenderun-Habur arasında akaryakıt taşımacılığı yapan firmaların temin etmiş olduğu Akaryakıt Takip Sistemi, ATS ile aynı yapıda

olmakla birlikte, akaryakıt taşımacılığı yapan araçlarda mobil ünite cihazı, takibi yapılacak tankerlere sabit bir yapıda monte edilmiştir. Bu araçlar Komuta Kontrol Merkezimiz ve rota üzerindeki ilgili idareler tarafından izlenmektedir.

Araç Takip Sisteminde olduğu gibi şüpheli durumun tespiti halinde gerekli müdahaleler yapılmaktadır. Sistem, ülkemizde akaryakıt kaçakçılığı ile mücadele çerçevesinde teknik destek sağlamaktadır.

4- Hava Takip Sistemi

Hava Takip Sistemi ile ülkemize gelen veya ülkemizden giden uçaklardaki yolcu bilgilerinin Varış Öncesi Yolcu Bildirimi (VÖY), Kaçakçılık Bilgi Bankası ve İhbar Programı ile eşleştirmesi yapılarak havalimanlarında görev yapmakta olan Gümrük Muhafaza Kaçakçılık ve İstihbarat Müdürlüğü (KİM) personeline kaçakçılık olaylarına ilişkin takip ve müdahale imkânı sağlanmıştır.

2018 yılında faaliyete geçen proje ile KKM personelince yapılan izlemeler sonucunda hava limanlarımızda toplam 12 olayda yaklaşık 550.000 TL değerinde kaçakçılık olayı ortaya çıkarılmıştır.

5- Gemi Takip Sistemi

Ülkemiz karasularında ve çevreleyen uluslararası sularda seyreden gemilere ait AIS verilerinin analiz edilerek muhtemel kaçakçılık girişimlerinin önlenmesine yönelik yazılım çözümünün oluşturulması için yeni bir Gemi Takip Sistemi geliştirilmiş ve Bakanlığımızda kullanılmakta olan Kaçakçılık Bilgi Bankası, İhbar Takip Programı, Özet Beyan ve Gemi Takip Programı yeni yapılan yazılıma entegre edilmiştir. Böylece, kullanıcı dostu tek bir ara yüzden taşımacılık yapan gemiye ait güncel ve geçmişe yönelik kayıtlı olan bütün verilere ulaşılması sağlanmıştır.

Söz konusu sistem 2018 yılında faaliyete geçmiş olup, ülkemiz karasularında meydana gelebilecek kaçakçılık olaylarına, en yakın deniz bağlantısı olan KİM idarelerimiz hızlı bir şekilde müdahale etmektedir.

6- Veri Yönetim Sistemi (VYS)

Veri Yönetim Sistemi; taşra idarelerinde mevcut araç ve konteyner tarama sistemlerinden alınan görüntülerin, merkezde görevli X-Ray operatörlerince tekrar analiz edilebilmesini sağlayan bir programdır. Kurulumu tamamlanan sistemlerden 27 tanesinin KKM'ye aktarımı sağlanmış olup diğer tarama sistemlerinin merkez sunuculara aktarımı için çalışmalar devam etmektedir.

KKM çalışan personel tarafından 2018 yılında taşra idarelerimizde taraması yapılan 14.400 aracın ikincil kontrolü sistem üzerinden yapılmıştır.

7- Radyasyon İzleme Sistemi (RİS)

Radyoaktif madde kaçakçılığı ile radyoaktif kirlenmenin (kontaminasyon) önüne geçilmesini teminen, sınır kapılarında TAEK ile Bakanlığımız arasındaki İş Birliği Protokolü' ne istinaden TAEK tarafından kurulan Radyasyon İzleme Sistemi sayısı 89'a yükselmiştir. Söz konusu sistemlerden alınan alarmlar eş zamanlı olarak Bakanlığımız Komuta Kontrol Merkezi ile TAEK Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezi'nden takip edilmekte ve gerekli müdahaleler yapılmaktadır.

Programlar

1- Gümrük İhbar Programı

Ulusal ve uluslararası kaynaklardan alınan bilgiler çerçevesinde, Bakanlığımız ilgili Taşıt Takip Sistemleri üzerinden ihbar takiplerinin elektronik ortamda yapılmasını sağlayan programdır.

2- Kara Kapıları Taşıt Takip Programı

Ülkemize giren ve ülkemizden çıkan araçların bilgilerini ve gümrük idarelerince kullanılmakta olan Taşıt 1, Taşıt 2, TIR takip ve NCTS programlarından entegre edilen verileri içeren bir programdır. Ayrıca, söz konusu program Gümrük İhbar Programı ile de entegre çalışmakta olup programa kaydedilen taşıt, firma ve sürücülerin ihbar ve X-Ray'e sevk işlemlerinin takibinde de fayda sağlamaktadır. Sistem, ihbarlı veya X-Ray'e sevk edilen araçların işlemleri tamamlanmadan gümrüklü sahadan çıkışına izin vermemektedir.

Kara Kapıları Taşıt Takip Programı 2018 yılı itibariyle 44 idarede kullanılmaktadır.

3- Kaçakçılık Bilgi Bankası Programı (KBB)

Kaçakçılık Bilgi Bankası; Türkiye Gümrük Bölgesi sınırları içerisinde ortaya çıkarılan tüm kaçakçılık olaylarına ilişkin bilgilerin toplanması ve depolanması, uluslararası standartlara uygun olarak analizinin yapılması ve gerektiğinde ulusal ve uluslararası mücadeleci birimlerle paylaşılması amacıyla kullanılmaktadır.

Programa, haklarında adli mercilere suç duyurusunda bulunulmuş olan şüpheli/sanık ve firmalar ile kaçakçılık fiillerine konu olan eşya ve taşıtlara ilişkin detaylı bilgiler girilmektedir. Program, verileri analiz etmeye ve istatistik üretmeye daha elverişli hale getirilmiştir.

4- Nakit Kontrolleri Programı

Nakit kontrollerine yönelik, ülkeye girişte ve ülkeden çıkışta; beyan ve açıklama sistemi birlikte uygulanmakta olup yolcu kendi isteğiyle veya gümrük idaresince beyana davet edilmektedir. Gümrüklerde nakit kontrollerine yönelik sınır kapılarımızda giriş ve çıkışlarda kayıt altına alınan nakitlerle ilgili Nakit Açıklama ve Nakit Beyan Formları elektronik ortamda "Nakit Kontrolleri Programı" na kaydedilmektedir. Yolcunun kimlik bilgileri, beraberinde bulunan değerin cinsi, miktarı, kaynağı ve kime ait olduğuna dair bilgiler kayıt altına alındığından yolcu ile ilgili daha sonra risk analizi değerlendirmelerinde kullanılmaktadır.

5- Yat Takip Programı

Ülkemize giriş-çıkış yapan yatların kayıt işlemlerinde kullanılan belgelerin elektronik ortamda takibinin yapılması amacıyla oluşturulan program ilgili bütün taşra idarelerinin kullanımına açılmıştır.

- Yat Takip Programı Projesi kapsamında hazırlanan ve ülkemizde kullanıcı sayısı 550'ye yaklaşan sistem tarafından yaklaşık 55.000 yat işlemi elektronik olarak izlenmektedir.
- Programın belirli bölümlerinin, sistemin dış paydaşları olarak öngörülen yat acenteleri ile marinalarının erişimine açılması amacıyla Marina ve Acente modülleri oluşturulmuş ve sisteme entegrasyonu sağlanmıştır.

Köpek Eğitim Merkezi (KEM) ve Dedektör Köpekler

Kaçakçılıkla mücadelede önemli rolü olan dedektör köpeklerin sayısının artırılması çalışmaları devam etmekte olup 2018 yılı sonu itibarıyla; 104 adet narkotik, 13 adet patlayıcı-silah-mühimmat, 22 adet çay-tütün, 2 adet nakit ve 6 adet asayiş köpeği olmak üzere toplam 147 adet dedektör köpek taşra idarelerinde görev yapmaktadır. Köpek Eğitim Merkezinde bulunan 18 görev köpeği ile birlikte toplam 165 dedektör köpek bulunmaktadır.

Bakanlığımız KEM 2018 yılı faaliyetleri kapsamında;

- Narkotik, çay-tütün ve banknot alanlarında 31'i temel eğitim, 40'ı hatırlatma ve yenileme eğitimi olmak üzere toplam 71 dedektör köpek ile idarecisine eğitim verilmiştir.
- Macaristan'da düzenlenen "Köpek Temin Fuarından" 4-8 Haziran 2018 tarihleri arasında 14 adet köpek alımı gerçekleştirilmiştir.
- Moldova/Vadullui Voda şehrinde gerçekleştirilen "2. Uluslararası Tütün Arama Köpekleri Şampiyonası" na katılım sağlanarak üçüncülük derecesi elde edilmiştir.
- Helsinki/Finlandiya'da gerçekleştirilen "Köpek Birimi Ağı" üçüncü toplantısına katılım sağlanmıştır.
- Yıl içerisinde çeşitli dönemlerde Tunus, Rusya, Moldova, Sudan ve İran heyetleri KEM'i ziyaret etmişlerdir.

Denizlerde Yürütülen Kontrol Faaliyetleri

1- Deniz Taşıtlarına İlişkin Genel Beyanların Elektronik Ortama Alınması

Geminin limana varışından ve çıkışından önce acenteler tarafından ilgili kurumlara ayrı ayrı ve farklı sistemler üzerinden yapılan bildirimlerin tek bir veri tabanı üzerinden girilmesi, farklı kurum ve kuruluşlar ile limanlarca ihtiyaç duyulan bilgilerin de aynı veri tabanı üzerinden alınması, kamu kurum ve kuruluşlarınca verilen izinlerin ve yapılan işlemlerin sonuçlarının sistem üzerinden görülebilmesine yönelik olarak Bakanlığımız koordinasyonunda Liman Tek Pencere Sistemi geliştirilerek 1 Temmuz 2018 tarihinden itibaren kullanıma açılmıştır.

2- Motorbotlar

2018 yılı itibarıyla, Gümrük Muhafaza personelinin denizlerde kontrol, gözetim ve operasyon kapasitesinin geliştirilmesini teminen "Deniz Operasyonları Projesi" nin mal alım bileşeni kapsamında 4 adet devriye botu envanterimize kazandırılmış ve İstanbul, İskenderun, Bodrum ve Mersin'de kullanılmaya başlanmıştır.

Tablo 24: Devriye Botları Tablosu

Devriye Botları		
Sıra No	**İdare**	**Bot**
1	İstanbul	501 Gmr Piri Reis
2	İstanbul	502 Gmr Oruç Reis

3	Samsun	503 Gmr Umur Bey
4	Taşucu (Mersin)	504 Gmr Salih Reis
5	Çeşme (İzmir)	505 Gmr Turgut Reis
6	Marmaris	506 Gmr Kılıç Ali Paşa
7	İzmit	507 Gmr Hızır Reis
8	Aliağa (İzmir)	508 Gmr Seydi Ali Reis
9	Antalya	509 Gmr Gazi Hasan Paşa
10	Bursa	510 Gmr Piyale Paşa
11	İstanbul	601 Gmr Beydağı
12	İskenderun	602 Gmr Zeytindalı
13	Bodrum	603 Gmr Yavuz
14	Mersin	604 Gmr Malazgirt

Kaynak: Bakanlık Verileri

Tablo 25: Ani Müdahale Botları Tablosu

Ani Müdahale Botları		
Sıra No	**Birimin Adı**	**Motorbot**
1	İzmir	410 Cumhuriyet
2	İzmit	411 Ali Rıza Efendi
3	Mersin	412 Alper Özarslan
4	İstanbul	413 Fatih
5	Antalya	414 Hasan Tahsin
6	Çanakkale	415 Çaka Bey
7	İskenderun	416 Barbaros

Kaynak: Bakanlık Verileri

Tablo 26: Hizmet Botları Tablosu

Hizmet Botları		
Sıra No	**Birimin Adı**	**Motorbot**
1	Samsun	Aztek
2	İstanbul	401 Gümrük Muhafaza
3	İstanbul	402 Gümrük Muhafaza
4	İzmit	406 Gümrük Muhafaza

Kaynak: Bakanlık Verileri

3- Deniz Devriye Ekipleri

Bakanlığımız sorumluluk alanlarında bulunan karasularımız ile limanlarda kaçakçılıkla mücadele amacıyla İstanbul (2), İzmit, Aliağa, Çeşme, Marmaris, Antalya, Taşucu, Mersin, İskenderun'da olmak üzere toplam 10 adet Deniz Devriye Ekibi kurulmuştur.

Deniz Devriye Ekiplerince 2018 yılında 3.061 saat devriye faaliyeti gerçekleştirilmiş, 1.471 adet deniz taşıtı kontrole tabi tutulmuştur.

4- Gemi Arama Ekipleri

Bakanlığımız sorumluluk alanlarında bulunan karasularımız ile limanlarda kaçakçılıkla mücadele amacıyla İstanbul, İzmit, Zonguldak, Mersin, İskenderun, İzmir, Samsun ve Tekirdağ ve Bursa' da Gemi Arama Ekipleri kurulmuştur.

Bahse konu ekiplerin işlerlik kazanması ile birlikte deniz ve limanlarda etkinliğimiz artmış olup 2018 yılı içerisinde 1.284 adet gemi arama faaliyeti gerçekleştirilmiştir. Arama faaliyetleri sonucunda akaryakıt, alkol, tütün, sigara, narkotik cinsi eşyada toplamda 19.626.911 TL tutarında yakalama yapılmıştır.

ALO 136 Gümrük Muhafaza İhbar Hattı

Kaçakçılıkla daha etkin mücadele edebilmek ve 7 gün 24 saat her türlü ulusal ve uluslararası kaçakçılık ihbarını alabilmek amacıyla Alo 136 Gümrük Muhafaza İhbar Hattı faaliyete geçirilmiştir.

Alo 136 Gümrük Muhafaza İhbar Hattına, 2018 yılı içerisinde 2.327'si ihbar mahiyetinde olan 19.612 çağrı alınmış, söz konusu ihbarlardan 1.819'u sonuçlandırılmış olup, 518'inin soruşturması ise devam etmektedir.

Uluslararası Kuruluşlarla Yürütülen Faaliyetler

1- Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) Kaçakçılık ve Gümrük Suçları Veri Bankasının Kurulması

7 Temmuz 2005 tarihinde İstanbul'da imzalanan "Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) Kaçakçılık ve Gümrük Suçları Veri Bankasının Kurulması ve İşletilmesine Dair Anlaşma" ile eşyalara, olaylara, kişilere, araçlara, kaçakçılık yöntemlerine, kaçakçılıktaki trendlere ve uyuşturucu, psikotrop madde ile prekürsörlerin yasadışı ticareti de dahil olmak üzere EİT bölgesinde cereyan eden gümrük suçlarına ilişkin bilgilerin irtibat büroları vasıtasıyla ve bir bilgisayar sistemi çerçevesinde entegrasyonunu öngören EİT Kaçakçılık ve Gümrük Suçları Veri Bankası Merkezi'nin Ankara'da kurulması öngörülmekte olup 2018 yılında programın yazımı tamamlanmış ve ilgili ülke temsilcilerine eğitim verilmiştir.

2- Balkan Info Bilgi Paylaşım Sistemi

Gümrük muhafaza ekiplerimiz tarafından 2018 yılı içerisinde gerçekleştirilen uyuşturucu yakalama olaylarından Kaçakçılık Bilgi Bankası Programına girilmiş ve Balkan-Info Sistemi tarafından belirlenmiş alt sınırların üzerindeki miktarda olan yaklaşık 41 yakalama olayına ilişkin bilgiler Balkan Info sistemi aracılığında sisteme üye devletlerle paylaşılmıştır.

Sistem üye ülkelerce 2018 yılında gerçekleşen toplam 133 yakalama olayına ilişkin bilgiler Balkan Info I sitemine kaydedilmiştir. Balkan Info II uyarı bildirimi sistemine de üye devletler tarafından toplam 9 adet uyarı mesajı bildiriminde bulunulmuştur. Bahse konu uyarılara ilişkin gerekli kontroller sağlanmıştır.

3- Mar-Info Bilgi Paylaşım Sistemi

Deniz yoluyla yapılan uyuşturucu kaçakçılığına ilişkin bilgilerin değişimi için kullanılan Mar-Info Sistemi (Dünya Gümrük Örgütü' ne entegre), Mar Info Kuzey ve Mar Info Güney olarak ikiye ayrılmış, kuzey kısmının koordinesi Almanya Gümrük Kriminal Dairesi (ZKA)'ne, güney kısmının koordinesi ise Fransız Gümrük İdaresi'ne (DNRED) verilmiştir. Mar Info Güney Sistemine üyeliğimiz gözlemci sıfatıyla devam etmektedir.

4- SELEC - Güneydoğu Avrupa Kanun Uygulama Merkezi

Güneydoğu Avrupa Kanun Uygulama Merkezi (SELEC); uluslararası bir örgüt olan Güneydoğu Avrupa İşbirliği Girişimi (SECI) Sınırı Aşan Suçlarla Mücadele Merkezi'nin sözleşme süresinin bitimine müteakip 09/01/2009 tarihinde imzalanıp 07/10/2011 tarihinde yürürlüğe giren yeni bir sözleşme ile farklı bir isim altında benzer vazifelerle teşkilatlandırılan uluslararası işbirliği kuruluşudur.

Örgüt Güneydoğu Avrupa coğrafyasında sınır aşan suçlarla mücadele etkinliğinin arttırılması amacıyla kurulmuştur. Suç ile mücadele kapsamında uluslararası arenada gümrük ve polis işbirliğini geliştirmeyi amaçlayan örgütün Güneydoğu Avrupa'da yer alan 11 üyesi bulunmaktadır. Bu üyeler; Türkiye, Arnavutluk, Bosna Hersek, Bulgaristan, Yunanistan, Macaristan, Makedonya, Moldova, Karadağ, Romanya ve Sırbistan'dır. (Hırvatistan 2018 yılında üyelikten çekilmiştir.) Örgütün idari merkezi Romanya Bükreş'te yer alan Parlamento Binasında bulunmaktadır. SELEC idari kararları senede bir defa toplanan üst yönetim konseyi tarafından alınmaktadır. Ülkemiz SELEC Konsey üyeliği bir Daire Başkanı tarafından temsil edilmektedir.

Ulusal İrtibat Ofisinin görevleri aşağıda yer almaktadır:

- SELEC Merkezi ile ülkemiz kolluk kuvvetleri ve gerekli hallerde ilgili diğer kurumlar arasında irtibatı sağlamak ve yazışmaları yürütmek,
- SELEC görev gücü toplantılarını takip etmek ve ilgili makamlara raporlamak. Söz konusu görev gücü toplantılarında alınan operasyonel faaliyet kararları neticesinde düzenlenecek olan uluslararası operasyonun ülkemiz ayağının koordinasyon ve idaresini sağlamak,
- SELEC üyesi ülkelerin bilgi ve belge taleplerini cevaplamak ve SELEC ülkelerinden bilgi ve belge talep etmek,
- SELEC bağlantılı uluslararası ihbar ve istihbarat çalışmalarını takip ederek gereğini yapmak.

SELEC üye devletlerince sınırı aşan suçlarla mücadele kapsamında 2018 yılı içerisinde 138 adet bilgi talebi oluşturulmuştur.

Anlık ve güvenli istihbarat paylaşım olanakları devam eden ve güncel olarak kullanılan SELEC iletişim ağı aracılığında üye devletler gerçekleştirdikleri yakalama olaylarına ilişkin verileri de paylaşmaktadır.

5- Dünya Gümrük Örgütü (DGÖ) RILO Projesi-CEN Sistemi

DGÖ/CEN Sistemine 2018 yılı içerisinde ülkemizde gerçekleşen 226 adet muhtelif yakalama bildirimi girilmiştir.

6- Uluslararası Operasyonlar ve Anlık Bilgi Değişimine Dayalı İstihbari Operasyonel Faaliyetler

İkili ve çok taraflı işbirliğinde bulunulan örgüt ve ülke gümrük idareleri arasında; Güneydoğu Avrupa

Kanun Uygulama Merkezi (SELEC), Dünya Gümrük Örgütü (WCO), Avrupa Yolsuzlukla Mücadele Ofisi (OLAF), Almanya Gümrük Kriminal Dairesi (ZKA), İngiltere Ulusal Suç Ofisi (NCA), Nordik Ülkeleri Polis ve Gümrük İşbirliği (Nordic Police and Customs Co-Operation), Kanada, Avusturalya, İtalya, Fransa Gümrük Ataşelikleri bulunmaktadır.

Uluslararası istihbarat çalışmaları ve anlık istihbari bilgi değişimi kapsamında 2018 yılında, değeri 58.848.477 TL değerinde ticari eşya, uyuşturucu ve sigara gibi eşya türleri ele geçirilmesini sağlayan 16 operasyon gerçekleştirilmiştir.

Bunun yanı sıra 2018 yılında farklı ülke ve örgütlerin koordinasyonunda düzenlenen 9 adet uluslararası ortak operasyonel faaliyete de katılım sağlanmıştır. Bu operasyonlara ilişkin detaylar aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Tablo 27: 2018 Yılı Uluslararası Ortak Operasyonlar Tablosu

1	Fox Operasyonu	DGÖ	2018	Sigara Kaçakçılığı ile Mücadele	GMGM
2	Know How III	SELEC	2018	FSMH	GMGM-EGM
3	Leather Back	DGÖ	2018	Akaryakıt	GMGM
4	Cosmo II	DGÖ	2018	Çift kullanımlı Eşya	GMGM
5	Catalyst	DGÖ	2018	Uyuşturucu	GMGM
6	Goalkeeper	Rusya	2018	Ticari Eşya	GMGM
7	Sport Bag 2	DGÖ	2018	Uyuşturucu	GMGM
8	Demeter	DGÖ	2018	Çevre Suçları	GMGM
9	Eclipse 3	SELEC	2018	Sigara	GMGM-EGM

Kaynak: Bakanlık Verileri

Yapılan çalışmalar neticesinde 2018 yılı içerisinde toplam 25 adet uluslararası operasyonel faaliyet başarı ile icra edilmiştir.

Eşya Türleri Bazında Kaçakçılıkla Mücadele Faaliyetleri

Ekiplerimizin 2018 yılındaki kararlı ve özverili çalışmaları neticesinde; 2017 yılında uyuşturucu madde, akaryakıt, sigara ve ticari eşya başta olmak üzere toplam 2 milyar 536 milyon TL değerinde kaçakçılık olayı ortaya çıkarılmışken, 2018 yılında bu rakam %20 artarak 3 milyar 34 milyon TL olarak gerçekleştirilmiştir.

Tablo 28: Uyuşturucu ve Ticari Kaçakçılık İstatistikleri Tablosu

Yıllar	**Olay Sayısı**			**Değer**		
	Ticari	**Uyuşturucu**	**Toplam**	**Ticari**	**Uyuşturucu**	**Toplam**
2014	3.851	171	4.022	1.403.545.285	181.241.745	1.584.787.030
2015	3.450	108	3.558	2.481.024.928	206.774.451	2.687.799.379
2016	4.268	156	4.424	2.396.876.233	236.110.652	2.632.986.885
2017	5.860	242	6.102	1.644.035.929	892.512.877	2.536.548.806
2018	5.411	253	5.664	1.713.708.859	1.320.771.681	3.034.480.540

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

1- Akaryakıt Kaçakçılığıyla Mücadele

Akaryakıt kaçakçılığı, son dönemde klasik yöntemlerle ve doğrudan akaryakıt kaçakçılığı yapılmasından ziyade ülkemize yasal olarak girişi sağlanan akaryakıt veya akaryakıt harici petrol ürünlerinin, jet yakıtı ve ÖTV'siz denizcilik yakıtlarının maliye kayıtları üzerinde yapılan oynama ve suiistimallerle kayıt dışı olarak satılarak muaflık hükümlerinin ihlal edilmesi ve ÖTV kaçakçılığı yapılması şeklinde gerçekleştirilmektedir. Bu doğrultuda, 2018 yılında tespit edilen kaçak akaryakıt miktarı 11 bin 520 tondur.

Akaryakıt kaçakçılığıyla mücadele faaliyetleri kapsamında; Bakanlığımızca denetimi gerçekleştirilen istasyon ve tesisler, ele geçirilen akaryakıt tür ve miktarı, zanlılar ve taşıtlara ait bilgiler ile petrol piyasasına yönelik verilerin tutulması ve diğer mücadeleci birimlerle paylaşılması amacıyla oluşturulan Akaryakıt Kaçakçılığı ile Mücadele Veri Tabanına (AKBİS), Gelir İdaresi Başkanlığı ile İçişleri Bakanlığı (Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı)'nın entegrasyonu sağlanmış ve gerekli kullanıcı eğitimlerinin büyük bir kısmı tamamlanmış olup, kurumlardan gelen talepler doğrultusunda eğitim planlama çalışmaları sürdürülmektedir. Sisteme entegre olmayan diğer kurumların entegrasyonu için ise gerekli teknik altyapı çalışmaları devam etmektedir.

2012/19 sayılı Başbakanlık Genelgesine istinaden kurulan Akaryakıt Özel Ekip Şubesinde; Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı, Gelir İdaresi Başkanlığı ve Vergi Denetim Kurulu Başkanlığı personeli olmak üzere toplam 26 personel görev almaktadır.

2018 yılı içerisinde Özel Ekip Şubesince;

- Madeni Yağ Lisansı sahibi firmalarca madeni yağ imal etmek amacıyla ithal edilen baz yağının amacı dışında kullanılmak üzere piyasaya arz edilmesi ve usulsüz teminat çözümü,
- Dağıtıcı Lisansı sahibi firmalar tarafından lisans faaliyetlerine aykırı olarak sahte akaryakıt alış ve satış faturaları düzenlenerek bayiler üzerinden piyasaya sürülmesi,
- Akaryakıt istasyonlarınca pompalardan yapılan akaryakıt satış bilgilerinin yazar kasa hafızalarından silinmesi ve sahte akaryakıt satış faturaları düzenlenmesi,
- Dağıtım şirketleri ve bayilerce, akaryakıt hareketini izlemeye yönelik kurulan otomasyon sistemlerine müdahale edilerek kayıtların silinmesi ve verilerin değiştirilmesi,
- Spot piyasa olarak tabir edilen; akaryakıtın ve faturasının ayrı ayrı satılması suretiyle yasal akaryakıtın sahte fatura ile piyasaya arz edilmesi,
- Dağıtım şirketlerince ithal edilerek piyasaya arz edilen akaryakıtın ÖTV ve KDV'sinin beyan ve ödemelerine yönelik yapılan usulsüzlükler ile ilgili çalışmalar gerçekleştirilmiştir.

Bu kapsamda toplam 978.387.266 TL değerinde usulsüzlük ortaya çıkartılmıştır.

Ayrıca, Özel Ekipte görevli Vergi Müfettişlerince yapılan incelemeler neticesinde, 8 firmaya yönelik toplam 395.980.257 TL tutarında vergi ve ceza tespit edilmiştir.

2- Narkotik Suçlarla Mücadele

Terörün ve organize suç örgütlerinin en önemli finans kaynaklarından olan, kamu sağlığını ve toplum düzenini ciddi biçimde tehdit eden uyuşturucu madde kaçakçılığı açısından riskli konumda bulunan tüm kara, hava, deniz hudut kapıları ile posta ve kargo işleme merkezleri gelişmiş teknolojik cihazlar

ve narkotik dedektör köpekler başta olmak üzere yardımcı ekipmanlarla donatılmıştır.

Narkotik Suçlarla Mücadele Dairesi ihdas edilerek mücadelede Daire düzeyinde bir yapılanmaya gidilmiştir. Ayrıca yasadışı uyuşturucu ticareti açısından yüksek riskli konumda bulunan Kapıkule, Van, Kocaeli, Gürbulak, İstanbul, İstanbul Posta/Kargo ve Mersin Gümrük Muhafaza Kaçakçılık ve İstihbarat Müdürlüklerinde NARKOKİM olarak adlandırılan Narkotik Kısım Amirlikleri kurulmuştur.

2018 yılı sonu itibarıyla 253 olayda 37,4 tonu uyuşturucu yapımında kullanılan prekürsörler olmak üzere 46,3 ton uyuşturucu yakalaması gerçekleştirilmiştir. Söz konusu yakalamalara bakıldığında göze çarpan miktar ve türler, 11.711.450 adet captagon, 1.883 kg eroin ve 3.098 kg esrar olarak karşımıza çıkmaktadır.

2018 yılında bir önceki yıla nazaran esrar, kokain ve ara kimyasal (asedik anhidrit) yakalama miktarlarında artışlar yaşanmıştır. Artışın temel sebepleri arasında; kokain maddesinin Güney ve Orta Amerika ülkelerinde ve eroin yapımında kullanılan prekürsörlerin ise Batı Avrupa ülkelerinde görülen üretim artışı bulunmaktadır. Bunun yanında, son yıllarda mücadeleci birimler tarafından düzenlenen ülke içi operasyonlar sonucu gerçekleştirilen esrar yakalamalarının ardından, talebin karşılanması amacıyla esrarın ülke dışından temin edilmeye çalışılması ile özellikle güney sınırlarımızda yer alan bölge ülkelerinde captagon üretimine başlanması da yakalamalardaki artışın temel sebepleri arasında yer almaktadır. Ayrıca, mücadeleci diğer ulusal kolluk birimleriyle gerçekleştirilen etkin işbirliği, uluslararası istihbari paylaşımlar sonucunda yakalama verilerindeki artışı etkilemektedir.

Ülkemiz son yıllarda giderek artan bir şekilde Güney Amerika kaynaklı kokain kaçakçılığında hedef ülke konumunda olup, ele geçirilen kokain miktarlarında bir artış gözlemlenmektedir. Kokain ülkemize genellikle havayolu aracılığıyla ve kurye üzerinde giriş yapmakla birlikte son yıllarda deniz limanlarımızdan ülkemize girişte yüksek miktarlı kokain yakalamaları gerçekleştirilmektedir.

2018 yılında Gümrük muhafaza birimleri tarafından gerçekleştirilen önemli yakalamalardan bazıları şunlardır:

- İpsala Sınır Kapısı'nda 1.524 kg esrar yakalaması
- İstanbul Muratbey Limanı'nda 99 kg eroin yakalaması
- Taşucu Limanı'nda 960.000 adet captagon yakalaması

İpsala Sınır Kapısı'nda ele geçirilen yaklaşık 1.5 ton esrar ve Kocaeli'nde ele geçirilen 800 kilo kokain yakalamaları bu uyuşturucu türlerinde gümrüklerde tek seferde ele geçirilen en yüksek miktarlar olarak dikkat çekmektedir.

2018 yılında Bakanlığımız birimlerince 242 olayda 16,8 tonu uyuşturucu yapımında kullanılan prekürsörler olmak üzere 26,4 ton uyuşturucu yakalanmışken, 2018 yılında 253 olayda 37,4 tonu uyuşturucu yapımında kullanılan prekürsörler olmak üzere 46,3 ton uyuşturucu yakalaması gerçekleştirilmiştir.

Uyuşturucu ile mücadele kapsamında 2018 yılı içerisinde yürütülen başlıca çalışmalar şunlardır:

- Diğer mücadeleci birimlerimizde verilen eğitimler kapsamında, Jandarma Genel Komutanlığı Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığında görevli yaklaşık 25 personele "Uyuşturucu ile Mücadelede Sınır Kapılarında ve Gümrüklerdeki Durum" konulu eğitim verilmiştir.
- "Narkotim Temel Eğitimi" kapsamında Emniyet Genel Müdürlüğü ile müştereken 39

personele eğitim verilmiştir.

- 2018-2023 Uyuşturucu ile Mücadele Ulusal Strateji Belgesi ve Eylem Planı Başbakanlık Onayı ile yürürlüğe girmiş olup Bakanlığımızca kurul çalışmalarına düzenli olarak katkı sağlanmaktadır.
- Almanya Federal Cumhuriyeti ve Amerika Birleşik Devletleri ile iki uluslararası Kontrollü Teslimat Uygulaması gerçekleştirilmiş, uygulamalarda 6,7 kg kokain ile 10,8 kg afyon sakızı ele geçirilmiştir.

Narkotik suçlarla mücadele sınır aşan bir nitelik arz etmekte olduğundan uluslararası, bölgesel ve ikili işbirliği mekanizmaları etkin şekilde kullanılmakta ve işbirliği mekanizmaları güçlendirilerek sürdürülmektedir.

Bakanlığımızca başta Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suç Ofisi (UNODC), Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (OSCE), Dünya Gümrük Örgütü (WCO) ve Güneydoğu Avrupa Kanun Uygulama Merkezi (SELEC) olmak üzere uluslararası ve bölgesel işbirliği çalışmaları sürdürülmektedir. Bu kapsamda güncel yakalama trendleri ve mücadele yöntemleri paylaşılmakta, ortak çalıştaylar, seminerler, çalışma ziyaretleri düzenlenmekte ve operasyonel işbirliği faaliyetlerine de katılım sağlanmaktadır.

2018 yılında uluslararası işbirliği kapsamında; irtibat görevlileri başta olmak üzere yabancı heyet temsilcileri ile operasyonel toplantılar icra edilmiş; anlık istihbari bilgi değişimleri kapsamında çeşitli türde ve miktarlarda uyuşturucu madde yakalamaları gerçekleştirilmiştir.

3- Tütün, Tütün Mamulleri, Çay ve Alkollü İçki Kaçakçılığıyla Mücadele

Sigara başta olmak üzere, üzerinde yüksek vergi yükü bulunan tütün ve tütün mamulleri, ülkeler arasındaki fiyat farkları sebebiyle uluslararası boyutta yasadışı ticarete konu olan eşya türlerinin başında gelmektedir.

Gümrük Muhafaza birimlerinin bütününde geliştirilen risk analizi, istihbari, beşeri ve teknolojik kapasite, gerek gümrüklü yer ve sahalarda gerekse piyasa faaliyetine konu diğer yerlerde sürdürülen yoğun ve yaygın denetimler, deniz yoluyla yapılan sigara kaçakçılığının tespiti ve önlenmesinde büyük fayda sağlayan devriye faaliyetleri, diğer kolluk birimleri ile birlikte yürüttüğümüz işbirliği faaliyetleri neticesinde son yıllarda tütün ve alkol ürünleri yakalamalarında yıllar itibarıyla düzenli bir artış trendi gözlenmektedir. 2017 yılında 141 milyon 601 TL olan tütün ve tütün mamulleri ile alkollü içki yakalama değeri, 2018 yılında 148 milyon 100 bin TL'ye yükselmiştir.

2018 yılı yakalama miktarlarına bakıldığında ise Bakanlığımızca bu yıl içerisinde;

- 15 milyon 730 bin 259 paket sigara,
- 33,3 ton tütün,
- 146.717 adet puro,
- 45 milyon 49 bin 263 adet sigara kâğıdı, sigara filtresi ve sigara bandrolü,
- 82 bin 633 adet elektronik sigara,
- 104.079 litre alkollü içki ele geçirilmiştir.

Tütün ve tütün mamulleri kaçakçılığına karşı yürütülen çok boyutlu, kararlı ve etkin mücadele sonucunda, Boş Paket Araştırması sonuçlarına göre, 2014 yılında % 21 seviyelerine çıkan kaçak sigara tüketim oranı 2018 yılının sonunda % 5,8 seviyesine gerilemiştir.

2018 yılında en yüksek miktardaki sigara kaçakçılığı tespitlerinden biri İstanbul Haydarpaşa Limanında

gerçekleştirilmiştir. Söz konusu yakalama olayında, Birleşik Arap Emirliklerinde bulunan Jebel Ali Serbest Bölgesinden Haydarpaşa Limanına gelen konteynerler şüphe üzerine tarama sistemleri vasıtasıyla ve fiziki olarak kontrole tabi tutulmuş, 5 konteynerde toplam 23 Milyon TL değerinde 2 milyon 500 bin paket sigara ele geçirilmiştir.

4- Ticari Eşya Kaçakçılığı ve Yasadışı Göçle Mücadele

Ülkemizin sahip olduğu zengin biyolojik çeşitlilik, kaçakçılar için cezbedici olmakta ve maruz kaldığı tahribat nedeniyle biyolojik çeşitliliğimiz azalma ve yok olma tehdidiyle karşıya kalmaktadır. Biyolojik ürünlerin uluslararası ticaretinde alınması gereken yasal izinlerin takibi Bakanlığımız tarafından yapıldığı gibi, izin alınmaksızın ülkeden çıkarılmak istenen ürünlere ilişkin gelen ihbarlar ile resen yürütülen risk analizi çalışmaları ve rutin denetimler yoluyla, biyokaçakçılıkla etkin mücadele çalışmaları sürdürülmektedir. Bu kapsamda 2018 yılında sürdürülen faaliyetler neticesinde 38 olayda 1.459.210 TL değerinde canlı hayvan, hayvan derisi ile tohum ve fidan ele geçirilmiştir.

Bakanlığımız birimlerince 2018 yılında gerçekleştirilen canlı hayvan yakalamaları olay sahası bazında incelendiğinde toplam 32 yakalama olayı gerçekleştiği görülmekte; Esenboğa ve Atatürk Havalimanları ile Kapıkule Sınır Kapısının, canlı hayvan kaçakçılığı olaylarının en fazla tespit edildiği gümrüklü sahalar olduğu göze çarpmaktadır. Söz konusu yakalama olayları kapsamında 2018 yılı içerisinde toplam 7.651 adet canlı hayvan ele geçirilmiştir. Ele geçirilen hayvan türleri incelendiğinde, kedi ve köpek cinsi hayvanların özellikle havayolu kullanılarak ülkemize sokulması girişimlerinin 2018 yılında devam ettiği görülmekte, diğer taraftan Bulgaristan ve Yunanistan'a açılan sınır kapılarımızda binek otomobiller kullanılmak suretiyle söz konusu evcil hayvanların ülkeye sokulmaya teşebbüs edildiğine ilişin tespitler yer almaktadır. Kuş cinsi hayvan yakalamaları ağırlıklı olarak Suriye, Irak ve İran sınır kapılarında gerçekleşmiştir.

2018 yılında elektronik eşya kaçakçılığı ile mücadele kapsamında ise 498 olayda 134 milyon 318 bin 978 TL değerinde elektronik eşya ele geçirilmiştir. Söz konusu elektronik eşya yakalamalarının yaklaşık %83'lük kısmını cep telefonu ve cep telefonu aksamı eşya türleri oluşturmaktadır.

2018 yılında 10 olayda 537 kaçak tarihi esere el konulmuştur. Gerçekleşen 10 yakalama olayından sekizinin kara kapılarında ve havalimanlarında meydana geldiği görülmektedir. Bunlardan da dördünün İstanbul'da, üçünün ise Hatay'da kaydedildiği görülmektedir.

Yakalama yöntemleri açısından ise rutin kontroller ile ihbarlar ağırlıktadır.

Göçmen kaçakçılığında cezalandırmaya konu şahıslar, işi organize eden ve bu alanda menfaat sağlayanlar olup göçmen kaçakçılığına konu olan göçmenler ise, suçun mağduru olarak değerlendirilmektedir. Yasadışı yollardan ülkemize gelmeye ya da ülkemizden çıkmaya çalışan göçmenler sınır dışı edilme gibi gerekli işlemlerin yapılabilmesini teminen Göç İdaresine teslim edilmektedir. Bu kapsamda 2018 yılında 514 olayda 1.212 kaçak göçmen yakalanarak ilgili birimlere teslim edilmiştir.

Ülkemizde taşıt kaçakçılığı, taşıtın kaçakçılığa doğrudan konu edilmesinin yanı sıra kaçak eşya naklinde kullanılması şeklinde gerçekleştirilmektedir. Bu doğrultuda, taşıt kaçakçılığıyla mücadele kapsamında, Bakanlığımız birimleri tarafından 2018 yılında sınır kapılarımızda ve ülke çapında yapılan kontrol ve operasyonlarda, toplam 298 milyon TL değerinde 3.040 adet kaçak taşıt tespiti gerçekleştirilmiştir. Söz konusu tespitler neticesinde ise 285.216.834 TL değerinde 2 milyon 963 adet taşıta el konulmuştur. 2018 yılında kaçak taşıt tespitleri, çoğunlukla ülkeye girişte, rutin kontroller ile risk analizi çalışmaları neticesinde gerçekleştirilmiştir.

Son 5 yılda kara, hava, deniz yolu gümrük kapılarımızdan giren ve çıkan yolcu/araç bilgileri tablo halinde aşağıda sunulmaktadır.

Tablo 29: 2014-2018 Yılları Araç ve Yolcu Giriş-Çıkış Sayıları Tablosu

	YÖN	2014	2015	2016	2017	2018
YOLCU	GELEN	54.941.773	56.966.152	39.857.057	46.447.376	54.961.845
	GİDEN	55.124.098	56.515.166	39.693.909	45.573.351	54.808.545
	TOPLAM	**110.065.871**	**113.481.318**	**79.550.966**	**92.020.727**	**109.770.390**
TIR	GELEN	1.629.539	1.643.673	1.566.944	1.746.521	1.731.627
	GİDEN	1.635.221	1.649.424	1.577.740	1.713.888	1.760.881
	TOPLAM	**3.264.760**	**3.293.097**	**3.144.684**	**3.460.409**	**3.492.508**
TANKER	GELEN	2.634	1.686	8.335	16.747	39.130
	GİDEN	2.236	1.796	7.724	69.246	28.651
	TOPLAM	**4.870**	**3.482**	**16.059**	**85.993**	**67.781**
KAMYON KAMYONET	GELEN	334.646	277.768	232.615	237.370	183.852
	GİDEN	329.461	272.467	221.202	226.226	174.492
	TOPLAM	**664.107**	**550.235**	**453.817**	**463.596**	**358.344**
OTOBÜS	GELEN	183.457	212.991	142.044	123.197	99.965
	GİDEN	187.613	218.188	148.441	129.867	108.394
	TOPLAM	**371.070**	**431.179**	**290.485**	**253.064**	**208.359**
OTOMOBİL	GELEN	1.629.194	1.621.780	1.382.631	1.541.130	1.652.791
	GİDEN	1.615.354	1.615.989	1.369.594	1.537.012	1.650.045
	TOPLAM	**3.244.548**	**3.237.769**	**2.752.225**	**3.078.142**	**3.302.836**
GEMİ	GELEN	44.053	41.648	40.069	43.663	43.156
	GİDEN	42.183	40.677	39.174	42.742	42.577
	TOPLAM	**86.236**	**82.325**	**79.243**	**86.405**	**85.733**
RO-RO	GELEN	4.773	3.684	3.593	3.750	3.834
	GİDEN	4.677	3.620	3.519	3.731	3.800
	TOPLAM	**9.450**	**7.304**	**7.112**	**7.481**	**7.634**
YAT	GELEN	11.225	11.853	11.815	12.317	10.173
	GİDEN	9.880	10.615	11.409	12.349	9.842
	TOPLAM	**21.105**	**22.468**	**23.224**	**24.666**	**20.015**
UÇAK	GELEN	298.535	320.496	283.095	309.584	334.477
	GİDEN	293.549	316.251	281.389	306.686	334.129
	TOPLAM	**592.084**	**636.747**	**564.484**	**616.270**	668.606
KONTEYNER	GELEN	2.693.106	2.676.949	2.771.499	3.264.706	3.423.257
	GİDEN	2.645.956	2.642.035	2.703.873	3.238.682	3.376.087
	TOPLAM	**5.339.062**	**5.318.984**	**5.475.372**	**6.503.388**	**6.799.344**
DİĞER ARAÇ	GELEN	22.688	19.316	15.826	16.317	18.761
	GİDEN	21.616	19.353	16.412	18.398	20.600
	TOPLAM	**44.304**	**38.669**	**32.238**	**34.715**	**39.361**
TOPLAM ARAÇ	GELEN	61.795.623	63.797.996	46.315.523	53.762.678	62.502.868
	GİDEN	61.911.844	60.327.942	46.074.386	52.872.178	62.318.043

Kaynak: Bakanlık Verileri

Tabloya göre; yolcu sayılarında 2013-2015 yılları arasında istikrarlı bir artış trendi mevcut iken, 2016 yılında belirgin bir düşüş gerçekleşmiştir. Araç sayılarında ise her yıl dalgalı bir seyir görülmüş, 2016 yılında son 5 yılın en düşük araç giriş sayısı gerçekleşmişken; 2018 yılında önceki yıllarla benzerlik gösteren bir sayıya ulaşılmıştır.

1.3.6.7. Risk ve Kontrol İşlemleri

Sonradan Kontrol işlemleri

4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun Eşyanın Tesliminden Sonra Beyanın Kontrolü başlıklı 73'üncü maddesinin birinci fıkrasında, gümrük idarelerinin eşyanın tesliminden sonra ve beyannamedeki bilgilerin doğruluğunu saptamak amacıyla eşyanın ithal veya ihraç işlemlerini veya sonraki ticari işlemlere ilişkin ticari belge ve verileri kontrol edebileceği hüküm altına alınmıştır. 2018 yılı içinde sonradan kontrole tabi tutulan firma sayısı 329'dur.

Tablo 30: 2009-2018 Sonradan Kontrol İstatistikleri Tablosu

Yılı	Sonradan Kontrol Programı Kapsamı Firma Sayısı	Plan dışı Sonradan Kontrole Alınan Firma sayısı (İthalat)	İhracat işlemlerinin Sonradan Kontrolü	Toplam
2009	370	27	-	397
2010	277	27	-	304
2011	350	15	-	365
2012	400	53	13	466
2013	350	92	58	500
2014	325	174	61	560
2015	311	449	82	842
2016	300	156	139	595
2017	250	102	133	485
2018	250	79	-	329

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

İkincil/Yerel Kontrol Sonuçları

Tablo 31: İkincil/Yerel Kontrol İstatistikleri

Vergiler	Ek Tahakkuk Tutarı (TL)	Ceza Tutarı (TL)
Gümrük Vergisi	10.436.462,27	
KDV	65.048.066,94	
ÖTV	2.136.497,31	
Anti Damping Vergisi	9.836.023,56	
Ek Mali Yükümlülük	536.490,93	
Tarım Payı	167.913,78	
Damga Vergisi	755,55	
KKDF	2.476.588,49	
İlave Gümrük Vergisi	69.951.186,50	
Diğer	251.345,04	
TOPLAM	160.841.330,37	570.944.034,97

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Yapılan analizlere bağlı şüpheli işlemlerin kontrolünde 2018 yılında toplam 160.841.330,37 TL tutarında verginin eksik alındığı tespit edilmiş ve yukarıda belirtilen ek tahakkuklar, 570.944.034,97 TL tutarında da ceza kararı düzenlenmiştir.

Tahsilat İşlemleri

Gümrük idarelerince gerçekleştirilen tahsilatlar aşağıdaki gibidir:

Tablo 32: 2017-2018 Gümrük İdarelerince Gerçekleştirilen Tahsilatlar Tablosu

Yıl	KDV (TL)	ÖTV (TL)	Gümrük Vergisi (TL)	Diğer (TL)	Toplam (TL)
2017	96.193.262.787	5.188.619.309	7.647.993.948	7.130.677.782	116.160.553.826
2018	121.988.947.020	5.310.040.403	8.711.700.964	9.587.374.315	145.598.062.703

Kaynak: Bakanlık Verileri

2018 yılında gümrük idarelerince 122 milyon TL KDV, 5,3 milyon TL ÖTV ve 8,7 milyon TL Gümrük Vergisi olmak üzere toplam 145,6 milyon TL tutarında vergi tahsil edilmiştir.

Gümrük Vergilerinin Geri Verilmesi ve Kaldırılması İşlemleri

2018 yılında ödenmiş olan gümrük vergilerinin tamamen veya kısmen geri ödenmesi ve henüz ödenmemekle beraber gümrük vergilerinin tamamen veya kısmen alınmamasına karar verilmesi kapsamında aşağıda belirtilen geri verme veya kaldırma kararları gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda yıllar itibarıyla tutarlar aşağıdaki gibidir:

Tablo 33: 2015-2018 Geri Verilen veya Kaldırılan Vergi İstatistikleri Tablosu

Yıl	Geri Verilen Veya Kaldırılan Vergi Tutarı
2015	137.512.879 TL
2016	169.216.246 TL
2017	278.308.384 TL
2018	256.104.324 TL

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Ek Tahakkuk ve Ceza Tutarları

Gümrük işlemleri tamamlanmış beyannamelerle ilgili olarak sonradan kontroller ile idarelerce gerçekleştirilen diğer kontroller sonucunda aşağıda belirtilen ek tahakkuk ve ceza tutarları sonradan tahakkuk ettirilmiştir.

Tablo 34: 2015-2018 Ek Tahakkuk ve Ceza Tutarları İstatistikleri Tablosu

Yıl	Ek Tahakkuk	Ceza Kararı
2015	682.730.604 TL	2.577.756,153 TL
2016	870.677.889 TL	2.503.323,092 TL
2017	679.319.485 TL	2.490.282,841 TL
2018	604.736.385 TL	1.604.244,1 TL

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Merkezi Risk Analizi Çalışmaları

2018 yılında merkezi olarak toplamda 195 adet risk profili oluşturulmuştur.

Tablo 35: 2018 Merkezi Risk Profili İstatistikleri Tablosu

Risk Analizi Alanı	Profil Sayısı
İthalat	123
İhracat	31
ÖZBY/KK/NCTS/TIR/ETGB	41
Toplam	195

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Risk Analizleri Şubeleri

2018 yılında Risk Analizleri Şubelerince İthalat ve İhracat işlemlerine dönük olarak risk analizi çalışmaları yürütülmüş olup toplamda 601 adet risk profili oluşturulmuştur.

Tablo 36: 2018 Taşra Risk Profili İstatistikleri Tablosu

Risk Analizi Alanı	Profil Sayısı
İthalat	445
İhracat	156
Toplam	601

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Dış Ticarette Anomali Tespitine İlişkin Bilgi

Kurulan sistem ile her bir GTİP'ten gerçekleştirilen ithalata veya ihracata dâhil olan rejimler kapsamında, kıymet ($) ve net ağırlık (kg) bazında gerçekleşen değişimler puanlanarak dış ticaret işlemlerine ilişkin anomaliler tespit edilebilmektedir. Söz konusu uygulama, Bakanlığımızın ilgili birimlerinin kullanımına da açılmıştır.

Gümrük İşlem Süreleri

İthalat İşlemleri

Tablo 37: 2018 Yılı İthalat İşlem Süreleri Tablosu-Hatlara Göre

Süre/Hat	Kırmızı Hat	%	Mavi Hat	%	Sarı Hat	%	Yeşil Hat	%	Toplam	%
İlk yarım saat	2.678	0,71	38	0,86	20.731	0,91	139.495	20,38	162.942	4,87
İlk 8 saat	86.276	22,85	1.000	22,59	948.736	41,61	474.034	69,25	1.510.046	45,12
İlk 24 Saat	150.559	39,88	1.538	34,75	1.569.155	68,81	595.439	86,98	2.316.691	69,22
24 -48 saat	85.465	22,64	520	11,75	282.229	12,38	37.481	5,48	405.695	12,12
48 -72 saat	34.019	9,01	527	11,91	146.179	6,41	26.098	3,81	206.823	6,18
72 -96 saat	29.764	7,88	331	7,48	90.243	3,96	10.900	1,59	131.238	3,92
96 -120 saat	18.921	5,01	428	9,67	50.005	2,19	5.252	0,77	74.606	2,23
120 -168 saat	24.463	6,48	724	16,36	56.306	2,47	4.839	0,71	86.332	2,58
168 -240 saat	13.896	3,68	198	4,47	31.972	1,4	2.137	0,31	48.203	1,44
240 saat üstü	20.407	5,41	160	3,62	54.249	2,38	2.399	0,35	77.215	2,31
Toplam	377.494	100	4.426	100	2.280.338	100	684.545	100	3.346.803	100

Kaynak: Bakanlık Verileri

2018 yılı gümrük işlem sürecinin başladığı andan itibaren ithalatta işlem gören gümrük beyannamelerinin; % 45'inin işlemleri ilk sekiz saatte, %69'unun işlemleri ise ilk 24 saat içinde tamamlanmıştır.

İlk 24 saat itibarıyla bu oran fiziki kontrole tabi tutulan beyannameler için %40, belge kontrolüne tabi tutulan beyannameler için %69, yeşil hatta işlem gören beyannameler için ise %87 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 38: 2018 İthalat İşlem Süreleri Tablosu-İlk 20 dakika

İşlem Süresi	Toplam Beyanname Sayısı	%
İlk 1 Dakika	46	0,00
İlk 5 Dakika	414	0,01
İlk 10 Dakika	2.130	0,06
İlk 20 Dakika	18.112	0,54

Kaynak: Bakanlık Verileri

İhracat İşlemleri

Tablo 39: 2018 Yılı İhracat İşlem Süreleri - Hatlara Göre

Süre/Hat	Kırmızı Hat	%	Mavi Hat	%	Sarı Hat	%	Yeşil Hat	%	Toplam	%
İlk yarım saat	3.167	2,79	1.206.975	92,67	258.533	11,95	445.565	95,99	1.914.240	47,34
İlk 4 saat	49.071	43,18	1.275.773	97,95	1.624.606	75,10	459.336	98,95	3.408.786	84,30
İlk 24 Saat	85.185	74,95	1.295.821	99,49	2.040.421	94,32	462.493	99,63	3.883.920	96,05
24 -48 saat	16.043	14,12	3.277	0,25	57.805	2,67	641	0,14	77.766	1,92
48 -72 saat	5.091	4,48	1.316	0,10	24.026	1,11	353	0,08	30.786	0,76
72 -96 saat	2.892	2,54	746	0,06	11.935	0,55	204	0,04	15.777	0,39
96 -120 saat	1.348	1,19	412	0,03	6.537	0,30	74	0,02	8.371	0,21
120 -168 saat	1.281	1,13	447	0,03	8.793	0,41	196	0,04	10.717	0,27
168 -240 saat	850	0,75	179	0,01	4.961	0,23	93	0,02	6.083	0,15
240 saat üstü	962	0,85	263	0,02	8.756	0,40	144	0,03	10.125	0,25
Toplam	113.652	100	1.302.461	100	2.163.234	100	464.198	100	4.043.545	100

Kaynak: Bakanlık Verileri

2018 yılında gümrük işlem sürecinin başladığı andan itibaren işlem gören ihracat beyannamelerinin, %47'sinin işlemleri ilk yarım saatte, %84'ünün işlemleri ise ilk dört saatte sonuçlandırılmıştır.

Tablo 40: 2018 İhracat İşlem Süreleri Tablosu - İlk 20 dakika

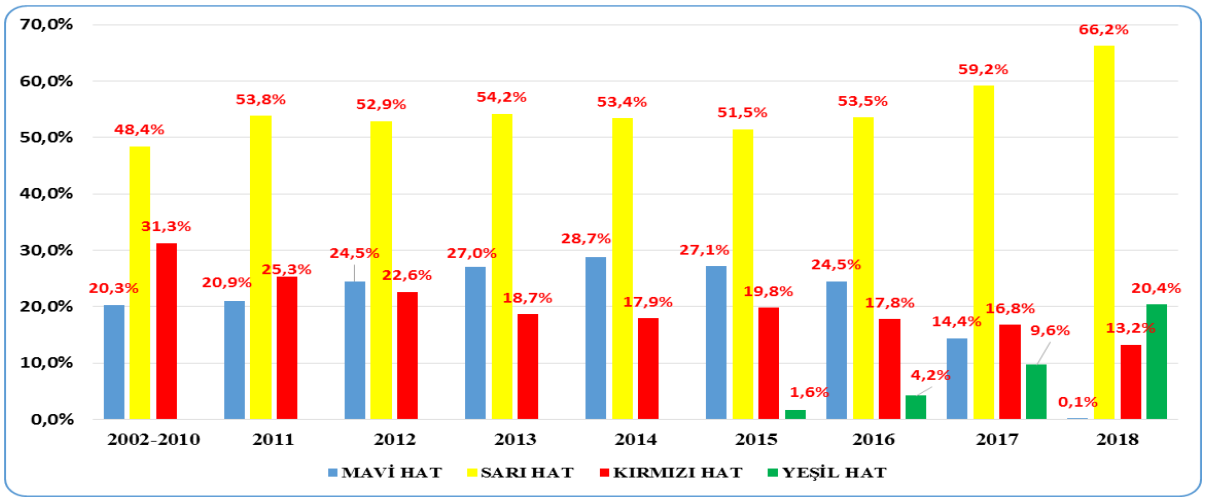
İşlem Süresi	Toplam Beyanname Sayısı	%
İlk 1 Dakika	1.622.448	40,12
İlk 5 Dakika	1.637.401	40,49
İlk 10 Dakika	1.677.894	41,50
İlk 20 Dakika	1.785.185	44,15

Kaynak: Bakanlık Verileri

2018 yılında gümrük işlem sürecinin başladığı andan itibaren işlem gören ihracat beyannamelerinin %40'ının işlemleri ilk bir dakikada sonuçlandırılmıştır.

Hat Oranları

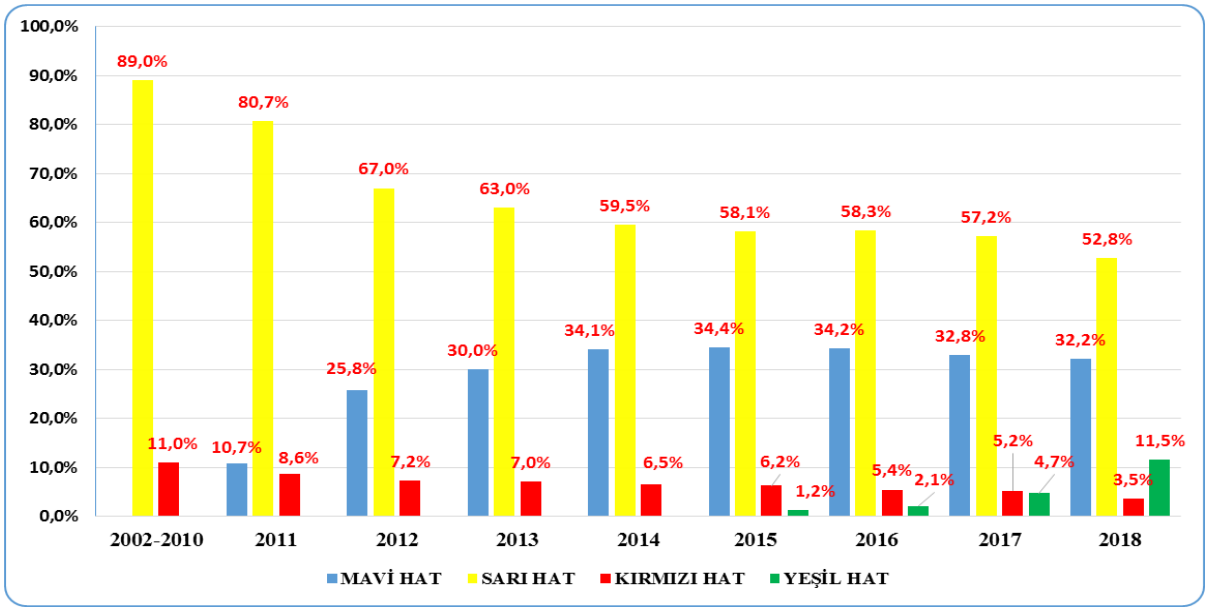
Şekil 7: İthalat Hat Oranları Grafiği

Kaynak: Bakanlık Verileri

2018 yılı itibarıyla ithalat işlemlerinin %20,4'ü yeşil hatta işlem görürken %66,2'si ise sarı hatta işlem görmüştür.

Şekil 8: İhracat Hat Oranları Grafiği

Kaynak: Bakanlık Verileri

2018 yılı itibarıyla ihracat işlemlerinin %11,5'i yeşil hatta, %32,2'si mavi hatta işlem görürken %52,8'i ise sarı hatta işlem görmüştür.

Kontrol İşlemleri

2018 yılında ikincil kontrol işlemleri analize dayalı ve tamamen elektronik ortam üzerinden Karar Destek Sistemi, GÜVAS, BİLGE Sistemi, Tahsilat Takip Programı, Kaçakçılık Bilgi Bankası ve ilgili diğer programlar üzerinden, ülke genelini kapsar tarzda yürütülmeye devam edilmiştir.

Kontrol Şubeleri vasıtasıyla, işlem gören gümrük beyannameleri risk analizine dayalı olarak ikincil kontrole tabi tutularak, gümrük idaresine yapılan beyanın doğruluğu, beyanname ve eklerinin yanı sıra yükümlünün ticari belge ve verileri üzerinde de inceleme ve bulunması halinde eşyanın fiziki muayenesi yoluyla kontrol edilebilmektedir.

2018 yılı içerisinde Kontrol Şubelerinin verimlilik ve etkinliğini arttırmak amaçlı proje çalışması oluşturulmuş; 3 aşamalı projemizin ilk ayağı olan "Kontrol Şubeleri Bilgisayar Programı", BİLGE Programı içerisine entegre edilerek kullanılmaya başlanılmıştır. Bu sayede Kontrol Şubelerince gerçekleştirilen işlem ve tahakkukların anlık olarak izlenilmesi ve raporlanması hedeflenmektedir.

Kesinleşmiş Gümrük Alacakları Takip Projesi (KATBİS)

Kesinleşmiş alacakların takip işlemleri 6183 sayılı Amma Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun, 1 Seri Nolu Tahsilat Genel Tebliğ ve Bakanlığımızca yayımlanan 2 Seri Nolu Tahsilat İşlemlerine İlişkin Gümrük Genel Tebliği kapsamında yürütülmektedir.

2018 yılında yürütülen çalışmalar aşağıda belirtilmiştir:

- "Gümrük Alacağının Takibi" konulu 12/05/2016 tarihli ve 2016/42 sayılı Genelge ile kesinleşmiş alacağı takip eden gümrük idarelerince, Bakanlık intranet portalı "Kesinleşmiş Gümrük Alacakları Takip İşlemleri" bölümünde yer alan uygulamaların kullanımına öncelik verilerek, söz konusu alacak takibinin sırasıyla nasıl yapılacağı belirlenmiştir.
- Bakanlığımız ile İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü arasında amme borçlusu adına kayıtlı taşıtların tespiti ve haciz işlemlerin elektronik ortamda yürütülmesi amacıyla Elektronik Ortamda Bilgi Paylaşımı ve Elektronik Haciz Protokolü imzalanmıştır. Ancak, anılan Kurum ile web servis çalışmaları tamamlanmadan araç tescil hizmetlerine ilişkin iş ve işlemler 2018 yılı itibarıyla 06 Ocak 2017 tarihli ve 29940 (Mükerrer) Resmi Gazete' de yayımlanan 680 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile getirilen düzenleme ile Türkiye Noterler Birliği'ne devredilmiştir. Bu doğrultuda, Türkiye Noterler Birliği ile 08/12/2017 ve 28/03/2018 tarihlerinde gerçekleştirilen toplantılarda Bakanlığımız ile web servis kurulmasına yönelik çalışmalara verinin Ağustos 2018 tarihinden sonra Emniyet Genel Müdürlüğü'nden devir alınıp analiz edilmesinden sonraki bir aşamada başlanabileceği belirtilmiştir. Bu kapsamda söz konusu web servisin testi Bakanlığımızca 28/12/2018 tarihinde tamamlanmış olup Türkiye Noterler Birliği tarafından da tamamlanması ve gerçek ortamda devreye alınması beklenilmektedir.
- Amme borçlusunun bankalar nezdindeki hak ve alacaklarının tespiti ve haciz tatbiki işlemlerinin elektronik ortamda yürütülmesi amacıyla, 37 Banka ile Gelir İdaresi Başkanlığının yaptığı gibi işbirliği Protokolü imzalanmıştır. 3 banka sistem dışında tutulmalarını talep etmiştir. 31 banka sisteme entegre edilmiştir. Buna göre kâğıt ortamında haciz konması ve kaldırılması işlemleri tamamıyla elektronik ortama alınmıştır.
- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü ile protokol imzalanarak amme borçlusu adına kayıtlı gayrimenkul kayıtlarının elektronik ortamda sorgulanması ve kağıtlı işlemlerin kaldırılması sağlanmıştır.
- Kesinleşmiş gümrük borcu bulunan mükelleflerin hâlihazırda gümrüklü sahalarda bulunan

eşyalarının takibi ve anılan borç ödenene kadar söz konusu eşyayı içeren sorgulama ve bloke koyma işlemleri için teknik altyapı oluşturulmuş ve uygulamaya alınmıştır.

Tahsilat Takip Programı

Tahsilat Takip Programı kapsamında, ek tahakkuk ve/veya para cezası ile geri verme/kaldırma kararlarının düzenlenmesinden, ödeme veya yargı mercii kararına kadar olan tüm tahsilat aşamalarının elektronik olarak ve ilgili sistem/programlarla entegre şekilde çalışması, alacakların daha sağlıklı izlenebilmesi, tam otomasyona geçilmesi ile iş verimliliğinin artması ve maliyetlerin minimize edilmesi, tahakkuk, tahsilat ve takip süreçlerinin optimizasyonu ve etkinleştirilmesi, hizmet kalitesi ve hızının arttırılması ile daha etkili bir kamu alacağı takibi ve tahsilatı hedeflenmiştir.

Söz konusu Proje; Ek Tahakkuk ve Ceza Kararları, İtiraz, Uzlaşma, Geri Verme ve Kaldırma, Tahsilat, Tecil ve Taksitlendirme ile Sorgulama olmak üzere toplam 8 modülden oluşmaktadır.

Anılan modüllerden Ek Tahakkuk, Ceza Kararı, Tahsilat ve Sorgulama Modüllerine ilişkin çalışmalar tamamlanarak 15/08/2016 tarihinde, İtiraz Modülü 17/04/2017 tarihinde, Geri Verme Kaldırma Modülü ise 28/11/2017 tarihi itibarıyla, Uzlaşma Modülü de 24/10/2018 tarihi itibariyle tüm Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlükleri ve bağlantı Gümrük Müdürlüklerinde gerçek ortamda devreye alınmıştır.

Yatırım teşvik belgesi kapsamında gümrük muafiyeti tanınan beyannamelere ilişkin 6183 sayılı Kanun uyarınca geri alınması gereken kamu alacağı ile Dâhilde İşleme Rejimi ihlalleri sonucunda 4458 sayılı Gümrük Kanununun 238 inci maddesi hükümleri kapsamında oluşan vergi aslı alacakları için gümrük idarelerince yürütülen takibat işlemlerinin Tahsilat Takip Programı üzerinde yapılabilmesine yönelik teknik düzenleme yapılmış ve 11/01/2018 tarihinde gerçek ortamda devreye alınmıştır.

Programın Tecil Taksitlendirme Modülüne ilişkin yazılım çalışmaları tamamlanmış olup, söz konusu modül üzerinden Gümrük İdarelerince kesilen idari para cezalarının 5326 Sayılı Kabahatler Kanununun 17’ nci maddesi kapsamında taksitlendirilmesine ilişkin teknik düzenleme tamamlanmıştır. Modül bu şekliyle 05/03/2018 tarihi itibarıyla tüm Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlükleri ve bağlantıları Gümrük Müdürlüklerinde gerçek ortamda devreye alınmıştır.

Programın Tecil Taksitlendirme Modülü üzerinden 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun uyarınca yapılan taksitlendirme işlemlerine ilişkin teknik çalışmalar tamamlanmış olup düzenleme 30/05/2018 tarihi itibarıyla tüm Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlükleri ve bağlantıları Gümrük Müdürlüklerinde gerçek ortamda devreye alınmıştır.

Söz konusu proje, 2018 yılının ikinci çeyreğinde tamamlanmıştır.

Elektronik Tebligat Sistemi

Hazine ve Maliye Bakanlığı (Gelir İdaresi Başkanlığı) ile Bakanlığımız arasında veri paylaşımını gerçekleştirmek amacıyla düzenlenen “Kurumsal Elektronik Tebligat Sistemi (KETSİS) Veri Paylaşımı Protokolü” 12/10/2017 tarihinde imzalanmıştır.

Anılan mevzuat hükmü doğrultusunda, Bakanlığımızca belirlenmesi gereken usul ve esaslara ilişkin Gümrük Genel Tebliği (Elektronik Tebligat Sistemi) (Sıra No: 1) 25/01/2018 tarihli ve 30312 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

e-Tebligat Sistemine ilişkin gerekli olan tüm çalışmalar Hazine ve Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığıyla birlikte tamamlanarak anılan sistem 05/11/2018 tarihi itibarıyla gerçek ortamda devreye alınmıştır.

Tek Pencere Sistemi (TPS)

Tek Pencere Sistemi (Single Window), gümrük işlemleri sırasında istenen tüm belgelerin tek noktadan temin edilmesini (e-belge) ve gümrük işlemlerinin tek noktaya yapılacak başvuru (e-başvuru) ile yürütülerek tamamlanmasını sağlayan sistemdir.

20/03/2012 tarihli ve 28239 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Gümrük Hizmetlerinde Tek Pencere Sistemi" konulu 2012/6 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile diğer kamu kurumları ile yapılacak çalışmaların koordinasyonu da dâhil olmak üzere tüm çalışmaların gerçekleştirilmesi görev ve yetkisi Bakanlığımıza verilmiştir.

TPS ile elektronik ortamda izin başvurusunun alınması ve izin belgesinin gönderebilmesini sağlayarak kaynakların daha etkin kullanımı, kontrollerin verimlilik ve etkinliğinin artırılması, gümrük işlemlerinin basitleştirilmesi, kolaylaştırılması ve hızlandırılması, ticaret erbabının zaman ve parasal maliyetlerinin azaltılması, gümrük işlemlerinin takip edilebilirliğinin artırılarak daha şeffaf hale getirilmesi amaçlanmaktadır.

Çalışmalar tamamlanmış olmakla birlikte sistemin güncellenmesi, diğer programlar ile entegrasyonu gibi çalışmalar devam etmektedir.

TPS ilk olarak "e-belge" ve "e-başvuru" kapsamında iki aşama şeklinde uygulamaya alınmıştır:

- "e-belge" : İlgili Bakanlık/Kurum tarafından düzenlenen izin, onay ve belgelerin elektronik ortamda Ticaret Bakanlığına aktarılması ve bunların kağıt ortamında ibraz edilmeksizin, doğrudan gümrük işlemlerinde kullanılması ve takibi,
- "e-başvuru" : İzin, onay ve belgelere ilişkin başvuruların doğrudan Ticaret Bakanlığına yapılarak ilgili kuruma iletilmesi ve başvuru sonucunun ilgili kurumdan elektronik ortamda alınmasını ifade etmektedir.

2016-2019 Ulusal E-Devlet Stratejisi ve Eylem Planının E.2.3.1. numaralı "Ortak İdari Hizmetler İçin Uygulamaların Geliştirilmesi" eylemi kapsamında "Tek Pencere Sistemi e-başvuru uygulaması"nın E-Devlet Kapısı'na alınmasına yönelik olarak karar alınmıştır. Bu kapsamda paydaş Kurum ve Kuruluşlar ile birlikte yapılan çalışmalar sonucu TPS kapsamında bulunan ve 17 Adet Kurum tarafından düzenlenen 125 belge başvurusu E-Devlet kapısı üzerinden yapılabilmekte olup TPS e-başvuru aşaması tamamlanmıştır.

13/08/2018 itibarıyla ise TPS Portalı yükümlülere kapatılmış olup belge başvuruları yalnızca E-Devlet Kapısı üzerinden yapılabilmektedir.

Uygulamanın başladığı 14/01/2014 tarihinden başlayarak 01/01/2019 itibarıyla toplam 18.251.813 adet e-belge ilgili kurumlar tarafından TPS üzerinden Bakanlığımıza gönderilmiş olup, bu belgeler 7.917.479 gümrük beyannamesinde ve 39.270.474 gümrük beyannamesi kaleminde kullanılmıştır. Belge kullanım oranı ise %83 olarak gerçekleşmiştir.

Serbest Bölgeler Bilgi Sistemi (SEBİS)

Serbest Bölgeler Bilgi Sistemi; serbest bölgelere giren ve çıkan eşya ve araçlara ilişkin işlemlerin tüm unsurlarıyla izlendiği, Serbest Bölge İşlem Formlarının, Gümrük Beyannamelerinin, Gümrük Statü Belgelerinin, 5.000 USD ve altı işlemlerin BİLGE Sistemi ve TPS üzerinden doğrulamasının yapılarak ve düşüm işlemlerinin gerçekleştirildiği sistemdir.

SEBİS; TIR Takip Programı, BİLGE Sistemi Detaylı Beyan ve Özet Beyan modülü, Tek Pencere Sistemi ile NCTS Uygulaması ile entegre olarak çalışmaktadır. Sistem sayesinde ihracat beyannamelerinin ve özet beyanların kap/kilo kontrolleri yapılarak otomatik olarak kapatılması sağlanmıştır.

İkinci 100 Günlük Eylem Planı kapsamında yer alan SEBİS Programı aşağıdaki serbest bölgelerde uygulamaya alınmıştır:

- Ege Serbest Bölgesi
- Mersin Serbest Bölgesi
- Trabzon Serbest Bölgesi
- İzmir Serbest Bölgesi
- Samsun Serbest Bölgesi
- İstanbul AHL Serbest Bölgesi
- İstanbul Endüstri ve Ticaret Serbest Bölgesi

Konteyner ve Liman Takip Sistemi (KLTS) İşlemleri

Konteyner ve Liman Takip Sistemi, ülkemize giriş ve ülkemizden çıkış yapan konteynerlere ilişkin bilgilerin elektronik ortamda kayıt altına alınması ve limanlardaki konteyner ve eşya hareketlerinin elektronik ortamda takibini teminen Bakanlığımız ile liman işletmelerinin sistemleri arasında entegrasyon ile elektronik bilgi paylaşımının sağlanması amacıyla kurulmuş olan sistemidir.

KLTS kapsamında Konteyner Kayıt ve Takip Formunun elektronik ortama alınmasına ilişkin teknik çalışmalar yapılmış, bu kapsamda mevzuat değişikliği de gerçekleştirilerek 01/12/2016 tarihi itibarıyla tüm gümrük idarelerinde söz konusu form elektronik ortamda verilmeye başlanmıştır.

KLTS kapsamında 2018 yılında yapılan çalışmalar aşağıda belirtilmiştir:

- Ambarlı Gümrük Müdürlüğüne bağlı Marport, Kumport, Mardaş, ve Akçansa,
- Gemlik Gümrük Müdürlüğüne bağlı Borusan, Gemport ve Roda,
- Mersin Gümrük Müdürlüğüne bağlı MIP,
- Tekirdağ Gümrük Müdürlüğüne bağlı Asyaport,
- Derince Gümrük Müdürlüğüne bağlı DP World ve Evyap,
- Dilovası Gümrük Müdürlüğü bağlantısı Yılport,
- Antalya Gümrük Müdürlüğüne bağlı Port Akdeniz,
- Aliağa Gümrük Müdürlüklerine bağlı Nemport, APM Terminals, Ege Gübre Limanlarında,
- Samsun Gümrük Müdürlüklerine bağlı Samsunport Limanında,
- İskenderun Gümrük Müdürlüğüne bağlı Assan ve Limak Limanlarında,
- Trabzon Gümrük Müdürlüğüne bağlı Trabzonport Limanında,
- İzmir Gümrük Müdürlüğüne bağlı Alsancak Limanında konteyner işlemleri kapsamında sisteme entegrasyon sağlanmıştır.

Bu kapsamda; KLTS'ye ilişkin olarak 2018 yılında gerçekleştirilen çalışma ziyaretleri neticesinde konteyner trafiğinin %92'sine tekabül eden 21 limanda sisteme entegrasyon sağlanmıştır.

Yetkilendirilmiş Yükümlü Uygulaması (AEO)

Yetkilendirilmiş yükümlü, gümrük yükümlülüklerini yerine getiren, düzenli kayıt tutan, mali yeterlilik, emniyet ve güvenlik standartlarına sahip bulunan, kendi oto kontrolünü yapabilen güvenilir firmalara gümrük işlemlerinde birtakım kolaylık ve imtiyazlar tanıyan uluslararası bir statüdür.

Yetkilendirilmiş yükümlü statüsüne sahip firmalar diğer firmalara göre daha imtiyazlı muamele görmekte ve daha fazla rekabet gücüne sahip olmaktadırlar. Bu uygulama sayesinde firmalar başta "ihracatta yerinde gümrükleme", "izinli gönderici", "izinli alıcı", "ithalatta yerinde gümrükleme" ve "daha az ve öncelikli muayene" kolaylıkları olmak üzere pek çok basitleştirilmiş ve hızlandırılmış usullerden ve onaylanmış kişi statüsüne tanınan diğer tüm ayrıcalıklardan yararlanmaktadır.

Ülkemizde yetkilendirilmiş yükümlü statüsü 10 Ocak 2013 tarihli ve 28524 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Gümrük İşlemlerinin Kolaylaştırılması Yönetmeliği ile hayata geçirilmiştir.

İhracatta yerinde gümrükleme ve izinli gönderici uygulamaları sayesinde ihracat eşyası iç gümrük idaresine götürülmeksizin gümrük işlemleri firma tesislerinde tamamlanarak doğrudan sınıra sevk edilebilmektedir. Böylece firmalar zaman ve maliyet tasarrufu sağlarken, gümrük idaresi de daha riskli işlemlere daha fazla yoğunlaşabilmektedir.

21 Mayıs 2014 tarihinde Gümrük İşlemlerinin Kolaylaştırılması Yönetmeliğinde yapılan düzenleme ile statü kapsamına "ithalatta yerinde gümrükleme", "izinli alıcı" "sınır kapılarından öncelikli geçiş" uygulamaları da eklenmiş olup, bu uygulamalara ilişkin alt yapı çalışmaları devam etmektedir.

9 Haziran 2014 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirilen törenle Güney Kore ile karşılıklı tanıma anlaşması imzalanmış olup pilot uygulama 25 Ocak 2018 tarihinde başlatılmıştır. Diğer taraftan Kazakistan, AB ve ABD ile yetkilendirilmiş yükümlülerin karşılıklı tanınmasına yönelik görüşmeler devam etmektedir. 2018 yılı içerisinde yapılan düzenlemeler ile ihracatta yerinde gümrükleme ve izinli gönderici uygulamalarının süreçlerinin basitleştirilmesi ve hızlandırılmasını sağlayacak yeni uygulamalar geliştirilmiş ve bu süreçte tıkanmalara neden olduğu tespit edilen uygulamalar yürürlükten kaldırılmıştır. Bu sayede söz konusu kolaylıkların daha tercih edilir olması sağlanarak daha fazla firmanın bu kolaylıklar kapsamında zaman ve maliyet tasarrufu sağlamaları amaçlanmıştır.

2018 yılı sonu itibarıyla; 23'ü taşımacı, 23'ü kamu kurumu olmak üzere toplam 407 firma yetkilendirilmiş yükümlü sertifikası sahibi olmuştur. 2018 yılında değer itibarıyla ihracatın yaklaşık %31,37'si, ithalatın ise %40,53'ü söz konusu firmalar tarafından gerçekleştirilmiştir.

Yetkilendirilmiş yükümlü sertifikası sahiplerince bu sertifikanın verilmesine ilişkin koşullar ile sertifika kapsamı izin ve yetkilerin verilmesine ilişkin koşulların sağlanmaya devam edilip edilmediğinin düzenli olarak takibini teminen hazırlanan "Yetkilendirilmiş Yükümlülerin İzlenmesi Tebliği" 17/03/2017 tarih ve 30007 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış olup söz konusu Tebliğ kapsamında Bölge Müdürlüklerince izleme faaliyetine başlanmıştır.

08/3/2018 tarihli, İhracatta Yerinde Gümrükleme ve İzinli Gönderici İşlemleri konulu 2018/1 sayılı Genelge çıkarılmış ve işlem süreçleri kılavuzu güncellenmiştir.

25/6/2018 tarihli ve 30459 sayılı Mükerrer Resmi Gazete'de yayımlanan değişiklik ile Gümrük

İşlemlerinin Kolaylaştırılması Yönetmeliği değiştirilmiştir. Bu kapsamda, Soru Formunun güncel versiyonu oluşturulmuş ve Yıllık Faaliyet Raporlarının formatı belirlenmiştir. Soru formunun firmalarca düzenlemesine ilişkin Rehber İlkeleri yayınlanmıştır.

Yerinde Gümrükleme

13 Ekim 2017 tarihinde yayımlanan Gümrük İşlemlerinin Kolaylaştırılması Yönetmeliği değişikliği ile:

- Rejim kodları sınırlaması kaldırılmıştır. Bütün rejimler ihracatta yerinde gümrüklemeye konu olabilecektir.
- İhracatta yerinde gümrükleme izni kapsamında işlem yapılacak tesislerde bulunması gereken güvenli alan ve güvenli park alanı koşulu kaldırılmıştır.
- İş akışları daha anlaşılır olarak yeniden düzenlenmiştir.
- İhracatta yerinde gümrükleme izni kapsamı işlemlerde 2 saatlik kontrol türü bildirim süresi kaldırılarak, beyannamenin hattının 30 dakika içerisinde bildirilmesi sağlanmıştır.
- İthalatta yerinde gümrükleme izni kapsamında rejim kodu sınırlamaları kaldırılmıştır.

Bu sayede söz konusu uygulamaların daha etkin olarak kullanılabilmesi ve uygulamanın yaygınlaştırılması hedeflenmiştir.

08/3/2018 tarihli ve 2018/1 sayılı İhracatta Yerinde Gümrükleme ve İzinli Gönderici İşlemleri konulu Genelge çıkarılmış ve işlem süreçleri kılavuzu güncellenmiştir.

2018 yılı sonu itibarıyla ihracatta yerinde gümrükleme uygulamasını kullanan 19 firma bulunmaktadır.

İzinli Gönderici ve İzinli Alıcı Uygulamaları

Yurtdışına ihraç edilecek transit eşyasının hareket gümrük idaresine sunulmaksızın gümrük işlemlerinin taşıyıcının tesislerinden yapılmasına imkân tanıyan "izinli gönderici" uygulaması yetkilendirilmiş yükümlü statüne bağlı olarak tanınan bir kolaylık uygulama 10/1/2013 tarihinde Gümrük İşlemlerinin Kolaylaştırılması Yönetmeliği'nin Resmi Gazete'de yayınlanması ile hayata geçirilmiştir.

İthal edilecek transit eşyasının varış gümrük idaresine sunulmaksızın gümrük işlemlerinin taşıyıcının tesislerinden yapılmasına imkân tanıyan "izinli alıcı" uygulaması yetkilendirilmiş yükümlü statüne bağlı olarak tanınan bir kolaylık olup, 21/5/2014 tarihli ve 29006 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Gümrük İşlemlerinin Kolaylaştırılması Yönetmeliği'nin ile yasal altyapısı oluşturulmuştur. Uygulamaya ilişkin teknik altyapı çalışmaları devam etmektedir.

13/10/2017 tarihinde yayımlanan Gümrük İşlemlerinin Kolaylaştırılması Yönetmeliği değişikliği ile:

- İzinli göndericilerin bütün ihracatçıların eşyalarını rejim sınırlaması olmaksızın taşıyabilmeleri sağlanmıştır.
- İzinli gönderici yetkisi kapsamında işlem yapılacak tesislerde bulunması gereken güvenli alan ve güvenli park alanı koşulu kaldırılmıştır.
- İş akışları daha anlaşılır olarak yeniden düzenlenmiştir.
- İzinli gönderici yetkisi kapsamı işlemlerde 2 saatlik kontrol türü bildirim süresi kaldırılarak, beyannamenin hattının 30 dakika içerisinde bildirilmesi sağlanmıştır.
- İzinli alıcı uygulaması kapsamında rejim kodu sınırlamaları kaldırılmıştır.

Bu sayede söz konusu uygulamaların daha etkin olarak kullanılabilmesi ve uygulamanın yaygınlaştırılması hedeflenmiştir.

08/03/2018 tarihli ve 2018/1 sayılı İhracatta Yerinde Gümrükleme ve İzinli Gönderici İşlemleri konulu Genelge çıkarılmış ve işlem süreçleri kılavuzu güncellenmiştir.

Onaylanmış Kişi Statüsü

Onaylanmış Kişi Statü Belgesi uygulamasına 23/01/2004 tarihinde geçilmiştir.

23/11/2016 tarihli ve 29897 sayılı Resmi Gazete'de, "Onaylanmış Kişi Statüsüne İlişkin Gümrük Genel Tebliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ" ile onaylanmış kişi statü belgesi yeniden düzenlenmiştir. Buna göre, 15/08/2017 tarihinden itibaren; onaylanmış kişi statü belgeleri sınıf ayrımı olmaksızın tek tip belge şeklinde düzenlenmektedir.

Onaylanmış kişi statü belgesi sahipleri serbest dolaşımdaki eşyanın ihracatında mavi hat uygulamasından yararlanabilecektir. Onaylanmış kişi statü belgesi sahiplerinin, Tebliğin 42/A maddesinde yer alan koşulları karşılamaları halinde; dâhilde işleme rejimi kapsamındaki ihracat dâhil, tüm ihracat beyannamelerinde mavi hat uygulamasından yararlanabilecektir. İlave koşulları sağlamayan onaylanmış kişi statü belgesi sahiplerine göre ithalatta ve ihracatta daha az muayeneye tabi tutulabilecektir.

06/12/2018 tarihli ve 30617 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan değişiklik ile Onaylanmış Kişi Statüsüne İlişkin Gümrük Genel Tebliği'nde (Sıra No:1) değişiklik yapılmış ve beyanın kontrol türüne ilişkin kolaylıklardan faydalanılmasına ilişkin 42/A grubu için işçi sayısı 100 olarak belirlenmiştir.

2018 yılı sonu itibarıyla 3.391 adet Onaylanmış Kişi Statü Belgesi sahibi firma bulunmaktadır.

Liman Tek Pencere

Geminin limana varışından ve çıkışından önce acenteler tarafından yapılan bildirimlerin tek bir veri tabanından girilmesi, farklı kurum ve kuruluşlar ile limanlarca ihtiyaç duyulan bilgilerin bu veri tabanından alınması, kamu kurum ve kuruluşlarınca verilen izinlerin ve yapılan işlemlerin sonuçlarının oluşturulacak sistem üzerinden görülmesi için Liman Tek Pencere Sistemi hayata geçirilmiştir.

21 Mayıs 2018 tarihinde Bakanlığımız ile Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı arasında Liman Tek Pencere Protokolü imzalanmıştır. Anılan Protokol çerçevesinde, 1 Haziran 2018 tarihinden itibaren Tekirdağ, Aliağa, İskenderun ve Mersin Gümrük Müdürlüklerine bağlı limanlarda pilot uygulama başlatılmıştır. 1 Temmuz 2018 tarihi itibarıyla sistem tüm Türkiye genelindeki limanlarda yaygınlaştırılmıştır.

Bakanlığımız ile Sağlık Bakanlığı arasında yürütülen çalışmalar çerçevesinde, 13 Ağustos 2018 tarihinden itibaren İskenderun, Gemlik ve Antalya Gümrük Müdürlüklerine bağlı limanlarda pilot uygulama yapılmış ve tüm Türkiye genelindeki limanlarda yaygınlaştırılmıştır.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığı' nın da sisteme dahil edilmesine yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Müşteri Odaklı Lojistik Bilgi Sistemi

Yeni dünya düzeninde Gümrükler, eşyanın sınır ötesine uzanan yolculuğunun her aşamasını dikkatle izlemek, lojistik süreç içerisinde yer alan tüm unsurları, yani alıcı, gönderici, nakliyeci, müşavir, komisyoncu, eşyanın gerekli kontrollerini gerçekleştiren diğer tüm kurum ve kuruluşları, eşyanın yolculuğu boyunca onun statüsüne bağlı olarak ortaya çıkan işlem ve kuralları da lojistik zincirin etkinliğini ve güvenliğini sağlayacak şekilde yönetmek zorundadır.

Bakanlığımız mevcut bilgi sistem altyapısındaki ilerlemeye paralel olarak Müşteri Odaklı Lojistik Bilgi Sistemi (MOLBİS) projesini başlatmıştır. Projenin resmi ismi MOLBİS olsa da proje daha çok proje çıktılarından biri olan Gümrük Eşya Takip ve Analitik Performans (GET-APP) ismi ile anılmaktadır.

İthalat ve ihracat süreçlerinin takibi ve iyileştirilmesine yönelik bir sistem olan MOLBİS'ten şu faydalar beklenmektedir:

- Süreçlerin kontrol ve denetimini kolaylaştırmak.
- Gümrük idaresinin veya mükellefin süreçlerdeki aksaklıklara müdahale etmesine destek sağlamak.
- Sürelerin öngörülebilirliğini artırmak.
- Gümrük idaresindeki analitik çalışma yöntemlerinin geliştirilmesine katkı sağlamak.

Bu faydaların teminine yönelik olarak geliştirilen MOLBİS projesi 3 temel hedeften oluşmaktadır:

- İthalat ve ihracat işlemlerinin anlık takibi (Anlık Takip)
- İthalat ve ihracat sürelerinin dönemsel ölçümü ve tahmin (Dönemsel Ölçüm ve Tahmin)
- Süreçlerdeki aksaklıklarının giderilmesine destek (Süreç İyileştirme)

"Anlık takip" hedefi kapsamında, ithalat ve ihracat süreçlerine ilişkin doğru ve anlık bilginin, direkt, anlaşılır ve kolay bir şekilde Gümrük idaresine ve mükellefe verilmesi hedeflenmiştir. Bu hedef, GET-APP isimli uygulamanın yazılması ile tamamlanmıştır. 2017 yılından itibaren kullanıcılar GET-APP üzerinden eşyasını izleyebilmektedir.

"Dönemsel ölçüm ve tahmin" hedefi kapsamında, veri madenciliği yöntemleri de kullanılarak,

- İthalat ve ihracat ortalama sürelerini grafik ve tablolar ile sunan gösterge paneli (SHIP) hazırlanmıştır.
- İthalatçıların ve ihracatçıların yeni başlattıkları işlemler için tahmini tamamlanma sürelerini içeren bir modül hazırlanmıştır.
- İthalatçı ve ihracatçılara alternatif gümrük yollarını gösteren bir modül hazırlanmıştır.
- Gümrük idarecileri için yeni başlatılan ithalat/ihracat işlemleri için tahmini tamamlanma sürelerini içeren bir modül hazırlanmıştır.

1.3.6.8. Uluslararası İlişkiler

Bakanlığımız, AB ile müzakere sürecinde toplam 35 fasıldan 12'si ile (Gümrük Birliği, Tüketicinin ve Sağlığın Korunması, Şirketler Hukuku, Malların Serbest Dolaşımı, İş Kurma Hakkı ve Hizmet Sunumu Serbestisi, Fikri Mülkiyet Hukuku, Adalet-Özgürlük ve Güvenlik, İşletme ve Sanayi Politikası, Tarım ve Kırsal Kalkınma, Dış İlişkiler, Bilgi Toplumu ve Medya, Mali ve Bütçesel Hükümler) ilgili olup, bu 12 fasıl çerçevesinde AB'ye Katılım İçin Ulusal Eylem Planı I. Aşama (Kasım 2014-Haziran 2015) ve II. Aşama

(Haziran 2015-Haziran 2019) belgeleri ile 2016 ve 2018 Yılı İlerleme Raporuna gerekli katkı sunulmuştur.

AB Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA) Kapsamında Yer Alan Projeler

Bakanlığımız, 2003 yılından bu yana olduğu gibi 2018 yılında da AB finansmanlı projeler üretmeye ve kabul alan projeleri uygulamaya devam etmiştir. Bu kapsamda, IPA 2012 yılı programlaması altında bulunan Türk Gümrük İdaresinin Modernizasyonu VIII projesinin bileşenleri tamamlanmış, 2013 programlaması kapsamında yer alan projelerin uygulama aşaması yürütülmüş, 2014 ve 2015 programlamalarının ihale çalışmaları yapılmış ve 2018-2020 programlaması için proje önerileri oluşturulmuştur.

2012 Yılı Programlaması

Proje Adı: Türk Gümrük İdaresinin Modernizasyonu VIII
Toplam Bütçe: 7.886.700 euro

I. Bileşen: Proje, gümrük vergilerinin kaldırılması ve geri ödenmesine ilişkin AB'ye uyumlu ikincil mevzuatın hazırlanması ve AB'deki uygulamanın görülmesi amacıyla kısa süreli eşleştirme projesi yapılmasını hedefleyen bir kısa süreli eşleştirme projesidir. İspanya ile ortak yürütülmüştür. Bütçesi 198.800 euro' dur.

II. Bileşen: Proje, Türk Gümrük İdaresinin muhafaza gücünün artırılması amacıyla 18 mobil araç tipi bagaj tarama sisteminin alımını içermektedir. Bütçesi 2.249.100 euro' dur. Geçici kabul süreci tamamlanan ekipman ilgili idarelere dağıtılmış ve kullanılmaya başlanmıştır.

III. Bileşen: İdari kapasitenin güçlendirilmesi ve Türk gümrük laboratuvarlarının AB gümrük laboratuvarları ile uyumunun sağlanmasını hedefleyen bir eşleştirme projesidir.
Bütçesi 1.500.000 euro olan proje, İtalya-Hollanda gümrük idarelerinin konsorsiyumu ile yürütülmüş olup, mezkur Proje 24.11.2017 tarihinde tamamlanmıştır.

IV. Bileşen: Fikri Mülkiyet Haklarının (FMH) gümrüklerde korunmasına ilişkin mevzuatın AB mevzuatı ile uyumlu hale getirilmesi ve FMH ihlalleri konusunda iş çevresinin ve halkın farkındalığının artırılmasına dayanan kısa süreli eşleştirme projesi ve hizmet alımı projesi. Proje bütçesi 1.549.250 euro' dur.

V. Bileşen: İdeal idare sayısının ve iş yükünün belirlenmesi, Türk Gümrük İdaresinde iç kontrol sisteminin oluşturulması yanında, Stratejik Planın yer verdiği hedeflere ulaşılması ve insan kaynakları yapısının da düzenlenmesi amacıyla; personel ihtiyacının, iş yükünün, iş süreçlerinin hesaplanmasıyla ideal gümrük idare sayısının belirlenmesi, prototip taşra gümrük idarelerinin oluşturulması, kurumsal bilgi yönetimi altyapısının geliştirilmesi ve kurumsal performans yönetimi altyapısının oluşturulması maksadıyla hazırlanmış bir hizmet alımı projesidir. Bütçesi 2.681.822 euro' dur.

2013 Yılı Programlaması

Proje Adı: Türk Gümrük İdaresinin Deniz Gözetim Kapasitesinin ve Operasyonel Prosedürlerinin Artırılması
Bütçe: 5.420.000 euro

Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen 5,4 Milyon Euro bütçeli projenin iki tedarik, bir eşleştirme bileşeni bulunmaktadır. Projenin tedarik bileşenlerinin ilkinde 5 adet küçük muhafaza aracı ile 3 adet pick-up tipi araç alımı; ikincisinde ise 4 adet devriye gümrük botu teminini yer almaktadır. Devriye gümrük botları 2018 yılında ülkemize getirilmiş ve test süreçleri Mayıs 2018 tarihinde tamamlanarak ilgili idarelere dağıtılmıştır. Araçlara ilişkin ihale ve sözleşme süreçleri de tamamlanarak ilgili idarelere dağıtılmıştır.

Projenin eşleştirme bileşeni çerçevesinde ise Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü ile İspanya-Fransa Gümrük İdareleri ile birlikte deniz devriye, gemi arama, bordalama, sağlık ve emniyet tedbirleri, deniz istihbaratı, kurumlararası işbirliği konularında seminer, eğitim, atölye çalışması faaliyetleri yürütülmüştür. Projesi kapsamında 2018 yılı içerisinde toplam 57 faaliyet yürütülmüştür.

2014 Yılı Programlaması

Proje Adı: Gümrük Muhafazanın Kapasitesinin Geliştirilmesi Projesi
Bütçe: 5.500.000 euro

Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen 5,5 milyon euro bütçeli proje kapsamında doğrudan hibe bileşeni ve tedarik bileşeni yer almaktadır. Projenin tedarik bileşeni ile uyuşturucu ve kimyasal madde teşhis cihazı, dedektör köpek, dedektör köpek nakil aracı, devriye aracı ve çift kaynaklı bagaj tarama sistemi temin edilecektir. Projenin doğrudan hibe bileşenine ilişkin olarak, 16/12/2018 tarihinde Merkezi Finans ve İhale Birimi ile projenin yüklenicisi Uluslararası Göç Örgütü arasında imzalanan sözleşme doğrultusunda gerçekleştirilecek faaliyetlere ilişkin takvimlendirme çalışmaları devam etmektedir. Tedarik projesi kapsamındaki dedektör köpek ve diğer ekipman alımına ilişkin ihale süreci tamamlanmış olup söz konusu ekipmanın teslimleri 2019 yılı içinde sağlanacaktır.

Proje Adı: Tüketicinin Korunmasının Güçlendirilmesine Yönelik Hizmet Alımı
Bütçe: 2.000.000 euro

Bakanlığımızın 2014 yılı programlaması kapsamında sunduğu proje çerçevesinde tüketicilerin haklarına erişiminin artırılması yoluyla bilincinin artırılması, tüketici hakem heyeti sisteminin tüketiciyle ilgili kanunun daha etkili bir şekilde uygulanabilmesi amacıyla güçlendirilmesi, yeni bir tüketici mahkemesi sistemine ilişkin strateji belgesi oluşturulması ve bu sayede STK'ların ve özel sektörün katılımının sağlanması hedeflenmektedir. Projeyle ayrıca, tacirlerin tüketici hakları konusunda bilgilendirilmesi ve tüketici örgütlerinin kapasitesinin artırılması amaçlanmaktadır. Proje 2016 yılında kabul edilmiş ve ihale çalışmalarına başlanmıştır. İhaleye bağlanmasının ardından 2019 yılı içerisinde proje uygulamasına geçilmesi beklenmektedir.

2015 Yılı Programlaması

Proje Adı: Gümrükler Muhafazanın Tespit Kapasitesinin Artırılması
Bütçe: 7.500.000 euro

Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen 7,5 milyon euro bütçeli projede veri yönetimi ve hedefleme yazılımına ilişkin hizmet alımı, 5 adet backscatter araç ve konteyner tarama sistemi alımı ve Komuta Kontrol Merkezinin Fonksiyonlarının Güçlendirilmesi ile Konteyner Kontrol Kapasitesinin Artırılmasına Yönelik Eşleştirme Projesi yer almaktadır. Ekipman alımı bileşenine ilişkin ihale çalışmaları tamamlanmış olup sistemler 2019 yılı ilk çeyreğinde teslim edilecektir. Hizmet alımı bileşeninin ihale çalışmaları ise sürdürülmektedir. Projenin eşleştirme bileşeni ise İtalya-İspanya

Konsorsiyumu ile 01.08.2018 tarihinde başlamış olup proje kapsamında 31.12.2018 itibariyle 11 faaliyet gerçekleştirilmiştir.

2018-2020 Programlaması

Proje Adı: Fikri Mülkiyet Haklarının (FMH) Sınırlarda Etkin Korunmasına Yönelik Ekipman Alımı
Bütçe: 4.900.000 euro
Sektör: İçişleri Alt Sektörü

Proje kapsamında IPA 2012 yılı programlamasında sonuçlandırılamayan ihale bileşeninde yer alan ihtiyaçların karşılanması hedeflenmektedir. Bu bağlamda, 3500 tablet bilgisayar ve 80 adet 2 tekerlekli araç alımı ile kurum içi farkındalık artırımı eğitimleri planlanmaktadır. Projeye ilişkin sektör değerlendirmesi sürmektedir.

Proje Adı: Tüketici Koruma Politikalarının Uygulanmasında Sivil Toplum Katılımının Güçlendirilmesi
Bütçe: 3.500.000 euro
Sektör: Sivil Toplum Alt Sektörü

Projenin amacı, tüketici dernek, vakıf ve federasyonları ile resmi faaliyet alanları itibariyle tüketicinin korunmasına ilişkin işlev ya da sorumluluk üstlenen diğer sivil toplum kuruluşlarının, Türkiye'de uygulayacakları tüketiciyi koruyucu projelere, bu proje teklifi kapsamında destek verilmesi suretiyle, tüketici politikasının katılımcı bir yaklaşımla ve tabana yayılmış bir işbirliği ve dayanışma anlayışı içerisinde geliştirilmesi ve güçlendirilmesidir. Projeye ilişkin sektör değerlendirmesi sürmektedir.

Proje Adı: Sosyal Kooperatifçilik Tanıtım, Eğitim, Geliştirilme ve Uygulama Projesi
Sektör: Sivil Toplum Alt Sektörü

Projenin amacı, engelliler, uzun süreli işsizler, göçmenler, eski hükümlüler gibi çalışma hayatından dışlanmış ya da dezavantajlı addedilen grupların kendi kendilerini istihdam etmeleri; böylelikle çalışma hayatına entegrasyonlarının sağlanması ve düzenli gelir elde etmeleri, devlet tarafından sunulan eğitim, sağlık, engelli bakım, çocuk bakım, hasta ve yaşlı bakım gibi kamusal hizmetlerin yeterli olmadığı bölgelerde bu hizmetlerin ihtiyaç sahipleri ve yakınları tarafından bizatihi sunulması ve işsizlik oranının yüksek olduğu ancak gerek kamu gerekse özel yatırımların yetersiz kaldığı bölgelerde istihdam edilmemiş işçilerin, ekonomik ve kültürel nedenlerle kadınların çalışma hayatına katılım oranının düşük olduğu bölgelerde genç kızlar ve ev hanımlarının bir araya gelerek kendilerine istihdam yaratmalarıdır.

Customs (Gümrükler) 2020 Programı ve TAIEX Mekanizması

AB ülkeleri ile AB'ye aday ülkelerdeki gümrük işlemlerinin modernize edilip olabildiğince standart hale getirilmesi, bu standartlar çerçevesinde en iyi uygulamaların geliştirilmesi ve gümrük idareleri arasındaki işbirliğinin artırılması amacını taşıyan ve ülkemiz ile Avrupa Komisyonu arasında 16 Temmuz 2014 tarihinde imzalanan anlaşmaya istinaden katılım sağlanan Customs 2020 Programı çerçevesinde eğitim, seminer ve çalışma ziyaretlerine Bakanlığımızın ilgili birimlerince 2018 yılında da katılım sağlanmıştır.

Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ)

2018 yılında uluslararası kuruluşların faaliyetlerinin etkin bir şekilde ve yerinde izlenebilmesi amacıyla, söz konusu kuruluşlar (DTÖ, G20, OECD, Birleşmiş Milletler bağlı kuruluşları ve diğer

uluslararası örgütler) tarafından düzenlenen toplantı ve diğer etkinliklere düzenli katılım ile ülkemizin temsili ve çıkarlarının savunulması sağlanmıştır.

Dünya Ekonomik Forumu (WEF) Yıllık Toplantısı ve Marjında Gerçekleştirilen DTÖ Gayrıresmi Bakanlar Toplantısı

23-26 Ocak 2018 tarihlerinde gerçekleştirilen WEF Davos Yıllık Toplantısı ile söz konusu toplantı marjında İsviçre'nin ev sahipliğinde mutat olarak gerçekleştirilen DTÖ Gayrıresmi Bakanlar Toplantısı'na katılım sağlanmıştır.

WEF Toplantısı'nda, WEF'in en üst düzey toplantısı olarak addedilen "Dünya Ekonomi Liderlerinin Gayrıresmi Toplantısı (IGWEL)" başlıklı iki adet toplantıya iştirak edilmiştir.

"Kimlik, Bütünleşme ve Göç" konulu IGWEL Toplantısı'nda, küresel boyutta giderek büyüyen göç dalgasının hem göçmenlerin anayurtlarında hem de mültecilere ev sahipliği yapan ülkelerde ne tür sorunlara yol açtığı ve ne gibi çözümlerin getirilebileceği, liderlerin bu konuda çözüm üretebilmesi için nasıl bir diyalog ortamının inşa edilmesi gerektiği, göçmenlerin entegrasyonu için ne gibi adımların atılabileceği ve bu kapsamda teknolojinin tüm paydaşlara nasıl faydalar sunabileceği konuları görüşülmüştür.

"Avrupa Birliği için Ortak Vizyonun Oluşturulması" konulu IGWEL Toplantısı'nda, Avrupa'da yaşlanan nüfus ve Dördüncü Sanayi Devrimi gibi akımların Avrupa'nın geleceğini nasıl etkileyeceği, Avrupa'nın geleceği için ne tür reformlara ihtiyaç duyulduğu, Brexit müzakereleri kapsamında AB üyesi ve üyesi olmayan ülkelerin neler yapabileceği konuları görüşülmüştür.

DTÖ Gayrıresmi Bakanlar Toplantısı

26 Ocak 2018 tarihinde gerçekleşen DTÖ Gayrıresmi Bakanlar Toplantısında ise katılımcı bakanlar DTÖ 11. Bakanlar Konferansı sonuçları ve çok taraflı ticaret sisteminin mevcut durumu hakkında görüşlerini paylaşmışlardır.

Çok taraflı görüşmelerin yanı sıra, İsviçre ve Lihtenştayn ile ikili görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

31 Mayıs 2018 tarihinde Paris'te gerçekleştirilen DTÖ Gayrıresmi Bakanlar Toplantısı'na katılım sağlanmıştır.

DTÖ Gayrıresmi Bakanlar Toplantısı'nda tüm üyeler genel olarak çok taraflı ticaret sisteminin daha ileriye götürülebilmesi için DTÖ'nün şeffaflık ilkesine uyulmasının önemli olduğunu, sisteme olan güvenin yeniden inşa edilebilmesi için ortak çalışmaya olan ihtiyacı, balıkçılık sübvansiyonları müzakerelerinin 2019'da bir anlaşma ile tamamlanması hedefinin umut verici olduğunu, Anlaşmazlıkların Halli Mekanizmasının Temyiz Organına panelist seçimi sorununun bir an önce bertaraf edilmesi gerektiğini vurgulamıştır. Çok taraflı görüşmelere ek olarak, Fransa ve Rusya ile ikili görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

Balıkçılık Sübvansiyonları Müzakereleri

DTÖ Balıkçılık Sübvansiyonları Müzakereleri ile balıkçılık faaliyetlerine sağlanan sübvansiyonlar için disiplinlerin belirlenmesi, iyileştirilmesi ve açıklığa kavuşturulması hedeflenmektedir. Bu kapsamda hâlihazırda devam eden müzakerelerde; yasadışı, kayıt dışı ve düzenlenmemiş (illegal, unreported and unregulated - IUU) balıkçılığa, aşırı avlanmış stoklara yönelik sürdürülen faaliyetlere sağlanan ve

kapasite artışına neden olan sübvansiyonlara disiplinler getirilmesi öngörülmektedir.

2017 yılından itibaren müzakerelerin hız kazandığı Balıkçılık Sübvansiyonları Müzakerelerinde taslak anlaşma metni üzerinden görüşmeler devam etmektedir. Bu kapsamda 11-14 Haziran 2018 ve 24-28 Eylül 2018 tarihlerinde Cenevre'de yapılan müzakere turlarına teknik düzeyde katılım sağlanmıştır. Müzakerelerin 2020 yılında yapılacak DTÖ Bakanlar konferansına kadar sonuçlandırılması hedeflenmektedir.

G20 Ticaret ve Yatırım Bakanları Toplantısı

G20 Ticaret ve Yatırım Bakanları Toplantısı, 14 Eylül 2018 tarihinde Arjantin'in Mar del Plata şehrinde gerçekleştirilmiştir. Söz konusu toplantıya, Sayın Bakanımız başkanlığında bir heyetle iştirak edilmiştir. Toplantıda, "Gıda ve Tarımsal Küresel Değer Zincirleri ve Yeni Sanayi Devriminin Ticaret ve Yatırım Boyutları" ile "Uluslararası Ticarette Son Dönemde Yaşanan Gelişmeler Üzerine G20 Diyaloğu" hususları ele alınmıştır.

G20 Liderler Zirvesi

G20 Liderler Zirvesi, 30 Kasım-1 Aralık 2018 tarihlerinde Arjantin'in başkenti Buenos Aires'te gerçekleştirilmiştir. Söz konusu zirveye katılım sağlayan Sayın Cumhurbaşkanımıza, Sayın Bakanımız başkanlığında bir heyetle eşlik edilmiştir. Söz konusu zirvede, küresel ekonomi, uluslararası ticaret, uluslararası finans ve vergi, iklim sürdürülebilirliği, altyapı, enerji dönüşümü, gıda güvenliği, çalışma hayatının geleceği, kadının güçlendirilmesi, sürdürülebilir kalkınma hususları ele alınmıştır.

Çelik Kapasite Fazlasına İlişkin G20 Küresel Forumu (GFSEC) Bakanlar Toplantısı

GFSEC Bakanlar Toplantısı, 20 Eylül 2018 tarihinde Paris'te gerçekleştirilmiştir. Toplantıya, OECD Nezdinde Türkiye Daimi Temsilciliği ve Bakanlığımız İhracat Genel Müdürlüğü yetkilileri katılmıştır. Söz konusu toplantıda, bir Bakanlar Raporu kabul edilmiştir. Raporda, çelik sektöründe fazla kapasiteye yol açan sübvansiyonların ve diğer desteklerin kaldırılması amacına yönelik olarak Berlin Bakanlar Raporu'nda yer alan politika önlemlerinin hızlıca ve etkin şekilde uygulanmasının önemi teyit edilmiştir. GFSEC, önümüzdeki dönemde G20 Dönem Başkanı Japonya'nın başkanlığında çalışmalarına devam edecektir.

OECD İstanbul Merkezi

OECD İstanbul Merkezi'nin Açılmasına ilişkin Mutabakat Zaptı 31 Mayıs 2018 tarihinde Paris'te imzalanmıştır. Merkez'in, 2019 yılı içinde faaliyetlerine başlaması öngörülmektedir. Merkez, gelişme yolundaki ülkelerin GYÜ politikalarının Türkiye ve diğer başarılı reform uygulayıcısı ülkelerin deneyimleri ışığında iyileştirilmesi ve OECD üyesi ülkelerdeki iyi uygulamaların OECD üyesi olmayan GYÜ'lere de aktarılabilmesi gibi amaçlarla çalışmalar yürütecektir. Merkezin özellikle Orta Doğu, Orta Asya, Kuzey Afrika ve Balkanlar'da yer alan GYÜ'ler için faydalı olacağı değerlendirilmektedir.

Bölgesel Kuruluşlar ile İlişkiler

2018 yılında, bölgesel ilişkilerimiz kapsamında bir toplantıya ev sahipliği yapılmış ve birçok toplantıya katılım sağlanmıştır. Gelişen Sekiz Ülke Teşkilatı (D-8) Gözetim Komitesi 5. Toplantısına ev sahipliği yapılmış ve bu toplantıda başta D-8 Tercihli Ticaret Anlaşması olmak üzere D-8 gündemimdeki ticari konular teknik düzeyde ele alınmıştır.

Bölgesel ilişkilerimiz bağlamında yaşanan önemli bir gelişme İslam İşbirliği Teşkilatı Tercihli Ticaret Sistemi'nin (TPS-OIC) uygulamaya konulabilmesi için gerekli bir prosedür olan taviz listelerinin güncellenmesi sürecinin tamamlanmış olmasıdır. Böylece TPS-OIC uygulamaya koyma aşamasına gelmiştir. Bu gelişme haricinde 2018 yılı içerisinde gerçekleştirilen İSEDAK Ticaret Çalışma Grubu 11. ve 12. Toplantılarına, İSEDAK 6' ıncı Odak Noktaları Toplantısı'na, İSEDAK 34. İzleme Komitesi Toplantısına ve İSEDAK 34. Bakanlar Toplantısına katılım sağlanmıştır.

Ülkemizin üyesi olduğu diğer iki bölgesel kuruluş olan Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (KEİ) ve Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) çatısı altında da çalışmalarımız devam etmiştir. Bu kapsamda KEİ Ticaret ve Ekonomik Kalkınma Çalışma Grubu Toplantısı ile EİT Bölgesel Planlama Konseyi 29. Toplantısı' na katılım sağlanmıştır.

Anlaşmazlıkların Çözümlenmesi

DTÖ Anlaşmazlıkların Halli Mekanizması (AHM) DTÖ üyesi ülkeler arasındaki anlaşmazlıkların en kısa sürede ve kesin olarak çözüme ulaştırılmasını amaçlamaktadır. Mekanizma, sadece devletler arasındaki ticari anlaşmazlıklara uygulanabilmektedir; şahıslar veya firmalar arasındaki ticari anlaşmazlıklar mekanizma dışında kalmaktadır. AHM, anlaşmazlıkların çözümü yolunda bugüne kadar büyük bir başarı göstermiştir. Ülkemizin dünya ticaretindeki payı arttıkça Ülkemiz AHM'yi de daha etkin kullanır hale gelmiştir. Halihazırda ülkemizin taraf olduğu beş uyuşmazlığa ilişkin dava süreçleri devam etmektedir.

Fas – Sıcak Haddelenmiş Sac Ürünleri

Fas tarafından ülkemiz menşeli sıcak haddelenmiş sac ürünlerine karşı uygulanan anti-damping önlemi ile ilgili olarak ülkemizin talebi doğrultusunda, DS513 simgeli Fas-Sıcak Haddelenmiş Sac anlaşmazlığını ele almak üzere 20 Şubat 2017 tarihli Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) Anlaşmazlıkların Halli Organı (AHO) toplantısında panel kurulmuş, dava süreci 2018 yılında da devam etmiştir.

ABD – Petrol ve Sondaj Boruları

ABD tarafından ülkemiz menşeli hat borular, karbon kaynaklı tüp ve borular, kesiti dikdörtgen kalın karbon kaynaklı çelik tüp ve borular ile petrol ve sondaj boruları ithalatına yönelik uygulanan sübvansiyona karşı telafi edici önlemlerle ilgili olarak 19 Haziran 2017 tarihinde DTÖ Anlaşmazlıkların Halli Mekanizması kapsamında panel kurulmuş, dava süreci 2018 yılında da devam etmiştir.

ABD'nin Çelik ve Alüminyuma Getirdiği Ek Vergilere Karşı Başlatılan Dava Süreci

Amerika Birleşik Devletleri (ABD) tarafından 23 Mart 2018 tarihinden itibaren, neredeyse tüm ülkelere uygulanmaya başlanan, çelikte %25 ve alüminyumda %10 olan ek gümrük vergilerinin kaldırılması için, ülkemiz tarafından 15 Ağustos 2018 tarihinde DTÖ Anlaşmazlıkların Halli Mekanizması kapsamında ABD'ye karşı danışma talebinde bulunulmuştur. Böylelikle dava süreci başlatılmıştır.

ABD ile danışma toplantısı 10 Ekim 2018 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Öngörüldüğü üzere ABD, danışma toplantısında uzlaşmacı bir yaklaşım içinde yer almamıştır. Bu sebeple 29 Ekim 2018 tarihli Anlaşmazlıkların Halli Organı (AHO) toplantısında, ülkemizce, uyuşmazlıkla ilgili olarak Panel kurulması talebinde bulunulmuştur. Panel 21 Kasım 2018 tarihinde gerçekleştirilen AHO Toplantısında kurulmuştur.

Section 232 Önlemine Karşı Alınan Misilleme Önlemimizle İlgili ABD'nin Başlattığı Dava Süreci

Amerika Birleşik Devletleri (ABD) tarafından, 23 Mart 2018 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere, çelik ve alüminyum ithalatına uygulanmaya başlanan ek gümrük vergilerine karşılık olarak ülkemizce misilleme önlemi yürürlüğe konmuştur.

Ülkemizin almış olduğu misilleme önlemleri ABD tarafından DTÖ'de şikâyet konusu yapılmış ve ülkemiz, 16 Temmuz 2018 tarihinde ABD tarafından danışmalara davet edilmiştir.

ABD ile danışma toplantısı 29 Ağustos 2018 tarihinde Cenevre'de gerçekleştirilmiş ve Bakanlığımızdan bir heyet ile toplantıya iştirak edilmiştir. Toplantıda uyuşmazlıkla ilgili bir uzlaşıya varılamamıştır. Diğer yandan ABD, 18 Ekim 2018 tarihinde, ülkemizce 13 Ağustos 2018 tarihinde genişletilen misilleme önlemiyle ilgili olarak ek danışma talebinde bulunmuştur. 14 Kasım 2018 tarihinde ABD ile ek danışma toplantısı gerçekleştirilmiştir. Uyuşmazlığa ilişkin Panel 2018 yılı içerisinde kurulmamıştır.

Tayland'ın Ülkemize Karşı Başlattığı, Klimalara Konan İGV'yi Konu Edinen Anlaşmazlık

Tayland tarafından, alaşımsız sıcak haddelenmiş yassı çelik ürünlerinde 7 Haziran 2017'den beri ülkemize yönelik uygulanan ek vergilere karşı, 841510 AS Kodlu klimalarda 3 Ağustos 2017 tarihinden geçerli olmak üzere ülkemizce %9.27 oranında ek vergi uygulanmaya başlanmıştır. Tayland yalnızca kendisine karşı uygulanan bahse konu ek verginin DTÖ Anlaşmalarına uygun olmadığını iddia ederek ülkemizi 4 Aralık 2018 tarihinde danışmaya çağırarak dava sürecini başlatmıştır.

Pazara Giriş Engelleri

İhracatçılarımızın yurtdışı pazarlarda karşılaştıkları pazara giriş engellerine çözüm üretmek amacıyla kurulan "Pazara Giriş Komitesi" altında faaliyet gösteren "Pazara Giriş Engelleri (PGE) Çalışma Grubu", 2009 yılından bu yana faaliyetlerini sürdürmektedir.

Pazara giriş engellerinin kaldırılmasında, ihracatçılarımızın çözüm yolları hakkında bilgi sahibi olmaları önem arz etmektedir. Bu kapsamda 2018 yılında, Mersin, Adana, Kayseri, Nevşehir, Niğde, İstanbul, Giresun, Ordu, Samsun, İzmir, Aydın, Muğla, Ereğli, Bolu, Kocaeli, Artvin, Hopa, Rize, Trabzon, Çanakkale, Balıkesir, Kütahya, Bilecik ve Eskişehir olmak üzere toplam 24 merkezde "Pazara Giriş Engelleri ve Çözüm Yolları" konulu sunumlar gerçekleştirilmiştir.

2016 başlayan Mısır Üretici Kayıt Sistemi sorununa ilişkin girişimlerimiz devam etmiş, 2018 yılı ilk yarısında tıkanma yaşanan süreç yeniden gündeme taşınarak ivedi beklentilerimiz Mısır tarafına iletilmiştir.

Ticaretin Kolaylaştırılması Anlaşması

Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) Ticaretin Kolaylaştırılması Anlaşmasının bir yükümlülüğü olarak (mülga) Ekonomi Bakanlığı ile (mülga) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı eş başkanlığında kurulan Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu 2018 yılında çalışmalarını sürdürmüştür.

Bu kapsamda, Kurul tarafından hazırlanan Ticaretin Kolaylaştırılması Türkiye Stratejisi ve Beş Yıllık Eylem Planı (2018-2022) 8 Mart 2018 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilen Genel Kurul 3. toplantısında Ticaretin kolaylaştırılması Kurulu kabul edilmiş ve Eylem Planının hayata geçirilmesi için çalışmalara başlanmıştır.

Hizmet Ticareti ile İlgili Faaliyetler

DTÖ Bünyesindeki Çalışmalar (Hizmetler Ticareti Konseyi ve Alt Organları) ve Diğer Uluslararası Kuruluşlardaki Faaliyetler

2018 mart, mayıs, eylül, ekim ve aralık aylarında gerçekleştirilen DTÖ Hizmet Ticareti Konseyi (CTS) çalışmalarına aktif katılım sağlanmıştır.

Öte yandan, CTS altında görüşülen ulusal toplantılarına katılım sağlanarak ülkemiz pozisyonuna ilişkin müdahalelerde bulunulmuş, Genel Konsey altında görüşülen ve 23-26 Ocak 2019 tarihlerinde gerçekleştirilecek Davos Dünya Ekonomi Forumu marjında düzenlenecek olan Gayriresmî DTÖ Bakanlar Konferansında Sayın Bakanımızca imzalanarak resmi metin müzakerelerine başlanması planlanan e-ticaret çalışmalarına aktif katılım sağlanmıştır.

Serbest Ticaret Anlaşmaları Kapsamındaki Hizmet Ticareti Müzakereleri

25 Şubat 2015 tarihinde Seul'da imzalanan ve ülkemizin bir STA kapsamında sonuçlandırdığı ilk hizmet ticareti müzakeresi olan Türkiye - Güney Kore Hizmet Ticareti ve Yatırımlar Anlaşması'nın iç onay süreci tamamlanmış ve Anlaşma, 1 Ağustos 2018 tarihi itibariyle yürürlüğe girmiştir.

EFTA ülkeleri ile mevcut Serbest Ticaret Anlaşmamıza hizmet ticareti bölümü eklenmesine ilişkin müzakerelerin tamamlanmasının ardından revize anlaşma, 25 Haziran 2018 tarihinde imzalanmıştır.

Türkiye ile Japonya arasında hizmet ticareti, yatırımlar ve kamu alımlarının da dâhil edildiği kapsamlı bir Serbest Ticaret Anlaşması imzalanması amacıyla 2014 yılı sonunda başlatılan görüşmelere devam edilmiş ve bu yıl düzenlenen sekiz, dokuz ve on birinci tur müzakerelerde hizmet ticareti konuları da görüşülmüştür.

Rusya Federasyonu ile ülkemiz arasında sürdürülen Hizmet Ticareti ve Yatırım Anlaşması (HTYA) müzakerelerine Haziran, Ekim, Kasım aylarında düzenlenen bir dizi video konferans ile devam edilmiştir.

Türkiye-Malezya STA'sının hizmet ticareti başlıklarını içerecek şekilde güncellenmesi amacıyla Kuala Lumpur ve Ankara'da düzenlenen I. ve II. tur müzakerelere katılım sağlanmıştır.

Türkiye-Karadağ STA'sının hizmet ticareti başlıklarını içerecek şekilde güncellenmesi amacıyla gerçekleştirilen I. ve II. tur müzakereler ile video konferanslara katılım sağlanmıştır. Revize anlaşma, 3 Aralık 2018 tarihinde Podgoritsa'da iki ülke heyet başkanlarınca paraflanmıştır.

Türkiye ile Kazakistan arasında kapsamlı bir Hizmet Ticareti Anlaşması müzakerelerine başlanması amacıyla, 15 Haziran 2018'de Astana'da istikşafi görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

E-Ticaret Semineri

Ülkemizin e-ticaret alanındaki mevcut durumu ile potansiyelinin tartışıldığı, Dünya Ticaret Örgütü bünyesinde sürdürülen e-ticaret tartışmalarının arka planı ve gelinen aşamadaki son duruma ilişkin bilgilendirmenin yapıldığı E-Ticaret Semineri 14-15 Kasım 2018 tarihlerinde DTÖ ve Uluslararası Ticaret Merkezi (ITC) konuşmacılarının da katılımlarıyla gerçekleştirilmiştir. Seminere kamu, özel sektör, STK ve üniversitelerden 200 kişi katılmıştır.

AB ile Kurumsal İlişkilerimiz

Gümrük Birliği Ortak Komitesi toplantıları ve Avrupa Komisyonu yetkilileri ile yapılan ikili teknik toplantılar vasıtasıyla, Türkiye-AB Gümrük Birliği' nin işleyişinde karşılaşılan sorunların çözüme kavuşturulması yönünde girişimler devam etmiştir. Bu çerçevede, Gümrük Birliği'nin düzgün işleyişinin temini amacıyla oluşturulan Türkiye-AB Gümrük Birliği Ortak Komitesi' nin (GBOK) 35. Dönem Toplantısı 16-17 Mayıs 2018 tarihlerinde Ankara'da gerçekleştirilmiştir.

Türkiye-AB Ortaklık Organları kapsamında, Ortaklık Komitesi' nin 28 Kasım 2017 tarihinde Brüksel'de gerçekleştirilen 126. dönem toplantısına, 26 Nisan 2018 ve 20 Aralık 2018 tarihinde gerçekleştirilen Karma Parlamento Komisyonu' nun 77. ve 78. Dönem Toplantılarına, 20 Şubat 2018 tarihinde Adana'da gerçekleştirilen Karma İstişare Komitesi'nin 37. Dönem Toplantısına Bakanlığımız görev alanına giren hususlar itibarıyla gerekli katkı ve katılım sağlanmıştır.

AB'nin Danışma ve Karar Alma Mekanizmalarına Katılım

Gümrük Birliği' nin tesis edilmesinden bu yana, ülkemiz uzmanlarının Gümrük Birliği' nin işleyişi ile ilgili olan 104 civarında teknik komite/çalışma grubuna katılımı sağlanmıştır. Gümrük Birliği ile doğrudan ilgili alanlarda, ilgili Bakanlıklarımız ile koordinasyon halinde hazırlanan "katılım talep edilen komiteler listesi" düzenli aralıklar ile Avrupa Komisyonu' na iletilmektedir. Gümrük Birliği' nin güncellenmesi süreci ile ülkemizin, AB'nin Ortak Ticaret politikasının şekillendirildiği Ticaret Politikası Komitesi (TPC) dâhil olmak üzere, AB' nin Gümrük Birliği ile ilgili Komite ve bağımsız ajanslarına katılım sağlaması amaçlanmaktadır.

Gümrük Birliği'nin İşleyişine İlişkin Sorunların Çözümüne Yönelik Toplantılar

- Avrupa Birliği Adalet Divanı'nın (ABAD) Macaristan'a ilişkin Kararı kapsamında karayolu kotalarına ilişkin AB ve AB üyesi ülkeler nezdinde atılacak adımlara yönelik ulusal bir strateji oluşturulmasını teminen 16 Ocak 2018 tarihinde ilgili kurum/kuruluşlarla bir toplantı yapılmıştır.
- 13 Mart 2018 tarihinde, Avrupa İlaç Endüstrileri ve Sanayicileri Federasyonu (EFPIA) ve Araştırmacı İlaç Firmaları Derneği (AİFD) temsilcileri ile gerçekleştirilen görüşmeye katılım sağlanmıştır.
- 15 Mart 2018 tarihinde, Türkiye Alüminyum Sanayicileri Derneği (TALSAD) ile ABD'nin çelik ve alüminyum ithalatında ilave vergi uygulanmasına ilişkin kararının Türk alüminyum sektörünün AB'ye ihracatı üzerinde olası etkilerinin ele alınması amacıyla ilgili Genel Müdürlüklerin katılımıyla bir toplantı gerçekleştirilmiştir.
- 28 Mart 2018 tarihinde Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu Ticaret ve AB Politikaları Bölüm Başkanı ile ikili ticari ilişkilerin el alındığı bir görüşme gerçekleştirilmiştir.
- 29 Mart 2018 tarihinde karayolu taşıtlarımıza uygulanan kısıtlamalara ilişkin AB ve AB üyesi ülkeler nezdinde atılacak adımlara yönelik ilgili kurum/kuruluşlarla bir değerlendirme toplantısı yapılmıştır.
- 14 Mayıs 2018 tarihinde Dış Ticarette Risk Esaslı Kontrol Sistemi (TAREKS) kapsamında Avrupa Komisyonu yetkilileri ile bir toplantı gerçekleştirilmiştir.
- 6 Haziran 2018 tarihinde Ülkemiz AB'nin GTS Rejimine uyumu konusunda Bakanlığımız ile bir toplantı gerçekleştirilmiştir.

Gümrük Birliği'nin Güncellenmesine İlişkin Üst Düzey ve Teknik Görüşmeler

Gümrük Birliği'nin işleyişinin iyileştirilmesi, tarım tavizlerinin karşılıklı olarak geliştirilmesi, AB ile tercihli ticari ve ekonomik ilişkilerin kamu alımları ve hizmetleri kapsayacak şekilde genişletilmesine yönelik olarak 2014 Ocak ayında başlatılan Gümrük Birliği'nin güncellenmesi sürecinde teknik ve üst düzey görüşmelere 2018 yılında da devam edilmiştir.

Bu kapsamda;

- Türkiye-AB ticari ve ekonomik ilişkileri ile Gümrük Birliği' nin güncellenmesi sürecini ele almak üzere, Sayın Bakanımız başkanlığında Avrupa Birliği üyesi ülkelerin Büyükelçileri ile 19 Ocak 2018 tarihinde Ankara' da bir toplantı düzenlenmiştir.
- 7 Şubat 2018 tarihinde Gümrük Birliği' nin güncellenmesi süreci ile ikili ticari ve ekonomik ilişkilerin ele alınmasını teminen, AB Dönem Başkanı Bulgaristan'a Sayın Bakanımız tarafından bir çalışma ziyareti gerçekleştirilmiştir.
- 20 Şubat 2018 tarihinde Türkiye-AB Karma İstişare Komitesi (KİK)' nin 37. toplantısında "Türkiye-AB Gümrük Birliği' nin Güncellenmesi" başlıklı oturumda bir konuşma gerçekleştirilmiştir.
- Avrupa Komisyonu Ticaret Genel Müdürlüğü Direktörü Ignacio Garcia Bercero ve Genişleme Genel Müdürlüğü Direktörü Myriam Ferran ile 19 Mart 2018 tarihinde Gümrük Birliği'nin güncellenmesi ve ikili ticari ve ekonomik ilişkilerin ele alınmasını teminen görüşmeler gerçekleştirilmiştir.
- Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından Türkiye-Avrupa Birliği Liderler Toplantısı' na katılmak üzere 26 Mart 2018 tarihinde Bulgaristan' ın Varna şehrine bir ziyaret gerçekleştirilmiş olup, anılan ziyarette Sayın Cumhurbaşkanımıza eşlik edilmiştir.
- Sayın Bakanımız tarafından, 1 Nisan 2018 tarihinde İstanbul' da Gümrük Birliği' nin güncellenmesi süreci ile ikili ticari ve ekonomik ilişkilerin ele alınmasını teminen Bulgar Ekonomi Bakanı ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir.
- 10 Nisan 2018 tarihinde Sayın Bakanımız tarafından Gümrük Birliği' nin güncellenmesi süreci ile ikili ticari ve ekonomik ilişkilerin ele alınmasını teminen Fransa 'nın Ekonomi Bakanı ve AB ve Dışişlerinden Sorumlu Devlet Bakanı ile Paris' te ikili görüşmeler gerçekleştirilmiştir.
- 19 Nisan 2018 tarihinde AB Türkiye Delegasyonu tarafından organize edilen ve AB üyesi ülkelerin ekonomi ve ticaret müşavirlerinin katıldığı toplantıda "Gümrük Birliği'nin Güncellenmesi ve Türkiye 'nin Serbest Ticaret Anlaşmaları" başlıklı bir konuşma yapılmıştır.
- Türkiye-AB Karma Parlamento Komisyonu'nun 26 Nisan 2018 tarihli 77. Dönem Toplantısı' nda Bakanlığımızca Gümrük Birliği' nin Güncellenmesi sürecine yönelik bir konuşma gerçekleştirilmiştir.
- 13 Eylül 2018 tarihinde Sayın Bakanımız ile AB Ticaret Komiseri arasında Arjantin' de düzenlenen G20 Ticaret ve Yatırım Bakanları Toplantısı marjında Gümrük Birliği 'nin güncellenmesi ile ikili ticari ve ekonomik ilişkilerin ele alınmasını teminen bir görüşme gerçekleştirilmiştir.
- Sayın Bakanımız tarafından, 13 Eylül 2018 tarihinde Arjantin' de düzenlenen G20 Ticaret ve Yatırım Bakanları Toplantısı marjında Gümrük Birliği'nin güncellenmesi süreci ile ikili ticari ve ekonomik ilişkilerin ele alınmasını teminen Fransa' nın AB ve Dışişlerinden Sorumlu Devlet Bakanı Jean Baptiste Lemoyne ile bir görüşme gerçekleştirilmiştir.
- 20 Aralık 2018 tarihinde Türkiye-AB Karma Parlamento Komisyonu' nun 78. Dönem Toplantısı' nda Bakanlığımızca Gümrük Birliği 'nin Güncellenmesi sürecine yönelik bir konuşma gerçekleştirilmiştir.

Gümrük Birliği'nin Güncellenmesi Süreci Müzakere Hazırlık Çalışmaları

"Gümrük Birliği'nin Güncellenmesi" süreci kapsamında, ilgili Kurumlar, Sivil Toplum Kuruluşları ve özel sektör temsilcileri ile yürütülen iç istişare sürecine devam edilmiştir.

Bu kapsamda;

- Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) bünyesinde faaliyet gösteren Türkiye Dayanıklı Tüketim Malları Meclisi' nin 26 Ocak 2018 tarihli toplantısında Gümrük Birliği'nin güncellenmesi ve güncel gelişmeler hakkında bir sunuş gerçekleştirilmiştir.
- 21 Mart 2018 tarihinde Türkiye-AB Karma Parlamento Komisyonu Başkanlık Divanı Üyelerine "Türkiye-AB Gümrük Birliği'nin Güncellenmesi" sürecine ilişkin bir sunum yapılmıştır.
- 16 Nisan 2018 tarihinde Türkiye-AB Karma Parlamento Komisyonu Üyelerine "Türkiye-AB Gümrük Birliği'nin Güncellenmesi" sürecine ilişkin bir sunum yapılmıştır.
- Türk Metal Sendikası ile İtalyan İşçi Sendikası Konfederasyonu (CISL)'na bağlı Metal Sendikası (FIM) tarafından 9-12 Mayıs 2018 tarihlerinde Didim'de düzenlenen "Avrupa Akdeniz Sanayi Politikaları Konferansı' nda "Türkiye-Avrupa Birliği Gümrük Birliği ve Metal Sektörüne Olan Etkisi" başlıklı bir sunum yapılmıştır.
- Gümrük Birliği' nin güncellenmesine ve önümüzdeki dönemde gerçekleştirilmesi öngörülen faaliyetlere ilişkin değerlendirmelerde bulunmak üzere TÜSİAD ile 6 Eylül 2018 tarihinde bir istişare toplantısı gerçekleştirilmiştir.
- Gümrük Birliği' nin güncellenmesine ve önümüzdeki dönemde gerçekleştirilmesi öngörülen faaliyetlere ilişkin değerlendirmelerde bulunmak üzere Sivil Toplum Kuruluşlarının temsilcileri ile 6-7 Eylül 2018 tarihlerinde istişare toplantıları gerçekleştirilmiştir.
- Gümrük Birliği' nin güncellenmesine ve önümüzdeki dönemde gerçekleştirilmesi öngörülen faaliyetlere ilişkin değerlendirmelerde bulunmak üzere Sanayi, Ticaret, Ticaret ve Sanayi Odaları' nın temsilcileri ile 19 Eylül 2018 tarihinde bir istişare toplantısı gerçekleştirilmiştir
- Gümrük Birliği' nin güncellenmesine ve önümüzdeki dönemde gerçekleştirilmesi öngörülen faaliyetlere ilişkin değerlendirmelerde bulunmak üzere İhracatçı Birlikleri' nin temsilcileri ile 25 Eylül 2018 tarihinde bir istişare toplantısı gerçekleştirilmiştir.
- 18 Ekim 2018 tarihinde Türkiye-AB Karma Parlamento Komisyonu Üyelerine "Türkiye-AB Gümrük Birliği' nin Güncellenmesi" sürecine ilişkin bir sunum yapılmıştır.
- 26 Kasım 2018 tarihinde gerçekleştirilen 9. Boğaziçi Zirvesi kapsamında "Türkiye-AB Gümrük Birliği'nin Güncellenmesi" başlıklı panele konuşmacı olarak katılım sağlanmıştır.
- 11 Aralık 2018 tarihinde Ege Sanayicileri ve İşadamları Derneği (ESİAD) tarafından düzenlenen "AB Ticaret Politikası ve Sonuçları" başlıklı konferansta Türkiye-AB Ticari İlişkileri kapsamında bir konuşma yapılmıştır.
- 7 Mart 2018 tarihinde ilgili kurum ve kuruluşlar ile elektronik ticaret konusunda bir istişare toplantısı gerçekleştirilmiştir.

Katılım Müzakereleri

AB katılım müzakereleri çerçevesinde, koordinasyonu Bakanlığımızca yürütülen fasıllar başta olmak üzere muhtelif başlıklarda müzakerelerin açılması ve yürütülmesi sürecine, başta açılış kriterlerinin karşılanmasına yönelik çalışmalar olmak üzere gerekli katkı sağlanmıştır. Avrupa Komisyonu tarafından hazırlanmakta olan "2018 Yılı Türkiye Raporu" na ilişkin olarak gerekli katkı sağlanmıştır.

Katılım müzakerelerini sürdürmekte olan ülkemizi yakından ilgilendiren AB Ticaret Politikası ve AB Genişleme Politikası kapsamında geliştirilen stratejiler yakından takip edilmiş, bu kapsamda

hazırlanan bilgilendirici mahiyette notlar Bakanlığımız web sayfasında yayımlanmıştır.

Gümrük Birliği, katılım müzakereleri ve genel mevzuat uyumu kapsamında; ortak ticaret politikası, ortak rekabet politikası, devlet yardımları, teknik mevzuat, kamu alımları, fikri mülkiyet hakları ve sanayi politikası alanları yakından takip edilmiş ve söz konusu alanlarda gerek Bakanlığımız birimleri gerekse ilgili Bakanlıklar arasında bilgi akışı ve koordinasyon sağlanmıştır.

Bu itibarla, AB' ye katılım sürecine ilişkin olarak 19 Haziran 2018 tarihinde Brüksel'de gerçekleştirilen 2 no.lu İç Pazar ve Rekabet Komitesi toplantısına katılım sağlanmıştır.

Serbest Ticaret Anlaşmaları

Türkiye, AB ile olan Gümrük Birliği ilişkisi çerçevesinde ticaret politikasını AB'nin Ortak Ticaret Politikası ile uyumlu hale getirmek amacıyla, Serbest Ticaret Anlaşmaları da (STA) dâhil olmak üzere, AB'nin tercihli gümrük rejimine uyum sağlamaktadır. Bu itibarla ülkemiz, AB'nin STA imzaladığı ülkeler ile karşılıklı yarar temelinde STA' lar akdetmektedir.

Bugüne kadar, ülkemizce 36 STA imzalanmış olup bunlardan Merkezi ve Doğu Avrupa ülkeleriyle akdedilmiş olan 11 STA, bu ülkelerin AB üyelikleri nedeniyle feshedilmiştir. Geriye kalanlardan 20 STA (EFTA, İsrail, Makedonya, Bosna ve Hersek, Filistin, Tunus, Fas, Suriye[2], Mısır, Arnavutluk, Gürcistan, Karadağ, Sırbistan, Şili, Morityus, Güney Kore, Malezya, Moldova, Faroe Adaları ve Singapur) hâlihazırda yürürlüktedir[3]. Türkiye ile Güney Kore arasındaki STA kapsamında imzalanan "Yatırım Anlaşması" ve "Hizmet Ticareti Anlaşması" ise 1 Ağustos 2018 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiştir. Öte yandan, Lübnan, Kosova, Sudan, Venezuela ve Katar STA'ları iç onay süreçlerinin tamamlanmasını müteakip yürürlüğe girecektir.

Mevcut STA' ların güncellenmesi ve kapsamlarının genişletilmesine yönelik olarak Sırbistan, EFTA, Bosna-Hersek ve Karadağ ile yürütülen müzakereler tamamlanmış olup Sırbistan ve EFTA STA' sı kapsamında anlaşma sağlanan metinler imzalanmıştır. Ayrıca, Gürcistan, Malezya ve Moldova ile yürütülen müzakerelerin yakın zamanda sonuçlandırılması; Makedonya ile ise kısa zamanda müzakerelere başlanması hedeflenmektedir.

Diğer taraftan; 17 ülke/ülke grubu ile resmi olarak başlatılmış bulunan STA müzakereleri kapsamında 9 ülke (Ukrayna, Peru, Kolombiya, Ekvator, Meksika, Pakistan, Japonya, Tayland, Endonezya) ile müzakereler aktif bir şekilde sürdürülmektedir. Müzakere sürecinde olan diğer ülke/ülke grupları (Cibuti, Kongo Demokratik Cumhuriyeti, Kamerun, Çad, Seyşeller, Körfez İşbirliği Konseyi, Libya, MERCOSUR) ile de söz konusu süreçlerin hızlandırılmasına ilişkin çalışmalar yürütülmektedir. Ayrıca, 8 ülke/ülke grubu (ABD, Kanada, Hindistan, Vietnam, Orta Amerika Ülkeleri, Afrika Karayip Pasifik Ülkeleri, Cezayir ve Güney Afrika Cumhuriyeti) nezdinde de STA müzakerelerine başlama girişiminde bulunulmuştur.

Buna ilaveten, AB'den ayrılma sürecinde olan İngiltere ile kısa vadede mevcut pazara giriş avantajların korunmasına, orta-uzun vadede ise geniş ve kapsamlı bir STA akdedilmesine yönelik görüşmeler sürdürülmektedir.

[2] Türkiye ile Suriye Arasında Serbest Ticaret Alanı Tesis Eden Ortaklık Anlaşması 6 Aralık 2011 tarihinde askıya alınmıştır.

[3] 1 Aralık 2009 tarihinde imzalanarak 1 Mart 2011 tarihinde yürürlüğe giren Türkiye-Ürdün Serbest Ticaret Anlaşması, 22 Kasım 2018 tarihinde yürürlükten kaldırılmıştır.

Avrupa-Akdeniz Ortaklığı

1995 Barselona Süreci ile başlayan ve 2008 Akdeniz İçin Birlik oluşumu ile devam eden Avrupa-Akdeniz Ortaklığı (EUROMED) kapsamında, Avrupa-Akdeniz bölgesinde bir Serbest Ticaret Alanı oluşturulması çalışmaları çerçevesinde ülkemiz bölge ülkelerinden Cezayir haricindeki tüm ülkeler ile Serbest Ticaret Anlaşmaları imzalamıştır. Avrupa-Akdeniz Ortaklığı kapsamında yürütülen diğer faaliyetler aşağıda listelenmiştir:

- 8 Şubat 2018 tarihinde gerçekleştirilen Pan-Avrupa-Akdeniz 7. Ortak Komite Toplantısı' na katılım sağlanmıştır.
- 19 Mart 2018 tarihinde Akdeniz için Birlik süreci kapsamında Brüksel' de yapılan 10. Ticaret Bakanları Konferansı' na katılım sağlanmıştır.
- 22 Mayıs 2018 tarihinde gerçekleştirilen Pan-Avrupa-Akdeniz Çalışma Grubu 27. Dönem Toplantısı' na katılım sağlanmıştır.
- 5 Temmuz 2018 tarihinde Barselona' da yapılan Euromed Ticaret ve Yatırımın Kolaylaştırılması Mekanizması 5.Temas Kişileri Toplantısı' na katılım sağlanmıştır.
- 17-18 Aralık 2018 tarihlerinde PAAMK Çalışma Grubunun 28. dönem toplantısına katılım sağlanmıştır.

Dünya Ticaret Örgütü-Bölgesel Ticaret Anlaşmaları

19-20 Haziran 2018 tarihlerinde, Dünya Ticaret Örgütü bünyesinde oluşturulan Bölgesel Ticaret Anlaşmaları Komitesi'nin, Avrupa Birliği(AB)-Kanada, Kanada-Ukrayna ve Kosta Rika-Kolombiya STA'ları ile AB-San Marino Gümrük Birliği' nin incelendiği 89. toplantısına katılım sağlanmıştır.

Bölgesel Kuruluşlar ve Üçüncü Ülkelerle İlişkiler

AB ve STA ülkeleri dışında kalan 3. ülkelerle ilişkiler, KKTC Ortak Komite Toplantıları, ECOTA ve KEI kapsamında gerçekleştirilen faaliyetler yakından takip edilmekte ve söz konusu ilişkiler kapsamında gerçekleştirilen toplantı, eğitim vb. faaliyetlere katılım sağlanmaktadır.

AB ile Tercihli Tarım Ürünleri Ticareti

Ülkemiz ile AB arasında tercihli tarım ürünleri ticareti 1/95, 1/98 ve 1/2007 sayılı Ortaklık Konseyi Kararları kapsamında yürütülmektedir.

AB Rekabet Politikası, Devlet Yardımları, Fikri Mülkiyet Hakları, Kamu Alımları, Hizmetler ve Yatırım Mevzuatının Takibi

Gümrük Birliği ve AB katılım müzakereleri çerçevesinde rekabet politikası faslı ve devlet yardımları ile fikri mülkiyet hakları, kamu alımları ve hizmetler konuları başta olmak üzere AB tek pazarına ilişkin mevzuat ve uygulamalar takip edilmektedir. Bu çerçevede, Türkiye-AB Ortaklık Komitesi altında faaliyet gösteren Alt Komite toplantılarına, Fikri Sinai Mülkiyet Hakları Koordinasyon Kurulu toplantılarına, Türkiye-AB Fikri Mülkiyet Hakları Çalışma Grubu toplantılarına, kamu alımları ve hizmetlerle ilgili ülkemizde ve AB nezdindeki muhtelif çalışmalara katılım sağlanmaktadır. Yukarıda anılan konulara ilişkin tesis edilen diğer platformlara da iştirak edilmektedir.

Ayrıca, fikri mülkiyet hakları, kamu alımları ve hizmetler konularının Gümrük Birliği'nin güncellenmesi müzakerelerinde de ele alınacağı dikkate alınarak, bu alanlarda ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile

toplantı ve yazışmalar yoluyla istişarelerde bulunulmuş; konuya ilişkin olarak tüm ilgili paydaşların değerlendirme ve önerilerini almak amacıyla görüş bildirme formları hazırlanarak özel sektör temsilcileri ve sivil toplum kuruluşlarıyla paylaşılmıştır. Buna ilaveten, görev yaptıkları ülke özelindeki tespit ve değerlendirmeleri temin etmek amacıyla AB üye ülkelerinde faaliyet gösteren Ticaret Müşavirliklerimizden de bilgi talep edilmiştir. Gerçekleştirilen teknik incelemeler, kamu kurum ve kuruluşları ile yapılan toplantılar, görüş bildirme formları aracılığıyla paydaşlardan iletilen değerlendirmeler neticesinde Gümrük Birliği'nin güncellenmesi müzakereleri kapsamında fikri mülkiyet hakları, kamu alımları ve hizmetler konu başlıklarında ülkemiz pozisyonunun şekillendirilmesini teminen müzakere hazırlık raporları hazırlanmış ve ilgili kamu kurum/kuruluşları ile paylaşılmıştır.

AB Sanayi ve Çevre Politikalarının İzlenmesi

AB sanayi politikaları ve bu kapsamında KOBİ'lere yönelik mevzuat çalışmaları ve uygulamalar takip edilmektedir. Firmalarımızın AB üyesi ülkelere yönelik ihracatlarında karşılaştıkları sorunların Ticaret Müşavirliklerimiz tarafından veya doğrudan firmalarımızca Bakanlığımıza iletilmesini müteakip ayrıntılı incelemeler gerçekleştirilmiş ve sorunların Gümrük Birliği Ortak Komitesi de dâhil olmak üzere ilgili platformlara taşınması sağlanmıştır.

AB Teknik Mevzuatına Uyum

1/95 ve 2/97 sayılı Türkiye-AB Ortaklık Konseyi Kararları (OKK) ve AB Müktesebatına Uyum Programı çerçevesinde, Türkiye tarafından üstlenilmesi öngörülen, ticareti etkileyen hükümler veya unsurlar taşıyan teknik mevzuata ilişkin çalışmalara katkıda bulunulmuş, Gümrük Birliği Ortak Komitesi ve bu Komiteye bağlı olarak çalışmak üzere oluşturulan Teknik Mevzuat Çalışma Grubunda ele alınacak teknik mevzuat konularına yönelik çalışmaların koordinasyonu sağlanmıştır.

Ayrıca, AB'ye üyelik müzakereleri kapsamındaki 27 No' lu Çevre Faslı kapsamında ülkemiz tarafından verilen taahhütlerin ve Komisyon tarafından ülkemizce üstlenilmesi talep edilen yükümlülüklerin, Gümrük Birliği'nden kaynaklanan haklarımıza halel getirmemesi ve firmalarımızın AB pazarına girişte zarar görmemesi için gerekli çalışmalar sürdürülmüştür.

Bu çerçevede, AB'ye ihracat payımızın yüksek olduğu sanayi ürünlerine ilişkin yakın zamanda değişen muhtelif AB teknik mevzuatına ülkemizin uyumunun Komisyon tarafından teyit edilmesi, böylelikle ülkemizde yerleşik onaylanmış kuruluşların atanması yoluyla ihracatçılarımız için ilave test-belgelendirme maliyetlerinin bertaraf edilmesine yönelik Komisyon nezdinde yoğun girişimlerde bulunulmuş, bu girişimler neticesinde 5 adet AB teknik mevzuatına uyumumuzun teyidi ivme kazanarak uyum sürecimiz tamamlanmıştır. Bu alanda AB mevzuatındaki güncel gelişmeler hakkında ilgili taraflar düzenli olarak bilgilendirilmiştir. İlaveten, AB'nin ortak bir mevzuatının bulunmadığı "*düzenlenmemiş alan*" teknik mevzuatında yatay ve dikey gelişmeler takip edilerek, ilgili birimlerle paylaşılmıştır. Gümrük Birliği Ortak Komitesi'nin alt çalışma grubu olan Teknik Mevzuat Çalışma Grubu'nun ilgili birim ve kurumların katılımıyla gerçekleştirilen 17. Toplantısı'na katılım sağlanarak, ikili ticaret önünde teknik engel niteliğindeki sorunlara teknik uzmanlar seviyesinde çözüm seçenekleri ele alınmıştır. Bu noktada özellikle, uyum sağlamış olduğumuz AB teknik mevzuatının teyit süreçlerinin hızlandırılması, teknik mevzuat ile ilgili Ajans ve Komitelere katılım, kimyasallar, kozmetikler, ilaç ve oyuncak gibi sektörler özelinde muhtelif pazara giriş sorunları ele alınmıştır.

Ayrıca, özellikle kimyasalların AB'ye ihracatında önemli pazara giriş kuralları getiren AB'nin REACH mevzuatına uyum yoluyla ülkemizin Avrupa Kimyasallar Ajansı uygulamalarına üye ülkelerle eşit şekilde entegre olması için ilgili kurumların ve birimlerimizin katılımıyla teknik toplantılar

düzenlenmiştir. 23 Haziran 2017 tarihinde REACH' e uyum temelinde hazırlanarak yayımlanan ulusal mevzuatımız Komisyon ile paylaşılmış, bu mevzuatın REACH' e tam uyumlu hale gelmesine yönelik ilgili taraflarla istişareler sürdürülmüştür. İlaveten, AB'nin eczacılık ürünlerinde ülkemiz pazarına girişte yaşadığı ruhsatlandırma ve GMP süreçlerindeki muhtelif sorunların kalıcı bir şekilde çözümüne yönelik Sağlık Bakanlığı Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu ile istişare içerisinde konu Komisyon nezdinde takip edilmiş, Komisyon görüşleri doğrultusunda revize edilen ulusal GMP mevzuatımız ile ülkemizin AB'nin yanı sıra diğer üçüncü ülkeler ile GMP denetimlerinin karşılıklı tanınmasına imkân verecek olan Uluslararası Denetim İşbirliği'ne (PIC/S) üyelik süreci Komisyon ile paylaşılmıştır.

Menşe Alanında Katılım Sağlanan İkili / Çok Taraflı Uluslararası Toplantılar

- Japonya STA Müzakereleri,
- Endonezya STA Müzakereleri,
- Venezuela STA Müzakereleri,
- Azerbaycan TTA Müzakereleri,
- Avrupa Komisyonu-Gümrük Uzman Grubu - Menşe Bölümü Toplantısı,
- Avrupa Komisyonu-Pan Avrupa Akdeniz Çalışma Grubu Toplantısı,
- Avrupa Komisyonu- Tercihli Menşe Kuralları Alanında Proje Grubu Toplantısı,
- Avrupa Komisyonu-Elektronik Gümrük Koordinasyon Grubu Toplantısı,
- Türkiye-Avrupa Komisyonu – REX Sistemine Katılım Sağlamak için Teknik Toplantı.

Menşe Alanındaki Uluslararası Faaliyetler

Yeni ihracat pazarları yaratmak üzere Pakistan, Azerbaycan, Katar, Japonya, Meksika, Peru, Ekvator, Cibuti, Ukrayna, Endonezya, Tayland ve Vietnam ile yürütülen Serbest Ticaret Anlaşması müzakerelerinin en önemli parçasını oluşturan menşe kuralları görüşmeleri Bakanlığımız tarafından gerçekleştirilmekte ve söz konusu ülkelerle, Gümrük Birliği doğrultusunda AB mevzuatıyla uyumlu kuralların yürürlüğe konulması sağlanmaktadır. Ayrıca, benzer şekilde mevcut Serbest Ticaret Anlaşmalarımızın kapsamının genişletilmesine yönelik müzakerelerin menşe kurallarına ilişkin bölümlerinin müzakerelerine destek verilmektedir.

Ülkemizin Avrupa Birliği ve EFTA ülkeleri dâhil Serbest Ticaret Anlaşması kapsamında 46 ülke ile olan ticaretinde geçerli olan menşe kurallarının tek bir çatı altında toplanarak basitleştirilmesi, yönetim ile uygulamasının kolaylaştırılması ve kurumsallaştırılması amacıyla oluşturulan ve 1 Kasım 2013 tarihli ve 28808 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Pan-Avrupa-Akdeniz Tercihli Menşe Kurallarına Dair Bölgesel Konvansiyonun, mevcut Protokollerin yerini alması için Moldova, Sırbistan ve Gürcistan ile Ortak Komite Kararları alınmıştır. Moldova ile imzalanan 2/2016 sayılı Ortak Komite Kararının 20/1/2018 Tarihli ve 30307 Sayılı Resmî Gazetede yayımlanmasıyla, Moldova Serbest Ticaret Anlaşmasının Pan Avrupa Akdeniz Tercihli Menşe Kurallarına Dair Bölgesel Konvansiyon Kapsamı Ticarette Eşyanın Tercihli Menşeinin Tespiti Hakkında Yönetmelik" kapsamına alınması çalışmaları yürütülmektedir.

Dolaşım ve Menşe Belgelerinin Sonradan Kontrolü

Ülkemizce taraf olunan Serbest / Tercihli Ticaret Anlaşmaları ve Gümrük Birliği kapsamında ülkemizden ihraç edilen eşyanın ithalatçı ülkede tercihli tarife oranlarından faydalanması amacıyla gümrük idarelerimizce onaylanan dolaşım ve menşe ispat belgelerinin (özellikle A.TR, EUR.1 ve EUR-MED Dolaşım Belgeleri) doğru ve geçerli olup-olmadığı ithalat ülkelerinin yetkili makamlarınca ülkemiz nezdinde sorgulanabilmektedir. Bu tür sonradan kontrol talepleri 2014 yılından bu yana

doğrudan Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüklerimizce karşılanmaktadır. Belgelerin gümrük idarelerimizce gerçekten onaylanıp onaylanmadığının ithalatçı ülke makamları tarafından elektronik ortamda basit bir şekilde kontrol edilebilmesi ve gereksiz sonradan kontrol taleplerinden kaynaklanan iş yükünün azaltılması amacıyla bir web uygulaması geliştirilmiştir.

AB ile Kurumsal Çerçevede Katılım Sağlanan İkili / Çok Taraflı Uluslararası Toplantılar

- Türkiye-AB Gümrük Birliği Ortak Komitesi (GBOK) 35. Dönem Toplantısı
- Türkiye-Avrupa Komisyonu Gümrük İşbirliği Komitesi 49. Toplantısı
- Türkiye-İngiltere Brexit Ortak Çalışma Grubu Toplantısı

Amerika ile Ticari ve Ekonomik İlişkiler

Güney ve Kuzey Amerika ile 2002 yılında 8 milyar dolar olan ticaret hacmi 2017 yılında yaklaşık 34 milyar dolara erişmiştir. Söz konusu rakamın yaklaşık 12 milyar doları bölgeye yapılan ihracat, yaklaşık 22 milyar doları ise bölgeden yapılan ithalattır.

Amerika kıtasında bugüne kadar 2,2 milyar dolar değerinde 58 proje üstlenilmiş bulunmaktadır. Proje üstlenilen ülkeler, ABD, Arjantin, Brezilya, Kolombiya, Küba, Peru, Venezuela ve Şili'dir.

Bölgede ticaret ve ekonomik işbirliği anlaşmamızın olduğu ülke sayısı 2002 yılında 6 iken 2018 yılı itibariyle 21'e erişmiştir.

Şili ile Serbest Ticaret Anlaşması 2011'de yürürlüğe girmiştir, Meksika, Peru, Kolombiya ve Ekvator ile müzakereler başlatılmıştır.

Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması imzalanan ülkeler ABD, Arjantin, Küba, Meksika, Kolombiya ve Guatemala'dır.

Arjantin ve Brezilya'nın ardından 2016-2018 döneminde THY, Kolombiya, Panama, Venezuela ve Küba'ya seferler başlatmıştır.

15 Ocak 2018 tarihinde Sayın Bakan Yardımcımız tarafından General Electric Kurumsal İlişkiler Direktörü kabul edilmiş, firmanın ülkemizdeki yatırımları değerlendirilmiştir.

Türkiye-Küba Teknik İzleme Toplantısı 30-31 Ocak 2018 tarihlerinde Havana'da gerçekleştirilmiştir.

Türk-Amerikan İş Adamları Derneği (TABA-AmCham) üyeleri tarafından 13 Şubat 2018 tarihinde Sayın Bakanımıza bir ziyaret gerçekleştirilmiştir.

5 Mart 2018 tarihinde Amerikan Şirketleri Derneği (ABFT) temsilcileri ile dijital ekonomi üzerine bir toplantı gerçekleştirilmiş ve önümüzdeki dönemde bu alanda işbirliği yapılması üzerine değerlendirmelerde bulunulmuştur.

17-18 Mayıs 2018 tarihlerinde, Sayın Bakan Yardımcımız tarafından Trans-Caspian Forumu kapsamında Vaşington'a ziyaret gerçekleştirilmiştir.

Kolombiya Ticaret, Sanayi ve Turizm Bakanı 4 Haziran 2018 tarihinde ülkemize bir ziyaret gerçekleştirmiş ve Sayın Bakan Yardımcımız ile bir görüşme gerçekleştirmiştir.

Küba Dış Ticaret ve Yatırım Bakan Yardımcısı başkanlığındaki bir Küba heyeti 4-8 Haziran 2018 tarihlerinde ülkemize bir ziyaret gerçekleştirmiş ve Sayın Bakan Yardımcımız ile bir görüşme gerçekleştirmiştir.

Sayın Bakanımız, 23-27 Eylül 2018 tarihlerinde ABD'de gerçekleştirilen BM 73. Dönem Genel Kurul Toplantısına Sayın Cumhurbaşkanımız ile birlikte iştirak etmiş ve ABD Ticaret Odası tarafından tertip edilen firmalarla yuvarlak masa toplantısına katılım sağlamıştır.

Küba Büyükelçisi 17 Eylül 2018 tarihinde Sayın Bakan Yardımcımıza bir ziyaret gerçekleştirmiştir.

Sayın Bakanımız, Sayın Cumhurbaşkanımız başkanlığında, 2-3 Aralık 2018 tarihlerinde Paraguay ve Venezuela'ya gerçekleştirilen resmî ziyarete katılım sağlamıştır.

Avrupa ile Ticari ve Ekonomik İlişkiler

Sayın Bakanımız 5 Ocak 2018 tarihinde Fransa'ya resmî ziyaret gerçekleştiren Cumhurbaşkanımıza refakat etmiştir. Söz konusu ziyaret kapsamında, İki ülkenin Sayın Cumhurbaşkanlarının katılımlarıyla heyetler arası bir toplantı düzenlenmiştir. Resmi programın devamında, Fransız İşadamları Kuruluşu olan MEDEF organizasyonunda geniş katılımlı bir CEO Toplantısı düzenlenmiştir.

Sırbistan Başbakan Yardımcısı ve Ticaret, Turizm ve Telekomünikasyon Bakanı 30 Ocak 2018 tarihinde ülkemize resmi bir ziyaret düzenlemiştir. Söz konusu ziyaret kapsamında Dönemin Ekonomi Bakanı, Sırbistan Başbakan Yardımcısı ve Ticaret, Turizm ve Telekomünikasyon Bakanı ile bir görüşme gerçekleştirmiş, iki ülke arasındaki ekonomik ve ticari gündem maddelerini değerlendirmiştir. Bununla beraber, revize edilmiş Türkiye-Sırbistan STA' sı ve Türkiye-Sırbistan YKTK Anlaşmaları Sayın Bakanlar tarafından imzalanmıştır.

Sayın Bakanımız 30 Ocak 2018 tarihinde, Makedonya Cumhuriyeti Ekonomi Bakanı ile ikili bir görüşme gerçekleştirmiştir.

Sayın Cumhurbaşkanımız 4-5 Şubat 2018 tarihlerinde Vatikan'a resmi bir ziyaret düzenlemişlerdir. Söz konusu ziyarete Dönemin Ekonomi Bakanı da iştirak etmiştir.

Sayın Bakanımız Macaristan'ın Ankara Büyükelçisini 31 Ocak 2018 tarihinde iki ülke ticari, ekonomik ve yatırım ilişkilerini gözden geçirmek üzere kabul etmiştir.

Sayın Bakanımız 21 Şubat 2018 tarihinde Türkiye-Birleşik Krallık Tatlıdil Forumu Eşbaşkanlarını kabul etmiştir.

Sayın Bakanımız 28 Şubat 2018 tarihinde Almanya'ya resmî bir ziyaret düzenlemiştir.

Sayın Bakanımız 6 Mart 2018 tarihinde, Faroe Adaları Dışişleri ve Ticaret Bakanı ile Bakanlığımızda ikili bir görüşme gerçekleştirmiştir.

Sayın Bakanımız Eşbaşkanlığında, Türkiye-Portekiz JETCO 3. Dönem Toplantısı ile Türkiye-Portekiz İş Forumu 8-9 Mart 2018 tarihlerinde Lizbon'da gerçekleştirilmiştir.

Avrupalı Türk Demokratlar Birliği (UETD) Londra yetkilileri ile İngiliz Muhafazakâr Partisi' ne mensup Parlamenterlerden oluşan heyeti 9 Mart 2018 tarihinde Bakanlığımızda kabul etmiştir.

Türkiye-Malta JETCO 1. Dönem Toplantısı 22 Mart 2018 tarihinde Dönemin Ekonomi Bakanı ve Malta Ekonomi, Yatırımlar ve Küçük İşletmeler Bakanı Eşbaşkanlığında Valetta' da düzenlenmiştir.

Dönemin Başbakan Yardımcısının Eşbaşkanlığını deruhte ettiği, Türkiye-Sırbistan KEK 3. Dönem Toplantısı' nın 14-15 ya da 20-21 Mart 2018 tarihlerinde Belgrad' da gerçekleştirilmiştir.

Türkiye-İsviçre Yüksek Düzeyli Ekonomik ve Ticari İstişareler 8. Dönem Toplantısı' nın 4 Nisan 2018 tarihinde, Dönemin Bakanlığımız Müsteşar Yardımcısı ve İsviçre Ekonomik İşler Devlet Sekreterliği İkili Ekonomik İşler Başkanı eşbaşkanlıklarında Ankara'da gerçekleştirilmiştir.

Sayın Bakanımız ile Fransa AB İşlerinden Sorumlu Dış Ticaret Sekreteri' nin eşbaşkanlıklarında, Türkiye-Fransa JETCO 5. Dönem Toplantısı ile Türkiye-Fransa İş ve Yatırım Forumu' nun 10 Nisan 2018 tarihinde Paris' te gerçekleştirilmiştir.

Sayın Bakanımız 8 Mayıs 2018 tarihinde Almanya Ekonomik İşler ve Enerji Bakanlığı Parlamenter Devlet Sekreterini makamlarında kabul ederek bir görüşme gerçekleştirmiştir.

Sayın Cumhurbaşkanımız ile Bakanımız 12-13 Mayıs 2018 tarihlerinde, Türkiye-Birleşik Krallık Tatlıdil Forumu'na katılmak, anılan Forumun açılışını yapmak ve ilgili oturumlarında konuşmalar yapmak üzere Reading kentine (Birleşik Krallık) resmi bir ziyaret gerçekleştirmiştir.

Sayın Cumhurbaşkanımız ile Bakanımız 15 Mayıs 2018 tarihinde, Türkiye-Birleşik Krallık Hükümetlerarası Toplantısına katılmış ve Devlet Sekreteri ile ikili görüşmeler gerçekleştirmiştir.

Sayın Cumhurbaşkanımız ile Bakanımız 20 Mayıs 2018 tarihinde Bosna Hersek'e resmi bir ziyaret gerçekleştirmiştir.

25 Haziran 2018 tarihinde İzlanda'da gerçekleştirilen Türkiye-EFTA STA'sının imza töreni vesilesiyle, Dönemin Ekonomi Bakanı İzlandalı muhatabı, İsviçreli muhatabı ile ikili görüşmeler gerçekleştirmiştir.

Sayın Bakanımızın 1 Ağustos 2018 tarihinde Sırbistan Başbakan Yardımcısı ve Ticaret, Turizm ve Telekomünikasyon Bakanı ile bir görüşme gerçekleştirmiştir.

Sayın Bakanımız Türk Alman Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanını 1 Ağustos 2018 tarihinde kabul etmiştir.

Sayın Bakanımız 7 Ağustos 2018 tarihinde Bosch Türkiye ve Ortadoğu Başkanı ve Türkiye-Almanya İş Konseyi Türk tarafı Eşbaşkanı ile bir toplantı gerçekleştirmiştir.

Birleşik Krallık Büyükelçisi, 9 Ağustos 2018 tarihinde Sayın Bakanımız tarafından kabul edilmiştir.

Türkiye-Birleşik Krallık Ekonomik ve Ticaret Ortaklık Komitesi'nin (JETCO) 6. Dönem Toplantısı, 12 Eylül 2018 tarihinde Sayın Ticaret Bakanımız ile Birleşik Krallık' ın Uluslararası Ticaretten Sorumlu Devlet Sekreterinin başkanlıklarında Londra'da gerçekleştirilmiştir.

Sayın Bakanımızın 20-21 Eylül 2018 tarihlerinde Hazine ve Maliye Bakanımız ve Enerji ve Tabi Kaynaklar Bakanımız ile birlikte Almanya'ya bir ziyaret düzenlemişlerdir.

Sayın Bakanımız Sayın Cumhurbaşkanımız ile birlikte 27-28 Eylül 2018 tarihlerinde Almanya'ya bir ziyaret düzenlemiş, bu vesileyle Alman ve Türk işadamlarıyla bir araya gelerek Yuvarlak Masa

Toplantısına katılmışlardır.

Sayın Bakan Yardımcımız 5 Ekim 2018 tarihinde İsviçre'nin Ankara Büyükelçisini kabul etmiştir.

Sayın Bakanımız Sayın Cumhurbaşkanımızın 8-9 Ekim 2018'de Macaristan ziyaret programlarına katılmıştır. Sayın Bakanımız söz konusu programda çeşitli temaslar gerçekleştirmiş ayrıca Türk ve Macar işadamlarının bir araya geldiği bir İş Forumuna katılmışlardır.

Türkiye-Almanya JETCO Mekanizmasının ilk dönem toplantısı 25 Ekim 2018 tarihinde Sayın Bakanımız ve Almanya Ekonomik İşler ve Enerji Bakanı eş başkanlıklarında Ankara'da yapılmıştır. Toplantı kapsamında Türk ve Alman iş adamlarının katılımlarıyla bir Yuvarlak Masa Toplantısının da düzenlenmiştir.

Fransız İşadamları ve Sanayicileri Derneği (MEDEF) başkanı ve üyeleri 22 Kasım 2018 tarihinde ülkemize bir ziyarette bulunmuş ve söz konusu heyet Sayın Bakanımız tarafından kabul edilmiştir.

Sayın Bakanımız, 19-20 Kasım 2018 tarihlerinde Bulgaristan'a resmî bir ziyaret düzenlemiştir.

Sayın Bakan Yardımcımızın İsviçreli ilaç firması temsilcilerini 10 Aralık 2018 tarihinde kabul etmiştir.

Ayrıca, Türk firmaları, 1972 yılından günümüze, Avrupa ülkelerinde, 22,5 milyar doları aşan, 443 tane müteahhitlik projesi üstlenmiştir. Bu projeler, tüm dünyadaki toplam taahhütlerimizin %5,8'lik bölümünü oluşturmaktadır.

Asya-Pasifik Ülkeleri ile Ticari ve Ekonomik İlişkiler

Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından ilan edilen 100 Günlük İcraat Programı kapsamında, ülkemiz ile Çin ve Hindistan arasındaki mevcut ekonomik ve ticari ilişkileri ülkemiz lehine geliştirmek hedefi doğrultusunda, ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektör kuruluşlarının katkıları ile "Çin Ticaret Eylem Planı (2019-2021)" ve "Hindistan Ticaret Eylem Planı (2019-2021)" hazırlanmış ve uygulamaya geçirilmiştir.

Türkiye-Filipinler Karma Ekonomik Komisyon (KEK) 1. Dönem Toplantısı, dönemin Milli Savunma Bakanı ile Filipinler Ticaret ve Sanayi Bakanı'nın eşbaşkanlıklarında 5-6 Şubat 2018 tarihlerinde Ankara'da gerçekleştirilmiştir. KEK Toplantısı ile eşanlı olarak Türkiye Müteahhitler Birliği organizasyonunda Ankara'da, DEİK organizasyonunda İstanbul'da Filipinli Bakan ile Türk ve Filipinli iş dünyası temsilcilerinin katılımları ile iş insanları etkinlikleri düzenlenmiştir.

Türkiye-Japonya Ticaret ve Yatırım Zirvesi (TRINS) 3. Toplantısı, dönemin Ekonomi Bakanı, Japonya Ekonomi, Ticaret ve Sanayi (METI) Bakanı ve Japonya Dışişleri (MOFA) Devlet Bakanı' nın eşbaşkanlıklarında 12-13 Mart 2018 tarihlerinde Tokyo'da gerçekleştirilmiştir. Söz konusu toplantısı kapsamında dönemin Ekonomi Bakanı; Japonya Ekonomi, Ticaret ve Sanayi (METI) Bakanı, Arazi, Altyapı, Ulaştırma ve Turizm (MLIT) Bakanı, Tarım, Balıkçılık ve Ormancılık (MAFF) Bakanı ile ikili görüşmeler gerçekleştirmiş; MLIT Bakanı ile Türk-Japon Müteahhitlik İşbirliği Semineri'nin açılışını yaparak Müteahhitlik Alanında Üçüncü Ülkelerde İşbirliği Mutabakat Zaptı' nı imzalamış; Japonya Dış Ticaret Teşkilatı (JETRO) Başkanı Japonya Liberal Demokrat Parti (LDP) Genel Sekreteri, Japon İş Konfederasyonu'nun (KEIDANREN) ev sahipliğinde Türk-Japon İş Konseyi Japon kanadı Eş Başkanları ile Sayın Tomatsu Saito ve ayrıca Toyota Başkanı Yardımcısı başta olmak üzere önemli Japon işadamları ile bir araya gelmiştir.

Türkiye-Moğolistan 8. Dönem KEK Toplantısı, dönemin Başbakan Yardımcısı ve Moğolistan Savunma Bakanı'nın eşbaşkanlıklarında 19-21 Mart 2018 tarihlerinde Ulanbator' da gerçekleştirilmiştir.

Sayın Cumhurbaşkanımız başkanlığında 1-3 Mayıs 2018 tarihlerinde Güney Kore'ye resmi bir ziyaret gerçekleştirilmiş olup söz konusu ziyarete dönemin Ekonomi Bakanı tarafından iştirak edilmiştir. Bahse konu ziyaret kapsamında, Sayın Cumhurbaşkanımız başkanlığında Güney Kore Cumhurbaşkanı ve Güney Kore Başbakanı ile heyetler arası görüşmeler gerçekleştirilmiş; Güney Kore'nin önde gelen iş adamları ile temaslar sağlanmış ve Türkiye-Güney Kore İş Forumu düzenlenmiştir.

15-16 Nisan 2018 tarihlerinde dönemin Ekonomi Bakan Yardımcısının başkanlığında Afganistan'a Türk iş insanları heyeti düzenlenmiştir. Söz konusu ziyaret kapsamında, Sayın Bakan Yardımcımız ve beraberindeki iş insanları heyeti, Afganistan Cumhurbaşkanı, Afganistan Ticaret ve Sanayi Bakanı, Afganistan Ekonomi Bakanı, Afganistan Kentsel Gelişim ve Konut Bakanı tarafından kabul edilmiş; Afganistan Ulusal Tedarik Ajansı Başkanı, Afganistan Cumhurbaşkanının Ekonomi, Finans ve Teknoloji Başdanışmanları (Bakan seviyesinin üzerinde) ile ayrı ayrı görüşmeler gerçekleştirmiş; Afganistan Ticaret ve Sanayi Odası ve Afganistan Uluslararası Ticaret Odası tarafından düzenlenen iş insanları etkinliğine katılım sağlamıştır.

Türkiye-Afganistan 2. Dönem KEK Toplantısı, İçişleri Bakanı ile Afganistan Ticaret ve Sanayi Bakanı' nın eşbaşkanlıklarında 10-11 Mayıs 2018 tarihlerinde Ankara'da gerçekleştirilmiştir.

ASEAN-Türkiye Ortak Sektörel İşbirliği Komitesi (AT-JSCC) 1. Toplantısı, 30 Mayıs 2018 tarihinde Endonezya'nın başkenti Cakarta'da yapılmıştır.

Türkiye-Japonya İş Konseyi 24. Toplantısı, 19 Eylül 2018 tarihinde İstanbul'da düzenlenmiştir.

Türkiye-Vietnam Ticaret ve Yatırım Forumu, Vietnam Meclis Başkanı başkanlığında Vietnam Sanayi ve Ticaret Bakan Yardımcısı ile Vietnam Dışişleri Bakan Yardımcısının katılımları ile DEİK ve Vietnamlı muhatabı VCCI organizasyonu ile 8 Ekim 2018 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirilmiştir.

Kuşak ve Yol Sanayi ve Ticaret Birliğinin (BRICA) ikinci zirvesi, Sayın Bakanımızın katılımları ile TÜSİAD organizasyonunda 18-19 Ekim 2018 tarihlerinde İstanbul'da gerçekleştirilmiştir.

Kamboçya Başbakanın ülkemizi ziyaretleri kapsamında, 20 Ekim 2018 tarihinde Sayın Bakanımızın katılımları ile Türkiye-Kamboçya İş Forumu düzenlenmiştir.

4-6 Kasım 2018 tarihlerinde Bakan Yardımcımız, Şanghay'da düzenlenen "Çin Uluslararası İthalat Fuarı" vesilesi ile Şanghay'a resmî bir ziyaret gerçekleştirmiştir. Söz konusu ziyaret kapsamında Sayın Bakan Yardımcımız, Çin Devlet Başkanın gerçekleştirdiği Çin Uluslararası İthalat Fuarı açılış programına iştirak etmiş; Hongqiao Uluslararası Ticaret Forumu kapsamında gerçekleştirilen "Trade and Investment" oturumuna katılım sağlamış; Çinli Sunning firması tarafından düzenlenen "Global Purchasing & Supply Summit" etkinliğinde bir konuşma gerçekleştirmiştir. Ayrıca Çinli firmaların üst düzey yöneticileri ile DEİK organizasyonunda bir toplantı yapmış; Çin'de yerleşik Türk firmaları ile bir araya gelmiştir.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) ile Asya Pasifik Ticaret ve Sanayi Odaları Konfederasyonu (CACCI) işbirliğinde organize edilen, Türkiye ile Asya-Pasifik ülkeleri iş çevrelerini bir araya getiren Asya-Pasifik Ekonomi Zirvesi'nin açılış programı, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımızın teşrifleri ve Sayın Bakanımızın katılımları ile 24 Kasım 2018 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirilmiştir.

Sayın Bakanımız, beraberinde Türk iş insanları heyeti ile birlikte 18 Aralık 2018 tarihinde Hindistan'a resmî bir ziyaret gerçekleştirmiştir. Söz konusu ziyaret kapsamında, Sayın Bakanımız, Hindistan Ticaret ve Sanayi Bakanı ve Hindistan Tarım ve Çiftçilerin Refahı Bakanı ile ikili görüşmeler gerçekleştirmiş ve Hindistan Ticaret ve Sanayi Bakanı ile birlikte Türkiye-Hindistan İş Forumuna katılmıştır. Sayın Bakanımız ayrıca, Hindistan'ın önde gelen firmalarının CEO'larını tek tek kabul etmiş ve Hindistan'da yerleşik Türk firmaları ile bir toplantı gerçekleştirmiştir.

Türk müteahhitlerinin pazar çeşitlendirme faaliyetleri kapsamında son yıllarda ilgisinin arttığı başta 3,4 milyar dolarlık proje üstlenilen Pakistan ve 1,2 milyar dolarlık proje üstlenilen Hindistan olmak üzere Asya kıtası genelinde 1972 yılından bu yana üstlenilen toplam 820 müteahhitlik projesinin değeri 11,9 milyar doları aşmıştır.

Afrika ile Ticari ve Ekonomik İlişkiler

Türkiye-Somali 1. Dönem Karma Ekonomik Komisyon (KEK) Toplantısı Başbakan Yardımcısı ile Somali Başbakan Yardımcısı eşbaşkanlığında 11-12 Ocak 2018 tarihlerinde Ankara'da gerçekleştirilmiştir.

Türkiye-Mali 3. Dönem KEK Toplantısı Kalkınma Bakanı ile Mali Dışişleri ve Uluslararası İşbirliği Bakanı eşbaşkanlığında 18-19 Ocak 2018 tarihlerinde Bamako'da gerçekleştirilmiştir.

Türkiye-Mozambik Tercihli Ticaret Anlaşması (TTA) 1. Tur Müzakereleri 25 Ocak 2018 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilmiştir.

Türkiye- Batı Afrika Ülkeleri Ekonomik Topluluğu (Economic Community of West African States-ECOWAS) Ekonomi ve İş Forumu 22-23 Şubat 2018 tarihlerinde İstanbul'da gerçekleştirilmiştir. Bahse konu Foruma, ECOWAS Sanayi ve Ticaret Komiseri Kalilou TRAORE' nin yanı sıra 7 Bakan 1 Bakan Yardımcısı ile 10 ECOWAS ülkesinden (Benin, Burkina Faso, Fildişi, Gambiya, Gana, Gine, Nijer, Nijerya, Mali, Senegal) toplam 68 resmî katılım gerçekleşmiştir. Ayrıca etkinliğe 230'u ECOWAS üyesi ülkelerden olmak üzere toplam 780 iş insanı katılım sağlamış, etkinlik kapsamında 2.000'den fazla İkili İş Görüşmeleri (B2B) gerçekleştirilmiştir.

Forum vesilesiyle Türkiye-ECOWAS Ticaret ve Yatırım İşbirliği Anlaşması imzalanmış ve Türkiye-ECOWAS Ortak Komisyonu kurulmuştur.

Sayın Cumhurbaşkanımız 26 Şubat-2 Mart 2018 tarihlerinde Cezayir, Moritanya, Senegal ve Mali'ye resmî ziyaret gerçekleştirmiştir.

Türkiye-Moritanya TTA 1. Tur Müzakereleri 27 Nisan 2018 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilmiştir.

Türkiye-Sudan 14. Dönem Karma Ekonomik Komisyonu (KEK) Toplantısı Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı ve Sudan Tarım ve Ormancılık Bakanı eşbaşkanlığında 4-5 Nisan 2018 tarihlerinde Ankara'da gerçekleştirilmiştir.

Bakan Yardımcısı düzeyinde resmî bir heyet 14-15 Temmuz 2018 tarihinde Sudan'ı ziyaret etmiştir.

Tarım ve Orman Bakanı başkanlığında ve Bakan Yardımcımızın katılım sağladığı resmî bir heyet, 8-10 Eylül 2018 tarihlerinde Sudanlı mevkidaşlarıyla görüşmeler gerçekleştirmek, TİGEM'in tarım arazilerini incelemek ve Türk iş insanlarının Sudan'dakikarşılaştığı sorunları değerlendirmek üzere Sudan'ı ziyaret etmişlerdir.

II. Türkiye-Afrika Ekonomi ve İş Forumu 10-11 Ekim 2018 tarihlerinde Bakanlığımız ve Afrika Birliği eşgüdümünde ve DEİK organizasyonunda İstanbul Lütfi Kırdar Kongre Merkezinde düzenlenmiştir.

Sayın Cumhurbaşkanımız ve Etiyopya Cumhurbaşkanı teşrifleriyle Forumu onurlandırmış, Ruanda Başbakanı, 47 Afrika ülkesinden 26 Bakan, 4 Bakan Yardımcısı, Milletvekilleri, Müsteşarlar, Yatırım/İhracat Destek Ajansı Başkanları ve Büyükelçiler başta olmak üzere 245 resmî heyet üyesi Foruma iştirak etmiştir. Etkinliğin özel sektör ayağında ise, programa Afrika'dan 850 iş insanı ile Türk iş insanları arasında 3.500'den fazla ikili iş görüşmesi gerçekleştirilmiştir. 12 Afrika ülkesi G2B (Government to Business) programları çerçevesinde ülkelerindeki projeleri Türk iş dünyasına anlatma imkânı bulmuşlardır. Özellikle son dönemde dünyada yükselen korumacılık eğiliminin Afrika için oluşturduğu riskler ve bunun Türkiye-Afrika ticari ve ekonomik ilişkilerine etkisi konusu Forum kapsamında düzenlenen Bakanlar Toplantısı' nda ele alınmıştır. Forum sırasında, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Zimbabve Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gine-Bissau Cumhuriyeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması, Türkiye Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı ile Afrika Birliği Arasında Ticaret ve Yatırım İşbirliği Mutabakat Zaptı imzalanmıştır.

Cumhurbaşkanı Yardımcımız tarafından 19-21 Kasım 2018 tarihlerinde Sudan'a resmî bir ziyaret gerçekleştirilmiştir. Söz konusu ziyarete Sayın Bakanımızın yanında Tarım ve Orman Bakanı, Tarım ve Orman Bakan Yardımcısı ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakan Yardımcısı düzeyinde katılım sağlamışlardır. Bahse konu ziyaret esnasında Türkiye-Sudan 15. Dönem KEK Toplantısı Cumhurbaşkanı Yardımcımız ve Sudan Başbakanı başkanlığında Hartum' da gerçekleştirilmiştir.

Türk müteahhitlerince kıta genelinde 2002 yılında 769 milyon dolar tutarında 15 taahhüt projesi üstlenilmiş iken, 2018 yılında kıta çapındaki yatırımlarımız 42 proje ile 2,5 milyar dolara ulaşmış, kıtada 1972 yılından bu yana üstlenilen müteahhitlik projelerinin toplamı 67 milyar doları aşmıştır. 2002 yılında Afrika'da yatırımlarımız yok denecek kadar az iken, 2017 yılı sonu itibariyle kıta genelindeki yatırımlarımızın piyasa değeri 5,7 milyar dolara ulaşmıştır.

Türk müteahhitlik ve müşavirlik firmaları Afrika kıtasını inşa etmeye ve Afrika'nın kalkınma süreçlerine azami destek sağlamaya devam etmektedir.

Ortadoğu ve Körfez Ülkeleri ile Ticari ve Ekonomik İlişkiler

2018 yılında Ortadoğu ve Körfez ülkeleri ile ticari ve ekonomik alanda yoğun temaslar gerek ikili düzeyde gerek çoklu platformlarda devam etmiştir.

9 Ocak 2018 tarihinde, Doha'da gerçekleştirilen 4. Doha İslami Finans Konferansına Sayın Bakan Yardımcımız başkanlığında bir heyetle katılım sağlanmış, program kapsamında Sayın Bakan Yardımcımız, Katar Ekonomi ve Ticaret Bakanı Al-Thani ve Katar Standartlar ve Metroloji Genel Örgütü Direktörü ile ikili birer görüşme gerçekleştirmiş ve Katar'da yaşayan Türk işadamları ile bir araya gelmiştir.

Dönemin Ekonomi Bakanı 1 Şubat 2018 tarihinde, Ankara'da Irak Planlama Bakanı ve Ticaret Bakan Vekili ile bir görüşme gerçekleştirmiştir.

Dönemin Ekonomi Bakanı 8 Şubat 2018 tarihinde, Katar'ın Ankara Büyükelçisini kabul etmiştir.

27 Şubat 2018 tarihinde Brüksel'de gerçekleştirilen "Körfez Ticareti; Fırsatları Yakalamak" konulu konferansa Bakan Yardımcımız başkanlığında bir heyetle katılım sağlanmıştır.

Dönemin Ekonomi Bakanı 6 Mart 2018 tarihinde, Ankara'da Ürdün Haşimi Cumhuriyeti'nin Ankara Büyükelçisini kabul etmiştir.

12 Nisan 2018 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirilen Kudüs Ekonomisini Kalkındırma ve Güçlendirme Konferansı'nın açılış törenine Bakan Yardımcımız başkanlığında bir heyetle katılım sağlanmıştır.

Dönemin Ekonomi Bakanı 18 Nisan ve 28 Nisan 2018 tarihlerinde Tahran'a bir ziyaret gerçekleştirmiş ve İranlı muhatabı ile görüşmüştür. 28 Nisan 2018 tarihli ziyaret vesilesiyle Türkiye-İran Tercihli Ticaret Anlaşması Ortak Komite Toplantısı gerçekleştirilmiştir.

Türkiye-Irak 18. Dönem Karma Ekonomik Komisyon (KEK) Toplantısı 3-4 Mayıs 2018 tarihlerinde Ankara'da, dönemin Gümrük ve Ticaret Bakanı eşbaşkanlığında gerçekleştirilmiştir.

1 Haziran 2018 tarihinde, ABD'nin İran yaptırımlarının Türkiye - İran ikili ticareti üzerindeki etkilerini firmalarımız ile değerlendirmek üzere Bakanlığımızda bir toplantı gerçekleştirilmiştir.

8 Haziran 2018 tarihinde, ABD'nin İran yaptırımlarının Türkiye - İran ikili ticareti üzerindeki etkilerini bankalarımız ile değerlendirmek üzere Bakanlığımızda bir toplantı gerçekleştirilmiştir.

5 Temmuz 2018 tarihinde, Bakanlığımızda, Irak Merkez Bankası yetkilileri ile Hazine Müsteşarlığı ve BDDK yetkililerinin katılımıyla Irak ile iş yapan ticari bankalarımızın sorunlarının görüşüldüğü bir toplantı gerçekleştirilmiştir.

20 Temmuz 2018 tarihinde ABD'nin tekrar uygulamaya koyduğu İran yaptırımlarına dair ABD Hazine Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı ile Bakanlığımız, Dışişleri Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı yetkililerinin katılımıyla Dışişleri Bakanlığı 'nda bir toplantı gerçekleştirilmiştir.

Ticaret Bakanımız 4 Eylül 2018 tarihinde, Ankara'da Türkiye-Katar Ticaret ve Ekonomik Ortaklık Anlaşması' nın parafe edilmesi vesilesiyle Katar Ekonomi ve Ticaret Bakanı ile bir görüşme gerçekleştirmiştir.

Türkiye-Filistin Ekonomik İşbirliği Konseyi Birinci Dönem Toplantısı 4-5 Eylül 2018 tarihlerinde Ankara'da Sayın Bakanımızın eşbaşkanlığında gerçekleştirilmiştir.

10 Eylül 2018 tarihinde Tahran'da Türkiye-İran TTA Genişletme müzakereleri gerçekleştirilmiştir.

18 Eylül 2018 tarihinde, Ankara'da Türkiye-Ürdün Dışişleri ve Ticaret Bakanları Dörtlü Toplantısı gerçekleştirilmiş, bu kapsamda, Sayın Bakanımız Ürdünlü muhatabı Sanayi, Ticaret ve Tedarik Bakanı ile bir görüşme gerçekleştirmiş ve Dışişleri ve Ticaret Bakanları Toplantısına katılım sağlamıştır.

Sayın Bakan Yardımcımız tarafından, 8-10 Ekim 2018 tarihleri arasında, Katar'da gerçekleştirilen Uluslararası Ürün Fuarı' na katılım sağlanmıştır. Sayın Bakan Yardımcımız panel öncesinde Katar Başbakanı ve İçişleri Bakanı, panel akabinde ise Katar Ekonomi ve Ticaret Bakanı ile ikili bir görüşme gerçekleştirmiştir. İkili görüşme sonrasında ise Sayın Bakan Yardımcımız Türk iş insanları ile bir araya gelmiştir.

Bakanımız tarafından 15 Ekim 2018 tarihinde Ürdün'e resmî bir ziyaret gerçekleştirilmiştir. Söz konusu ziyaret vesilesiyle Sayın Bakanımız Ürdün Başbakanı tarafından kabul edilmiş ve muhatabı

Ürdün Sanayi, Ticaret ve Tedarik Bakanı ile bir görüşme gerçekleştirmiştir.

7 Kasım 2018 tarihinde, Ürdün Sanayi, Ticaret ve Tedarik Bakan, Sayın Bakanımızın davetlisi olarak ülkemize resmî bir ziyaret gerçekleştirmiş ve Bakanlar Kurulu düzeyinde bir Toplantı gerçekleştirilmiştir.

Sayın Bakanımız Kuveyt Ticaret ve Sanayi Bakanı ile 23 Kasım 2018 tarihinde İstanbul'da ikili ekonomik ve ticari ilişkilere dair bir görüşme gerçekleştirilmiştir.

Sayın Cumhurbaşkanımızın ve Sayın Katar Emiri'nin başkanlıklarında Türkiye-Katar Yüksek Stratejik Komite 4. Toplantısı 26 Kasım 2018 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirilmiştir. Söz konusu etkinlik kapsamında Sayın Bakanımız, Katar Ticaret ve Sanayi Bakanı ile ikili bir görüşme gerçekleştirmiştir.

Sayın Bakanımız İSEDAK Zirvesi kapsamında 28 Kasım 2018 tarihinde Iraklı ve Suudi muhatap bakanlar ile ikili görüşme gerçekleştirmiştir.

Türkiye-İran Yüksek Düzeyli İşbirliği Konseyi Beşinci Toplantısı hazırlıkları kapsamında 13 Aralık 2018 tarihinde ülkemizi ziyaret eden İran Cumhurbaşkanlığı İdaresi Başkanı ile Sayın Bakanımız ülkemiz ile İran arasındaki ekonomik ve ticari ilişkileri ele aldıkları bir toplantı gerçekleştirmişlerdir.

Türkiye-İran Tercihli Ticaret Anlaşması Ortak Komite Toplantısı 18 Aralık 2018 tarihinde Tahran'da gerçekleştirilmiştir.

Türkiye-İran Yüksek Düzeyli İşbirliği Konseyi (YDİK) Toplantısı, Sayın Cumhurbaşkanımız ve İran Cumhurbaşkanının eşbaşkanlığında 20 Aralık 2018 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilmiş ve Türkiye-İran İş Forumu düzenlenmiştir. Söz konusu Toplantı ve İş Forumuna Ticaret Bakanımız da iştirak etmiştir. Ayrıca, Sayın Bakanımız, İran Sanayi, Maden ve Ticaret Bakanı ile İran Cumhurbaşkanlığı İdaresi Başkanının katılımıyla Türkiye-İran Tercihli Ticaret Anlaşması' nın kapsamının genişletilmesine ilişkin heyetler arası bir toplantı yapılmıştır.

Ülkemiz müteahhitlik firmaları Ortadoğu ülkelerinde 2018 yılında 6 milyar dolar tutarında proje üstlenmişlerdir. Suudi Arabistan'da 2018 yılında 3 milyar dolar tutarında 25 proje, Irak'ta ise 221 milyon dolar tutarında 11 proje üstlenmişlerdir. Bilindiği üzere, bölgede siyasi istikrarsızlık mevcuttur. Söz konusu siyasi sorunlar, bu ülkelerde ekonomik istikrarın da bozulmasına ve savunma harcamalarındaki artışa bağlı olarak kamu maliyesinin kötüleşmesine sebep olmuştur. Özellikle komşumuz Irak'ın yaşadığı ekonomik sıkıntılara bağlı olarak alım gücünün gerilemesi; ihraç ürünlerimize olan talebi olumsuz etkilediği gibi başta müteahhitlik yatırımlarımız olmak üzere iş ve yatırım ortamını da geriletmiştir. Bu olumsuzluklara rağmen, bölge ülkeleri ile ticari ve yatırım ilişkilerimiz önemli bir seviyede devam etmektedir.

Türk Cumhuriyetleri ve BDT ile İlişkiler

Türkiye, geçtiğimiz yıllar içerisinde bölge ülkeleri ile ekonomi ve ticaret alanında ilişkilerini geliştirmiş ve Avrasya ülkeleri ile ilişkilerinde kısa sürede önemli mesafeler kaydetmiştir.

Bu itibarla 2017 yılında 10 milyar 300 milyon dolara ulaşmıştır. Sadece mal ticareti açısından değil, hizmet ticareti ve ekonomik ilişkilerin yoğunlaştırılması açısından da Avrasya coğrafyası ülkeleri ile sıkı bir işbirliğimiz mevcuttur. Müteahhitlik sektörü bu açıdan önemli bir örnektir. Ülkemiz müteahhitlik firmaları söz konusu bölgede 2018 yılında 7,1 milyar dolar değerinde 93 proje üstlenerek, 1972 yılından itibaren bölgede üstlenilen 5.422 projenin kümülatif proje değerini 186,3 milyar dolar

değerine yükseltmiştir.

Türkiye ile Orta Asya ve Kafkasya ülkelerinde tesis edilen yakın ilişki ve yapıcı işbirliği, müteahhitlik alanında büyük projelerin üstlenilmesine vesile olmuştur. Bu ülkelerde, müteahhitlik sektöründe Türk firmaları tarafından bugüne kadar üstlenilen projelerin toplam tutarı 93 milyar dolara ulaşmıştır.

Türkiye bu coğrafyada Rusya Federasyonu (RF) ile ilişkilerine de özel önem atfetmektedir. 2019 yılı için ticari ve ekonomik ilişkilerimizin geliştirilmesinde hedef olarak belirlenen 4 ülkeden biri Rusya Federasyonu olmuştur.

Rusya, 2017 yılında ülkemizin ithalatında Çin ve Almanya' dan sonra 3. sırada, ihracatımızda ise 17. sırada yer almıştır. 2017 yılı itibariyle Rusya' ya ihracatımız 2,7 milyar dolar, Rusya' dan ithalatımız ise 22,2 milyar Dolar seviyesinde gerçekleşmiştir.

2017 yılı itibariyle Türk müteahhitlik firmalarının Rusya Federasyonunda üstlendikleri projelerin tutarı 72 milyar dolara ulaşmıştır. Her iki ülkenin firmalarının Türkiye ve Rusya'daki yatırımlarının karşılıklı olarak 10'ar milyar dolar seviyesinde olduğu hesaplanmaktadır. BDT ülkeleri ile 2018 yılı içerisinde gerçekleştirilen faaliyetler aşağıda yer almaktadır.

11-12 Ocak 2018 tarihinde Tataristan Cumhurbaşkanı ülkemizi ziyareti etmiştir.

14-15 Şubat 2018 tarihleri arasında dönemin Ekonomi Bakanının da katılımı ile dönemin Başbakanı Belarus' a bir ziyaret gerçekleştirmiştir. Söz konusu ziyaret çerçevesinde, 14 Şubat 2018 tarihinde Belarus' un başkenti Minsk'te Türkiye Cumhuriyeti ve Belarus Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma imzalanmıştır.

Dönemin Başbakan Yardımcısının ev sahipliğinde 15 Şubat 2018 tarihinde Ankara'da Türk-Kazak Kadın Girişimciler İş Forumu gerçekleştirilmiştir.

9 Mart 2018 tarihinde Azerbaycan'ın başkenti Bakü'de Tercihli Ticaret Anlaşması (TTA) 2. Tur Müzakereleri gerçekleştirilmiştir.

23 Mart 2018 tarihinde Türkiye-Moldova Ekonomik Forumu'na dönemin Ekonomi Bakanı katılım sağlamış ve bu vesileyle Moldova Ekonomi ve Altyapı Bakanı ile ikili görüşme gerçekleştirmiştir.

26 Mart 2018 tarihinde Ankara'da Türk-Rus Ticaret, Yatırımlar ve Bölgesel İşbirliği Toplantısı gerçekleştirilmiştir.

29-30 Mart 2018 tarihlerinde Özbekistan'ın başkenti Taşkent'te Tercihli Ticaret Anlaşması (TTA) 2. Tur Müzakereleri gerçekleştirilmiştir.

3 Nisan 2018 tarihinde Ankara'da Türkiye Rusya 7. Dönem Üst Düzey İşbirliği Konseyi (ÜDİK) Toplantısı gerçekleştirilmiştir.

4 Nisan 2018 tarihinde Bursa'da Türk-Rus Otomotiv ve Makine Sektörlerinde İşbirliği Çalışma Grubu Toplantısı gerçekleştirilmiştir.

5 Nisan 2018 tarihinde Türk-Rus Gemi ve Yat Sektörlerinde İşbirliği Çalışma Grubu Toplantısı gerçekleştirilmiştir.

9-11 Nisan 2018 tarihleri arasında Özbekistan Cumhuriyeti Başbakan Yardımcısı ülkemizi ziyaret etmiştir.

Kırgızistan Cumhurbaşkanı ikili ilişkilerin geliştirilmesi kapsamında 10 Nisan 2018 tarihinde ülkemize bir ziyaret gerçekleştirmiştir.

Ukrayna 11. Dönem Ticari ve Ekonomik İşbirliği Komisyonu (TEİK) Toplantısı 11-12 Nisan 2018 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilmiştir.

13 Nisan 2018 tarihinde Ankara'da Türkiye-Azerbaycan Tercihli Ticaret Anlaşması (TTA) 3. Tur Müzakereleri gerçekleştirilmiştir.

16 Nisan 2018 tarihinde Ankara'da Türkiye-Özbekistan Tercihli Ticaret Anlaşması (TTA) 3. Tur Müzakereleri gerçekleştirilmiştir.

19 Nisan 2018 tarihinde Rusya Federasyonu Ankara Büyükelçisi, dönemin Ekonomi Bakanını ziyaret etmiştir.

KKTC Ekonomi ve Enerji Bakanı, 20 Nisan 2018 tarihinde ülkemizi ziyaret etmiştir.

Dönemin Ekonomi Bakanı, 23 Nisan 2018 tarihinde Rusya Federasyonu'na ziyaret gerçekleştirmiştir.

25 Nisan 2018 tarihinde Sayın Bakanımız Cumhurbaşkanımız ve Azerbaycan Cumhurbaşkanı başkanlıklarında Ankara'da gerçekleştirilen Türkiye-Azerbaycan Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi (YDSK) 7. Dönem Toplantısına katılım sağlanmıştır.

25 Nisan 2018 tarihinde Ankara'da Azerbaycan ile TTA Müzakerelerine Dair Mutabakat Zaptı imzalanmıştır.

Dönemin Ekonomi Bakan Yardımcısı, Antalya'da gerçekleştirilen "Yükselen Avrasya'da Türk-Rus İlişkilerinin Geleceği Konferansına" iştirak etmiştir.

RF Tataristan Cumhurbaşkanı 26-27 Nisan 2018 tarihlerinde Ankara ve İstanbul'a bir çalışma ziyaretinde bulunmuştur.

26-27 Nisan 2018 tarihleri arasında Türk Konseyi üyesi ülkelerin uzmanlarına yönelik Bakanlığımızda, yatırım istatistikleri-yatırım ortamı (ayrıca KOBİ'ler) alanında eğitim programı düzenlenmiştir.

28 Nisan 2018 tarihinde dönemin Ekonomi Bakanı Rusya Federasyonu'na bir ziyaret gerçekleştirmiştir.

Sayın Cumhurbaşkanımız 29 Nisan-1 Mayıs 2018 tarihleri arasında Özbekistan ile ilişkilerin daha ileri bir aşamaya taşınması için atılabilecek adımların ele alınması ve bölgesel gelişmelere dair görüş alışverişinde bulunulması amacıyla Özbekistan' a ziyaret gerçekleştirmiştir.

Dönemin Ekonomi Bakanı, Moldova Ekonomi ve Altyapı Bakanı ile 18 Mayıs 2018 tarihinde bir telefon görüşmesi gerçekleştirmiştir. Görüşmede, ikili ticaretimizde yaşanan gelişmeler ile ülkemizin Moldova'dan hayvansal ürünler ithalatı konuları ele alınmıştır.

24 Mayıs 2018 tarihinde Rusya Federasyonu Büyükelçisi Sayın Bakanımızı ziyaret etmiştir.

30 Mayıs 2018 tarihinde sayın Bakanımız, OECD Toplantısı kapsamında Rusya Federasyonu Ekonomik Kalkınma Bakanı ile bir görüşme gerçekleştirmiştir.

(mülga) Ekonomi Bakanlığı Müsteşarı, 5-6 Haziran 2018 tarihlerinde Rusya Federasyonu'na bir ziyarette bulunmuştur. Ziyaret kapsamında RF Ekonomik Kalkınma Bakanı ile bir ikili görüşme gerçekleştirilmiştir.

22 Haziran 2018 tarihinde Bakü'de Türkiye-Azerbaycan Tercihli Ticaret Anlaşması (TTA) 4. Tur Müzakereleri gerçekleştirilmiştir.

19 Haziran 2018 tarihinde Ankara'da Türk-Rus Demir-Çelik Alanında İstişare Toplantısı düzenlenmiştir.

14 Ağustos 2018 tarihinde İstanbul'da Türk-Rus Bankacılık ve Finans İşbirliği Toplantısı gerçekleştirilmiştir.

27 Ağustos 2018 tarihinde Rusya Federasyonu Ekonomik Kalkınma Bakan Yardımcısı ile dönemin Bakan Yardımcısı arasında bir telefon görüşmesi gerçekleştirilmiştir.

1 Eylül 2018 tarihinde Kırgızistan'ın başkenti Bişkek'te Türkiye-Kırgızistan YDSK 4. Dönem Toplantısı gerçekleştirilmiştir.

Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi (Türk Konseyi) 6. Liderler Zirvesi 2 Eylül 2018 tarihinde Kırgızistan'ın başkenti Bişkek'te düzenlenmiştir.

Kazakistan Büyükelçiliği müşaviri ve İstanbul'daki yatırım temsilcisi ile Bakanlığımızda Kazakistan'daki planlanan Türk yatırım projelerinden oluşan ve 13 Eylül 2018'de Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi (YDSK) sırasında imzalanan Yeni Sinerji Eylem Planı üzerine bir görüşme gerçekleştirilmiştir.

12 Eylül 2018 tarihinde Ankara'da Enerji Bakanı'nın katılımı ile Türkiye-Kazakistan İş Forumu gerçekleştirilmiştir. Aynı tarihte Dışişleri Bakanlığı'nda Türkiye-Kazakistan Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi (YDSK) Hazırlık Toplantısı gerçekleştirilmiştir 13 Eylül 2018 tarihinde de Türkiye-Kazakistan YDSK 3. toplantısı yapılmıştır.

17 Eylül 2018 tarihinde gerçekleştirilen Sayın Cumhurbaşkanımızın Soçi ziyaretine Sayın Bakanımızın iştiraki sağlanmıştır.

Türkiye-Ukrayna İş Forumu vesilesiyle İstanbul'da bulunan Bakan Yardımcımız ile Stepan Kubiv arasında 26 Eylül 2018 tarihinde bir ikili görüşme gerçekleştirilmiştir. Aynı tarihte Türkiye-Ukrayna İş Forumu gerçekleştirilmiştir.

10 Ekim 2018 tarihinde Moskova'da Türkiye-Rusya Tarım 2. Yürütme Komitesi Toplantısı gerçekleştirilmiştir.

23-24 Ekim 2018 tarihleri arasında Bakan Yardımcımızın iştirakiyle Moskova'da gerçekleştirilen Uluslararası Gümrük Forumu'na katılım sağlanmıştır. Ziyaret çerçevesinde RF Ekonomi Bakan Yardımcısı başkanlığındaki Rus heyetiyle iki ülke arasındaki ticari ilişkilerin başlıca gündem konuları değerlendirilmiştir.

3 Kasım 2018 tarihinde Sayın Bakanımız Sayın Cumhurbaşkanımız ve Ukrayna Cumhurbaşkanı

başkanlıklarında İstanbul'da gerçekleştirilen Türkiye-Ukrayna Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi (YDSK) 7. Dönem Toplantısına katılım sağlanmıştır.

Bakan Yardımcımız tarafından TİM Ticaret Heyeti ile birlikte 11-13 Kasım 2018 tarihlerinde RF' na bir ziyaret gerçekleştirmiş ve RF Sanayi ve Ticaret Bakan Yardımcısı ve Ekonomik Kalkınma Bakan Yardımcısı ile ikili görüşmeler gerçekleştirmiştir.

Sayın Bakanımız, 16 Kasım 2018 tarihinde TOBB organizasyonunda gerçekleştirilen Türkiye-KKTC Ortak Ticaret Odası Forumuna katılmış, söz konusu Forumda KKTC Ekonomi ve Enerji Bakanı ile bir görüşme gerçekleştirmiştir.

Bakanlığımız koordinesinde, 12 Aralık 2018 tarihinde Gürcistan Büyükelçiliği temsilcileri ile ikili ticari ve ekonomik ilişkilerin değerlendirildiği bir toplantı gerçekleştirilmiştir.

Sayın Bakanımız, 13 Aralık 2018 tarihinde Ege İhracatçı Birlikleri sektör temsilcileri ve Akdeniz İhracatçı Birlikleri Yaş Meyve ve Sebze İhracatçı Birliği Yönetim kurulunu kabul etmiştir.

Sayın Bakanımız, 15 Aralık 2018 tarihinde Aşkabat'ta düzenlenen 9. Türk İhraç Ürünleri Fuarı'nın açılışını yapmak üzere Türkmenistan'a bir ziyaret gerçekleştirmiştir. Türkmenistan Bakanlar Kurulu Başkan Yardımcısı (Dışişleri Bakanı) ile ikili görüşme de yapmıştır.

Bakan Yardımcımız, 20 Aralık 2018 tarihinde Türk-Rus Sanayi Çalışma Grubu Toplantısı vesilesiyle Türkiye'ye bulunan RF Sanayi ve Ticaret Bakan Yardımcısı ile bir görüşme gerçekleştirmiştir.

2019 yılı ilk çeyreğinde yapılması öngörülen Türkiye-Gürcistan 1. JETCO Toplantısı hazırlıkları kapsamında, 24 Aralık 2018 tarihinde Ankara'da ilgili kurumların da katılımıyla bir toplantı düzenlenmiştir.

Çok Taraflı Uluslararası Anlaşma ve Sözleşmeler

Çok taraflı ilişkiler kapsamındaki faaliyetler milletlerarası çok taraflı anlaşma ve sözleşmeleri, uluslararası kuruluşları ve çok taraflı proje ile girişimleri içermektedir. Çok taraflı ilişkiler kapsamında Bakanlığımız tarafından uluslararası örgütler bünyesinde ülkemizin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler takip edilmekte, bu sözleşmeler ve eklerinin tadil ve revizyonuna ilişkin çalışmalar yürütülmekte, uluslararası müzakereler, ortak eylem, projeler ve diğer girişimlere katılım sağlanmaktadır.

Bakanlığımız adına en fazla çalışma yürüttüğümüz uluslararası örgütler ve etkinlikler aşağıda yer almaktadır:

- İpekyolu Girişimi,
- Dünya Gümrük Örgütü (DGÖ),
- Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ),
- Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu (BMAEK),
- Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT),
- Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü (KEİ),
- D-8 Ülkeleri,
- İslam İşbirliği Teşkilatı.

İpek Yolu Girişimi

İpek Yolunu canlandırmak için gerçekleştirilen girişimlerden biri de Bakanlığımız öncülüğünde 2008 yılında başlatılan İpek Yolu Girişimi ve Girişimin Projeye dönüştürülmüş hali olan Kervansaray Projesidir. Projeye Azerbaycan, Gürcistan, Türkiye, Kırgızistan ve Kazakistan katılım sağlamıştır. Bu girişim ile Avrupa ve Çin arasında ve bu iki nokta arasında yer alan ülkeler arasındaki ticaretin ve taşımacılığın geliştirilmesinin yanı sıra, tarihi İpek Yolu'nun aynı zamanda tarihsel ve kültürel değer olarak da yeniden canlandırılması hedeflenmiştir.

Kervansaray Projesi ile bölge ticaretinde, ticaret erbabının önündeki yasal ve uygulamaya dönük belirsizliklerin ortadan kaldırılması, böylece öngörülebilirliğin arttırılması, sınırlarda bekleme sürelerinin azaltılması, gümrük işlemlerinin basitleştirilmesi ve kolaylaştırılması amaçlanmaktadır. Söz konusu amaçların gerçekleştirilmesi suretiyle ticaret rotasının canlanması, maliyetlerin azalması nedeniyle yeni pazarlar oluşturulması temin edilecektir.

24 Mayıs 2018 tarihinde Kırgızistan tarafından 8. İpek Yolu Forumu gerçekleştirilmiştir. Forum sonunda Bişkek Deklerasyonu kabul edilmiştir.

Türk Konseyi Gümrük İşbirliği Çalışma Grubu 10. Toplantısı, 12 Aralık 2018 tarihinde Astana/Kazakistan'da düzenlenmiştir. Toplantıda Kervansaray Projesi kapsamında önümüzdeki dönemde gerçekleştirilecek çalışmalara ilişkin kararlar alınmıştır.

Dünya Gümrük Örgütü

Dünya Gümrük Örgütü (DGÖ), ulusal gümrük idarelerinin etkili ve verimli çalışmalarını sağlamak ve geliştirmek amacıyla kurulmuş bağımsız, hükümetler arası bir kuruluştur. DGÖ, Genel Konsey ve 31 üyeli Politika Komisyonu tarafından, 17 üyeli Mali Komite'nin mali tavsiyesi yoluyla idare edilmektedir. DGÖ, Konseyce her yıl onaylanan DGÖ Stratejik Planının temel faaliyetleri çerçevesindeki çalışmaları yapan Komiteler ve Sekreterlik ile çalışır. Ayrıca, DGÖ'nün en üst düzeydeki karar alma organı olan Konsey'e yardımcı olmak üzere, altı alt bölge oluşturulmuştur.

Bakanlığımızca her yıl yılda bir kez düzenlenen Örgütün genel kurulu niteliğindeki en üst düzeydeki karar alma organı olan Konsey Toplantılarına katılım sağlanmaktadır. Konsey 132. Dönem Toplantısı, 28-30 Haziran 2018 tarihlerinde Brüksel'deki Dünya Gümrük Örgütü merkezinde gerçekleştirilmiş, Bakanlığımızca toplantıya katılım sağlanmıştır. Toplantıda, DGÖ Genel Sekreteri pozisyonu için seçimlerde mevcut Genel Sekreter görevini yürüten Kunio MIKURIYA 5 yıllık dönem için yeniden seçilmiştir. Toplantıda 6 öncelikli alan (ticaretin kolaylaştırılması, e-ticaret, güvenlik, gümrük-vergi makamları işbirliği, yasadışı nakit akışları ve performans ölçümü) kapsamında yapılan çalışmalar ele alınmış, son dönem çalışmalar onaylanmış ve önümüzdeki dönem öncelikleri belirlenmiştir.

Dünya Gümrük Günü

1952 yılında oluşturulan Gümrük İşbirliği Konseyi' nin ilk toplantısını gerçekleştirdiği 26 Ocak günü gümrük idarelerince Dünya Gümrük Günü olarak kutlanmaktadır.

2018 yılında Dünya Gümrük Günü için "Ekonomik Kalkınma için Güvenli Bir İş Ortamı" sloganı belirlenmiş, bu çerçevede Bakanlığımız Merkez ve Taşra birimlerinde kutlamalar gerçekleştirilmiş ve yılın temasına uygun çalışmalarıyla DGÖ Liyakat Sertifikası almaya hak kazanan adaylara sertifikaları takdim edilmiştir.

PICARD Konferansı

Her yıl düzenli olarak başka bir üye ülkede gerçekleştirilen Dünya Gümrük Örgütü (DGÖ) PICARD (Gümrükler Akademik Araştırma ve Gelişimde İşbirliği) Konferansı`nın 13'üncüsü, 9-11 Ekim 2018 tarihlerinde ülkemiz ev sahipliğinde Malatya'da gerçekleştirilmiştir.

Bugüne kadar düzenlenen PICARD Konferansları arasında, 100`ün üzerinde başvuru ile en yüksek makale başvurusu alma özelliğini kazanan Konferansa, DGÖ üyesi gümrük idareleri, akademi dünyası, düşünce kuruluşları, hükümet dışı örgütler ve özel sektör alanlarında 65 ülkeden 200'ün üzerinde temsilci katılmıştır.

Gümrük idareleri ve özel sektörden toplam 50 kadar sunumun paylaşılıp tartışıldığı Konferansta, Bakanlığımız personeli tarafından hazırlanan çalışmalar arasından DGÖ tarafından kabul edilen 5 çalışmanın da sunumu başarıyla gerçekleştirilmiştir.

BMAEK, TIR Sözleşmesi ve e-TIR

Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu (BMAEK), Birleşmiş Milletler' in beş bölgesel teşkilatından biri olup, Avrupa bölgesinde ekonomik entegrasyonu sağlamak amacıyla 1947 yılından bu yana hizmet vermektedir. 56 üyesi bulunan örgütün, Avrupa kıtası dışında da üyeleri bulunmaktadır.

BMAEK nezdinde yürütülen en önemli anlaşmalardan biri olan TIR Sözleşmesi, karayolu ile yapılacak nakliyatta araçlara özel bir belge olan TIR Karnesi verilmesi ve bu karneye sahip araçlar ile bu Sözleşmeye taraf ülkeler arasında yapılacak transit taşımacılıkta teminat aranmamasını düzenlemektedir.

Sistemin idari bel kemiği konumundaki TIR Karnesi ile eşya vergi ve resimler karşılığı teminat altına alınmakta (garanti) ve TIR Karnesinin bir gümrük beyannamesi olarak kabul edilmesi suretiyle de transit işlemlerinin kolaylaştırılması sağlanmaktadır. Ülkemizde 1.500'ün üzerinde nakliye firması ve 70.000'den fazla araç filosu, TIR rejimi altında taşıma yapmaktadır.

TIR Sistemine 76 ülke taraf olup, bunun 61'i sistemi aktif şekilde kullanmaktadır. Bu nedenle, TIR sistemi, halen küresel düzeyde, en çok kullanılan karayolu taşıma sistemi olma özelliğini korumaktadır TIR Sözleşmesi kapsamında basılan TIR Karnelerinin ortalama %20'sini kullanan ülkemiz, TIR Sisteminin en büyük uygulayıcılarından birisi konumundadır.

TIR Sisteminin coğrafi yaygınlığının artması hedefi doğrultusunda, Bakanlığımızın gerçekleştirdiği en önemli faaliyetler arasında sunduğu eğitimler ve teknik destek gelmektedir. Bu çerçevede, 2016-2018 yıllarında Afganistan, Pakistan, Çin, Kuveyt, Katar devlet ve özel sektör yetkililerine TIR eğitimleri verilmiş, bu ülkelerin TIR rejimine dâhil olması ve uygulamasına destek sağlanmıştır.

TIR Sözleşmesi'nin revizyonu "TIR Karneleri Himayesinde Uluslararası Eşya Taşınmasına Dair Gümrük Sözleşmesinin 6, 8 ve 9 Numaralı Eklerine İlişkin Olarak 12 Ekim 2017 Tarihinde Kabul Edilen Ekli Değişikliklerin Onaylanması Hakkında Karar" (Karar Sayısı: 308) 03.11.2018 tarihli ve 30584 sayılı Mükerrer Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Yine BMAEK bünyesinde yer alan Eşyanın Sınırlardaki Kontrollerinin Uyumlaştırılmasına İlişkin Uluslararası Sözleşmenin, Uluslararası Demiryolu Yük Taşımacılığına İlişkin Sınır Geçiş İşlemlerinin Kolaylaştırılması Başlıklı 9 Numaralı Ekinin Onaylanması Hakkında BKK 04.04.2018 tarihli ve 30381

sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

TIR Sözleşmesi'nin karayolu taşımacılığımızdaki önemi ve modernleşmesine duyulan ihtiyaç kapsamında, TIR İdari Komite (AC.2), Taşımacılığı Etkileyen Gümrük Sorunları Çalışma Grubu (WP.30), e-TIR Teknik ve Yasal Uzmanlar Alt Çalışma Grupları (GE.1) toplantılarına 2018 yılında aktif katılım sağlanmıştır.

e-TIR Pilot Projeleri

TIR Sözleşmesi'ne taraf ülkeler 2003 yılında, TIR Sistemi'nin tüm aktörleri arasında elektronik veri değişimini amaçlayan ve "TIR İşlemlerinin Bilgisayarlaştırılması" olarak da bilinen e-TIR Projesi'ni oluşturmuşlardır. Türkiye TIR işlemlerinin elektronikleştirilmesine;

- TIR işlemlerinin etkinlik ve güvenliğinin arttırılması,
- Teminat sisteminin anlık takibinin yapılabilmesi,
- Usulsüzlüklerin elektronik veri değişimiyle en aza indirgenmesi hedefleri doğrultusunda öncülük etmektedir. Bakanlığımız, Birleşmiş Milletler bünyesinde teknik altyapısı hazırlanan modelin uygulanabilirliğinin test edilebilmesi için pilot projelerde yer almaktadır.

"e-TIR Uluslararası Sistemi" olarak da adlandırılan e-TIR Projesi'nin amacı; TIR Sözleşmesi hükümleri uyarınca eşyanın, aracın veya konteynerin uluslararası transiti için, ulusal gümrük sistemleri arasında güvenli veri değişimini sağlamak ve gümrük idareleri için de eşyanın ülkeler arası düzenli ve güvenli aktarımını mümkün kılmaktır.

Türkiye-İran e-TIR Pilot Projesi

Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu (BMAEK) ve Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Birliği (International Road Transport Union, IRU) tarafından geliştirilen ve ülkemiz ile komşumuz İran İslam Cumhuriyeti ortaklığında yürütülen projenin teknik ve hukuki altyapısı, İşleyiş Kuralları Belgesi ile oluşturulmuştur.

Proje tarafları arasında sağlanan mutabakatla, projenin sınırlı kapsamı içerisinde kalmak kaydıyla, taşımalar devam etmektedir. 2018 yılı sonu itibarıyla e-teminat da uygulanan 200'ü aşkın pilot taşıma gerçekleştirilmiştir.

Türkiye-Gürcistan e-TIR Pilot Projesi

Birleşmiş Milletler bünyesinde tesis edilen ve Gürcistan ile yürüttüğümüz projenin özelliği Gümrükten Gümrüğe veri değişimini test edecek olmasıdır.

Uygulamaya 18 Mayıs 2018 tarihi itibarıyla geçilen projede, esasen BMAEK bünyesinde tesis edilen e-TIR Referans Belgesinde yer alan mesaj setlerinin, 2 ülke gümrük idaresi arasında, BMAEK bünyesinde yer alan merkezi veri değişim platformu üzerinden iletilmesi ve kullanıma konu olması test edilmektedir.

BM ile Doğal Afet ve Acil Durum Hallerinde Yardım Sevkiyatlarının Hızlandırılmasına İlişkin Anlaşma İmzalanması

Bakanlığımız ile Birleşmiş Milletler (BM) İnsani İşler Eşgüdüm Bürosu (OCHA) arasında müzakere edilen "Yardım Sevkiyatının ve Yardım Personeline Ait Eşyanın Afet ve Acil Durum Halinde İthalat,

İhracat ve Transitini Hızlandırmaya Yönelik Önlemlerin Alınmasına İlişkin Anlaşma", 7 Haziran 2016 tarihinde imzalanmış ve 27/06/2018 tarihli ve 30461 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede, 2018/11911 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile onaylanarak yürürlüğe girmiştir.

İslamabad-Tahran-İstanbul (ITI) Karayolu Taşımacılık Koridoru

Başlangıçtan itibaren İpekyolu-Kervansaray Girişimimizin bir parçası olarak görülen ve EİT üyelerinin yanı sıra özellikle de Çin dâhil İpek Yolu güzergâhındaki ülkelerle ticari bağları kuvvetlendirmek ve gümrük işlemlerinin hızlı, verimli ve etkin şekilde tesisi yoluyla TIR Karnesi kapsamı eşya naklinin altyapısını sağlamak amacıyla Türkiye, İran ve Pakistan'ın yürüttüğü İslamabad-Tahran-İstanbul (ITI) Karayolu Taşımacılık Koridor Projesi'nde Pakistan'ın 2016 yılında TIR Sözleşmesi'ne taraf olmasıyla temel hedefe ulaşılmış olup; güzergâh üzerindeki sorunlar ve çözüm yolları tespit edilmiştir.

Söz konusu güzergâha ilişkin olarak ulusal/uluslararası danışmanlarca 2018 yılında hazırlanan ve ülkemiz katkılarının da dercedildiği raporun 2019 yılında kamuoyuna tanıtılması öngörülmektedir.

EİT-IDB Sınır Geçişlerinin Modernizasyonu Projesi

EİT-İslam Kalkınma Bankası (IDB) ortaklığında girişilen ''Transit Taşımacılık Çerçeve Anlaşması Gümrük Bileşeni Projesi" çalışmaları kapsamında Kapıkule Gümrük Kapımız 'Rol Model' olarak belirlenmiş olup; Yap-İşlet Devret Modeli' nin (TOBB-GTİ) EİT üyesi ülkelere yaygınlaştırılmasına yönelik girişimler sürdürülmüştür.

EİT Gümrük Suçları ve Kaçakçılık Veri Bankası

2005 yılında imzalanan EİT Kaçakçılık ve Gümrük Suçları Veri Bankasının Kurulması ve İşletilmesine Dair Anlaşma 30 Aralık 2017 tarihinde yürürlüğe girmiş olup, Veri Bankası 30 Haziran 2018 itibariyle kurulmuştur. Veri Bankası ile Doğu-Batı rotasındaki kaçakçılık olaylarıyla ve terörizmin finans kaynaklarıyla mücadeleye ve yasal ticaretin kolaylaştırılmasına büyük katkı sağlanacaktır. Veri Bankası, ayrıca EİT bünyesindeki en somut işbirliği projelerinden biri olarak ön plana çıkmaktadır. Veri Bankası`nın aktifleştirilmesi çalışmaları kapsamında, Bakanlığımız nezdinde bir çalışma grubu kurulup veri giriş alanları taslak olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda, 24 Ekim 2018 tarihinde Bakanlığımız ev sahipliğinde Veri Bankasının uygulamaya geçmesi için taraf ülke kullanıcılarına eğiticilerin eğitimi verilmiştir.

Ortak Transit Sözleşmesi

Ortak Transit Rejimi; 1987 yılında imzalanan Ortak Transit Sözleşmesine taraf olan AB ve EFTA üyesi ülkeler arasında eşyanın gümrük vergilerinin askıya alınarak taşındığı sistemdir. Bu taşıma işlemi 2005 yılından itibaren "Yeni Bilgisayarlı Transit Sistemi" (NCTS) adı verilen sistem ile elektronik mesajlar kullanılarak beyan ve takip edilmektedir.

Ülkemiz, 1 Aralık 2012'de Ortak Transit Sözleşmesine katılarak, NCTS uygulamasına dâhil olmuş ve taşımacılık sektörü açısından Avrupa Birliği'ne entegre olmuştur. Sistem hâlihazırda Türkiye ile birlikte 35 ülke tarafından kullanılmaktadır.

Tüm işlemler elektronik sistem üzerinden yürütüldüğünden taşımacılık sektörü için önemli bir rekabet avantajı sağlamaktadır. Böylelikle, Türkiye'den bir AB ülkesine yapılacak karayolu taşımasında örneğin Ankara'dan açılacak bir T1 beyannamesi ile Hamburg ya da Londra'ya kadar eşyanın tek beyan ve tek teminat ile taşınması mümkün olmaktadır.

Avrupa ile olan ticaretimizde taşımacıların Ortak Transit Sistemini kullanmaları gitgide artmaktadır. 2018 yılı süresince bu kapsamda yapılan taşımalarda artış gözlenmiştir. Son bir yıl içerisinde Türkiye'den 634.191, Türkiye'ye ise 457.337 taşıma gerçekleştirilmiştir.

Bu kapsamda, AB-EFTA Ortak Transit Ortak Komitesinin 20 Mayıs 1987 Tarihli Ortak Transit Rejimine İlişkin Sözleşmeyi Değiştiren 28/04/2016 Tarihli ve 1/2016 Sayılı Kararı 27/03/2018 tarihli ve 30373 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Birlik Gümrük Koduna getirilen değişiklikler ile ticaret erbabı ve kamu görevlileri için işlemlerin basitleştirilerek maliyetlerin azaltılması, gümrük işlemlerinin daha öngörülebilir hale gelmesi, ulusal gümrük mevzuatlarının yeknesaklaştırılarak uygulamada birlik sağlanması ve gümrük işlem ve kontrollerinin hızlanması amaçlanmaktadır.

Bu kapsamda, AB/EFTA Ortak Transit Komitesi'nin, Ortak Transit Sözleşmesi'nin Birlik Gümrük Kodunun geçiş hükümleriyle uyumunu sağlamak amacıyla hazırlanan ve Sözleşme eklerine değişiklikler getiren 1/2017 sayılı Karar 5 Aralık 2017 tarihinde Oslo'da düzenlenen ve Bakanlığımız temsilcilerince de katılım sağlanan AB-EFTA Ortak Transit Komitesi 30'uncu Toplantısında kabul edilmiştir. Anılan Karar sadece Sözleşme eklerinde değişiklikler getirdiğinden, Bakanlar Kurulu Kararı ile iç hukukumuza aktarımı yönünde süreç işletilmektedir.

Öte yandan, Ortak Transit Sistemi kapsamında Birleşik Krallık ve Kuzey İrlanda Ortak Transit ve Eşya Ticaretinde İşlemlerin Basitleştirilmesi sözleşmelerini Avrupa Birliği'nin bir üyesi olarak uyguladıkları için, Birleşik Krallık' ın AB' den ayrılmasıyla sözleşmelere artık taraf olmayacağından dolayı, Birleşik Krallık, Avrupa Komisyonuna 24/05/2018 tarihli bir mektupla sözleşmelere taraf olmayı talep etmiş ve bu amaçla Bakanlığımızın katılım sağladığı çalışma gruplarında 3 taslak Ortak Transit Komitesi Kararı hazırlanmıştır. Anılan Kararlar 4 Aralık 2018 tarihinde düzenlenen 31. Dönem Ortak Transit Komitesi Toplantısında kabul edilmiştir.

İslam İşbirliği Teşkilatı

2018 yılının Mart ayında gerçekleştirilen İSEDAK Ticaret Çalışma Grubu 11. Dönem Toplantısı kapsamında, İSEDAK üyesi ülkelerde gümrük idarelerinin risk yönetimi uygulamaları konusunda proje danışmanı olarak belirlenen Andreja Zivkovic ve ekibi tarafından hazırlanması öngörülen araştırma raporuna ilişkin olarak 17 Ekim 2017 tarihinde Ülkemize bir çalışma ziyareti gerçekleştirilmiştir. Ziyaret kapsamında, rapora esas teşkil edecek risk yönetimine ilişkin anket cevaplandırılmış, toplantının yanı sıra ilgili birimlere yerinde inceleme ziyareti düzenlenmiştir. Anılan çalışma için Ülkemiz diğer bazı İİT ülkeleri ile birlikte örnek ülke incelemesi için seçilmiştir. Mezkûr rapor Mart 2018'de yapılan toplantıda üye ülkelerle paylaşılmıştır.

Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi

Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi (Türk Konseyi), Türk dili konuşan ülkeler arasında kapsamlı işbirliğini teşvik etmek amacı ile 3 Ekim 2009 tarihinde resmi olarak Nahçıvan Anlaşması ile kurulmuş uluslararası bir örgüttür. Örgütün Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan ve Türkiye olmak üzere 4 adet kurucu üyesi bulunmaktadır.

Bu kapsamda, Türk Konseyi Gümrük Çalışma Grubu 9. Toplantısı 27 Nisan 2018 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirilmiştir. Bu toplantıda, muhafaza alanında yapılacak işbirliği Mutabakat Zaptının son hali verilmiş ve imzaya hazır hale getirilmiştir.

Söz konusu Çalışma Grubunun 10. Toplantısı, 12 Aralık 2018 tarihinde Astana/Kazakistan'da düzenlenmiştir. Toplantıda, Kervansaray Projesi kapsamında önümüzdeki dönemde gerçekleştirilecek çalışmalara ilişkin kararlar alınmıştır.

Gelişen 8 Ülke (D-8)

D-8 Tercihli Ticaret Anlaşması Gümrük Görevlileri 1. Toplantısı 23 Ekim 2018 tarihinde Bakanlığımız bünyesinde gerçekleştirilmiştir.

Dünya Bankası Doing Business Raporu

Dünya Bankası Grubunun (DBG) 2003'ten beri her yıl düzenli olarak yayınladığı "Doing Business" raporu, ülkelerde özel sektöre yönelik uygulamaların farkındalığı, kullanıcı dostu olması, bürokratik yoğunluğu, tamamlanma süresi, maliyetleri gibi hususları dikkate alarak oluşturulan bir ülke sıralaması raporu olup, dünya çapında geniş kabul gören genel bir rehber teşkil etmektedir.

Söz konusu raporun "Trading Across Borders (Sınır Ötesi Ticaret)" başlıklı kısmı, ithalat ve ihracat süreçlerinde firmalardan talep edilen belgelerin temini ve sınırdan geçiş işlemlerinin tamamlanması için gerekli olan süre ve maliyetleri (gümrük vergileri hariç tutularak) göz önüne alarak hazırlanmaktadır.

2019 yılı Raporu için anket formunun doldurulabilmesi için 2018 Nisan ayında Bakanlığımızın ilgili Birim yetkililerinden müteşekkil bir çalışma grubu oluşturulmuştur.

Bahse konu anketin, olabilecek en gerçekçi veriler kullanılarak doldurulabilmesi amacıyla, Dünya Bankası metodolojisine mümkün olduğu ölçüde riayet edilmiş ve gümrük veri tabanında yer alan reel veriler esas alınmıştır.

2019 yılı Raporunda, "Trading Across Borders" kısmında ülkemiz 71'inci sıradan 42'nci sıraya yükselmiştir. Söz konusu kısmın alt başlıklarında, 2018 yılı raporuna kıyasla:

- İhracat maliyetlerinin 463 ABD Dolarından 413 ABD dolarına,
- İthalat maliyetlerinin 797 ABD Dolarından 126 ABD dolarına

Belgelerin ve sınırlardaki süreçlerin süresinin ise

- İhracatta 23 saatten 20 saate,
- İthalatta ise 52 saatten 14 saate indiği görülmüştür.

İkili İlişkiler

Karşılıklı İdari Yardım Anlaşmaları

Gümrük Alanında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşmaları (KİYA), gümrük idareleri arasında idari yardımlaşmanın yanı sıra işbirliğinin ve teknik yardımın yasal altyapısını tesis etmektedir. Bu sayede gümrük idareleri arasında doğrudan yazışma yapılabilmekte ve işbirliği projeleri gerçekleştirilebilmektedir.

Gümrük vergilerinin ödenmemesi nedeniyle devlet gelirlerinde meydana gelen kayıpların yanı sıra, uyuşturucu ve psikotrop madde kaçakçılığı yoluyla da toplumun huzurunu ve gelişimini tehdit eden gümrük suçlarının önlenmesi ve diğer ülke gümrük idareleri ile işbirliğinin geliştirilmesi ve olabilecek gümrük sorunlarının aşılabilmesi amaçlanmaktadır.

Hâlihazırda 66 KİYA imzalanmış ve 57'si yürürlüğe girmiştir. Müzakeresi 2018 yılında devam eden metinlere ilişkin bilgiler aşağıda yer almaktadır:

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşması (KİYA) yapılmasına ilişkin olarak müzakereler büyük ölçüde tamamlanmış olup, anlaşmanın en kısa sürede imzalanması öngörülmektedir.

Ülkemiz ile Morityus arasında Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşması (KİYA) yapılmasına ilişkin olarak müzakereler büyük ölçüde tamamlanmış olup, anlaşmanın en kısa sürede imzalanması öngörülmektedir.

Ülkemiz ile Japonya arasında Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşması (KİYA) yapılmasına ilişkin olarak teknik müzakereler sürdürülmektedir.

Ülkemiz ile Peru arasında Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşması (KİYA) yapılmasına ilişkin olarak teknik müzakereler başlamıştır.

Ülkemiz ile Nijerya arasında Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşması (KİYA) yapılmasına ilişkin olarak teknik müzakereler başlamıştır.

Ülkemiz ile Gana arasında Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşması (KİYA) yapılmasına ilişkin olarak teknik müzakereler devam etmektedir.

Ülkemiz ile Kolombiya arasında Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşması (KİYA) yapılmasına ilişkin olarak teknik müzakereler devam etmektedir.

Ülkemiz ile Filipinler arasında Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşması (KİYA) yapılmasına ilişkin olarak teknik müzakereler devam etmektedir.

Ülkemiz ile Kongo Cumhuriyeti arasında Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşması (KİYA) yapılmasına ilişkin olarak teknik müzakereler devam etmektedir.

Ülkemiz ile Lübnan arasında Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşması (KİYA) yapılmasına ilişkin olarak müzakereler devam etmektedir.

Ülkemiz ile Demokratik Kongo Cumhuriyeti arasında Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşması (KİYA) yapılmasına ilişkin olarak teknik müzakereler devam etmektedir.

Ülkemiz ile Sri Lanka Gümrük İdaresi arasında Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşması (KİYA) müzakereleri devam etmektedir.

Ülkemiz ile Angola Gümrük İdaresi arasında Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşması (KİYA) müzakereleri devam etmektedir.

Ülkemiz ile Benin Gümrük İdaresi arasında Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşması

(KİYA) müzakereleri devam etmektedir.

Ülkemiz ile Bolivya Gümrük İdaresi arasında Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşması (KİYA) müzakereleri devam etmektedir.

Ülkemiz ile Ekvador Gümrük İdaresi arasında Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşması (KİYA) müzakereleri devam etmektedir.

Ülkemiz ile Etiyopya Gümrük İdaresi arasında Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşması (KİYA) müzakereleri devam etmektedir.

Ülkemiz ile Irak Gümrük İdaresi arasında Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşması (KİYA) müzakereleri devam etmektedir.

Ülkemiz ile Kenya Gümrük İdaresi arasında Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşması (KİYA) müzakereleri devam etmektedir.

Ülkemiz ile Senegal Gümrük İdaresi arasında Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşması (KİYA) müzakereleri devam etmektedir.

Ülkemiz ile Tanzanya Gümrük İdaresi arasında Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşması (KİYA) müzakereleri devam etmektedir.

Ülkemiz ile Uganda Gümrük İdaresi arasında Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşması (KİYA) müzakereleri devam etmektedir.

Diğer İkili Anlaşma, Mutabakat Zaptı ve Protokoller

“Türkiye Cumhuriyeti (mülga) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Özbekistan Cumhuriyeti Devlet Gümrük Komitesi Arasında Ortak Gümrük Konseyi Tesis Edilmesine İlişkin Protokol” 30 Nisan 2018 tarihinde Taşkent’te imzalanmıştır.

“Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tüketicinin Korunması Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptı” 01/09/2018 tarihinde imzalanmıştır.

“Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ortak Gümrük Konseyi Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptı” 01/09/2018 tarihinde, Bişkek’ te imzalanmıştır.

Cezayir ile Tüketicinin Korunması, Piyasa Gözetimi ve Denetimi ile Ürün ve Hizmet Kalitesinin Kontrolü Alanlarında İşbirliğine İlişkin Anlaşma Müzakereleri sürmektedir.

Kazakistan ile Basitleştirilmiş Gümrük Hattı Kurulmasına Yönelik Anlaşma müzakereleri devam etmektedir.

Azerbaycan ile Basitleştirilmiş Gümrük Hattı müzakereleri devam etmektedir.

Azerbaycan ile AEO (Yetkili Ekonomik Operatör) Eylem Planı müzakereleri devam etmektedir.

Hindistan ile AEO (Yetkili Ekonomik Operatör) Eylem Planı müzakereleri devam etmektedir.

Rusya Federasyonu ile AEO (Yetkili Ekonomik Operatör) Eylem Planı müzakereleri devam etmektedir.

İsrail ile AEO (Yetkili Ekonomik Operatör) Eylem Planı müzakereleri devam etmektedir.

Transit Veri Paylaşımı Projeleri

Türkiye-Gürcistan Veri Değişimi Çalışmaları

Gürcistan ile veri değişimi projesi ile kara hudut kapılarında mükerrer kontrollerin ortadan kaldırarak, sınır geçiş sürelerini kısaltmayı hedeflemektedir. Bu çerçevede, Gürcistan ile 2010 yılında başlayan çalışmalar, ilgili yasal metinlerin 2012 yılına kadar imzalanması ve 2014 yılından itibaren gerçek ortamda veri değişiminin yapılmaya başlanması ile tamamlanmıştır.

20-22 Ocak 2016 tarihlerinde Batum'da gerçekleştirilen teknik toplantıda, söz konusu projenin amacına ulaştığı ve bundan sonraki süreçte Gürcistan'ın, ülkemizin de dahil olduğu Ortak Transit Sözleşmesine taraf olmasıyla "Ortak Kullanım Projesi" yle hedeflenen veri değişiminin NCTS üzerinden gerçekleşeceği ve bu minvalde çalışmaların NCTS çerçevesinde sürdürülmesi üzerinde mutabık kalınmıştır.

Diğer taraftan, "Ortak Kullanım Projesi" çerçevesinde başlatılmış olan veri değişimine, her iki ülkeye sunulan verilerin kontrol edilmesi, risk analizi yapılması ve kaçakçılıkla mücadele alanında ilave enstrüman olması nedeniyle devam edilmesi ile Posof/Türkgözü ve Çıldır/Aktaş Kara Hudut Kapılarına da yaygınlaştırılması için gerekli çalışmaların yapılması hususlarında mutabık kalınmıştır. 04/10/2016 tarihinde gerçekleştirilen 1. Ortak Gümrük Komitesi Toplantısı'nda, ortak kullanım projesinin anılan kapılara yaygınlaştırılması için çalışmalar yapılması talimatı verilmiştir.

08 - 09 Şubat 2017 tarihlerinde kara hudut kapılarının ortak kullanımı Posof/Türkgözü ve Çıldır/Aktaş Kara Hudut Kapılarına da yaygınlaştırılması amacıyla teknik toplantı gerçekleştirilmiş ve proje hâlihazırda mezkur kapılarda da uygulanmaktadır.

Türkiye- İran Veri Değişimi Çalışmaları

09-10 Mayıs 2016 tarihlerinde İran-Tahran'da düzenlenen 5. Gümrük İdareleri Başkanları Toplantısında " Elektronik Ortamda Veri Değişimi Çalışmalarının Başlatılması" na karar verilmiş olup, söz konusu çalışmalara ilişkin ilk toplantı 22/06/2016 tarihinde Bakanlığımızda yapılmıştır. Söz konusu toplantının akabinde her iki ülke bilgi işlem personeli tarafından elektronik ortamda çalışmalar başlatılmıştır.

Söz konusu veri değişimine yönelik ikinci toplantı 14-17 Şubat 2017 tarihlerinde İran-Bazargan' da yapılmıştır. Bu toplantıda kurulacak olan veri değişimi sisteminin temelini oluşturacak veri setinin, transit beyannamesi veya TIR Karnesinde yer alan verileri kapsayacak ve kalem bazlı olacak şekilde oluşturulabileceği, bunun ötesinde ithalat ve ihracat beyannamelerine konu olacak şekilde menşe ve tarife bilgisinin yer aldığı bir veri paylaşımının yapılmasının mümkün olmadığı İran heyetine özellikle anlatılmış ve bu konuda mutabık kalınmıştır.

16-17 Aralık 2017 tarihlerinde İran-Tahran'da düzenlenen çalışma grubu toplantısında ise, taraflar arasında paylaşılacak veri setleri üzerinde karşılıklı olarak mutabakata varılmış ve paylaşılmıştır. 2018 yılı içinde karşılıklı olarak test ortamında veri değişimi çalışmaları yapılmış olup, 2018 sonu itibariyle test ortamındaki veri akışı denemeleri tamamlanmıştır.

Türkiye- Azerbaycan Veri Değişimi Çalışmaları

Azerbaycan Karayolu ile Yapılan Transit Taşımacılık Konusunda Ön Bilgi Değişimi Sistemi Kurulmasına İlişkin Anlaşma 19/07/2017 tarihinde Bakü'de imzalanmıştır. Söz konusu Anlaşma'nın Teknik Hükümler Belgesine ilişkin teknik çalışmalar 2018 yılında sürdürülmüş olup, 01 Temmuz 2018 itibari ile gerçek ortamda veri paylaşımı başlamıştır.

İhracat Veri Paylaşımı Projeleri

Türkiye-Rusya Veri Değişimi Çalışmaları- Basitleştirilmiş Gümrük Hattı (BGH)

Basitleştirilmiş Gümrük Hattı (BGH) sistemi, ihracatçılarımızın Rusya gümrüklerinde yaşadıkları sorunların çözümü amacıyla Bakanlığımız ile Rusya Gümrük İdaresi yetkilileri arasında yapılan müzakereler sonucunda, 18/09/2008 tarihinde imzalanan Gümrük İşlemlerinin Basitleştirilmesine İlişkin Protokol ve diğer tamamlayıcı protokollerle hayata geçirilmiştir.

Türkiye ile Rusya arasında oluşturulan sistem, iki ülke arasındaki ticarette sevk edilen eşyaya ilişkin bilgilerin iki ülkenin gümrük idareleri arasında elektronik yolla önceden değişimine dayanmaktadır.

Sistemden yararlanmak tamamen gönüllülük esasına dayanırken, sistem çerçevesinde, sevk edilen eşyaya ilişkin bilgileri gümrük idaresine önceden sunan firmalara dış ticaret işlemlerinde çeşitli kolaylıklar sağlanmaktadır. Bu kapsamda, ihracatta Türkiye'nin rekabet gücünü artıracak bir proje olan BGH ile güvenilir bilgi sunan ihracatçılar, gümrük noktalarında öncelik, gümrükleme zamanının kısalmasına yol açacak şekilde kolaylaştırılmış gümrük işlemleri, gümrük muayenesinden muafiyet gibi kolaylıklardan faydalanabilmektedir.

Gümrük işlemlerinin kolaylaştırılmasını ve basitleştirilmesini sağlayan ve gönüllülük esasına dayanan sistemin diğer ülkelere de yaygınlaştırılmasının faydalı olacağı değerlendirilmiş olup, ilgili kurumlar ve özel sektör temsilcileri tarafından gönüllülük esasına dayalı olması ve kar amacı güden bir aracı bulunmaması halinde anılan sisteme olumlu yaklaşılmaktadır.

Bakanlığımız BGH Web Portal' ından elde edilen BGH istatistikleri ve BGH kapsamında Rusya'ya gerçekleştirilen ihracatın Rusya ile toplam ihracata oranı aşağıda sunulmaktadır:

Tablo 41: 2014-2018 Yılları Arası Rusya'ya Gerçekleştirilen Toplam İhracat İstatistikleri Tablosu

Yıl	BGH Kıymet (Bin ABD doları)	Rusya'ya Toplam İhracat (Bin ABD doları)	BGH'nin Rusya'ya Toplam İhracata Oranı
2014	169.079	5.943.014	%2,8
2015	146.288	3.588.330	%4
2016	23.969	1.733.568	%1,3
2017	102.233	2.735.484	%3,7
2018	318.767	3.107.553	%10,2

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

2018 yılında BGH kapsamında yapılan ihracatın toplam kıymeti bir önceki yıla göre yaklaşık üç kat artış göstererek 318 milyon ABD Doları tutarında gerçekleşmiştir. Bu değer aynı dönemde Rusya'ya

ihracatımızın yaklaşık %10'luk kısmını oluşturmaktadır. Söz konusu istatistikler ürün bazında incelendiğinde; 2018 yılında BGH sisteminin çabuk bozulabilen yaş meyve sebze ürünleri ihracatının yanı sıra tekstil ve deri ürünleri ihracatında da yoğun olarak kullanıldığı gözlemlenmektedir.

Türkiye - Belarus Veri Değişimi Çalışmaları

Belarus ile ülkemiz arasında ihracat veri değişim sisteminin oluşturulabilmesini teminen "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Karşılıklı Ticareti Teşvik Sistemi Anlaşması" 11/11/2016 tarihinde Minsk'te imzalanmıştır.

Söz konusu Anlaşma'nın iç onay süreci her iki tarafta da tamamlanmıştır. Taraflarca pilot uygulama aşamasına geçilebilmesini teminen gerekli teknik hazırlıklar yapılmakta olup, bu çerçevede 19-21 Aralık 2018 tarihlerinde Bakanlığımız teknik heyeti taraflar arasında veri değişimine zemin hazırlayacak Teknik Şartnameyi imzaya hazır hale getirmek ve diğer teknik hususlarda istişarelerde bulunmak üzere Belarus tarafının davetiyle Minsk'e bir çalışma ziyareti gerçekleştirmiştir. Söz konusu ziyaret kapsamında, Bakanlığımızca veri değişimine yönelik "Teknik Şartname" ve XSD şemalarının son halinin 30 Mart 2019 tarihine kadar Belarus tarafına iletilmesi, taraflarca söz konusu belgelerin onaylanmasını takiben kullanılan sınıflayıcılara ilişkin korelasyon diagramlarının oluşturulması, iki taraf arasında veri değişiminde işbirliği yapılabilmesini teminen sınıflayıcıların taraflarca İngilizce' ye çevrilmesi ve nihai olarak Belarus tarafının bilgi işlem alt yapısı tamamlandığında Türk tarafına pilot projenin başlatılması için hazır olunduğu bilgisinin verilmesi kararlaştırılmıştır.

Yetkilendirilmiş Yükümlü Karşılıklı Tanıma Düzenlemeleri

Kore Cumhuriyeti ile Yetkilendirilmiş Yükümlü Uygulaması Karşılıklı Tanıma Düzenlemesi Pilot Uygulama Projesi

Bakanlığımız ile Kore Gümrük Servisi arasında "Tarafların Yetkilendirilmiş Yükümlü Programlarının Karşılıklı Tanınmasına İlişkin Düzenleme" 09 Haziran 2014 tarihinde İstanbul'da imzalanmıştır.

Projenin uygulanmaya başlanması ile Yetkilendirilmiş Yükümlü Belgesi sahibi firmalarımızın, Kore Gümrük İdaresi nezdinde karşılıklılık esası çerçevesinde daha güvenilir olarak kabul edilmesi, ikili ticarette daha az kontrole tabi tutulması ve öncelikli kontrol gibi taraf ülke tarafından sunulan kolaylıklardan faydalanması amaçlanmaktadır.

Bu çerçevede, her iki ülkeden üçer Yetkilendirilmiş Yükümlü Firması seçilerek 25 Ocak 2018 tarihinde üç ay sürecek olan pilot uygulama süreci başlatılmıştır.

Pilot uygulama aşaması başarı ile tamamlanan Düzenlemenin 01 Mart 2019 tarihinde yürürlüğe girmesi kararlaştırılmıştır.

Kazakistan ile Yetkilendirilmiş Yükümlü Uygulaması Karşılıklı Tanıma Düzenlemesi

Türkiye Kazakistan AEO Karşılıklı Tanıma Eylem Planı Çerçevesinde Çalışma Grubu Toplantısı 23 Aralık 2017 tarihinde Çimkent'de gerçekleştirilen Bakanlığımız ile Kazakistan Gümrük İdaresi arasında Gümrük İdaresi Başkanları Toplantısı öncesinde icra edilmiştir.

Toplantı ile 30 Ocak 2017 tarihinde imzalanan Türkiye - Kazakistan AEO Programlarının Karşılıklı Tanınmasına İlişkin Eylem Planının "Yetkilendirilmiş Yükümlü Programlarıyla İlgili Çalışma" başlıklı ilk aşaması tamamlanmıştır. İkinci aşamaya yönelik ikinci tur toplantı 16-18 Ekim 2018 tarihleri arasında

ülkemiz ev sahipliğinde gerçekleştirilmiş olup söz konusu toplantıda mevzuat karşılaştırması ve firma ziyareti yapılmıştır.

Çin Halk Cumhuriyeti ile Yetkilendirilmiş Yükümlü Uygulaması Karşılıklı Tanıma Düzenlemesi

Türkiye-Çin Halk Cumhuriyeti AEO Karşılıklı Tanıma Eylem Planı 28 Eylül 2017 tarihinde imzalanmış olup Eylem Planı çerçevesinde, AEO mevzuatı ve uygulamasına yönelik belge paylaşımı yapılmaktadır.

Yeni Hudut Kapıları

Gürcistan İle Yeni Hudut Kapılarının Açılması

Muratlı – Maradidi Kara Hudut Kapısı

28 Eylül 2012 tarihinde Tiflis'te "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında 4 Nisan 1996 Tarihli Gümrük Geçiş Noktaları Konusunda Anlaşma' da Değişiklik Yapan Anlaşma" imzalanmış olup, söz konusu anlaşmaya Muratlı – Maradidi Bölgesinde yeni bir Kara Hudut Kapısı açılması üzerinde mutabakata varılmıştır. Anılan anlaşma 30/12/2012 tarihinde 28513 sayılı Resmi Gazete yayınlanmıştır. Yapılan ortak çalışma ziyaretinde yeni kapının yeri konusunda uzlaşma sağlanmıştır. Muratlı Gümrük Müdürlüğü 31/8/2013 tarihli ve 2013/5249 sayılı BKK ile kurulmuştur.

Son olarak, 14-15 Aralık 2017 tarihlerinde Batum'da bir teknik toplantı düzenlenerek Muratlı ilçesine gidilip kapının yeri konusunda anlaşmaya varılmıştır. Toplantı sonucunda bir Mutabakat Zaptı imzalanmış olup söz konusu belgeye göre, kapının ortak bir bina şeklinde inşa edilerek işlemlerin "tek durak" sistemine uygun şekilde tesis edilmesi için Bakanlığımız tarafından Gürcü tarafına proje taslağı iletildikten sonra Mart 2018'e kadar Gürcü tarafının kendi projelerinin de oluşturulacağı ve sonrasında inşaat konusunda harekete geçilebileceği ifade edilmiştir. Ancak hâlihazırda, Gürcistan tarafından yanıt beklenilmektedir.

Demir İpekyolu/Canbaz Demiryolu Hudut Kapısı

Bakü – Tiflis – Kars Demiryolu Projesi çerçevesinde hizmet vermesi planlanan Türk tarafındaki son istasyon olan Canbaz İstasyonu'nda söz konusu demiryolu hattının tamamlanmasını müteakip bir Gümrük Müdürlüğü ihdas edilmesi gerekecektir. Bu demiryolu hattı ve hudut kapısı da demir İpekyolu tesisi açısından büyük önem taşımaktadır.

"BTK Demiryolu Projesi" kapsamında, Demir İpekyolu/Canbaz İstasyonunun ihtiyaçlarının belirlenmesi amacıyla 11-12 Ağustos 2016 tarihlerinde Kars'ta ilgili kurum temsilcilerinin katılımı ile bir inceleme ziyareti gerçekleştirilerek Demir İpekyolu/Canbaz istasyonunun ihtiyaçlarına ilişkin revize kurum taleplerinin 30 Eylül 2016 tarihine kadar (mülga) Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığına gönderilmesi kararlaştırılmış olup Bakanlığımız ihtiyaç listesi anılan Bakanlığa iletilmiştir.

Yapılan tüm görüşmelerin ve saha ziyaretlerinin ardından 08 Haziran 2017 tarihinde ilgili tüm kurum temsilcilerinin katılımı ile Demir İpekyolu (Canbaz) İstasyonunun mimari projesi üzerinde mutabık kalınmış olup anılan gümrüklü sahanın inşa edilmesi ve inşa sonrası gümrük geçişlerinin hızlı ve güvenli bir şekilde gerçekleştirilmesi için teknik çalışmalar devam etmektedir.

Irak İle Yeni Hudut Kapılarının Açılması

Ovaköy – Karavala Kara Hudut Kapısı'nın açılmasına ilişkin mutabakat zaptı 25 Mart 2014 tarihinde Şırnak ilinde Şırnak Valisi ile Duhok Valisi arasında imzalanmıştır.

Habur'un yaklaşık 13 km batısında açılması planlanan Ovaköy Kara Hudut Kapısı Habur ile aynı yolları kullanacaktır. Türkiye – hududundan Musul – Ar Rabiya yoluna Suriye – Irak hududuna paralel bir yol açılması halinde alternatif bir güzergâh oluşturabilecektir. Anılan bölgede hududun Irak tarafı hâlihazırda Irak Kürt Bölgesel Yönetimi (IKBY) kontrolünde olmakla birlikte Kerkük – Ceyhan Petrol Boru Hattı'nın da geçtiği mezkur bölgenin kontrolünün yakın gelecekte Merkezi Irak Hükümeti'nce devralınması söz konusudur.

Bu kapsamda, Ovaköy – Karavala Kara Hudut Kapısı'nın açılması için teknik çalışmaları başlatmak üzere Merkezi Irak Hükümeti nezdinde girişimlerde bulunulması ile hem müzakereleri yürütebilecek hem de teknik saha çalışmalarını yapabilecek bir heyetin uygun bir vakitte ülkemize davet edilmesi için 2017 yılından bu yana Iraklı otoriteler ile görüşme çabalarımız sonuca ulaşamamıştır.

2018 yılında ülkemizde gerçekleştirilen 18. Türkiye-Irak Karma Ekonomik Komisyonu toplantı tutanağına Habur Hudut Kapısı'nın batısında yeni bir hudut kapısı açılmak üzere görüşmelere başlanması konusunda anlaşıldığına ilişkin ifade eklenmiştir.

Anılan bölgede hududun Irak tarafı halihazırda Irak Kürt Bölgesel Yönetimi (IKBY) kontrolünde olmakla birlikte Kerkük –Ceyhan Petrol Boru Hattının da geçtiği mezkûr bölgenin kontrolünün yakın gelecekte Merkezi Irak Hükümeti'nce devralınması söz konusudur. Ancak bu bölgede Merkezi Irak Hükümeti'nin yasal olarak kontrol sahibi olup olmadığı netleştirilememiştir.

Anılan KEK toplantısından sonra yaşanan gelişmeler, Merkezi Irak Hükümeti ile ilişkilerimizi güçlendirmiş ve Ovaköy Hudut Kapısının açılması konusunda beklentileri yükseltmiştir. Son olarak Hükümetimizin 100 Günlük Eylem Planında Ovaköy' de bir hudut kapısı açılması gündeme alınmış olup Dışişleri Bakanlığımız nezdinde girişimler sürdürülmektedir.

Diğer taraftan, 29 Kasım 2018 tarihinde, Sayın Bakanımız ile Irak Ticaret Bakanı arasında İSEDAK Toplantısı vesilesi ile İstanbul'da bir görüşme gerçekleştirilmiş, söz konusu görüşmede Ovaköy Hudut Kapısının açılmasına Merkezi Hükümetin yaklaşımının olumlu olduğu bir kez daha teyit edilmiştir. Ayrıca söz konusu görüşmede Irak Kürt Bölgesel Yönetimi ile Merkezi Hükümet temsilcilerinden oluşan bir Hudut Kapıları Çalışma Grubu oluşturulduğundan bahisle ülkemizde de aynı şekilde bir çalışma grubu kurulması talimatlandırılmıştır. Söz konusu çalışma grubu kurulması çalışmaları başlamıştır.

Diğer Proje ve Faaliyetlerdeki Gelişmeler

Lapis Lazuli Transit Koridoru

Lapis Lazuli Transit Koridoru Anlaşması 15 Kasım 2017 tarihlerinde Aşkabat'ta imzalanmıştır. Mezkûr Anlaşma'nın iç onay prosedürünün tamamlanmasını teminen 15 Kasım 2018 tarihinde TBMM Dış İlişkiler Komisyonunda gerçekleştirilen toplantıya katılım sağlanmıştır.

Diğer taraftan, söz konusu Anlaşma çerçevesinde düzenlenen 2. Uzmanlar Toplantısı, 6-7 Aralık 2018 tarihinde Afganistan'da gerçekleştirilmiş olup Bakanlığımız temsilcisince katılım sağlanmıştır. Mezkûr toplantıda rota üzerinde gerçekleştirilecek ilk sevkiyata ilişkin koordinasyon faaliyetleri görüşülmüş,

Afgan tarafı ile sevkiyatın gerçekleştirilmesini teminen gerekli bilgi paylaşımı yapılmıştır.

Bu çerçevede, 13 Aralık 2018 tarihinde, Afganistan Cumhurbaşkanının iştirakleri ile söz konusu pilot sevkiyat TIR sistemi kapsamında gerçekleştirilmiştir. Buna göre; 180 ton ağırlığında pamuk ipliği, kuru üzüm, karpuz tohumu ve susam tohumu yüklü dokuz araç, 2 Ocak 2019 tarihinde İstanbul Ambarlı Limanı'nda gerçekleştirilen ve Bakanlığımız temsilcilerince katılım sağlanan törenle karşılanmıştır.

KKTC Gümrük İdaresi Modernizasyon ve Otomasyon Projesi

Gümrük alanında Bakanlığımız ile KKTC Gümrük İdaresi arasında işbirliğini geliştirmeye yönelik çalışmalar, 25 Nisan 2007 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Kaçakçılığın Tespiti ve Önlenmesine İlişkin Protokol" ile başlamıştır. İki ülke gümrük idareleri arasında 2016 ve 2017 yıllarında gerçekleştirilen üst düzey temaslar ile işbirliği alanları geliştirilmiştir. KKTC Gümrük İdaresi ile işbirliği çerçevesinde KKTC Gümrük İdaresi Modernizasyon ve Otomasyon Projesi başlamıştır. Bu kapsamda, projenin ilk aşaması olan "IT altyapısının kurulması için (mülga) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından KKTC Gümrük İdaresi'ne 50 adet bilgisayarın gönderilmesi" çalışmaları kapsamında 2018 Ocak ayı içinde KKTC Gümrük İdaresi'ne bilgisayarlar teslim edilmiştir.

KKTC Gümrük İdaresi'nin modernizasyon sürecinde ortak bir çalışma alanı oluşturulabilmesi ve KKTC Gümrük İdaresi altyapı eksikliklerine daha hızlı bir çözüm bulunabilmesini sağlamak amacıyla 21 Kasım 2018 tarihinde Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ve TÜRKSAT yetkilileri ile KKTC Gümrük İdaresi e-Devlet sürecinin son durumuna ilişkin bir toplantı yapılmıştır. TÜRKSAT Çalışmaları ile koordineli olacak şekilde çalışma alanları ve çalışma grupları belirlenerek söz konusu projenin hayata geçirilmesine yönelik hazırlıklar 2018 yılında sürdürülmüştür.

E-CIT Projesi

15-17 Mart 2016 tarihlerinde Şikago' da gerçekleştirilen son eğitim programı çerçevesinde, Stratejik Ticaret kontrollerinde farkındalığın arttırılmasına yönelik olarak eğitim programlarının yanı sıra stratejik eşyalara ilişkin sorgulamanın yapılabileceği programların da önemi vurgulanmış olup, ABD EXBS ofisince ABD Enerji Bakanlığı tarafından hazırlanmış olan e-CIT programının kurulumu ve kullanımı Bakanlığımıza önerilmiştir.

ABD EXBS Program Koordinatörlüğü'nde, ABD Enerji Bakanlığı e-CIT programı ile bir bağlantısı olmayan tamamen bağımsız bir hizmet sunucusunun temin edilerek Bakanlığımıza yerleştirilmesi hususunda Bakanlığımız birimlerince mutabakata varılmıştır.

Konuya ilişkin çalışmalar hâlihazırda sürmekte olup, 5-7 Mart 2019 tarihinde "ABD - Stratejik Ticaret Kontrolleri E-CIT Eğitimi" nin ABD Büyükelçiliği sponsorluğunda Şikago' da gerçekleştirilmesi öngörülmektedir.

Serbest Bölge Politikaları

Türkiye'nin dış ticaretinde önemli bir yere sahip olan serbest bölgelerimizin yıllık toplam ticaret hacmi, 2018 yılı sonu itibarıyla 20,93 milyar ABD dolarına ulaşmıştır.

2017 yılında 20,37 milyar ABD doları olan toplam serbest bölge ticaret hacmi, 2018 yılında %2,7 oranında artmıştır. Serbest bölgeler ticaret hacmi içinde ilk sıralarda sırasıyla Ege, Mersin, İstanbul Endüstri ve Ticaret, Avrupa, Bursa, İstanbul Trakya ve Adana Yumurtalık Serbest Bölgeleri yer

almaktadır.

2018 yılı sonu itibarıyla serbest bölgelerdeki faaliyet ruhsatı sayısı, 1.118'i alım-satım, 964'ü üretim ve 652'si diğer konularda olmak üzere toplam 2.734'tür. Bu faaliyet ruhsatlarının 1.985'i yerli ve 749'u yabancı firmalar adına düzenlenmiştir.

Diğer taraftan, 2018 yılı sonu itibarıyla 528'i yabancı olmak üzere, 1.909 serbest bölge kullanıcısı firmanın faaliyet gösterdiği serbest bölgelerde istihdam edilen kişi sayısı önceki yıla göre %5,7 oranında artarak 70.808'e ulaşmıştır. Serbest bölgelerde faaliyet gösteren firmalarımızın %27'sini yabancı sermayeli firmalar oluşturmaktadır. Kullanıcılarımızın faaliyet konularına göre dağılımı incelendiğinde üretim konusunda faaliyet ruhsatına sahip olan kullanıcı oranının %35 olduğu görülmektedir. Serbest bölgelerle bağlantılı iş ve işlemler dikkate alındığında ise 200.000 kişilik dolaylı bir istihdamın gerçekleştirildiği tahmin edilmektedir. Serbest bölgelerde faaliyette bulunan firmalara ilişkin detaylı bilgiler ile söz konusu firmalar tarafından gerçekleştirilen faaliyetlere dair istatistiki veriler rapor ekinde yer almaktadır.

Yurtdışı Müteahhitlik ve Teknik Müşavirlik Hizmetleri Faaliyetleri

Döviz kazandırıcı hizmetler arasında en gelişmiş sektör yurtdışı müteahhitlik ve teknik müşavirlik hizmetleridir. Yurtdışı müteahhitlik hizmetleri sektörünün yüksek rekabet gücü ve dinamizmi sayesinde yakalanan hızlı gelişme sonucunda Türk müteahhitlerin yurtdışında ilk defa proje üstlendiği 1972 yılından 2018 yılsonuna kadar 123 farklı ülkede üstlenilen 9.622 projenin toplam değeri 379,7 milyar dolar seviyesine ulaşmıştır.

2005 yılında toplam üstlenilen proje bedelinde ilk defa 10 milyar doları aşan Türk müteahhitlik sektörü 2006 yılından beri 20 milyar doların üzerinde bir performans sergilemiştir. 2012 ve 2013 yıllarında üstlenilen 30 milyar dolarlık proje bedelleri ulaşılan en yüksek rakam olmuştur. 2016 ve 2017 yıllarında, tüm olumsuzluklara rağmen 15 milyar dolara yaklaşmıştır. 2018 yılında ise yükseliş trendine giren performans, tekrar 20 milyar dolar seviyelerine yükselmiştir.

Müteahhitlik ve teknik müşavirlik hizmetleri sektörümüzün sadece nicelik olarak değil, nitelik açısından da önemli bir gelişme gösterdiği gözlenmektedir. 2000'li yılların başında ortalama proje bedeli yaklaşık 20 milyon dolar iken, 2006 yılından itibaren bu rakam yaklaşık 40 milyon dolar seviyesine yükselmiştir. 2015 yılında 87 milyon dolar ortalama proje bedeliyle rekor kırılırken, 2016 yılı ortalaması 71 milyon dolar, 2017 yılı ortalaması 53 milyon dolar ve 2018 yılı ortalaması ise 72 milyon dolar olmuştur.

Ortalama proje bedelindeki söz konusu artış, müteahhitlerimizin bugün havalimanı, metro, endüstriyel tesisler, doğalgaz-petrol rafinerileri, otoyol ve enerji santralleri gibi büyük ölçekli ve katma değeri daha yüksek projeleri üstlenmelerinden kaynaklanmaktadır.

Teknik Müşavirlik Destek Programı

Teknik Müşavirlik Destek Programı'nın amacı teknik müşavirlik sektörünün desteklenerek yurt dışındaki hedef pazarlara açılması ve bu pazarlarda kalıcı bir yer edinmesidir. 2014/10 sayılı Karar ile yurtdışı teknik müşavirlik firmalarımızın daha etkin bir biçimde desteklenmesi, ayrıca anılan teşvik mekanizması kapsamında öngörülen destek kalemlerinin sektörün ihtiyacı doğrultusunda genişletilmesi hedeflenmiş olup, 2018 yılında 11.652.870 TL destek ödemesi yapılmıştır. Bu kapsamda bugüne kadar ödenen toplam tutar 41.630.395 TL olarak gerçekleşmiştir.

2018 yılı itibariyle 69 ülkede 550 projeye ilişkin proje desteği başvurusu uygun görülmüş ve bunlara yaklaşık 192,4 milyon dolar destek garantisi verilmiştir. Sonuçları açıklanan ihalelerin 44'ü firmalarımızca kazanılmıştır.

Yurt Dışı Müteahhitlik İhale ve İş Duyuru Sistemi

Firmalarımızın yurt dışı iş ve ihale duyurularını hızla takibi için internet üzerinden işleyecek bir yurt dışı ihale kayıt ve duyuru sistemi oluşturulmuş ve Ticaret Müşavirliklerimiz/Ataşeliklerimizin kullanımına sunulmuştur. Tespit olunan önemli yurtdışı müteahhitlik ve teknik müşavirlik projelerine ait iş ve ihale duyuruları Ticaret Müşavirlerimiz/Ataşelerimizce kayıt altına alınmakta ve anında www.ydmh.gov.tr adresinden firmalarımıza duyurulmaktadır. Bugüne kadar söz konusu sistemi kullanan kayıtlı firma sayısı 1000'i geçmiştir.

Yurt Dışı Heyetler

2018 yılında Sayın Bakanımız başkanlığında Japonya'ya düzenlenen ziyaret kapsamında, ülkemizin önde gelen müteahhitlik firmalarının katılımı ile birlikte Türkiye Müteahhitler Birliği (TMB) ile koordineli bir şekilde, Japon MLIT ve OCAJI' nın organizasyonunda Tokyo'da 12 Mart 2018 tarihinde bir müteahhitlik semineri düzenlenmiştir. Seminerde firmalar arası ikili görüşmelerin yanı sıra, özellikle finansman konusundaki kuruluşların sunumları gerçekleştirilmiştir. Seminerin amacı; iki ülke firmaları arasında Sahraaltı Afrika, Ortadoğu ve BDT coğrafyası başta olmak üzere üçüncü ülkelerdeki işbirliği imkânlarının daha iyi değerlendirilmesidir. 13 Mart 2018 tarihinde de firmalarımıza JICA (ODA) ve JBIC sunumları yapılmıştır.

Türkiye-Romanya diplomatik ilişkilerinin 140. yılı için düzenlenen etkinlikler kapsamında, 13-15 Mart 2018 tarihleri arasında Romanya'da Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) koordinatörlüğünde 85 Romen kamu çalışanı ve özel sektör yetkilisinin katılımıyla "Türkiye-Romanya Kamu-Özel Sektör Ortaklığı" konulu bir seminer gerçekleştirilmiştir. Seminer kapsamında, Sayın Bakan Yardımcımız 14-15 Mart 2018 tarihlerinde Bükreş'te seminerin kapanışını gerçekleştirmiş ve Romen İş Ortamı, Ticaret ve Girişimcilik Bakanı, Romen Devlet Sekreteri, Romen Sağlık Bakanlığı Devlet Sekreteri, Romen Ulaştırma Bakanlığı Devlet Sekreteri ve Romen Maliye Bakanlığı Devlet Sekreteri ile ikili görüşmeler yapmıştır.

Sayın Bakan Yardımcımızın katılımı ile 14 müteahhitlik-teknik müşavirlik firmasının katılımı ile Afganistan'a bir müteahhitlik heyeti ziyareti gerçekleştirilmiştir.

Sayın Cumhurbaşkanımızın ziyareti ile eş zamanlı olarak DEİK tarafından yapılan İş Forumu sırasında, TMB ve katılımcı firmalarımızın yanı sıra, Bakanlığımız ve Eximbank yetkililerinin katılım sağladığı, Kore tarafından da ICAK, CAK ve Kore Eximbank' ın katıldığı üçüncü ülkelerde işbirliği temalı bir müteahhitlik yuvarlak masa toplantısı yapılmıştır.

Sayın Cumhurbaşkanımızın Tatlıdil Forumu kapsamındaki İngiltere ziyaret sırasında TMB ile koordineli bir şekilde, Eximbank'ın da katılımı ile İngiliz firmaları ile altyapı inşaatları konusunda üçüncü ülkelerde işbirliği konulu bir forum düzenlenmiş olup, forumun açılışına Sayın Bakanımızın da katılımı sağlamıştır.

Türkiye-Birleşik Krallık Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Ortak Toplantısı (JETCO) kapsamında, 12 Eylül 2018 tarihinde Londra'da düzenlenen İş Konseyi Toplantısının ardından, "Ulaştırma Altyapısı Konusunda Üçüncü Ülkelerde İşbirliği" ve "Birleşik Krallık' ta Yatırım İmkânları" konulu iki yuvarlak masa toplantısı gerçekleştirilmiştir.

DEİK organizasyonu, Bakanlığımız desteği ve koordinasyonunda, DEİK üyesi firmalarımızın katılımıyla, 22-24 Ekim 2018 tarihlerinde Kırgızistan'a yönelik bir "Teknik Müşavirlik ve PPP Heyeti" düzenlenmiştir. Söz konusu heyete, DEİK Uluslararası Teknik Müşavirlik İş Konseyi Başkanı ve DEİK PPP Komitesi Başkanı'nın yanı sıra, Temelsu Mühendislik, Su-Yapı Mühendislik, Dolsar Mühendislik, NKY Mimarlık-Mühendislik ve Sigal Mühendislik firmalarımız katılım sağlamış olup heyet başkanlığını ise Bakanlığımızca üstlenilmiştir.

Yurt içi Organizasyonlar

2018 yılında Libya Ulusal Mutabakat Hükümeti Başkanlık Konseyi Başkan Yardımcısı Başkanlığındaki Libya Heyeti 18 Ocak 2018'de Sayın Bakanımız tarafından kabul edilmiştir.

Katar Ashghal Başkanı ve heyeti 30-31 Ocak 2018'de ülkemizi ziyaret etmiştir.

Irak Planlama Bakanı 1 Şubat 2018'de Sayın Bakanımızı ziyaret etmiştir.

Filipinler KEK Toplantısı kapsamında 6 Şubat 2018'de TMB' de yapılan organizasyona katılmıştır.

JBIC (Japonya Uluslararası İşbirliği Bankası) 14 Şubat 2018'de Bakanlığımızı ziyaret etmiştir.

Sayın Bakan Yardımcımız ve Türk Eximbank Genel Müdürü eş başkanlığında 15 Şubat 2018'de teknik müşavirlik şirketlerimizin Türk Eximbank tarafından sağlanan döviz kazandırıcı hizmetler kredisinden nasıl daha fazla yararlanabileceklerinin ele alındığı bir toplantı gerçekleştirilmiştir.

1.3.6.9. Tasfiye Hizmetleri

Tasfiyelik Hale Gelen Eşyanın Tasfiyesi

Eşyanın tasfiyesi; ihale yoluyla satış, yeniden ihraç amaçlı satış, perakende satış, kamu kuruluşları ile özel kanunla kurulmuş vakıf ve derneklere tahsis, özel yolla tasfiye ve imha olmak üzere altı yöntemle yapılmaktadır. İnsan, bitki, hayvan ve çevre sağlığı yönünden yurda girişinde bir sakınca olmayan eşya ihale yoluyla veya perakende satış suretiyle tasfiye edilmektedir.

Belgelendirme eksikliği nedeniyle iç piyasaya satılamayan eşya, yeniden ihraç yoluyla satılmaktadır. İnsan, bitki, hayvan ve çevre yönünden sağlığa zararlı olduğu anlaşılan eşya ile piyasa şartları nedeniyle ekonomik değerini yitirmiş olan eşya ise imha edilmektedir.

Bununla birlikte, talep olması halinde tasfiyelik haldeki eşya kamu kurum veya kuruluşlarına gümrüklenmiş değerinin %50'si üzerinden verilebilmektedir. Satılamayan eşya veya sadece belirli kurumlarca kullanılması gereken eşya ise ilgili kurumlara uyuşulacak bedelle veya bedelsiz olarak verilebilmektedir.

Kaçak Eşya Ambarları

5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu uyarınca el konulan ve davaları devam eden eşya ve araçların muhafaza edildiği depo ve sundurmalar işletilmektedir. Dava sonucunda zorla alımına karar verilenler ile el konulduğu tarihten itibaren 6 ay içinde hakkında tasfiye kararı verilmeyen eşya ve

araçlar Tasfiye Yönetmeliğine göre satılmakta, iadesine karar verilenler ise sahibine iade edilmektedir. Halen, Ankara Ergazi' de 6, Antalya'da 1, Mersin'de 2, İstanbul Erenköy'de 3, İstanbul Bakırköy'de 1, İstanbul Büyükçekmece'de 2, Edirne'de 1, Kocaeli' de 1, İzmir'de 2, Bursa'da 1, Diyarbakır'da 1, Habur'da 1, Trabzon'da 1, Van'da 3, Gürbulak'ta 3, Gaziantep'te 2, İskenderun'da 1, Malatya'da 1 olmak üzere toplam 33 adet kaçak eşya ambarı ile Antalya'da 1, Ergazi' de 2, Mersin'de 1, Trabzon'da 1, Diyarbakır'da 1, İstanbul Erenköy'de (Bakırköy Tasfiye İşletme Müdürlüğüne ait) 1, İstanbul Bakırköy'de 1, Kocaeli' de 1, Edirne'de 1, Bursa'da 1, İzmir'de 1, Gaziantep'te 1, Habur'da 1, Malatya'da 1 olmak üzere toplam 15 adet sundurma (kaçak araç ambarı) bulunmaktadır.

Geçici Depolama Yeri ve Antrepo İşletmeciliği

Geçici depolama yeri ve antrepo işletmeciliği, Tasfiye İşletme Müdürlüklerinin ana faaliyetlerinden biri olup, 1 adet antrepo ve 10 adet geçici depolama yeri ile işletmecilik faaliyetlerini sürdürülmektedir.

Geçici Depolama Yeri ve Antrepo Açılmasına ve İşletilmesine İzin Verilmesi

Geçici depolama yeri ve antrepo açılması, denetlenmesi ve kapatılmasına ilişkin usul ve esasları belirleme görevi yerine getirilmektedir.

Tablo 42: 2015-2018 Yılları Antrepo ve Geçici Depolama Yeri Sayıları Tablosu (Adet)

Antrepolar	2015	2016	2017	2018
A Tipi Genel Antrepo	601	601	608	597
B Tipi Genel Antrepo	4	2	2	1
C Tipi Özel Antrepo	446*	429*	379*	368*
D Tipi Özel Antrepo	-	-	-	-
E Tipi Özel Antrepo	8	4	3	3
F Tipi Genel Antrepo	2	2	-	2
TOPLAM	1061	1038	992	971
Geçici Depolama Yerleri	156	155	147	158
TOPLAM	1217	1193	1139	1129

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Tablo 43: 2018 Yılında Açılan ve Kapanan Antrepo ve Geçici Depolama Yerleri Tablosu (Adet)

Antrepo Türü	2018	
	Açılan	Kapanan
A Tipi Genel Antrepo	16	26
B Tipi Genel Antrepo	-	-
C Tipi Özel Antrepo	11	33
D Tipi Özel Antrepo	-	-
E Tipi Özel Antrepo	-	1
F Tipi Genel Antrepo	-	-
TOPLAM	27	60

Geçici Depolama Yerleri	8	5
TOPLAM	35	65

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Lojistik Merkezler

Lojistik Sektörü ve Lojistik Merkezlere ilişkin akademik ve mesleki çalışmalar takip edilmekte ve ihtiyaç halinde katkı sağlanmaktadır. Ayrıca kamu ve özel kuruluşlardan gelen Lojistik Merkez kurulması talepleri Bakanlığımızca değerlendirilerek uygun bulunan projelerle ilgili görüş ve önerilerimiz ilgili kuruluşlara bildirilmektedir.

Bakanlık Makamı talimatları uyarınca, Bakanlığımız lojistik merkez modelinin adı "Gümrük ve Ticaret Merkezi" olarak değiştirilmiştir. Bu çerçevede İstanbul Anadolu Yakası'nda kurulması planlanan merkez için fizibilite çalışmaları tamamlanmıştır.

Tasfiye İşleri Otomasyon Projesi (TİOP) ve Tasfiye Yönetim Sistemi (TYS)

4458 sayılı Gümrük Kanunu ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu uyarınca tasfiyelik hale gelmiş olan eşyanın tasfiyesine yönelik işlemler, gümrük denetimine tabi her türlü eşya ile kaçak veya kaçak zannı ile yakalanan eşya ve araç için gümrüklü yer ve sahalarda veya diğer yerlerde yapılan işlemler ile gümrük idarelerinin denetimi altındaki alanlarda yükleme, boşaltma, nakliye, ambarlama, tartım ve benzeri hizmetlerle ilgili yapılan işlemlere ilişkin yazılımlar güncellenmiş ve uygulamaya alınmıştır.

Bakanlığımızın tüm iş ve işlemlerinin standardize edilmesi, şeffaflık ve takip edilebilirliğinin sağlanması, gümrükler başta olmak üzere hizmet verilen tüm alanlarda elektronik ortamın üstünlüğünden faydalanılması ilkeleri doğrultusunda, coğrafi kısıtları ortadan kaldırarak farklı yerlerdeki ihalelere internet üzerinden teklif verilmesini sağlamak, ihalelere katılımı ve dolayısıyla rekabeti artırmak, eşyanın tasfiyesini hızlandırmak amacıyla e-ihale uygulamasına geçilmiş, tasfiye işletme müdürlükleri tarafından yapılan araç ihaleleri internet ortamında yapılır hale gelmiştir. 2016 yılı itibariyle tasfiye işletme müdürlükleri tarafından gerçekleştirilen tüm eşya ve araç satışları elektronik ortama aktarılmıştır. Ayrıca, teminat/tahsilat ve tüzel kişi üyelik işlemleri tek elden Merkez Tasfiye İşletme Müdürlüğünce gerçekleştirilmektedir.

Tasfiye İşletme Müdürlüklerince kullanılan "Bütçe-Muhasebe" ve "Maaş" programlarının yenilenmesi çalışmaları için tamamlanmış olup, söz konusu programları 2017 yılı içerisinde hizmete alınmıştır. Tasfiye Yönetim Sistemi ile E-İhale Sisteminin entegrasyonu çalışmaları 2017 yılında tamamlanmış, 2018 yılında yeni e-ihale sistemine uyum çalışmalarına başlanılmıştır.

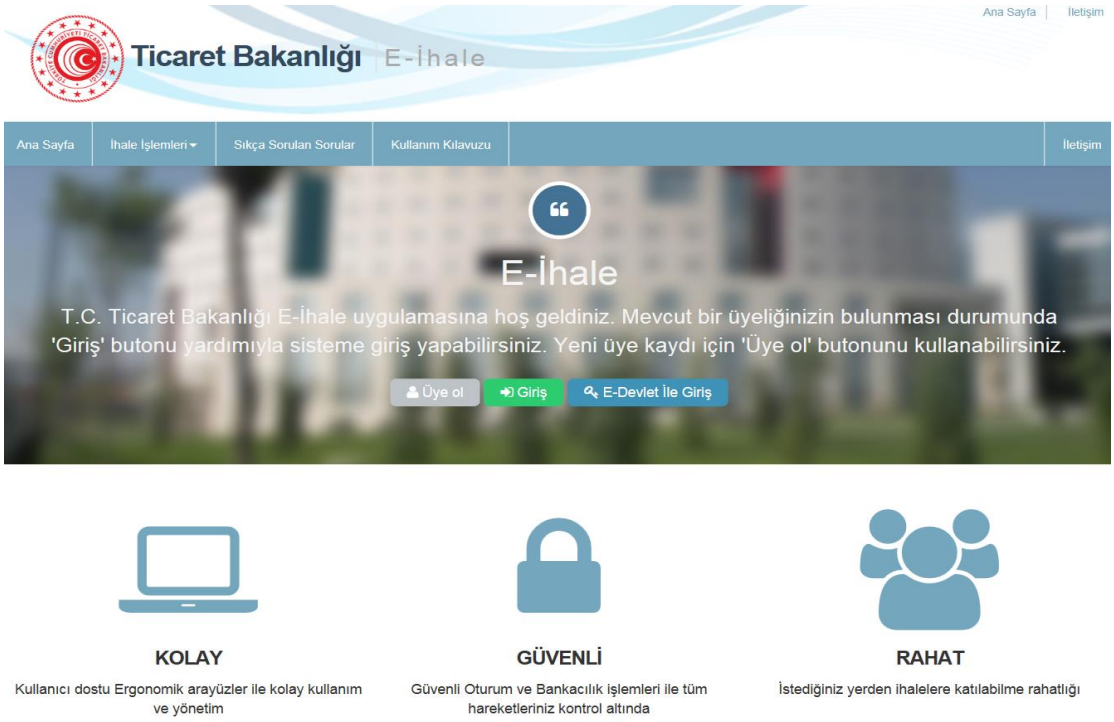
E-İhale Sistemi

Bakanlığımızın tüm iş ve işlemlerinin standardize edilmesi, şeffaflık ve takip edilebilirliğin sağlanması, gümrükler başta olmak üzere hizmet verilen tüm alanlarda elektronik ortamın üstünlüğünden faydalanılması ilkeleri doğrultusunda, coğrafi kısıtları ortadan kaldırarak farklı yerlerdeki ihalelere internet üzerinden teklif verilmesini sağlamak, ihalelere katılımı ve dolayısıyla rekabeti artırmak, eşyanın tasfiyesini hızlandırmak amacıyla e-ihale uygulamasına geçilmiştir. E-İhale Sistemi ile tasfiyelik hale gelen araç ve eşyaların ihale ile satışı internet üzerinden elektronik ortamda gerçekleştirilmektedir. Sistem ile coğrafi kısıtlar ortadan kaldırılarak farklı yerlerdeki ihalelere internet üzerinden teklif verilebilmesi sağlanmış ve ihalelere katılım, şeffaflık ve rekabet artmıştır.

E-ihale uygulaması 10 Haziran 2014 tarihinde, pilot bölge olarak belirlenen Orta Anadolu Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüğü bağlantısı Ergazi Tasfiye İşletme Müdürlüğünde başlamış olup, halihazırda işletme müdürlüklerinin tamamında e-ihale sistemi kullanılmaktadır.

Ayrıca, 16/10/2018 tarihli ve 30567 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Tasfiye Genel Tebliği (Elektronik İhale Seri No: 1)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Elektronik İhale Seri No: 2)" ile e-ihale sisteminde kapalı teklif yönteminin yanı sıra açık teklif yöntemi uygulamasına da geçilmiş, teminat miktarı, ihale gün sayısı ve saatleri, sisteme araçların fotoğraflarının yanında videolarının da eklenmesi gibi konularda değişikliğe gidilmiştir.

E-ihale uygulamasında, 2018 yılı sonu itibariyle yaklaşık 301.000 üye kayıtlı bulunmakta olup, 2017 yılında 15.566 e-ihale düzenlenmiş olup, bunların sonucunda 5.273 taşıt ve 3.976 grup eşya satışı yapılarak toplamda 199.802.041,46 TL hasılat elde edilmiştir.

Diğer taraftan e-ihale uygulamasının Android ve IOS işletim sistemli mobil cihazlarda mobil uygulama aracılığıyla kullanılabilmesini teminen e-ihale mobil uygulaması 2017 yılının ilk çeyreğinde yayınlanmış olup hâlihazırda 300.000 indirme rakamına ulaşılmıştır.

Tasfiye Sürecinin Hızlandırılması Projesi

Tasfiyenin hızlandırılması ve kaçakçılıkla etkin mücadele kapsamında hukuki altyapı eksiklikleri giderilerek kapasitenin arttırılması ve tasfiye sürecinin hızlandırılması amaçlanmıştır. Ayrıca, yeni ambarlar yapılarak ve mevcut ambarların onarımları yaptırılarak depolama kapasitesi artırılmıştır.

Tasfiyelik hale gelen eşyanın Bakanlığımızca kullanılan programlar vasıtasıyla tespit edilmesi, tasfiye sürecinde kullanılan Tasfiye Yönetim Sistemi (TYS) ile BİLGE' nin diğer modülleri arasında bağlantı kurularak sürecin hızlandırılmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Tasfiyelik Hale Gelen Eşyanın İmhasına Yönelik Çalışmalar

2018 yılında 15.083.928 paket sigara, 74.399 şişe alkollü içki, 268.384 kg çay imha edilmiştir. Bununla birlikte 2018 yılı içerisinde imha edilen eşya türleri ve değerleri aşağıdaki tabloda belirtilmektedir.

Tablo 44: 2018 Yılı İmha Edilen Eşya ve Değerleri Tablosu

	İmha Edilen Eşya Değeri (TL)
Tütün ve Tütün Mamulleri	299.592.284
Alkollü İçkiler	7.881.422
Çay	3.229.060
Şeker	385.607
Tarım ve Gıda Ürünleri	30.378.529
Tekstil ve Giyim Eşyası	1.299.084
Makine ve Elektronik Cihazlar	14.035.921
Diğer Eşya	22.848.573
TOPLAM	379.650.480

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Kaçakçılıkla etkin mücadele edilmesi kapsamında 5607 sayılı Kanunda getirilen düzenlemeler çerçevesinde güvenlik birimlerince el konulan; kaçak tütün ve tütün mamulleri ile alkollü içkilerin anında bu birimlerce gerçekleştirilen imha işlemlerine ait giderler ile eşya/araçlara ilişkin taşıma, muhafaza gibi yapılan giderler Bakanlığımız döner sermaye bütçesinden karşılanmaktadır.

Tasfiyelik Hale Gelen Araç ve Eşyaların Tahsisine Yönelik Çalışmalar

2018 yılında Bakanlığımıza 5 adet aracın bedelsiz tahsisi gerçekleştirilmiştir.

2015 yılında ise 1.4 milyon TL'lik eşya 2016 yılında 1.3 milyon TL'lik eşya, 2017 yılında ise 5.8 milyon TL'lik eşya (engellilerin kullanıma mahsus eşya, giyim eşyası, tıbbi malzeme, eğitim malzemesi vb.) insani yardım, sosyal sorumluluk ve eğitime katkı projelerinde kullanılmak üzere ilgili kamu kurumlarına (Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Türk Kızılayı, Valilikler ve Belediyeler) bedelsiz olarak tahsis edilmiştir.

Ayrıca, Türkiye Kızılay Derneği ile 12/04/2018 tarihinde ve Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) ile 05/06/2018 tarihinde imzalanan Protokoller ile Tasfiyelik hale gelen yardım malzemeleri ile afet ve acil durumlarda kullanılabilecek türden eşyanın anılan kurumlara tahsis edilmesi hususları düzenlenmiş ve işlemler bu şekilde yürütülmeye başlanmıştır.

Döner Sermaye İşletmelerinin Gelirleri

2018 yılında Döner Sermaye İşletmelerinin faaliyetlerinden toplam 195.121.987 TL safi gelir elde edilmiştir.

Tablo 45: Döner Sermaye İşletmelerinin 2017 ve 2018 Yılları Türlerine Göre Gelirleri Tablosu

Gelir Türü	**2018 Yılı Gelirleri (TL)**	**2017 Yılı Gelirleri (TL)**
Satış Gelirleri	91.554.476	96.411.084

Hizmet Gelirleri	30.780.097	28.139.095
Tahlil Ücretleri	12.369.298	12.759.252
Basılı Evrak Satış Geliri	27.045.752	16.842.439
Faiz Gelirleri	31.476.530	16.954.967
Diğer Gelirler	2.846.007	3.327.776
Satıştan İadeler (-)	-950.173	-771.399
Toplam Gelirler	195.121.987	173.663.214

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

1-Döner Sermaye İşletmelerinin Satış Gelirleri

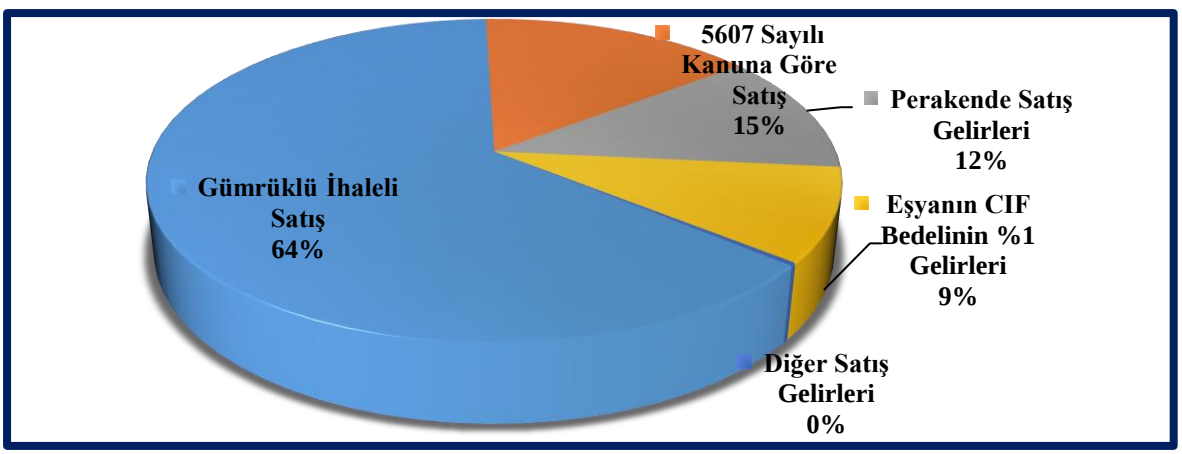
2018 yılında 91.554.476 TL satış geliri elde edilmiştir.

Tablo 46: 2017 ve 2018 Yılları Satış Gelirleri Tablosu

Türlerine Göre Satış Gelirleri	2018	2017
Gümrüklü Eşyanın İhale İle Satışı	58.502.727	62.150.576
Eşya	23.786.444	21.351.829
Araç	34.716.283	40.798.747
5607 Sayılı Kanuna Göre Satış	13.922.177	17.545.140
Eşya	5.865.665	4.101.256
Araç	8.056.512	13.443.884
Perakende Satış Gelirleri	10.882.732	9.730.283
Perakende Satış Gelirleri	10.882.732	9.037.435
Satılmak Üzere Satın Alınan Mallar	0	692.848
Eşyanın CIF Bedelinin %1 Gelirleri	7.822.719	5.283.450
Diğer Satış Gelirleri	424.121	1.701.631
TOPLAM	91.554.476	96.411.084

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Şekil 9: 2018 Yılı Satış Gelirlerinin Dağılımı Grafiği

2018 yılında 4.938 adet araç 4.619 grup eşyanın satışı yapılarak yaklaşık 246 milyon TL gayrisafi satış geliri elde edilmiştir.

2- Döner Sermaye İşletmelerinin Hazineye Katkısı

2018 yılında, Döner Sermaye İşletmelerinin gayrisafi geliri 363.699.292 TL, safi geliri 195.121.988 TL olarak gerçekleşmiştir. 2018 yılı net karı (bilanço karı), 68.132.000 TL olarak gerçekleşmiştir.

(mülga) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesi ile (mülga) Ekonomi Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesi 22/10/2018 tarihinde birleştirilmiştir. Anılan işletmenin safi geliri 43.610.375 TL net karı ise 27.238.000 TL' dir.

Tablo 47: Döner Sermaye İşletmelerince Elde Edilen Net Kar ve Hazineye Aktarılacak Tutarlar Tablosu

Gayrisafi Gelir Tutarı	**363.699.292**
Emaneten Tahsil Edilen Vergi, Tellaliye, Bandrol (-)	101.588.001
Eşya Satışından Hazine Emanetine Gönderilen Tutar (-)	58.301.880
Ardiye Ücretlerinden Özel Antrepolara Gönderilen (-)	8.687.420
Döner Sermaye Bütçe Gelirleri	195.121.988
Döner Sermaye Bütçe Giderleri (-)	106.846.988
Faaliyet Karı	88.275.000
Ayrılan Kıdem Tazminatı Karşılıkları	2.748.088
Kurumlar Vergisi Matrahı	87.350.000
Kurumlar Vergisi	19.216.000
Net Kar (Faaliyet Karı-Kurumlar Vergisi)	68.132.000
Hazineye Aktarılacak Tutar*	*

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

* Elde edilen 68.132.000 TL ile (mülga) Ekonomi Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesi'nin elde ettiği 27.238.000 TL'den 1.868.000 TL, döner sermayeye eklendikten sonra hazineye aktarılacak tutar 25.370.000 TL olacaktır.

1.3.6.10. İç Ticaret Hizmetleri

Ticari hayatımızın yasal alt yapısını düzenleyen, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu şeffaflık, hesap verilebilirlik, kurumsallaşma, elektronik ortamda hukuki işlem tesis edebilme, rekabet gücünün artırılması ve kayıt dışılığın önlenmesi hedefleriyle hazırlanarak yürürlüğe konulmuştur.

Hukuki altyapının tamamlanmasının yanı sıra, Kanunun uygulanmasıyla ilgili olarak gerçek ve tüzel kişilerden gelen görüş talepleri Bakanlığımızca değerlendirilerek uygulamada ortaya çıkan aksaklıkların giderilmesi ve bu suretle, ticari hayatın tüm aktörlerinin bir güven ortamı içinde faaliyet yürütmeleri sağlanmaktadır.

Bu kapsamda, 6102 sayılı Kanun' da ticari hayatın akışı içinde ortaya çıkan ihtiyaçlara yanıt verilmesi, ülkemizin ticaretinin önünün açılması ve uygulama ile teorinin entegrasyonu anlamında çeşitli değişiklikler yapılmıştır. Söz konusu değişiklikler; 6335, 6353, 6455, 6462, 6495, 6552, 6728 ve 7099 sayılı Kanunlar ile gerçekleştirilmiştir.

Ticaret sicili kayıtlarına göre Aralık 2018 itibarıyla 128.534 anonim şirket, 796.935 limited şirket, 10.730 kolektif şirket, 1.781 komandit şirket ve 724.772 şahıs işletmesi faaliyet göstermektedir.

MERSİS (Merkezi Sicil Kayıt Sistemi) Projesi

Ülkemizde ticaret şirketleri ile ticari işletmeler ticaret siciline tescil ile tüzel kişilik kazanmakta ve aynı şekilde şirketler ile işletmelerin tescile tabi olgularındaki (unvan, adres, sermaye, yöneticiler/yetkililer vb.) meydana gelen değişiklikler de ticaret siciline tescil edilmektedir.

Ticaret sicili işlemlerinin elektronik ortamda yürütülmesi ve ticaret sicili kayıtları ile tescil ve ilan edilmesi gereken içeriklerin düzenli olarak depolanması ile tüm tüzel kişilikler ve diğer ekonomik birimlerin (tacir, serbest meslek erbabı, meslek örgütleri, dernek, vakıf, sendikalar, odalar, birlikler ve bunların üst kuruluşları, kamu kurum ve kuruluşları) tekil numara ile bir sistemde birleştirilerek kamu kurumlarının tüzel kişiliklerle ilgili ihtiyacı olan bilgilerin tek noktadan sunulması amacıyla Merkezi Sicil Kayıt Sistemi (MERSİS) hayata geçirilmiştir.

MERSİS ilk olarak, 19/4/2010' da Mersin Ticaret Sicili Müdürlüğü'nde pilot olarak uygulanmaya başlanmıştır.

Eski kayıtların Sisteme aktarılması ve uygulamanın yaygınlaştırılması çalışmaları sonucunda 01/01/2015 tarihi itibariyle Sistem 238 ticaret sicili müdürlüğünde kullanılmaya başlanmıştır.

MERSİS' in geliştirilmesi çalışmaları Bakanlığımızca yapılmakta olup, bu kapsamda mevzuatta meydana gelen temel değişiklikler ile teknolojik altyapının yetersizliği nedeniyle ve yazılımda ortaya çıkan yeni ihtiyaçların karşılanması amacıyla yenilenen uygulama 06/03/2017 tarihinde devreye konulmuştur.

Yeni versiyonla birlikte, mevzuatta öngörülen bütün tescil işlemleri MERSİS ile elektronik ortamda gerçekleştirilmektedir. Böylelikle, MERSİS, vatandaşlarımızın şirket işlemlerine ilişkin birçok kolaylığı beraberinde getirmiştir.

Bunun yanında, MERSİS sayesinde kamu sektörü açısından sicil işlemlerinde iş akışlarının standart hale getirilerek basitleştirilmesi ve uygulama birliğinin sağlanması, Kanunun öngördüğü aleniyetin sağlanması ve güvenin oluşturulması, Sistemden alınan anlık verilerle hızlı ve doğru analiz ve raporlama yapılabilmesi, personel iş yükünün azaltılması, giderlerden tasarruf edilmesi ve Bakanlık denetiminde etkinliğin artırılması sağlanmıştır.

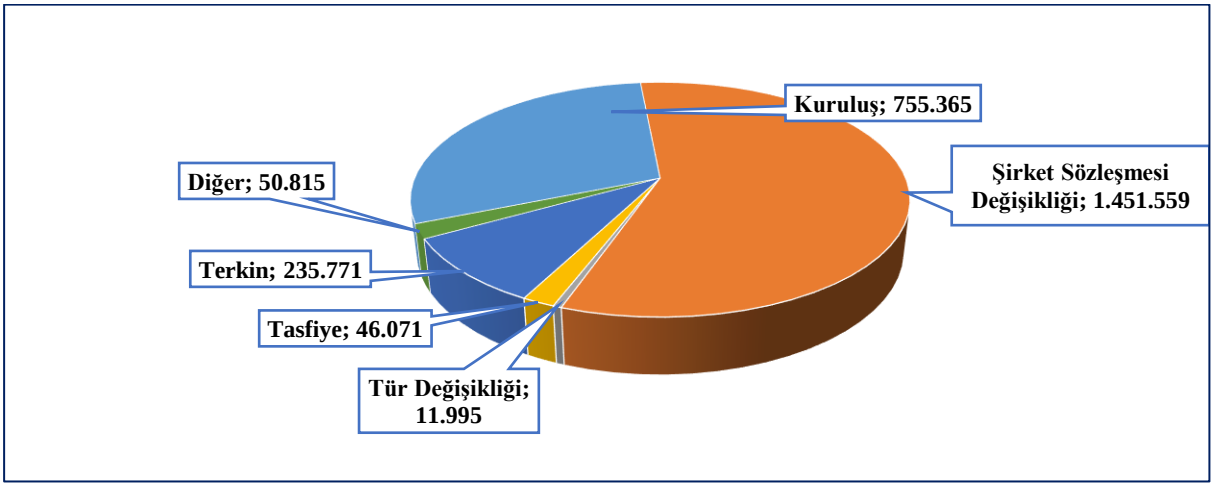
MERSİS ülkemizdeki e-dönüşüm sürecinin en önemli projelerinden olup, kamunun elektronik hizmetleri için tasarlanan dört temel veri tabanından (Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi (MERNİS), Ulusal Adres Veri Tabanı (UAVT), Tapu ve Kadastro Bilgi Sistemi (TAKBİS) ve Merkezi Sicil Kayıt Sistemi (MERSİS)) birisidir. MERSİS ile kamu kurumlarının ihtiyacı olan bilgiler tek noktadan sunulmaktadır. Bu kapsamda, şu ana kadar 27 farklı kurumla veri paylaşılmakta ve 11 kurumla ise veri paylaşımı çalışmalarına halen devam edilmektedir. Bu doğrultuda MERSİS, kamu kurumlarınca tutulan bilgi sistemleriyle entegre bir şekilde çalışmaktadır. TC kimlik numarası, adres bilgileri, vergi numarası, bildirim yükümlülükleri, sözleşme imza tasdiki ve e-devlet üzerinden hizmet sunumu kapsamında TÜRKSAT ile entegrasyonlar gerçekleştirilmiş olup, Ulusal Yargı Ağı Projesi (UYAP) ile entegrasyon da en kısa sürede tamamlanacaktır.

Hâlihazırda MERSİS kapsamında aşağıdaki çalışmalar yürütülmektedir:

- Ticaret sicili işlemlerinin e-imzanın yanı sıra mobil imzayla da gerçekleştirilebilmesi sağlanacaktır. Mobil imza ile girişe yönelik test ortamında çalışmalar devam etmektedir.
- MERSİS' e e-devlet kapısı üzerinden giriş sağlanacaktır. Bu kapsamda Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ile sürece ilişkin görüşmeler devam etmektedir.
- Vakıflar ve derneklere ilişkin bilgilerinin güncel bir şekilde sisteme alınarak MERSİS numarasıyla tanımlanması yapılacaktır. Bu kapsamda paydaş Kurumlar ile toplantılar yapılmış ve sürecin bir an evvel tamamlanması adına hâlihazırda kendi veri tabanlarındaki eksikliklerin (vergi numarası vb.) tamamlanarak verilerin Bakanlığımız ile paylaşılması hususunda mutabakata varılmıştır.
- MERSİS ile UYAP entegrasyonu çalışmaları yürütülmektedir. Çalışmaların tamamlanmasıyla birlikte daha önce fiziki ortamda iletilen tedbir, haciz ve iflas kararları ile çek düzenleme ve çek hesabı açma yasağı kararlar elektronik ortamda UYAP üzerinden MERSİS' e iletilebilecektir. Böylece, yargı kararlarının gereği daha çabuk ifa edilerek bu kararların ticaret siciline kayıtları elektronik ortamda gerçekleşebilecektir.
- Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi ile entegrasyon çalışmaları tamamlanarak, ticaret sicili işlemlerine ilişkin MERSİS üzerinden oluşturulan ilan metinleri, yayımlanmak üzere elektronik ortam üzerinden Türkiye Ticaret Sicili Gazetesine iletilecektir. Şirket ve işletmelere ilişkin kuruluş ve değişikliğe yönelik tescillerin Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde ilan edilmesi gerekmekte olup, ticaretin kolaylaştırılması noktasında ilan işleminin hızlı ve daha az masrafla gerçekleştirilmesi amacıyla konuya ilişkin çalışmalar yürütülmektedir. Bu çerçevede, yapılan toplantılar sonucunda TOBB bünyesinde faaliyet gösteren Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinin sisteminin veri paylaşımına uygun hale getirilmesi gerektiği değerlendirilmiş olup, söz konusu çalışmalar devam etmektedir.
- Ticaret Sicili Müdürlükleri nezdinde "Elektronik Belge Yönetim Sistemi" oluşturularak MERSİS ile entegre bir şekilde yürütülecek olup, sürece ilişkin Şartname hazırlanmış ve İhale komisyonları oluşturulmuştur.
- Kuruluşu ve esas sözleşme değişikliği izne tabi şirketlerin başvuru ve izin işlem süreçlerine ilişkin "izin modülü" oluşturulması çalışmaları devam etmektedir.
- Genel kurul toplantılarına Bakanlık temsilcisi görevlendirilmesine yönelik işlemlerin elektronik ortamda yapılmasına ilişkin "Genel Kurul Modülü" oluşturulacaktır.
- Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü ile yapılan protokol çerçevesinde TAKBİS' de yer alan taşınmazlar üzerindeki kısıtlama bilgilerinin sistem üzerinden sorgulanmasına ve "Şirketlerde Yapı Değişikliği ve Ayni Sermaye Konulmasında Siciller Arası İşbirliğine İlişkin Tebliğ" kapsamındaki bildirimlerin elektronik ortamda yapılmasına imkân tanıyacak çalışmalar yürütülmektedir.

2018 yılı sonu itibarıyla, 755.365 şirket kuruluşu, 1.451.559 şirket sözleşmesi değişikliği, 46.071 tasfiye, 235.771 terkin ve 11.995 tür değişikliği ve 50.815 diğer olmak üzere toplam 2.551.576 işlem MERSİS üzerinden gerçekleştirilmiştir. Diğer taraftan, MERSİS' teki kayıtlı kullanıcı sayısı 2018 yılı sonu itibarıyla 767.085'e ulaşmıştır.

Şekil 10: MERSİS İşlem Sayıları Grafiği

TOBB, Oda ve Borsalara Yönelik Hizmetler

Ülkemizde 182 adet ticaret ve sanayi odası, 56 adet ticaret odası, 12 adet sanayi odası, 2 adet deniz ticaret odası ve 113 adet ticaret borsası olmak üzere toplam 365 adet oda ve borsa faaliyet göstermektedir.

Bu kuruluşların yaklaşık 1.5 milyon tacir ve sanayici üyesi bulunmakta olup, bunlara yönelik hizmetlerimiz 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu çerçevesinde devam etmektedir.

Onuncu Kalkınma Planına istinaden Girişimcilik Ekosisteminin İyileştirilmesinde Tacir ve Sanayicilere Hizmet Sunan Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşlarının Etkinliğinin Artırılması Projesi hazırlanmıştır.

Proje kapsamında hedef kitle üzerinde anket uygulaması, projenin paydaşlarıyla odak grup toplantıları düzenlenmiştir. Bu uygulamalardan çıkan sonuçlar değerlendirilmekte olup bu sonuçların derleme ve raporlama çalışmaları devam etmektedir.

Sebze ve Meyve Ticaretine Yönelik Hizmetler

Ülkemiz uygun iklim koşulları, doğal özellikleri ve üretim alanları bakımından önemli bir sebze ve meyve üretim potansiyeline sahiptir. 2018 yılı TÜİK verilerine göre ülkemizde sebze üretim miktarı 30 milyon ton, meyve üretim miktarı ise 22 milyon 300 bin ton olarak gerçekleşmiştir. Toplam 52 milyon 300 bin tonluk sebze ve meyve üretimi ile ülkemiz, dünyada sayılı ülkeler arasında yer almaktadır.

Sebze ve meyve ticareti sektörü, tüccarları, komisyoncuları, sebze ve meyve üretimi yapan üreticileri, üretici örgütlerini, nakliyecileri, depoculuk faaliyeti yürütenleri, sebze ve meyve ihracatı ve ithalatı ile iştigal edenleri, sınai işletmelerinde hammadde olarak sebze ve meyveleri kullanan sanayicileri, sebze ve meyveleri nihai olarak tüketime sunan perakendecileri (market, manav, pazarcı), sebze ve meyveleri kendi işletmesinde kullanmak üzere satın alan yurt, lokanta, otel, hastane gibi işletmeleri ve 80 milyon sebze ve meyve tüketicisini ilgilendirmektedir.

Görev alanımızda yer alan, 5957 sayılı Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun ile gıda güvenilirliğinin sağlanması, tüketicilerimizin kaliteli, güvenilir, sağlıklı ve uygun fiyatlı mal temin edebilmesi, meslek mensuplarımızın faaliyetlerinin düzenlenmesi, sektörde rekabetçi yapının sağlanması ve kayıt dışılığın önlenmesi, maliyetlerin düşürülmesi, tedarik, dağıtım ve satışta etkinliğin sağlanması, üreticinin emeğinin karşılığını alabilmesi ve toptancı halleri ile pazar yerlerinin çağdaş bir sisteme kavuşturulması ve işletilmesi hedeflenmiştir.

Bu kapsamda, toptancı hallerine, pazar yerlerine, meslek mensuplarına, üreticilere, üretici örgütlerine ve diğer ilgililere, hal hakem heyetlerine, 5957 sayılı Kanunla belirlenen diğer faaliyetlere ilişkin iş ve işlemler Bakanlığımızca yerine getirilmektedir.

Bunun yanında, sektörden gelen talepler çerçevesinde modern toptancı hallerinin kurulması ve ürünlerin üreticiden tüketiciye etkin bir şekilde ulaşması amacıyla 5957 sayılı Kanunda değişiklik yapılmasına yönelik çalışmalar yapılmıştır.

Ayrıca, değeri elli bin Türk Lirası ve altındaki uyuşmazlıklarda hal hakem heyetine başvurunun zorunlu olması ve değeri elli bin Türk Lirası ve üstündeki uyuşmazlıklarda hal hakem heyetinin vereceği kararların asliye ticaret mahkemesine delil olarak ileri sürülebilmesine ilişkin parasal sınırın 95.769,59 TL'ye artırılmasını ve bu parasal sınırın 01/01/2019 tarihinden itibaren uygulanmasını teminen "5957 sayılı Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 10'uncu Maddesinde Yer Alan Parasal Sınırların Artırılmasına İlişkin Tebliğ" 27/12/2018 tarihli ve 30638 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Hal Kayıt Sistemi (HKS) Projesi

Hal Kayıt Sistemi, 5957 sayılı Kanunun 16'ncı maddesine istinaden Bakanlığımız bünyesinde elektronik ortamda kurulmuş ve 15/02/2012 tarihinde www.hal.gov.tr internet adresi üzerinden resmi olarak faaliyete alınmıştır. Hal Kayıt Sistemi ile sebze ve meyve ticaretine ilişkin güncel veri tabanının oluşturulması, sebze ve meyve ticaretinin elektronik ortamda takip edilmesi, meslek mensuplarının kayıt altına alınması, toptancı halleri arasında ortak bilgi paylaşımı ve iletişimin sağlanması, sektördeki kayıt dışılığın önlenmesi, hesap verilebilirlik ile saydamlığın sağlanması, kamu sektörünün, sebze ve meyve ticaretine yönelik olarak daha sağlıklı değerlendirmeler yapabilmesi ve düzenlemeler oluşturabilmesi, tüketicilerin, ürün künyeleri sayesinde tükettikleri ürünün nerede ve kim tarafından üretildiği gibi bilgilere ulaşabilmesi amaçlanmaktadır.

2018 yılında Hal Kayıt Sistemi(HKS)' nin daha etkin ve verimli çalışması için gerekli güncelleme ve geliştirme çalışmalarına devam edilmiştir. Bu çerçevede, e-Devlet Kapısı ile Hal Kayıt Sisteminin entegrasyonu tamamlanarak "Ürün Künyesi Sorgulama", "Fiyat Bilgisi Sorgulama" ve "Bildirimci Sorgulama" hizmetleri e-Devlet Kapısı üzerinden sunulmaya başlanmıştır. HKS üzerinden verilen hizmetlerin tamamının e-devlet üzerinden verilmesine yönelik çalışmalar devam etmektedir. Sistem bünyesinde bulunan Hal Hakem Heyeti İşlemleri Sistemi yenilenmiş ve "Hal Hakem Heyeti İşlemleri Sistemi Kullanıcı Kılavuzu" güncellenmiştir. Ayrıca, denetime ilişkin güncel veri tabanının oluşturulması ve cezaların elektronik ortamda takip edilmesinin mümkün hale getirilmesi amacıyla Hal Kayıt Sistemi Cezalar Modülü tamamlanarak belediye personelinin kullanımına açılmıştır. Sistemdeki raporlama ekranlarının güncellenmesine yönelik de çalışmalar başlatılmıştır.

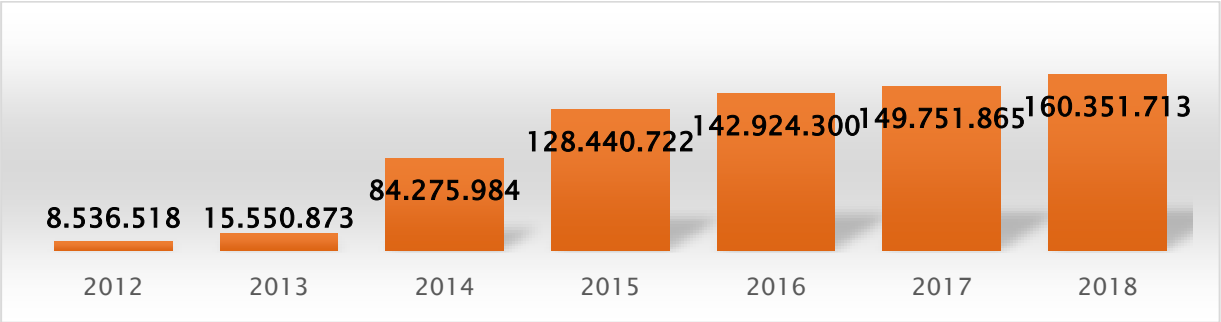
Bunun yanında, 2018 yılında yürütülen çalışmalardan biri de "Hal Kayıt Sisteminin Mobil Uygulama" çalışması olup uygulama 2018 yılı Mayıs ayı itibarıyla tüketicilerin kullanımına sunulmuştur. Tüketicilerimiz, cep telefonlarına yükleyecekleri HKS Mobil Uygulama ile perakende satış noktalarında

bulunan künyedeki karekodu okutarak, satın aldıkları sebze ve meyvelerin üreticisini, üretildiği bölgeyi, sisteme bildirildiği tarihi ve hangi üretim yöntemi ile üretildiğini öğrenebilmektedir. Ayrıca ürünlerin kaç kez ve hangi fiyattan el değiştirdiği bilgisi de mobil uygulama üzerinden görülebilmektedir.

Hal Kayıt Sistemi'nde 2018 yılı Aralık ayı sonu itibariyle 36.549 gerçek kişi, 9.385 tüzel kişi kayıtlı olup, Sistemde kayıtlı gerçek ve tüzel kişilerce kullanılan 49.835 adet kullanıcı sıfatı bulunmaktadır.

Sistemin kurulduğu 2012 yılında Sisteme 8.536.518 bildirim yapılmış iken, 2013 yılında 15.550.873, 2014 yılında 84.275.984, 2015 yılında 128.440.722 2016 yılında 142.924.300, 2017 yılında 149.751.865 ve 2018 yılında 160.351.713 bildirim gerçekleşmiştir.

Şekil 11: Yıllar Bazında HKS'ye Yapılan Bildirim Sayıları Grafiği

Kaynak: Bakanlık Bilgi Sistemi

Lisanslı Depoculuk ve Ürün İhtisas Borsacılığına Yönelik Hizmetler

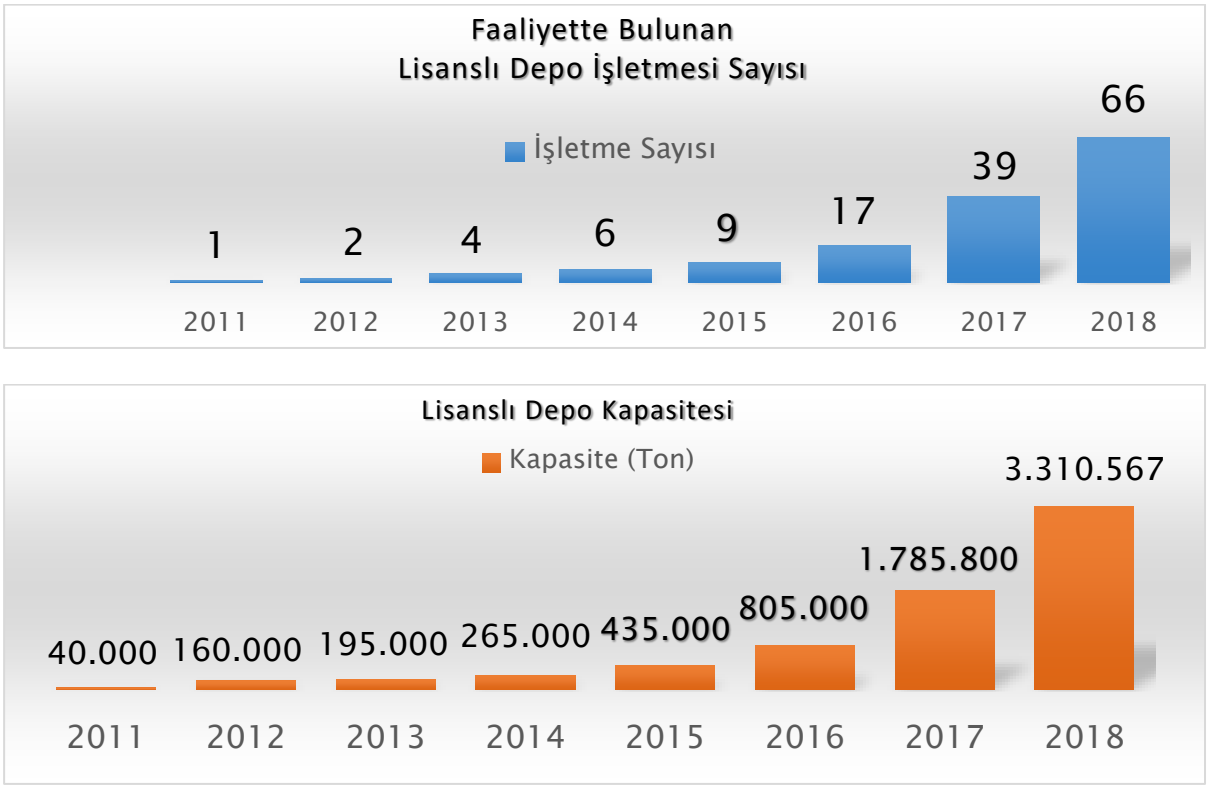
Lisanslı depoculuk sistemi ile ürün sahipleri ürünlerini fiyatların düşük olduğu hasat dönemlerinde ellerinden çıkarmak zorunda kalmayıp, sağlıklı ve sigortalı depolarda depolayabilmekte, ürün senetlerini teminat olarak göstererek bankalardan kredi kullanabilmekte ve ürünlerin ticareti elektronik ürün senetleri vasıtasıyla tamamen elektronik ortamda hızlı ve güvenilir biçimde yapılabilmektedir.

Bakanlığımızın 2011 yılında ilk lisansı vermesiyle 40.000 ton depolama kapasitesi ile hububat ürününde uygulaması başlatılan lisanslı depoculuk sisteminde 2018 yılı sonu itibarıyla toplam 149 adet şirkete Bakanlığımızca lisanslı depo işletmesi kuruluş izni verilmiştir. Bu şirketlerden 66 adedi Bakanlığımızdan lisans alarak faaliyetine başlamıştır. Faaliyete geçen 66 lisanslı depo işletmesine ait toplam 90 adet depoda lisanslı depoculuk faaliyetleri yürütülmektedir.

2018 yılı sonu itibarıyla ülkemizde lisanslı depo kapasitesi hububat alanında 3.243.067 tona, pamuk alanında 37.000 tona, fındık alanında 17.000 tona, zeytin alanında 13.500 tona ve toplamda ise 3.310.567 tona ulaşmıştır. Kuruluş izni almış olan şirketlerin tamamının lisans alması durumunda ulaşılması öngörülen toplam kapasite ise 12.674.620 tondur.

Lisanslı depoculuk sistemi 2018 yılı içerisinde hızlı bir gelişme ve yaygınlaşma göstermiştir. 2018 yılı içerisinde bir önceki yıla göre faaliyetteki lisanslı depo işletmesi sayısında %69'luk, lisanslı depo kapasitesinde ise %85'lik bir artış sağlanmıştır.

Şekil 12: Sistemin Yıllara Göre Gelişimi Grafiği

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Elektronik Ürün Senedi Uygulaması

Basılı ürün senedi uygulamasına son verilerek ürün senetlerinin tamamen elektronik ortamda oluşturulması ve bunların borsalarda işlem görmesi uygulaması ile birlikte elektronik ürün senetleri finansal bir araç olarak kabul görmeye başlamıştır. Elektronik ürün senetleri karşılığında verilen krediler sayesinde tarım sektörünün finansal kaynaklara daha kolay erişmesi mümkün olabilmekte ve bu senetler hisse senedi, döviz, altın gibi bir yatırım aracı olarak kullanılabilmektedir.

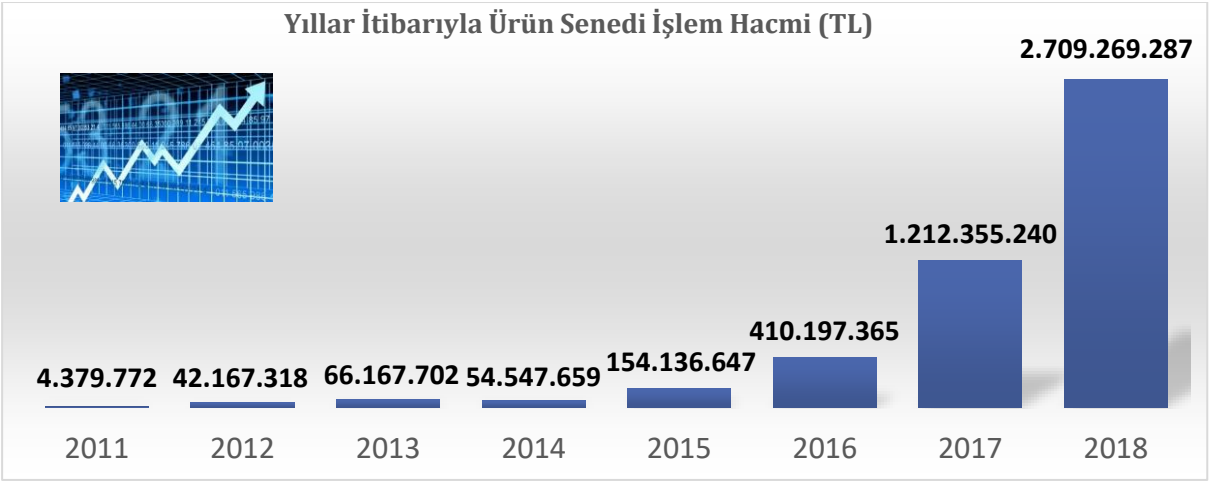
2018 yılında 2.891.298 tonluk elektronik ürün senedi oluşturulmuş, bunlardan 2.709.875 tonluk kısmı alım satıma konu edilmiş ve elektronik ürün senedi işlem hacmi 2.709.269.287 TL olarak gerçekleşmiştir. 2018 yılında, bir önceki yıla göre oluşturulan elektronik ürün senedi miktarında %106, alım satıma konu olan elektronik ürün senedi miktarında %135 ve elektronik ürün senedi işlem hacminde ise %123'lük artış gerçekleşmiştir.

Şekil 13: Yıllar İtibariyla Oluşturulan ve Alım Satıma Konu Olan Ürün Senedi Miktarları Grafiği

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Şekil 14: Yıllar İtibariyla Ürün Senedi İşlem Hacmi Grafiği

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Lisanslı Depo Kira Ücretlerinin Desteklenmesi

Lisanslı depoculuk sisteminin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması amacıyla mudilerin lisanslı depolara ödediği depo kira ücretinin hububatta aylık ton başına 3 TL'sinin, pamukta aylık ton başına 7 TL'sinin ve diğer ürünlerde de aylık ton başına 10 TL'yi geçmemek üzere Bakanlığımızca belirlenecek depolama ücretinin yarısının devletçe karşılanması uygulaması başlatılmış ve bu kapsamda toplam 69.825.122,70 TL kira desteği sağlanmıştır.

Lisanslı Depoculuğun Gelişimine Yönelik Yeni Teşvikler

8/1/2018 tarihli ve 2018/11188 sayılı "T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerince Tarımsal Üretime Dair Düşük Faizli Yatırım ve İşletme Kredi Kullandırılmasına İlişkin Karar", 10/2/2018 tarihli ve 30328 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Karar kapsamında; yürürlükte olan 2017/10067 sayılı Karar hükümlerine ek olarak, kapasitesi 10 bin tondan fazla olan lisanslı depo yatırımları için 20 milyon TL üst limitli düşük faizli yatırım ve işletme kredisi olanağı

sağlanmış; elektronik ürün senetlerinin rehin gösterilmesi karşılığında üretici ve üretici örgütlerine kullandırılan kredi faizlerinin tamamının devlet tarafından karşılanması öngörülmüş ve lisanslı depo kriterlerine uygun şekilde depo yaparak söz konusu depoyu işletmek üzere TMO' ya kiralayan işletmelerin de indirimli yatırım kredilerinden yararlanabilmelerinin önü açılmıştır.

Buna ek olarak, 2014/6849 sayılı Tarımsal Ürünlerin 5300 Sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu Çerçevesinde Lisans Alarak Faaliyet Gösteren Depolarda Muhafaza Edilmesi Halinde Kira Destekleme Ödemesi Yapılmasına İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı'nda değişiklikler öngören 4/12/2017 tarihli ve 2017/11093 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı, 20/1/2018 tarihli ve 30307 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Anılan Karar kapsamında üreticilerin ürünlerini lisanslı depolara getirebilmeleri ve ürünlerini daha uzun süre lisanslı depolarda depolayabilmeleri için yeni destek mekanizmaları hayata geçirilmiştir. Karar uyarınca; ürünlerini lisanslı depolarda depolayan üreticilerin ve üretici birliklerinin lisanslı depo işletmelerine ödeyeceği depo kira ücretinin tamamına yakınının devlet tarafından karşılanması, ürününü lisanslı depoya getiren üreticilere ve üretici birliklerine ton başına 25 TL nakliye desteği ile yetkili sınıflandırıcılarca yapılacak analizler için parti başına 25 TL analiz ücreti desteği sağlanması öngörülmüştür.

Kuru üzüm ürününde lisanslı depo yatırımlarını kolaylaştırmak, kuru üzümün emniyetli ve uygun koşullarda depolanmasını ve ürün senetleri vasıtasıyla ticaretinin kolaylaştırılmasını sağlamak amacıyla Kuru Üzüm Lisanslı Depo Tebliğinde değişiklik yapılmış olup söz konusu değişiklikler 25/10/2018 tarihli ve 30576 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe konulmuştur.

Elektronik Ticarete Yönelik Hizmetler

İnternetin hayatımızı yönlendirmesiyle eski yöntemlerin hükmünü yitirdiği, yeni fırsatların ortaya çıktığı hızlı bir değişim ve dönüşüm çağı yaşanmaktadır. Artan internet ve mobil iletişim teknolojilerinin kullanımı, ülkemizde elektronik ticareti olumlu yönde etkilemektedir. Bankalararası Kart Merkezi (BKM) verilerine göre e-ticaret hacmine ilişkin önemli bir gösterge olan internet üzerinden gerçekleşen kartlı ödeme tutarı 2018 yılı Aralık ayı itibarıyla 138,9 milyar TL'ye ulaşmış bulunmaktadır. E-ticarete ilişkin 2019 yılı hedefi 170 milyar TL olarak öngörülürken, 2023 yılında ise 350 milyar TL'lik bir büyüklüğe ulaşılması beklenmektedir. Bununla birlikte genç ve dinamik bir nüfusa sahip ülkemizde, TÜİK verilerine göre 2017 yılında %66,8 olarak gerçekleşen bilgisayar ve internet kullanım oranı, 2018 yılında %72,9'a yükselmiştir. Diğer taraftan, internet üzerinden kişisel kullanım amacıyla mal veya hizmet siparişi veren ya da satın alan bireylerin oranı ise % 29,3 olmuştur.

6563 sayılı Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun ve ikincil düzenlemeleri ile 64. ve 65. Hükümet Eylem Planlarında elektronik ticarete ilişkin olarak Bakanlığımıza verilen görevler kapsamında iki adet Tebliğ çıkarılmasına yönelik çalışmalar yürütülmüştür.

Bu kapsamda, elektronik ticarette güvenlik ve hizmet kalitesi standartlarının yükseltilmesi ve e-ticaret sitelerinin güvenilirliğinin tesis edilmesi amacıyla Elektronik Ticarette Güven Damgası Hakkında Tebliğ hazırlanmış ve 6/6/2017 tarihinde yürürlüğe konulmuştur. Tebliğ uyarınca, Bakanlığımızca yetkilendirilen güven damgası sağlayıcı (GDS) tarafından internet sitelerine güven damgası tahsis edilmesi planlanmaktadır. Güven damgasını internet sitesinde gören vatandaşlarımız e-ticaret sitesinin belirli güvenlik ve hizmet kalitesi standartlarını yerine getirdiğini, güvenilir bir otorite tarafından denetlendiğini bilmesi ve alışveriş yaparken kendini güvende hissetmesi öngörülmektedir. Elektronik Ticarette Güven Damgası Hakkında Tebliğe dayanılarak hazırlanan protokolle, ülkemizde kamu kurumu niteliğini haiz meslek kuruluşu ve tacir ile sanayicilerin üst kuruluşu olan Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), Güven Damgası Sağlayıcı (GDS) olarak yetkilendirilmiş olup konuyla ilgili protokol 1 Şubat 2018 tarihinde imzalanmıştır. Cumhurbaşkanlığı 100 Günlük İcraat Programı

kapsamında da bulunan Güven Damgası uygulaması ile güvenlik ve hizmet kalitesi standartlarının yükseltilmesi, e-ticaretin güvensiz olduğu yönündeki algının değiştirilmesi, başarılı ve başarısız ticari aktörlerin ayrıştırılması, e-ticaret girişimcilerinin tanınırlığının, itibarının, ulusal ve uluslararası rekabet gücünün ve elektronik ticaret hacminin arttırılması hedeflenmekte ve ülkemizin 2023 ihracat hedefine ulaşmasına katkıda bulunması amaçlanmaktadır. Bu kapsamda yapılan çalışmalar tamamlanmış olup, Sistem Aralık ayında hizmete açılmıştır.

Güven damgası sistemine yasal dayanak oluşturulması işletmelerin e-ticarete uyum sağlaması amacıyla lojistik ve ticaret merkezleri, bilgilendirme platformları ve danışma ofislerinin kurulması amacıyla 6563 sayılı Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanunda değişiklik yapılmasına ilişkin tasarı taslağı hazırlanmıştır.

6563 sayılı Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanunda 28/11/2017 tarihinde yapılan değişiklikle; ticari elektronik ileti onaylarının alınmasına ve reddetme hakkının kullanılmasına imkân tanıyan bir elektronik sistem kurulmasına veya kurdurulmasına yönelik Bakanlığımızca yetki alınmıştır. Söz konusu Sistemin kurulması ile ticari iletişime ilişkin süreçler tek bir platform üzerinden etkin, hızlı ve güvenilir bir biçimde yürütülebilecektir. Sistemin kurulmasına ilişkin Protokol, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile 18/5/2018 tarihinde imzalanmıştır. Ayrıca, hem istenmeyen ticari elektronik iletiler konusundaki rahatsızlıklarının en aza indirilmesi hem de anılan Sisteme ilişkin detayların belirlenerek sürecinin iyileştirilmesi amacıyla Ticari İletişim ve Ticari Elektronik İletiler Hakkında Yönetmelikte değişiklik yapılmasına yönelik taslak hazırlanmıştır. Sistemin kurulumuna ilişkin çalışmalar devam etmektedir.

1- Elektronik Ticaret Bilgi Sistemi (ETBİS)

E-ticaret yapan işletmelerin kayıt altına alınması ve e-ticaret istatistiklerinin oluşturularak politika üretilmesi amacıyla Elektronik Ticaret Bilgi Sistemi (ETBİS) kurulmuş ve 4/12/2017 tarihi itibarıyla hizmete açılmıştır.

ETBİS ile

- E-ticaret faaliyetinde bulunan işletmeler kayıtlı hale gelecek, e-ticaret işletmelerinin ulaşılabilir olması sağlanacak ve kayıt dışılığın önüne geçilecektir.
- Vatandaşlarımızın e-ticaret faaliyetinde bulunan gerçek ve tüzel kişilere ait bilgilere kolaylıkla ulaşabilmesine imkân tanınarak bu alanda aleniyet sağlanacaktır.
- E-ticaretin gelişiminin izlenmesi ve değerlendirilmesine imkân sağlayacak istatistiki veriler elde edilecektir. Bu veriler, e-ticaret alanında sağlıklı ve sürdürülebilir politika, strateji ve eylemlerin oluşturulmasına katkı sağlayacaktır. Bu sayede, Ülkemizde e-ticaretin gelişim seyrinin izlenmesi, değerlendirilmesi ve doğru bir şekilde ölçümlenmesi gerçekleştirilecektir.
- E-ticaret faaliyetinde bulunan gerçek ve tüzel kişi sayısı ile elektronik ticaret hacmi gibi önemli veriler kamuoyuyla paylaşılacaktır.
- E-ticaret verileri Sistem üzerinden toplanacak, istatistiki bilgiler üretilecek ve e-ticaret işletmeleri bildirim yükümlülüklerini bu ortamdan kolay bir şekilde yerine getirebilecektir.

31/12/2018 tarihi itibarıyla ETBİS' e kayıt olan işletme sayısı 18.658, site sayısı 19.279, yurt dışındaki AHS üzerinden satış yapan işletme sayısı 502' dir.

2- Ticari Elektronik İleti Şikâyet Sistemi (TİSS)

6563 sayılı Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun ve Ticari İletişim ve Ticari Elektronik İletiler Hakkında Yönetmelik kapsamında Bakanlığımız internet sitesi üzerinden kolay ve etkin bir şekilde şikayet başvurusu yapılmasına olanak sağlayan Ticari Elektronik İleti Şikayet Sistemi ile

- Şikâyet başvurularının elektronik ortamda kolay ve etkin bir şekilde alınabilmesine,
- Ticaret İl Müdürlükleri tarafından yürütülen inceleme sürecinin takip edilebilmesine,
- Şikâyet başvurularına ilişkin istatistiki bilgilerin oluşturulabilmesine,
- Ticaret İl Müdürlükleri ile eğitim amaçlı sunum, görüş ve bilgi paylaşımı yapılabilmesine imkan sağlanmıştır.

2018 yılı sonu itibarıyla, TİSS üzerinden yapılan şikâyet başvuru sayısı 452.852'ye ulaşmıştır. Bu şikâyetlerin yaklaşık % 91'ini SMS, % 7'sini sesli arama, % 2'sini ise e-posta başvuruları oluşturmaktadır. Bu şikâyetler kapsamında Ticaret İl Müdürlüklerimizce toplam 93.406.191 TL idari para cezası uygulanmıştır.

Perakende Ticarete Yönelik Hizmetler

6585 sayılı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanunla perakende sektörü uzun yıllardır beklenen yasasına kavuşmuştur. Kanunla, üretici ve tedarikçilerden keyfi olarak alınan prim ve bedellerin önüne geçilmesi, kamuoyunda "outlet" ve "fabrika satış mağazası" olarak bilinen sürekli indirimli satışların kurala bağlanması, işyeri açılış ve kapanış süreçlerinin kolaylaştırılması için Perakende Bilgi Sistemi'nin (PERBİS) kurulması, alışveriş merkezlerinde ortak kullanım alanlarının oluşturulması ve esnaf ve sanatkâr işletmeleri ile geleneksel ve kaybolmaya yüz tutmuş meslekleri icra edenlere yer tahsisi yapılmasına yönelik düzenleme yapılmıştır.

Bugüne kadar, Kanun'un uygulamasını göstermek üzere perakende ticaret ile ilgili farklı alanlarda birçok ikincil düzenleme yapılmıştır. Bu kapsamda, 2016 yılında Alışveriş Merkezleri Hakkında Yönetmelik, Perakendeciler Konseyi Yönetmeliği, Perakende Ticarette Uygulanacak İlke ve Kurallar Hakkında Yönetmelik ile Alışveriş Merkezleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu ikincil mevzuat çalışmaları 2018 yılında da devam etmiştir. Kanunun "Görev ve Yetkiler" başlıklı 16'ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi ile Bakanlığımıza verilen, "taşınmaz ve ikinci el motorlu kara taşıtı alım satımı gibi ticari faaliyetleri yürütenlere yönelik mesleki davranış kurallarını belirlemeye ve bu faaliyetlerin yürütülmesine ilişkin düzenlemeler yapma" yetkisi kapsamında ilk olarak, ikinci el motorlu kara taşıtlarının ticaretine ilişkin usul ve esasların düzenlenmesi amacıyla İkinci El Motorlu Kara Taşıtlarının Ticareti Hakkında Yönetmelik 13/2/2018 tarihinde, daha sonra taşınmaz ticaretine ilişkin usul ve esasların düzenlenmesi amacıyla Taşınmaz Ticareti Hakkında Yönetmelik 5/6/2018 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Diğer yandan, yemek kartı uygulamaları hakkında kamuoyundan gelen çeşitli talepler ve başvurular ile sektörde düzenleme ihtiyacı doğması neticesinde Türkiye genelinde yemek kartı hizmeti veren şirketler, ilgili kamu kurumları ve üye işyerlerini (lokanta ve restoranlar) temsilen meslek kuruluşları ve sivil toplum örgütleriyle 2017 yılı içerisinde ayrı ayrı toplantılar gerçekleştirilerek, bu alanda yaşanan sorunlar paydaşlarla istişare edilmiş ve çözüm önerileri üretilmeye çalışılmıştır. Söz konusu toplantılar ve yapılan diğer araştırmalar sonucunda rekabete dayalı, piyasa dengesi içinde her paydaşın rolünü dikkate alan ve sektörün sağlıklı şekilde işlemesine engel olan temel sorunları ortadan kaldıran bir mevzuat düzenlemesinin gerekli olduğu anlaşılmıştır. Bu doğrultuda, Perakende

Ticarette Uygulanacak İlke ve Kurallar Hakkında Yönetmelikte konuyla ilgili bir düzenlemeye gidilmiştir. Söz konusu düzenleme 22/5/2018 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Ayrıca, ülkemizin ticari hayatının düzenlenmesi ihtiyacına binaen, ağustos, eylül ve kasım aylarında Perakende Ticarette Uygulanacak İlke ve Kurallar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelikler Resmi Gazetede yayımlanarak perakende işletmelerce tüketicilere yönelik gerçekleştirilen taksitli satışlar ile üreticiye yapılacak ödemelere ilişkin düzenlemeler yapılmıştır.

Öte yandan, Kanun ile Cumhurbaşkanına; faaliyet konusu ve kollarına göre perakende işletmelerin açılış ve faaliyete geçişinde, işletme sayısı ve bunların birbirlerine yakınlığı, ulaşım imkânları, işletmelerin çevreye, altyapıya ve trafiğe getireceği yükler ile can ve mal güvenliği riski gibi ekonomik, sosyal, demografik ve çevresel faktörler açısından gözetilecek kriterleri belirleyerek Bakanlığımıza iletme ve bu hususlara ilişkin usul ve esasları yönetmelikle düzenleme yetkisi verilmiştir. 6585 sayılı Kanunun uygulamasına yönelik mevzuat çalışmaları sürerken, perakende ticaret ile iştigal eden ve bu alandaki geleneksel kesim olarak nitelendirilen esnaf ve sanatkâr işletmeleri ile küçük ölçekli işletmelerin pazar kaybı ve piyasada tutunma sorunlarını konu alan başvuruların sıklıkla dile getirildiği göz önüne alınarak, Bakanlar Kurulu'na verilen bu yetkinin kullanılmasını sağlamak üzere Bakanlığımız bünyesinde perakende işletmelerin açılış ve faaliyete geçişinde gözetilmesi gereken kriterlerin belirlenmesine yönelik çalışmalara devam edilmektedir.

Bunlara ek olarak, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin verdiği görev ve yetki doğrultusunda; yurt içinde fuar, sergi, panayır ve tanıtım günleri gibi organizasyonların düzenlenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemek amacıyla ikincil düzenleme çalışmalarına başlanmış olup düzenlemenin yurt içi fuar, sergi, panayır ve tanıtım günleri gibi organizasyonları, bu organizasyonları düzenleyenlerde aranan nitelikleri ve bunların yükümlülüklerini, Bakanlık ve diğer ilgili kurum ve kuruluşların bu organizasyonlara ilişkin görev ve yetkileri ile söz konusu organizasyonlara dair diğer hususları kapsaması öngörülmektedir. Söz konusu düzenlemeye ilişkin çalışmaların tamamlanmasının ardından Taslağın kısa süre içerisinde kamuoyu görüşüne açılması planlanmaktadır.

1-PERBİS (Perakende Bilgi Sistemi) Projesi

6585 sayılı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 4'üncü maddesinde, perakende işletmelerin açılış ve faaliyeti ile kapanışında gerekli başvuru ve diğer işlemlerin yapılması, ilgili kurum ve kuruluşlara iletilmesi, değerlendirilmesi, sonuçlandırılması ve bu işletmelere yönelik veri tabanının oluşturulması ile bilgi paylaşımının sağlanması amacıyla Bakanlığımız bünyesinde kısa adı PERBİS olan Perakende Bilgi Sisteminin kurulması öngörülmüştür.

PERBİS ile perakende sektöründe faaliyette bulunmak isteyen girişimcilerin perakende işletme açılış ve faaliyetlerine ilişkin bilgilere ulaşmasının kolaylaştırılması ile perakende işletmelerin açılış ve faaliyete geçişinde izin başvurularının tek bir mercie yapılması ve bu merciden sonuçlandırılması sağlanarak bu işlemlere ilişkin bürokrasinin azaltılması ile işyeri açılış ve zaman maliyetlerinin düşürülmesi amaçlanmaktadır. PERBİS' in faaliyete geçirilmesiyle, işyeri açmak isteyen girişimciler doğrudan PERBİS için kurulacak internet sitesini ziyaret ederek o işyerini açmak için ne yapmaları gerektiğini internet sitesinden öğrenebilecek ve işyeri açma ve çalışma ruhsatı alabilmek için gerekli olan bir belgenin alınması için harcanan uzun süreler ve tek bir kuruma dahi defalarca gidilmesini gerektiren süreçler ortadan kalkacaktır.

PERBİS bünyesinde, girişimcilerin perakende işletme açılış, faaliyet ve kapanışlarına ilişkin tüm bilgiler ile coğrafi temelli demografik yapı ve gelir bilgilerine ulaşması; çok sayıda kamu kurum ve

kuruluşunun yer aldığı işyeri açılış, faaliyet ve kapanış süreçlerinin bürokrasisi ile işlem ve zaman maliyetleri azaltılarak bahse konu süreçlerin tek kapı üzerinden sonuçlandırılması sağlanacaktır. PERBİS' in bu yapısı onu perakende işletmeler açısından bir tek temas noktası haline getirmektedir.

Tek durak, tek ofis, tek merkez, tek pencere gibi isimlerle de anılan tek temas noktaları 28 AB ülkesinde 2006/123/AT sayılı Hizmetler Direktifi uyarınca kurulmuştur. Kanunun 16'ncı maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendi ile Cumhurbaşkanı "14/06/1989 tarihli ve 3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanunda belirtilen diğer müesseseler ile bu Kanunun 2' nci maddesinin ikinci fıkrasındaki işletmelerin açılış ve faaliyeti ile kapanış işlemlerinin PERBİS üzerinden gerçekleştirilmesine yönelik konularda karar vermeye ve bu hususlara ilişkin usul ve esasları yönetmelikle düzenlemeye" yetkili kılınmıştır. Bu yetkinin kullanılmasıyla PERBİS, tüm işletmeler için bir Tek Temas Noktası (TTN)' na dönüşecektir.

PERBİS' in kurulabilmesi için analiz-tasarım ve yazılım olmak üzere 2 ayrı aşamadan oluşan bir sürecin izlenmesi ve her iki aşamanın da hizmet satın alınması suretiyle gerçekleştirilmesi planlanmıştır. Temmuz 2017'de başlayan analiz-tasarım aşaması 07/06/2018' de kabulü yapılarak tamamlanmıştır. Bu süreçte 167 mevzuat incelenmiştir. Çok sayıda kamu kurum ve kuruluşu ile meslek kuruluşlarıyla pek çok toplantı ve görüşme gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca analiz çıktılarını değerlendirmek üzere katılımcıları esnaf ve sanatkarlar ile tacirlerden oluşan bir çalıştay gerçekleştirilmiştir. PERBİS Analiz-Tasarım aşamasının tamamlanmasının ardından gerekli adımlar atılarak 28/11/2018 tarihinde PERBİS'in yazılım işini yapacak Yüklenici ile TOBB arasında sözleşme imzalanmış ve çalışmalara başlanmıştır. Bu doğrultuda, yazılım aşamasının perakende işletmeler açısından 2019 yılının Temmuz ayında tamamlanarak pilot uygulamanın başlatılması hedeflenmektedir. Bununla birlikte yazılım işi için belirlenen süre 43 ay olup olası uzatmalarla birlikte 4 yıla uzaması mümkündür. Bu süre içinde perakende sektöründeki işletmelerin yanı sıra diğer tüm sektörlerdeki işletmeler PERBİS bünyesinde dâhil edilecek sistem böylece TTN' ye dönüşecektir.

2- Büyüyen Anadolu'ya Kredi Kolaylıkları Projesi (BAKK)

Ekonomimizin lokomotifi konumundaki KOBİ'lere yönelik çalışmalarımız tüm hızıyla sürdürülmektedir. Bu kapsamda, Türkiye'nin çoğunlukla az gelişmiş bölgelerinde faaliyet gösteren mikro işletmeler ve KOBİ'lerin finansmana erişimini kolaylaştırmak amacıyla ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği halinde Büyüyen Anadolu'ya Kredi Kolaylıkları (BAKK) Projesi başlatılmıştır. Proje, Orta Anadolu, Orta ve Doğu Karadeniz, Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde bulunan ve kişi başına düşen milli geliri Türkiye ortalamasının %75'inden az olan 43 ili kapsamaktadır.

Proje ile 4.000 işletmeye toplamda 500 milyon avro tutarında bir kredi kullandırılması hedeflenmişken, 400 milyon avroluk ilave kaynak sağlanarak nihai aşamada ulaşılacak kredi imkânı 537,5 milyon avrodan 937,5 milyon avroya yükseltilmiştir. Bununla birlikte Projenin ilk bileşeni olan mikro işletmelere kredi olanağına ilişkin ayrılan kredi teminatı da 9 milyon avroya artırılmış olup, mikro işletmeler için ilave 75 milyon avroluk bir hacim daha oluşturulmuştur.

Proje kapsamında 2017 yılı sonu itibariyle 15.073 işletme tarafından yaklaşık 980 milyon avro kredi kullanılmıştır. 2017 yılı sonu itibariyle kredi kullandırım işlemleri sona ermiş olup, 2018 yılı içerisinde projenin kapanışı yapılmıştır.

Ticari İşlerde Taşınır Rehni

28/10/2016 tarihli ve 29871 Resmi Gazete'de yayımlanan ve 1 Ocak 2017 tarihinde yürürlüğe giren 6750 sayılı "Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni Kanunu" ile tacir, esnaf, çiftçi, üretici örgütü ve serbest meslek erbabımızın finansmana erişiminin kolaylaştırılması ve bu aktörlerin rekabet güçlerinin arttırılması amacıyla önemli bir düzenleme yapılmıştır. Bu Kanun ile teslimsiz taşınır rehin hakkının güvence olarak kullanımının yaygınlaştırılması, bu rehne konu taşınırların kapsamının genişletilmesi, taşınır rehninde aleniyetin sağlanması ile rehnin paraya çevrilmesinde alternatif yolların sunulması suretiyle finansmana erişimi kolaylaştırılması hedeflenmiştir.

Anılan Kanun ile

- Banka ve finansal kuruluşların yanı sıra, TÜBİTAK, KOSGEB, Kredi Garanti Fonu (KGF) gibi kamu veya özel kurum ve kuruluşlar da taşınır rehni karşılığında kredi veya kefalet sağlayabilmektedir.
- Tacir, esnaf, çiftçi, üretici örgütü, serbest meslek erbabı taşınır varlıklarını teminat olarak gösterip kredi kullanabilmektedir.
- Tacir ve esnaflar taşınır varlıklarını teminat olarak kabul edip birbirlerinin yatırımlarını finanse edebilmektedir.
- Kredi kuruluşları hammadde, ağaç, stok gibi maddi varlıklar ile alacak, fikri ve sınai mülkiyete konu haklar ve kira gelirleri gibi gayri maddi taşınır varlıkları teminat olarak kabul edebilmektedir. Bununla birlikte, ticari aktörler mevcut veya müstakbel taşınır varlıkları ile bunların getirilerini de rehin olarak gösterebilmektedir.
- Teminat olarak gösterilen aynı taşınır varlık birden çok rehne konu edilebilmektedir.
- Ticari işletme veya esnaf işletmelerinin taşınır varlıklarının borcu karşılaması halinde bu işletmelerin tamamı üzerinde rehin tesis edilmemektedir.
- Yabancı para birimleri üzerinden rehin kurulabilmektedir. Rehin sözleşmelerinin düzenlenmesi ile sicilde tescil edilen işlemler için vergi, resim, harç ve değerli kâğıt bedeli ödememektedir.
- Yasa kapsamındaki rehinli işlemler kurulan Rehinli Taşınır Sicili' nde gerçekleşmektedir.
- Borçlunun temerrüde düşmesi halinde rehin alacaklıları rehin konusu taşınır varlığın mülkiyetinin devri gibi alternatif imkânlar tanınmaktadır.

6750 sayılı Kanun uyarınca üç adet yönetmelik 31/12/2016 tarihli ve 29935 sayılı 3. Mükerrer Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Bu Yönetmelikler arasında yer alan;

- Rehinli Taşınır Sicili Yönetmeliği ile rehinli taşınır sicili kayıtlarının tam ve doğru tutulmasını ve sicil kayıtlarının aleniyetinin ve üçüncü kişiler dâhil tarafların hukuki güvenliğinin güvence altına alınmasını sağlanması,
- Ticari İşlemlerde Rehin Hakkının Kurulması ve Temerrüt Sonrası Hakların Kullanılması Hakkında Yönetmelik ile 6750 sayılı Kanunda belirtilen rehin sözleşmesine, rehin hakkının kurulmasına, rehin sistemlerine, rehin sözleşmesinin Rehinli Taşınır Siciline tesciline, borçlunun temerrüdü sonrası rehin alacaklısı ile rehin verenlerin hak ve yükümlülüklerine ilişkin usul ve esasların düzenlenmesi,
- Ticari İşlemlerde Taşınır Varlıkların Değer Tespiti Hakkında Yönetmelik ile ise rehne konu taşınır varlıkların değerinin tespit edilmesine, uzman incelemesi hizmeti sunan kişilerin belirlenmesi ile bunların görevlendirilmesine ve değerleme hizmeti ücretlerinin belirlenmesine ilişkin usul ve esasları belirlenmesi amaçlanmıştır.

Öte yandan, 7099 sayılı Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun sayesinde 2018 yılı Mart ayında taşınır rehnine ilişkin değişiklikler yapılmıştır. Taşınır rehnine ilişkin düzenlemeler neticesinde Dünya Bankası verilerine göre Türkiye 2018 yılında krediye erişim sağlama noktasında 45 sıra yükselmiştir.

2018 yılında Cumhurbaşkanlığı 100 Günlük İcraat Programının 19 numaralı "Taşınır Rehninin Etkinliği Artırılarak KOBİ'lerin Finansmana Erişiminde Destek Olunması" eylemi kapsamında illerde taşınır rehnine ilişkin geniş kapsamlı bilgilendirme toplantıları düzenlenmiştir.

1 Ocak 2017 tarihinden 31 Aralık 2018 tarihine kadar sicil birimleri (noterlikler) tarafından 16.325'i tescil, 14'ü değişiklik, 1750'si terkin ile 81'i diğer işlem olmak üzere toplam 18.170 işlem gerçekleştirilmiştir. Bu işlemlere yönelik başvuruların 12.883'ü elektronik, 4.923'ü yazılı ortamda yapılmıştır. Bunun yanı sıra, 364 elektronik imzalı işlem sağlanmıştır.

Ayrıca, 6750 sayılı Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni Kanunu'nun yürürlüğe girdiği 1 Ocak 2017 tarihinden 31 Aralık 2018 tarihine kadar Taşınır Rehni Sicil Sistemi aracılığıyla 18.170 işlem gerçekleştirilmiş olup, bu sayede 230 Milyar TL, 37 Milyar dolar ve 11 Milyar avro finansman imkânı sağlanmıştır. Fiili kullandırım ise 95 Milyar TL olmuştur.

Yeni Girişimlere Tecrübe Transferi Programı Projesi

Yeni Girişimlere Tecrübe Transferi Programı projesi ile ticaret hacmi düşük bölgelerimizdeki yeni girişimcilerin İstanbul, Ankara ve İzmir gibi gelişmiş illerimizde benzer sektörlerdeki başarılı işletmelerle eşleştirilerek belirli sürelerle deneyim kazanmalarını sağlamak amaçlanmaktadır.

Proje kapsamında, deneyimsiz işletmelerin alanında deneyim sahibi işletmelerin tecrübelerinden faydalanarak personel istihdamı, mal ve hizmet üretimi, dağıtımı, pazarlama yöntem ve kanalları, tedarik usulleri ve yönetim gibi konularda bilgi sahibi olması hedeflenmektedir. Program yeni işe başlayacak işletmelerimizin ticari hayata daha sağlam ve güçlü bir giriş yapması için oluşturulmuştur.

Söz konusu projenin pilot uygulaması çerçevesinde 2 adet uygulama gerçekleştirilmiştir. İlk pilot uygulama yiyecek ve içecek hizmetleri sektöründe gerçekleştirilmiş olup programa Malatya ve Van illerinden 4 girişimci katılmıştır. İkinci pilot uygulama ise bilişim sektöründen 3 firmanın katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

Teknoparklar arasında girişimci tecrübe transferi içerikli 3. Pilot uygulama 2019 Mart ayı sonuna kadar tamamlanacaktır.

Tüketicinin Korunmasına Yönelik Faaliyetler

1- Mevzuat ve Denetim Faaliyetleri

Bakanlığımızca hazırlanan 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun 7 Kasım 2013 tarihinde yasalaşmış, 28 Mayıs 2014 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Diğer taraftan, Kanun kapsamında çıkarılması öngörülen 24 adet uygulama yönetmeliğinin tamamı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu sayede yaklaşık 81 milyon tüketicimizi ilgilendiren ve tüm sektörlere uygulanacak ortak kuralları belirleyen tüketicinin korunması mevzuatı ülkemizde ve dünyada meydana gelen değişim ve gelişmelere cevap verebilir hale getirilmiştir.

6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun ve uygulama yönetmelikleri ile hizmet, üretim,

bankacılık ve finans, telekomünikasyon, enerji, elektronik ticaret, turizm, medya ve reklamcılık, inşaat gibi birçok sektörde piyasayı doğrudan etkileyen düzenlemeler yapılmıştır. Bu düzenlemeler ile söz konusu sektörlerde faaliyet gösteren firmaların tüketicilerle yapacağı işlemlerdeki yükümlülükleri ayrıntılarıyla belirlenmiştir.

Bu kapsamda, 5/12/2017 tarihli ve 30261 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe giren 7061 sayılı Bazı Vergi Kanunları ile Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 116' ncı maddesi ile 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun' a 77/A madde numarasıyla yeni bir madde eklenerek tüketicinin korunmasına ilişkin mevzuata kazandırılan uzlaşma müessesesinin usul ve esaslarını belirlemek amacıyla Bakanlığımızca hazırlanan "6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Kapsamında Uygulanan İdari Para Cezalarına İlişkin Uzlaşma Yönetmeliği" 30/5/2018 tarihli ve 30436 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Düzenleme ile tüketicinin korunmasına ilişkin mevzuatın ihlalinden kaynaklanan idari yaptırımlara ilişkin dava süreçlerinin neden olacağı kamusal maliyetlerin önüne geçerek, kamu alacaklarının daha hızlı, etkin ve kesin bir şekilde tahsilatının sağlanması amaçlanmıştır.

Diğer taraftan, döviz kurlarındaki yükselişler maliyetleri etkilemediği halde döviz kaynaklı maliyet artışı sebebiyle fiyatların artırıldığı imajı veren işletmelere karşı 6502 sayılı Kanun kapsamında tüketicilerimizin korunması ve aynı zamanda haksız rekabet karşısında işletmelerimizin zarar görmemesi için gerekli önlemlerin alınmasının zorunlu hale gelmesi nedeniyle, 31/8/2018 tarihli ve 30521 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Ticari Reklam ve Haksız Ticari Uygulamalar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" ile anılan Yönetmeliğin "Haksız Ticari Uygulama Olarak Kabul Edilen Örnek Uygulamalar" başlıklı Eki' nin "A - Aldatıcı Ticari Uygulamalar" bölümüne; "Girdi maliyeti ve döviz kuru artışı gibi fiyat değişimlerinden etkilenmemesine rağmen bu durumlardan etkileniyormuş gibi hareket ederek tüketiciye sunulan mal veya hizmetin satış fiyatında haklı bir gerekçe olmaksızın artış yapmak." şeklinde bir bent eklenmiştir.

18/9/2018 tarihli ve 30539 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak 3/10/2018 tarihinde yürürlüğe giren düzenleme ile Fiyat Etiketi Yönetmeliğinin "Etiket bulundurma zorunluluğu" başlıklı 5'inci maddesinde yer alan fiyat etiketinde bulunması zorunlu hususlara; "d) Malın satış fiyatı ve birim fiyatının uygulanmaya başladığı tarih, e) Üretim yeri Türkiye olan mallar için, Bakanlıkça tespit ve ilan edilen şekil, logo veya işaret" hususları da eklenmiştir.

Bu kapsamda, üretim yeri Türkiye olan mallar için etiket ve tarifelerde yer alması zorunlu olan yerli üretim logosu Bakanlığımızca hazırlanmış ve söz konusu logonun kullanımına ilişkin usul ve esaslar 5/10/2018 tarihli ve 30556 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Tebliğ ile belirlenmiştir.

Öte yandan, 28/12/2018 tarihli ve 30639 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Ticari Reklam ve Haksız Ticari Uygulamalar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" ile

- Aşırı tüketimi tavsiye edilmeyen gıdaların tespitinde Sağlık Bakanlığı Bilim Kurulu Tarafından Onaylanan Besin Profili Modeli ve Hazırlanan Gıda ve İçecek Listesi esas alınarak, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu mevzuatında yapılan değişikliklere paralel kapsamlı bir hükümle, aşırı tüketimi tavsiye edilmeyen gıdalara ilişkin reklamlar düzenlenerek, çocuklara yönelik radyo ve televizyon programlarının başında, sonunda veya program esnasında ve münhasıran çocuklara yönelik tasarlanan diğer her türlü mecrada, söz konusu listenin kırmızı kategorisinde yer alan aşırı tüketimi tavsiye edilmeyen gıda ve içeceklerin reklamı yapılamayacağı hüküm altına alınmıştır. Böylelikle, hali hazırda yalnızca Radyo ve Televizyon Üst Kurulu mevzuatı gereği radyo, televizyon ve isteğe bağlı yayın hizmetleri ile sınırlı olarak uygulanan bu hükümlerin her

türlü mecrayı kapsayacak şekilde yaygınlaştırılması hedeflenmiştir.

- Çocuk tüketicilerin aşırı tüketimi tavsiye edilmeyen gıdalara özendirilmesi, teşvik edilmesi veya yönlendirilmesinin azaltılması için Sağlık Bakanlığı'nca geliştirilen politikaları desteklemek amacıyla, çocuklar hedef alınarak, ürünle birlikte çocukların ilgi alanlarına ve beğenilerine yönelik hediyeler verilmesi gibi sıkça yapılan ve bu ürünlerin satışını arttırma amacı taşıyan pazarlama tekniklerinin önüne geçilmek istenmiştir.
- Çocuklara yönelik radyo ve televizyon programları ile münhasıran çocuklara yönelik tasarlanan diğer her türlü mecrada yayınlanan reklamlar haricinde, televizyonda ekranın alt kısmında izleyiciler tarafından rahatça okunabilir akar bant şeklinde, diğer mecralarda ise mecranın yapısına uygun bir şekilde ve içerisinde düzenli ve dengeli beslenmeyi teşvik eden ifadelere yer veren yazılı veya sözlü uyarılarla birlikte yapılacağı hususu düzenlenmiştir.
- Yalnızca Radyo ve Televizyon Üst Kurulu mevzuatı gereği radyo, televizyon ve isteğe bağlı yayın hizmetlerinde tanıtımı yapılması yasak olan, yasa dışı bahis ve kumar oyunları; sohbet, arkadaşlık ve eş bulma hatları ve hizmetleri ile her türlü ateşli veya ateşsiz silah, silah üreticisi ve satıcısının reklamlarına hiçbir mecrada izin verilmemesi hüküm altına alınmıştır.
- Mal veya hizmetlere yönelik çekiliş, yarışma ve promosyon gibi pazarlama tekniklerini kullanmak suretiyle yapılan reklamlarda, hediye veya ikramiye olarak verilecek mal veya hizmetlerin gerçek değerinin doğru tespit edilmesinde uygulamada zorluk yaşanması ve bu değerin ihtilafa yol açması nedeniyle "gerçek değeri" ibaresi Yönetmelik hükmünden çıkarılmıştır.
- "Karşılaştırmalı Reklam" tanımı, içerdiği unsurları daha açıklayıcı olacak şekilde yeniden düzenlenmiş ve Yönetmeliğin, isim, marka, logo, diğer ayırt edici şekil veya ifadeler, ticaret unvanı veya işletme adı gibi ayırt edici unsurları karşılaştırarak reklam yapmaya olanak tanıyan hükmü yürürlükten kaldırılmıştır.

31/12/2017 tarihli ve 30287 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren "6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun' un 68' inci ve Tüketici Hakem Heyetleri Yönetmeliği'nin 6'ncı Maddelerinde Yer Alan Parasal Sınırların Artırılmasına İlişkin Tebliğ" ile Tüketici Hakem Heyetlerine başvuru için belirlenen parasal sınırlar, 11/11/2017 tarihli ve 30237 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 484)' nde 2017 yılı için yeniden değerleme oranı olarak tespit edilen % 14,47 oranında artırılarak yeniden belirlenmiş ve 2018 yılı itibariyle başvuru sınırları İlçe Tüketici Hakem Heyetleri için 4.570 TL'ye, İl Tüketici Hakem Heyetleri için ise 6.860 TL'ye yükseltilmiştir.

31/12/2017 tarihli ve 30287 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 77'nci Maddesine Göre 2018 Yılında Uygulanacak Olan İdari Para Cezalarına İlişkin Tebliğ" ile 6502 sayılı Kanun' un 77' nci maddesinde düzenlenmiş olan idari para cezaları bahsi geçen yeniden oranında artırılarak yeniden belirlenmiştir.

Tüketicinin korunmasına ilişkin mevzuatın uygulanmasındaki etkinliğin sağlanması amacıyla Bakanlığımızca 2018 yılında 6502 sayılı Kanun kapsamında devre tatil sözleşmeleri, işyeri dışında kurulan sözleşmeler, mesafeli sözleşmeler, ön ödemeli konut satış sözleşmeleri, paket tur sözleşmeleri, piramit satış sistemleri ve süreli yayın kuruluşlarınca düzenlenen promosyon uygulamalarına ilişkin yapılan denetimler sonucunda tespit edilen kabahatleri nedeniyle bu dönemde 110 adet firmaya toplam 504.803.373 TL idari para cezası uygulanmış; piramit satış sistemi kapsamında 52 adet firmanın internet sitesine erişimin engellenmesi için gerekli işlemler yapılmıştır

2- Reklam Kurulu Faaliyetleri

Tüketicilerin aldatılıp yanıltılmasının, bilgi ve tecrübe eksikliğinin istismar edilmesinin önlenmesi ve böylece tüketicilerin ekonomik çıkarlarının korunması açısından ticari reklamların denetimi bir gereklilik haline gelmiştir.

Bu denetim görevi 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun ile kurulan ve Bakanlığımızda Tüketicinin Korunması ve Piyasa Gözetimi Genel Müdürlüğü bünyesinde faaliyet gösteren Reklam Kuruluna verilmiştir.

Mevcut düzenlemelere göre reklamların tüketiciyi aldatıcı, yanıltıcı veya onun tecrübe ve bilgi noksanlıklarını istismar edici, genel ahlaka aykırı, kamu sağlığını bozucu, hastaları, yaşlıları, çocukları ve engellileri istismar edici olmaması gerekir.

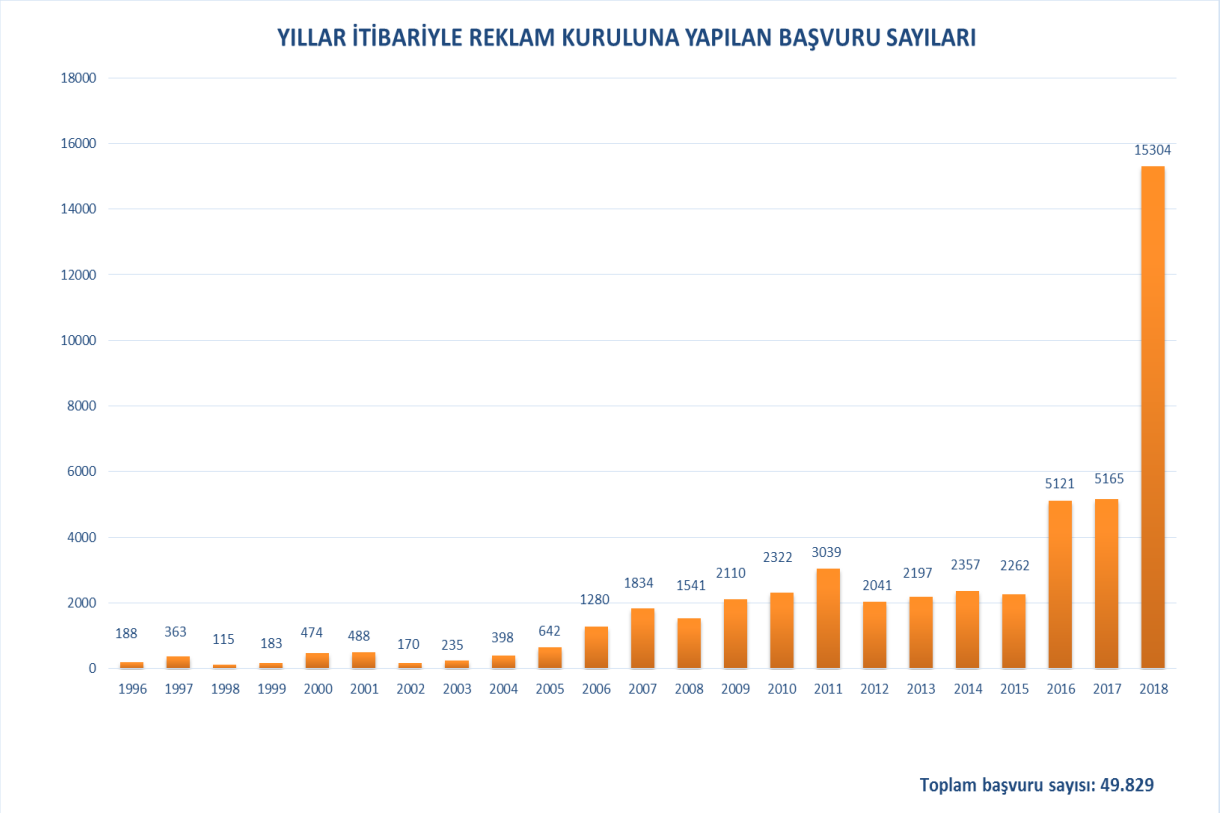
Reklam Kurulu, tüketicilerin can ve mal güvenliği ile ekonomik çıkarlarını önemli derecede bozan reklamlar hakkında 3 aya kadar tedbiren durdurma cezası verebilmektedir. Diğer taraftan durdurma, düzeltme ve idari para cezalarını da birlikte veya ayrı ayrı verebilmektedir.

Reklam Kurulu tarafından verilen idari para cezası 2018 yılı için;

- Yerel düzeyde yayın yapan televizyon kanalı aracılığı ile gerçekleşmiş ise 13.816-TL,
- Ülke genelinde yayın yapan televizyon kanalı aracılığı ile gerçekleşmiş ise 276.345-TL,
- Süreli yayınlar aracılığıyla gerçekleşmiş ise yukarıda belirtilen cezaların yarısı,
- Yerel düzeyde yayın yapan radyo kanalı aracılığı ile gerçekleşmiş ise 6.907-TL,
- Ülke genelinde yayın yapan radyo kanalı aracılığı ile gerçekleşmiş 69.086-TL,
- İnternet aracılığı ile gerçekleşmiş ise 69.086-TL,
- Kısa mesaj aracılığı ile gerçekleşmiş ise 34.542-TL,
- Diğer mecralar aracılığı ile gerçekleşmiş ise 6.907-TL olarak belirlenmiştir.

Reklam Kuruluna 2017 yılında yapılan başvuru sayısı 5.165 iken 2018 yılında bu sayı 15.304 olarak gerçekleşmiştir. 2018 yılının başvuru sayılarındaki mevcut artışın büyük çoğunluğu haksız ticari uygulamalar sektörüne ait olup, çeşitli alanlardaki aşırı fiyat artışlarına ilişkin tüketici şikâyetlerinden oluşmaktadır.

Şekil 15: 1996-2018 Yılları arası Reklam Kurulu'na Yapılan Başvuru Sayısı Grafiği

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Reklam Kurulu gündemindeki dosyalar 14 farklı sektör başlığı altında incelenmektedir. Bu sektörler şunlardır: haksız ticari uygulamalar, sağlık, kozmetik ve temizlik ürünleri, gıda, iletişim hizmetleri, teknoloji, dayanıklı tüketim malları, turizm, finansal hizmetler, tütün ve alkol, eğitim, enerji, örtülü reklam ve diğer sektörler.

2018 yılında Reklam Kuruluna yapılan başvurularda ilk üç sırayı; 9.430 başvuru ile haksız ticari uygulamalar sektörü, 1.500 başvuru ile gıda sektörü ve 1.488 başvuru ile diğer sektörü oluşturmaktadır.

Reklam Kurulunda 2017 yılında 3.609 adet dosya karara bağlanmıştır. 2018 yılında karara bağlanan dosya sayısı ise 4.148 olarak gerçekleşmiştir. 2018 yılında Kurul tarafından karara bağlanan dosyaların 3.062'si yapılan ayrıntılı ön inceleme aşamasında mevzuata aykırı olmadığı için incelemeye alınmamış, 1.084 dosya Kurulda görüşülüp karara bağlanmıştır.

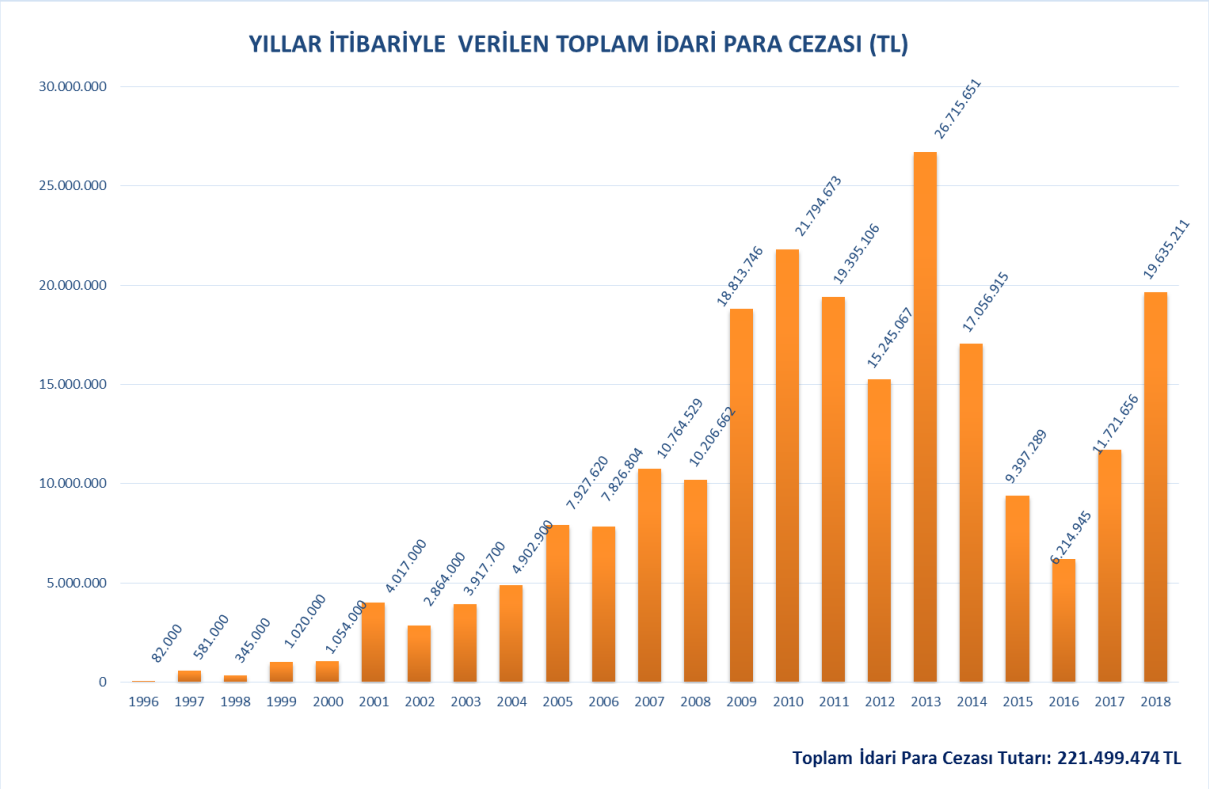
Reklam Kurulu gündeminde görüşülen 1.084 dosyadan 103'ü mevzuata aykırı bulunmamışken 981'i mevzuata aykırı bulunmuştur. Bu 981 dosyanın 604'üne ise sadece durdurma cezası verilmiştir. Reklam Kurulunun ağırlıklı olarak sadece durdurma cezası vermesi Kurul'un salt ceza verme mantığıyla hareket etmediğini, durdurma cezaları ile sektörleri bilgilendirmeye ve disiplin altına almaya çalıştığını göstermektedir.

Reklam Kuruluna yapılan 15.304 adet başvurunun %80'i tüketiciler, %13'ü kurum ve kuruluşlar ve %1,78'i rakip firmalar tarafından yapılmıştır. Re'sen başlatılan incelemeler ise % 0,5'tir.

2018 yılında Reklam Kurulu 19,6 milyon TL idari para cezası uygulamıştır. Uygulanan idari para

cezalarında ilk sırayı 4,6 milyon TL ile sağlık sektörü almaktadır. Sağlık sektörünü sırasıyla 4,2 milyon TL ile gıda sektörü ve 3,4 milyon TL ile turizm sektörü takip etmektedir.

Şekil 16: 1996-2018 Yılları arası Reklam Kurulu'nca Verilen Toplam İdari Para Cezası Grafiği

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Haksız fiyat artışı denetimleri ile ilgili olarak;

31/12/2018 tarihi itibariyle 81 Ticaret İl Müdürlüğünden gelen istatistikler çerçevesinde, 7009 firmada toplam 88.855 ürünün denetlendiği ve 400 firmanın toplam 6.485 ürün için haksız fiyat artışı yaptığı, ayrıca 1.808 ürünün etiketlerinde ilgili mevzuata aykırılıklar bulunarak toplamda 495.392,00 TL idari para cezası tesis edildiği hususlarının tutanak altına alındığı tespit edilmiştir.

Haksız Fiyat Artışı Şikâyet Sistemi Mobil Uygulaması ile ilgili olarak;

Tüketicilerin haksız fiyat artışına konu ürünün fotoğrafını çekip sisteme yükleyebileceği, ürün ile firmanın özelliklerini bildirebileceği ve daha kolay ve hızlı başvuru yapabilecekleri "Haksız Fiyat Artışı Şikâyet Sistemi" mobil uygulaması geliştirilerek tüketicilerin kullanımına sunulmuştur. Ekim ayında kullanıma açılan sistem Alo 175 Tüketici Danışma Hattı ile entegre şekilde çalışmaktadır. Söz konusu uygulama 2018 yılında yaklaşık 54.000 kullanıcı tarafından indirilmiştir.

Mobil uygulama üzerinden ekim, kasım ve aralık aylarında Alo 175 Tüketici Danışma Hattı ve Mobil Uygulama üzerinden ise toplamda 12.834 adet başvuru gerçekleştirilmiştir. Her iki başvuru noktasına yapılan toplam başvurunun yaklaşık %55'ini gıda sektörü ile ilgili başvurular oluşturmuştur.

Haksız Fiyat Artışı Şikâyet Sistemi mobil uygulaması üzerinden gerçekleştirilen başvuruların illere göre

dağılımı incelendiğinde en çok başvurunun; İstanbul (4.703), Ankara (1.731), İzmir (710) ve Bursa (660) illerinden geldiği tespit edilmiştir.

Diğer taraftan; 29 Kasım 2018 tarihinde coğrafi işaretler ve geleneksel ürün adlarının etkin bir şekilde korunması ve denetimiyle ilgili çalışmaların yürütülmesi amacıyla Bakanlığımız ile Türk Patent ve Marka Kurumu arasında işbirliği protokolü imzalanmıştır.

Coğrafi işaretler ve geleneksel ürün adlarının kültürel ve ekonomik olarak korunmasını sağlayacak bu protokolün tüketici hakları alanına da önemli katkılar sağlaması hedeflenmektedir.

Protokol kapsamında, Türk Patent ve Marka Kurumu coğrafi işaret ve geleneksel ürün adı ile ilgili tüketicileri aldatıcı uygulamalara ilişkin kendisine gelen başvuruları veya resen yaptığı tespitleri Bakanlığımıza iletilecektir. Bu doğrultuda, Reklam Kurulu tarafından yapılacak inceleme sonunda mevzuata aykırılık tespit edilmesi durumunda gerekli idari yaptırımlar uygulanacaktır.

3- Belgelendirme Faaliyetleri

6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un yürürlüğe girmesi ile birlikte Garanti Belgesi verilmesinde Bakanlık Onayı kaldırılmış olup, Satış Sonrası Hizmet Yeterlilik Belgesi ile ilgili e-belge uygulamasına devam edilmektedir. Satış Sonrası Hizmetler Yönetmeliğine ekli listedeki ürünleri üreten veya ithal eden firmalara elektronik ortamda "E-Satış Sonrası Hizmet Yeterlilik Belgesi" verilmektedir. Söz konusu Yönetmelik ekinde yer alan;

- Sağlık Sektörü,
- Gözlükler,
- Isıtma ve Havalandırma Cihazları,
- Sıhhi Tesisat Alet ve Cihazlar,
- Taşınabilir Elektrikli Ev Aletleri,
- Motorlar,
- Evlerde Kullanılan Alternatif Enerji Sistemleri,
- Elektronik Telekomünikasyon Alet ve Cihazlar,
- Elektrikli Alet ve Cihazlar,
- Taşıtlar,
- Ev Tipi Dikiş Makineleri,
- Bahçelerde Kullanılan Makineler,
- Ölçme Alet ve Cihazları,
- Spor, Av Alet ve Makineleri,
- Ev ve Benzeri Yerlerde Kullanılan Elektrikli ve Gazlı Cihazlar,
- Müzik Aletleri,
- Ahşap ve Metal Mobilyalar,
- Kapı ve Pencereler,
- Kapı Açma ve Kapama Düzenekleri

alt başlıklarında toplam 206 adet ürün grubu için garanti belgesi ve satış sonrası hizmet yeterlilik belgesi zorunluluğu bulunmaktadır.

E-belgelendirme faaliyetleri kapsamında, 2018 yılı itibariyle yapılan satış sonrası hizmet yeterlilik belgesi onay işlemine ilişkin istatistiki veriler şu şekildedir.

Tablo 48: Hizmet Yeterlilik Belgesi Onay İşlemleri İstatistikleri Tablosu

Belgelendirme Faaliyetleri* (01.01.2018-31.12.2018)								
Dönem	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Garanti Belgesi	15.393	13.850	12.710	5.126	0	0	0	0
Satış Sonrası Hizmet Yeterlilik Belgesi	4.695	5.168	3.923	3.356	2.065	2.021	1.915	1.996
*İstatistiki veriler 01.01.2018 ile 31.12.2018 arasını göstermektedir. Garanti Belgesi onayı 6502 sayılı yasa gereği 28 Mayıs 2014 tarihinde sona erdiğinden 2014 itibari ile garanti belgesi onaylanmamaktadır.								

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Bakanlığımız denetim elemanlarınca yapılan denetimler neticesinde 2018 yılında 31.12.2018 tarihi itibariyle 6 firmaya 898.507 TL idari para cezası uygulanmıştır.

Tüketicilerin ayıplı mal ve garantiden doğan haklarını en iyi şekilde korumak ve satış sonrası hizmetler konusunda yaşanan "planlı eskitme" gibi yeni bir takım uygulamalar ile daha etkin mücadele etmek amacıyla Avrupa Birliği TAIEX enstrümanına başvurularak SV2018030 referans numarasıyla kayıtlı "EU Implementions on Consumer Guarantees and After Sale Services for Consumer Products" adlı başvurumuz AB Komisyonuna iletilmiştir.

Diğer taraftan, değişen günümüz koşulları ile tüketicilerin ve sektörün talepleri doğrultusunda söz konusu üç uygulama yönetmeliğimizde değişiklik yapılması gereği hasıl olmuştur. Satış Sonrası Hizmetler Yönetmeliği Değişiklik Taslağı üzerindeki çalışmalar tamamlanmış olup 10.12.2018 tarihi itibariyle ilgili kurum ve kuruluşların görüşüne açılmış olup Bakanlığımız internet adresinde de yayımlanmıştır.

Garanti Belgesi Yönetmeliği Değişiklik Taslağı ile Tanıtma Kullanma Kılavuzu Yönetmeliği Değişiklik Taslağı üzerindeki çalışmalar ise devam etmekte olup Şubat 2019'da ilgili kurum ve kuruluşların görüşüne açılması planlanmaktadır.

4- Hakem Heyetleri Faaliyetleri

Tüketiciler ile satıcı ve sağlayıcılar arasındaki uyuşmazlıkların mahkemeye yansımadan masrafsız, hızlı ve kolay bir şekilde çözüme bağlanması amacıyla tüketici hakem heyetleri hizmet vermektedir. Tüketici haklarının korunması konusunda lokomotif görevi üstlenmiş olan hakem heyetlerimize, tüketiciler tarafından yoğun bir şekilde başvuru yapılmaktadır.

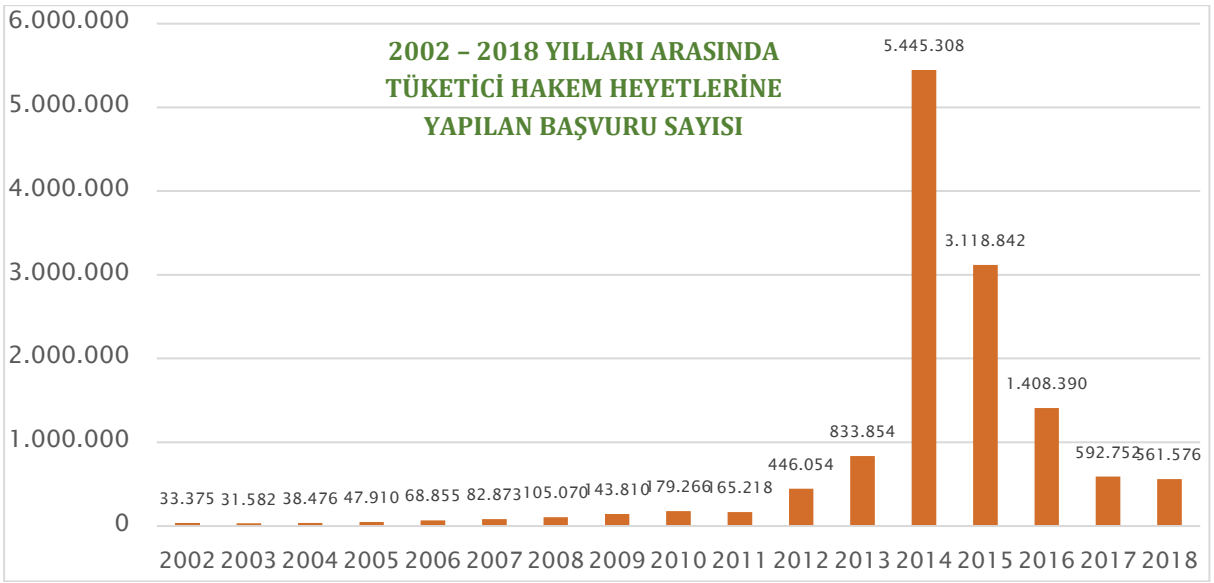
Bu nedenle tüketici şikâyetlerinin tüketici hakem heyetlerine doğrudan aktarılmasını, şikâyetlerin inceleme ve değerlendirme aşamalarının internet üzerinden takip edilmesini ve sonuçlarının sorgulanmasını sağlamak amacıyla 2010 yılı Nisan ayında tüketicilerimizin kullanımına açılan TÜBİS'in

(Tüketici Bilgi Sistemi) tüketicilerden ve tüketici hakem heyetlerinden gelen talepler çerçevesinde yazılımı yenilenmiş ve 01/01/2017 tarihinden itibaren tüketici hakem heyetlerinin kullanımına açılarak tüketicilerin hakem heyetine başvuru yolları kolaylaştırılmıştır. Tüketici hakem heyetlerine 2018 yılında yapılan 561.576 başvurunun, 97.792'si elektronik ortamda yapılan başvurulardır.

TÜBİS sadece tüketici hakem heyetlerine değil tüketicilere de hizmet vermektedir. Yeni TÜBİS ile tüketiciler elektronik ortamda e-Devlet kapısı üzerinden başvuru yapıyor olmaları sebebiyle ıslak imza mobil imza veya güvenli elektronik imza kullanma zorunlulukları olmadan, 7/24, daha kolay bir şekilde başvurularını doğrudan ilgili tüketici hakem heyetlerine yapabilmektedirler. Buna ilave olarak tüketici hakem heyetlerine yaptıkları başvuruların tüm süreçlerini de TÜBİS üzerinden takip edebilmektedirler. Aynı zamanda yenilenen sistem sayesinde tüketici hakem heyetlerinin karar alma süreleri de kısalmıştır.Tüketici hakem heyetleri başvuruları ortalama 90 günde karara bağlamakta, uyuşmazlıkları çok daha kısa sürede ve çok daha az maliyetle sonuçlandırarak mahkemelerin iş yükünü önemli ölçüde azaltmaktadırlar. Bu bağlamda tüketici hakem heyetleri, kurulduğu 1995 yılından bu güne kadar yaklaşık 14 milyon başvuruyu karara bağlayarak sonuçlandırmıştır.

2017 yılında 592.752; 2018 yılında 561.576 başvuru yapılmıştır. 2002 – 2018 yılları arasında tüketici hakem heyetlerine yapılan başvuru sayısına ilişkin grafik aşağıda yer almaktadır.

Şekil 17: 2002-2018 Yılları Arasında Tüketici Hakem Heyetlerine Yapılan Başvuru Sayısı Grafiği

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Tüketici hakem heyetleri tarafından 2018 yılında karara bağlanan 569.728 başvurunun % 67'si tüketicilerin lehine, %33'ü ise tüketicilerin aleyhine sonuçlanmıştır.

2018 yılı itibariyle 6.860 TL'ye kadar olan uyuşmazlıklarda tüketici hakem heyetlerine başvuru zounlu olup, tarafları bağlayıcı nitelikte karar veren tüketici hakem heyetleri kayıtlı ekonomiye de katkı sağlamaktadır.

Tüketici hakem heyetlerine 2018 yılında yapılan başvuruların konularına göre dağılımını gösteren tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 49: 2018 Yılı Tüketici Hakem Heyeti'ne Yapılan Başvuruların Konusu Tablosu

Başvuru Konusu	Başvuru Sayısı	Tutar
Abonelik Sözleşmeleri	27.880	15.998.049
Ayıplı Hizmet	101.319	89.826.203
Ayıplı Mal	191.253	212.636.908
Devre Tatil Ve Uzun Süreli Tatil Hizmeti Sözleşmeleri	1.419	3.016.718
Finansal Hizmetlere İlişkin Mesafeli Sözleşmeler	8.362	3.277.386
Fiyat Etiketi	178	65.768
Garanti Belgesi	8.563	12.359.140
İş Yeri Dışında Kurulan Sözleşmeler	3.575	6.022.927
Konut Finansmanı Sözleşmeleri	6.415	7.449.594
Mesafeli Sözleşmeler	13.512	6.756.960
Ön Ödemeli Konut Satış Sözleşmeleri	55	154.195
Paket Tur Sözleşmeleri	1.075	2.266.674
Satış Sonrası Hizmetler	4.734	6.328.380
Sigorta Sözleşmeleri	2.239	3.379.095
Süreli Yayın Kuruluşlarınca Düzenlenen Promosyon Uygulamaları	13	9.842
Taksitle Satış Sözleşmeleri	794	1.417.192
Tanıtma Ve Kullanma Kılavuzu	16	9.921
Tüketici Kredisi Sözleşmeleri	109.615	48.670.463
Belli Değil	28.185	16.543.059
Diğer	52.374	38.248.092
Toplam	561.576	474.436.566

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Diğer taraftan tüketici hakem heyetlerine 2018 yılında yapılan başvuruların sektörlerine göre dağılımını gösteren tablo ise aşağıdaki gibidir:

Tablo 50: 2018 Yılı Tüketici Hakem Heyeti'ne Yapılan Başvuruların Sektörel Dağılımı Tablosu

Başvuruya Konu Sektör	Başvuru Sayısı	Tutar
Abonelik Hizmetleri Sektörü	56.359	31.819.245
Finansal Hizmetler Sektörü	181.677	89.896.851
Perakende Ticaret Sektörü	243.872	270.219.405
Turizm Hizmetleri Sektörü	7.198	14.154.073
Ulaşım/Sağlık/Eğitim Hizmetleri Sektörü	15.013	21.559.954
Belli Değil	28.185	16.543.059
Diğer Hizmetler	29.272	30.243.977
Toplam	561.576	474.436.564

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

2016 sonrasında tüketici hakem heyetlerine yapılan başvurularda görülen azalma sonucunda, işlem yoğunluğu, usul ekonomisi ve benzeri hususlar göz önünde bulundurularak tüketici hakem heyetlerinin yeniden yapılandırılması ihtiyacı ortaya çıkmıştır.

6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un "Kuruluşu ve Görev Alanı" başlıklı 66'ncı maddesinde Bakanlığımız, yeterlilik şartları yönetmelikle belirlenen ilçe merkezlerinde tüketici hakem heyeti oluşturmakla görevlendirilmiş olup, Tüketici Hakem Heyetleri Yönetmeliği'nin "Kuruluş" başlıklı 5' inci maddesinde, tüketici hakem heyetinin kurulacağı ilçeler belirlenirken, başvuru sayısının, nüfus yoğunluğunun, coğrafi şartların ve benzeri hususların dikkate alınması öngörülmüştür.

Dinamik bir uygulama sürecine sahip olan ve her bir ilçede kurulu olan tüketici hakem heyetlerinin teşkilat yapısının gözden geçirilerek günün gelişen ve değişen şartlarına uygun bir şekilde yeniden yapılandırılması amacıyla il merkezlerinde ya da yakın ilçelerde merkezler oluşturmak suretiyle bir araya getirilmesi amacıyla mevcut 1.011 tüketici hakem heyetinin yetki alanları, 1/8/2018 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yeniden düzenlenmiş ve 211 adet tüketici hakem heyetinin yetki alanları yeniden belirlenmiştir. Yapılan bu çalışma ile tüketici hakem heyetlerinin karar mercii olarak yetki alanları değiştirilmiş, uygulamanın 1/1/2019 tarihinden itibaren tamamen yürürlüğe girmesi hedeflenmiştir.

Yeniden yapılandırma sonucunda erişilebilir, hakkaniyetli ve kaliteli hizmet sunumu, personel ve kaynakların etkin kullanımı, ihtisaslaşma ölçeğinden azami faydalanma, tüketici hakem heyeti başkan, üye ve raportörlere ödenen huzur hakkı ücretlerinde yaklaşık 105.2 milyon TL kaynak tasarrufu sağlanmış olacaktır.

Yürütülen bu çalışmada tüketicilerimizin yeniden yapılandırma sonucunda herhangi bir hak kaybına uğramamaları için gerekli tüm tedbirler alınmaktadır. Yeniden yapılandırma çalışmaları kapsamında TÜBİS, işleyişinin de kolaylaştırılması amacıyla e-imza (elektronik imza), UYAP (Ulusal Yargı Ağı Projesi) bilişim sistemi, ve KATP (Kamu Alacakları Tahsilatı Platformu) entegrasyonları ile de desteklenmektedir.

UYAP entegrasyonu 19/3/2018 tarihinden itibaren kullanılmaya başlanmıştır. Tüketici mahkemelerinde itiraza konu olan tüketici hakem heyeti kararlarına ilişkin dosyaların elektronik ortamda ilgili tüketici hakem heyetinden talep edilmesi ve mahkemelere elektronik ortamda gönderilmesi sağlanmıştır. Bu sayede kararların kesinleşmesi için geçen süreler de kısaltılmıştır. 19/3/2018-31/12/2018 tarihleri arasında TÜBİS-UYAP entegrasyonu üzerinden Tüketici Mahkemeleri tarafından tüketici hakem heyetlerinden elektronik olarak toplamda 13.246 adet dosya talep edilmiş, 10.282 adet dosya sistem üzerinden gönderilmiştir. Ayrıca, tüketici mahkemelerinden tüketici hakem heyetlerine 3.571 adet mahkeme kararı gönderilmiş olup, doğrudan tüketici mahkemeleri nezdinde açılan davalarla ilgili olarak Bakanlığımıza 38.079 adet mahkeme kararı gönderilmiştir.

KATP (Kamu Alacakları Tahsilatı Platformu) 15/10/2018 tarihinde kullanıma açılmıştır. Bu sayede tüketici hakem heyettlerinin tüketici lehine verdikleri kararlarda yer alan bilirkişi ve tebligat ücretleri bu platform aracılığı ile anında vergi dairelerine bildirilmektedir. Aynı zamanda söz konusu entegrasyon ile kamu alacağının tahsilatı süreci de kısalmıştır.

KEP (Kayıtlı Elektronik Posta) entegrasyonu ile ilgili çalışmalar tamamlanmıştır. Gelir İdaresi Başkanlığı ile müştereken yürütülen entegrasyon çalışmaları tamamlanmış olup KATP'nın kullanıma açılması ile birlikte E-tebligata ilişkin Gelir İdaresi Başkanlığı ile karşılıklı veri kontrolü yapılmaktadır.

2018 yılında Bakanlığımıza; devre tatil, paket tur, kampanyalı satış, işyeri dışında satış, mesafeli satışlar, tüketici kredisi, konut finansman kredisi, kredi kartları, süreli yayın, abonelik, ayıplı mal ve hizmet vb. konularında CİMER (eski sistem BİMER), Akim, E-Devlet, e-posta, yazılı vb. olarak toplam 60.215 tüketici şikâyeti başvurusu yapılmıştır.

Piyasa Gözetimi ve Denetimi Faaliyetleri

Tüketicinin korunması kavramı, tüketicinin ekonomik menfaatinin korunmasının yanı sıra sağlık ve güvenliğinin korunmasını da kapsamaktadır. Bakanlığımız tarafından yürütülen piyasa gözetimi ve denetimi (PGD) faaliyetleri tekstil, ayakkabı, kırtasiye, mobilya, çocuk bakım ürünleri, oyuncak, deterjan gibi doğrudan tüketiciye arz edilen ürünlere yöneliktir. Bakanlığımızın sorumlu olduğu alan doğrudan nihai tüketicileri ilgilendirmesinden dolayı özel bir önem ve hassasiyet gerektirmektedir. Bakanlığımız, ülkemizde tüketicinin korunmasından sorumlu otorite olması nedeni ile PGD konularında proaktif şekilde hareket etmekte ve ürün Ticaret Denetmeni ile yıl boyunca ülke çapında denetimler gerçekleştirilmektedir.

Bakanlığımız tüketicilerin daha etkin korunabilmesi amacıyla mevzuatı güncellemek amacıyla da çalışmalar gerçekleştirmektedir. Bu amaçla Bakanlığımız, 2018 yılı içerisinde de gerekli mevzuat çalışmalarını gerçekleştirmiştir.

Bu çerçevede; 1/7/2017 tarih ve 30111 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "7033 sayılı Sanayinin Geliştirilmesi ve Üretimin Desteklenmesi Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" ile 29/6/2001 tarih ve 4703 sayılı "Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun" un 4, 5 ve 11' inci maddelerinde değişiklik yapılmış olup bu hükümlerin ikincil mevzuata aktarılması amacıyla Ticaret Bakanlığı Piyasa Gözetimi ve Denetimi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 5/5/2018 tarihli ve 30412 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Ayrıca; kırtasiye, market, oyuncakçı, hediyelik eşya satışı yapılan yerlerde; yutulması sonucunda çocukların sağlık ve güvenliğini tehlikeye sokabilen sıvı içerisinde büyüyen dekoratif ürünlerin(su maymunları) satışının engellenmesi ve uçan balonların dolumunda helyum dışında gazların kullanımının yasaklanması amacıyla "Bazı Tüketici Ürünlerinde Uygunluk Denetimi Tebliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ" 31/12/2018 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Denetlenen ürün adedi kapsamında; 2011 yılında 44.423 adet ürün denetlenirken, 2018 yılında denetlenen ürün sayısı 4.131.413 adede ulaşmıştır. Bakanlığımız tarafından, kurulduğu günden bugüne kadar PGD kapsamında toplam 11.779.316 adet ürün denetlenmiştir.

2011-2018 yıllarını kapsayan süreçte Bakanlık olarak piyasa gözetimi faaliyetlerimiz sonucunda ürünleri güvensiz bulunan üretici/ithalatçılara 7.590.175 TL idari para cezası, ayrıca güvensiz ürünlerin ilanı, toplatılması ve imhası cezaları uygulanmış; aynı süreçte güvensizlik oranı da gerilemiştir.

Tablo 51: 2015-2018 Yılları Arası Piyasa Gözetimi ve Denetimi Faaliyetleri İstatistikleri Tablosu

	2015	2016	2017	2018	Toplam
Denetlenen Firma Sayısı	3.194	2.603	3.582	827	18.312
Denetlenen Ürün Sayısı	2.608.145	2.258.393	1.920.392	4.131.413	11.779.316
Güvensizlik Tespit Edilen Firma Sayısı	155	65	54	98	955
Güvensizlik Tespit Edilen Ürün Sayısı	76.479	51.904	6.620	75.149	274.837
Uygulanan İdari Para Cezası Miktarı (TL)	1.869.619	1.085.822	1.156.369	590.606	7.590.175

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

2018 yılında; özellikle üretici ve ithalatçıların yoğun olduğu İstanbul, İzmir, Kocaeli, Ankara, Adana, Gaziantep ve Şanlıurfa başta olmak üzere kırtasiye ve ofis malzemeleri ile okul kıyafetleri, çocuk çantaları ve ayakkabıları gibi okullarda çocuklar tarafından kullanılan ürün gruplarında kapsamlı denetimler gerçekleştirilmiştir. Söz konusu denetimler, satış noktalarında ve İthalatta Risk Esaslı Denetim Sistemi (İRİS)' nde yer alan bilgiler çerçevesinde adres odaklı ve risk esasına dayalı olarak denetim planı çerçevesinde yapılmıştır.

2018-2019 eğitim öğretim dönemi öncesinde; İzmir, Ankara, Gaziantep Van, Ağrı (Doğubeyazıt), Şanlıurfa, Kayseri ve Aydın illerinde kampanya denetimleri gerçekleştirilerek; okul kıyafeti, kırtasiye ve okul malzemeleri satıcılarında denetimler gerçekleştirilerek üreticilere mevzuat konusunda bilgi verilmiştir.

Bakanlığımızca ithalat aşamasında yürütülen denetim, uygunluk ve izin işlemlerinin elektronik ortamda ve risk analizi esaslı olarak yapılması amacıyla 2/5/2016 tarihi itibariyle devreye alınan İthalatta Risk Esaslı Denetim Sistemi (İRİS) üzerinden 2018 yılı içerisinde 171.994 parti, 783.928.279 adet ürün için başvuru yapılmış olup, söz konusu ürünlerin beyan edilen değeri 2.406443595,70 TL olarak gerçekleşmiştir. İthalatta yapılan denetimlerin yanı sıra, sistemden elde edilen bilgiler çerçevesinde iç piyasa denetimleri de gerçekleştirilmiş olup, iç piyasa ve ithalat denetimleri birbirine entegre bir şekilde sürdürülmüştür. 4 Şubat 2019 tarihi itibariyle söz konusu sistem üzerinden yapılan işlemler TAREKS kapsamında yapılmaya devam edilecektir.

GTB-İRİS projesi, TÜSİAD ve Türkiye Bilişim Vakfı (TBV) tarafından 14' üncüsü düzenlenen 'e-Türkiye' yarışmasında, 10 Mayıs 2017 tarihinde TBMM' de gerçekleştirilen törenle "Kamudan İş Dünyasına e-Hizmetler" dalında büyük ödülün sahibi olmuştur.

e-Türkiye ödülleri, örnek e-Devlet uygulamalarına dikkat çekilmesi, yenilikçi girişimlerin kamuoyuna tanıtılması, başarılı girişimlerin desteklenip özendirilmesi ve bu yöndeki uygulamaların yaygınlaşması amacıyla her yıl TÜSİAD ve Türkiye Bilişim Vakfı (TBV) tarafından TBMM himayesinde verilmektedir.

Denetmenlere bölgesel eğitimler verilmiş ve saha ziyaretleri gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda Kocaeli Hayat Kimya, Procter& Gamble, Eczacıbaşı ve Konya'da Unilever fabrikaları ziyaret edilmiş ve denetmenlerimizin deterjan, temizlik ürünleri ve çocuk bezi üretimi konusunda bilgi sahibi olmaları sağlanmıştır. Eğitimin ardından tüm denetmenlerin ülke çapında söz konusu ürün grubunda denetimin yanı sıra özellikle yerli üreticilerimize rehberlik yapmaları sağlanmıştır.

İstanbul Ticaret Odası'nda sorumlu olduğumuz ürün grupları çerçevesinde rutin toplantılar düzenlenerek üretici ve ithalatçıların bilgilendirilmesi sağlanmıştır.

Uluslararası Tekstil Sempozyumu'na katılım sağlanarak yaklaşık 250 firma Bakanlığımız faaliyetleri konusunda bilgi verilmiştir.

2018 yılında tüketicilere yönelik farkındalık yaratma çalışmalarına da devam edilmiştir. 12- 16 Kasım 2018 tarihlerinde Uluslararası Ürün Güvenliği Haftası ile eşzamanlı olarak tüketicileri, satıcıları ve yer sağlayıcıları (online satışların yapıldığı siteleri) internet üzerinden satılan ürünlerin güvenliğine yönelik bilgilendirerek farkındalığın artırılması amacıyla OECD Küresel Bilinçlendirme Kampanyasına katılım sağlanmıştır. Kampanya kapsamında oluşturulan görseller ve bilgilendirme metinleri, sosyal medya hesaplarından paylaşılmıştır. Söz konusu kampanyaya ülkemizin de dâhil olduğu 25 ülke tarafından katılım sağlanmıştır.

Öte yandan, üreticilerin bilgilendirilmesi amacıyla 6/9/2018 tarihinde Tüm Kırtasiyeciler Derneği (TÜKİD) Yönetim Kurulu ile bir toplantı gerçekleştirilmiş ve başta İstoç Bölgesi olmak üzere sektörün nabzı tutulmuştur. 7/9/2018 tarihinde ise Kâğıthane Belediyesi Meclis Salonu'nda velilere yönelik güvenli okul alışverişi konulu bir seminer düzenlenmiştir. Ardından ilçedeki kırtasiyelerde denetim gerçekleştirilmiştir

27 ilde Ticaret İl Müdürlükleri bünyesinde denetmenler tarafından kırtasiye ve okul malzemelerinde ürün güvenliğine ilişkin öğrenci, veli ve eğiticileri bilgilendirici eğitimler gerçekleştirilmektedir.

Ülkemizde dokuz farklı Bakanlık/kamu kurumu tarafından gerçekleştirilen piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetleri sonucunda güvensizliği tespit edilen ürünlerin tüketicilere daha etkin bir şekilde, tek bir platformdan aktarılması amacıyla 3/9/2018 tarihinde Güvensiz Ürün Bilgi Sistemi (GÜBİS) devreye alınmıştır.

Söz konusu sisteme www.guvensizurun.gov.tr ve www.gubis.gov.tr internet adresleri üzerinden erişim sağlanabilmekte olup, sistemde yer alan bilgilerin sosyal medya aracılığıyla tüketiciler tarafından paylaşılabilme imkânı bulunmaktadır.

2018 yılında söz konusu sisteme toplam 481.759 defa giriş yapılmış olup, bildirimlerin yapıldığı günlerde anlık olarak sisteme giren kişi sayısı 2.500 kişiye ulaşmıştır. Sistemi 172.141 tekil kullanıcı ziyaret etmiş olup bunların %61'i kadın, %39'u ise erkektir. Bu kullanıcıların %41'i 25-34 yaş aralığında; %34'ü ise 35-44 yaş aralığındadır. Bu bağlamda; özellikle kadın tüketicilerin ve çocuk sahibi bireylerin söz konusu sistemi yakından takip ettikleri anlaşılmaktadır.

Sisteme; Bakanlığımız 29, Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 11, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı 27, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu 1 ve Sağlık Bakanlığı 1 bildirim olmak üzere toplam 69 bildirimde bulunulmuştur. Yapılan bildirimlerin 31'i ithal menşeli (19 adet Çin), 25'i Türkiye, 13 ü ise menşei tespit edilemeyen/sisteme girilmeyen ürünlerdir.

Tüketici Ödülleri

Tüketicilerin korunması ve bilinçlendirilmesi ile yasal haklarını kullanmaları konusunda özendirilmeleri, tüketici talep ve tercihlerini dikkate alan firmaların teşvik edilmesi, tüketici hukuku veya tüketicinin korunması ile ilgili bilimsel çalışmaların ödüllendirilmesi amaçlarıyla 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun' un 60' ıncı maddesi ve 27/6/2014 tarih ve 29043 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "Tüketici Ödülleri Yönetmeliği" çerçevesinde her yıl aşağıda belirtilen 6 kategoride "Tüketici Ödülleri" verilmektedir:

- Bilinçli Tüketici Ödülü,
- Yazılı Basın Tüketici Ödülü,
- Radyo-Televizyon Programı Ödülü,
- Tüketici Memnuniyetini İlke Edinen Firma Ödülü,
- Bilimsel Çalışma Ödülü,
- Tüketici Özel Ödülü.

2018 yılında 21. Geleneksel Tüketici Ödülleri Töreni 15 Mart Dünya Tüketiciler Gününde Ankara' da yapılmıştır.

Tüketici Konseyi

Tüketici Konseyi, 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un 64'üncü maddesi ve 5 Temmuz 2014 tarihli ve 29051 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Tüketici Konseyi Yönetmeliği kapsamında tüketicilerin ihtiyaçlarının ve çıkarlarının korunması ile tüketici sorunlarının evrensel tüketici hakları doğrultusunda çözümlenmesi için alınması gereken tedbirlerin araştırılması amacıyla Bakanlığımız koordinatörlüğünde oluşturulmakta ve yılda en az bir kere toplanmaktadır.

Tüketici Konseyi bugüne kadar 22 kez toplanmış ve gerek Bakanlığımız görev ve yetki alanlarını kapsayan, gerekse diğer kurum ve kuruluşların uygulama alanlarına giren konularda tüketicilerin haklarını geliştirici ve uygulamada yaşanan tüketici sorunlarının giderilmesine ışık tutacak istişari nitelikte birçok karar almıştır. Alınan bu kararlar konularına göre ilgili kurum ve kuruluşlara bildirilmiştir.

10 Mayıs 2018 tarihinde, Ankara'da 22'nci kez toplanan Tüketici Konseyine çeşitli kurum, kuruluş ve sivil toplum örgütü temsilcilerinden oluşan 65 delege katılım sağlamıştır. Söz konusu 65 delegenin 27'sini tüketici örgüt temsilcileri, 5'ini sendika temsilcileri, 33'ünü diğer kamu kurum ve kuruluşları ile sivil toplum yetkilileri oluşturmuştur. Konsey'de, Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA) kapsamında, "Tüketicinin Korunmasının Güçlendirilmesi" isimli proje hakkında bilgi verilmiş ve 20. ve 21. Tüketici Konseyi Kararları doğrultusunda oluşturulan "Tüketici Örgütleri Araştırma ve Çalışma Komisyonu" raporunun sunumu gerçekleştirilmiştir.

Eğitim ve Bilgilendirme Faaliyetleri

Gerek Tüketici Hakem Heyeti çalışanlarının ve sektör temsilcilerinin eğitimi ve bilgilendirilmesi için gerekse tüketicilerin bilinçlendirilmesi için Bakanlığımızca tüketici mevzuatı kapsamında yer alan konularda pek çok eğitim verilmekte, yayın hazırlanmakta, broşür, afiş, kitapçık gibi kanallar üzerinden kamuoyu bilgilendirilmektedir. Diğer taraftan "Alo 175 Tüketici Danışma Hattı" ile de tüketicilerimize hizmet sunulmaktadır.

Bu kapsamda 2018 yılında gerçekleşen eğitim ve bilgilendirmeye ilişkin faaliyetlerin başlıcaları aşağıda yer almaktadır:

- Tüm Türkiye'de resmi ve özel okullarda 2017-2018 yılı eğitim ve öğrenim gören ortaokul 5, 6, 7 ve 8' inci sınıf öğrencilerini kapsayan "Bilinçli Tüketim ve Tüketici Hakları" konulu resim yarışması düzenlenmiştir.
- 2018 yılı 15 Mart Dünya Tüketiciler günü etkinlikleri kapsamında özellikle eğitim çağında öğrenim gören çocuklarımız hedef alınarak 15 Mart Dünya Tüketiciler Günü'nün kutlandığı haftada okullarda dağıtılmak üzere 80 bin adet çocuk broşürü hazırlanarak yine İl Müdürlüklerine gönderilmiştir.
- Bunların dışında her yıl 15 Mart Dünya Tüketiciler Günü etkinlikleri kapsamında afiş ve broşürler hazırlanmakta ve bu hafta içinde birçok kamu, kurum ve kuruluşunun düzenlediği tüketicinin korunması konulu eğitim seminerlerine katılım sağlamaktadır.
- Bakanlığımız ve Yargıtay Başkanlığı işbirliğinde finansal konulardaki güncel tüketici uyuşmazlıkları ile ilgili 18-21 Ekim 2018 tarihleri arasında Antalya'da, Bakanlığımız, Yargıtay 13. Hukuk Dairesi Başkan ve üyeleri, Bölge Adliye Mahkemesi temsilcileri, Tüketici Mahkemesi Hâkimleri, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu temsilcileri ve konuyla ilgili Akademisyenlerin katılımıyla bir çalıştay düzenlenmiştir.
- 2018 yılında yerli üretim logosu hazırlanmış ve mevzuatta yapılan değişiklik ile fiyat etiketlerinde üretim yeri Türkiye olan ürünler için yerli üretim logosu zorunluluğu getirilmiştir. Bununla ilgili olarak 20 bin adet yerli üretim afiş çalışmaları yapılmış, Ticaret İl Müdürlükleri ve paydaşlarımıza iletilerek ülke genelinde duyurulmuştur.

- Tüketicilerin bilinç düzeyinin artırılmasını sağlamak üzere çeşitli görsel ve işitsel unsurların kullanıcı profillerine uygun olarak sınıflandırıldığı, kullanıcıların birbirleriyle iletişim ve etkileşim halinde bulunduğu, söz konusu iletişim sayesinde tüketicinin korunması alanında mevcut bilgi ve birikimin paylaşılmasının yanı sıra yeni bilgi üretilmesi için de uygun ortamın oluşturulduğu ve bu bilgilerin uygun iletişim kanalları vasıtasıyla kitlelere ve özel olarak odaklanılan yurt içi ve yurt dışı paydaşlara aktarıldığı çevrimiçi bir eğitim platformu olarak tasarlanan "Consumer Academy (Tüketici Akademisi)" kapsamında hazırlanan 23 adet spot film Aralık 2017 ayında Ankara ve İstanbul Büyükşehir Belediyelerine gönderilmiş ve 2018 yılı içerisinde yayınlatılmıştır.
- 2018 yılı Kasım ayında 6502 Sayılı 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun ve Uygulama Yönetmelikleri Kitabı son yapılan değişikliklerin işlenmesi amacıyla güncellenerek yeniden bastırılmış ve dağıtımı yapılmıştır.

- Cumhurbaşkanlığı İkinci 100 Günlük İcraat Programı'na alınan "Tüketicinin Korunması Faaliyetlerinin Yerel Yönetimlere Yaygınlaştırılması" projesi kapsamında projenin ilk ayağı olarak 22-23 Kasım 2018 tarihleri arasında İstanbul'da; projenin açılış ve tanıtımı, Ankara, İstanbul ve Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Zabıta Daire Başkanlıkları tarafından gerçekleştirilen Tüketici Hakları alanlarında yapmış oldukları iyi uygulamaların diğer Büyükşehir Belediyeleri ile paylaşılması amaçlarıyla İçişleri Bakanlığı, Türkiye Belediyeler Birliği ve Büyükşehir Belediyeleri Zabıta Dairesi Başkanları başta olmak üzere tüm ilgililerin katılımıyla bir çalıştay gerçekleştirilmiştir.
- Tüketicilerin Sosyal Mühendislik Dolandırıcılığı konusunda bilinçlendirilmesi amacıyla hazırlanan ve farklı dolandırıcılık yöntemlerini anlatan biri "kamu spotu" olmak üzere "zorunlu yayın" kapsamında yayınlanması öngörülen 4 adet eğitim filmlerinden "kamu spotu"na ilişkin film tamamlanmış, ilgili televizyon kanallarına iletilen söz konusu zorunlu yayın çok büyük bir kitleye ulaşmıştır.
- Sosyal medya hesaplarında aktif olarak tüm yıl boyunca tüketicileri bilgilendirici, bilinçlendirici paylaşımlarda bulunulmuştur.
- Tüketicilerimizin hak ve yükümlülüklerini öğrenmek için kullanmakta olduğu ALO 175 hattında, 2018 yılı itibariyle 436.423 adet çağrı cevaplanmış, ortalama görüşme süresi 2 dakika 17 saniye olarak gerçekleşmiştir. ALO 175 Tüketici Danışma Hattına yapılan başvuruların ağırlıklı olarak; "Ayıplı mal ve hizmetler %35,8", "Mesafeli Satışlar %13", "Haksız Ticari Uygulamalar %11,4", "Abonelik Sözleşmeleri %11" başlıklarından oluştuğu tespit edilmiştir.

Projeler ve Uluslararası Çalışmalar

Tüketicinin korunması alanında AB uyum sürecini etkinleştirmek üzere, AB Katılım Öncesi Mali Yardım – II (IPA II) kapsamında 1,8 Milyon avroluk "Tüketicinin Korunmasının Güçlendirilmesi (Strengthening Consumer Protection)" Teknik Destek Projesi uygulanmaktadır. Proje, ülkemizde tüketicinin korunması politikasını;

- Uyuşmazlık çözüm mekanizmalarının etkinleştirilmesi,
- Tüketici bilincinin geliştirilmesi,
- Tüketici örgütlerinin desteklenmesi ve kapasitelerinin artırılması,
- Politika alanının paydaşlarıyla etkin bir yönetişimin tesis edilmesi

yol ve yöntemleriyle geliştirmek amacını taşımaktadır. 7 Mayıs 2018 tarihinde başlamış olan proje 6 Mayıs 2020 tarihinde tamamlanacaktır.

AB ile ilişkilerin yanı sıra, tüketici çıkarlarını etkileyen sınır ötesi ticari faaliyetler hakkında bilgi paylaşımı ve kanun uygulayıcı kurumlar arasında uluslararası işbirliğini sağlamayı hedefleyen Uluslararası Tüketicinin Korunması ve Güçlendirme Ağı (ICPEN) bünyesinde etkin bir rol üstlenmektedir. Türkiye'nin 2017-2018 dönemi başkanlığını üstlendiği, Uluslararası Tüketicinin Korunması ve Güçlendirme Ağı (International Consumer Protection and Enforcement Network-ICPEN)' in Sonbahar Dönemi toplantısı 13-16 Kasım tarihleri arasında, 35 üye ülke kamu kurumu temsilcisinden oluşan 81 kişilik bir heyetle Antalya'da gerçekleştirilmiştir.

Antalya'da gerçekleştirilen toplantının başarısı üzerine, tüketicinin korunması alanında dünya çapında yaklaşık 50 ülkede faaliyet gösteren kamu otoriteleri ile UNCTAD ve Consumers International gibi uluslararası örgütlerin temsilcilerinden oluşan 102 kişilik bir heyetle İstanbul'da ikinci ICPEN konferansı gerçekleştirilmiştir.

Türkiye ICPEN Dönem Başkanlığı'nı 1 Temmuz 2018 itibariyle Zambiya'ya devrederken bu tarihten itibaren bir yıl boyunca Başkan Yardımcısı sıfatıyla ICPEN Danışma Kurulunda ve projelerde Ağ içerisindeki etkinliğini sürdürecektir.

Yürütülen projelerden bir diğeri ise, İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) bünyesindeki İSEDAK adlı kuruluşa sunulmuş olan "İslam İşbirliği Teşkilatı Bünyesinde Finansal Tüketicinin Korunmasının Güçlendirilmesi (Improving Financial Consumer Protection in OIC) adlı projedir. Bu projeyle İslam İşbirliği Teşkilatı bünyesindeki ülkelerde tüketicinin korunması alanında ortak politika geliştirilmesi ve işbirliğinin artırılması hedeflenmiştir. Proje kapsamında 26-27 Eylül 2018'de İstanbul'da "İİT Ülkelerinde Finansal Tüketicinin Korunması Çalıştayı" düzenlenmiş ve Çalıştaya 12 ülkeden 34 katılımcı iştirak etmiştir. İnteraktif bir yöntemle yürütülen ve ayrıca ülkelerin finansal tüketicinin korunması ile ilgili en iyi uygulamalarının edinildiği Çalıştayda taslak strateji belgesi benimsenmiş ve üye ülkeler arasındaki istihbarat paylaşımının ve bilgi alışverişinin önemine vurgu yapılmıştır. Strateji belgesi, üye ülkelerin katkılarının da eklenmesi ile nihai hale getirilmiş ve proje ortakları ile paylaşılmıştır.

Uygulanan söz konusu projelerin yanı sıra, haksız ticari uygulamaların önlenmesi amacına yönelik olarak, sistemdeki tüm aktörlerin (kamu-özel sektör-sivil toplum) katılımıyla daha verimli ve daha etkin bir sistemin oluşturulmasını öngörmekte olan "Haksız Ticari Uygulamalara Yönelik Yönetişim Kapasitesinin Geliştirilmesi (Improving Governance Capacity to Effectively Address Unfair Commercial Practices)" proje teklifimiz ve ayrıca, tüketicinin korunması alanında, devlet aktörlerinin yanı sıra, sivil toplum örgütlerinin de proje ve faaliyet yürütmesine imkân tanıyacak olan "IPA Sivil Toplum Hibe Programı Teklifi" hâlihazırda ilgili AB mercilerine sunulmuştur.

İlki Almanya'nın dönem başkanlığında Berlin'de gerçekleştirilen G20 Tüketici Zirvesi'nin ikinci toplantısı 15-16 Mayıs 2018 tarihlerinde Arjantin'in başkenti Buenos Aires'te düzenlenmiştir. Toplantı organizasyonunda 2017 yılında olduğu gibi İngiltere merkezli uluslararası tüketici örgütü Consumers International ev sahipliği rolünü Arjantin hükümeti ile paylaşmıştır. 2018 yılında gerçekleşen toplantı 'Etkin ve kapsayıcı tüketici koruması' teması çerçevesinde düzenlenmiş olup Zirve'nin 7 numaralı 'Gıda İsrafı ve Kaybı' başlıklı oturumuna Türkiye'yi temsilen panelist olarak katılım sağlamıştır.

İsraf ile İlgili Çalışmalar

Onuncu Kalkınma Planında (2014-2018) 25 adet öncelikli dönüşüm programına yer verilmiş ve bu programlar için koordinatör ve sorumlu kurum/kuruluşlar belirlenmiştir. "Yurtiçi Tasarrufların Artırılması ve İsrafın Önlenmesi" başlıklı öncelikli 3. dönüşüm programı kapsamında birbirleriyle uyumlu ve birbirlerini tamamlayacak nitelikte 5 bileşen tanımlanmıştır:

Ticaret Bakanlığının sorumlu kurum, (mülga) Kalkınma Bakanlığının ise (Gelir Dağılımı ve Sosyal İçerme Dairesi Başkanlığı) koordinatör kurum olarak belirlendiği 2. bileşenin de dâhil olduğu "Yurtiçi Tasarrufların Artırılması ve İsrafın Önlenmesi" programının hedefi, temel olarak yurtiçi tasarruf oranının 2018 yılına kadar % 19 seviyesine çıkarılması olarak belirlenmiştir.

Bu kapsamda Bakanlığımızca, israf kavramının kabul edilebilir bir tanımını oluşturmak ve bu tanıma dayanılarak Türkiye genelinde israfın boyutlarını incelemek, israfın yoğun olarak gerçekleştiği tüketim alanlarını ortaya koymak ve böylece israfı önlemeye yönelik yapılacak iletişim çalışmalarına kaynaklık edecek bulgulara ulaşmak amaçlarıyla ilk defa 2017 yılında 26 ilin kent merkezinde 1.650 kişi ile görüşülerek hazırlanan Türkiye İsraf Raporu tüm paydaşlar ve ilgililere dağıtılmış, bulgular kamuoyu ile paylaşılmıştır.

Onuncu Kalkınma Planı hedefleri çerçevesinde 2018 yılında ikincisi yapılan araştırma bu kez 2.209 kişi ile görüşülerek tamamlanmış, raporda belirtilen bulgular yine tüm kamuoyu ile paylaşılmıştır.

2018 Yılı Tüketici Profili ve Bilinç Düzeyi Araştırması

Türkiye'deki tüketicilerin özelliklerini, davranışlarını, hakları ve hak arama yolları konusunda ne düzeyde bilgi sahibi olduklarını, tüketici işlemlerine yön veren uygulamaları vb. tespit etmek ve elde edilen verilerin gelecek yıllardaki değişimini izleyerek politika geliştirmek üzere Tüketici Profili ve Bilinç Düzeyi Araştırması yapılmıştır. 2018 yılı Tüketici Profili ve Bilinç Düzeyi Araştırması kapsamında Türkiye genelinde 26 ilde 2.242 kişi ile görüşülerek yapılan anket sonuçları araştırma şirketi ile Hacettepe Üniversitesi akademisyenleri tarafından yapılan veri analizi çalışmasıyla tamamlanarak rapor haline getirilmiştir. Söz konusu raporda yer alan bulgular dağıtımın ardından kamuoyu ile paylaşılacaktır.

Ürün Güvenliği ve Denetimi Politikaları

Ülkemizin dış ticarette ürün güvenliği ve denetimi politikaları Ürün Güvenliği ve Denetimi Mevzuatı çerçevesinde Bakanlığımız tarafından yürütülmektedir. Uluslararası ticarette teknik engellerin oluşmasını önlemek ve ticareti geliştirmek, ihraç ürünlerimizin rekabet gücünü artırmak, ithal ürünlerde düşük kaliteden kaynaklanan haksız rekabeti ve yanıltıcı uygulamaları önlemek, tüketiciyi koruyucu ve kaliteyi yükseltici tedbirleri almak, ithal ürünlerin ilgili teknik düzenlemelere uygun ve güvenli olmasını temin etmek, uluslararası anlaşmalar ve Gümrük Birliği kapsamındaki teknik mevzuatın dış ticaret sistemine uyarlanmasını sağlamak üzere dış ticarette teknik düzenlemeler, standartlar, uygunluk değerlendirmesi ve denetimlere ilişkin faaliyetleri yerine getirmek ülkemiz ürün güvenliği ve denetimi politikalarının temelini oluşturmaktadır.

Ticarette Teknik Engellerin Önlenmesi

Günümüzde, ihracata konu ürünlerin pazar ülkelerine girişte uyması gereken standartlar, teknik düzenlemeler ile uygunluk değerlendirmesi işlemlerinin önemi giderek artmaktadır. Kamu politikasının bir aracı olarak insan sağlığı, çevrenin korunması, tüketicinin doğru bilgilendirilmesi gibi meşru amaçlarla daha yoğun olarak kullanılmaya başlanan bu düzenlemeler, aynı zamanda uluslararası ticareti önemli ölçüde etkilemekte ve ticarette teknik engellere yol açabilmektedir. Ülkelerce gerçekleştirilen teknik düzenlemelerin ihracatımıza olumsuz etkilerinin azaltılmasında mevzuatın güncel olarak ihracatçılarımıza duyurulması büyük önem arz etmektedir. Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) Ticarette Teknik Engeller (TTE) Anlaşması kapsamında Bilgi ve Bildirim Merkezi görevini üslenen Bakanlığımız, oluşturulan Ticarette Teknik Engeller İnternet Sitesi (www.teknikengel.gov.tr) vasıtasıyla, DTÖ Sekretaryasına bildirimi yapılan teknik düzenlemeleri ihracatçılarımıza ivedilikle duyurmakta, ihracatçılarımızdan alınan yorumlar da ilgili ülke makamlarına iletilmektedir. Ayrıca TTE Anlaşması çerçevesinde teknik engel oluşturduğu düşünülen mevzuat, gerekli değişikliklerin yapılması talebiyle TTE Komitesi toplantılarında gündeme getirilmektedir.

2018 yılında 3.065 adet DTÖ bildirimi Ticarette Teknik Engeller İnternet Sitesinde (www.teknikengel.gov.tr) yayımlanmıştır. Ülkemiz kurumlarınca hazırlanan taslak mevzuatın ülkemizin bildirim yükümlülüğü çerçevesinde DTÖ'ye bildirimi kapsamında 2018 yılında 35 adet teknik düzenleme yayımlanmak suretiyle DTÖ üyesi ülkelere duyurulmuştur.

Dış Ticaret Bilgilendirme Seminerleri kapsamında; 8 Mart 2018 tarihinde Edirne'de, 27 Mart 2018 tarihinde Mersin'de, 28 Mart 2018 tarihinde Adana'da, 29 Mart tarihinde Hatay'da, 10 Nisan 2018 tarihinde Kayseri'de, 2 Mayıs 2018 tarihinde Bursa'da, 14 Mayıs 2018 tarihinde İstanbul'da, 3 Ekim

2018 tarihinde Şanlıurfa'da, 4 Ekim 2018 tarihinde Gaziantep'te, 5-10 Ekim 2018 tarihinde İzmir'de, 24 Ekim 2018 tarihinde İstanbul'da ve 30 Ekim 2018 tarihinde Ankara'da olmak üzere 12 adet seminere katılım sağlanmış olup, ihracatçılar ve üreticilere Ticarette Teknik Engellerin bertarafına yönelik olarak bilgilendirme yapılmıştır.

TTE Anlaşması ile ilgili hususların ve ülkeler tarafından yürürlüğe konulan teknik düzenlemelerin tartışıldığı bir platform olan DTÖ-TTE Komitesi toplantıları ülkemiz adına takip edilmiş, ülkemizin karşılaştığı teknik engellerin ortadan kaldırılmasına yönelik çabalar sürdürülmüştür. Bu çerçevede, Tunus'un oyuncak, kozmetik ve okul malzemeleri ithalatında, İsrail'in de kozmetik ürünleri ithalatında aranan serbest satış sertifikaları ile yine İsrail'in aldığı kablo ithalatına ilişkin önlemlerle ilgili olarak 21-22 Mart 2018 tarihlerinde gerçekleştirilen TTE Komitesi Toplantısında ikili görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

Mısır'ın Üretici Kayıt Sistemi uygulaması ile ilgili olarak 14-15 Kasım 2018 tarihlerinde düzenlenen TTE Komitesi Toplantısı marjında Mısır tarafı ile bir ikili görüşme gerçekleştirilmiştir. Keza, söz konusu toplantı kapsamında Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC) ile de bir ikili görüşme gerçekleştirilerek ticarette teknik engeller alanında sağlanabilecek işbirlikleri ele alınmıştır.

Öte yandan, İslam Ülkeleri Standartlar ve Metroloji Enstitüsünün (SMIIC), TTE Komitesi'ne gözlemci statüsünde iştirak etme talebi Mart, Haziran ve Kasım 2018 aylarında düzenlenen her üç TTE Komitesi Toplantısında desteklenmiş, bu kapsamda ayrıca ülkelerle de ikili görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

Ürünlerimizin ticarette teknik engellerle karşılaşmasının önlenerek pazara girişlerinin kolaylaştırılması için teknik düzenlemeler, standartlar, test ve belgelendirme, akreditasyon ve metroloji konularında teknik işbirliklerinin geliştirilmesi amacıyla Bakanlığımızca ihracatımız açısından önem taşıyan hedef ülkelerle Teknik İşbirliği Anlaşmaları imzalanmasına ve mevcut anlaşmaların işlevsel hale getirilmesine yönelik faaliyetlere 2018 yılı boyunca devam edilmiştir.

Bu çerçevede, "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik Düzenlemeler, Standardizasyon, Uygunluk Değerlendirmesi, Akreditasyon ve Metroloji Alanlarında İşbirliği Anlaşması" 1 Eylül 2018 tarihinde Bişkek'te imzalanmıştır.

Merkezi Irak Yönetimi tarafından 01/7/2011, Irak Kürt Bölgesel Yönetimince (IKBY) de bundan 10 ay sonra 12/5/2012 tarihinde başlatılmış bulunan Sevk Öncesi İnceleme (SÖİ) uygulamasının ihracatımızı olumsuz etkilemesinin önlenmesi ve yerini alacak mekanizmalar oluşturulmasına ilişkin girişimlerimiz 2018 yılı içinde de devam etmiştir.

Bu kapsamda, 1 Şubat 2018 tarihinde Irak Planlama Bakanı ile dönemin Ekonomi Bakanı arasında gerçekleştirilen toplantıda, Merkezi Irak Standardizasyon ve Kalite Kontrol İdaresi (COSQC) Başkanı karşılıklı bir Mutabakat Zaptı imzalamak ve bu zaptın ekine 10 ürünlük bir liste eklemek istediklerini ifade etmişse de tarafımızca 10 ürünün yeterli olmadığı belirtilerek ihracatımızdaki ilk 100 ürün ile Irak'ın SÖİ uygulaması kapsamında yer alan ürünlerin kesişiminden oluşan bir ürün listesi, yanlarında ilgili standartlara ilişkin İngilizce açıklamalarla Irak tarafına iletilmiştir. Diğer taraftan, toplantı sonrasında, standart çalışmasını tamamlamak üzere 13-16 Şubat 2018 tarihleri arasında Bağdat'a bir çalışma ziyareti gerçekleştirme yönündeki talebimiz iletilmiş olmakla birlikte, Irak tarafından bir cevap alınamamıştır. Öte yandan, bu süreç zarfında TSE tarafından hazırlanarak Bakanlığımıza gönderilen ilgili standartların İngilizce tam metinleri de COSQC Başkanına iletilmiş bulunmaktadır. 3-4 Mayıs 2018 tarihlerinde gerçekleştirilen Karma Ekonomik Komisyon Toplantısı sonucunda ise TSE'nin ülkemizden Irak'a ihracatta sevk öncesi inceleme işlemleri için tek yetkili olarak atanması ile Irak ile ülkemiz arasında başlatılmış bulunan ve ülkemizin Irak'a ihracatındaki ilk 100 üründe geçerli standartların Irak

tarafından eşdeğer kabul edilmesi sonucunda Irak'a anılan ürünlerin ihracatında TSE dışında ilave bir kurum ve/veya firmadan herhangi bir belge almaksızın ihracat gerçekleştirilmesi nihai amacını taşıyan çalışmanın 1 ay içinde tamamlanması hususlarında mutabık kalınmıştır.
Bununla birlikte, Irak Dışişleri Bakanlığınca söz konusu Protokolün onay işlemlerinin Irak Bakanlar Kurulu Genel Sekreterliği tarafından henüz tamamlanmadığı ve bu nedenle yürürlüğe girmediği, dolayısıyla herhangi bir maddesinin uygulanmasının bu aşamada mümkün olmadığı ifade edilmiştir.

Konu son olarak, Sayın Bakanımız ile Irak Ticaret Bakanı arasında 28 Kasım 2018 tarihinde İstanbul'da ve 3 Ocak 2019 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilen ikili görüşmelerde gündeme gelmiş; bu çerçevede Sayın Bakanımızca yukarıda maruz KEK maddeleri hatırlatılmış ve TSE'nin yetkilendirilmesi talep edilmiştir.

Öte yandan, IKBY tarafından gerçekleştirilmekte olan SÖİ programına ikame olarak düşünülen, ülkemizden IKBY' ye ihraç edilecek ürünlerde TSE tarafından yapılacak denetimlerin esas alınmasını öngören bir model oluşturulması hususu IKBY tarafına teklif edilmiş olmakla birlikte, özellikle referandum süreci sonrasındaki gelişmeler sebebiyle henüz bir mutabakata varmak mümkün olmamıştır.

Diğer taraftan, bu süre zarfında, ihracatçılarımızın mağduriyetlerinin giderilmesi için Bakanlığımız ve Erbil Ticaret Ataşeliğimizce IKBY' nin ilgili makamları ve İntertek firması nezdinde gerekli girişimlerde bulunulmaktadır.

Süreç içerisinde firmalarımızla, gerek bilgilendirme seminerleri, gerekse SÖİ uygulamasına özel toplantılar vesilesiyle bir araya gelinmiştir. Bu kapsamda, Bakanlığımıza ulaşan sorunların mümkün olan en kısa sürede çözülmesi için İntertek firması ile sürekli yakın temas halinde bulunulmaktadır. Konu ile ilgili son olarak 5 Kasım 2018 tarihinde de Bakanlığımızda ilgili çatı kuruluşlar ile İntertek firmasının bir araya geldiği ve sistemle ilgili ayrıntıların görüşüldüğü bir toplantı gerçekleştirilmiştir. Bahse konu toplantı neticesinde İntertek şirketinden sistemin daha etkin ve hızlı işletilebilmesi için gerekli düzenlemelerin yapılması talep edilmiştir.

Helal standartları ve belgelendirmesine yönelik çalışmalar Bakanlığımız koordinasyonunda ilgili kurum ve kuruluşların da öneri ve katkılarıyla ulusal bir strateji çerçevesinde yürütülmektedir. Bu bağlamda, Bakanlığımızca ülkemizin İslam Ülkeleri Standartlar ve Metroloji Enstitüsü (SMIIC) odaklı politika ve uygulamalarına yön verilmesi ve pro-aktif bir strateji oluşturulmasına zemin kazandırılması amaçlanmaktadır. Bu noktadan hareketle, ülkelerin münferit girişimleri yerine küresel düzeyde helal standartlarının, belgelendirme ve akreditasyon sisteminin SMIIC çatısı altında yeknesaklaştırılması bu alandaki ülke pozisyonumuzu oluşturmaktadır. Bu çerçevede, SMIIC' e ilişkin ülkemiz hedeflerine ulaşılması ve ülkemiz kamu kurum/kuruluşlarının bu alanda eşgüdüm içerisinde hareket etmelerini teminen Bakanlığımızca gerekli koordinasyon sağlanmaktadır.

Diğer taraftan, 2010 yılında İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) çatısı altında kurulan dünya genelinde yaygın helal ürün standartlarının ve bu alanda devletlerarası akreditasyona dayanan güvenilir bir belgelendirme sisteminin tesisi hedefiyle gerekli çalışmalar sürdürülmektedir. SMIIC üye sayısı en son Özbekistan ve Kazakistan'ın üyelikleri ile 40'a ulaşmıştır. Bu çerçevede, henüz SMIIC üyesi olmayan İslam İşbirliği Teşkilatı üyesi ülkelerin SMIIC' e üye olması, üye ülkelerin ise mevcut SMIIC standartlarını ulusal standart olarak kabul etmeleri ve çalışmalara aktif katılım sağlamaları KEK Toplantıları ve benzeri platformlarda Bakanlığımızca gündeme getirilmektedir.

Ayrıca, Dünya Helal Zirvesi İstanbul 2018 ve 6. İİT Helal Expo etkinliği 29 Kasım – 2 Aralık 2018 tarihlerinde İstanbul'da Sayın Cumhurbaşkanımızın yüksek himayelerinde yapılmıştır.

Söz konusu faaliyetlere Bakanlığımızca katılım sağlanmış olup, etkinlik öncesinde kurum ve kuruluşlarımızca sağlanabilecek katkıların belirlenmesi amacıyla 14 Eylül 2018 ve 2 Kasım 2018 tarihlerinde Bakanlığımızda, Bakanlığımız ilgili birimleri, kamu kurum ve kuruluşları ile sivil toplum örgütlerinin temsilcilerinin katılımıyla hazırlık toplantıları düzenlenmiştir.

Bu kapsamda, ülkemizin helal ürün ve hizmetler ile helal standartları, belgelendirmesi ve akreditasyonu konusundaki lider, kural koyucu ve merkez ülke konumunu güçlendireceği değerlendirilen Dünya Helal Zirvesi İstanbul 2018 ile 6. İİT Helal Expo desteklenmiş ve ticaret diplomasisi boyutuyla uluslararası tanıtımına katkı sağlanmıştır.

Avrupa Birliği Teknik Mevzuatına Uyum Faaliyetleri

Bakanlığımız, Gümrük Birliği ve tam üyelik sürecinde ülkemizin, Avrupa Birliği (AB) teknik mevzuatına uyumu faaliyetlerinin koordinasyonunu yürütmektedir. Bakanlığımız aynı zamanda, AB teknik mevzuatının uyumlaştırılmasına dair çerçeve mevzuatın hazırlanması, yürütülmesi ve gerektiğinde revize edilmesinde de sorumlu kurum olarak aktif rol oynamaktadır.

4703 sayılı Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun'un revizyonu amacı ile "Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu Taslağı" hazırlanmıştır. Nihai şekli verilerek Mayıs 2015 tarihinde (mülga) Başbakanlık'a sevk edilen Kanun Taslağı, hükümet değişikliği nedeniyle kasım ayında Bakanlığımıza iade edilmiştir. Bu kapsamda, Kanun Taslağı, aradan geçen zaman dikkate alınarak, ilgili kurumların yeniden görüşlerine sunulduktan sonra 23 Aralık 2016 tarihinde yeniden Başbakanlık'a sevk edilmiştir. TBMM Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu'nda 12 Nisan 2018 tarihinde kabul edilen Tasarı, TBMM Genel Kurulu'na sevk aşamasında iken Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçilmiştir. Söz konusu Kanun Teklifi Taslağı hakkında hazırlanan sunum Sayın Bakanımıza arz edilmiş olup Sayın Bakanımızın talimatları doğrultusunda, teklifin yasalaşması çalışmaları ilgili Bakanlıklarla görüş alışverişi yapılmak suretiyle sürdürülmüştür.

Üretim Reform Paketi olarak bilinen ve 1/7/2017 tarihli ve 30111 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "7033 sayılı Sanayinin Geliştirilmesi ve Üretimin Desteklenmesi Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" ile 29/6/2001 tarihli ve 4703 sayılı Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun'da da birtakım değişiklikler yapılmıştır. Bu çerçevede, 4703 sayılı Kanunun uygulama mevzuatı olan "Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Yönetmelik" ile "Uygunluk Değerlendirme Kuruluşları ve Onaylanmış Kuruluşlar Yönetmeliği" nde de değişiklik yapılması gereği hâsıl olmuştur. 2017 yılı Ekim ayı itibariyle Başbakanlığa sevk edilen anılan Yönetmeliklerden "Uygunluk Değerlendirme Kuruluşları ve Onaylanmış Kuruluşlar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik" 10/2/2018 tarihinde, "Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik" ise 15/3/2018 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

4703 sayılı Kanun'un uygulama yönetmeliklerinden "Teknik Mevzuatın ve Standartların Türkiye ile Avrupa Birliği Arasında Bildirimine Dair Yönetmelik" kapsamında, bildirim merkezi görevimize istinaden 2018 yılında Avrupa Komisyonu'ndan intikal eden 707 taslak mevzuat metni ilgili kamu kuruluşlarına iletilmiştir. Ayrıca 2018 yılında yetkili kuruluşlar tarafından hazırlanan 25 adet mevzuat Bakanlığımız aracılığıyla Komisyona iletilmiştir.

Gümrük Birliği Ortak Komitesi altında bir "Teknik Mevzuat Çalışma Grubu" kurularak, bugüne kadar yapılan 17 toplantıda Türkiye ile AB arasında sorun teşkil eden teknik hususlar müzakere edilmiştir. Bu kapsamda 17. TMÇG toplantısı 14 Aralık 2018 tarihinde Bakanlığımızda video konferans yöntemi

ile gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca, Avrupa Komisyonu bünyesinde faaliyet gösteren "Teknik Mevzuatın ve Standartların Türkiye ile Avrupa Birliği Arasında Bildirimine Dair Yönetmelik" ile uyumlaştırılan AB'nin 2015/1535/EU Direktifi kapsamında faaliyet gösteren 2015/1535 teknik komitesi toplantılarına Bakanlığımızca katılım sağlanmaktadır. Bu çerçevede, 20 Nisan 2018 ve 19 Ekim 2018 tarihlerinde Brüksel'de gerçekleştirilen komite toplantılarına katılım sağlanmıştır.

Avrupa Komisyonu yetkilileri ile AB üyesi ülke temsilcilerinin bir araya gelerek düzenlenmemiş alanda karşılıklı tanımaya ilişkin konuları görüştüğü Karşılıklı Tanıma Komitesi'nin Brüksel'de yapılan toplantılarına Bakanlıkça düzenli olarak katılım sağlanmaktadır. Bu kapsamda anılan komitenin 11 Ocak 2018 tarihinde Brüksel'de gerçekleştirilen son toplantısına katılım sağlanmıştır.

Avrupa Komisyonu yetkilileri ile AB üyesi ülke temsilcilerinin bir araya gelerek piyasa gözetimi ve denetimi konusundaki mevzuat ve uygulamalara ilişkin gelişmeleri ele aldıkları "Ürünler için Ortak Pazar - PGD Uzman Grubu" nun (IMP-MSG) toplantılarına Bakanlığımız tarafından düzenli olarak katılım sağlanmaktadır. Bu kapsamda anılan komitenin 22-23 Ekim 2018 tarihlerinde Belçika/Brüksel'de gerçekleştirilen son toplantısına katılım sağlanmıştır.

Avrupa Standardizasyonuna ilişkin 2012/1025 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Yönetmeliği'ne istinaden oluşturulan "Standartlar Komitesi", Avrupa Standardizasyon sisteminin gelişiminin takip edilmesi ve bahse konu mevzuat kapsamında ülkemize yansıtılabilmesi açısından önem teşkil etmektedir. Bu kapsamda, mezkûr komitenin 18 Mayıs 2018 ve 15 Ekim 2018 tarihlerinde Belçika/Brüksel'de gerçekleştirilen toplantılarına katılım sağlanmıştır. İlaveten, 2015 Avrupa Tek Pazar Stratejisi ve AB standardizasyon paketi kapsamındaki "Standardizasyon Ortak Girişimi" altında oluşturulan ve 26 Şubat 2018 tarihinde Belçika/Brüksel'de gerçekleştirilen "Uyumlaştırılmış Standartlar Danışman Toplantısı" na katılım sağlanmıştır.

Ürün güvenliğine ilişkin mevzuatın gözden geçirilmesi ve bu mevzuatın uygulanabilmesi için idari kapasitenin geliştirilmesinin Tüketicinin ve Sağlığın Korunması faslının kapanış kriterlerinden biridir. Bu nedenle, Avrupa Birliği'ne katılım sürecinde müktesebat uyumuna ilişkin gelişmelerin takip edilmesi amacıyla kurulan 8 alt komiteden birisi olan 2 No.lu İç Pazar ve Rekabet Alt Komitesi'nin 19 Haziran 2018 tarihinde Belçika/Brüksel'de gerçekleştirilen son toplantısına katılım sağlanmıştır.

2018 yılında, "Düzenlenmemiş Alanda Karşılıklı Tanıma Yönetmeliği" çerçevesinde Ürün İrtibat Noktası e-posta adresine gelen 7 adet talep Türkiye'deki ilgili yetkili kuruluşlara iletilmiş ve yetkili kuruluşlardan gelen yanıtlar dış paydaşlara iletilmiştir.

Son olarak, 2018 yılı içerisinde mevzuata yönelik 7 adet bilgilendirme faaliyeti gerçekleştirilmiştir.

Piyasa Gözetimi ve Denetimi Faaliyetlerinin Koordinasyonu

Piyasadaki denetimler, Bakanlığımız koordinasyonunda 9 ayrı uygulayıcı kuruluş tarafından Piyasa Gözetimi ve Denetimi (PGD) uygulamaları çerçevesinde yürütülmektedir. Bu denetimlerle hem insanımızın sağlığı ve güvenliği korunmakta hem de kurallara uyan üreticilerimizin haksız rekabete maruz kalması önlenmektedir.

Bakanlar ve Kurum Başkanları düzeyinde temsil edilen "PGD ve Ürün Güvenliği Değerlendirme Kurulu", Bakanlığımız ev sahipliğinde toplanmakta ve bu alanda ortak kararlar alınmaktadır. Kurul'un onayıyla uygulanan 2015-2017 yıllarını kapsayan Ulusal PGD Stratejisi kapsamında Bakanlığımızca üstlenilen

çalışmaların yürütülmesinin yanı sıra yetkili kuruluşlarca yürütülen çalışmalar da Bakanlığımızca takip edilmektedir. Son olarak, 2019-2021 yıllarını kapsayacak Ulusal PGD Stratejisi Taslağı da paydaşların katkılarıyla Bakanlığımızca hazırlanmıştır.

Ülkemizde PGD uygulama sonuçlarını, tüm tarafların bilgisine sunmak, gelinen aşamayı ve sorunları ortaya koyarak çözüm önerileri getirmek amacıyla, yetkili kuruluşlardan temin edilen veriler temelinde yıllık PGD raporları da Bakanlığımızca hazırlanmakta ve yayımlanmaktadır. Bu raporlar, sistemin yapısı gereği bir önceki yılın verilerine dayanmaktadır. Bu çerçevede hazırlanan "2017 Yılı Piyasa Gözetimi ve Denetimi Raporu" 2018 yılının ikinci yarısında Bakanlığımız internet sayfası aracılığıyla kamuoyu ile paylaşılmıştır.

Bakanlığımız ayrıca, "Piyasa Gözetimi ve Denetimi Sonuç ve Önlemlerinin Kaydı ve Bildirimi Yönetmeliği" kapsamında PGD "Ulusal Önlem Bildirim Merkezi" görevini yürütmektedir. Bu kapsamda, PGD kuruluşlarınca piyasada tespit edilen güvensiz ve uygunsuz ürünlerle ilgili bildirimler Ulusal PGD Bilgi Sistemi (PGDBİS) üzerinden Bakanlığımızca yapılmaktadır.

Önümüzdeki dönemde yürütülecek çalışmalara dair bilgiler ile PGD kuruluşlarınca hazırlanan sektörel denetim programlarını da içerecek şekilde "2018 Yılı Ulusal PGD Programı" hazırlanmış ve Avrupa Komisyonuna da iletilmiştir.

PGD faaliyetlerinin yasal dayanağını oluşturan 4703 sayılı Ürünlere İlişkin Teknik Düzenlemelerin Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun'da belirtilen idari para cezalarının yeniden değerleme oranı dikkate alınarak arttırılan yeni oranları bir Tebliğ vasıtasıyla duyurulmuştur. Bu kapsamda, 4703 sayılı Kanun'daki idari para cezalarının alt ve üst limitlerini yeniden değerleme oranı çerçevesinde "4703 Sayılı Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması Ve Uygulanmasına Dair Kanunla Düzenlenmiş Olan İdari Para Cezalarının Yeni Değerlerinin Duyurulmasına İlişkin Tebliğ (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2019/13)" hazırlanmış ve 30/12/2018 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Piyasaya güvenli ürün arzının sağlanması amacıyla gerçekleştirilen PGD' nin daha etkin yapılması için, PGD sistemlerinin işleyişinin değerlendirilmesi ve etkin bir uygulama mekanizması oluşturulması 64. Hükümet Eylem Planı'nda, 65. Hükümet Programında ve Cumhurbaşkanlığı 100 Günlük İcraat Programında yer almıştır. Koordinasyon görevinin gereği olarak, PGD faaliyetlerinin geliştirilmesi ve yeni bir yapılanma önerisi getirilmesi çalışmaları da Bakanlığımız sorumluluğuna verilmiştir.

Anılan çalışmalar çerçevesinde, gerek kamu ve özel sektör kurumları ile yapılan görüşmeler, gerekse başta AB ve gelişmiş ülkeler olmak üzere birçok ülkenin PGD sisteminin incelenmesi sonucunda, PGD' nin tek kurum altında toplanması en etkin yapılanma seçeneği olarak ön plana çıkmıştır. PGD faaliyetlerinin tek kurum altında toplanması yönünde bir sunum hazırlanmıştır. Söz konusu sunum Sayın Bakanımıza arz edilmiş olup, Sayın Bakanın talimatları doğrultusunda yeni modele ilişkin hukuki altyapının hazırlanması çalışmaları yapılacaktır. Bu kapsamda, Cumhurbaşkanlığı İkinci 100 Günlük İcraat Programı süresince yeni yapıya ilişkin bir mevzuat taslağının hazırlanması ve taslağın nihai hale getirilmesi öngörülmektedir. Son olarak, PGD' nin etkinleştirilmesi çalışmaları 2019 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programında da yer almıştır.

Onaylanmış Kuruluşlar

Yeni Yaklaşım Yönetmelikleri kapsamına giren ürünlerin ülkemizde ve Avrupa Birliği içinde piyasaya sunulabilmesi için CE İşareti taşımaları gerekmekte, bu ürünlerden yüksek riskli olanların ise bu işareti taşıyabilmesi için bir Onaylanmış Kuruluş (OK) tarafından, ilgili mevzuatta öngörülen uygunluk değerlendirmesi sürecinden geçmesi gerekmektedir.

Yetkili kuruluşlarımız tarafından belirlenen aday OK' larımızın Avrupa Komisyonuna bildirimi ise, ulusal bildirim merkezi olan Bakanlığımız tarafından internet tabanlı bir sistem olan NANDO üzerinden gerçekleştirilmektedir.

2018 yılı sonu itibarıyla, AB'nin Yeni Yaklaşım Onaylanmış Kuruluşlar Bilgi Sistemi NANDO' da yayımlanan 14 farklı sektörde 2 adet Teknik Değerlendirme Kuruluşu ve 46 Onaylanmış Kuruluş (OK) bulunmaktadır. Ayrıca yapı malzemeleri sektöründe 2 adet Avrupa teknik değerlendirme kuruluşumuz bulunmaktadır. Bu kuruluşlar, Gaz Yakan Cihazlar, Yapı Malzemeleri, Asansörler, Gezi Tekneleri, Makine Emniyeti, Tıbbi Cihazlar, Vücut Dışında Kullanılan Tıbbi Tanı Cihazları, Kişisel Koruyucu Donanım, Otomatik Olmayan Tartı Aletleri, Muhtemel Patlayıcı Ortamlarda Kullanılan Ekipmanlar, Sıcak Su Kazanları, Basit Basınçlı Kaplar ve Ölçü Aletleri Yönetmelikleri kapsamında üreticimize ve ihracatçımıza hizmet vermektedir. Bu sektörlerde, ihracatçılarımızın ürününü dış pazarlara sunabilmesi, gerekli testleri yaptırabilmesi ve gerekli belgeleri alabilmesi için AB ülkelerine gidilmesine gerek kalmamıştır.

Uygunluk Değerlendirmesi

Uygunluk değerlendirmesi sektörünün ülkemizde gelişimini desteklemek üzere Bakanlığımız öncülüğünde kurulan ve ilgili kamu ve özel sektör kuruluşlarının yer aldığı Uygunluk Değerlendirmesi Derneği (Udder) Yönetim Kurulu'nun toplantılarına katılım sağlanmıştır.

Hazır giyim ve konfeksiyon sektöründe standartların geliştirilmesi, sertifikalandırılması, test edilmesi ve bu süreçlere ilişkin altyapının geliştirilmesi için çalışmalar sürdürülmektedir. Bu çerçevede, International Association for Research and Testing in the Field of Textile and Leather Ecology, OEKO-TEX Birliği ve Birliğin İsviçre ve Almanya'da yerleşik iki kurucu üyesine 29-30 Mayıs 2018 tarihinde bir çalışma ziyareti gerçekleştirilmiştir. Son olarak 10 Aralık 2018 tarihinde İstanbul Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatçı Birliği ile bir toplantı gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda, OEKO-100 benzeri yerli standartlar sisteminin ve belgesinin oluşturulması hususunda İstanbul Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatçı Birliğince taslak yol haritası hazırlanmış olup, Sektör Kurulunun değerlendirmesi sonrasında faaliyetlere geçilecektir.

Ayrıca, Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu (BMAEK) Ticaret Komitesine bağlı Düzenleyici İşbirliği ve Standardizasyon Politikaları Çalışma Grubu'nun ürün güvenliği, standardizasyon, uygunluk değerlendirmesi ve akreditasyon alanlarındaki son gelişmelerin değerlendirilmesi ve genel olarak kalite altyapısına yönelik uluslararası düzenleyici işbirliğinin sağlanmasına yönelik oluşturulan çalışma grubunun 14-16 Kasım 2018 tarihinde Cenevre'de gerçekleştirilen toplantısına katılım sağlanmıştır.

Akreditasyon

Bakanlığımız tarafından yapılan Onaylanmış Kuruluş bildirimlerinde akreditasyon temel bir rol oynamaktadır. Dolayısıyla, bildirimlerle bağlantılı akreditasyon konusundaki çalışmalara Bakanlığımız da katkı sağlamaktadır. 2015 yılında ülkemiz ilk defa Bakanlığımız aracılığıyla Avrupa Akreditasyon Birliği (EA) Danışma Kurulu'nda temsil edilmeye başlanmıştır. Son olarak, 16-17 Ekim 2018 tarihinde yapılan EA Danışma Kurulu toplantısına Bakanlığımız temsilcisi tarafından katılım sağlanmıştır. Ayrıca, Avrupa Komisyonu uhdesinde gerçekleştirilen Akreditasyon ve Uygunluk Değerlendirmesi Uzman Grubu toplantılarına düzenli katılım sağlanarak akreditasyon ve uygunluk değerlendirmesi alanlarında hem EA' nın son çalışmaları hem de Avrupa Komisyonunun kurduğu ilişkiler neticesinde kaydedilen gelişmelerin takibi sağlanmıştır.

Buna ilaveten TÜRKAK Danışma Kurulu ile Şikâyet ve İtirazları Değerlendirme Kurulunda Bakanlığımız temsil edilmekte olup, adı geçen Kurul toplantılarına Bakanlığımız temsilcileri tarafından katılım sağlanmıştır.

Proje Teklifi

Ülkemiz piyasalarına kaliteli ve güvenli ürün arzı sağlamak amacıyla, ürün güvenliği, PGD ve uygunluk değerlendirmesi alanlarında kamuoyundaki farkındalığın artırılması amacıyla Bakanlığımız tarafından Avrupa Komisyonu'nun Düzenleyici Reform ve Müktesebat Uyumu programı kapsamında teklif edilen "Ürün Güvenliği, Piyasa Gözetimi ve Denetimi ile Uygunluk Değerlendirmesi Alanlarında Farkındalığın Arttırılması İçin Teknik Destek" başlıklı proje 9 Ekim 2018 tarihinde başlamıştır. Proje kapsamında, eğitimler, seminerler ve Ürün Güvenliği Haftası düzenlenecek, anketler ve bilgilendirici materyaller hazırlanacak, çeşitli gazete ve dergilerde makaleler yayımlanacak, Ürün Güvenliği web sitesi güncellenecek ve PGD kuruluşları ile tüketici örgütleri arasında işbirliğini artırıcı daimi bir mekanizma oluşturulması için eğitimler, toplantılar, seminerler, anketler vb. etkinlikler düzenlenecektir. Proje 2 yıl boyunca devam edecek olup, projenin tahmini bütçesi 1.500.000,00 Avrodur. Söz konusu ihale bedelinin %10'luk kısmının Bakanlığımız Döner Sermaye İşletmesi bütçesinden karşılanması öngörülmektedir. Bu kapsamda hâlihazırda 60.000 avro Ulusal Fon' a aktarılmıştır.

Ulusal Piyasa Gözetimi ve Denetimi Stratejisi

Stratejide PGD' ye yönelik hukuki ve idari altyapının güçlendirilmesi, denetimlerde stratejik planlamanın geliştirilmesi, kimyasal risklerin denetimine ağırlık verilmesi ve internet satışlarına yönelik denetimlerin etkinleştirilmesi ile denetimlerin etkinliğinin genel olarak artırılması, bilgi teknolojilerinin etkin kullanımı, ürün güvenliğine dair farkındalığın artırılması, paydaşların aktif katılımının sağlanması ve uluslararası alanda işbirliğinin geliştirilmesi planlanmaktadır.

Öngörülen bu çalışmalarla ülkemizde PGD faaliyetlerinin çok daha etkin, işlevsel ve verimli hale getirilmesi amaçlanmaktadır. Çalışmalara ilgili kuruluşlarla işbirliği halinde Bakanlığımız koordinasyonunda 2018 senesinde devam edilmiştir. Son olarak 2019-2021 yıllarını kapsayacak Ulusal PGD Stratejisi Taslağı da paydaşların katkılarıyla Bakanlığımızca hazırlanmıştır.

İthalatta Ürün Güvenliği Denetimleri

Bakanlığımızca ithalatta yapılan ürün güvenliği denetimlerinin temel amacı sadece güvenli ürünlerin piyasaya arzının sağlanmasıdır. Bu çerçevede, belirli mevzuat kapsamı riskli ürünlerin ithalatında ürün güvenliği denetimlerine ilişkin ilgili mevzuatın hazırlanması, söz konusu mevzuatın ilgili kurumlar ile sektörün görüşleri ve uluslararası yükümlülüklerimiz çerçevesinde revize edilmesi ve bu mevzuatın uygulanmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesi gibi faaliyetler yürütülmektedir.

Ayrıca, Bakanlığımızca ithalatta yapılan ürün güvenliği denetimlerinin etkinliğinin artırılması amacıyla "Dış Ticarette Risk Esaslı Kontrol Sistemi" (TAREKS) oluşturulmuştur. Bakanlığımızca yürütülen ürün güvenliği ve ticari kalite denetimlerine ilişkin işlemler TAREKS üzerinden gerçekleştirilmektedir. Bu itibarla, ürün güvenliği açısından riskli görülen bazı CE işaretli ürünler, sanayi girdisi niteliğindeki ürünler, telsiz ve telekomünikasyon terminal ekipmanları, oyuncaklar, kişisel koruyucu donanımlar, yapı malzemeleri, tıbbi cihazlar, araç parçaları, kırtasiye, bebek bakım ürünleri, hijyenik ürünler, takı, aksesuar, saat gibi tüketici ürünleri ile pil ve akümülatörlerin ithalat denetimleri, ayrıca ihracatta ve ithalatta kalite denetimine tabi tutulan tarım ürünlerinin denetimleri TAREKS üzerinden yapılmaktadır.

Ayrıca, kullanılmış eşya ithalatına dair ithalat mevzuatı kapsamında yapılan işlemler TAREKS üzerinden yürütülmektedir. TAREKS ile TPS arasında veri iletişimi sağlanarak, entegrasyon büyük ölçüde sağlanmış durumdadır.

İthalat denetimlerinin daha etkin, verimli ve işlevsel yürütülmesi amacıyla riskli ürün gruplarının belirlenmesine ve ithalat denetimlerinin söz konusu ürün grupları üzerine yoğunlaştırılmasına yönelik yapılmakta olan çalışmalara periyodik olarak devam edilmiş, ayrıca bu çalışmalar uhdesinde "TAREKS Veri Madenciliği Yöntemleriyle Skorlama Algoritması Oluşturulması" hizmeti satın alınmıştır. Yeni algoritmanın TAREKS' e entegre edilmesi çalışmalarına başlanmıştır.

Tüketicilerin günlük hayatta yoğun şekilde kullandığı cep telefonu, elektrikli küçük ev aletleri, buzdolabı, çamaşır makinesi, dondurucu, avize-lamba, şarj aleti, ampul, oyuncak, iş eldiveni gibi ürün grupları ithalat aşamasında numune alınmak suretiyle teste tabi tutulmakta ve ülkemiz iç piyasasına yalnızca testleri olumlu sonuçlanan ürünlerin girmesine izin verilmektedir. 2018 yılında yaklaşık 1,6 Milyar adet ürünü temsilen alınan numuneler teste gönderilerek, uygunsuz olduğu tespit edilen 18 milyon adet tüketici ürününün ülkemize girişi engellenmiştir.

İhracatta ve İthalatta Ticari Kalite Denetimleri

Tarım ürünleri ihracat ve ithalat aşamasında ticari kalite yönünden 2018/21 sayılı Tebliğ çerçevesinde Bakanlığımız tarafından, ürün güvenliği yönünden ise 2018/5 sayılı Tebliğ çerçevesinde Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından denetlenmektedir. Söz konusu Tebliğler, 2018 yılının sonunda ilgili kuruluşların ve sektörün görüşleri dikkate alınarak güncellenmiştir. Tütün, tütün mamulleri, alkol ve alkollü içkiler ise 2018/19 sayılı Tebliğ çerçevesinde tarafından yine Tarım ve Orman Bakanlığınca denetlenmektedir. Bu kapsamda, aynı kurum tarafından gerçekleştirilen denetimlere dair mevzuatın sadeleştirilmesini teminen hâlihazırda söz konusu Tebliğ çerçevesinde gerçekleştirilen denetimlerin 2019/5 sayılı Tebliğ kapsamına alınmasına yönelik olarak çalışmalar başlanmış olup, çalışmaların 2019 yılı içerisinde tamamlanması hedeflenmektedir.

Uluslararası Gözetim Şirketleri

Dış ticarete konu mallarda gözetim faaliyetinde bulunmak üzere başvuruda bulunan kuruluşlara, teknik ve personel yeterlilikleri onaylanarak, Uluslararası Gözetim Şirketi (UGŞ) statüsü verilmekte ve denetimleri yapılmaktadır. Bu kapsamda, 2015/24 sayılı Uluslararası Gözetim Şirketi Statüsüne İlişkin Tebliğ çerçevesinde, Bölge Müdürlükleri görev alanında bulunan bahse konu şirketlerin; UGŞ statüsü verilmesi, Gümrük Giriş Tarife Cetveli fasılları itibariyle yetki alanlarının belirlenmesi, değiştirilmesi ve denetlenmesi çalışmaları yürütülmüş olup, yapılan denetimler sonucunda Tebliğe aykırı davrandığı tespit edilenlere Tebliğ çerçevesinde müeyyide uygulanmıştır. Hâlihazırda Bakanlığımız nezdinde kayıtlı 150 uluslararası gözetim şirketi bulunmakta olup, bunların 28 tanesi A tipi (TÜRKAK' tan akredite olan), 122 tanesi B tipi ve 21 tanesi de hem A tipi hem B tipi UGŞ olarak faaliyet göstermektedir.

Esnaf ve Sanatkarlara Yönelik Hizmetler

1- Mevzuat Çalışmaları

7144 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun

7144 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun 25/05/2018 tarih ve 30431 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu Kanunun 15’ inci maddesi ile 7/6/2005 tarihli ve 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanun’ unun 6’ ncı maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Oda kuruluş yeter sayısına ulaşılamadığı için oda kurulması mümkün olmayan yerlerdeki esnaf ve sanatkârların kayıtları birlik marifetiyle tutulabilir. Esnaf ve sanatkârlara odalarca verilen hizmetler, ilçelerde şube açmak suretiyle birlik tarafından verilebilir.”

“Büyükşehir statüsündeki iller ile diğer illere bağlı ilçelerde kurulu oda bulunmaması durumunda, bu ilçelerdeki esnaf ve sanatkârların kayıt edilecekleri oda ile bu odaların çalışma bölgesi Bakanlık tarafından belirlenir.”

Bahse konu düzenleme ile gerek Büyükşehir statüsündeki illere bağlı ilçelerde faaliyet gösteren ve ilçelerinde oda bulunmayan esnaf ve sanatkârların, 5362 sayılı Kanun gereği il merkezindeki odalara kayıt edilmeleri nedeniyle yaşadıkları zaman, masraf ve iş kaybının bertaraf edilmesi gerekse büyükşehir statüsünde olmamakla birlikte, ilçelerinde şube de kurulmamış esnaf ve sanatkârların oda kaydında yaşanan sorunları önleyebilmek amacıyla oda bulunmayan ilçelerdeki esnaf ve sanatkârların kaydolacağı odanın Bakanlıkça tespit edilmesi öngörülmüştür.

Bu kapsamda söz konusu değişikliğin uygulamasını göstermek üzere Bakanlığımız 2/7/2018 tarihli ve 2018/1 sayılı Genelgesi yürürlüğe girmiş olup; 81 Birliğe iletilmiştir. Söz konusu Genelge ile Birliklerden gelen yazılarda belirtilen görüş çerçevesinde; toplamda 30 ilde olmak üzere oda bulunmayan 76 ilçede faaliyet gösteren esnaf ve sanatkârların oda kayıtlarının, mesafe ve ulaşım imkânları açısından en yakın ilçelere kayıtlarının yapılabileceği belirlenmiş olup; esnaf ve sanatkârların yaşadıkları zaman, masraf ve iş kaybının bertaraf edilmesine çalışılmıştır.

5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanununa tabi odalar arasında veya bu odalar ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği bünyesindeki odalar arasında üye kayıt zorunluluğu bakımından çıkacak anlaşmazlıkları çözümlemek üzere il ve ilçelerde kurulacak mutabakat komiteleri, 5362 sayılı Kanunun 6’ncı maddesinde düzenlenmiştir.

“Esnaf ve Sanatkâr Odaları Arasında veya Esnaf ve Sanatkâr Odaları Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Bünyesindeki Odalar Arasında Üye Kayıt Zorunluluğu Bakımından Çıkacak Anlaşmazlıkları Çözümlemek Üzere Oluşturulan Mutabakat Komitelerinin Çalışma Usul ve Esaslarına İlişkin Tebliğ” 12/5/2018 tarihli ve 30419 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Anılan Tebliğde; mutabakat komitelerine başvuru süreci, komite kararlarına esas teşkil edecek mevzuat ile gerekli bilgi ve belgelerin neler olduğu, komite kararına konu odaların çalışma bölgesine bağlı olarak komitenin hangi temsilcilerden oluşacağı konuları başta olmak üzere uygulamada karşılaşılan sorunların en aza indirilmesi hedeflenmiştir.

Esnaf ve Sanatkârlar Sicili Yönetmeliği

Bakanlığımızca hazırlanan “Esnaf ve Sanatkârlar Sicili Yönetmeliği” 14/12/2018 tarih ve 30625 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olup; 16/9/2005 tarihli ve 25938 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Esnaf ve Sanatkâr Sicili Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Mülga Esnaf ve Sanatkâr Sicili Yönetmeliğinde pek çok konuda boşluk olması ve sicil işlemleri sürecinde yaşanan sorunlar nedeniyle yeni bir düzenleme yapılması ihtiyacı hasıl olmuştur. Bu

bağlamda, sicil işlemleri ile sicil teşkilatının revize edilerek sicil işlemlerinde aksamaların en aza indirilebilmesi maksadıyla Esnaf ve Sanatkârlar Sicili Yönetmeliği hazırlanarak uygulamaya konmuştur.

Yönetmelik ile, 5362 sayılı Kanun' un 67' nci maddesinde yer alan ve 6102 sayılı Kanun' a yapılan atıflar, 5362 sayılı Kanun' a uyguna olduğu ölçüde metne dahil edilerek, sicile ilişkin usul ve esasların uygulanması daha anlaşılır ve kolay hale getirilmiştir.

İkinci El Motorlu Kara Taşıtlarının Ticareti Hakkında Yönetmelik ile İlgili Çalışmalar

6585 sayılı Kanun' un "Görev ve Yetkiler" başlıklı 16' ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi ile Bakanlığımız, ikinci el motorlu kara taşıtı alım satımı faaliyetlerini yürütenlere yönelik mesleki davranış kurallarını belirlemeye ve bu faaliyetlerin yürütülmesine ilişkin düzenlemeler yapmaya görevli ve yetkili kılınmıştır.

Bu doğrultuda, Kanunla Bakanlığımıza verilen görevi yerine getirmek macıyla İkinci El Motorlu Kara Taşıtlarının Ticareti Hakkında Yönetmelik 13/2/2018 tarihli ve 30331 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Taşınmaz Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Yönetmelik ile İlgili Çalışmalar

6585 sayılı Kanun' un "Görev ve yetkiler" başlıklı 16' ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi ile Bakanlığımız, taşınmaz alım satım faaliyetlerini yürütenlere yönelik mesleki davranış kurallarını belirlemeye ve bu faaliyetlerin yürütülmesine ilişkin düzenlemeler yapmaya görevli ve yetkili kılınmıştır. Söz konusu Yönetmelik 5/6/2018 tarihli ve 30442 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Esnaf ve Sanatkârların Ödeyecekleri Kayıt Ücreti ve Yıllık Aidat Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TESK tarafından hazırlanan Esnaf ve Sanatkârların Ödeyecekleri Kayıt Ücreti ve Yıllık Aidat Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 31/12/2018 tarihli ve 30642 (4. Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak 1/1/2019 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu değişiklik ile yıllık aidatların belirlenmesinde belediyelerce yapılan işyeri sınıflandırılması kaldırılmış olup; ülke genelindeki aidatlar 256 TL ila 350 TL arasında belirlenmiştir. Öte yandan değişiklik öncesinde uygulanan bazı meslek gruplarına göre ülke genelinde düşük tarife yerine engelliler, gaziler, şehit, gazi dul ve yetimleri, vergiden muaf esnaf ve sanatkâr ile kadın esnaf ve sanatkârlar için ayrı bir tarife belirlenmiş ve en düşük miktarda aidat ödeyebilmelerine imkân getirilmiş olup; bu grupta yer alan esnaf ve sanatkârların Kanunda belirtilen en alt ücret olan 256 TL ödemelerine imkân getirilmiştir.

2- 2018-2023 Esnaf ve Sanatkâr Strateji Belgesi ve Eylem Planı (ESDEP) ile İlgili Yapılan Faaliyetler

ESDEP' in günümüzün değişen ekonomik şartları da göz önüne alınarak dinamik bir yapıya kavuşturulması önem arz etmektedir. (Mülga) Kalkınma Bakanlığı ile de yapılan görüşmeler neticesinde yeni bir strateji belgesi hazırlanarak yeni tedbir listesinin oluşturulmasının ve bunun Yüksek Planlama Kurulundan geçirilerek uygulamaya konulmasının uygun olacağı değerlendirilmiştir.

Bu kapsamda, 2019-2023 Esnaf ve Sanatkâr Strateji Belgesi ve Eylem Planı (ESDEP) adı ile yeni bir

strateji belgesi ve eylem planı hazırlanması çalışmaları devam etmektedir.

Esnaf ve Sanatkâr Destek Sistemi (ESDES) Kurulması Çalışmaları

Esnaf ve sanatkârların finansmanla ilgili karşılaştıkları sorunlar göz önünde bulundurulmak suretiyle Esnaf ve Sanatkârlar Destek Sistemi (ESDES) Hazırlama Projesi kapsamında yürütülen çalışmalar neticesinde esnaf ve sanatkârlarımızın finansal sorunlarına çözüm getirmek amacıyla;

- Girişimci Usta Kredi Desteği,
- Kaybolmaya Yüz Tutmuş Geleneksel Meslekler Kredi Desteği,
- İkinci Şans Kredi Desteği,
- Sektör Analizleri Projesi destek önerileri ortaya çıkmıştır.

Söz konusu destek türlerinden ikisi -kaybolmaya yüz tutmuş geleneksel, kültürel ve sanatsal değeri bulunan mesleklerde faaliyet gösteren esnaf ve sanatkârlara yönelik faizsiz kredi desteği ile girişimci ustalara yönelik faizsiz kredi desteği- 21/1/2015 tarihli ve 29243 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2015/7083 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile uygulamaya geçmiştir.

Söz konusu iki destek önerimiz, mülga Hazine Müsteşarlığıyla yapılan istişareler neticesinde Bakanlar Kurulu kararlarında yer almış, 2016, 2017 ve 2018 yılları boyunca esnaf ve sanatkârlara bu destek türlerinde krediler verilmeye devam edilmiştir.

Bu kapsamda 31/12/2018 tarihi itibariyle kaybolmaya yüz tutan meslek kollarında faaliyet gösteren 176 esnaf ve sanatkâra 5.147.600 TL; yeni iş kuran 190 girişimci ustaya ise 7.979.879 TL tutarında kredi kullandırılmıştır. Ayrıca 30 bin TL sıfır faizli kredi kapsamında ise 48.768 esnaf ve sanatkâra 1.349.739.678 TL, 28 genç girişimciye 1.688.000 TL kredi kullandırılmıştır. Esnaf ve sanatkârların finansman konusunda yaşadığı sorunların takibi ve bu sorunların çözümü noktasında ilgili kurumlar nezdinde girişimlerde bulunulmakta ve yeni destek modelleri üzerinde çalışılmaktadır.

Esnaf ve Sanatkârlar Özelinde Sektör Analizleri Projesi

Esnaf ve sanatkârların faaliyet gösterdiği sektörlerde detaylı sektör analizleri yaparak mevcut durumlarını ortaya koymak ve gelecek projeksiyonlarını çizmek üzere Esnaf ve Sanatkâr Özelinde Sektör Analizleri Projesi hayata geçirilmiştir.

Projenin amacı her bir sektörde;

- Sektörde faaliyet gösteren esnaf ve sanatkârların mevcut durumlarını, sorunlarını, ihtiyaçlarını ve beklentilerini tespit etmek,
- Tespit edilen sorunlara çözüm önerileri geliştirmek,
- İlgili sektörde faaliyet gösteren esnaf ve sanatkârların rekabet gücünün artırılabilmesi için, sektördeki yurtiçi ve yurtdışı iyi uygulamalar, yeni akımlar, yönetsel ve teknolojik gelişmelerin tespit edilmesi,
- Bu çerçevede sektör vizyonunu ortaya koymak ve sektörü bu vizyona taşıyacak gelişme eksenlerini tanımlamaktır.

Bu kapsamda esnaf ve sanatkârların faaliyet gösterdiği sektörlerin her birinde Bakanlığımız personeli ve akademisyenlerden oluşan proje ekipleri tarafından analiz çalışmaları yürütülmektedir.

İlk etapta analizine başlanan 4 sektörde aşağıda belirtilen üniversiteler ile çalışılmıştır:

- Deri, Giyim ve Ayakkabı Sektörü -Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi,
- Makina, Taşıtlar ve Madeni Eşya Sektörü-Çankaya Üniversitesi,
- Gıda Sektörü -Yıldırım Beyazıt Üniversitesi,
- Ulaştırma Sektörü -Atılım Üniversitesi.

Analiz çalışmaları kapsamında yurt içi mevcut durum analizi, yurt dışı incelemeleri ile çalışmaların derlenmesi ve politika önerilerinin belirlenmesi olmak üzere 3 temel faaliyet yürütülmüştür.

Yurt içi mevcut durum analizi faaliyeti ile projenin genel amaçları doğrultusunda esnaf ve sanatkârların mevcut durumlarını ortaya koymak üzere doğrultusunda masa başı çalışmaları, esnaf ve sanatkârlar ile müşterilere anket uygulanması, sektördeki büyük ölçekli şirketler ile mülakatlar yapılması, iyi uygulamaların yerinde incelenmesi çalışmaları yürütülmüştür.

Yurt dışı incelemeleri ile sektörlerin dünyadaki seyri ortaya konulmakta, yurt dışında var olan iyi uygulamalar yakından incelenmekte, bu iyi örneklerden yola çıkarak, yurt içi mevcut durum analizinde ortaya çıkan sorun ve noksanlıklara yönelik öneriler geliştirilmiştir. Bu kapsamda yürütülen detaylı masa başı incelemelerinin yanı sıra iyi uygulamaların yakından incelenmesi için ülke ziyaretleri de gerçekleştirilmiştir.

Sektör incelemeleri kapsamında, yukarıda bahsi geçen 4 sektörde; 35 odak grup toplantısı, 39 büyük ölçekli şirket mülakatı, 49 iyi uygulama örneği incelemesi, 8400 anket uygulaması, 8 ülke inceleme çalışmaları yapılmıştır. Bu sektörlerdeki analiz çalışmaları tamamlanmış olup, proje ortağı üniversitelerce hazırlanan raporlar Bakanlığımızın da kontrolünden geçerek nihai halini almıştır.

Çalışmaların sonucu olarak her sektörde aşağıda belirtilen raporlar hazırlanmıştır;

- Yurtiçi Mevcut Durum Tespiti Raporu,
- Esnaf Anket Raporu,
- Müşteri Anket Raporu,
- Odak Grup Sonuç Raporu,
- Odak Grup Raporları,
- Büyük Şirketler Mülakat Sonuç Raporu,
- Dünya, AB ve OECD Ülkeleri İnceleme Raporu,
- Ülke İnceleme Raporları (Yerinde ziyaret edilen ülkeler),
- İyi Uygulama Örnekleri Raporu (Yüz yüze Görüşmeler),
- Sonuç Raporu

Kamu – Üniversite – Özel Sektör işbirliğinin güzel bir örneği olan projenin çıktıları sonuç raporları olarak derlenmiş ve basılmıştır. Bu raporlar ilgili kesimlerin ve araştırmacıların istifadesine sunulmuştur.

Esnaf ve Sanatkârlar Özelinde Sektör Analizleri Projesi; 2018 yılında Ağaç, Kâğıt ve Camdan Mamul Eşya Sektörü, Bakım, Temizlik ve Sağlık Hizmetleri Sektörü, Eğlence, Dinlenme ve Barınma Sektörü ve Elektrik ve İnşaat Sektörlerinin analizi ile devam etmiştir.

Söz konusu sektörlerde, çalışmaları tamamlanan diğer 4 sektörde olduğu gibi; odak grup toplantıları, büyük ölçekli şirket mülakatları, iyi uygulama örneklerinin araştırılması, anket çalışması ve yurt dışı incelemeleri çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Sektörlerin her birinde; 7 odak grup toplantısı, 8 büyük

ölçekli şirket mülakatı, 10 iyi uygulama örneği incelemesi, 1.100 esnaf ve sanatkâr ve 1000 müşteri ile anket yapılması faaliyetleri tamamlanmıştır.

Ağaç, Kâğıt ve Camdan Mamul Eşya Sektöründe; 7 odak grup toplantısı, 11 şirket mülakatı, 12 iyi uygulama örneği incelemesi, 15 esnaf görüşmesi, 2.100 anket uygulaması yapılmıştır. Sektörde hazırlanması gereken tüm raporlar hazırlanmıştır.

Bakım, Temizlik ve Sağlık Hizmetleri Sektöründe; 8 odak grup toplantısı, 8 şirket mülakatı, 15 iyi uygulama örneği incelemesi, 22 esnaf görüşmesi, 2.100 anket uygulaması yapılmıştır. Sektörde hazırlanması gereken tüm raporlar hazırlanmıştır.

Eğlence, Dinlenme ve Barınma Sektöründe; 10 adet odak grup toplantısı, 14 adet şirket mülakatı, 8 iyi uygulama örneği incelemesi, 20 esnaf görüşmesi ve 2.100 anket uygulaması yapılmıştır. Sektörde hazırlanması gereken tüm raporlar hazırlanmıştır.

Elektrik ve İnşaat Sektöründe ise; 10 odak grup toplantısı, 8 şirket mülakatı, 10 iyi uygulama incelemesi, 27 esnaf görüşmesi ve 2.100 anket uygulaması yapılmıştır

Kredilendirme Çalışmaları

Ülkemizde esnaf ve sanatkârlara verilen desteklerin başında hazine destekli olarak Halk Bankası üzerinden kullandırılan düşük faizli ya da faizsiz krediler gelmektedir.

10/2/2018 tarihli ve 30328 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararı gereğince 1 Ocak - 31 Aralık 2018 tarihleri arasında esnaf ve sanatkârlara, Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatifi (ESKKK) kefaletiyle veya ESKKK kefaleti olmaksızın doğrudan Türkiye Halk Bankası A.Ş.' nce bankacılık ve kredi mevzuatı çerçevesinde %50 ile %100 faiz indirimli (faizsiz) olarak uzun vadeli kredi imkânları sağlanmıştır.

Bakanlar Kurulu Kararı'na göre;

- Geleneksel, kültürel, sanatsal değeri olan kaybolmaya yüz tutan meslek kollarında faaliyet gösteren ve "Esnaf Vergi Muafiyet Belgesi" sahibi esnaf ve sanatkârlara

- Mesleki Eğitim Kanunu kapsamında, kredi başvuru tarihi itibariyle en az 3 yıl ustalık belgesine sahip olan ve ustalık belgesiyle ilgili meslek kolunda son 1 yıl içinde kendi adına işletme kurduğunu belgeleyen esnaf ve sanatkârlara ve KOSGEB tarafından sağlanan hibe ve faizsiz kredi desteğinden yararlananlar hariç olmak üzere, KOSGEB Girişimcilik Destek Programını bitiren, başvuru tarihinde 30 yaşını tamamlamamış olan esnaf ve sanatkârlara, faizsiz kredi kullandırılmaya devam edilecektir.

Yukarıda açıklanan %50 ve %100 faiz indirimli kredilerden ESKKK kefaletiyle yararlanılabileceği gibi, ESKKK kefaleti olmaksızın doğrudan Halkbank'a başvurmak suretiyle de yararlanmaları mümkündür.

2018 yılı içinde kullandırılan kredi tutarı 31/12/2018 tarihi itibarıyla 18.7 milyar liraya ulaşmıştır.

31/12/2018 tarihi itibarıyla 49.528 esnaf ve sanatkâra toplam 1.38 milyar lira sıfır faizli kredi kullandırılmıştır.

2018 yılı Aralık ayı sonu itibariyle gelinen nokta aşağıda belirtildiği gibidir:

Tablo 52: 2018 Yılı Esnaf ve Sanatkarlarca Kullanılan Kredi Miktarları Tablosu

SIFIR FAİZLİ KREDİLER	Kredi Kullanan Müşteri Sayısı	Kredi Riski Bulunan Müşteri Sayısı (31/12/2018)	Kredi Bakiyesi (TL) (31/12/2018)	Toplam Kullandırım Tutarı (TL)
Kaybolmaya yüz tutan mesleklere kredi	176	149	2.201.780	5.147.600
Usta girişimcilere kredi	190	157	2.548.970	7.979.879
30.000-TL Sıfır faizli kredi	48.768	19.213	193.898.900	1.349.739.678
100.000-TL Genç Girişimcilere kredi	28	25	1.017.842	1.688.000
50.000.-TL TESKOMB Faiz Destekli Kredi	366	339	4.460.638	17.685.550
Toplam	**49.528**	**19.883**	**204.128.130**	**1.382.240.707**

YATIRIM KREDİLERİ	Kredi Kullanan Müşteri Sayısı (31.12.2018)	Kredi Riski Bulunan Müşteri Sayısı (31.12.2018)	Kredi Bakiyesi TL (31.12.2018)	Toplam Kullandırım Tutarı (TL)
İşyeri Edindirme Kredisi	699	692	185.474.894	204.727.480
Taşıt Edindirme Kredisi	517	514	118.110.683	137.754.006
Toplam	1.216	1.206	303.585.577	342.481.486
	Kredi Kullanan Müşteri Sayısı	Kredi Riski Bulunan Müşteri Sayısı (31.12.2018)	Kredi Bakiyesi TL (31.12.2018)	2018 yılı Kullandırım Tutarı (TL)
Genel Toplam	**1.828.557**	**493.704**	**31.125.660.657**	**18.715.036.682**

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Etki Analizi Çalışması

2002 yılından günümüze esnaf ve sanatkârlara yönelik yoğun bir şekilde sağlanan kamusal desteklere ilişkin esnaf ve sanatkârlar özelinde ve ülke genelinde gerçekleştirilmiş bir etki analizi çalışması bulunmadığı tespit edilmiştir.

Esnaf ve sanatkârlara yönelik Hazine faiz sübvansiyonlu kredilerin etki analizinin yapılmasına adına bu desteklerden faydalanan işletmelerin gelirleri, istihdama katkıları, ürettikleri katma değerler, fiziki ve beşeri kapasite gibi parametrelerde ne tür bir etki oluşturduğuna ilişkin bir analiz çalışması yapılması planlanmıştır.

"Bilgi Sistemleri Aracılığıyla Veri Analizi", "Anket Yöntemiyle Saha İncelemeleri" ve "Uzman Görüşmeleri" faaliyetlerini içerir bir çalışma yürütülmüştür.

Firma tarafından talep edilen esnaf ve sanatkârlara ilişkin verilerden KOSGEB ve ESKKK' dan alınan veriler firmaya ulaştırılmış olup, sosyal güvenlik, istihdam, gelir ve vergiye ait veri ve analizlere ilişkin olarak, Bilim, teknoloji ve Sanayi Bakanlığı bünyesinde yer alan GBS(Girişimci Bilgi Sistemi)' nden faydalanılarak hazırlanan raporlar kullanılmak üzere firmaya ulaştırılmıştır.

Esnaf ve sanatkârlara sunulan kamu desteklerine ilişkin olarak ilgili kurum ve kuruluşların katılımıyla uzman görüşmeleri gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, firma tarafından ülke genelinde esnaf ve sanatkârlara yönelik anket uygulaması gerçekleştirilmiştir.

Tüm çalışmalar neticesinde, esnaf ve sanatkâr destekleri etki analizi çalışması sonuç raporu tamamlanmıştır.

Esnaf Ahilik Sandığı Oluşturulması Projesi

Bakanlığımız, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (Sosyal Güvenlik Kurumu), Hazine ve Maliye Bakanlığı ve İŞKUR tarafından geliştirilen Esnaf Ahilik Sandığı ile mevcut işsizlik sigortası fonuna benzer bir sistemin kurulması amaçlanmıştır.

Esnaf Ahilik Sandığının kurulmasına dair düzenlemeyi de içeren 456 Sıra Sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun 22-23/2/2017 tarihlerinde TBMM Genel Kurulunda görüşülerek kabul edilmiştir.

Kabul edilerek hayata geçen yasaya göre 1/1/2020 tarihinde yürürlüğe girecek olan Esnaf Ahilik Sandığı kapsamına;

- Ticarî kazanç veya serbest meslek kazancı nedeniyle gerçek veya basit usulde gelir vergisi mükellefi olanlar,
- Gelir vergisinden muaf olup, esnaf ve sanatkâr siciline kayıtlı olanlar,
- Anonim şirketlerin yönetim kurulu üyesi olan ortakları, sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerin komandite ortakları, diğer şirket ve donatma iştiraklerinin ise tüm ortakları dâhil edilmiştir.

Sigortalılığı sona eren kapsamdaki 4/b' lilerden:

- İflasa tabi olmayanlar (esnaf ve sanatkâr, serbest meslek erbabı) işyerlerini kapattıklarında,
- İflasa tabi olanlar (tacirler) iflas istemiyle mahkemeye başvurduklarında işsizlik maaşı alabileceklerdir.

Sigortalılığının sona ermesinden önceki son 120 gün sürekli çalışmış olanlardan, son üç yıl içinde:

- 600 gün faaliyetini sürdüren ve ahilik sigortası primi ödemiş olanlara 180 gün,
- 900 gün faaliyetini sürdüren ve ahilik sigortası primi ödemiş olanlara 240 gün,
- 1080 gün faaliyetini sürdüren ve ahilik sigortası primi ödemiş olanlara 300 gün

  süre ile ahilik ödeneği verilecektir.

Fonla ilgili olarak diğer hususlar;

- Fona katılım zorunludur.
- Fona sigortalıların prime esas aylık kazançlarından %2'si (2017 yılı rakamları ile 35,55-TL) oranında

pay ayrılacaktır. Ancak alınacak günlük prim tutarı, prime esas günlük kazanç alt sınırının iki katı üzerinden hesaplanacak tutardan (2017 yılı rakamları ile 118,50 TL) fazla olmayacaktır. Ayrıca devlet %1 (2017 yılı rakamları ile 17,77-TL) katkı sağlayacaktır.

- Sigortalılara son 4 aylık ortalama kazancının %40'ı oranında aylık verilecektir.
- Ödenecek aylık miktarı brüt asgari ücretin %40'ından (2017 yılı rakamları ile 711,00-TL) az, %80'ininden (2017 yılı rakamları ile 1.422,00-TL) fazla olamayacaktır.
- İşyerini kapatan esnafı yeniden iş sahibi yapmaya dönük programlar uygulanacaktır. Bu kapsamda girişimcilik eğitimlerinin yanı sıra mesleki yeterlilik ve beceri kazandırılmasına yönelik eğitimler verilecektir.
- Düzenleme 1/1/2020 tarihinde yürürlüğe girecektir.
- Sandıktan ilk maaş ödemeleri 1/1/2023 tarihinden itibaren başlayacaktır.

Esnaf ve Sanatkârlara Yönelik Pazarlama ve Markalaşma Projesi

Bakanlığımızca 2017 yılı itibariyle hayata geçirilen Esnaf ve Sanatkârlara Yönelik Pazarlama ve Markalaşma Projesi ile belirlenen sektörlerde faaliyet gösteren ülkemizdeki ve dünyadaki küçük işletmelerin markalaşma, tasarım, pazarlama ve ihracat yapma gibi konulardaki mevcut durumunun ortaya konulması, bu konularda bilgi ve deneyim eksikliği yaşayan, mevcut potansiyellerini yeterince iyi değerlendiremeyen küçük işletmelerin rekabet güçlerini ve ihracat kapasitelerini artırıcı adımların belirlenmesi ve belirlenecek hedef kitle üzerinde ihracat kapasitesinin artırılmasına yönelik pilot olarak fuar katılımı, iş forumları, markalaşma ve tasarım gibi alanlarda faaliyetlerin gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır.

Projede, pazarlama, markalaşma ve uluslararasılaşma eksenlerinde küçük işletmeler ve özellikle de ülkemizdeki üretim yeteneği, üretim kapasitesi ve Bakanlığımız dış ticaret verileri esas alınarak belirlenen ve ihracat potansiyelinin yüksek olduğu; makine, mobilya, mücevherat, tekstil ve deri giyim sektörleri özelinde yoğunlaştırılmış çalışmalar yürütülmüştür.

Projenin ilk aşamasına ilişkin faaliyetler Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfından (TEPAV) danışmanlık hizmeti alınması suretiyle yürütülmüştür.

Projede yurtiçi ve yurtdışında bir dizi faaliyet gerçekleştirilmiş olup, bu faaliyetlerin her biri bir rapor ile neticeye bağlanmıştır:

Literatür İnceleme, Veri ve Bilgi Derleme Çalışması

- Sektör Analizi Çıktılarının Değerlendirilmesi,
- Dış Ticaret Verilerinin Analizi,
- Mevzuat İncelemesi,
- Fuar İncelemeleri,
- Online İhracat İmkânlarının Araştırılması,
- Eğitim ve Danışmanlık Hizmetleri İncelemeleri,
- Markalaşma Programları İncelemeleri,
- İş/Ekonomi Forumları İncelemeleri,
- İyi Uygulama İncelemeleri,
- Yurtiçi Fuar Ziyaretleri,
- Odak Gruplar,
- Uzman Görüşmeleri.

Yurt Dışı İncelemeleri

- Masa Başı Araştırmaları,
- Yurtdışı Fuar ve İyi Uygulama İnceleme Ziyaretleri.

Modelleme ve Uygulama Adımlarının Belirlenmesi

- Sonuç Raporu,
- Esnaf ve Sanatkârlara Yönelik İhracat Rehberi Hazırlanması,
- Uygulama Fazı Faaliyetlerinin Belirlenmesi.

Proje çalışmalarına başlanmadan önce, Bakanlık personeline dış ticaret, eğitimi verilmiştir.

- Proje kapsamında, TEPAV ile yürütülmekte olan AR-GE aşamasına dair faaliyetleri tamamlanmıştır.

Projenin AR-GE kısmı 2018 yılsonu itibarıyla tamamlanmış olup 2019 yılında gerçekleştirilecek olan uygulama aşaması planlama çalışmaları hâlihazırda yürütülmektedir.

Ahilik Etkinlikleri

Kutlamaların planlanması ve uygulanmasına yönelik olarak şubat, mayıs, ağustos ve ekim aylarında Ahilik Kutlamaları Merkez Yürütme Kurulu toplantıları gerçekleştirilmiştir.

31. Ahilik Haftası Kutlamaları, 17-23.09.2018 tarihleri arasında Kırşehir merkez olmak üzere 81 ilimizde gerçekleştirilmiştir.

Kutlamalar kapsamında hafta boyunca Ahiliğin tanıtımına yönelik olarak;

- Çeşitli materyallerin dağıtılması (şapka, puzzle, kalemlik, Ahilik öğütleri, kitap, satranç takımı vb.),
- Panel, konferans düzenlenmesi,
- Fener alayı düzenlenmesi,
- Kitap fuarı düzenlenmesi
- Bacıyan-ı Rum Başarılı İş Kadınları Paneli düzenlenmesi,
- Konserler, halk oyunları, yöresel yemekler yarışması, tiyatro gibi çeşitli etkinlikler,
- Sportif faaliyetler (Ahi koşusu, bilek güreşi, masa tenisi)
- Yılın Ahisi veya Ahileri, Yılın Kalfası veya Kalfaları ile Yılın Çırağı ve Çıraklarının belirlenerek kendilerine ödüllerinin verilmesi,
- Ahi Pilavı ve Ahi Helvası İkramı,
- Resmi Tören Programı ile Şed Kuşatma Töreni gibi zengin içerikli çeşitli etkinlikler gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca Ahilik Haftası Kutlamaları Yönetmeliği uyarınca çıkarılan Ahilik Haftası Kutlamaları Ödül Yönergesi kapsamında ülkemizin ekonomik, sosyal ve kültürel hayatına, esnaf ve sanatkârlık ile Ahilik kültürüne katkı sağlayan kişi, kurum ve kuruluşlara her yıl Kırşehir'de yapılan resmi törende Ahilik Hizmet Ödülü verilmektedir.

2018 yılı Ahilik Hizmet Ödülü'nün ise Bakanlığımız koordinasyonunda Ankara Üniversitesi, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Atılım Üniversitesi, Çankaya Üniversitesi ve Gazi Üniversitesi akademisyenlerinin katkılarıyla yürütülen ve alanında ilk olma özelliği taşıyan, son yıllardaki kamu, üniversite ve özel sektör işbirliğinin en güzel örneklerinden biri olan "Esnaf ve Sanatkârlar Özelinde Sektör Analizleri Projesi" ne katkı sunan üniversiteleri temsilen Yükseköğretim Kurulu Başkanı Prof. Dr. M. A. Yekta SARAÇ' a verilmiştir.

Ahilik Haftası Etkinliklerine İlişkin Anket Çalışması

Bakanlığımız koordinasyonunda, ilgili kurum ve kuruluşların işbirliğiyle Kırşehir merkez olmak üzere ülke genelinde Ahilik Haftası etkinlikleri gerçekleştirilmektedir. Ahilik haftasında gerçekleştirilen etkinliklerin daha geniş kitlelere ulaştırılması için neler yapılması gerektiği ve vatandaşların bu etkinliklere daha fazla katılımının nasıl sağlanabileceğinin araştırılması amacıyla Kırşehir ilinde 1500 kişiye anket uygulanmıştır.

Anket sonucunda hazırlanan rapor paydaş kurum ve kuruluşlara gönderilmiş ayrıca Ahilik Kutlamaları Merkez Yürütme Kurulu toplantısında değerlendirilmiştir.

Ahilik Ansiklopedisi

Yaklaşık bin yıllık geçmişiyle tarihimize silinmeyecek etkiler bırakmış olan Ahilik kültür ve felsefesinin tanıtılması, yaşatılması ve gelecek kuşaklara aktarılması amacıyla Ahilik Ansiklopedisi hazırlanmıştır. Geleceğe ve günümüze ışık tutacak yeni çalışmalara öncülük etmesi planlanan eser iki ciltten oluşmaktadır. Ayrıca, Ahilik kültür ve felsefesinin uluslararası alanda tanıtılması için İngilizce Ahilik Ansiklopedisi' nin basımı yapılarak dağıtımı gerçekleştirilmiştir.

Ahi Evran-ı Veli Külliyesi Projesi

Ahi Evran-ı Veli Külliyesi projesi 55.000 m2'lik alanı kapsayan dört etaptan oluşmaktadır. Proje içerisinde ahilik araştırma kütüphanesi, arasta/bedesten, ahilik ve astronomi müzesi, usta ve esnaf odaları, dükkânlar, şadırvan, sahne ve tören alanı, butik konaklama tesisleri ve yeme - içme mekânları yer alacak olup inşaat tamamen doğal ahşap ve kesme taşlarla oluşturularak mevcut camii ve türbe yapısına uygun ve yaraşır bir mimaride yapılmaktadır.

4 etaptan oluşan projenin 1. etabı, tüm projenin yaklaşık % 40'ını oluşturmaktadır. An itibariyle 1. etap imalat işlerinin % 80'i tamamlanmış olup, şu anda 1. etabın 2. kısmının çalışmaları devam etmektedir.

Bakanlığımızca, külliyenin yenileme çalışmaları gözlenmekte olup, çalışmaların gidişatı hakkında bilgi alınmakta ve yakından takip edilmektedir.

Ahilik Panelleri

Ahilik Panellerinin beşincisi 30.03.2018 tarihinde Balıkesir Üniversitesi' nde, altıncı ise 28.09.2018 tarihinde Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi' nde gerçekleştirilmiştir.

Ahiname Dergisi

Ahilik konusunun sürekli olarak gündemde tutulması, esnaf ve sanatkârlara ilişkin yapılan faaliyetlerin ve gelişmelerin tanıtılması ve çeşitli alanlarda esnaf ve sanatkârların bilgilendirilmesi amacıyla çıkarılan Ahiname Dergisinin kamu kurum ve kuruluşlarına, esnaf ve sanatkârlar meslek kuruluşlarına, oda ve borsalara, kredi kefalet kooperatiflerine, üniversitelere ve mesleki eğitim merkezlerine dağıtımı gerçekleştirilmiştir.

Esnaf ve Sanatkârları Bilgilendirme Toplantıları

2018 yılında yapılan Antalya ve Balıkesir illerindeki toplantılarla birlikte şu ana kadar 15 esnaf ve sanatkârlar bilgilendirme toplantısı, 2 sektörel bilgilendirme toplantısı olmak üzere toplam 17 toplantı düzenlenmiştir.

Esnaf ve Sanatkârlar Şûrası

Kurul üyesi kurum ve kuruluşların üst düzey yöneticilerinin katılımı ile 5. Esnaf ve Sanatkârlar Şurası II. İcra Kurulu Toplantısı 27/11/2018 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

Ulusal Adres Veri Tabanı (UAVT) Uyum Süreci

Esnaf ve sanatkâr işyeri adreslerinin, tam ve doğru olarak kaydedilebilmesi için İçişleri Bakanlığının UAVT sistemi ile entegrasyon yapılmıştır. Yeni kaydolan işyeri adreslerinin bu sisteme uyumlu şekilde girilmesi sağlanmıştır. Ayrıca sistemdeki mevcut kayıtların da UAVT' ye uyumlu hale getirilmesi için 2018 yılı içerisinde 230.874, Eylül 2015' ten bu yana ise toplamda 1.348.003 işyeri adresi Sicil Müdürlüklerince ESBİS üzerinde güncellenmiştir.

Tablo 53: 2018 yılında ESBİS' de Yapılan (Tescil-Tadil-Terkin) İşlem Sayıları Tablosu

İşlem Türü	İşlem Sayısı
Tescil	229.298
Sicil Terkin	88.826
Meslek Terkin	17.341
Tadil	122.748

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

2018 yılında 229.298 Tescil, 122.748 Tadil, 88.826 Sicil Terkin ve 17.341 Meslek Terkin işlemi ESBİS üzerinden gerçekleştirilmiştir.

Esnaf ve Sanatkârlar Bilgi Sistemi (ESBİS) Entegrasyonları

- Devlet Malzeme Ofisi'nin talebi üzerine esnaf ve sanatkârların sicil ve oda bilgilerinin paylaşılması amacıyla 26/2/2018 tarihinde protokol imzalanarak teknik çalışmalara başlanılmıştır.
- Kamu Denetçiliği Kurumunun talebi üzerine 13/6/2018 tarihinde imzalanan protokol ile esnaf ve sanatkâr verilerinin paylaşılması için teknik çalışmalara başlanmıştır.
- Gençlik ve Spor Bakanlığının talebi üzerine esnaf ve sanatkâr sicil bilgilerinin paylaşılması amacıyla daha önce bulunan 14/11/2017 tarihli veri paylaşım protokolüne ek olarak 6/6/2018 tarihinde yeni bir protokol imzalanmıştır. Teknik çalışmalar devam etmektedir.
- Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının talebi üzerine esnaf ve sanatkârların şahıs, oda ve sicil bilgilerinin paylaşılması amacıyla 16/11/2018 tarihinde protokol imzalanmıştır. Bu protokol çerçevesinde esnaf ve sanatkârlara ilişkin veriler paylaşılırken, tonajlı araç sahibi esnaflara ait araç bilgileri ile mesleki yeterlilik belgesi ve yetki belgesi ile ilgili bilgiler alınacaktır. Teknik çalışmalar devam etmektedir.
- Milli Kütüphane Başkanlığı tarafından esnaf ve sanatkârlara ait sicil bilgilerinin sorgulanması talep edilmiştir. Bu kapsamda protokol 9/7/2018 tarihinde imzalanmış olup teknik çalışmalar devam etmektedir.

Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşlarının Genel Kurul Toplantıları ve Organ Seçimleri

Esnaf ve sanatkârlar meslek kuruluşlarının olağan genel kurul toplantıları 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanunu'nun "Genel Kurul Toplantıları ve Çağrı" başlıklı 42'nci maddesi gereğince dört yılda bir yapılmaktadır.

2018 yılında Türkiye genelinde 26 esnaf ve sanatkârlar meslek kuruluşu olağanüstü genel kurul toplantısı yapmıştır. Ayrıca 2018 yılında yapılan olağan genel kurullar kapsamında 3.008 oda, 82 birlik, 13 federasyon ve konfederasyonun (TESK) genel kurulları ve organ üyesi seçimleri gerçekleşmiştir.

Esnaf ve Sanatkârlara Sunulan Hizmetlerin Etkinlik ve Verimliliğinin Artırılması Projesi (ESHEP):

Esnaf ve sanatkârlara hizmet sunan kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının faaliyetlerinde etkinliğin ve verimliliğin artırılması, esnaf ve sanatkârların beklentilerini karşılayacak hizmet çeşitleri ve bu hizmetlerin nasıl sunulacağının belirlenmesi ve söz konusu kuruluşlara üyelik ve sicil kayıt işlemlerinin nasıl olması gerektiğinin tespit edilmesi gibi hususlara ilişkin yol haritası çizebilmek amacıyla ESHEP hayata geçirilmiştir.

Proje kapsamında;

- ESBİS üzerinden oda çalışanlarına ve yöneticilerine yönelik olarak yapılan 4,111 anket,
- Türkiye genelinde ve NUTS 2 Bölgesi dahilinde esnaf ve sanatkarlara uygulanan 2,000 anket,
- 3 adet GZFT analizi,
- 3 Odak Grup Toplantısı,
- Esnaf ve sanatkârlar ile yapılan 100 adet yüz yüze görüşme yapılmıştır.

Ayrıca;

- Ankara ilinde oda, birlik ve federasyon ziyaretlerinden elde edilen veriler,
- ESBİS' ten elde edilen veriler,
- 320 meslek kuruluşunun mali tabloları, faaliyet raporları, denetim raporları, genel kurul tutanakları ve finansal verileri,
- Bakanlık denetim raporları,
- 320 adet meslek kuruluşunun yönetim kurulu raporları, denetim kurulu raporları, genel kurul tutanakları, faaliyet raporları, bilançoları ve gelir-gider tabloları incelenmiştir.

Bu bilgilere ek olarak, Türkiye'deki esnaf ve sanatkârların örgütlenme şekillerine örnek teşkil edebilecek yurtdışı incelemeleri, projenin ikinci ayağını oluşturmuştur. Bu kapsamda, farklı örgütlenme biçimlerine sahip Fransa, Almanya, İngiltere, ABD, İtalya ve Güney Kore incelenmiştir. Bu ülkelerde uygulanan modellerin avantajları ve dezavantajları analiz edilerek öneriler geliştirilmiştir.

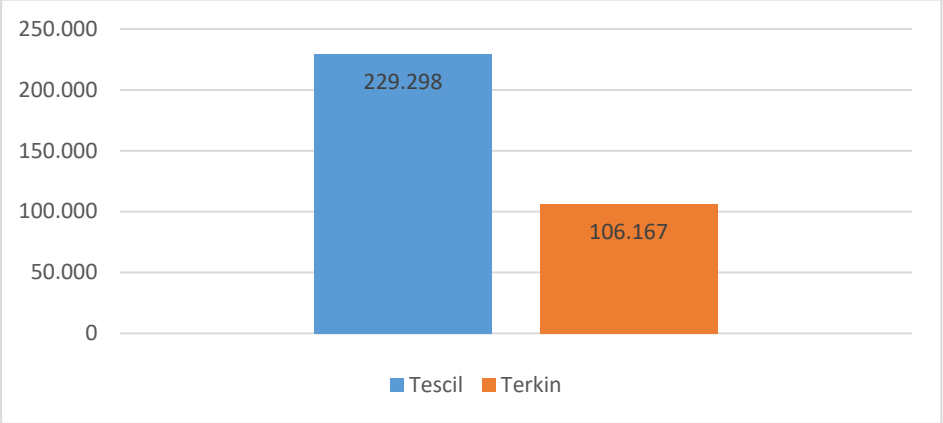
Tablo 54: 2018 Yılı Esnaf ve Sanatkâr İstatistikleri Tablosu

Türkiye Geneli Güncel Sayılar (Aralık 2018)	
Esnaf ve Sanatkâr Sayısı	1.753.213
Esnaf ve Sanatkâr İşyeri Sayısı	1.886.727
Kadın Esnaf ve Sanatkâr Sayısı	285.812
Kadın Esnaf ve Sanatkâr Oranı	16,30
Erkek Esnaf ve Sanatkâr Sayısı	1.467.401
Erkek Esnaf ve Sanatkâr Oranı	83,70
Oda Sayısı	3.010
Birlik Sayısı	82
Federasyon Sayısı	13
Konfederasyon Sayısı	1

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Türkiye genelinde toplam 1.753.213 esnaf ve sanatkâr bulunmaktadır. Bu esnaf ve sanatkârların işletmekte olduğu toplam işyeri sayısı 1.886.727'dir.

Şekil 18: Esnaf ve Sanatkâr İşletmeleri Tescil-Terkin Sayıları Tablosu

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

2018 yılında Türkiye genelinde toplam 229.298 tane esnaf ve sanatkâr işletmesi kurulmuş, 106.167 esnaf ve sanatkâr işletmesi ise kapanmıştır.

Tablo 55: En Fazla Esnaf ve Sanatkâr İşletmesinin Olduğu 5 İl Tablosu

Sıra	İller	İşletme Sayısı
1	İstanbul	210.402
2	İzmir	118.490
3	Ankara	97.318
4	Antalya	84.661
5	Bursa	74.563

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Tablo 56: En Az Esnaf ve Sanatkâr İşletmesinin Olduğu 5 İl Tablosu

Sıra	İller	İşletme Sayısı
1	Bayburt	1.950
2	Ardahan	2.422
3	Tunceli	2.433
4	Iğdır	2.918
5	Kilis	3.700

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Tablo 57: Nüfusa Oranla En Fazla Esnaf Ve Sanatkâr İşletmesinin Olduğu 5 İl Tablosu

Sıra	İller	İşletme Sayısı	Nüfusa Oran
1	Muğla	45.992	4,90%
2	Burdur	11.996	4,53%
3	Çanakkale	23.056	4,35%
4	Edirne	16.437	4,04%
5	Artvin	6.667	4,01%

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Tablo 58: Nüfusa Oranla En Az Esnaf ve Sanatkâr İşletmesinin Olduğu 5 İl Tablosu

Sıra	İller	İşletme Sayısı	Nüfusa Oran
1	Şırnak	4.716	0,94%
2	Batman	5.802	0,99%
3	Diyarbakır	18.929	1,11%
4	Ağrı	7.158	1,33%
5	İstanbul	210.402	1,40%

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Kooperatifçilik Faaliyetleri

Görev ve yetki alanındaki kooperatif ve üst kuruluşlarının kuruluş, ana sözleşme değişiklikleri, işleyiş, eğitim ve denetim, bilgi işlem, destekleme hizmetlerinin yanında kooperatifçiliğe yönelik genel politika ve stratejinin belirlenmesine yönelik çalışmalar Bakanlığımızca yürütülmektedir. Kooperatif mevzuatının uygulanmasında tereddüde düşülen konularda ortaklara, yönetim kurulu üyelerine, denetçilere ve ilgililere sözlü ve yazılı olarak görüş bildirmek suretiyle yardımcı hukuk hizmeti verilmekte ve uygulamada karşılaşılan hukuki sorunlar önemli ölçüde giderilmektedir.

2018 yılında kooperatiflere yönelik 523 şikâyet dilekçesi ulaşmış ve yapılan değerlendirme neticesinde 96 dosya ön inceleme için Ticaret İl Müdürlüklerine, 126 dosya kredi ve kefalet kooperatiflerinin üst kuruluşu olan TESKOMB' a, 62 dosya da Bakanlığımız Rehberlik ve Teftiş Başkanlığına iletilmiştir. Bakanlığımızca bu denetim ve inceleme sonuçlarına ilişkin raporlar kapsamında gerekli bildirimler yapılarak idari önlemler alınmıştır. Bu kapsamda 2018 yılı içinde Ticaret İl Müdürlüklerine ve kooperatif üst kuruluşlarına yaptırılan denetimlere ilişkin toplam 101 inceleme raporu ve yine Bakanlığımız müfettişlerince yapılan denetimlere ilişkin olarak 111 inceleme raporu ve 59 soruşturma raporu olmak üzere toplam da 271 adet rapor değerlendirilerek gerekli işlemler yapılmıştır.

2018 yılında Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatı tarafından toplamda 314 adet kooperatif kuruluş izin işlemi gerçekleştirilmiştir. Ayrıca 78 kooperatifin madde değişikliğine, 21 kooperatifin anasözleşme değişikliğine izin verilmiştir.

Kooperatiflerin Sayısal Görünümü

Hizmet sunulan kooperatiflerin 2016-2018 yılları itibariyle tür bazında ve kooperatif ortağı olarak sayısal verileri aşağıda özetlenmiştir.

Tablo 59: Faal Kooperatif ve Ortaklarının Sayısal Görünüm Tablosu

Şehir veya Kasaba	A Noktası	B Noktası	C Noktası	D Noktası	E Noktası
A Noktası	—				
B Noktası	87	—			
C Noktası	64	56	—		
D Noktası	37	32	91	—	
E Noktası	93	35	54	43	—

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Ticaret Bakanlığı'nın hizmet alanı içinde 2018 yılı sonu itibariyle 104 Birlik ve bu Birliklere bağlı 1.930 kooperatif, 1.041.036 ortağıyla faaliyet göstermektedir.

Tablo 60: 2017-2018 yılları Kooperatif Birlik ve Ortak Sayısı İstatistikleri Tablosu

BİRLİKLER	2018			2017		
	BİRLİK SAYISI	KOOP SAYISI	ORTAK SAYISI	BİRLİK SAYISI	KOOP SAYISI	ORTAK SAYISI
Tüketim Koop. Birl.	8	66	14.187	8	66	14.084
Mot. Taş. Koop. Birl.	37	515	28.093	37	525	28.009
Kredi Kef. Koop. B.	32	961	655.427	32	998	660.800
Turizm Gel. Koop. B.	2	20	386	2	20	386
Tar. Sat. Koop. Birl.	13	304	324.018	17	538	467.680
Ür. Teda. Koop. Birl.	2	10	16.112	2	10	15.543
İşletme Koop. Birl.	1	7	270	1	8	275
Küç. San. Koop. Birl	5	14	-	5	14	-
Kara. Yol. Taş. K.B.	1	7	612	1	7	611
Ür. ve Paz. Koop. B.	2	19	1.817	2	19	1.758
Deniz Yol. Taş. K.B.	1	7	114	1	7	107
Toplam	104	1.930	1.041.036	108	2.212	1.189.253

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Kooperatif üst kuruluşu olan merkez birliklerinin ve bunlara ortak olan kooperatiflerin 2016-2018 yılları itibariyle sayısal verileri aşağıda özetlenmiştir.

Tablo 61: 2016-2018 Yılları Merkez Birliklerinin Sayısal Görünümü Tablosu

	2018		2017		2016	
Merkez Birlikleri	Merkez Birliği Sayısı	Birlik Sayısı	Merkez Birliği Sayısı	Birlik Sayısı	Merkez Birliği Sayısı	Birlik Sayısı
Es. San. Kredi Kef. Koop. Mer. Birl.	1	32	1	32	1	32
Mot. Taş. Koop. Mer. Birl.	1	17	1	17	1	17
Tüketim Koop. Mer. Birl.	1	9	1	9	1	9
Toplam	3	58	3	58	3	58

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Kredi ve Kefalet Kooperatifleri Aracılığıyla Verilen Kredi Kefalet Hizmeti

Kooperatifler aracılığıyla yürüttüğümüz önemli hizmetlerden biri de kredi ve kefalet kooperatifleri sayesinde küçük işletmelerin, 1,7 milyonu aşan esnaf ve sanatkârların kredi ihtiyaçlarının karşılanmasıdır.

Ülkemizde esnaf ve sanatkârları desteklemek amacıyla Türkiye Halk Bankasınca düşük faizli kredi kullandırılmaktadır. Düşük faizli kredi kullandırma nedeniyle oluşan Halk Bankası gelir kayıpları ise Bakanlar Kurulu Kararıyla Hazinece Banka' ya ödenmektedir. Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri (ESKKK), kooperatife ortak olan esnaf ve sanatkârlar mesleki faaliyetleri için gerekli krediyi Halk Bankası'ndan kullanırken kefalet vermektedir.

2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesine ESKKK' ların kefaletiyle veya doğrudan Türkiye Halk Bankası kaynaklarından kredi kullandırılabilmesi amacıyla hazinece sübvanse edilecek faiz miktarını karşılamak için toplam 1 milyar 472 milyon lira ödeneğin 1 milyar 363 milyon liralık kısmı 2018 yılında kullandırılmıştır.

ESKK Kooperatifleri ve üst birliklerinin son üç yıla ait sayısal verileri aşağıda özetlenmiştir:

Tablo 62: 2016-2018 Yılları ESKK Kooperatifleri ve Üst Birliklerinin Sayısal Verileri Tablosu

	2018	2017	2016
Faal Olan Kredi ve Kefalet Koop. Sayısı	965	970	974
Faal Olmayan Kredi ve Kefalet Koop. Sayısı	28	28	30
Üst Birliğe Ortak Kredi ve Kefalet Kooperatifi Sayısı	950	952	942
Üst Birliğe Ortak Olmayan Kredi ve Kefalet Kooperatif Sayısı	43	46	62
Toplam Kredi ve Kefalet Kooperatif Sayısı	993	998	1.004
Bölge Birliği Sayısı	32	32	32
Merkez Birliği Sayısı (TESKOMB)	1	1	1

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Tablo 63: 2012-2018 Yılları Kooperatif Aracılığıyla Kullandırılan Kredilere İlişkin Sayısal Veriler Tablosu

YIL	TOPLAM KOOP. SAYISI	KREDİ KULLANAN KOOPERATİF SAYISI	CARİ FAİZ ORANI (%)	KOOPERATİF LERE UYGULANAN FAİZ ORANI (%)	HAZİNE PAYI%	KOOPERATİF KREDİLERİ ŞAHIS LİMİTİ (TL)	RİSK BAKİYESİ (TL)
2012	953	824	10-12	%5	%5	40.000- 125.000	6.925.756.228
2013	963	838	8-10	%4	%4	40.000- 125.000	9.617.317.535
2014	994	859	8-10	%4	%4	75.000- 150.000	12.519.575.397
2015	981	883	8-10	%4 %5 %0	%4 %5 %8 veya %10	75.000-150.000	16.159.093.348
2016	991	891	8-10	%4 %5 %0	%4 %5 %8 veya %10	75.000-150.000	20.359.055.127
2017	958	901	8-10	%4 %5 %0	%4 %5 %8 veya %10	100.000-200.000	23.742.569.853
2018	993	911	8-10	%4 %5 %0	%4 %5 %8 veya %10	100.000-200.000 Yatırım 500.000	31.125.660.657

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri ile Ürünleri Hakkındaki Çalışmalar

Ülkemizde 300.357 üretici ortak tarafından kurulmuş 295 adet tarım satış kooperatifi ve bu kooperatiflerin oluşturduğu 13 adet tarım satış kooperatifleri birliği bulunmaktadır. Birlikler birer üretici kuruluşu olarak, ortakların ürünlerini uygun fiyatlara alıp pazarlamakta, yıllık 1,5 milyar TL tutarında ürün alımı yapmaktadır. Dağıttıkları ayni ve nakdi kredilerle de üretimin sürdürülebilirliği ve maliyetlerin düşürülmesine önemli katkı sağlamaktadırlar.

4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanun' da önemli değişiklikler içeren 28.3.2013 tarihli ve 6455 sayılı Gümrük Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun 11.04.2013 tarihli ve 28615 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanmıştır. Kanun'la tarım satış kooperatifleri birliklerinin, destekleme ve fiyat istikrar fonu kaynaklı kredi borçlarının yeniden yapılandırılması sağlanmıştır. Bu Kuruluşlar, her yıl yaklaşık 180 ile 350 milyon TL arası ayni ve nakdi kredi sağlamaktadır. Bu kuruluşlar, aynı zamanda, özellikle kırsal alanda, birer istihdam kapısı olup, 2018 yılı itibariyle 4 binin üzerinde kişiyi istihdam etmektedirler.

Tablo 64: Tarım Satış Kooperatifleri Ve Birliklerinin Sayısal Görünümü Tablosu

	2018
Birlik Sayısı	13
Birlik Ortağı Kooperatif Sayısı	278
Birlik Ortağı Olmayan Kooperatif Sayısı	17
Toplam Kooperatif Sayısı	295
Kooperatiflerin Ortak Sayısı	300.357
Faaliyet Konusu Ürün	20

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Tablo 65: TSKB'lerin Yıllara Göre Faal Olan Kooperatif ve Ortak Sayıları Tablosu

Birlikler	Ortak Sayısı	Kooperatif Sayısı
FİSKOBİRLİK	132.297	50
TRAKYABİRLİK	36.342	48
MARMARABİRLİK	29.356	8
KARADENİZBİRLİK	21.581	13
TARİŞ Z.YAĞI BİRLİĞİ	20.809	31
TARİŞ PAMUK BİRLİĞİ	18.297	41
TARİŞ ÜZÜM BİRLİĞİ	9.499	13
ÇUKOBİRLİK	8.752	34
TARİŞ İNCİR BİRLİĞİ	3.517	13
GÜLBİRLİK	3.296	6
KOZABİRLİK	3.146	5
ANTBİRLİK	2.016	5
TİFTİKBİRLİK	1.404	11
Birlik Ortağı Olmayan Kooperatifler	10.045	17
TOPLAM	**300.357**	**295**

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Yeni Türkiye Kooperatifçilik Stratejisi ve Eylem Planı Çalışmaları

Değişen ekonomik hayata ilişkin yeniliklerin kooperatifler açısından değerlendirilmesi, yeni nesil kooperatiflerin desteklenerek teşvik edilmesi, kooperatifçilik mevzuatına ilişkin değişiklik çalışmaların yapılması amacıyla 2018-2023 yıllarını kapsayacak "Yeni Türkiye Kooperatifçilik Stratejisi ve Eylem Planı" hazırlıklarına başlanmasına Komite üyelerince oybirliğiyle karar verilmiştir. Bu çerçevede, 29 Kasım 2018 tarihinde Dış Paydaş ve Kooperatifçilik Sorunları Çalıştayı düzenlenerek belirlenen başlıklar altında kooperatifçilikle ilgili sorunlara tüm dış paydaşlarla çözümler aranmış, bu çalışmaların ışığında stratejik hedef ve eylemler belirlenmiştir.

Kooperatif Bilgi Sistemi

Kooperatif Bilgi Sistemi (KOOPBİS) Projesi, Türkiye Kooperatifçilik Stratejisi (2012-2016)'da de yer verilmiş, öncelikli faaliyetlerimiz arasında yer almaktadır.

Bu proje çerçevesinde; Bakanlığımız merkez birimleri ve il müdürlüklerince kooperatiflere sunulan kuruluş, işleyiş, denetim, yasal altyapı ve bilgilendirmeye ilişkin tüm faaliyetlerin elektronik ortamda gerçekleştirilmesini, bu sayede kooperatifçilik sektörüne ilişkin görev ve hizmetlerin daha hızlı, verimli ve etkin yapılmasını hedeflemektedir.

KOOPBİS, hâlihazırda, Bakanlığımızın ilgili birimleri, 81 Ticaret İl Müdürlüğü ve kooperatifler tarafından aktif olarak kullanılmaktadır. 1163 sayılı Kanun ile öngörülen sürede Genel Kurul yapmayan kooperatiflerin sistem üzerinden raporlanarak savcılıklara bildirimine ilişkin veri girişleri sürdürülmüştür.

Genel Kurula katılmaya hak kazanmış Tarım Satış Kooperatifi ortaklarının sistem üzerinden kontrol edilerek hazirun listesi oluşturulması için gerekli altyapı çalışmaları tamamlanmıştır.

1163 sayılı Kanun'da yapılan değişiklik ile üst birliğe ortak Kooperatiflere üç yıla kadar birleşik genel kurul yapabilen kooperatiflerin yapılan toplantı bilgilerini ve genel kurul yapmadığı yıllarda Ticaret İl Müdürlüklerine daha sonra getireceği belgelerin işlenebileceği şekilde uygulama geliştirilmiş ve hizmete sunulmuştur.

Öte yandan, birçok yeni istatistik modeli ve raporlama türleri sisteme eklenmiştir.

Çiftçi Kayıt sistemi (ÇKS), Esnaf Bilgi Sistemi (ESBİS), Merkezi Sicil Sistemi (MERSİS) entegrasyonları yapılan değişikliklere uyumlu hale getirilmiş, Emniyet Genel Müdürlüğü (EGM)'den sağlanan entegrasyon hizmeti ise Türkiye Noterler Birliği(TNB) üzerinden sürdürülebilir hale getirilmiştir.

KOOPBİS tarafından üretilen ve kooperatif ortakları ve yöneticilerine e-devlet hizmetleri olarak sunulan hizmetlere genel kurul çağrı listeleri ve mektup zarf etiket basımı işleri eklenmiştir.

Uluslararası İlişkiler

Kooperatiflerin uluslararası ilişkiler bakımından en üst organı Uluslararası Kooperatifler Birliğidir (ICA). Merkezi Cenevre'de bulunan ICA' nın 89 ülkeden 223 üyesi bulunmaktadır. Ülkemizin önde gelen kooperatif kuruluşları ICA ve diğer bölgesel organizasyonlarıyla yakın ilişki içerisindedir.

Ayrıca, İslam İşbirliği Teşkilatına üye ülkeler arasında işbirliğini geliştirmek amacıyla hazırlanıp İSEDAK(İslam İşbirliği Teşkilatı Ekonomik ve Ticari İşbirliği Daimi Komitesi) tarafından kabul edilen "Pamuk İşbirliği Eylem Planı" kapsamındaki faaliyetler ile Uluslararası Zeytin Konseyi (UZK) ile yürütülecek faaliyetler, sekretarya ve koordinasyon hizmetleri Bakanlığımızca yürütülmektedir.

Kooperatifçilik Geliştirme ve Uyum Eğitimi Programı (KOOP-GEP) Çalışmaları

Proje kapsamında, Bakanlığımız koordinasyon ve desteğinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Tarım ve Orman Bakanlığı işbirliğinde hazırlanan "Kooperatifçilik Geliştirme ve Uyum Eğitimi Programı (KOOP-GEP)" Milli Eğitim Bakanlığınca onaylanarak 10/1/2014 tarihinde yürürlüğe konulmuştur.

Kooperatiflerin kuruluş ve işleyişine ilişkin iş ve işlemleri gerçekleştirme yeterliklerine sahip meslek elemanları yetiştirmeyi amaçlayan bu Programdan; kooperatiflerde yönetici, denetçi veya personel olarak çalışan ya da çalışmak isteyenler, yeni kooperatif kuracak girişimciler, kooperatifçiliğe ilgi duyanlar veya kooperatiflere hizmet sunanlar (avukat veya muhasebeci gibi) ile en az ilkokul seviyesinde eğitimini tamamlamış olanlar yararlanabilmektedir.

Ülke genelinde Halk Eğitim Merkezlerince yürütülen eğitimler, kooperatif üst kuruluşlarının gösterdiği uygun mekânlarda da verilebilmektedir. Program kapsamında verilen eğitim sonunda katılımcıların bilgileri sınavla ölçülerek başarılı olanlara Milli Eğitim Bakanlığınca (MEB) sertifika verilmektedir.

1 Ocak – 31 Aralık 2018 tarihleri arasında; Adana, Artvin, Balıkesir, İstanbul, İzmir, Kırşehir, Kocaeli, Sinop ve Tokat olmak üzere 9 ilde açılan toplam 11 kursa 231 kursiyer katılmıştır.

MEB'den alınan bilgilere göre, 2018 yılı içeresinde 9 ilde açılan 11 kursa 231 kişi başvurmuş, verilen eğitimler sonucunda 170 kursiyer KOOP-GEP sertifikası almaya hak kazanmıştır. Böylece, programın uygulamaya konulduğu 10/1/2014 tarihi ile 31/12/2018 tarihi arasındaki dönemde eğitimlere katılan 25.025 kişiden başarılı olan 21.631 kooperatifçiye sertifikaları verilmiştir.

KOOP-GEP uygulamasına ilişkin olarak Ticaret İl Müdürlüklerince Bakanlığımıza gönderilen formlar ve bilgiler ile Milli Eğitim Bakanlığı ve diğer ilgili kurum ve kuruluşlardan iletilen bilgi derlenerek raporlanmaktadır.

Kooperatifçilik E-Sertifika Programı (KOOP-ES)

Bakanlığımız ile Anadolu Üniversitesi arasında 21 Mayıs 2015 tarihinde imzalanan işbirliği protokolü uyarınca, kooperatifçilik sektörüne doğrudan veya dolaylı olarak hizmet verenlerin eğitim seviyelerinin arttırılması ve toplumda kooperatifçilik bilincinin oluşturulması amacıyla "Kooperatifçilik e-Sertifika Projesi" çalışmalarına başlanılmıştır.

Bu çerçevede geliştirilen "Kooperatifçilik e-Sertifika Programı"; kooperatif ve üst kuruluşlarının yönetim, denetim ve tasfiye kurulu üyeleri, kooperatif müdürleri, çalışanları, ortakları, kooperatifçilik alanında çalışan kamu görevlileri, hukukçular, muhasebeciler gibi geniş bir hedef kitleye yönelik olarak hazırlanmıştır.

Programın resmi tanıtımının yapılarak geniş kitlelere duyurulması amacıyla Anadolu Üniversitesi, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı ile kooperatifçilikle ilgili diğer kurum ve kuruluşların geniş katılımlarıyla 14 Şubat 2018 tarihinde Bakanlığımız Konferans Salonunda tanıtım toplantısı düzenlenmiştir.

Sosyal Kooperatifçilik Tanıtım, Eğitim, Geliştirme ve Uygulama Projesi

Bakanlığımızca ülkemizde sosyal kooperatif modeline ilişkin farkındalığın artırılması ve sosyal kooperatifçiliğin desteklenmesi, geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması amaçları doğrultusunda "Sosyal Kooperatifçilik Tanıtım, Eğitim, Geliştirme ve Uygulama Projesi" geliştirilmiştir.

Proje kapsamında, sosyal kooperatifçiliğin değerlendirilmesi ve işbirliği olanaklarının tartışılması amacıyla 20-21 Mart 2018 tarihlerinde Ankara'da uluslararası paydaşların da katılımıyla "Sosyal Kooperatifler Arama Konferansı" gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, 1 Ekim tarihinde Ankara'dan hareket eden ve sosyal kooperatiflerin halka tanıtılması, yerel inisiyatiflerin harekete geçirilmesi, alanında uzman kişilerin, akademisyenlerin, kamuoyunun dikkatinin bu alana çekilmesi amacıyla yola çıkan

"Sosyal Kooperatifler Eğitim ve Tanıtım Treni" faaliyetinin gerçekleştirilmesine yönelik, 24 Mayıs 2018 tarihinde Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü ile T. C. Devlet Demir Yolları İşletmesi Taşımacılık A. Ş. arasında Özel Tren Projesi Protokolü imzalanmıştır. Protokolü takiben, ziyaret gerçekleştirilecek illerde Vali Yardımcıları başkanlığında, kamu kurumları ile ilgili diğer kuruluşların katılımıyla ön görüşmeler yapılmış ve hazırlık çalışmaları yürütülmüştür.

1 Ekim 2018 tarihinde, Bakanımız Sayın Ruhsar PEKCAN' ın katılımıyla Ankara Tren Garı'nda gerçekleştirilen açılış töreninin ardından Sosyal Kooperatif Eğitim ve Tanıtım Treni yola çıkmıştır. Faaliyet kapsamında Eskişehir, Kütahya, Balıkesir, Manisa, İzmir, Aydın, Denizli, Isparta, Afyonkarahisar ve Konya'da sosyal kooperatifler, ticaret ve sanayi odaları, dernek ve vakıflar, kadın girişimciler, belediyeler, esnaf ve sanatkârlar odaları ve ilgili kanaat önderlerine yönelik bir bilgilendirme toplantısı, üniversitelerde İlham Verenler Söyleşisi ve çocuklara yönelik kodlama atölyesi etkinlikleri gerçekleştirilmiştir. Etkinlikler kapsamında, Eskişehir ve İzmir'de Sosyal Kooperatif Hackathon'u düzenlenmiş ve kazanan ilk üç gruba ödülleri verilmiştir. Ek olarak, 7 Ekim'de İzmir Gündoğdu Meydanı'nda Sosyal Kooperatifler Şenliği düzenlenmiş ve 8 Ekim'de Ege Üniversitesi'nde 2 inci Uluslararası Sosyal Kooperatifler Paneli düzenlenmiştir.

1.3.6.11. Denetim Faaliyetleri

Teftiş Faaliyetleri

Teftiş Grubu ile Gümrük İnceleme ve Soruşturma Grubunda 640; Ticaret İnceleme ve Soruşturma Grubu bünyesinde ise 241 adet olmak üzere; 2018 yıl sonu itibariyle, Gümrük ve Ticaret Müfettişlerince inceleme/soruşturma/teftiş kapsamında yürütülen iş sayısı 881'dir.

Gümrük İnceleme ve Soruşturma Grubu kapsamındaki işler genel olarak ithalat/ihracat işlemleri yolsuzluğu, akaryakıt kaçakçılığı, dahilde işleme rejimi yolsuzluğu, kıymet yolsuzluğu, otomobil, elektronik eşya, sigara kaçakçılığı, haksız mal edinme konuludur.

Ticaret İnceleme ve Soruşturma Grubu kapsamındaki işler ise genel olarak ticaret odaları, sanayi odaları, ticaret ve sanayi odaları, ticaret borsaları, ürün ihtisas borsası unvanını taşıyan ürün borsaları ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ve bunların bağlı ve ilgili kuruluşları, ticaret sicili memurluklarının faaliyet, hesap ve işlemleri, Bakanlığa verilen görevler çerçevesinde yerli ve yabancı şirketler, yaş sebze ve meyve toptancı hâlleri ile ilgili inceleme ve denetimler, tüketicinin sağlık ve güvenliği ile ekonomik çıkarlarını korumak amacıyla piyasa gözetim ve denetimi ile kooperatiflerin her türlü işlem, hesap ve mal varlıklarının incelenmesi konuludur.

Teftiş Grubu bünyesinde 2018 yılında 25 idare teftişe alınmıştır.

2018 yılı Sonradan Kontrol Programı çerçevesinde 250, Plan Dışı Sonradan Kontrol kapsamında 52 olmak üzere toplam 302 adet şirketin dış ticaret ve gümrük işlemleri denetime alınmış; 264'ünün Sonradan Kontrol işlemleri tamamlanmıştır.

2018 yılı içerisinde 88 Esnaf Odası, 2 Esnaf ve Sanatkârlar Federasyonu, 18 Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatifi, 15 Esnaf ve Sanatkârlar Odası, 12 Esnaf ve Sanatkârlar Odaları Birliği, 23 Kooperatif, 21 Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi, 17 personel, 3 Sanayi Odası, 161 şirket (tüketici mevzuatı çerçevesinde 9 ön ödemeli konut satışı, 1 işyeri dışında kalan sözleşmeler, 5 mesafeli satış yöntemi, 76 piramit satış) 35 perakende ticaretin düzenlenmesi ve 35 diğer şirket), 11 Ticaret Borsası, 5 Ticaret Odası, 8 Toptancı Hali, 2 Tarım Satış Kooperatifi, 1 Tarım Satış Kooperatifleri Birliği, 1 Ticaret Sicili Müdürlüğü, 15 Ticaret ve Sanayi Odası, 1 Ticaret İl Müdürlüğü ve 8 diğer (7 MASAK ve 1 Tüketici

Hakem Heyeti) olmak üzere toplam 412 kurum/kuruluş ve birim denetime alınmıştır.

2018 yılında 936 İnceleme Raporu; 118 İdari Soruşturma Raporu; 25 Teftiş Raporu; 371 Sonradan Kontrol Raporu; 286 Cevaplı Rapor; 434 Soruşturma Raporu, 48 Ön İnceleme Raporu ve 5 Aklama Suçu İnceleme Raporu olmak üzere toplam 2223 rapor düzenlenmiştir.

Ticaret Müfettişlerince 2018 yılı içerisinde düzenlenen raporlarda; 2.014.435.458 TL vergi (Gümrük Vergisi, Katma Değer Vergisi, Dampinge Karşı Vergi vb.), 7.971.553.870 TL ceza (4458, 6102, 6502 ve 5957 sayılı Kanunlar kapsamında) ek olarak tahakkuk ettirilmesi teklif edilmiştir.

İç Denetim Faaliyetleri

Bakanlığımızda yürütülen iç denetim faaliyetleri ile; etkin bir iç kontrol sisteminin var olduğuna; risk yönetimi, iç kontrol sistemi ve süreçlerinin etkin bir şekilde işlediğine; üretilen bilgilerin doğru ve tam olduğuna; varlıkların korunduğuna; faaliyetlerin etkili, ekonomik, verimli ve mevzuata uygun bir şekilde gerçekleştirildiğine yönelik kamuoyuna güvence verilmesi amaçlanmaktadır.

Bakanlığımız denetim alanları listesinde yer alan yüksek ve orta riskli alanlar öncelikli olmak üzere Bakanlığımıza en fazla katma değeri sağlayacak alanlarda 2018 yıl sonu itibarıyla 37'si danışmanlık faaliyeti olmak üzere toplam 147 adet iç denetim faaliyeti gerçekleştirilmiştir.

Bu faaliyetlerin sonucunda, iyileştirme önerilerimiz ile tespit ve değerlendirmelerimizi içeren; 87'si denetim, 33'ü danışmanlık ve 22'si inceleme olmak üzere toplam 142 adet rapor düzenlenmiştir.

Tablo 66: İç Denetim İstatistikleri Tablosu

	2014	2015	2016	2017	2018	Toplam
Düzenlenen Rapor Sayısı	19	10	17	10	1	57

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

1.3.6.12. Stratejik Yönetim Faaliyetleri

Stratejik Plan Çalışmaları

Bakanlığımız 2019-2023 dönemi Stratejik Planı; 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik, Kamu İdareleri için Stratejik Planlama Kılavuzu (3. Sürüm) ve Cumhurbaşkanlığı 100 Günlük İcraat Programına uygun olarak hazırlanmıştır.

Bakanlığımız 2019-2023 Stratejik Plan hazırlanması faaliyetleri kapsamında katılımcılığın sağlanması maksadıyla iç paydaş olarak yönetici ve çalışanların algılarının ölçülmesi, fikirlerin tespit edilmesi ve önerilerinin alınması için bir iç paydaş anketi uygulanmıştır. Bakanlığımız merkez, taşra ve yurtdışı teşkilatında görevli yönetici ve çalışanlardan oluşan 20.000 personele elektronik ortamda anket yönlendirilmiş, anketi 1.410 kişi cevaplandırmıştır.

Katılımcılığın sağlanması maksadıyla dış paydaş olarak kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ve kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları ile yükseköğretim kuruluşlarında görev

yapanlara algılarının ölçülmesi, fikirlerin tespit edilmesi ve önerilerinin alınması için dış paydaş anketi uygulanmıştır. Öncelikli paydaş olarak değerlendirilen 220 kurum ve kuruluşa elektronik ortamda anket yönlendirilmiş, beşli likert ölçekli ve yarı yapılandırılmış soruları cevaplandırmaları istenmiştir. Anketi 75 kurum ve kuruluş cevaplandırmıştır.

Stratejik Plan çalışmaları çerçevesinde paydaş görüş ve önerilerinin alınması amacıyla 10 Ekim 2018 tarihinde farklı kamu kurum ve kuruluşlardan, sivil toplum kuruluşlarından, üniversitelerden, birlik, vakıf ve meslek odalarından davet edilen 175 temsilcinin katılımı ile Dış Paydaş Çalıştayı gerçekleştirilmiştir.

Bakanlığımız 2019-2023 Stratejik Planın Taslağı hazırlanarak Taslak değerlendirilmek üzere Cumhurbaşkanlığı Strateji Geliştirme ve Bütçe Başkanlığı'na gönderilmiştir.

Yeni Ekonomi Programı (YEP) Eylem Planı

Kamu Maliyesi Dönüşüm ve Değişim Ofisinin (KMDDO) çalışmaları sonucunda, Bakanlığımızda Tasarruf ve Gelir Artırıcı Programlar Birimi adıyla 3 ekip kurulmuştur. Aynı zamanda, YEP' te yer alan ve Bakanlığımızca gerçekleştirilmesi gereken "Politika, Tedbir ve Projeler" ile ilgili çalışmaların yürütülmesi ve takip edilmesini sağlamak üzere YEP Eylem Planı Birimi kurulmuştur.

KMDDO tarafından, YEP' te Bakanlığımızca gerçekleştirilmesi gereken 10 adet "Politika, Tedbir ve Proje" nin, "Proje Formu" doldurulmak suretiyle, ana faaliyetleri, temel iş kalemleri, maliyetleri, performans göstergeleri, dönüm noktaları, sorumluları gibi bütün parametrelerinin belirlenmesi ve takvimlendirme çerçevesinde, gerçekleşme oranlarının takibi ve raporlamasının yapılacağı bildirilmiştir.

Bakanlığımız sorumluluğunda bulunan 10 adet eylemden 1 tanesinin iptal edilmesi talep edilmiş kalan 9 adet eylem için Proje Formları 18 Aralık 2018 tarihinde anılan Ofise bildirilmiştir.

Cumhurbaşkanlığı 100 Günlük İcraat Programı

Yeni Hükümet Sistemine geçişle birlikte, Hükümetin öncelikli icraatlarından oluşacak 100 günlük bir icraat programı oluşturulması amacıyla 1 Ağustos - 9 Kasım 2018 tarihleri arasındaki 100 gün içerisinde tamamlanması öngörülen projeler Bakanlığımız tarafından Cumhurbaşkanlığı Makamına arz edilmiştir.

100 Günlük İcraat Programı kapsamında, Bakanlığımız ile birlikte ilgili ve bağlı kuruluşlarının sorumlu olduğu toplam 21 adet eylem ve proje bulunmaktadır.

İkinci 100 Günlük İcraat Programı 13 Aralık 2018 tarihinde Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından açıklanmıştır. Programda Bakanlığımızın sorumlu olduğu 16 eylem bulunmakta olup Bakanlığımızın sorumlu olduğu eylemlere ilişkin güncellemeler iki haftalık periyotlarla Birimlerden toplanarak Makama arz edilmektedir.

Kurumsal Yeniden Yapılanma ve İnsan Kaynakları Yönetimi Teknik Destek Projesi

AB Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA-I) 2012 Yılı Programlaması kapsamında 5 bileşenden oluşan "Türk Gümrük İdaresinin Modernizasyonu VIII" proje paketinin 5. Bileşeni olan "Kurumsal Yeniden Yapılanma ve İnsan Kaynakları Yönetimi Teknik Destek Projesi" nin 31 Ocak 2018 tarihinde kapanış toplantısı gerçekleştirilmiştir.

Proje kapsamında, Yüklenici tarafından son versiyonu 22 Ekim 2018 tarihinde teslim edilen Final Raporu ve ekleri Bakanlığımızca uygun bulunmuş olup Proje'nin teknik açıdan başarıyla tamamlandığı kararlaştırılmıştır. Oluşturulan Eylem Planı ile Proje çıktılarının Bakanlığımıza yaygınlaştırma çalışmaları devam etmektedir.

Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Koordinasyon Kurulu (YOİKK) Eylem Planları ve Dünya Bankası İş Ortamı Raporu

9 Şubat 2018 tarihinde gerçekleştirilen YOİKK Toplantısı ile 2017-2018 YOİKK Eylem Planı kamuoyuna duyurulmuştur. 10/3/2018 tarihli ve 30356 sayılı Resmî Gazetede "7099 sayılı Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" yayımlanmıştır.

Dünya Bankası İş Ortamı 2019 Raporu hazırlık çalışmaları kapsamında rapor döneminde (Haziran 2017- Mayıs 2018) yatırım ortamıyla ilgili Bakanlığımız tarafından gerçekleştirilen reform niteliğindeki mevzuat ve uygulama değişiklikleriyle ilgili kapsamlı bilgi dokümanları Birimler tarafından hazırlanmış olup 23 Mart 2018 tarihinde (Mülga) Ekonomi Bakanlığı YOİKK Sekretaryasına iletilmiştir. YOİKK 2017-2018 Eylem Planı ile ilgili olarak 4 Nisan 2018 ve 4 Mayıs 2018 tarihlerinde Bakanlığımızın sorumluluğunda yer alan eylemlere ilişkin güncellemeler YOİKK Sekretaryasına gönderilmiştir.

Sayıştay Denetim Raporu

Sayıştay Başkanlığı tarafından Bakanlığımız (mülga Ekonomi Bakanlığı ile mülga Gümrük Ticaret Bakanlığı) 2017 Yılı Denetimi çerçevesinde; 2017 yılı hesap ve işlemlerine ait bulgu ve tespitlere ilişkin tüm merkez ve taşra birimlerimizden alınan cevaplar konsolide edilerek, Bakanlığımız görüş ve cevapları Sayıştay Başkanlığına gönderilmiştir.

İdare Faaliyet Raporu

Harcama birimlerinin faaliyetlerine ilişkin birim faaliyet raporları esas alınarak Bakanlığımız 2017 Yılı İdare Faaliyet Raporu hazırlanmış, (mülga) Maliye Bakanlığı'na ve Sayıştay Başkanlığı'na gönderilmiş olup Bakanlığımızın web sitesinde yayımlanarak kamuoyu ile paylaşılmıştır.

Kamu Zararları

Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik gereği; harcama birimleri, Sayıştay Başkanlığı, Kontrol ve Denetim ile Mahkeme ilamları sonucunda tespit edilen Kamu Zararları ve Kamu Alacaklarının;

- Alacak takip dosyası oluşturulması,
- Muhasebe kayıtlarına alınması,
- İlgiliye tebliğ edilmesi,
- Hukuki takibatın başlaması için gerekli işlemlerin yapılması gerçekleştirilmektedir.

Soru Önergeleri

Cumhurbaşkanlığı Yardımcılığı, TBMM ve diğer Bakanlıklardan cevaplandırılmak üzere Bakanlığımıza 2018 yılında gelen soru önergelerine ilişkin istatistiki bilgiler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 67: 2018 Yılı Soru Önergeleri İstatistikleri Tablosu

TBMM		Bakanlıklar, Cumhurbaşkanı Yrd.	Cevaplanan (TBMM, İade, Bakanlıklar, Cumhurbaşkanı Yrd. dahil)	Süresinden Sonra Cevaplanan	İşlemi Devam eden	TOPLAM
Yazılı	Meclise İade Yazılı	Yazılı	Yazılı	133	19	241
149	25	67	89			

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

Hizmet Envanteri Analiz Bilgi Sistemi (HEABS)

Bakanlık Hizmet Analizi Bilgi Sistemi üzerinde raporlama ve veri giriş çalışmaları sürdürülmüştür.

Kara Kapıları Master Planı

Ülkemizin kalkınmasında önemli bir yer tutan dış ticaretin ve turizmin daha da gelişmesi; halen kara sınır kapılarında yapılan çalışmaların değerlendirilmesi ve neticesinde mevcut kapıların kapasitelerinin geliştirilmesi, yeni sınır kapılarının açılması, sınır kapılarında uygulanan işlemlerin uluslararası standartlar gözetilerek iyileştirilmesi ve ilgili paydaşlar arasında etkin bir koordinasyonun tesis edilmesiyle mümkün olabilecektir. Bu kapsamda, yapılacak olan master planı pilot projesinin, ülkemizin belirlenecek bir ülkeyle olan sınır kapılarının mevcut durumunu ortaya koyması, dış

ticaretimizin ve turizmin geliştirilmesi için kara sınır kapılarında atılması gereken adımlar konusunda bir rehber işlevi görmesi planlanmaktadır.

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi ile 30.04.2018 tarihinde protokol imzalanmış ve çalışmalara başlanmıştır. Projenin ilk aşaması olan hazırlık faaliyetleri kapsamında; insan kaynakları ve iş analizleri, sosyokültürel etki, hukuki altyapı, süreç analizi ile teknik ve teknolojik altyapı konularında proje ekipleri oluşturulmuştur. Proje iş planı üzerinde mutabakat sağlanmış, yerli ve yabancı literatür taraması tamamlanmıştır. Mülakat ve odak grup çalışması için taslak sorular proje ekipleri bazında ayrı ayrı hazırlanmıştır. Projeye iç ve dış paydaş mülakatlarıyla devam edilecektir. Projenin Kapıkule-Kapitan Andreevo sınır master planı olarak gerçekleştirilmesi için birimlerin görüşleri alınmaktadır.

İşletme Faaliyetlerinin Otomasyonu

2016-2019 Ulusal e-Devlet Stratejisi ve Eylem Planında yer alan "E3.3.2-İşletmelerin Faaliyetlerine İlişkin Hizmetlerin Kullanıcı Odaklı Entegrasyonunun Sağlanması" Projesi ile Türkiye'de faaliyette bulunmak isteyen yerli ve yabancı işletmelerin kuruluşundan başlayarak (kayıt ve tescil işlemleri vb.) kamu kurum ve kuruluşları ile düzenli olarak gerçekleştirdiği işlemleri (idare ve vergi gereklilikleri, KDV geri ödemeleri gibi), statü değiştirme işlemlerini ve işletmenin kapanışını kapsayacak şekilde "işletme yaşamsal olayı" nın elektronik ortama aktarılması amaçlanmıştır. Proje kapsamında yol haritası hazırlanması işi tamamlanmış olup; projenin 2019 yılında uygulamaya alınması planlanmaktadır.

Veri Sözlüğü

Bakanlık Veri Sözlüğü çalışması kapsamında Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi tarafından belirlenen veri sözlüğü şablonu baz alınarak öncelikle e-Devlet'te sunulan hizmetlere ait verilere ilişkin olarak 42 adet veri seti taslağı hazırlanıp Dijital Dönüşüm Ofisine gönderilmiştir. Çalışma kapsamında veri elemanlarının temel niteliklerinin tanımlandığı "Bilgi Teknolojisi Veri Elemanlarının Özellikleri ve Standardizasyonu" başlıklı ISO/IEC 11179 sayılı standarda uygun Bakanlığımız kurumsal veri sözlüğünü oluşturmak amacıyla hizmet alımı yapılması planlanmaktadır.

Hizmet Envanteri Yönetim Sistemi (HEYS) Bürokrasinin Azaltılması ve e-Devlet Entegrasyonu

Dijital Dönüşüm Ofisi Başkanlığınca Bakanlığımız hizmetlerinin sisteme girilmesi, silinmesi, güncellenmesi talepleri Başkanlığımızca birimlere iletilmekte ve çalışmalar konsolide edilerek Dijital Dönüşüm Ofisi'ne iletilmektedir. Mevcut durum itibarıyla Ticaret Bakanlığı'nın; "e-Devlet Kapısında Sunulan KAYSİS Hizmeti" sayısı 236, "e-Devlet Kapısında Sunulamayan KAYSİS Hizmeti" sayısı 1023 olarak şekillenmiştir. e-Devlet Kapısı'ndan sunulan hizmetlerin sayısının artırılması için çalışmalar sürdürülmektedir.

Ön Mali Kontrol İşlemleri ve Mali Danışmanlık

İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar' da belirtilen mali karar ve işlemler ile Bakanlığımız Ön Mali Kontrol İşlemleri Yönergesi gereği 2018 yılında;

Taahhüt Evrakı ve Sözleşme Tasarıları, Kadro Cetvelleri, Seyahat Kartları**,** Kadro Dağılım Cetvelleri, Yan Ödeme Cetvelleri, Sözleşmeli Personel Sayı ve Sözleşmeleri, Yurtdışı Kira Katkısı konularında ön mali kontrol işlemi yapılmış, Üst Yöneticiye ve Harcama Yetkililerine gerekli bilgilerin sağlanması ve danışmanlık yapılması amacıyla 272 adet görüş verilmiştir.

1.3.6.13. Hukuk Hizmetleri

Ulusal Yargı Ağı Projesi (UYAP)

Adalet Bakanlığı tarafından kullanılan Ulusal Yargı Ağı Projesi (UYAP) ile taraf olunan davaların takibinin sanal ortamda, etkin biçimde, kâğıt kullanmadan gerçekleştirilmesi sağlanmıştır. Şu anda taraf olduğumuz davalardan Adalet Bakanlığınca sisteme yüklenen kararlar ile davaların bulunduğu aşama sınırlı sayıda Bakanlığımız personeli kullanıcı tarafından görülebilmektedir. Tüm ilgili Bakanlık personeli tarafından söz konusu dava kayıtlarının görülebilmesi için UYAP Kurum Portal Web Servisi hizmetinin Bakanlığımıza açılması hususunda TTVPN devresi kurularak, arayüz programı hazırlık çalışmaları sonuçlandırılmıştır.

Söz konusu programa ilişkin dosyaların veri aktarımları devam etmekte olup eksikliklerin giderilmesi ve geliştirmelerin yapılması noktasında çalışmalar sürdürülmektedir.

Ayrıca, Adalet Bakanlığı UYAP sisteminde; Baroya kayıtlı avukatların vekili oldukları dosyalara ulaşmalarını sağlayan Avukat Portal kamu avukatları tarafından da kullanılabilmektedir. Yapılan başvurular sonucunda UYAP Avukat Portal hizmetinin tüm Avukatlarımız tarafından kullanılabilmesi sağlanmıştır.

Hukuk Yönetim Sistemi (HYS)

Bakanlığımız merkez, taşra ve döner sermaye birimleri tarafından takip edilen tüm davalara ilişkin kayıtların bilgisayar ortamında ve tek bir şablonda tutulması, bu kayıtların merkezden de görülebilmesi ve istatistiki verilerin alınması amacıyla temin edilen Hukuk Yönetim Sistemi (HYS) otomasyon programı, hâlihazırda merkez ve tüm taşra hukuk birimlerinde kullanılmaktadır.

Hukuk Yönetim Sistemi sayesinde dava ve icra dosyalarına ilişkin süreçlerin takibi ve bu süreçlerin yönetiminin dijital ortamda gelen-giden belge yönetimi şeklinde sistematik olarak yürütülmesi, icra takibi, kararlar, duruşma, keşif, bilirkişi, müsadere, iade, el koyma, alıkoyma gibi işlemlerin de sistem üzerinden takip edilebilmesi, mütalaa ve mevzuat taslaklarına ilişkin dosyaların sistemden takip edilebilmesi sayesinde alınacak istatistiksel bilgiler ve raporlar ile mevzuattan kaynaklı sıkıntıların fark edilip düzeltilmesine katkı sağlayacak bir alt yapının oluşturulabilmesi, sistemdeki uyarı mekanizması sayesinde personelin (Avukat /Hukuk Müşaviri) iş ve işlemlerinde, özellikle de süre konusunda yaşadığı sıkıntıların önüne geçilebilmesi, personele yapılacak vekâlet ödemeleri ve ilama bağlı borçların dosya bazlı takibi ile bu konuda yapılan hataların önüne geçilebilmesi, personelin üzerindeki iş yoğunluğunun her daim görülebilmesi ve iş yükünün tüm personele daha adil ve dengeli bir şekilde dağıtılabilmesi ve emsal kararlar ve mevzuat taslaklarının bir havuzda toplanması sağlanmıştır.

HYS üzerinden temin edilen istatistik verilerine göre 2018 yılı içerisinde; 8.596 Vergi, 252 Mütalaa, 543 Hukuk, 1.830 İdari, 215 Mevzuat Taslağı, 37.154 Ceza olmak üzere toplam 48.590 dosya kaydı yapılmıştır.

Tablo 68: 2018 Yılı Hukuk Çalışmalarına İlişkin İstatistiki Veriler Tablosu

FAALİYET ALANI	SAYI
Gelen evrak	27.169
Giden evrak	20.515
Mütalaa sayısı	326
İncelenen tüzük, yönetmelik taslağı sayısı	215
Gelen Tebligat Sayısı	8.260
İlgili İdare, Vergi Mahkemeleri ile Danıştay'a intikal ettirilen savunma, temyiz, karar düzeltme vb. dilekçelerin sayısı	3.800
Hukuk Müşavirleri ve Avukatlar tarafından duruşmaya girilen dava sayısı	157
Bakanlığımız merkez ve taşra birimlerinin ilama bağlı borçlar ile mahkeme harç ve masraflarının ödenmesi için ilgili kişi, Bölge Müdürlükleri bağlantı Gümrük Müdürlükleri ve İl Müdürlüklerine gönderilen ödenek gönderme belgesi sayısı	480
Merkez birimlerimizce yapılan ödemeler için Müşavirliğimize gönderilen ödeme emri sayısı	245
Müşavirliğimizce katılım sağlanan toplantı sayısı	214
Müşavirliğimizce (merkez) takip edilen dava sayısı	3.122

Kaynak: Bakanlık İstatistikleri

1.3.6.14. Diğer Hizmetler

Basın ve Halkla İlişkiler

Bakanlığımızın görev ve sorumluk alanına ilişkin olarak kamuoyunun bilgilendirilmesine yönelik faaliyetler planlanarak bu faaliyetlerin belirlenen usul ve esaslara göre yürütülmesi sağlanmıştır. Bu kapsamda;

Basın Bürosu

- Yaklaşık 1.000 adet açıklama, duyuru ve haber metni yayınlanmıştır.
- Bakanlığın faaliyetlerine ilişkin 15 binin üzerinde fotoğraf, video ve görsel materyal kaydı yapılarak arşivlenmiştir.
- Kaçakçılık yakalamalarına ilişkin video kaydı, montajı, görsel ve metinlerin hazırlanarak kamuoyuyla paylaşımları gerçekleştirilmiştir.
- Bakanlığın faaliyetlerinin basın yoluyla kamuoyuna duyurulması amacıyla, basın yayın kuruluşları ile toplantılar düzenlenmiş, gerekli görülen konularda bilgi notları hazırlanarak basın kuruluşlarına sunulmuştur.
- Basın yayın organlarının bakanlık birimlerinden çekim, röportaj vb. taleplerinin değerlendirilmesi, makama arzı ve gerekli işlemlerin bakanlık adına yürütülmesi sağlanmıştır.
- Bakanlık ve bağlı kurumlar hakkında medyada (yazılı, görsel, işitsel ve internet ortamında) yer alan yayınların takibi sağlanmıştır.
- Bakanlığın etkinlik ve organizasyonlarında fotoğraf, kamera çekimi, editing, grafik tasarım işlemlerini yapılmış ve çalışmalar arşivlenmiştir.
- Bakanlığımızın çalışmalarına yönelik kamuoyunu aydınlatıcı haberler hazırlanmış, broşür, yazı, fotoğraf, slayt, film, kitap vb. dokümanlar sunulmuştur.
- Bakanlığımıza ve Sayın Bakanımıza ait internet, yazılı ve TV haberi 2018 yılında yaklaşık 250

bin haber yapılmış ve takibi sağlanmıştır.

- Bakanlığımız web sitesine ilişkin Sayın Bakanımız ve Bakanlığımız ile ilgili yaklaşık 300, duyuru, kaçakçılık, yakalama haberi ve kurumsal haberler olmak üzere yaklaşık 125 haberin siteye girişi sağlanmıştır.
- Bakanlığımız içerisinde yer alan iç totem ve dış totemlerin, tasarımı ve yayınlanma işlemi yapılmıştır.

Halkla İlişkiler Bürosu

- Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi'nden (CİMER) başvurusu,
- AK Parti İletişim Merkezi'nden (AKİM) başvurusu,
- halklailişkiler@ticaret.gov.tr adresinde yer alan (HALKLA İLİŞKİLER) başvuru,
- Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi'nden (CİMER İHBAR GÜNDEM) başvuru adreslerine gelen Bakanlığımızla ilgili talep, şikâyet, istek ve önerilere cevap vermektedir. Gelen taleplerin konularına göre tasnifi yapılarak ilgili birimlere yönlendirilmektedir. İlgili birimler başvuru sahibine Bakanlığımız adına cevap vermektedir. Bakanlığımız görev ve yetki alanına girmeyen başvurular ise içeriğine göre değerlendirilip ilgili kurumlara yönlendirilmektedir. 2018 yılı içerisinde 71.496 adet başvuru (Mülga) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı' na 2.519 adet başvuru (Mülga) Ekonomi Bakanlığına (toplam 74.015 adet) gelmiştir.

Destek Hizmetleri

Bakanlığımız 2'inci ek hizmet binasının, bazı taşra teşkilatı hizmet binaları ile bazı kara sınır kapılarının mimari proje ihalelerinin hazırlanması işi, Bakanlığımız için gerekli araç, gereç ve malzemenin temini ile ilgili hizmetler, Merkez ve Taşra Teşkilatı için ihtiyaç duyulan bina ve arazilerin kiralama ve tahsis işlemleri ile Merkez Teşkilatı, yemek, akaryakıt, elektrik, doğalgaz, personel taşıma (servis) ihaleleri ile Bakanlığımız taşra teşkilatında çalışan personel tarafından kullanılmak üzere yazlık ve kışlık giyecek alım ihalesi ve Bakanlığımız yıllık kargo ihtiyacının karşılanması amacıyla kargo hizmeti alımı ihaleleri gerçekleştirilmekte ve ilgililere ödeme işlemleri yürütülmektedir.

Bakanlığımız mülkiyetinde, yönetiminde ve kullanımında bulunan taşınmazların kayıt ve icmal hizmetleri yerine getirilmiştir.

Bakanlığımız merkez teşkilatında bulunan personele, 2018 yılında 6 ayrı yerde yemek hizmeti verilmiştir. İhtiyaç sahibi personele puan sırasına göre, mülkiyeti hazineye ait olup, Bakanlığımız kullanımında olan (Mülga) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafında 27 adet ve (Mülga) Ekonomi Bakanlığı tarafında 60 adet olmak üzere toplam, 87 adet lojmanın tahsisi yapılmıştır.

3996 Sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanun hükümlerine göre, kara sınır kapılarının ve bazı gümrük idarelerinin yeniden yapılandırılmasıyla ilgili işlemlerin sekretarya görevine ilişkin tüm hizmetler yürütülmektedir.

1.3.7. Yönetim ve İç Kontrol Sistemi

İç Kontrol Çalışmaları

Bilindiği üzere, 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun Beşinci Kısmında "İç Kontrol Sistemi" düzenlenmiştir.

Bu kısımda iç kontrolün; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak, faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünü olduğu belirtilmiş; yeterli ve etkili bir kontrol sisteminin oluşturulabilmesi için de; mesleki değerlere ve dürüst yönetim anlayışına sahip olunması, mali yetki ve sorumlulukların bilgili ve yeterli yöneticilerle personele verilmesi, belirlenmiş standartlara uyulmasının sağlanması, mevzuata aykırı faaliyetlerin önlenmesi ve kapsamlı bir yönetim anlayışı ile uygun bir çalışma ortamının ve saydamlığın sağlanması bakımından ilgili idarelerin üst yöneticileri ile diğer yöneticileri tarafından görev, yetki ve sorumluluklar göz önünde bulundurulmak suretiyle gerekli önlemlerin alınması gerektiği açıklanmıştır.

Ayrıca anılan Kanunla, kamu mali yönetimi ve kontrol sisteminin yeniden yapılandırılması öngörülmüş; Stratejik Planlama, Performans Esaslı Bütçeleme, Faaliyet/Performans Raporlama, Risk Bazlı İç Denetim gibi çağdaş yönetim ve kontrol uygulamaları sistemimize dâhil edilmiştir. Bu nedenle sistemlerin sağlıklı çalışmasını sağlayacak etkin bir iç kontrol sisteminin varlığına ihtiyaç duyulmuştur.

31/12/2005 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan "İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar"da, iç kontrol standartlarının, merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenip yayımlanacağı, kamu idarelerinin malî ve malî olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlü bulunduğu, Kanun'a ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce, görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikli işlemlere ilişkin standartlar belirlenebileceği belirtilmiştir.

Bununla birlikte, 26/12/2007 tarihli ve 26738 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren "Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği" nde, kamu idarelerinin iç kontrol sistemlerinin kamu iç kontrol standartlarına uyumunu sağlamak üzere; yapılması gereken çalışmaların belirlenmesi, bu çalışmalar için eylem planı oluşturulması, gerekli prosedürler ve ilgili düzenlemelerin hazırlanması çalışmalarının yürütülmesi gerektiği belirtilmiştir.

"Kurumsal Yeniden Yapılanma ve İnsan Kaynakları Yönetimi Teknik Destek Projesi" kapsamında merkez ve taşra birimlerinde tasarlanan iş süreçleri, birimlerin organizasyon yapısına ilişkin çalışmaları ile Bakanlığımız Stratejik Planı çalışmaları kapsamında belirlenen amaç ve hedeflere ulaşılmasını sağlayan ve bu çerçevede Bakanlığımızın Kurumsal Risk Yönetimi kapasitesinin artırılmasını amaçlayan "mülga Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı" yeniden düzenlenmiştir.

Bu çerçevede hazırlanan 2018 yılı mülga Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı 28/12/2017 tarihinde Müsteşarlık Makamı tarafından onaylanmıştır.

31/12/2017-31/12/2018 tarihleri arasında olmak üzere hazırlanan eylem planı kapsamında eylemler belirlenmiş olup, belirlenerek gerçekleştirilen eylemlere aşağıda yer verilmiştir.

Bu kapsamda gerçekleştirilen eylemler;

- Merkez Birimleri tarafından İç Kontrol İzleme ve Değerlendirme Kurulu ile Eylem Planı Çalışma Grubu oluşturulmuştur.
- İç Kontrol Kararlılık Beyanının birim yöneticileri tarafından imzalanarak, birim personeline duyurulması sağlanmıştır.
- İç kontrol standartlarının uygulanması ve geliştirilmesine ilişkin olarak hazırlanan İç Kontrol

Broşürü taşra birimlerine gönderilmiş ve İç Kontrol Sistemi Değerlendirme Anketinin taşra teşkilatı personeli tarafından doldurulması sağlanmıştır.

- Etik ile ilgili görsel afişler, Bakanlık personeline e-posta aracılığıyla iletilmiştir.
- Bakanlığımız Hizmet Envanteri güncel hale getirilmiştir.
- İç Paydaş Memnuniyet Anketi Bakanlığımız personeli tarafından doldurulmuştur.
- Bakanlığımız web sayfasında Personel Rehberi yayımlanmıştır.
- Bütçe Uygulama ve Mali Analiz Sonuçları Raporu hazırlanmıştır.
- Stratejik Plan ve Performans Bütçe Entegrasyonlu Üst Belge Yönetim Takip Sistemi Yazılımı edinilmiştir.
- 2016-2017 dönemi "Stratejik Plan Performans Göstergeleri İzleme ve Değerlendirme Raporu" yayımlanmıştır.
- Personelimizden bazılarına pilot çalışma kapsamında teorik ve uygulamalı olarak, Kurumsal Risk Yönetimi Eğitimi verilmiştir.
- Stratejik Planlama Bütçe ve Performans Programı ile Muhasebe Kesin Hesap ve Raporlama İşlemleri Yönergesi yayımlanmıştır.
- ISO 27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi Belgesinin geçerliliği 24/11/2017 tarihinde yenilenmiştir.
- Her birimde, birimin genel şartlar karşısındaki durumu ve önerileri içeren Mevcut Durum Raporu Bakanlık merkez teşkilatı birimleri tarafından hazırlanmıştır.

2. AMAÇ VE HEDEFLER

2.1. İDARENİN AMAÇ VE HEDEFLERİ

Bakanlığımız;

- Gümrük ve ticaret politikalarını geliştirmek ve uygulamak ve Ülkemiz ekonomisinin sürdürülebilir büyümesine ve toplumsal refaha katkı sağlamak amacıyla, dış ticaret ve yatırım politikalarını yenilikçi ve katılımcı bir yaklaşımla geliştirmek, uygulamak ve koordine etmek misyonlarıyla hizmet vermektedir.

- Ekonomi ve uluslararası ticarette rekabet gücünün artırılmasına yönelik politikalar aracılığıyla ülkemizin dünyada lider ülkeler arasında yer almasına öncülük etmek ve hızlı ve kolay ticaretin güven kapısı olmak hedeflerimizdir.

2.2. TEMEL POLİTİKA VE ÖNCELİKLER

Bakanlığımız temel politika ve öncelikleri oluşturulurken;

- 66’ ncı ve 67’ nci Hükümet Programı,
- 2023 Hedefleri,
- 2014-2018 Onuncu Kalkınma Planı,
- 2014-2018 Onuncu Kalkınma Planı Öncelikli Dönüşüm Programları (ÖDÖP),
- 2018-2020 Orta Vadeli Program,
- 2018-2020 Orta Vadeli Mali Plan,
- 2018 Yılı Programı,
- Bakanlığımız Stratejik Planı (2018-2022),
- 2023 Türkiye İhracat Stratejisi,
- Avrupa Birliği Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programı,
- Gümrük İşbirliğine Yönelik Stratejiye İlişkin 02/10/2003 Tarihli Avrupa Birliği Konsey Kararı,
- Dünya Gümrük Örgütü standartları çerçevesinde yer alan ilke ve prensipler,
- Diğer uluslararası yükümlülüklerimiz esas alınmıştır.

3. FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER

3.1. MALİ BİLGİLER

5018 sayı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 7' nci maddesinde " Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında denetimin sağlanması amacıyla kamuoyu zamanında bilgilendirilir." düzenlemesine yer verilmiştir.

Söz konusu düzenleme doğrultusunda Ticaret Bakanlığı olarak mali yönetimde amacımız, mali disiplin, hesap verilebilirlik ve mali saydamlık hedeflenerek, kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasını sağlamaktır. Bu kapsamda Bakanlığımızca hazırlanan İdare Faaliyet Raporu'nda yer alması gereken mali bilgiler ile performans bilgilerine detaylı olarak yer veren mali tablolar hazırlanmıştır.

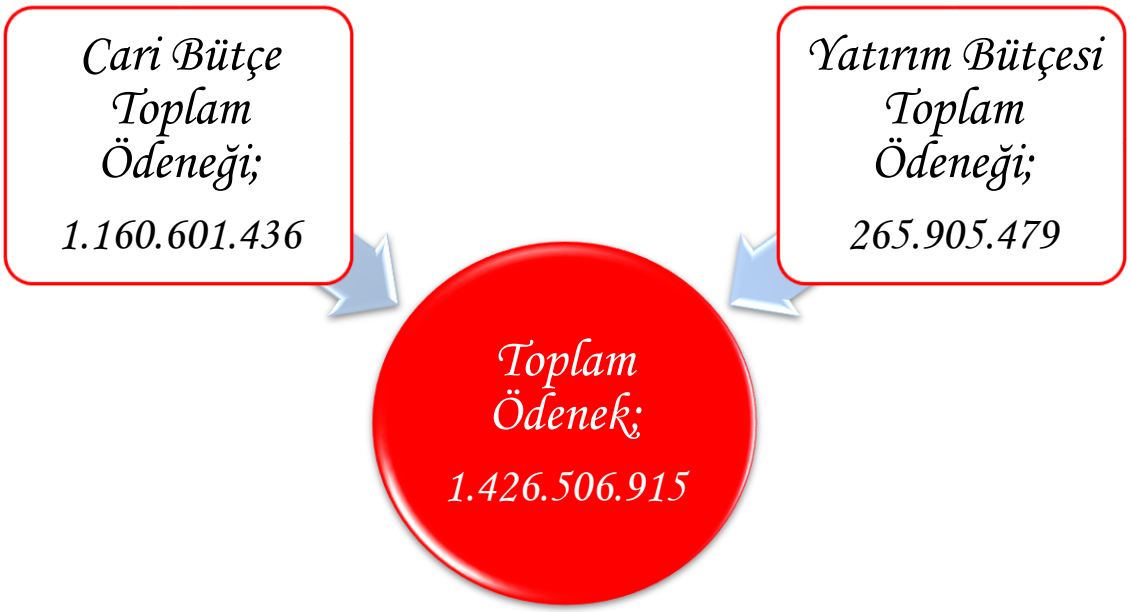
Bütçe Uygulama Sonuçları ve Temel Mali Tablolara İlişkin Açıklamalar

(Mülga) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı:

Bakanlığımıza 2018 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'yla 1.238.558.000 TL ödenek tahsis edilmiş olup, yıl içinde 245.164.067 TL (TRT Payı, EPDK, Yedek Ödenek, Kurum İçi Aktarma) ödenek eklenmiş, 57.215.152 TL (Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı, İl Özel İdareleri ve Kurum İçi Aktarma) ödenek düşülmüş ve yılsonu itibariyle toplam bütçe büyüklüğü 1.426.506.915 TL olmuştur.

2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'yla Bakanlığımıza tahsis edilen ödeneğin yanı sıra, Bakanlığımız ile Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanunu'nun 5' inci maddesinin (b) fıkrası uyarınca Gümrük İdarelerince tahsil edilen ticari amaçlı ithalata ait bandrol ücretinden Bakanlığımıza 43.229.098 TL aktarılmış, aktarılan toplam tutarın 15.754.701 TL'si ödenek kaydedilmiştir. Ayrıca Bakanlığımız ile Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu arasında yapılan petrol piyasası ve sıvılaştırılmış petrol gazları piyasasında yapılacak denetimlere ilişkin iş birliği protokolü kapsamında Bakanlığımıza 2.000.000 TL ödenek aktarılmıştır.

Şekil 19: 2018 Yılı Toplam Ödenek

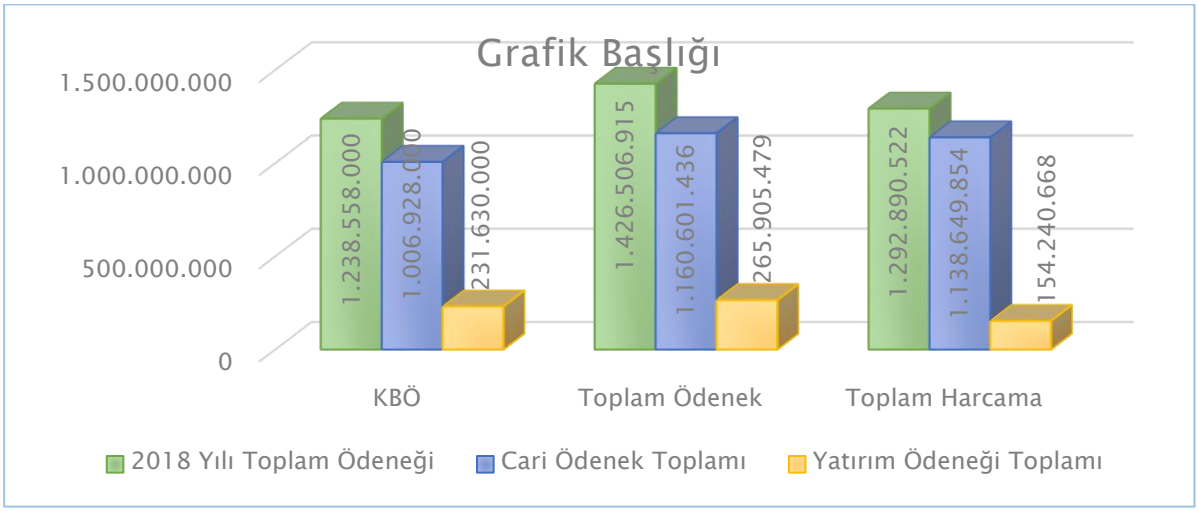
Kaynak: Strateji ve Bütçe Başkanlığı e-Bütçe Sistemi

Yukarıdaki grafikte gösterildiği üzere toplam 1.426.506.915 TL bütçe ödeneğinin 1.160.601.436 TL'sini (%81) cari bütçe oluştururken, 265.905.479 TL'lik (%19) kısmını ise yatırım bütçesi oluşturmuştur.

Yıl sonu itibarıyla 1.426.506.915 TL toplam ödeneğin yaklaşık %91'i olan 1.292.890.522 TL harcanmıştır. Söz konusu harcamaların 1.138.649.854 TL'sini cari nitelikli harcamalar oluştururken 154.240.668 TL'sini ise sermaye harcamaları oluşturmuştur. Gerçekleşen toplam harcamalara ilişkin bilgilere şekil 20'de gösterilmiştir.

Ayrıca Bakanlığımızca gerçekleştirilen harcamaların 3.099.022 TL'si Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu tarafından Bakanlığımıza aktarılan bandrol payından gerçekleştirilirken, 2.000.000 TL'si Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından aktarılan paydan gerçekleştirilmiştir.

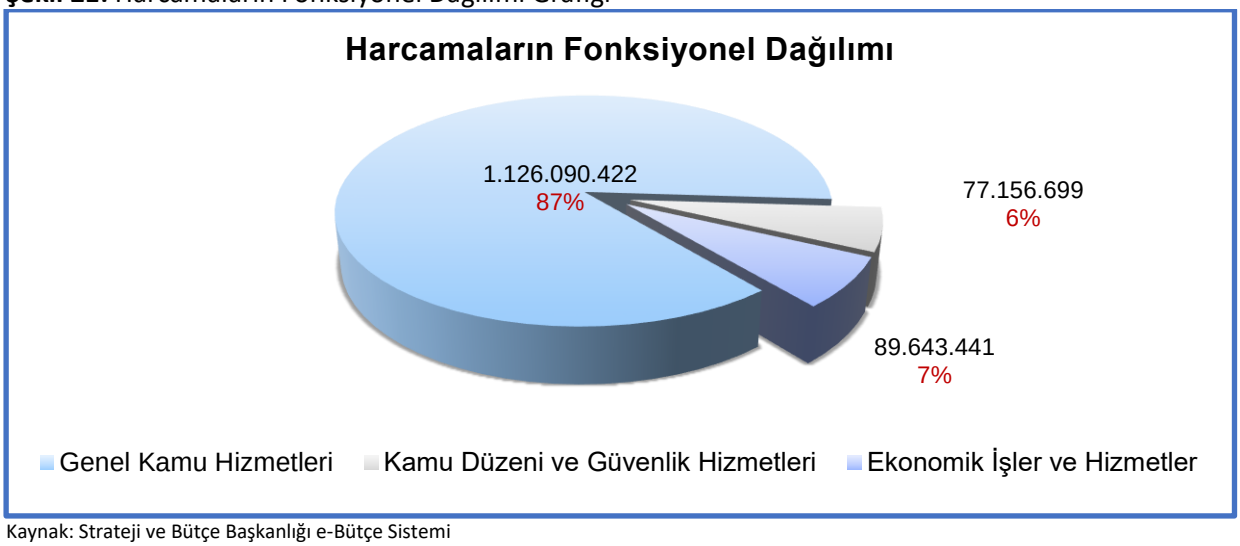
Şekil 20: Bütçe Ödenekler Durum Bilgisi Grafiği

Kaynak: Strateji ve Bütçe Başkanlığı e-Bütçe Sistemi

Bakanlığımız 2018 yılı bütçe giderleri fonksiyonel sınıflandırma bakımından değerlendirildiğinde toplam harcamanın %87'si olan 1.126.090.422 TL Genel Kamu Hizmetlerine, %6'sı olan 77.156.699 TL Kamu Düzeni ve Güvenlik Hizmetlerine ve %7'si olan 89.643.401 TL Ekonomik İşler ve Hizmetlere harcanmıştır.

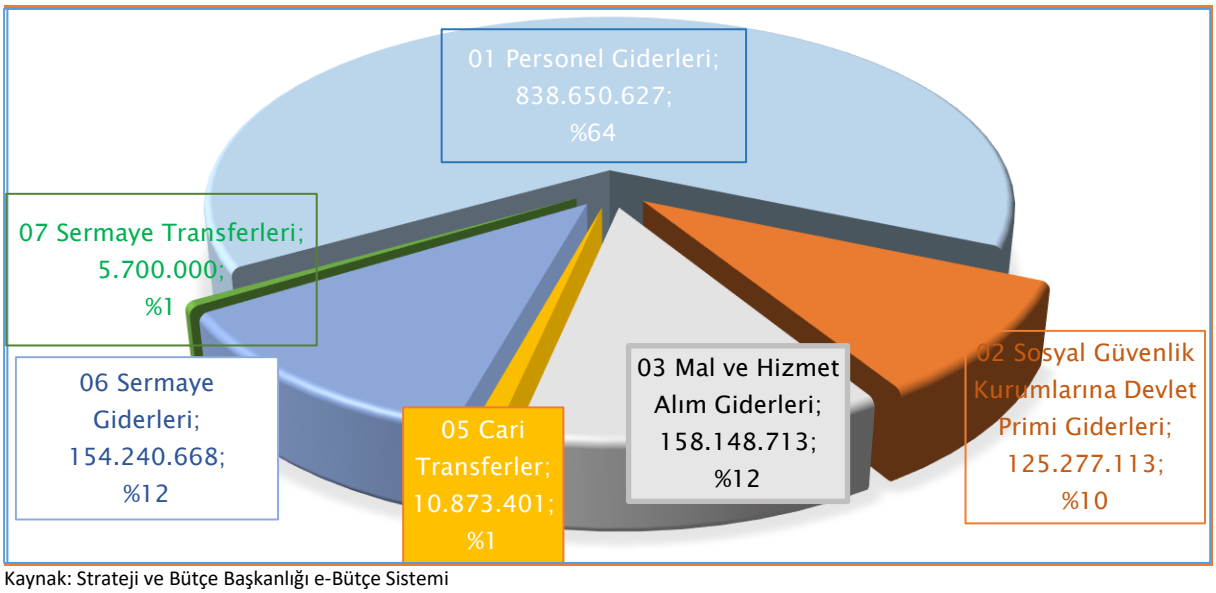
Şekil 21: Harcamaların Fonksiyonel Dağılımı Grafiği

Kaynak: Strateji ve Bütçe Başkanlığı e-Bütçe Sistemi

Yapılan harcamaların ekonomik sınıflandırmaya göre dağılımına bakıldığında ise; 2018 yılında gerçekleşen toplam 1.292.890.522 TL bütçe giderlerinin, %64'ü Personel Giderlerine , %10'u SGK Devlet Primi Giderlerine, %12'si Mal ve Hizmet Alımlarına, % 1'i Cari Transferlere, %12'i Sermaye Giderlerine ve %1'i ise Serma Transferlerine harcanmıştır.

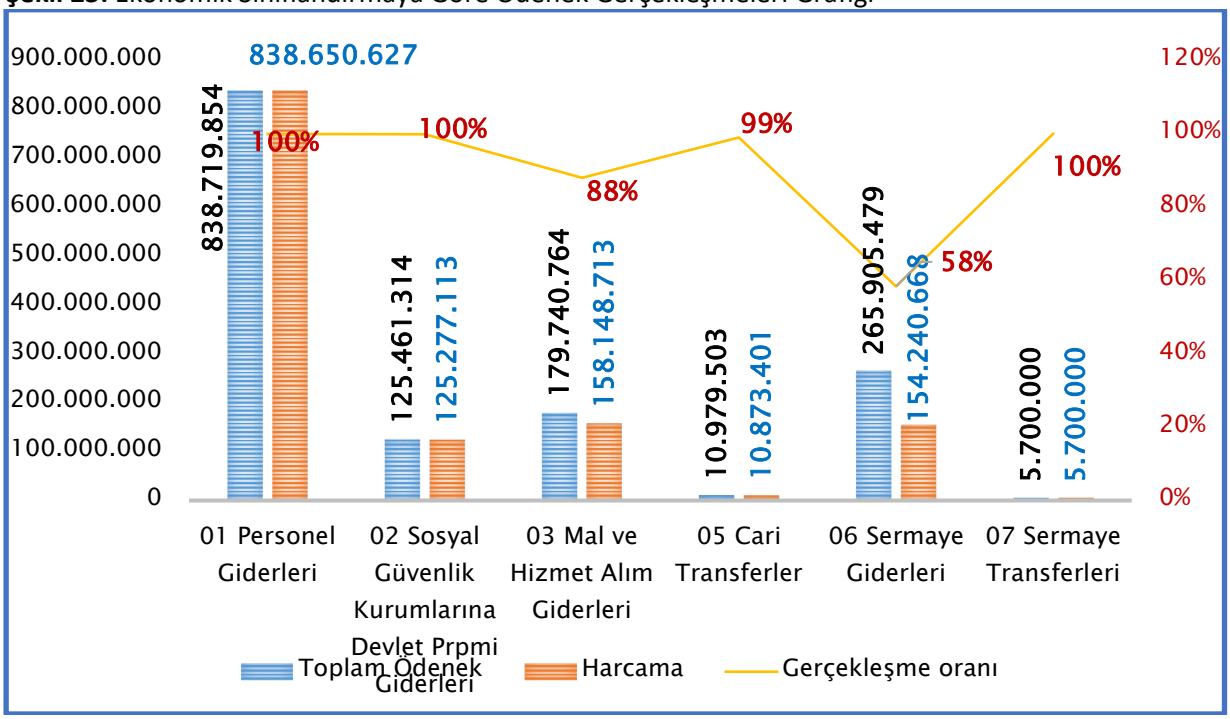
Şekil 22: Harcamaların Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Dağılımı Grafiği

Kaynak: Strateji ve Bütçe Başkanlığı e-Bütçe Sistemi

2018 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'yla Bakanlığımız ödeneğinin ekonomik sınıflandırmaya göre gerçekleşmelerin gösterildiği aşağıda yer alan şekil incelendiğinde ise;

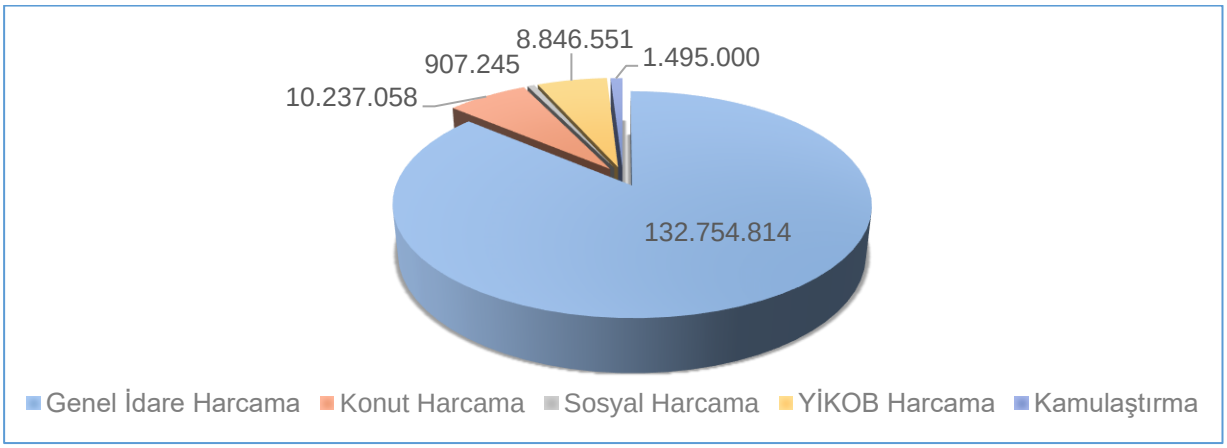
Şekil 23: Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Ödenek Gerçekleşmeleri Grafiği

Kaynak: Strateji ve Bütçe Başkanlığı e-Bütçe Sistemi

- "01-Personel Giderleri" için 731.671.000 TL ödenek tahsis edilmiş olup, yıl içinde 118.013.995 TL ödenek eklenmiş, 10.965.141 TL ödenek düşülmüş, toplamda 838.719.854 TL olan bütçe ödeneğinin yılsonu itibarıyla harcama tutarı 838.650.627 TL,
- "02-Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri" için 115.465.000 TL ödenek tahsis edilmiş olup yıl içinde 10.615.755 TL ödenek eklenmiş, 619.440 TL düşülmüş, toplamda 125.461.314 TL olan bütçe ödeneğinin yılsonu itibarıyla harcama tutarı 125.277.113 TL,
- "03-Mal ve Hizmet Alım Giderleri" için 151.418.000 TL ödenek tahsis edilmiş olup, yıl içinde 54.842.517 TL ödenek eklenmiş, 26.519.753 TL ödenek düşülmüş ve toplamda 179.740.764 TL olan bütçe ödeneğinin yılsonu itibarıyla harcama tutarı 158.148.713 TL,
- "05-Cari Transferler" için 8.374.000 TL ödenek tahsis edilmiş olup, yıl içinde 2.605.503 TL ödenek eklenerek, toplamda 10.979.503 TL olan bütçe ödeneğinin yılsonu itibarıyla harcama tutarı 10.873.401 TL olmuştur. Yıl içerisinde yapılan eklemelerin 2.043.000 TL'si Bakanlıklara Bağlı, İlgili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında 4 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Bakanlığımızın ilgili kurumu olarak kurulan Helal Akreditasyon Kurumu'na aktarılmak üzere eklenmiş ve ihtiyaç duyulan 2.000.000 TL' si ilgili kuruma aktarılmış olup kalan tutar ise yıl sonu itibarıyla kullanılmamıştır.
- "06-Sermaye Giderleri" için 231.630.000 TL ödenek tahsis edilmiş olup, yıl içinde 53.386.297 TL ödenek eklenmiş, 19.110.817 TL ödenek düşülmüş, toplamda 265.905.479 TL olan bütçe ödeneğinin yılsonu itibarıyla harcama tutarı 154.240.668 TL olarak gerçekleşmiştir.
- Söz konusu Kararnameye istinaden Helal Akreditasyon Kurumuna aktarılmak üzere "07-Sermaye Giderleri" için yıl içerisinde 5.700.000 TL ödenek eklenmiş ve tamamı adı geçen kuruma gönderilmiştir.

Şekil 24: Sektörler İtibarıyla Proje Harcamaların Dağılımı Grafiği

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı Kamu Harcama ve Muhasebe Bilişim Sistemi

06-Sermaye Giderleri" için:

- Genel idare sektörüne 223.626.342 TL,
- Konut sektörüne 16.282.000 TL,
- Sosyal sektörüne 2.100.000 TL,
- YİKOB 19.897.137 TL,
- Kamulaştırma giderlerine 4.000.000 TL olmak üzere toplam 265.905.479 TL ödenek tahsis edilmiş olup, yılsonu itibariyle 154.240.668 TL'si harcanmıştır.

Tablo 69: 2018 Yılı Bütçesinin Bakanlığımız Harcama Birimlerinin Ödenek/Durum Bilgisine İlişkin Tablo

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI	Kesintili Başlangıç Ödeneği	Toplam Ödenek	Harcama	Harcama Oranı (%)
Özel Kalem Müdürlüğü	16.552.000	15.644.132	15.307.742	97,85
İç Denetim Birimi Başkanlığı	1.546.000	1.620.111	1.599.546	98,73
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı	38.784.000	39.430.062	39.227.408	99,49
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği	396.000	607.771	595.582	97,99
Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	48.889.000	60.094.729	52.920.840	88,06
Personel Dairesi Başkanlığı	6.990.000	7.368.243	7.349.679	99,75
Eğitim Dairesi Başkanlığı	6.273.000	6.771.017	5.436.314	80,29
Bilgi işlem Dairesi Başkanlığı	83.856.000	87.118.097	54.488.569	62,55
Strateji Geliştirme Başkanlığı	133.259.000	193.835.592	190.874.822	98,47
Hukuk Müşavirliği	3.855.000	35.596.000	33.478.659	94,05
Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlükleri	569.753.000	646.759.819	590.754.931	91,34

Ticaret İl Müdürlükleri	77.549.000	88.235.611	87.515.056	99,18
Yurtdışı Teşkilatı	2.160.000	2.430.677	2.287.551	94,11
Gümrükler Genel Müdürlüğü	22.179.000	22.737.189	21.634.547	95,15
Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü	81.733.000	85.280.804	75.704.521	88,77
İç Ticaret Genel Müdürlüğü	9.077.000	9.902.937	9.897.505	99,95
Risk Yönetimi ve Kontrol Genel Müdürlüğü	11.168.000	12.063.345	11.007.478	91,25
Tüketicinin Korunması ve Piyasa Gözetimi Genel Müdürlüğü	96.358.000	79.754.694	63.382.186	79,47
Esnaf ve Sanatkârlar Genel Müdürlüğü	6.473.000	6.947.068	6.460.346	92,99
Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü	9.917.000	10.933.844	9.903.364	90,58
AB ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü	6.629.000	8.092.108	7.822.162	96,66
Tasfiye Hizmetleri Genel Müdürlüğü	5.162.000	5.283.064	5.241.714	99,22
GENEL TOPLAM	1.238.558.000	1.426.506.915	1.292.890.522	90,63

Kaynak: Strateji ve Bütçe Başkanlığı e-Bütçe Sistemi

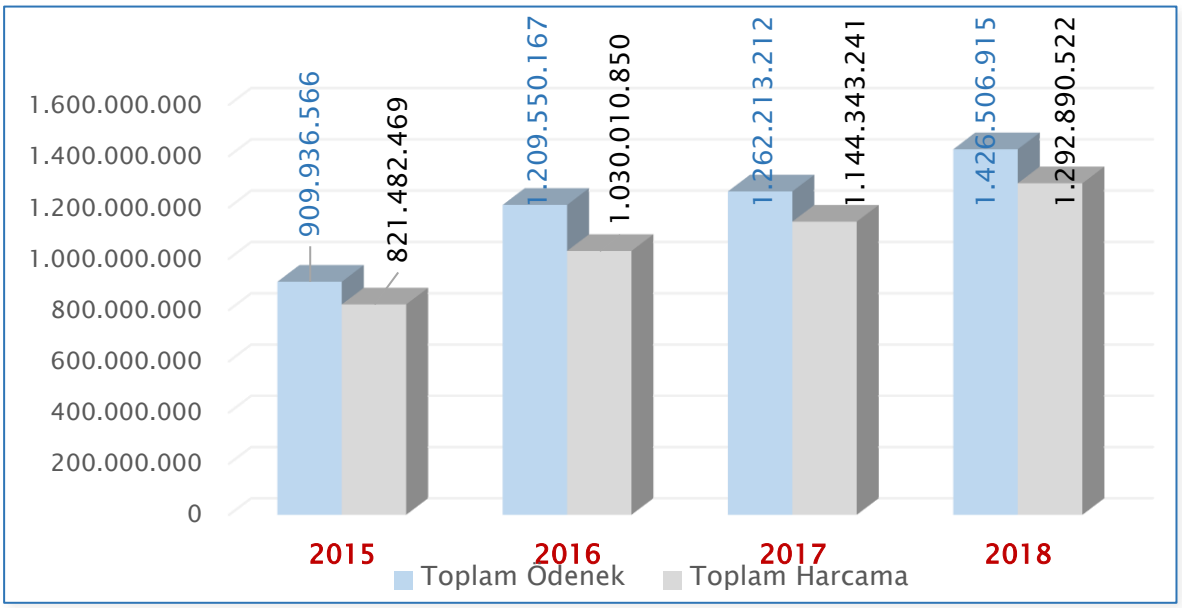
Mevcut tabloda, Bakanlığımıza tahsis edilen toplam 1.426.506.915 TL ödeneğin %45'ini oluşturan 646.759.819 TL ödeneğin Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüklerine tahsis edildiği görülmektedir. Tahsis edilen bu ödeneğin ise yaklaşık %91'i yani 590.754.931 TL'si harcamaya dönüştürülmüş ve Bakanlığımız harcama birimlerince toplam 1.292.890.522 TL harcama yapılmıştır.

Ayrıca yapılan harcamalar incelendiğinde, toplam harcamanın yaklaşık %46'sini Gümrük Ticaret ve Bölge Müdürlüklerinin oluşturduğu görülmektedir. Harcamalardaki en yüksek payın gümrüklerde işlem yapan mükelleflerle direkt temasta olan Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüklerine ait olması ise, yararlanıcı odaklı hizmet ve hizmette kalitenin artırılması hedeflerimize paraleldir.

Bakanlığımız tarafından yürütülen hizmetler için 2018 yılında yapılan toplam harcamaların merkez ve taşra teşkilatı arasında dağılımı incelendiğinde ise; yapılan toplam harcamaların %48'i merkez teşkilatı tarafından gerçekleştirilirken, %52'si ise taşra teşkilatı tarafından gerçekleştirilmiştir. Ayrıca Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü tarafından yapılan harcamalar Kamu Düzeni ve Güvenlik Hizmetlerini oluştururken, İç Ticaret Genel Müdürlüğü, Tüketicinin Korunması ve Piyasa Gözetimi Genel Müdürlüğü, Esnaf ve Sanatkârlar Genel Müdürlüğü ve Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü tarafından yapılan harcamalar ise Ekonomik İşler ve Hizmetleri oluşturmuştur. Diğer harcama birimlerimizce gerçekleştirilen harcamalar ise Genel Kamu Hizmetlerine yönelik olmuştur.

Bakanlığımız bütçesinin yıllar itibarıyla karşılaştırmalı analizine imkân sağlayacak ödenek ve harcamalara ilişkin bilgiler ise aşağıdaki şekilde yer almakta olup, 2015-2018 dönemine ait ödenek ve harcama bilgileri gösterilmektedir.

Şekil 25: Yıllar itibariyle Ödenek ve Harcamalara İlişkin Grafik

Kaynak: Strateji ve Bütçe Başkanlığı e-Bütçe Sistemi

Tablo 70: Bilanço ve Faaliyet Sonuçları Tablosu (mülga Gümrük Bakanlığı)

TABLO 1.12 BİLANÇO

Kurum Kodu : 31.0 Adı : TİCARET BAKANLIĞI Yıl : 2018

AKTİF HESAPLAR	N Yılı 2018
1 DÖNEN VARLIKLAR	**4.402.804.386,19**
10 HAZIR DEĞERLER	**4.334.489.496,53**
100 KASA HESABI	11.500.159,44
102 BANKA HESABI	6.021.741,61
103 VERİLEN ÇEKLER VE GÖNDERME EMİRLERİ HESABI (-)	-214.691,50
105 DÖVİZ HESABI	63.114,90
106 DÖVİZ GÖNDERME EMİRLERİ HESABI (-)	-151.640,70
108 DİĞER HAZIR DEĞERLER HESABI	44.449.085,54
109 BANKA KREDİ KARTLARINDAN ALACAKLAR HESABI	4.272.821.727,24
12 FAALİYET ALACAKLARI	**210.023,53**
120 GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI	41.887,15
126 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	168.136,38
14 DİĞER ALACAKLAR	**14.679.259,50**
140 KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI	14.679.259,50
15 STOKLAR	**19.677.819,28**
150 İLK MADDE VE MALZEME HESABI	19.677.819,28
16 ÖN ÖDEMELER	**33.550.255,58**
162 BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI	33.550.255,58
19 DİĞER DÖNEN VARLIKLAR	**197.531,77**
197 SAYIM NOKSANLARI HESABI	197.531,77

PASİF HESAPLAR	N Yılı 2018
3 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	**3.177.342.908,68**
32 FAALİYET BORÇLARI	**14.991.849,75**
320 BÜTÇE EMANETLERİ HESABI	923.010,38
325 NAKİT TALEP VE TAHSİSLERİ HESABI	14.068.839,37
33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR	**2.890.655.588,07**
330 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	1.440.612.571,27
333 EMANETLER HESABI	1.398.383.744,53
337 MUTEMETLİK CARİ HESABI	51.659.272,27
36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	**141.722.287,66**
361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI	436.601,51
362 FONLAR VEYA DİĞER KAMU İD ADINA YAPILAN TAHSİLAT HESABI	141.226.668,73
363 KAMU İDARELERİ PAYLARI HESABI	59.017,42
37 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	**55.983,08**
372 KIDEM TAZMINATI KARŞILIĞI HESABI	55.983,08
38 GELECEK AYLARA AİT GELİRLER VE GİDER TAHAKKUKLARI	**129.905.016,85**
380 GELECEK AYLARA AİT GELİRLER HESABI	129.905.016,85
39 DİĞER KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	**12.183,27**
397 SAYIM FAZLALARI HESABI	12.183,27
4 UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	**1.110.085.953,03**
43 DİĞER BORÇLAR	**452,73**
430 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	452,73
47 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	**10.557.128,22**
472 KIDEM TAZMINATI KARŞILIĞI HESABI	10.557.128,22
48 GELECEK YILLARA AİT GELİRLER VE GİDER TAHAKKUKLARI	**1.099.528.372,08**
480 GELECEK YILLARA AİT GELİRLER HESABI	1.099.528.372,08

TABLO 1.12 BİLANÇO

Kurum Kodu : 31.0 Adı : TİCARET BAKANLIĞI Yıl : 2018

AKTİF HESAPLAR	N Yılı 2018
2 DURAN VARLIKLAR	**1.755.743.941,62**
22 FAALİYET ALACAKLARI	**151.598,20**
220 GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI	23.550,87
226 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	128.047,33
24 MALİ DURAN VARLIKLAR	**30.000.000,00**
242 DÖNER SERMAYELİ KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER H	30.000.000,00
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR	**1.725.677.852,63**
250 ARAZİ VE ARSALAR HESABI	41.908.252,56
251 YERALTI VE YERÜSTÜ DÜZENLERİ HESABI	15.199.078,50
252 BİNALAR HESABI	220.553.900,67
253 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI	68.790.460,70
254 TAŞITLAR HESABI	80.091.633,04
255 DEMİRBAŞLAR HESABI	420.621.529,89
256 HİZMET İMTİYAZ VARLIKLARI HESABI	1.647.223.327,60
257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-926.735.002,20
258 YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABI	158.024.671,87
26 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	**0,00**
260 HAKLAR HESABI	18.643.992,33
264 ÖZEL MALİYETLER HESABI	103.012,36
268 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-18.747.004,69
29 DİĞER DURAN VARLIKLAR	**-85.509,21**
294 ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR VE MADDİ DURAN VARLIKLAR	21.765.589,42
299 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-21.851.098,63

PASİF HESAPLAR	N Yılı 2018
5 ÖZ KAYNAKLAR	**1.871.119.466,10**
50 NET DEĞER	**2.578.507.510,57**
500 NET DEĞER HESABI	2.578.507.510,57
51 DEĞER HAREKETLERİ	**-447.217.068.511,65**
519 DEĞER HAREKETLERİ SONUÇ HESABI	-447.217.068.511,65
57 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI	**305.602.012.763,37**
570 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI	305.602.012.763,37
58 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI	**-2.065.286.109,23**
580 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (	-2.065.286.109,23
59 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI	**142.972.953.813,04**
590 DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUCU HESABI	142.972.953.813,04

AKTİF TOPLAMI	**6.158.548.327,81**
PASİF TOPLAMI	**6.158.548.327,81**

Bilanço Dipnotları :

910 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI	**21.349.894.913,61**
911 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESABI	**21.349.894.913,61**
912 KİŞİLERE AİT MENKUL KIYMETLER HESABI	**3.347,00**
913 KİŞİLERE AİT MENKUL KIYMET EMANETLERİ HESABI	**3.347,00**
920 GİDER TAAHHÜTLERİ HESABI	**23.024.900,59**
921 GİDER TAAHHÜTLERİ KARŞILIĞI HESABI	**23.024.900,59**
922 KAMU-ÖZEL İŞ BİRLİĞİ MODELİ TAAHHÜTLERİ HESABI	**181.280.057,29**
923 KAMU-ÖZEL İŞBİRLİĞİ MODELİ TAAHHÜTLERİ KARŞILIĞI HESABI	**181.280.057,29**
948 BAŞKA BİRİMLER ADINA İZLENEN ALACAKLAR HESABI	**53.611.321,39**
949 BAŞKA BİRİMLER ADINA İZLENEN ALACAK EMANETLERİ HESABI	**53.611.321,39**
998 DİĞER NAZIM HESAPLAR HESABI	**5.322,00**
999 DİĞER NAZIM HESAPLAR KARŞILIĞI HESABI	**5.322,00**

TABLO 1.2 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 31.0 Adı : TİCARET BAKANLIĞI Yılı : 2018

Ekonomik Kodlar			GİDERİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)
630			**GİDERLER HESABI**	1.698.024.466,33
630	01		**Personel Giderleri**	838.668.730,53
630	01	01	Memurlar	774.610.366,86
630	01	02	Sözleşmeli Personel	11.513.935,56
630	01	03	İşçiler	11.634.224,17
630	01	04	Geçici Personel	349.698,58
630	01	05	Diğer Personel	40.560.505,36
630	02		**Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri**	125.277.112,91
630	02	01	Memurlar	120.777.034,84
630	02	02	Sözleşmeli Personel	2.300.400,66
630	02	03	İşçiler	2.106.224,64
630	02	04	Geçici Personel	71.217,21
630	02	99	Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri Gecikme Cezası ve Zamları	22.235,56
630	03		**Mal ve Hizmet Alım Giderleri**	150.301.052,52
630	03	01	Üretime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları	802,40
630	03	02	Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları	20.902.396,07
630	03	03	Yolluklar	22.702.857,36
630	03	04	Görev Giderleri	37.059.914,83
630	03	05	Hizmet Alımları	58.415.671,35
630	03	06	Temsil ve Tanıtma Giderleri	1.232.369,12
630	03	07	Menkul Mal, Gayrimaddi Hak Alım, Bakım ve Onarım	8.603.924,52
630	03	08	Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri	1.351.096,01
630	03	09	Tedavi ve Cenaze Giderleri	32.020,86
630	05		**Cari Transferler**	8.961.277,00
630	05	02	Hazine Yardımları	2.000.000,00
630	05	03	Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler	5.456.000,00
630	05	04	Hane Halkına Yapılan Transferler	378,00
630	05	06	Yurtdışına Yapılan Transferler	1.504.899,00
630	07		**Sermaye Transferleri**	33.960.588,71
630	07	01	Yurtiçi Sermaye Transferleri	30.984.664,75
630	07	02	Yurtdışı Sermaye Transferleri	2.975.923,96
630	11		**Değer ve Miktar Değişimleri Giderleri**	1.700.630,30

Ekonomik Kodlar			GELİRİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)
600			**GELİRLER HESABI**	145.262.638.969,54
600	01		**Vergi Gelirleri**	**142.982.123.148,52**
600	01	01	Gelir ve Kazanç Üzerinden Alınan Vergiler	161.973.420,30
600	01	03	Dahilde Alınan Mal ve Hizmet Vergileri	4.061.001.044,55
600	01	04	Uluslararası Ticaret ve Muamelelerden Alınan Vergi	138.331.770.938,44
600	01	05	Damga Vergisi	361.912.111,89
600	01	06	Harçlar	65.449.901,59
600	01	09	Başka Yerde Sınıflandırılmayan Vergiler	15.731,75
600	03		**Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri**	**142.045.588,85**
600	03	01	Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	138.793.529,52
600	03	04	Kurumlar Hasılatı	10.312,98
600	03	05	Kurumlar Karları	732,73
600	03	06	Kira Gelirleri	3.241.001,57
600	03	09	Diğer Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	12,05
600	04		**Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler**	**5.214.060,25**
600	04	01	Yurt Dışından Alınan Bağış ve Yardımlar	0,00
600	04	03	Diğer İdarelerden Alınan Bağış ve Yardımlar	107.523,67
600	04	04	Kurumlardan ve Kişilerden Alınan Yardım ve Bağışla	1.995.159,06
600	04	05	Proje Yardımları	6.304,00
600	04	06	Özel Gelirler	3.105.073,52
600	05		**Diğer Gelirler**	**2.133.072.147,04**
600	05	01	Faiz Gelirleri	23.595.342,81
600	05	02	Kişi ve Kurumlardan Alınan Paylar	896.243.735,98
600	05	03	Para Cezaları	308.710.468,00
600	05	09	Diğer Çeşitli Gelirler	904.522.600,25
600	11		**Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri**	**18,44**
600	11	99	Diğer Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	18,44
600	25		**Kamu İd Bedelsiz Olarak Alınan Mali Olmayan VEIEd Gel**	**184.006,44**
600	25	01	Gen BütKap Kamu İdBedelsiz Olarak Al Mali Olmayan VEIEd Gel	184.006,44
610			**İNDİRİM, İADE VE ISKONTOLAR HESABI**	570.948.162,42
610	00		**İNDİRİM, İADE VE ISKONTOLAR HESABI**	**4.250,00**

TABLO 1.2 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 31.0 Adı : TİCARET BAKANLIĞI Yılı : 2018

Ekonomik Kodlar			GİDERİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)
630	11	99	Diğer Değer ve Miktar Değişimleri Giderleri	1.700.630,30
630	12		**Gelirlerin Ret ve İadesinden Kaynaklanan Giderler**	97.276.405,85
630	12	01	Vergi Gelirlerilerinin Ret ve İadesinden Kaynaklan	91.870.716,08
630	12	03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirlerinin Ret ve İadesinde	19.721,49
630	12	05	Diğer Gelirlerin Ret ve İadesinden Kaynaklanan Gid	5.385.968,28
630	13		**Amortisman Giderleri**	378.421.508,44
630	13	01	Maddi Duran Varlıkların Amortisman Giderleri	365.175.430,85
630	13	02	Maddi Olmayan Duran Varlıkların Amortisman Giderle	12.202.325,45
630	13	03	Diğer Duran Varlıkların Amortisman Giderleri	1.043.752,14
630	14		**İlk Madde ve Malzeme Giderleri**	12.839.443,62
630	14	01	Kırtasiye Malzemeleri	6.514.418,47
630	14	02	Beslenme, Gıda Amaçlı ve Mutfakta Kullanılan Tüketim Malzeme	61.092,26
630	14	03	Tıbbi ve Laboratuar Sarf Malzemeleri	86.327,16
630	14	04	Yakıtlar, Yakıt Katkıları ve Katkı Yağlar	1.420.851,86
630	14	05	Temizleme Ekipmanları	1.260.727,09
630	14	06	Giyecek, Mefruşat ve Tuhafiye Malzemeleri	1.713.717,08
630	14	07	Yiyecek	10.105,95
630	14	08	İçecek	31.984,08
630	14	09	Canlı Hayvanlar	33.786,46
630	14	10	Zirai Maddeler	68.900,90
630	14	11	Yem	153.904,86
630	14	12	Bakım Onarım ve Üretim Malzemeleri	900.935,50
630	14	13	Yedek Parçalar	125.183,09
630	14	14	Nakil Vasıtaları Lastikleri	49.628,85
630	14	15	Değişim, Bağış ve Satış Amaçlı Yayınlar	80.395,68
630	14	17	Basınçlı Ekipmanlar	17.222,10
630	14	99	Diğer Tüketim Amaçlı Malzemeler	310.262,23
630	15		**Karşılık Giderleri**	15.046,40
630	15	04	Kıdem Tazminatı Karşılıkları	15.046,40
630	20		**Silinen Alacaklardan Kaynaklanan Giderler**	13.902.816,73
630	20	01	Gelirlerden Alacaklardan Silinenler	740,84
630	20	02	Kişilerden Alacaklardan Silinenler	13.902.075,89
630	25		**Kamu İd Bedelsiz Ol Devr Mali Olmayan Varlıklardan Kay Gid**	374.871,54

Ekonomik Kodlar			GELİRİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)
610	00	00	İNDİRİM, İADE VE ISKONTOLAR HESABI	4.250,00
610	**01**		**Vergi Gelirlerilerinin Ret ve İadesinden Kay**	**479.846.858,63**
610	01	01	Gelir ve Kazanç Üzerinden Alınan Vergiler	24.403.836,41
610	01	03	Dahilde Alınan Mal ve Hizmet Vergileri	8.740.591,79
610	01	04	Uluslararası Ticaret ve Muamelelerden Alınan Vergi	446.598.128,64
610	01	05	Damga Vergisi	88.433,71
610	01	06	Harçlar	15.868,08
610	**03**		**Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirlerinin Ret ve İadesinden Kay**	**38.317,67**
610	03	01	Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	12.297,00
610	03	04	Kurumlar Hasılatı	700,00
610	03	06	Kira Gelirleri	25.320,67
610	**04**		**Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirlerin Ret**	**0,00**
610	04	06	Özel Gelirler	0,00
610	**05**		**Diğer Gelirlerin Ret ve İadesinden Kaynaklanan Gid**	**91.058.736,12**
610	05	01	Faiz Gelirleri	119.870,05
610	05	02	Kişi ve Kurumlardan Alınan Paylar	76.253.119,87
610	05	03	Para Cezaları	10.191.308,29
610	05	09	Diğer Çeşitli Gelirler	4.494.437,91

NET GELİR TOPLAMI : **144.691.690.807,12**

TABLO 1.2 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 31.0 Adı : TİCARET BAKANLIĞI Yılı : 2018

Ekonomik Kodlar			GİDERİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)
630	25	01	Genel BütKap Kamu İdarelerine Bedelsiz Olarak Dev Var KayGid	356.576,45
630	25	02	Özel Bütçe Kap Kamu İd Bedelsiz Olarak Dev Var KayGid	15.794,88
630	25	03	Düz ve Den Kurumlara Bedelsiz Olarak Dev Var KayGid	0,01
630	25	05	Mahalli İdarelere Bedelsiz Olarak Dev Var KayGid	2.500,20
630	30		**Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler**	31.738.237,63
630	30	06	Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	31.738.237,63
630	99		**Diğer Giderler**	4.586.744,15
630	99	99	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Giderler	4.586.744,15

Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)

GİDERLER TOPLAMI : **1.698.024.466,33**

GİDERLER TOPLAMI(A)	1.698.024.466,33				
GELİRLER TOPLAMI(B)	145.262.638.969,54				
İNDİRİM ;İADE;İSKONTO TOPLAMI (C)	570.948.162,42	NET GELİR (D= B- C)	144.691.690.807,12	FAALİYET SONUCU D- A	142.993.666.340,79

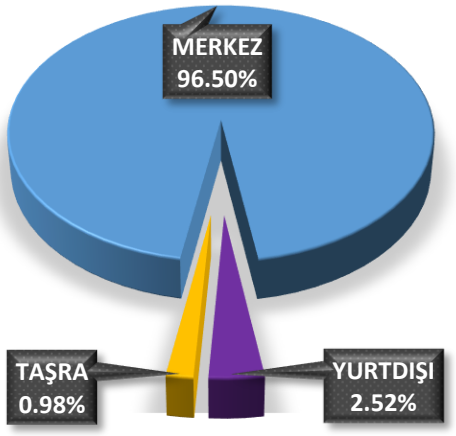
Kaynak: Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı Kamu Harcama ve Muhasebe Bilişim Sistemi

(mülga) Ekonomi Bakanlığı:

2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile Mülga Ekonomi Bakanlığı'na 4.413.914.000 TL ödenek tahsis edilmiş, yıl içerisinde eklenen ve düşülen ödeneklerle birlikte toplam ödenek miktarı 4.365.650.498 TL olmuştur.

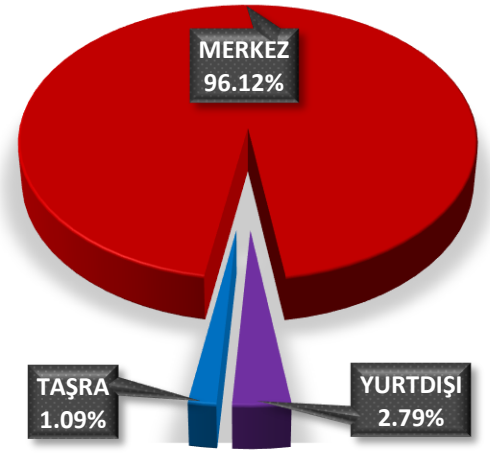
Bakanlık 2018 yılı bütçesine ait 4.365.650.498 TL ödeneğin (yıl içindeki ekleme ve düşmeler dahil), aşağıdaki grafikteki gibi; % 96.50 oranı ile 4.213.099.650 TL'si merkez, % 2.52 oranı ile 109.907.088 TL'si yurt dışı ve % 0.98 oranı ile 42.643.760 TL'si taşra teşkilatına aittir.

Şekil 26: 2018 Yılı Bütçe Ödeneklerinin Merkez, Yurtdışı ve Taşra Teşkilatı Bazında Dağılım Grafiği

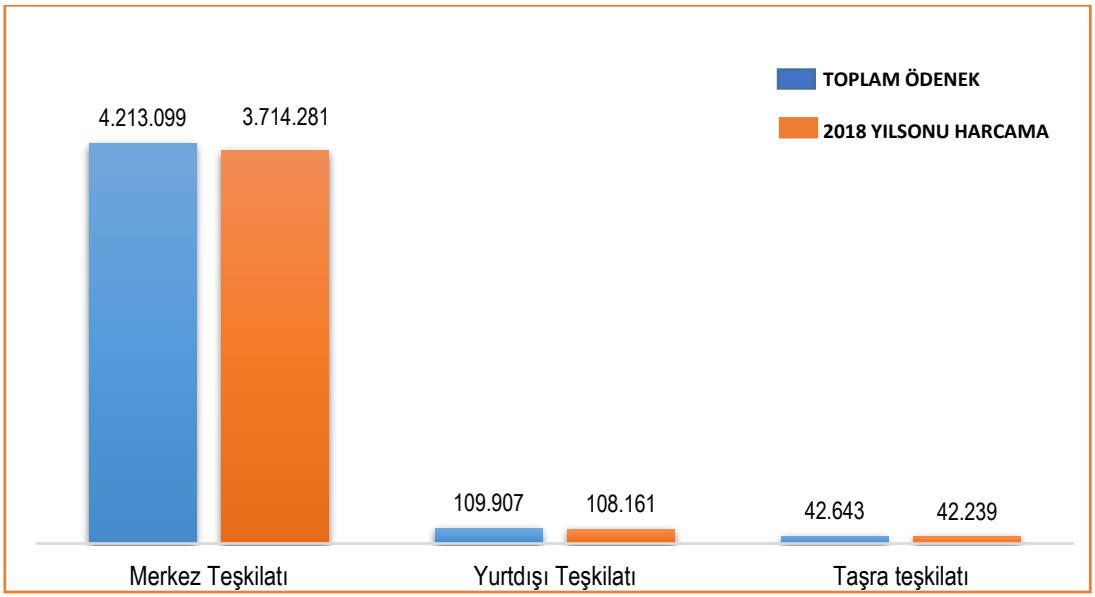

Bu ödenekler kapsamında yapılan toplam 3.864.682.006 TL'lik harcamanın, % 96.12'lik payı olan 3.714.281.719 TL'si Merkez Teşkilatı'na, % 2.79'lik payı ile 108.160.786 TL'si yurt dışı teşkilatı'na ve % 1.09'luk payı ile 42.239.500 TL'si taşra teşkilatına aittir.

Şekil 27: Merkez, Yurtdışı ve Taşra Teşkilatının 2018 Yılı İçindeki Harcama Payları Grafiği

Şekil 28: 2018 Yılı Merkez, Yurt dışı ve Taşra Teşkilatına Göre Ödenek-Harcama Dağılımı Grafiği

Not: Rakamların son üç hanesi 1.000 TL'ye yuvarlanmıştır. E-Bütçeden alınan verilere göre oluşturulmuştur.

Bakanlığımıza 2018 yılı Bütçesi ile 4.413.914.000 TL ödenek tahsis edilmiş olup, yıl içerisinde yapılan ekleme ve düşme işlemlerinden sonra toplam 4.365.650.498-TL olmuştur;

Personel Giderleri; 222.809.000-TL ödenek tahsis edilmiş, yıl içerisinde yapılan ekleme ve düşme işlemlerinden sonra toplam 246.772.136-TL ödeneğin 246.155.730-TL'si harcanmıştır.

S.G.K. Devlet Primi Giderleri; 26.187.000-TL ödenek tahsis edilmiş, yıl içerisinde yapılan ekleme ve düşme işlemlerinden sonra toplam 26.229.576-TL ödeneğin 25.801.242-TL'si harcanmıştır.

Mal ve Hizmet Alım Giderleri; 101.226.000-TL ödenek tahsis edilmiş, yıl içerisinde yapılan ekleme ve düşme işlemlerinden sonra toplam 98.736.909-TL ödeneğin, 94.146.908-TL'si harcanmıştır.

Cari Transferler; 4.030.885.000-TL ödenek tahsis edilmiş, yıl içerisinde yapılan ekleme ve düşme işlemlerinden sonra toplam 3.972.104.877-TL ödeneğin, 3.486.933.857-TL'si harcanmıştır.

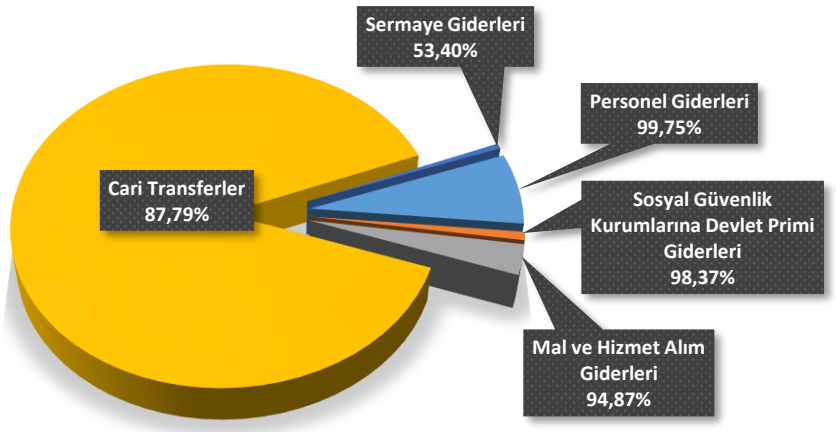
Sermaye Giderleri; 21.807.000-TL ödenek tahsis edilmiş, yıl içerisinde yapılan ekleme ve düşme işlemlerinden sonra toplam 21.807.000-TL ödeneğin, 11.644.268-TL'si harcanmıştır.

Borç Verme; 11.000.000-TL ödenek tahsis edilmiş olup harcama yapılmamıştır. 01/10/2018 tarihi itibariyle 11.000.000 TL ödenek Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bütçesine aktarılmıştır. (*Mülga Ekonomi Bakanlığı birimi olan Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğüne ait harcama kalemidir.)

Bakanlığımız bütçesinin 4.030.885.000-TL'lik kısmını teşkil eden ve devlet desteklerinin ödendiği Cari Transferler tertibine ilişkin bilgiler aşağıda yer almaktadır. Yıl içerisinde eklenen ve düşülen ödeneklerle birlikte toplam ödenek miktarı 3.972.104.877 TL olmuştur.

- % 81.26'lık en büyük payı 3.228.000.000-TL ile İhracata Yönelik Devlet Yardımları almış olup, 2.742.831.469-TL harcama yapılmıştır.
- % 18.66'lık kısmı olan 799.973.000-TL ile Yatırımların ve İstihdamın Teşviki kapsamında tahsis edilen ödeneğin 741.305.875-TL'lik kısmı harcanmış olup, 01/10/2018 tarihi itibariyle 58.667.123 TL ödenek Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bütçesine aktarılmıştır. (*Mülga Ekonomi Bakanlığı Birimi olan Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğüne ait harcamayı göstermektedir.)
- % 0,07'lik kısmı olan 2.912.000-TL ise Uluslararası Kuruluşlara Üyelik Aidatları, Dış Ekonomik İşler Kuruluna yardım ve Memurların Öğle Yemeği yardımına ilişkin ödemeleri kapsamaktadır ve 2.796.513-TL harcama yapılmıştır.

Şekil 29: 2018 Yılı Bütçesi Ekonomik Kod Bazında Toplam Ödeneğe Göre Harcama Oranları

Bakanlık 2018 yılı bütçesinin 3.864.682.006 TL'si yılsonu itibariyle kullanılmış olup, bu miktarın, % 99,75'lik gerçekleşme payı ile 246.155.730 TL'si Personel Giderlerine, % 98,37'lik gerçekleşme payı ile 25.801.242 TL'si Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderlerine, % 94,87'lik gerçekleşme payı ile 93.676.373 TL'si Mal ve Hizmet Alım Giderlerine, % 87,79'luk gerçekleşme payı ile 3.486.933.857 TL'si Cari Transferlere, % 53,40'lık gerçekleşme payı ile 11.644.268 TL'si Sermaye Giderlerine aittir.

Ekonomik sınıflandırmaya göre 2018 yılında en yüksek gerçekleşme oranı % 99.75 ile "Personel Giderleri" nde, en düşük gerçekleşme oranı ise % 53,40 ile "Sermaye Giderleri" nde olmuştur.

2017-2018 yılları bütçe giderlerinin gerçekleşme oranları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 71: Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Bütçe Giderleri Tablosu (Bin TL)

Ekonomik Sınıflandırma		2017			2018		
		Toplam Ödenek	Yılsonu Gerçekleşme	Gerçekleşme Oranı (%)	Toplam Ödenek	Yılsonu Gerçekleşme	Gerçekleşme Oranı (%)
01	Personel Giderleri	206.585	198.898	96,28	246.772	246.156	99,75
02	Sosyal Güv. Kur. Devlet Primi Gid.	25.179	23.351	92,74	26.229	25.801	98,37
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	104.552	98.943	94,63	98.736	94.147	95,35
05	Cari Transferler	2.957.608	2.954.230	99,88	3.972.104	3.486.934	87,79
06	Sermaye Giderleri	21.407	12.312	57,51	21.807	11.644	53,40
08	Borç Verme	4.100	0	0	11.000	0	0
TOPLAM		**3.319.432**	**3.287.736**	**99,04**	**4.365.650**	**3.864.682**	**88,52**

Not: Rakamların son üç hanesi 1.000 TL'ye yuvarlanmıştır. E-Bütçeden alınan verilere göre oluşturulmuştur.

Bakanlık harcama birimlerinin, 2017 ve 2018 yılları itibariyle gerçekleştirdikleri bütçe giderleri ve ödeneklerine göre gerçekleşme oranları müteakip tabloda gösterildiği şekildedir.

Tablo 72: 2017-2018 Yılları Harcama Birimlerine Göre Bütçe Giderleri Tablosu (Bin TL)

Harcama Birimleri	2017			2018		
	Toplam Ödenek	Yılsonu Gerçekleşme	Yılsonu Gerçekleşme Oranı	Toplam Ödenek	Yılsonu Gerçekleşme	Yılsonu Gerçekleşme Oranı
Özel Kalem Müdürlüğü	12.865	11.437	88,90	12.508	11.736	93,83
İç Denetim Birim Başkanlığı	41	2	4,88	24	0	0
Denetim Hizmetleri Başkanlığı	4.111	3.827	93,09	4.312	4.199	97,38

Destek Hizmetleri Başkanlığı	60.011	58.894	98,14	67.458	66.571	98,68
Personel Dairesi Başkanlığı	5.088	4.875	95,81	5.156	4.961	96,22
Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı	25.473	15.566	61,11	22.643	12.780	56,44
Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı	613	455	74,22	1.977	1.856	93,88
Hukuk Müşavirliği	1.926	1.543	80,11	1.825	1.818	99,62
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği	782	739	94,50	687	654	95,20
Yurtdışı Teşkilatı	74.706	73.236	98,03	109.907	108.161	97,98
İhracat Genel Müdürlüğü	2.090.850	2.087.915	99,86	2.558.123	2.072.741	81,03
İthalat Genel Müdürlüğü	12.127	11.550	95,24	12.958	12.853	99,19
Anlaşmalar Genel Müdürlüğü	15.140	14.536	96,01	17.171	16.675	97,11
Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü	8.900	8.133	91,38	9.011	8.906	98,83
Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü	782.903	775.734	99,08	755.223	755.221	99,99
Serbest Bölgeler, Yurtdışı Yatırım ve Hizmetler Genel Müdürlüğü	175.865	173.429	98,61	736.148	735.550	99,92
Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğü	37.408	35.412	94,66	39.567	39.163	98,98
Ekonomik Araştırmalar ve Değerlendirme Genel Müdürlüğü	10.625	9.964	93,78	10.944	10.829	98,95
TOPLAM	3.319.432	3.288.242	99,06	**4.365.650**	**3.864.682**	**88,52**

Not: Rakamların son üç hanesi 1.000 TL'ye yuvarlanmıştır. E-Bütçeden alınan verilere göre oluşturulmuştur.

Tablo 73: Bilanço ve Faaliyet Sonuçları Tablosu (mülga Ekonomi Bakanlığı)

TABLO 1.12 BİLANÇO

Kurum Kodu : 28.0 Adı : EKONOMİ BAKANLIĞI Yıl : 2018

AKTİF HESAPLAR	N Yılı 2018
1 DÖNEN VARLIKLAR	**13.646.243,33**
10 HAZIR DEĞERLER	**-111.804,74**
102 BANKA HESABI	3.289,14
103 VERİLEN ÇEKLER VE GÖNDERME EMİRLERİ HESABI (-)	-130.318,61
108 DİĞER HAZIR DEĞERLER HESABI	15.224,73
12 FAALİYET ALACAKLARI	**3.232,20**
126 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	3.232,20
14 DİĞER ALACAKLAR	**1.596.320,98**
140 KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI	1.596.320,98
15 STOKLAR	**861.732,19**
150 İLK MADDE VE MALZEME HESABI	861.157,63
157 DİĞER STOKLAR HESABI	574,56
16 ÖN ÖDEMELER	**11.283.706,75**
162 BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI	11.283.706,75
18 GELECEK AYLARA AİT GİDERLER VE GELİR TAHAKKUKLARI	**13.055,95**
180 GELECEK AYLARA AİT GİDERLER HESABI	13.055,95
2 DURAN VARLIKLAR	**1.765.826.175,71**
22 FAALİYET ALACAKLARI	**1.749,28**
226 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	1.749,28
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR	**1.765.824.426,43**
250 ARAZİ VE ARSALAR HESABI	1.767.990.370,10
252 BİNALAR HESABI	18.048.330,41
253 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI	5.430.197,87
254 TAŞITLAR HESABI	411.385,27
255 DEMİRBAŞLAR HESABI	4.991.652,18
257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-31.047.509,40
26 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	**0,00**
260 HAKLAR HESABI	4.909,48
268 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-4.909,48
29 DİĞER DURAN VARLIKLAR	**0,00**
294 ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR VE MADDİ DURAN VARLIKLAR	738.089,74
299 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-738.089,74
AKTİF TOPLAMI	**1.779.472.419,04**

PASİF HESAPLAR	N Yılı 2018
3 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	**370.234,34**
32 FAALİYET BORÇLARI	**70.800,90**
320 BÜTÇE EMANETLERİ HESABI	19.748,54
325 NAKİT TALEP VE TAHSISLERI HESABI	51.052,36
33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR	**98.927,70**
330 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	23.363,84
333 EMANETLER HESABI	75.563,86
36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	**200.505,74**
361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI	189.775,97
362 FONLAR VEYA DİĞER KAMU İD ADINA YAPILAN TAHSİLAT HESABI	10.729,77
4 UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	**976.899,96**
47 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	**976.899,96**
472 KIDEM TAZMINATI KARŞILIĞI HESABI	976.899,96
5 ÖZ KAYNAKLAR	**1.778.125.284,74**
50 NET DEĞER	**1.883.429.721,03**
500 NET DEĞER HESABI	1.883.429.721,03
51 DEĞER HAREKETLERİ	**12.398.489.719,19**
519 DEĞER HAREKETLERİ SONUÇ HESABI	12.398.489.719,19
57 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI	**4.247.359,46**
570 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI	4.247.359,46
58 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI	**-8.861.441.416,42**
580 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (	-8.861.441.416,42
59 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI	**-3.646.600.098,52**
591 DÖNEM OLUMSUZ FAALİYET SONUCU HESABI (-)	-3.646.600.098,52
PASİF TOPLAMI	**1.779.472.419,04**

Bilanço Dipnotları :

910 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI	14.837.966,84
911 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESABI	14.837.966,84

Sayfa 1 / 2

26/04/2019 14:37

TABLO 1.12 BİLANÇO

Kurum Kodu : 28.0 Adı : EKONOMİ BAKANLIĞI Yıl : 2018

920 GİDER TAAHHÜTLERİ HESABI	160.048,56
921 GİDER TAAHHÜTLERİ KARŞILIĞI HESABI	160.048,56
948 BAŞKA BİRİMLER ADINA İZLENEN ALACAKLAR HESABI	2.799.365,16
949 BAŞKA BİRİMLER ADINA İZLENEN ALACAK EMANETLERİ HESABI	2.799.365,16

TABLO 1.13 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 28.0 Adı : EKONOMİ BAKANLIĞI Yılı : 2018

Ekonomik Kodlar			GİDERİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)
630			**GİDERLER HESABI**	3.869.245.387,84
630	01		**Personel Giderleri**	245.896.827,72
630	01	01	Memurlar	163.072.259,90
630	01	02	Sözleşmeli Personel	71.760.262,23
630	01	03	İşçiler	9.469.608,06
630	01	05	Diğer Personel	1.594.697,53
630	02		**Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri**	25.801.241,56
630	02	01	Memurlar	16.667.877,94
630	02	02	Sözleşmeli Personel	7.187.155,75
630	02	03	İşçiler	1.940.554,37
630	02	99	Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri Gecikme Cezası ve Zamları	5.653,50
630	03		**Mal ve Hizmet Alım Giderleri**	95.138.930,95
630	03	02	Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları	5.984.610,46
630	03	03	Yolluklar	18.499.158,75
630	03	04	Görev Giderleri	1.738.032,57
630	03	05	Hizmet Alımları	50.600.877,75
630	03	06	Temsil ve Tanıtma Giderleri	10.920.197,37
630	03	07	Menkul Mal, Gayrimaddi Hak Alım, Bakım ve Onarım	5.991.064,39
630	03	08	Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri	514.288,90
630	03	09	Tedavi ve Cenaze Giderleri	890.700,76
630	05		**Cari Transferler**	3.486.933.857,28
630	05	02	Hazine Yardımları	2.742.831.468,99
630	05	03	Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler	2.177.000,00
630	05	04	Hane Halkına Yapılan Transferler	741.305.875,43
630	05	06	Yurtdışına Yapılan Transferler	619.512,86
630	11		**Değer ve Miktar Değişimleri Giderleri**	1.166,62
630	11	99	Diğer Değer ve Miktar Değişimleri Giderleri	1.166,62
630	12		**Gelirlerin Ret ve İadesinden Kaynaklanan Giderler**	1.436.362,18
630	12	01	Vergi Gelirlerilerinin Ret ve İadesinden Kaynaklan	1.429.353,15
630	12	03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirlerinin Ret ve İadesinde	2.266,92
630	12	05	Diğer Gelirlerin Ret ve İadesinden Kaynaklanan Gid	4.742,11
630	13		**Amortisman Giderleri**	7.999.071,61

Ekonomik Kodlar			GELİRİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)
600			**GELİRLER HESABI**	225.894.202,59
600	01		**Vergi Gelirleri**	**24.636.931,07**
600	01	01	Gelir ve Kazanç Üzerinden Alınan Vergiler	20.921.577,63
600	01	03	Dahilde Alınan Mal ve Hizmet Vergileri	1.580.666,06
600	01	05	Damga Vergisi	2.134.687,38
600	03		**Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri**	**181.033.050,20**
600	03	01	Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	180.220.181,18
600	03	06	Kira Gelirleri	812.869,02
600	04		**Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler**	**1.564.204,39**
600	04	03	Diğer İdarelerden Alınan Bağış ve Yardımlar	313.630,79
600	04	04	Kurumlardan ve Kişilerden Alınan Yardım ve Bağışla	1.250.573,60
600	04	06	Özel Gelirler	0,00
600	05		**Diğer Gelirler**	**18.624.622,60**
600	05	01	Faiz Gelirleri	34.709,95
600	05	02	Kişi ve Kurumlardan Alınan Paylar	16.747,73
600	05	03	Para Cezaları	3.313,35
600	05	09	Diğer Çeşitli Gelirler	18.569.851,57
600	25		**Kamu İd Bedelsiz Olarak Alınan Mali Olmayan VEIEd Gel**	**35.394,33**
600	25	01	Gen BütKap Kamu IdBedelsiz Olarak Al Mali Olmayan VEIEd Gel	25.151,50
600	25	02	Özel BütKap Kamu İd Bedelsiz Ol Al Mali Olmayan VEIEd Gel	10.242,83
610			**İNDİRİM, İADE VE ISKONTOLAR HESABI**	3.248.913,27
610	01		**Vergi Gelirlerilerinin Ret ve İadesinden Kay**	**3.189.032,25**
610	01	01	Gelir ve Kazanç Üzerinden Alınan Vergiler	3.189.032,25
610	03		**Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirlerinin Ret ve İadesinden Kay**	**5.708,16**
610	03	06	Kira Gelirleri	5.708,16
610	05		**Diğer Gelirlerin Ret ve İadesinden Kaynaklanan Gid**	**54.172,86**
610	05	09	Diğer Çeşitli Gelirler	54.172,86

TABLO 1.13 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 28.0 Adı : EKONOMİ BAKANLIĞI Yılı : 2018

Ekonomik Kodlar			GİDERİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)
630	13	01	Maddi Duran Varlıkların Amortisman Giderleri	7.984.902,44
630	13	02	Maddi Olmayan Duran Varlıkların Amortisman Giderle	1.318,27
630	13	03	Diğer Duran Varlıkların Amortisman Giderleri	12.850,90
630	14		**İlk Madde ve Malzeme Giderleri**	3.242.783,17
630	14	01	Kırtasiye Malzemeleri	1.454.802,72
630	14	02	Beslenme, Gıda Amaçlı ve Mutfakta Kullanılan Tüketim Malzeme	8.797,10
630	14	03	Tıbbi ve Laboratuar Sarf Malzemeleri	212.837,53
630	14	04	Yakıtlar, Yakıt Katkıları ve Katkı Yağlar	946,28
630	14	05	Temizleme Ekipmanları	654.308,14
630	14	06	Giyecek, Mefruşat ve Tuhafiye Malzemeleri	153.532,44
630	14	08	İçecek	13.165,09
630	14	10	Zirai Maddeler	297,76
630	14	12	Bakım Onarım ve Üretim Malzemeleri	489.902,22
630	14	13	Yedek Parçalar	204.352,80
630	14	14	Nakil Vasıtaları Lastikleri	1.404,24
630	14	15	Değişim, Bağış ve Satış Amaçlı Yayınlar	1.134,25
630	14	17	Basınçlı Ekipmanlar	5.829,20
630	14	99	Diğer Tüketim Amaçlı Malzemeler	41.473,40
630	20		**Silinen Alacaklardan Kaynaklanan Giderler**	53.098,48
630	20	02	Kişilerden Alacaklardan Silinenler	53.098,48
630	25		**Kamu İd Bedelsiz Ol Devr Mali Olmayan Varlıklardan Kay Gid**	42.049,26
630	25	01	Genel BütKap Kamu İdarelerine Bedelsiz Olarak Dev Var KayGid	40.649,26
630	25	05	Mahalli İdarelere Bedelsiz Olarak Dev Var KayGid	1.400,00
630	30		**Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler**	2.311.958,04
630	30	06	Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	2.311.958,04
630	99		**Diğer Giderler**	388.040,97
630	99	99	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Giderler	388.040,97

Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)

NET GELİR TOPLAMI : **222.645.289,32**

GİDERLER TOPLAMI : **3.869.245.387,84**

TABLO 1.13 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 28.0 Adı : EKONOMİ BAKANLIĞI Yılı : 2018

GİDERLER TOPLAMI(A)	3.869.245.387,84		Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)
GELİRLER TOPLAMI(B)	225.894.202,59				
İNDİRİM ;İADE;İSKONTO TOPLAMI (C)	3.248.913,27	NET GELİR (D= B- C)	222.645.289,32	FAALİYET SONUCU D- A	-3.646.600.098,52

Kaynak: Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı Kamu Harcama ve Muhasebe Bilişim Sistemi

3.1.1. Mali Denetim Sonuçları

Dış denetim, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları çerçevesinde, Bakanlığımızın [(mülga) Ekonomi Bakanlığı ve (mülga) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı] hesapları ve bunlara ilişkin belgeler esas alınarak, mali tabloların güvenirliği ve doğruluğuna ilişkin mali denetim ile Bakanlığımızın gelir, gider ve mallarına ilişkin mali işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygun olup olmadığının tespiti, kamu kaynaklarının etkili ekonomik ve verimli olarak kullanılıp kullanılmadığının belirlenmesi, faaliyet sonuçlarının ölçülmesi ve performans bakımından değerlendirilmesi suretiyle gerçekleştirilmektedir. Bu bağlamda Bakanlığımız, Sayıştay' ın dış denetimine tabidir.

Sayıştay Denetçileri tarafından hazırlanan 30/4/2018 tarihinde Bakanlığımız kayıtlarına alınan, (mülga) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı 2017 Yılı Denetim Raporu, 12/4/2018 tarihli ve 77958197-190.2-E.1819165 sayılı ekli yazısıyla Bakanlığımıza gönderilmiştir.

Denetim Raporu 3 bölüm halinde yazılmış olup, ilk bölüm "(mülga) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı 2017 Yılı Düzenlilik Denetim Raporu", ikinci bölüm "Tasfiye Hizmetleri Genel Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmesi 2017 Yılı Düzenlilik Denetim Raporu" , üçüncü bölüm "(mülga) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı 2017 Yılı Performans Denetim Raporu" olarak yazılmıştır. Denetim Raporuna ilişkin Bakanlığımız görüş ve cevapları, 29/5/2018 tarihli ve 34746946 yazı ile Sayıştay Başkanlığına gönderilmiştir. Bu Rapor, TBMM'ye sunulmakta olup, aynı zamanda Sayıştay Başkanlığı'nın web adresinde yayımlanmak suretiyle kamuoyuna ilan edilmektedir.

(Mülga) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı 2017 Yılı Düzenlilik Denetim Raporu'nda 12 bulgu tespit edilmiştir. Bunlar;

- Ek tahakkuk ve ceza tutarlarının muhasebeleştirilmemesi,
- Tahsisli kullanılan taşınmazların varlık hesaplarında izlenmemesi,
- Hizmet imtiyaz varlığı olarak aktifleştirilen gümrük kapıları için amortisman ayrılmaması,
- Bakanlık temsilcilerine ödenecek ücretlere ilişkin olarak açılan banka hesaplarından gerçekleştirilen işlemlerin muhasebeleştirilmemesi,
- Kişilerden alacaklar hesabının gerçeği yansıtmaması,
- Gider taahhütleri hesaplarının gerçeği yansıtmaması,
- Bakanlık adına ayrılan kantar payı gelirlerinin mevzuat hükümlerine aykırı olarak özel bir şirket hesabında tutulması ve bakanlık harcamalarının kamu ihale kanunu hükümlerine uyulmadan bu hesaptan yapılması,
- İç ticaret hizmetlerini geliştirme payı hesabından yapılan işlemlerin muhasebeleştirilmemesi ve paydan mevzuat hükümlerine aykırı olarak harcama yapılması,
- Ekonomi Bakanlığı (mülga) tarafından iptal edilen yatırım teşvik belgeleri kapsamında sağlanan destek unsurlarının geri alınmasına ilişkin mevzuat hükümlerinin zamanında uygulanmaması,
- Fazla çalışma yolluğu tahsilatı ve ödemelerinde hatalı uygulamalarda bulunulması,
- Gümrük idarelerince tahsil edilip TRT 'ye aktarılan ticari amaçlı ithalata ait bandrol ücretinden TRT tarafından tekrar bakanlığa gönderilen payın eksik olması,
- İç kontrol sistemi yapılandırma çalışmalarının tamamlanmaması hususlarıdır.

Tasfiye Hizmetleri Genel Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmesi 2017 Yılı Düzenlilik Denetim Raporu'nda "Satış yoluyla tasfiye edilen eşya ve araçlar için özel işletmelerden alınan muhafaza hizmetleri karşılığı olarak fiili hizmet süresi dikkate alınmadan ücret ödenmesi hususu"na ilişkin 1 adet bulgu tespit edilmiştir.

(Mülga) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı 2017 Yılı Performans Denetim Raporu' nda 1 bulgu tespit edilmiş olup söz konusu bulgu "Faaliyet Maliyeti Tablolarında Açıklamalara Yer Verilmemesi" şeklindedir.

Sayıştay Denetçileri tarafından hazırlanan, 27/4/2018 tarihinde Bakanlığımız kayıtlarına alınan, (mülga) Ekonomi Bakanlığı 2017 Yılı Denetim Raporu, 12/4/2018 tarihli ve 77958197-190.2-E.1819163 sayılı ekli yazısıyla Bakanlığımıza gönderilmiştir.

Denetim Raporu 2 bölüm halinde yazılmış olup, ilk bölüm "Ekonomi Bakanlığı 2017 Yılı Düzenlilik Denetim Raporu", ikinci bölüm "(mülga) Ekonomi Bakanlığı 2017 Yılı Performans Denetim Raporu" olarak yazılmıştır. Denetim Raporu' na ilişkin Bakanlığımız görüş ve cevapları, 25/5/2018 tarihli 43555927-845.99-E55315 sayılı yazı ile Sayıştay Başkanlığı'na gönderilmiştir. Bu Rapor, TBMM'ye sunulmakta olup, aynı zamanda Sayıştay Başkanlığı'nın web adresinde yayımlanmak suretiyle kamuoyuna ilan edilmektedir.

(Mülga) Ekonomi Bakanlığı 2017 Yılı Düzenlilik Denetim Raporu' nda 32 bulgu tespit edilmiştir. Bunlar:

- Hizmet olarak kabul edilemeyecek işlemlerin hizmet tarifesine konu edilmesi,
- Kullanıcıya binde 5 özel hesap ücreti ödemesi şartıyla faaliyet ruhsatı verilmesi,
- Teminat mektuplarının muhasebe kayıtlarında izlenmemesi,
- Tahsisli kullanılan hazine taşınmazlarının varlık hesaplarında izlenmemesi,
- Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu Gider Hesabına ait işlemlerin bakanlık mali tablolarında izlenmemesi,
- A) ESBAŞ' ın işyeri kiralama ve depolama işletmeciliği faaliyet ruhsatlarına bağlı üstyapılarının hazineye intikal sürelerinin mevzuata aykırı olarak uzatılması,
  B) Serbest bölgeler mevzuatında düzenleme bulunmamasına karşın ESBAŞ' ın sözleşme süresinin uzatılması ve kullanıcı statüsündeki faaliyetleri ile ilgili harcama taahhütlerinin süre uzatımı verilmesinde yatırım taahhüdü olarak dikkate alınması,
- A) Serbest Bölgeler Kanunu'nda kamu kaynakları ile kurulmuş serbest bölgeler bakımından şirketlere "Kuruculuk ve İşleticilik" imtiyazı verilmesine ilişkin hüküm bulunmamasına karşın MESBAŞ ve ASBAŞ' a "Bölge Kurucu ve İşleticisi" imtiyazı verilmesi,
  B) Serbest bölgeler mevzuatında düzenleme bulunmamasına karşın MESBAŞ ve ASBAŞ' ın sözleşme sürelerinin uzatılması ve kullanıcı statüsündeki faaliyetleri ile ilgili harcama taahhütlerinin süre uzatımı verilmesinde yatırım taahhüdü olarak dikkate alınması,
- KOSBAŞ tarafından kullanıcılardan hukuki dayanağı olmaksızın "Zemin Islah/Altyapı Katılım Bedeli" adı altında tahsilat yapılması,
- A) … Firmasına standart hizmet tarifelerinden farklı olarak daha düşük bir ücretlendirme yapılması,
  B) Özel hesaba aktarılması gereken Kira Gelir Payının MESBAŞ' a tahsis edilmesi,
- Serbest bölgelerde hazine taşınmazlarının kiraya verilmesi ve tahsis adı altında kullanım haklarının kullanıcılara bırakılması işlemlerinin yasal dayanağının bulunmaması,
- Hazineye intikal eden üstyapının genelgeye aykırı olarak indirimli kiralanması ve mevcut kiracısına yeniden inşa edilmesi suretiyle bedelsiz tahsis edilmesi,
- Tahsis ilanına çıkılan ve kiralaması yapılan üstyapının genelgeye aykırı olarak yeniden inşa suretiyle bedelsiz olarak tahsis edilmesi,
- Hazineye intikal eden üstyapıya ilişkin kiralama taleplerinin uygun bulunmaması ve bahse konu üstyapının kiralama talebinde bulunan şirkete yeniden inşa edilmesi suretiyle bedelsiz tahsis edilmesi,
- ESBAŞ' a yapılan gelir payı aktarımına esas oranın yasal gerekçe olmaksızın artırılması,

- Serbest bölge kullanıcıları ruhsat sürelerinin kanuna aykırı olarak uzatılması,
- Hazineye intikal eden üstyapıların kiralanmasında açık ve kapalı alan kira birim fiyatlarının ayrı hesaplanmaması,
- Serbest bölgelerde ithalatçı firmaların faaliyet göstermesi,
- ASBAŞ ve MESBAŞ ile akdedilen kuruluş ve işletme sözleşmelerinde serbest bölgeler uygulama yönetmeliğine aykırı düzenlemeye yer verilmesi,
- Açık stok sahası alanlarından elde edilen kira gelirlerinden özel hesaba gelir payı aktarılmaması,
- Kuruluş ve işletme sözleşmesine aykırı olarak kullanıcılardan ücret tahsil edilmesi,
- ASBAŞ' a ait kapalı alanların kira tarifesinde yer almaması ve hazineye ait kapalı alanlara göre daha yüksek birim fiyattan kiraya verilmesi,
- Serbest bölge kullanıcılarına proje ve inşaat işleri için verilen ek süreler için esas ve usullerin belirlenmemiş olması,
- Serbest Bölge Kanunu'nun amacına aykırı olarak hazineye intikal eden taşınmazların kullanım hakkının işyeri kiralama ruhsatı kapsamında verilmesi,
- B.K.İ.' nin Yükümlülüğünde Bulunan Hizmetlere İlişkin Kuruluş ve İşletme Sözleşmesi'ne aykırı olarak kullanıcılardan ücret tahsil edilmesi,
- MESBAŞ ve ASBAŞ tarafından otopark alanları için kira payı ödenmemesi,
- KOSBAŞ tarafından kuruluş ve işletme sözleşmesi ile yapılması taahhüt edilen depoların inşa edilmemesi,
- İdari binanın bir bölümünün kullanıcı olmayan kişilere kiraya verilmesi ve elde edilen kira bedelinden özel hesaba gelir payı aktarılmaması,
- BUSEB' in kiracısı olmayan kullanıcılara yükleme boşaltma hizmetlerinde daha yüksek tarife uygulanması,
- Özel sermayeli banka hesabında toplanan serbest bölge gelirlerinin kamu sermayeli banka hesaplarına geç aktarılması,
- Bakanlık tarafından düzenlenen bazı vergi, resim ve harç istisnası belgelerinde mevzuata uyulmaması,
- Serbest bölge firmalarına kiraya verilen taşınmazların kira gelir payları ile bunlardan takibe alınan tutarların muhasebeleştirilmemesi,
- Ekonomi Bakanlığı tarafından İhracatçı Birlikleri müşterek hesabından kullanılan tutarın bakanlık mali tablolarında izlenmemesi,
- 2006/4 Sayılı Türk Ürünlerinin Yurtdışında Markalaşması, Türk Malı İmajının Yerleştirilmesi ve TURQUALITY®' nin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ kapsamında desteklenen firmaların, çoğunluk hisseleri yabancı şirketlere satılan markalarının desteklenmeye devam edilmesi,
- Devlete karşı mali yükümlülüklerini yerine getirmeyen firmaların desteklenmesi,
- Geri alınan destek ödemelerine faiz uygulanamaması,
- İhracata yönelik devlet destekleri kapsamında düzenlenen tebliğlerin, Sayıştay'ın istişari görüşü alınmadan yürürlüğe konulması,
- Tohumluk kredilerinin envanter, takip, tahsilat ve muhasebe işlemlerinin yapılmaması şeklindedir.

(Mülga) Ekonomi Bakanlığı 2017 Yılı Performans Denetim Raporu'nda 2 bulgu tespit edilmiştir. Bunlar:

- Mali bilgiler başlığı altında kullanılan kaynakların tam olarak gösterilmemesi,
- Mali bilgiler başlığı altında temel mali tablolara yer verilmemesidir.

Bakanlığımıza en fazla katma değeri sağlayacak alanlarda Bakanlığımız İç Denetim Birimi Başkanlığı tarafından gerçekleştirilen iç denetim faaliyetleri sonucunda düzenlenen raporlarda yer alan ve

Bakanlığımız faaliyetlerinin iyileştirilmesine yönelik toplam 1260 öneriden 1087'sinin izleme süreci 2018 yıl sonu itibariyle tamamlanmıştır.

İç Denetim Raporları

2018 Yılında Düzenlenen (mülga) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı İç Denetim Raporları aşağıda sıralanmaktadır:

- Hızlı Kargo İşlemleri,
- Yurt Dışı Toplantı Katılım ve Koordinasyon Süreci,
- Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı Mal ve Hizmet Satın Alma İşlemleri.

Danışmanlık Raporları aşağıdaki şekildedir:

- Esnaf ve Sanatkârların Sicil ve Sicil Gazetesi İşlemleri-ESBİS,
- Yayın Yönetmeliği,
- Ticaret İl Müdürlüklerinin Bütün Süreçlerine İlişkin Olması Gereken İş Akışlarının Çıkarılması,
- Kurumsal Performans Yönetimi Altyapısının Oluşturulması,
- Tek Pencere Sisteminin Gümrük Beyannamesi Eki Belgeleri Ne Oranda Kapsadığı ve Sistemden Beklenilen Faydaları Sağlayıp Sağlayamadığı Bakımından Değerlendirilmesi,
- Ticaret İl Müdürlüklerinin İş Süreçlerine İlişkin Performans Göstergelerinin Belirlenmesi.

3.2. PERFORMANS BİLGİLERİ

3.2.1. Faaliyet ve Proje Bilgileri

3.2.1.1. (Mülga) Ekonomi Bakanlığı Performans Hedef Tabloları

PERFORMANS HEDEFİ TABLOSU	
İDARE ADI	**EKONOMİ BAKANLIĞI**
STRATEJİK AMAÇ 1	Katma değeri yüksek, yüksek teknolojili, marka, tasarım ve inovasyona dayalı mal ve hizmetlerin üretimi ve pazar/ürün çeşitlendirilmesi yoluyla ihracatı artırmak ve ülkemizin küresel değer zincirindeki konumunu güçlendirmek.
STRATEJİK HEDEF 1.1	2023 Türkiye İhracat Stratejisi ve Eylem Planı çerçevesinde katma değeri ve rekabet gücü yüksek, yüksek teknolojili, marka, tasarım ve inovasyona dayalı mal ve hizmetlerin ihracat içindeki payı artırılacaktır.
PERFORMANS HEDEFİ 1.1.1	Katma değerli, markalı, tasarıma dayalı, hizmet sektörlerine ve rekabetçi ürünlerin ihracatına yönelik devlet desteklerinden yararlanan firma sayılarında artış sağlanacak ve bu unsurların ihracatımızdaki payı ile yurtdışı müteahhitlik ve teknik müşavirlik hizmetleri sektörünün dünya pazarındaki aldığı pay artırılacaktır.
SORUMLU BİRİM(LER)	İhracat Genel Müdürlüğü, Serbest Bölgeler, Yurtdışı Yatırım ve Hizmetler Genel Müdürlüğü
AÇIKLAMALAR: Turquality, Marka, Tasarım, Yurt Dışı Birim, Marka ve Tanıtım (Ofis-Mağaza) Destek Programı, Türkiye Ticaret Merkezleri destek programları, sektör talepleri doğrultusunda kapsamları gözden geçirilerek ihracata yönelik devlet desteklerinden yararlanan firma sayılarında artış sağlanması hedeflenmektedir. Marka Destek Programı ile Türk malı imajının oluşturulması ve yerleştirilmesi amacı güdülmektedir. Türkiye'de tasarım kültürünün oluşturulması ve yaygınlaştırılmasını tasarımcı şirketleri, tasarım ofisleri ve işbirliği kuruluşlarının gerçekleştireceği tanıtım, reklam, pazarlama, istihdam, patent, faydalı model ve endüstriyel tasarım tesciline ilişkin harcamaları danışmanlık harcamaları ile yurt dışında açacakları birimlere ilişkin giderlerin Tasarım Desteği kapsamından desteklenmesi hedeflenmektedir. Yurt Dışı Birim, Marka ve Tanıtım (Ofis-Mağaza) Programı Firmalarımızın ve İşbirliği Kuruluşlarının yurtdışında gerçekleştirdikleri tanıtım faaliyetleri, yurtdışında açtıkları birimlerine ilişkin kira giderleri ve marka tescili giderlerinin desteklenmesi amaçlanmaktadır. Türkiye Ticaret Merkezleri (TTM) ile yurtdışında tek başına birim açma imkânı olmayan Türkiye'deki ihracatçı firmalarımıza TTM' ler aracılığıyla sunulan ofis/depo/shoowroom alanlarıyla yurtdışı pazarlara daha düşük maliyetlerle ve kısalan bürokratik süreçlerle girme imkânı sağlanması amaçlanmaktadır. Bu vesileyle, firmalarımızın markalı, tasarıma dayalı, katma değeri yüksek ürünler üretip pazarlamasına ilişkin alt yapının oluşturulması ve güçlendirilmesi hedeflenmektedir.	

Yüksek katma değere sahip hizmet ihracatı gerçekleştirilebilmesi için hizmet sektörlerinde faaliyet gösteren şirketlerin ve kuruluşların markalaşma süreçlerinin desteklenmesi önem arz etmektedir. Bu itibarla, markalaşma potansiyeline sahip firmalarımızın yurtdışı pazarlara açılımı ve tanıtımı için yapacakları giderleri desteklenecektir.

PERFORMANS GÖSTERGELERİ		ÖLÇÜ BİRİMİ	Hedef	Gerçekleşme
1	Yüksek teknolojili ürünlerin toplam ihracatımız içindeki payı (İHR)	Yüzde	4	3,5
Sapma Nedeni: 2018 yılında yüksek teknolojili ürünlerin imalat sanayi ihracatımız içerisindeki payı %3,5 oranında gerçekleşmiştir. Hedefin altındaki gerçekleşme, A.B.D. ve B.A.E.'ye yapılan yüksek teknoloji ürün ihracatımızda yaşanan düşüşten kaynaklanmıştır. Diğer taraftan, yüksek teknolojili ürünlerin imalat sanayi ihracatımız içerisindeki payının artabilmesi esasen ülkemizdeki üretim ve Ar-Ge çalışmaları ile doğru orantılı olup, ilgili kurum ve kuruluşların koordinasyon halinde orta ve uzun vadeli çalışmalarını gerektirmektedir.				
2	Kg başına ihraç birim değeri (İHR)	ABD Doları /kg	1,60	1,33
Sapma Nedeni: 2018 yılında ihraç birim fiyatımız 1,33 düzeyinde gerçekleşmiştir. 2018 yılında ihracatımız kilo bazında %8,7 oranında yükselmiş olup (126 milyon ton) değer bazında %7 (168 milyar dolar) oranında artış göstermiştir. Buna ilaveten 2018 yılında Türk Lirasının ABD Doları karşısında %40 değer kaybetmesi ve ihracatımızda değer bazında yaşanan artışın kilo bazında yaşanan artışın gerisinde kalmasından dolayı ihraç birim fiyatımızda hedeflenen düzeye ulaşılamamıştır.				
3	Mal ve hizmet ihracatına yönelik Marka ve Turquality Destek Programları kapsamında desteklenen marka sayısı (İHR+ SBYYH)	Adet	270	25 (SBYYH) 265 (İHR)
Sapma Nedeni: SBYYH: 20 adet hedef öngörüsünde bulunulmuş ve gerçekleştirilmiştir. İHR: 2018 yılı Aralık sonu itibarıyla, TURQUALITY® Programı'nda 162 firmanın 173 markası desteklenirken; bu programa hazırlık süreci olarak değerlendirilen Marka Programı kapsamında ise 92 firmanın 92 markası desteklenmektedir. (Toplam 254 firmanın 265 markası)				
4	Yurtdışı müteahhitlik hizmetleri sektörünün dünya pazarından aldığı pay (%) (SBYYH)	Yüzde	5,5	4,8
Sapma Nedeni: Her yıl Ağustos ayında yayımlanan uluslararası inşaat sektörünün en saygın yayımlarından olan Engineering News Record (ENR) Dergisi, dünyanın önde gelen müteahhitlik firmaları uluslararası piyasalarda bir önceki yılda elde ettikleri gelirlere göre değerlendirilmektedir. ENR dergisi tespitleri, genel olarak sektörde istikrarın devam ettiği ama düşen kar marjları nedeniyle firmaların projelerde seçici davranmaya başlamalarıdır. Nitekim dünyada yaşanan ekonomik durgunluğun ardından Türk müteahhitlik firmalarının gelirleri, ENR listesindeki firmaların toplam gelirleri içerisindeki payı da bir önceki yılda ulaşılan %5,5 seviyelerinden %4,8'e gerilemiş olsa da, sektördeki iyileşme devam etmektedir.				

5	Tasarım Destek Programı kapsamında desteklenen firma ve yarışma sayısı	Adet	31	29
Sapma Nedeni: İşbirliği kuruluşları tarafından 2018 yılında düzenlenen 20 Tasarım Yarışması destek kapsamına alınmış olup; hâlihazırda 7 Tasarımcı Şirketi ve 2 Tasarım Ofisi 2008/2 sayılı Tebliğ çerçevesinde desteklenmektedir.				
6	Tasarım Destek Programı kapsamında desteklenen Tasarım ve Ürün Geliştirme Projesi sayısı	Adet	400	516
Sapma Nedeni: 2018 yılında destek kapsamında alınan 161 Tasarım ve Ürün Geliştirme Projesi ile hâlihazırda desteklenen proje sayısı 516'ya ulaşmıştır.				
7	Yurt Dışı Birim, Marka ve Tanıtım (Ofis Mağaza) Destek Programı kapsamında desteklenen birim sayısı	Adet	1600	1700
Sapma Nedeni: 2018 yılında, desteğe yeni başvuran firmalar ile desteklenen birim sayısı artmıştır.				
8	Türkiye Ticaret Merkezi (TTM) olarak desteklenen birim sayısı	Adet	30	14
Sapma Nedeni: 4 ülkede 7 farklı merkezde 14 sektöre yönelik olarak faaliyet gösteren TTM yer almaktadır. Öte yandan 2018 yılında gerçekleştirilen mevzuat değişikliği çerçevesinde aynı binada farklı sektörlerde bulunan TTM' ler tek bir TTM olarak kabul edilmektedir. Gerek TTM' lerin daha etkin çalışabilmesini teminen yapılan yeni model çalışması gerek sektörel ayrım yerine ayrı lokasyonların TTM olarak değerlendirilmesi nedeniyle belirlenen hedef gerçekleştirilememiştir. Öte yandan, Cumhurbaşkanlığı tarafından açıklanan 100 Günlük Eylem Planında yer alan "Ticaret hacmimizi artırmak amacıyla mevcut 5 merkeze ilave olarak 35 adet yeni TTM açılacağı ülke/şehirlerin belirlenmesi" hedefinin gerçekleşmesi amacı ile 35 yeni TTM tespit edilmiştir.				

PERFORMANS HEDEFİ TABLOSU	
İDARE ADI	**EKONOMİ BAKANLIĞI**
STRATEJİK AMAÇ 1	Katma değeri yüksek, yüksek teknolojili, marka, tasarım ve inovasyona dayalı mal ve hizmetlerin üretimi ve pazar/ürün çeşitlendirilmesi yoluyla ihracatı artırmak ve ülkemizin küresel değer zincirindeki konumunu güçlendirmek.
STRATEJİK HEDEF 1.2	İhracatta pazar ve ürün çeşitlendirmesi sağlanacaktır.

PERFORMANS HEDEFİ 1.2.1	İhraç ürünlerimizin, Bakanlığımızca belirlenmiş olan hedef ve öncelikli ülkeler başta olmak üzere dış pazarlara yönelik tanıtımını sağlama, pazar payımızı genişletme ve söz konusu ülkelerle ticari ve ekonomik işbirliğimizde ilerleme sağlanması amacıyla heyet programları düzenlenecektir.
SORUMLU BİRİM(LER)	İhracat Genel Müdürlüğü
AÇIKLAMALAR: Türkiye İhracatçılar Meclisi ve İhracatçı Birlikleri başta olmak üzere, ilgili özel sektör kuruluşları işbirliğiyle düzenlenecek heyet programları çerçevesinde, ihracatçı firmalarımızın yabancı alıcılarla bir araya getirilerek ikili iş görüşmelerinde bulunmaları, ziyaret edilecek ülkelerdeki iş kültürünü yerinde görmeleri ve firma/tesis ziyaretlerinde bulunmaları amaçlanmaktadır.	

PERFORMANS GÖSTERGELERİ		ÖLÇÜ BİRİMİ	Hedef	Gerçekleşme
1	100 milyon ABD Dolarının üzerinde ihracat gerçekleştirilen ülke sayısı	Adet	113	119
Sapma Nedeni: 119 ülkeye 100 milyon doların üzerinde ihracat gerçekleştirilerek hedefin üzerinde gerçekleşme sağlanmıştır.				
2	20'den fazla ülkeye ihracat yapan firma sayısı	Adet	3150	3499
Sapma Nedeni: 20'den fazla ülkeye ihracat gerçekleştiren firma sayısı 3.499 düzeyinde gerçekleşerek hedeflenen rakamı geride bırakmıştır.				
3	Genel Ticaret Heyeti programları sayısı	Adet	20	11
Sapma Nedeni: Kurlarda yaşanan dalgalanmaların heyet katılımcılarının heyete katılmalarının olumsuz etkilemesi nedeniyle istenilen hedeflere ulaşılamamıştır.				
4	Sektörel Ticaret Heyeti programları sayısı	Adet	200	172
Sapma Nedeni: Kurlarda yaşanana dalgalanmaların heyet katılımcılarının heyete katılmalarının olumsuz etkilemesi nedeniyle istenilen hedeflere ulaşılamamıştır.				
5	Alım Heyeti programları sayısı	Adet	140	180
Sapma Nedeni: Belirlenen hedef üzerinde bir gerçekleşme sağlanmıştır.				

PERFORMANS HEDEFİ TABLOSU	
İDARE ADI	**EKONOMİ BAKANLIĞI**
STRATEJİK AMAÇ 1	Katma değeri yüksek, yüksek teknolojili, marka, tasarım ve inovasyona dayalı mal ve hizmetlerin üretimi ve pazar/ürün çeşitlendirilmesi yoluyla ihracatı artırmak ve ülkemizin küresel değer zincirindeki konumunu güçlendirmek.

STRATEJİK HEDEF 1.2	İhracatta pazar ve ürün çeşitlendirmesi sağlanacaktır.
PERFORMANS HEDEFİ 1.2.2	Dış pazarlardaki ekonomik ve ticari fırsatların ihracatçılarımız tarafından etkin bir şekilde kullanılmasını sağlamak amacıyla ülke bazında bilgilendirme faaliyetleri yapılacaktır.
SORUMLU BİRİM(LER)	İhracat Genel Müdürlüğü

AÇIKLAMALAR: İhracatçılarımızın pazar çeşitlendirme faaliyetlerine katkı sağlamak amacıyla, ülke masaları yapılanması aracılığıyla ihraç pazarlarına ve potansiyel ürünlere ilişkin bilgilendirme faaliyetleri yürütülecektir. Firmaların, ihraç potansiyeli taşıyan ülkelerle ilgili pazar bilgilerinin artırılması yoluyla, firma bazında ihraç pazarlarında ve ihraç ürünlerinde çeşitlenme sağlanması hedeflenmektedir.

	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	ÖLÇÜ BİRİMİ	Hedef	Gerçekleşme
1	Güncellenen Ülke Raporları ve Kısa Ülke Raporlarının sayısı	Adet	199	199
Sapma Nedeni: Belirlenen hedef düzeyinde bir gerçekleşme sağlanmıştır.				
2	Ülke ve Ülke Masaları web sayfası görüntülenme sayısı	Adet	265.000	613.667
Sapma Nedeni: Ülke ve Ülke Masaları web sayfası 2018 yılında 613.667 defa görüntülenmiştir.				
3	Ülke Bulguları sayıları	Adet	150	150
Sapma Nedeni: Belirlenen hedef düzeyinde bir gerçekleşme sağlanmıştır.				
4	Potansiyel İhraç Ürünleri Değerlendirme Matris sayıları	Adet	300	300
Sapma Nedeni: Belirlenen hedef düzeyinde bir gerçekleşme sağlanmıştır.				
5	Gerçekleştirilen Ülke Sunuşu Sayısı	Adet	50	57
Sapma Nedeni: 2018 yılında ilgili kurum ve kuruluşlardan gelen talep üzerine 57 adet ülke sunumu gerçekleştirilmiştir.				

PERFORMANS HEDEFİ TABLOSU	
İDARE ADI	**EKONOMİ BAKANLIĞI**
STRATEJİK AMAÇ 1	Katma değeri yüksek, yüksek teknolojili, marka, tasarım ve inovasyona dayalı mal ve hizmetlerin üretimi ve pazar/ürün çeşitlendirilmesi yoluyla ihracatı artırmak ve ülkemizin küresel değer zincirindeki konumunu güçlendirmek.
STRATEJİK HEDEF 1.3	Uluslararası yükümlülüklerimiz çerçevesinde ihracata yönelik devlet destekleri yaygınlaştırılarak artırılacaktır.
PERFORMANS HEDEFİ 1.3.1	İhracatçılarımızın dünya pazarlarında rekabet gücünün ve ihraç ürünlerimizin dünya pazarlarındaki payının artırılması amacıyla, kümelenme projeleri, "Genel Destek Programı" kapsamında yer alan sektörlerin döviz kazandırıcı hizmet gelirlerinin arttırılmasına yönelik faaliyetler, yurtdışı fuarlara etkin katılım desteklenecek ve yurt içi fuarların etkinliği artırılacaktır.
SORUMLU BİRİM(LER)	İhracat Genel Müdürlüğü, Serbest Bölgeler, Yurtdışı Yatırım ve Hizmetler Genel Müdürlüğü

AÇIKLAMALAR: "Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesinin Desteklenmesi" kapsamında, KOBİ'lerimizin ihracat kapasitelerinin geliştirilmesi, arttırılması ve dış pazarlara açılmalarını sağlamak amacıyla, UR-GE projeleri çerçevesinde gerçekleştirdikleri ihtiyaç analizi, eğitim/danışmanlık, tanıtım, yurtdışı pazarlama, alım heyeti ve bireysel danışmanlık faaliyetlerine ilişkin giderler Bakanlığımızca desteklenmekte olup, anılan Tebliğ kapsamında İşbirliği Kuruluşlarının desteklenen aktif proje sayısının arttırılması hedeflenmektedir. Döviz kazandırıcı hizmetlerin son yıllarda uluslararası ticaret içinde payı artma eğiliminde olduğundan ülkemizin avantajlı olduğu hizmet sektörlerinin ihracatımız içindeki payının artırılması önem taşımaktadır. Ayrıca, yurtdışı milli ve bireysel nitelikli fuar katılımlarına ilişkin harcamalar ile Bakanlığımızca belirlenecek sektörel nitelikli uluslararası yurtiçi fuarların ağırlıklı yurtdışında olmak üzere tanıtımının sağlanması ve organizatörlerin desteklenmesinin yanı sıra, üretici niteliğini haiz katılımcı Türk firmalarının giderleri desteklenecektir.

	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	ÖLÇÜ BİRİMİ	Hedef	Gerçekleşme
1	Mal ihracatına yönelik destek programları kapsamında yapılan başvuru sayısı (İHR)	Adet	40.174	41.350

Sapma Nedeni: 2018 yılında mal ihracatına yönelik destek programları kapsamında yapılan başvuru sayısı 41.350 düzeyinde gerçekleşmiştir.

2	Hizmet ihracatına yönelik destek programları kapsamında olumlu sonuçlandırılan başvuru sayısı (SBYYH)	Adet	1800	1862
Sapma Nedeni: Firma talebindeki artış nedeniyle daha fazla başvuru olumlu cevaplandırılmıştır.				
3	Mal ve hizmet ihracatına yönelik ticaret ve alım heyetleri sayısı (İHR+ SBYYH)	Adet	439	33 363
Sapma Nedeni: SBYYH Genel Müdürlüğü tarafından 2018 yılında hizmet ihracatına yönelik ticaret ve alım heyetleri sayısının 39 olması öngörülmüştü. Firmalardan yeterli talep oluşmaması sebebiyle toplam hizmet sektörlerine yönelik ticaret ve alım heyeti programlarına ilişkin sayı 33 olarak gerçekleşmiştir. **Sapma Nedeni:** İhracat Genel Müdürlüğü tarafından 2018 yılında mal ihracatına yönelik ticaret ve alım heyetleri sayısı; 11 adet genel ticaret heyeti, 172 adet sektörel ticaret heyeti, 180 adet alım heyeti programı gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda İhracat Genel Müdürlüğü tarafından mal ihracatına yönelik toplam 363 adet ticaret ve alım heyeti programı gerçekleştirilmiştir.				
4	Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ kapsamında desteklenen aktif proje sayısı(İHR)	Adet	170	192
Sapma Nedeni: Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ kapsamında desteklenen aktif proje sayısı 2018 yılı sonu itibarıyla 192 olarak gerçekleşmiştir.				
5	İhracatçıların katılımının desteklendiği milli ve bireysel katılımlı uluslararası fuar sayısı (İHR)	Adet	1760	1929
Sapma Nedeni: 2018 yılında 279 milli, 1650 bireysel olmak üzere 1929 fuar destek kapsamına alınmıştır.				
6	Sektörel Nitelikli Uluslararası Yurtiçi Fuar sayısı(İHR)	Adet	35	35
Sapma Nedeni: 2018 yılında hedeflenen 35 adet Sektörel Nitelikli Uluslararası Yurtiçi Fuar sayısına ulaşılmıştır.				

PERFORMANS HEDEFİ TABLOSU	
İDARE ADI	**EKONOMİ BAKANLIĞI**

STRATEJİK AMAÇ 1	Katma değeri yüksek, yüksek teknolojili, marka, tasarım ve inovasyona dayalı mal ve hizmetlerin üretimi ve pazar/ürün çeşitlendirilmesi yoluyla ihracatı artırmak ve ülkemizin küresel değer zincirindeki konumunu güçlendirmek.
STRATEJİK HEDEF 1.3	Uluslararası yükümlülüklerimiz çerçevesinde ihracata yönelik devlet destekleri yaygınlaştırılarak artırılacaktır.
PERFORMANS HEDEFİ 1.3.2	Paydaşlar nezdinde dış ticarete ilişkin bilgi birikimi geliştirilecek, ihracata yönelik devlet yardımları konusunda farkındalık artırılacaktır.
SORUMLU BİRİM(LER)	İhracat Genel Müdürlüğü

AÇIKLAMALAR: Dış ticaret mevzuatı Bakanlığımız tarafından güncel ihtiyaçlar doğrultusunda revize edilmektedir. Bu doğrultuda, firmalarımızın, dış ticaret mekanizmaları hakkındaki yeni düzenlemelere ilişkin bilgilendirilmelerini teminen seminerler yapılmakta olup, gerek dünya ekonomisi ve uluslararası platformlardaki gelişmeler, gerekse Bakanlığımızca yürütülmekte olan hizmetler ve işlemler ile ilgili düzenlemelerdeki değişikliklerin üretici ve ihracatçılarımız başta olmak üzere paydaşlarımıza zamanında ve eksiksiz iletilmesi ile firmalarımızın güncel bilgi ile donatılarak rekabet ve kalite bilincinin yerleşmesi hedeflenmektedir. Bu çerçevede, Bakanlığımızca, ilgili paydaşların katılımıyla dış ticaret bilgilendirme seminerleri gerçekleştirilecektir.

	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	ÖLÇÜ BİRİMİ	Hedef	Gerçekleşme
1	Bilgilendirme Faaliyetleri/Seminerler Sayısı	Adet	85	79
Sapma Nedeni: İşbirliği kuruluşlarının talebi doğrultusunda 6 (Altı) Bilgilendirme Semineri iptal edilmiştir.				
2	Elektronik Bilgilendirme Materyali Sayısı	Adet	49	49
Sapma Nedeni: Bilgilendirme materyalleri aynı ürün grupları kapsamında güncellenerek revize edilmiştir.				
3	Yurtdışı Hedef Kitleye Yönelik İngilizce Bülten Sayısı	Adet	15.000	20.194
Sapma Nedeni: Focus Business Turkey bülteni 2018 yılında 20.194 aboneye gönderilmiştir.				

PERFORMANS HEDEFİ TABLOSU	
İDARE ADI	**EKONOMİ BAKANLIĞI**

STRATEJİK AMAÇ 1	Katma değeri yüksek, yüksek teknolojili, marka, tasarım ve inovasyona dayalı mal ve hizmetlerin üretimi ve pazar/ürün çeşitlendirilmesi yoluyla ihracatı artırmak ve ülkemizin küresel değer zincirindeki konumunu güçlendirmek.
STRATEJİK HEDEF 1.4	e-İhracatı ihracatçılarımız için daha kolay ve ulaşılabilir kılarak, Türk mal ve hizmetlerinin uluslararası piyasalarda yer alması sağlanacaktır.
PERFORMANS HEDEFİ 1.4.1	e-İhracat Stratejisi ve Eylem Planı resmiyet kazanmasını müteakip hayata geçirilecek ve Türk mal ve hizmetlerinin uluslararası piyasalarda yer alması için faaliyet gösteren e-ticaret sitelerinin yurtdışı pazarlarda markalaşması ve tanıtım faaliyetleri Hizmet sektörlerine yönelik olarak desteklenecektir.
SORUMLU BİRİM(LER)	Ekonomik Araştırmalar ve Değerlendirme Genel Müdürlüğü, Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü, Anlaşmalar Genel Müdürlüğü, Serbest Bölgeler, Yurtdışı Yatırım ve Hizmetler Genel Müdürlüğü

AÇIKLAMALAR: İnternetten yapılan ticaret işlemleri arasında özellikle perakende e-ticaret, hem ülkemizde hem dünyada, taşıdığı potansiyeli önemli bir büyüme ivmesine çevirmiştir. Küresel boyuttaki bu gelişmeler doğrultusunda, firmalarımızın e-ihracatın sunduğu imkânlar konusunda bilinçlendirilerek bu alana yönlendirilmeleri, ülkemizin ihracat hedeflerine ulaşmasında önemli katkılar sunacaktır. Bu kapsamda, ihracatçılarımızın e-ihracat yaptıkları pazarlarda şeffaflık ve öngörülebilirliğin artırılabilmesi amacıyla hedef ülkelerle Serbest Ticaret Anlaşmaları hizmetler faslı kapsamında müzakereler gerçekleştirilecektir.

Türk mal ve hizmetlerinin uluslararası piyasalarda yer alması için çağımızın satış yöntemlerinin kullanılması son derece önemlidir. Bu itibarla, Türk mal ve hizmetlerinin dış pazarlara girişine aracılık edecek ve markalaşma potansiyeline sahip ülkemiz e-ticaret şirketlerinin yurtdışı pazarlara açılımı ve tanıtımı desteklenecektir.

	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	ÖLÇÜ BİRİMİ	Hedef	Gerçekleşme
1	e-İhracat Stratejisi (2018-2020) Eylem Planı'nın tamamlanma oranı (%) (Kümülatif) (EAD)	Yüzde	30	25
Sapma nedeni: e-İhracat Stratejisi (2018-2020) Eylem Planı "Uygulama Adımları" çerçevesinde, sorumlu kuruluşlar tarafından, ilgili kurum/kuruluşların da katkılarıyla hayata geçirilmeye başlanmıştır. Ancak, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçiş ile birlikte Bakanlığımız da dâhil olmak üzere, eylemlerden sorumlu diğer kurum/kuruluşlardaki yeniden yapılanma süreci nedeniyle, eylemlerin hayata geçirilmesinde planlanan takvimin gerisinde kalınmıştır.				
2	e-İhracat imkânı sağlayacak şekilde güncellenecek ikili ve çoklu anlaşma sayısı (Kümülatif) (AB/ANL)	Adet	15	5 (ANL) 3 (AB)

Sapma Nedeni: Uluslararası ticarette son dönemde yaşanan korumacı politikalar nedeniyle pazar açılımı sağlayacak anlaşmaların müzakeresinde ve sonuçlandırılmasında sıkıntılar yaşanmıştır. Ayrıca, uluslararası ticarette son dönemde yaşanan korumacı politikalar nedeniyle pazar açılımı sağlayacak anlaşmaların müzakeresinde ve sonuçlandırılmasında sıkıntılar yaşanmıştır. 2018 yılı içinde tamamlanması hedeflenen Malezya ve Gürcistan STA' larının güncellenmesine ilişkin görüşmelere önümüzdeki dönemde devam edilecektir. Bu nedenle 2018 yılı itibarıyla hedeflenen düzeyin altında kalınmıştır.				
3	Desteklenen e-ticaret sitelerinin sayısı (SBYYH)	Adet	1	1
Sapma Nedeni: Proje sayısı hedeflenen çerçevede gerçekleşmiş olup, herhangi bir sapma bulunmamaktadır				

PERFORMANS HEDEFİ TABLOSU	
İDARE ADI	**EKONOMİ BAKANLIĞI**
STRATEJİK AMAÇ 1	Katma değeri yüksek, yüksek teknolojili, marka, tasarım ve inovasyona dayalı mal ve hizmetlerin üretimi ve pazar/ürün çeşitlendirilmesi yoluyla ihracatı artırmak ve ülkemizin küresel değer zincirindeki konumunu güçlendirmek.
STRATEJİK HEDEF 1.5	Ülkemizin küresel değer zincirlerindeki konumu ticarette katma değer verileri ile analitik olarak incelenecek, konuya ilişkin uluslararası gündem aktif olarak takip edilecek ve firmalarımızın küresel değer zincirlerine daha etkin katılımı desteklenecektir.
PERFORMANS HEDEFİ 1.5.1	Ülkemizin küresel değer zincirlerindeki konumu ticarette katma değer verileri ile analitik olarak incelenerek konuya ilişkin uluslararası gündem aktif olarak takip edilecek ve firmalarımızın küresel değer zincirlerine daha etkin katılımı desteklenecektir ve firmalarımızın Forbes, Fortune 500 gibi listelerde yer alan küresel büyüklükteki firmaların tedarikçi havuzlarında yer almaları süreci kısaltılarak kolaylaştırılacaktır.
SORUMLU BİRİM(LER)	Ekonomik Araştırmalar ve Değerlendirme Genel Müdürlüğü İhracat Genel Müdürlüğü

AÇIKLAMALAR: Otomotiv, havacılık ve uzay, savunma gibi endüstrilerde ölçek ekonomisi yakalanmadan uluslararası pazarda rekabet avantajı sağlanamamaktadır. Bu avantajı yakalamamanın çözümü, global ölçekli firmalar ile daimi tedarikçi ilişkisi kurulmasıdır. Söz konusu tedarikçi ilişkisini kurma potansiyeli olan firmalarımızın bu süreçlerini kolaylaştırmak ve hızlandırmak amacıyla kurumsal kapasitelerini, ara malı üretim ve ihracat yetkinliklerini artıracak nitelikte makine, ekipman, donanım, yazılım, eğitim, danışmanlık, patent, lisans, sertifikasyon gibi giderleri proje bazında desteklenecektir. Bu destek mekanizmasının amacı şirketlerimizin yeni küresel firmalarla tedarikçi ilişkisi kurmalarını veya hâlihazırdaki ilişkileri devam ettirmelerine katkı sağlamaktır. Proje bazlı olarak tanımlanan destek kapsamında, şirketlerimizin ürün geliştirme, test analiz, doğrulama, kalite kontrol ve ölçme amaçlarına hizmet edecek makine, ekipman, donanım alımı, tedarikçilerin tedarik ilişkisi çerçevesinde yurt dışında açacağı ofis veya depolara ilişkin kira giderleri, Bakanlığımızca uygun bulunan yazılım alım ve güncellemeleri, Bakanlığımızca uygun görülen konularda gerçekleştirilen eğitim, danışmanlık ve küresel firma ve tedarikçi şirketin proje ile ilgili karşılıklı değerlendirme amaçlı müşteri ziyaretleri ile akredite edilmiş kurum ve kuruluşlardan alınan ve Bakanlığımızca uygun bulunan sertifikasyon, test/analiz raporları ile ürün doğrulamaya ilişkin harcamaları 2 yıl süresince % 50 oranında ve toplamda 1.000.000 ABD Dolarına kadar desteklenmektedir.
Ülkemizin küresel değer zincirindeki konumunu güçlendirmek amacıyla, öncelikle küresel değer zincirleri ve katma değer bazında ticarete ilişkin veri kaynakları kullanılarak ülkemizin girdi tedarik ihtiyacını ortaya koyan analizlerin yapılması ve uluslararası kuruluşların gündemi çerçevesinde küresel değer zincirleri konusunun aktif olarak takip edilmesi gerekmektedir. Ayrıca firmaların ara malı üretim yetkinliğini geliştirmek amacıyla küresel tedarikçi olmalarının desteklenmesi kritik önem taşımaktadır.

PERFORMANS GÖSTERGELERİ		ÖLÇÜ BİRİMİ	Hedef	Gerçekleşme
1	Analitik çalışma sayısı (Kümülatif) (EAD)	Adet	2	3
Sapma Nedeni: Konjonktürel gelişmeler sebebiyle öngörülmeyen bir analiz yapılmıştır.				
2	Uluslararası kuruluşlar ile toplantı sayısı (EAD)	Adet	4	4
Sapma Nedeni: 2018 yılı için öngörülen hedeflere ulaşılmıştır.				
3	Küresel tedarikçiliğe dönük desteklenen proje sayısı (Kümülatif) (İHR)	Adet	40	41
Sapma Nedeni: Proje sayısı hedeflenen çerçevede gerçekleşmiş olup, herhangi bir sapma bulunmamaktadır.				

PERFORMANS HEDEFİ TABLOSU	
İDARE ADI	**EKONOMİ BAKANLIĞI**
STRATEJİK AMAÇ 2	Piyasalara kaliteli ve güvenli ürün arzı sağlamak.
STRATEJİK HEDEF 2.1	Kaliteli ve güvenli ürün arzının sağlanmasına yönelik teknik mevzuat, uluslararası yükümlülüklerimiz göz önünde bulundurularak geliştirilecek ve etkin uygulanmasına yönelik çalışmalar sürdürülecektir.
PERFORMANS HEDEFİ 2.1.1	Kaliteli ve güvenli ürün arzının sağlanmasına yönelik teknik mevzuat, uluslararası yükümlülüklerimiz göz önünde bulundurularak geliştirilecek ve etkin uygulanmasına yönelik çalışmalar sürdürülecektir.
SORUMLU BİRİM(LER)	Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğü

AÇIKLAMALAR: Ülkemizde kaliteli ve güvenli ürün arzının sağlanması amacıyla, ürün güvenliğine dair çerçeve mevzuatın Gümrük Birliği'nden doğan yükümlülüklerimiz göz önünde bulundurularak ve AB'deki ürün güvenliği mevzuatındaki gelişmeler takip edilerek güncel hale getirilmesi gerekmektedir. Ayrıca, Türkiye'de kurulan ürün güvenliği sisteminin devamlılığına katkı sağlaması açısından, ürün güvenliği çerçeve mevzuatına ve çerçeve mevzuatın güncelleme çalışmalarına ilişkin dış paydaşların bilgilendirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Diğer taraftan, yetkili kuruluşlar tarafından uyumlaştırılan teknik mevzuata ilişkin Avrupa Komisyonu ile görüş alışveriş sürecinde gerekli koordinasyon sürdürülecektir.

PERFORMANS GÖSTERGELERİ		ÖLÇÜ BİRİMİ	Hedef	Gerçekleşme
1	AB mevzuatına uyum amacıyla güncellenerek Başbakanlığa sevk edilen mevzuat taslağı sayısı (Kümülatif)	Adet	2	1
Sapma Nedeni: Ülkemizde ürün güvenliği sistemine ilişkin en temel mevzuat olan 4703 sayılı "Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun" un yerine geçmek üzere Avrupa Birliği mevzuatındaki değişiklikleri de içerecek şekilde hazırlanan "Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu Taslağı", 22.03.2018 tarihinde Başbakanlığa sevk edilmiştir. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne geçilmesinin ardından Taslak, Cumhurbaşkanlığı'na iletilmiştir. Taslağın yasalaşmasını takip eden süreçte çıkarılması öngörülen uygulama yönetmeliklerinden biri de hedefte gösterilmiş, ancak Taslak henüz yasalaşmadığı için uygulama yönetmeliği de çıkarılmamış, dolayısıyla hedef kısmen gerçekleşmiştir.				
2	Koordinasyon faaliyeti yürütülen teknik mevzuat sayısı (Kümülatif)	Adet	15	19
Sapma Nedeni: 19 adet yönetmeliğe ilişkin Avrupa Komisyonu ile koordinasyon faaliyeti yürütülmüştür. Teknik mevzuata ilişkin olarak yürütülen koordinasyon faaliyeti, yetkili kuruluşlar ile				

Avrupa Komisyonu arasında olduğundan yıl içindeki gelişmelere göre hedef ile gerçekleşme arasında sapma olabilmektedir.				
3	Mevzuata yönelik bilgilendirme faaliyeti sayısı (Kümülatif)	Adet	10	7
Sapma Nedeni: Mevzuata yönelik 7 adet bilgilendirme faaliyeti gerçekleştirilmiştir. 2018 yılında yasalaşması hedeflenen "Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu", TBMM'de ilgili komisyonlardan geçerek Genel Kurul'a sevk edilmiştir. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne geçilmesinin ardından Taslak, yeniden Cumhurbaşkanlığı'na iletilmiştir. Taslak, hâlihazırda yasalaşmadığı için Kanuna ilişkin yapılması öngörülen bilgilendirme faaliyeti sayısı hedefi de tamamlanamamıştır.				

PERFORMANS HEDEFİ TABLOSU	
İDARE ADI	**EKONOMİ BAKANLIĞI**
STRATEJİK AMAÇ 2	Piyasalara kaliteli ve güvenli ürün arzı sağlamak.
STRATEJİK HEDEF 2.2	İthal ürünlerin teknik mevzuatına uygunluğu ve güvenliğinin tespitine yönelik çalışmalar ve ithalata/ihracata konu tarım ürünlerinin ticari kalite denetimlerine ilişkin hukuki, teknik ve idari altyapı geliştirilecektir.
PERFORMANS HEDEFİ 2.2.1.	İthal ürünlerin teknik mevzuatına uygunluğu ve güvenliğinin tespitine yönelik çalışmalar ve ithalata/ihracata konu tarım ürünlerinin ticari kalite denetimlerine ilişkin hukuki, teknik ve idari altyapı geliştirilecektir.
SORUMLU BİRİM(LER)	Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğü
AÇIKLAMALAR: Kamu ve özel sektörden gelen talepler dikkate alınarak, ithal ürünlerin teknik mevzuatına uygunluğu ve güvenliğinin tespitine yönelik çalışmaların devamı, ürün güvenliği denetimlerinde etkinliğin sağlanması ve ilgili mevzuatın hem takibi hem de güncellenmesi önem arz etmektedir. Bu çalışmalar ihraç pazarlarında ülke imajına önemli bir katkıda bulunmakta ve ülkemize ithal edilen ürünlerde güvenliğin teminini sağlamaktadır. Bu çerçevede ithalat denetimlerinin etkinliği artırılacak, riskli ürünlere daha çok odaklanılacak ve denetimler hızlandırılarak, diğer kamu kurum ve kuruluşları ile işbirliği artırılacak ve sektörel ihtiyaçlar çerçevesinde gerekli mevzuat güncellemeleri yapılacaktır. Piyasalardan alınan tepkiler, RASFF bildirimleri tarafından ilan edilen güvensiz ürün ihraç etmeye çalışan firmalar ve basın-yayın kuruluşları başta olmak üzere yapılan çalışmalardan elde edilen veriler ışığında mevzuat güncellenecek ve denetim politikaları geliştirilecektir.	

TAREKS' in risk analizi yapısının geliştirilmesini teminen işbirliği artırılacaktır. Denetimlerde kullanılan teknolojik altyapı ve donanım ile ürün denetmenlerinin sayısı ve nitelikleri artırılacaktır.

PERFORMANS GÖSTERGELERİ		ÖLÇÜ BİRİMİ	Hedef	Gerçekleşme
1	Mevcut risk analizi yapısının, denetimlerin etkinliğinin artırılmasını teminen revize edilme oranı (%)	Yüzde	40	40
Sapma Nedeni: 2018 yılı hedefi tutturulmuş olup, yıl içinde riskli ürünlerin denetimine ağırlık verilmiştir. Bu çerçevede, Dış Ticarette Risk Esaslı Kontrol Sistemi'nin (TAREKS) risk analizi yapısının geliştirilmesine yönelik çalışmalar devam etmektedir. Sapma bulunmamaktadır.				
2	Sektörel ihtiyaçlar çerçevesinde güncellenen/ hazırlanan mevzuat sayısı (Kümülatif)	Adet	20	25
Sapma Nedeni: Yıllık hedef olan 20 Ürün Güvenliği ve Denetimi Tebliği, ilgili kurum ve kuruluşlar ile sektörden gelen görüşler doğrultusunda güncellenerek 30.12.2018 tarihli ve 30641 sayılı, 1. Mükerrer Resmi Gazete 'de yayımlanmıştır. Gelişmeler doğrultusunda 5 Ürün Güvenliği ve Denetimi Tebliği'nin yıl içinde revize edilmesine ihtiyaç duyulmuştur. Gerçekleşme/19 sayılı Ürün Güvenliği ve Denetimi Tebliği, Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu'nun 24.12.Gerçekleşme tarihli ve 30280 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanan 696 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 81'inci maddesi ile kapatılması nedeniyle 2018 yılı içerisinde güncellenerek 16.02.2018 tarihli ve 30334 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanmıştır. Japonya'da 2011 yılında meydana gelen deprem sonrasında ortaya çıkan radyasyon sızıntısı nedeniyle önlem olarak Japonya menşeli ve/veya çıkışlı gıda ve tarım ürünlerine "Japonya'dan İthal Edilecek Gıda ve Tarım Ürünlerinin Radyasyon Kontrolü Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2018/2)" kapsamında uygulanan denetimler, "Japonya'dan İthal Edilecek Gıda ve Tarım Ürünlerinin Radyasyon Kontrolü Tebliğinin (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2018/2) Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Tebliğ (2018/22)" ile 17.02.2018 tarihinde yürürlükten kaldırılmıştır. 2018/5 sayılı Ürün Güvenliği ve Denetimi Tebliği'nde sektör talebine istinaden Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın da onayı alınarak değişikliğe gidilmiş olup, değişiklik tebliği 27.03.2018 tarihli ve 30373 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanmıştır. "Sağlık Bakanlığı'nın Özel İznine Tabi Maddelerin İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2018/4)" kapsamında, ilgili kurumların talep ve uygun görüşleri doğrultusunda				

2926.90.70.00.25 GTİP' li madde "Sağlık Bakanlığının Özel İznine Tabi Maddelerin İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2018/4)' nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2018/24)" ile 14.04.2018 tarihinde yürürlüğe girmiştir. "Araç Parçalarının İthalat Denetimi Tebliği (2018/25)", 02.05.2018 tarihli ve 30409 sayılı Mükerrer Resmi Gazete 'de yayımlanmıştır. İnşaat demirlerini testten kaçınmak için farklı GTİP' lerden beyan edildiğine yönelik ihbar üzerine Yapı Malzemeleri Tebliği'ne yeni GTİP eklemek amacıyla "Yapı Malzemelerinin İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2018/14)' nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2018/26)", 22.06.2018 tarihli ve 30456 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanmıştır.				
3	Ürün Denetmenlerinin eğitimine yönelik faaliyet sayısı (Kümülatif)	Adet	5	4
Sapma Nedeni: Mevzuatta meydana gelen değişiklikler çerçevesinde Ürün Denetmenlerine yönelik eğitim faaliyeti gerçekleştirilmektedir. Bu çerçevede, 23 Ocak'ta İstanbul'da yapı malzemeleri eğitimi, 16-17 Şubat'ta İstanbul'da numune eğitimi, 9-11 Mayıs'ta İzmir'de hizmet içi eğitim, 10-11 Aralık'ta İzmir'de yapı malzemeleri eğitimi düzenlenmiştir. Bölge Müdürlüklerimizden iletilen talepler doğrultusunda eğitim düzenlenmekte olup, 2018 yılı içerisinde Bölge Müdürlüklerimizden iletilen eğitim talepleri değerlendirilmiştir.				
4	Tarımsal ürün ihracatçılarımızın yeterli kalite seviyesine ulaşması ve kalite denetimi sistemi hakkında bilgilendirilmesine yönelik faaliyet sayısı (Kümülatif)	Adet	3	2
Sapma Nedeni: 9-11 Mayıs 2018 tarihleri arasında İzmir'de tarımsal ürün ihracatçılarımızın yeterli kalite seviyesine ulaşması ve kalite denetimi sistemi hakkında bilgilendirilmesine yönelik olarak "Sorumlu Denetçi Eğitimi" düzenlenmiştir. 14 Kasım 2018 tarihinde İzmir'de ilgili İhracatçı Birliklerinin katılımı ile Ticari Kalite Denetimlerine ilişkin seminer düzenlenmiştir. Toplantılar, sektör ihtiyaçları ve iletilen talepler doğrultusunda düzenlenmekte olduğundan 2 adet toplantı gerçekleştirilmiştir.				
5	Bölge Müdürlükleri ve bağlı birimlerin teknik ekipman ve donanımlarını iyileştirme oranı (%)	Yüzde	50	50
Sapma Nedeni: Bölge Müdürlükleri ve bağlı birimlerinin teknik ekipman ve donanımları, gösterge hedefi doğrultusunda iyileştirilmiştir. Sapma bulunmamaktadır.				

PERFORMANS HEDEFİ TABLOSU	
İDARE ADI	**EKONOMİ BAKANLIĞI**
STRATEJİK AMAÇ 2	Piyasalara kaliteli ve güvenli ürün arzı sağlamak.

STRATEJİK HEDEF 2.3	Piyasa gözetimi ve denetiminin daha etkin bir yapıya kavuşturulması sağlanacaktır.
PERFORMANS HEDEFİ 2.3.1	Piyasa gözetimi ve denetimi sisteminin etkinliğini arttıracak bir sistem kurulması ile yeni uygulamalara ilişkin koordinasyon ve bilgilendirme faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir.
SORUMLU BİRİM(LER)	Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğü

AÇIKLAMALAR: Piyasa gözetimi ve denetimi sisteminin etkinliğini engelleyen sorunların ve sistemdeki çok başlı yapının ortadan kaldırılmasına, hukuki ve idari altyapı eksikliğinin giderilerek denetimlerin etkinliğinin arttırılmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu kapsamda PGD uygulamalarındaki farklılıkların giderilmesi ve denetime odaklı güçlü bir teşkilat yapısının kurulması gerekliği değerlendirilmektedir. Bu çalışmalar kapsamında 10 PGD kuruluşu ile iş birliği içerisinde çalışılacaktır.

	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	ÖLÇÜ BİRİMİ	Hedef	Gerçekleşme
1	Hazırlanan mevzuat sayısı (Kümülatif)	Adet	1	0
Sapma Nedeni: Ülkemiz "Piyasa Gözetimi ve Denetimi (PGD)" sistemi, 9 farklı kurumun görev aldığı çoklu ve karmaşık bir yapıya sahiptir. PGD faaliyetlerinin etkinleştirilmesi amacıyla öncelikli olarak çok başlılığının olabildiğince azaltılmasını teminen denetim süreçleri benzer ürünlerin PGD' sinin toplulaştırılması yönünde çalışmalara devam edilmektedir.				
2	Koordinasyon ve bilgilendirme faaliyetlerinin sayısı (Kümülatif)	Adet	15	17
Sapma Nedeni: 2018 yılı son çeyreğinde koordinasyon ve paydaşların bilgilendirmesi ihtiyacı beklenenin üzerinde olmuş, bu nedenle performans göstergesi hedeflenenin üzerinde gerçekleşmiştir.				
3	PGD verilerinin elektronik ortama taşınması oranı	Yüzde	90	100
Sapma Nedeni: Bakanlığımız 2018-2022 Stratejik Planı ve Bakanlığımız 2018 Yılı Performans Programı hazırlanırken 2018 yılı için PGD verilerinin % 90'ının elektronik ortama taşınması hedeflenmiş, ancak yılın ilk üç aylık döneminde PGD verilerinin tamamı elektronik ortama taşınmıştır. PGD verilerinin tamamının elektronik ortama taşınması nedeniyle performans göstergesi hedeflenenin üzerinde gerçekleşmiştir.				

PERFORMANS HEDEFİ TABLOSU	
İDARE ADI	**EKONOMİ BAKANLIĞI**
STRATEJİK AMAÇ 2	Piyasalara kaliteli ve güvenli ürün arzı sağlamak.

STRATEJİK HEDEF 2.4	Uygunluk değerlendirmesi alanındaki uygulamalar düzenli olarak takip edilerek bu alanın geliştirilmesine yönelik çalışmalara destek verilecektir.
PERFORMANS HEDEFİ 2.4.1	Ürün güvenliği ve uygunluk değerlendirmesi alanlarında kamuoyundaki farkındalığın artırılması hedeflenmektedir.
SORUMLU BİRİM(LER)	Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğü

AÇIKLAMALAR: Ürün güvenliği ve uygunluk değerlendirmesi alanlarında kamuoyundaki farkındalığın artırılması amacıyla 2018 yılında AB finansmanlı bir projenin uygulanmaya başlaması planlanmaktadır. Projenin 2018 yılının ilk yarısında uygulama dönemine geçmesi beklenmekte olup proje 2 yıl boyunca devam edecektir. Proje kapsamında eğitimler, toplantılar, seminerler, anketler vb. etkinlikler düzenlenecektir.

PERFORMANS GÖSTERGELERİ		ÖLÇÜ BİRİMİ	Hedef	Gerçekleşme
1	Paydaşlarla yapılacak toplantı sayısı (Kümülatif)	Adet	1	1
Sapma Nedeni: 14 Kasım 2018 tarihinde paydaşların da katılımıyla Ankara'da "Ürün Güvenliği, Piyasa Gözetimi ve Denetimi ve Uygunluk Değerlendirmesi Alanında Farkındalığın Arttırılması" konulu AB projesinin açılış toplantısı gerçekleştirilmiştir. Sapma bulunmamaktadır.				
2	Uygunluk değerlendirmesi rapor sayısı (Kümülatif)	Adet	1	1
Sapma Nedeni: 09.03.2018 tarihinde Uygunluk Değerlendirmesi Sektörüne İlişkin Sorun Analizi Raporu Bakanlığımız katkılarıyla Uygunluk Değerlendirmesi Derneği (UDDer) tarafından Türk Akreditasyon Kurumu (TÜRKAK) Yönetim Kurulu'na sunulmak üzere hazır hale getirilmiştir.				
3	Proje tamamlanma oranı	Yüzde	20	20
Sapma Nedeni: Ülkemiz piyasalarına kaliteli ve güvenli ürün arzı sağlamak amacıyla ürün güvenliği, PGD ve uygunluk değerlendirmesi alanlarında kamuoyundaki farkındalığın artırılması amacıyla Bakanlığımız tarafından Avrupa Komisyonu'nun Düzenleyici Reform ve Müktesebat Uyumu programı kapsamında teklif edilen "Ürün Güvenliği, Piyasa Gözetimi ve Denetimi ile Uygunluk Değerlendirmesi Alanlarında Farkındalığın Arttırılması İçin Teknik Destek" başlıklı proje, 09.10.2018 tarihinde başlamıştır.				

PERFORMANS HEDEFİ TABLOSU	
İDARE ADI	**EKONOMİ BAKANLIĞI**

STRATEJİK AMAÇ 3	İthalatta haksız rekabeti önlemek ve girdi tedarik güvenliğini sağlamak.
STRATEJİK HEDEF 3.1	İthalatın yerli üretim üzerinde neden olduğu zarar ve tehditlere karşı uluslararası yükümlülüklerimiz çerçevesinde yerli üretimin etkin bir şekilde korunması sağlanacaktır.
PERFORMANS HEDEFİ 3.1.1	İthalatın ülke yararına gerçekleştirilmesini sağlamak amacıyla ürün, ülke, sektör bazında incelemeler yapılacak ve ithalatta haksız rekabetin önlenmesini teminen toplantı ile seminerler düzenlenecektir.
SORUMLU BİRİM(LER)	İthalat Genel Müdürlüğü

AÇIKLAMALAR: Yerli üretimin ithalatın olumsuz etkilerinden korunmasını sağlamak amacıyla incelemeler yapılacak ve yerli üreticilere yönelik bilgilendirme toplantıları ile seminerler gerçekleştirilecektir. Genel Müdürlüğümüzce düzenlenen toplantı ve seminerlerimizin sayılarının artırılması hedeflenmektedir.

	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	ÖLÇÜ BİRİMİ	Hedef	Gerçekleşme
1	Damping ve sübvansiyon soruşturmaları sayısı (Kümülatif)	Adet	15	19
Sapma Nedeni: Soruşturma sayısı, damping, sübvansiyon soruşturması ve mevcut önlemlerin gözden geçirilmesi için açılan ülke sayısını göstermektedir. Başvurulara bağlı olarak belirlenen hedefin üzerinde bir gerçekleşme olmuştur.				
2	İthalatta korunma önlemleri soruşturma sayısı (Kümülatif)	Adet	4	4
Sapma Nedeni: Düz cam, PET, demir-çelik ürünleri ve duvar kâğıdı ithalatına yönelik yürütülen korunma önlemleri soruşturmalarını ifade etmektedir.				
3	Önlemlerin etkisiz kılınmasına karşı önlemlerin sayısı (Kümülatif)	Adet	4	9
Sapma Nedeni: Başvurulara bağlı olarak 2018 yılı Performans programında belirlenen hedeflerin üzerinde bir gerçekleşme olmuştur.				
4	Tedarik güvenliğini sağlamak ve ithalatta haksız rekabeti önlemek üzere yapılacak seminer ve toplantıların sayısı (Kümülatif)	Adet	5	5
Sapma Nedeni: 2018 yılı Performans programında belirlenen hedefe ulaşılmıştır.				

PERFORMANS HEDEFİ TABLOSU	
İDARE ADI	**EKONOMİ BAKANLIĞI**

STRATEJİK AMAÇ 3	İthalatta haksız rekabeti önlemek ve girdi tedarik güvenliğini sağlamak.
STRATEJİK HEDEF 3.2	Ara malı ithalatı bağımlılığı azaltılacak, sanayinin girdi tedarikinde etkinlik, güvenlik ve süreklilik sağlanacaktır**.**
PERFORMANS HEDEFİ 3.2.1	GİTES Gerçekleşme 2017-2019 Eylem Planı resmiyet kazanmasını müteakip uygulamaya geçirilecektir.
SORUMLU BİRİM(LER)	Ekonomik Araştırmalar ve Değerlendirme Genel Müdürlüğü

AÇIKLAMALAR: Ülkemiz ekonomisinin en önemli yapısal sorunlarından birisi ithal ara malı ve girdi bağımlılığı olup, bu yapının değiştirilmesi öncelikli gündem konuları arasında yer almaktadır. GİTES ile sanayinin ihtiyaç duyduğu girdilerin tedarikinde sürekliliğin sağlanması ve verimliliğin artırılması, ihracatta rekabet gücünün iyileştirilmesi amaçlanmış ve bu doğrultuda çalışmalar yürütülmüştür. Ülkemizin girdi ihtiyacına ilişkin çalışmalar süreklilik arz etmekte olup, zaman içeresinde değişen ihtiyaçlara bağlı olarak çalışmaların güncellenmesi ve buna uygun politikalar geliştirilmesi gerekmektedir. Bu çerçevede, GİTES Eylem Planı ülkemiz ihtiyaçlarına bağlı olarak Gerçekleşme 2017-2019 dönemi için güncellenmiş olup, 29/12/2017 Gerçekleşme tarihli ve Gerçekleşme 2017/54 sayılı YPK Kararı ile resmiyet kazanmıştır.

PERFORMANS GÖSTERGELERİ		ÖLÇÜ BİRİMİ	Hedef	Gerçekleşme
1	GİTES Gerçekleşme-2019 Eylem Planı'nın tamamlanma oranı (%)	Yüzde	50	30

Sapma Nedeni: Girdi Tedarik Stratejisi Eylem Planında (2017-2019) yer alan 22 eylem "Uygulama Adımları" çerçevesinde, sorumlu kuruluşlar tarafından, ilgili kurum/kuruluşların da katkılarıyla hayata geçirilmeye başlanmıştır. Ancak, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçiş ile birlikte Bakanlığımız da dâhil olmak üzere, eylemlerden sorumlu diğer kurum/kuruluşlardaki yeniden yapılanma süreci nedeniyle, eylemlerin hayata geçirilmesinde planlanan takvimin gerisinde kalınmıştır.

PERFORMANS HEDEFİ TABLOSU	
İDARE ADI	**EKONOMİ BAKANLIĞI**

STRATEJİK AMAÇ 3	İthalatta haksız rekabeti önlemek ve girdi tedarik güvenliğini sağlamak.
STRATEJİK HEDEF 3.3	Uluslararası anlaşmalar ve yükümlülüklerimiz çerçevesinde girdi tedarik güvenliği gözetilerek, üretimin sürdürülmesine katkı sağlanacaktır.
PERFORMANS HEDEFİ 3.3.1	İthalatta haksız rekabeti önlemek ve girdi tedarik güvenliği sağlamak suretiyle üretimin sürdürülmesine destek olmak için uygulamalar yapılacaktır.
SORUMLU BİRİM(LER)	İthalat Genel Müdürlüğü

AÇIKLAMALAR: İthalatta haksız rekabeti önlemek ve girdi tedarik güvenliği sağlamak suretiyle üretimin sürdürülmesi amacıyla ilgili üretici firma ve sivil toplum kuruluşları ile iletişim, TAREKS uygulamasında CIF birim kıymetlerinin eşya bazında güncellenmesi, İth7 Uygulamasının güncellenmesi, kullanılmış ve/veya yenileştirilmiş eşya ithaliyle ilgili sektörlerin ve askıya alma sistemi hakkında sanayicilerin bilgilendirilmesi sağlanacaktır. Bu faaliyetlere ilişkin olarak bir önceki yıla kıyasla nitelik ve nicelik itibariyle yükselme hedeflenmektedir.

	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	ÖLÇÜ BİRİMİ	Hedef	Gerçekleşme
1	Kimyasal Silahlar Sözleşmesi (KSS) ve Ozon Tabakasını incelten Maddelerin İthalatı Tebliği kapsamında düzenlenen ithal lisansı sayısı (Kümülatif)	Adet	190	145
Sapma Nedeni: İthalattaki düşüş sebebiyle lisans başvurularında azalma meydana gelmiştir.				
2	İzin verilen eşya adet sayısı (TAREKS) (Kümülatif)	Adet	40.000	28.428
Sapma Nedeni: İthalattaki düşüş sebebiyle lisans başvurularında azalma meydana gelmiştir.				
3	İzin verilen eşya başvuru sayısı (ith7) (Kümülatif)	Adet	1500	834
Sapma Nedeni: İthalattaki düşüş sebebiyle lisans başvurularında azalma meydana gelmiştir.				
4	Ekonomik Tarife Sorunları Grubundan kabul edilen başvuru sayısı (Kümülatif)	Adet	14	15
Sapma Nedeni: İthalattaki düşüş sebebiyle lisans başvurularında azalma meydana gelmiştir.				
5	Tarife kontenjanı kapsamında düzenlenen belge sayısı	Adet	100	3386
Sapma Nedeni: Beklenen tarife kontenjanı uygulamalarından ayrı olarak Korunma Önlemleri Dairesi tarafından alınan korunma önlemi kapsamında yoğun başvuru alınmıştır.				

PERFORMANS HEDEFİ TABLOSU	
İDARE ADI	**EKONOMİ BAKANLIĞI**
STRATEJİK AMAÇ 4	İkili, bölgesel, çoklu ve çok taraflı ticaret ve yatırım ilişkilerine ülkemizin çıkarları doğrultusunda yön vermek.
STRATEJİK HEDEF 4.1	İhracatçılarımızın karşılaştıkları haksız rekabet iddiasına dayalı soruşturmalar da dâhil olmak üzere pazara giriş engelleri takip edilerek sorunların çözüme kavuşturulması için gerekli girişimlerde bulunulacak ve muhatap ülkelerin uygulamalarının DTÖ mal ve hizmet ticaretine ilişkin düzenlemelere uygunluğu izlenecektir.
PERFORMANS HEDEFİ 4.1.1	İhracatçılarımızın karşılaştığı ticaret politikası önlemleri kapsamında üçüncü ülkeler tarafından yürütülen soruşturmalar çerçevesinde DTÖ Anlaşmaları ve içtihadı ile ilgili ülke mevzuatından kaynaklanan hak ve yükümlülükleri hakkında ihracatçılarımız bilgilendirilecek ve muhatap ülkelerin mevzuat ve uygulamalarının DTÖ mal ve hizmet ticaretine uyguluğunun takibi yapılacaktır.
SORUMLU BİRİM(LER)	Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğü Anlaşmalar Genel Müdürlüğü İhracat Genel Müdürlüğü

AÇIKLAMALAR: Pazara giriş engellerinin asgariye indirilmesi amacıyla DTÖ bağlamında başka ülkelerce hazırlanan mevzuatın ülkemizde ilgili taraflara bildirimi Ticarette Teknik Engeller İnternet Sitesi (www.teknikengel.gov.tr) üzerinden yapılmaktadır. Bu kapsamda her yıl yaklaşık 2000 DTÖ bildirimi ve 700 AB bildirimi ülkemizdeki ilgili taraflara günlük olarak iletilmektedir. Bu bildirimlerde hız ve etkinlik önem arz etmektedir. Üçüncü ülkelerin ticaret politikası önlemleri kapsamında yürüttüğü soruşturmalar hakkında ilgili İhracatçı Birlikleri ile de koordineli olarak bilgilendirme toplantıları yapılacaktır. Yine ikili, bölgesel ve çok taraflı platformlarda ülkemiz menfaatlerinin savunulması ve uluslararası örgütler nezdinde gündeme gelen ticaretle bağlantılı tüm konuların etkin bir şekilde takibi önem arz etmektedir. Ayrıca, DTÖ'de ülkemizin ticari menfaatlerini ilgilendiren davalar taraf ve üçüncü taraf olarak takip edilecektir. Diğer taraftan, ticaret müzakerelerinde savunulacak ülke pozisyonu tüm kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarının etkin katılımı ile ülke çıkarları ve hassasiyetler göz önüne alınarak oluşturulmakta ve gerekli müdahaleler yapılmaktadır.

	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	ÖLÇÜ BİRİMİ	Hedef	Gerçekleşme
1	DTÖ'de taraf ve 3. taraf olarak takip edilen dava sayısı (Kümülatif) (ANL)	Adet	5	17

Sapma Nedeni: Uluslararası alanda yaşanan ticaret savaşları nedeniyle, DTÖ'de taraf ve 3. taraf olarak takip edilen dava sayısında ciddi bir artış yaşanmıştır.

2	Türkiye'nin menfaatlerine uygun sonuçlanan dava sayısı (Kümülatif) (ANL)	Adet	1	2
Sapma Nedeni: Anlaşmazlıkların Halli Organı (AHO)' nın 2018 yılı içerisindeki yoğunluğu dikkate alınarak, taraf olduğumuz 2 davadan birisinin nihai kararının AHO tarafından 2019 yılında verilebileceği öngörülmekte iken, AHO her iki davada da kararını belirlenen takvim içerisinde gerçekleştirmiş ve bu nedenle hedefin üzerine çıkılmıştır.				
3	Muhataplar ile pazara giriş engelleri konusunda yapılan faaliyet ve seminerler (Kümülatif) (ANL, ÜGD)	Adet	15	12(ÜGD) 30(ANL)
Sapma Nedeni: İhracatçılarımızın ticarette teknik engeller ve Bakanlığımız Ticarette Teknik Engeller İnternet Sitesi hakkında bilgilendirilmeleri amacıyla İhracat Genel Müdürlüğü koordinasyonunda düzenlenen Dış Ticaret Bilgilendirme Seminerlerine katılım sağlanmaktadır. Bilgilendirme seminerleri İhracat Genel Müdürlüğü koordinasyonunda gerçekleşmektedir. Seminer düzenlenen illerden gelen talep üzerine hedeflenen seminer sayısının üstüne çıkılmıştır.				
4	İkili, bölgesel ve çok taraflı platformlarda gündeme getirilen ve takibi yapılan ticarette teknik engeller sayısı (Kümülatif) (ÜGD)	Adet	10	10
Sapma Nedeni: Teknik engellerin takibi ve sonuçlandırılması, ülkemiz ürünlerinin dış pazarlara sorunsuz girebilmesi açısından önem arz etmektedir. Bu çerçevede, öncelikli olarak sorun yaşanılan pazarlardaki sıkıntıların giderilmesi hedeflenmiş olup, yılsonu hedefi tutturulmuştur.				
5	İhracat pazarlarımızdaki teknik mevzuat değişikliklerinin ilgili taraflara bildirim sayısı (Kümülatif) (ÜGD)	Adet	2700	3.065 (DTÖ) 707 (AB) 3.772 (Toplam)
Sapma Nedeni: "Dünya Ticaret Örgütü Kuruluş Anlaşmasının Ekinde Yer Alan Ticarette Teknik Engeller Anlaşmasında Öngörülen Bildirim Faaliyetlerinin Yürütülmesine İlişkin Yönetmelik" çerçevesinde DTÖ üyesi ülkelerin bildirdiği taslak mevzuatlar, "Teknik Düzenlemeler ve Standartların Türkiye ile AB Arasında Bildirimine Dair Yönetmelik" çerçevesinde de AB üyelerinin bildirdiği taslak mevzuatlar Türkiye'deki yetkili kuruluşlara iletilmektedir. Bu çerçevede, DTÖ nezdinde 3.065, AB nezdinde de 707 olmak üzere toplamda 3.772 bildirim gerçekleşmiştir. Performans göstergesinin amacı, DTÖ ve AB üyesi ülkelerin mevzuatlarında yaptıkları değişikliklerin ülkemizde ilgili taraflara duyurulmasıdır. Bu kapsamda, diğer ülkelerin mevzuat düzenleme ya da değişiklik sayısı öngörülebilir olsa da tam bir rakam tutturmak mümkün değildir.				
6	Ticaret Politikası Önlemleri hakkında bilgilendirme toplantısı sayısı(İHR)	Adet	15	11
Sapma Nedeni: Ülkemize karşı başlatılan ticaret politikası önlemleri soruşturmaları kapsamında ihracatçılarımızın gerek uluslararası gerek ilgili ülke mevzuatlarına ve söz konusu soruşturmalarda gerçekleşecek sürece ilişkin bilgilendirilmesi amacıyla toplantılar düzenlenmektedir.				

PERFORMANS HEDEFİ TABLOSU	
İDARE ADI	**EKONOMİ BAKANLIĞI**
STRATEJİK AMAÇ 4	İkili, bölgesel, çoklu ve çok taraflı ticaret ve yatırım ilişkilerine ülkemizin çıkarları doğrultusunda yön vermek.
STRATEJİK HEDEF 4.2	İkili ve çoklu platformlarda uluslararası gelişmeler, ülkemiz menfaat hak ve yükümlülükleri açısından takip edilecektir.
PERFORMANS HEDEFİ 4.2.1.	İkili ve çoklu platformlarda uluslararası gelişmeler, ürün güvenliği ve teknik mevzuat konusunda uluslararası platformlarda ülkemiz uygulamalarının kabulü ve DTÖ platformunda ülkemiz uygulamalarına yönelik yapılan değerlendirmeler ülkemiz menfaat hak ve yükümlülükleri açısından takip edilecektir.
SORUMLU BİRİM(LER)	Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğü Anlaşmalar Genel Müdürlüğü Ekonomik Araştırmalar ve Değerlendirme Genel Müdürlüğü
AÇIKLAMALAR: Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu ve OECD gibi uluslararası platformlar ülkemiz uygulamalarının tanıtım ve kabulü için önem arz etmektedir. Diğer taraftan, DTÖ platformunda ülkemiz uygulamalarına karşı başka ülkeler tarafından gündeme getirilen değerlendirme ve eleştirilerin takibi ve ülkemiz lehine sonuçlandırılması Bakanlığımız ticaret diplomasisi faaliyetlerinin önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. Bu sebeple, 2018 yılında DTÖ ve diğer uluslararası örgütler nezdinde düzenlenen ilgili toplantı ve görüşmelere katılım sağlanacaktır. Küresel ekonomik bütünleşme sürecinin gittikçe derinleştiği günümüzde, ekonomimizde ve dış ticaretimizde kaydedilen gelişmelerin nicel ve nitel analiz yöntemleri ile değerlendirilmesi son derece önem arz etmektedir. Bu analizlerle, başta Serbest Ticaret Anlaşmaları olmak üzere imzalanması planlanan ticaret anlaşmalarının ülkemiz ekonomisi, üretim yapısı ve dış ticaretine muhtemel etkileri değerlendirilecektir. Etki değerlendirmesi çalışmalarının yanı sıra, dış ticarette modelleme çalışmaları, dış ticaret projeksiyonları (ihracat, ithalat ve cari açık tahminleri) ile rekabet gücü endeksleri ve hedef pazar endeks çalışmalarının da etkin şekilde kullanılması hedeflenmektedir.	

	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	ÖLÇÜ BİRİMİ	Hedef	Gerçekleşme
1	Üst düzey temas ve faaliyetlerin sayısı (Kümülatif) (ANL)	Adet	70	171
Sapma Nedeni: Ülkemiz ihracatçılarına yeni pazarların açılması amacıyla diğer ülkeler ile gerçekleştirilen temaslara yoğunluk verilmiş ve bu nedenle hedefin üzerine çıkılmıştır.				
2	Katılım sağlanan uluslararası toplantı sayısı (Kümülatif) (ÜGD/ANL)	Adet	22	5 (ÜGD) 104(ANL)

Sapma Nedeni: Ülkemiz uygulamalarına yönelik olarak yapılan değerlendirmelerin takibi ve sonuçlandırılması, ülkemiz ürünlerinin dış pazarlara sorunsuz girebilmesi açısından önem arz etmektedir. Bu çerçevede, düzenli katılım sağlanan toplantıların yanı sıra öncelikli olarak sorun yaşanılan pazarlardaki sıkıntıların giderilmesi hedeflenmektedir.				
3	Etki Analizi ve Modelleme Sayısı (Kümülatif) (EAD)	Adet	10	10
Sapma Nedeni: 2018 yılı için öngörülen hedeflere ulaşılmıştır.				
4	Analiz ve Modelleme Çalışmaları kapsamında kullanılan paket programlar ile katılım sağlanan eğitim/konferanslar (Kümülatif) (EAD)	Adet	30	10
Sapma Nedeni: Genel Müdürlüğün mülga olması sebebiyle bütçesel zorluklar ortaya çıkmış ve hedeflere ulaşmayı zorlaştırmıştır.				

PERFORMANS HEDEFİ TABLOSU	
İDARE ADI	**EKONOMİ BAKANLIĞI**
STRATEJİK AMAÇ 4	İkili, bölgesel, çoklu ve çok taraflı ticaret ve yatırım ilişkilerine ülkemizin çıkarları doğrultusunda yön vermek.
STRATEJİK HEDEF 4.3.	İkili, bölgesel ve çok taraflı stratejilerimiz milli çıkarlarımız doğrultusunda dinamik bir yapıya kavuşturulacaktır.
PERFORMANS HEDEFİ 4.3.1	İkili, bölgesel ve çok taraflı stratejilerimiz milli çıkarlarımız doğrultusunda dinamik bir yapıya kavuşturulacaktır.
SORUMLU BİRİM(LER)	İhracat Genel Müdürlüğü Anlaşmalar Genel Müdürlüğü
AÇIKLAMALAR: : İkili, bölgesel ve çok taraflı platformlarda ülkemiz menfaatlerinin savunulması ve uluslararası örgütler nezdinde gündeme gelen ticaretle bağlantılı tüm konuların etkin bir şekilde takibi önem arz etmektedir. Bu çerçevede, üst düzey temas ve faaliyetlerin gerçekleştirilmesine ilişkin olarak yıl boyunca girişimlerde bulunulacaktır. 2018 yılı boyunca, oluşturulmuş eylem planlarımız çerçevesinde; ikili ve bölgesel alanda yeni ticari mekanizmaların kurulması, hâlihazırda kurulmuş olan işbirliği platformlarının etkin bir biçimde kullanılması, hemen hemen tüm ülkeler ile ikili, bölgesel ya da sektörel anlamda tesis edilmiş İş Konseylerinin düzenli aralıklarla toplanması sağlanacaktır.	

PERFORMANS GÖSTERGELERİ		ÖLÇÜ BİRİMİ	Hedef	Gerçekleşme
1	Ülke ve bölge bazlı uygulanan eylem planlarının sayısı (ANL+İHR)	Adet	20	4 (İHR) 10 (ANL)
Sapma Nedeni: İhracat Genel Müdürlüğü koordinasyonunda hazırlanan ABD ve Hindistan Eylem Planlarının uygulanmasına başlanmıştır.				
2	İş Konseylerinin faaliyet sayısı (Kümülatif) (ANL)	Adet	27	50
Sapma Nedeni: İhracat pazarlarımızın geliştirilmesi ve işadamlarımızın diğer ülke işadamları ile bir araya gelmesine yönelik faaliyetler yoğunluk kazanmış ve bu nedenle hedefin üzerine çıkılmıştır.				

PERFORMANS HEDEFİ TABLOSU	
İDARE ADI	**EKONOMİ BAKANLIĞI**
STRATEJİK AMAÇ 4	İkili, bölgesel, çoklu ve çok taraflı ticaret ve yatırım ilişkilerine ülkemizin çıkarları doğrultusunda yön vermek.
STRATEJİK HEDEF 4.4	Türkiye-Avrupa Birliği arasındaki mevcut Gümrük Birliği'nin, tarım ve işlenmiş tarım ürünlerine ilişkin tercihli rejimin daha etkin ve etkili işleyişi sağlanacak ve Gümrük Birliği'nin güncellenmesi müzakerelerine başlanacaktır.
SORUMLU BİRİM(LER)	Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü
PERFORMANS HEDEFİ 4.4.1.	Ülkemiz ile AB arasındaki Gümrük Birliği'nin güncellenerek Gümrük Birliği'nin daha adil bir yapıya kavuşturulması ve yeni ticaret akımlarına uyum sağlaması hedeflenmektedir.
AÇIKLAMALAR: Gümrük Birliği'nin güncellenmesi ile (i) Gümrük Birliği kapsamındaki AB'nin STA' larına uyum, danışma ve karar alma mekanizmalarına katılım, karayolu kotalarının kaldırılması gibi uzun dönemden beri karşılaşılan sorunlara kalıcı çözüm sağlanması**;** (ii) Gümrük Birliği'nin modernize edilmesi amacıyla; gümrükler, teknik mevzuat, fikri ve sınai mülkiyet hakları, sağlık ve bitki sağlığı tedbirleri gibi alanlarda işbirliğinin geliştirilmesi ve anlaşmazlıkların halli mekanizması tesis edilmesi; (iii) AB ile ticari ilişkilerimizin geliştirilmesi amacıyla mevcut tarım tavizlerinin derinleştirilmesi, hizmetler, kamu alımları ve e-ticaret sektörlerinde karşılıklı pazar açılımı sağlanması hedeflenmektedir. Söz konusu hedefler çerçevesinde Avrupa Komisyonu ile müzakerelere başlanacaktır.	

PERFORMANS GÖSTERGELERİ	ÖLÇÜ BİRİMİ	Hedef	Gerçekleşme

1	Avrupa Birliği ile ülkemiz arasındaki Gümrük Birliği'ne ve tercihli rejim kapsamında yer alan tarım ürünleri ticaretine ilişkin gerçekleştirilen/ katılım sağlanan faaliyet sayısı (Kümülatif)	Adet	3	65
Sapma Nedeni: AB ile aramızda yaşanan ticari sorunlardaki artış sebebiyle bu alanda yapılan görüşmelere ağırlık verilmiş ve hedeflenen gösterge düzeyinin üzerine çıkılmıştır.				
2	Avrupa Komisyonu'na görüş için gönderilen mevzuat sayısı (Kümülatif)	Adet	7	11
Sapma Nedeni: AB'de yeni yatay kurallar kapsamında tadil edilen çok sayıdaki ürün mevzuatının yakın dönemde yürürlüğe girmiş olması, farklı Bakanlıkların uhdesinde bulunan ve AB uyumu Bakanlığımızca koordine edilen muadil ülkemiz mevzuatının uyumlaştırılmasına yönelik çalışmalara hız kazandırmıştır. Bu çerçevede, hedeflenen gösterge düzeyinin üzerine çıkılmıştır.				
3	Gümrük Birliği'nin güncellenmesine yönelik olarak Avrupa Birliği ile gerçekleştirilecek toplantı/müzakere sayısı (Kümülatif)	Adet	5	12
Sapma Nedeni: Gümrük Birliği'nin güncellenmesi resmi müzakerelerinin henüz başlamaması sebebiyle teknik düzeyde görüşmelere ağırlık verilmiş, bu sebeple söz konusu performans göstergesinde hedeflenen düzeyin üstünde faaliyet gerçekleştirilmiştir.				
4	Gümrük Birliği'nin güncellenmesi sürecine ilişkin gerçekleştirilecek iç istişare faaliyetleri sayısı (Kümülatif)	Adet	11	13
Sapma Nedeni: Gümrük Birliği'nin güncellenmesi resmi müzakerelerine hazırlık amacıyla iç istişarelere ağırlık verilmiş, bu sebeple söz konusu performans göstergesinde hedeflenen düzeyin üstünde faaliyet gerçekleştirilmiştir.				
5	Gümrük Birliği'nin güncellenmesi kapsamında müzakereye açılacak başlık sayısı	Adet	11	0
Sapma Nedeni: Gümrük Birliği'nin güncellenmesine yönelik resmi müzakerelere başlanması için Avrupa Birliği tarafının iç istişare sürecini tamamlaması beklenmektedir.				

PERFORMANS HEDEFİ TABLOSU	
İDARE ADI	**EKONOMİ BAKANLIĞI**
STRATEJİK AMAÇ 4	İkili, bölgesel, çoklu ve çok taraflı ticaret ve yatırım ilişkilerine ülkemizin çıkarları doğrultusunda yön vermek.

STRATEJİK HEDEF 4.5.1	Üçüncü ülkeler ile Serbest Ticaret Anlaşmaları (STA) müzakereleri başlatılacak, mevcut anlaşmaların yeni nesil STA anlayışına uygun şekilde kapsamı genişletilecek, akdedilen STA' ların işleyişi takip edilecektir.
SORUMLU BİRİM(LER)	Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü
PERFORMANS HEDEFİ 4.5.1.	Serbest Ticaret Anlaşmaları (STA) yoluyla yeni pazara giriş imkânları sağlanması, mevcut STA' lar ile temin edilen pazara giriş koşullarının geliştirilmesi/iyileştirilmesi hedeflenmektedir.

AÇIKLAMALAR: Çok taraflı ticaret düzeninin yeni pazar açılımı konusunda yetersiz kalması ülkeleri ikili ve bölgesel serbest ticaret anlaşmaları akdetmeye yöneltmektedir. Ülkemiz de gerek söz konusu eğilim, gerekse AB ile Gümrük Birliği yükümlülüklerimiz çerçevesinde, ilgili kurum ve kuruluşların katılımıyla üçüncü ülkelerle Serbest Ticaret Anlaşması (STA) müzakereleri gerçekleştirilmektedir. Serbest Ticaret Anlaşmaları, ihracatçılarımıza üçüncü ülke pazarlarına avantajlı giriş ile dış pazarlarda eşit şartlarda rekabet imkânı sağlanması, karşılıklı yatırımların artırılması, üçüncü ülke menşeli eşyanın Avrupa Birliği üzerinden ticaret sapması yoluyla ithal edilmesinin önüne geçilmesi ve ucuz girdi temini bakımından önem arz etmektedir. Bu çerçevede, yeni STA' ların akdedilmesi ve mevcut STA' ların güncellenerek kapsamının genişletilmesine yönelik olarak müzakerelerin yürütülmesi hedeflenmektedir.

	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	ÖLÇÜ BİRİMİ	Hedef	Gerçekleşme
1	Mevcut Serbest Ticaret Anlaşmalarındaki pazara giriş koşullarının geliştirilmesi amacıyla başlatılacak/yürütülecek müzakere sayısı (Kümülatif)	Adet	4	11
Sapma Nedeni: Ülkemiz ihracatının artırılması hedefine ve dünyadaki yeni nesil Serbest Ticaret Anlaşmaları akdedilmesi yönündeki eğilime paralel olarak ülkemizin mevcut Serbest Ticaret Anlaşmalarındaki pazara giriş koşullarının iyileştirilmesi ve söz konusu anlaşmaların kapsamının genişletilmesine yönelik çalışmalara hız verilmiştir. Bu çerçevede, hedeflenen gösterge düzeyinin üzerinde faaliyet gerçekleştirilmiştir.				
2	Yeni Serbest Ticaret Anlaşmaları akdedilmesi amacıyla başlatılacak/ yürütülecek müzakere sayısı (Kümülatif)	Adet	12	21
Sapma Nedeni: Ülkemiz ihracatının artırılması hedefine ve dünyadaki yeni nesil Serbest Ticaret Anlaşmaları akdedilmesi yönündeki eğilime paralel olarak Serbest Ticaret Anlaşması akdedilmesine yönelik çalışmalara hız verilmiştir. Bu çerçevede, hedeflenen gösterge düzeyinin üzerinde faaliyet gerçekleştirilmiştir.				
3	Akdedilecek Serbest Ticaret Anlaşmaları sayısı (Kümülatif)	Adet	2	4

Sapma Nedeni: Ülkemiz ihracatının artırılması hedefine ve dünyadaki yeni nesil Serbest Ticaret Anlaşmaları akdedilmesi yönündeki eğilime paralel olarak ülkemizin mevcut Serbest Ticaret Anlaşmalarındaki pazara giriş koşullarının iyileştirilmesi ve söz konusu anlaşmaların kapsamının genişletilmesine ve Serbest Ticaret Anlaşması akdedilmesine yönelik çalışmalara hız verilmiştir. Bu çerçevede, hedeflenen gösterge düzeyinin üzerinde faaliyet gerçekleştirilmiştir.

PERFORMANS HEDEFİ TABLOSU	
İDARE ADI	**EKONOMİ BAKANLIĞI**
STRATEJİK AMAÇ 4	İkili, bölgesel, çoklu ve çok taraflı ticaret ve yatırım ilişkilerine ülkemizin çıkarları doğrultusunda yön vermek.
STRATEJİK HEDEF 4.6	Ticaret ve yatırım potansiyeli bulunan ülkeler ile üst düzey ikili mekanizmalar oluşturulacak ve ticarette yerel para kullanımı özendirilecektir.
PERFORMANS HEDEFİ 4.6.1	Ticaret ve yatırım potansiyeli bulunan ülkeler ile üst düzey ikili mekanizmalar oluşturulacak ve ticarette yerel para kullanımı özendirilecektir.
SORUMLU BİRİM(LER)	Anlaşmalar Genel Müdürlüğü, Ekonomik Araştırmalar ve Değerlendirme Genel Müdürlüğü
AÇIKLAMALAR: Yerel paralarla ticaretin hem ihracat hem ithalat tarafında artırılması cari açık finansmanında dövize bağımlılığın azaltılması ve finansal istikrarın sağlanması açısından önem arz etmektedir. Ülkemizin ihracatının artırılması, ticaret ve yatırım konularında karşılaşılan sorunlara çözüm bulunması, ticari ve ekonomik konularda ikili ilişkilerin geliştirilmesi ve ikili işbirliği ağlarının zenginleştirilmesi ve Türk ekonomisine doğrudan ve dolaylı katkılarının artırılmasına yönelik olarak, ülkemiz ile diğer ülkeler arasında üst düzey ikili mekanizmalar oluşturulmaktadır. 2018 yılında; 51 ülke ile (Somali, Mali, Sudan, Burundi, Gabon, Kongo Demokratik Cumhuriyeti, Gambiya, Fildişi Sahili, Benin, Yunanistan, Romanya, Çek Cumhuriyeti, Macaristan, Arnavutluk, Slovakya, Irak, Nijerya, Katar, Kolombiya, Venezuela, Surinam, Ekvator, Bolivya, Tacikistan, Özbekistan, Azerbaycan, Rusya Federasyonu, Ukrayna, Belarus, Kazakistan, KKTC, Almanya, Birleşik Krallık, Romanya, Litvanya, Fransa, İtalya, Malta, Danimarka, Finlandiya, İsveç, Estonya, Gürcistan, Yeni Zelanda, Filipinler, Kamboçya, Tayland, Bangladeş, Moğolistan, Afganistan ve Hindistan) KEK ve JETCO toplantıları gerçekleştirilecek; 1 ülke ile (Panama) Ticari ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması; 8 ülke ile (Azerbaycan, Özbekistan, Angola, Mozambik, Senegal, Madagaskar, Etiyopya, İran) Tercihli Ticaret Anlaşması müzakereleri sürdürülecektir.	

PERFORMANS GÖSTERGELERİ	ÖLÇÜ BİRİMİ	Hedef	Gerçekleşme

1	İmzalanan TEİ Anlaşması sayısı (Kümülatif) (ANL)	Adet	1	2
Sapma Nedeni: Ülkemiz ile diğer ülkeler arasındaki ticari ve ekonomik ilişkilerin yasal altyapısının oluşturulmasına yönelik çalışmalar kapsamında bir ülke ile Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması müzakereleri öngörünün öncesinde tamamlanmış ve hedefin üzerine çıkılmıştır.				
2	Kurulan JETCO sayısı (Kümülatif) (ANL)	Adet	1	0
Sapma Nedeni: JETCO Mekanizmasını Kuran Mutabakat Zaptı metni üzerinde uzlaşıya varılamaması nedeniyle hedef gerçekleşememiştir.				
3	TL ile yapılan dış ticaretin toplam ticaret içindeki payı (%) (EAD)	Yüzde	8	4,9
Sapma nedeni: Konjonktürel şartlar, gelişmenin daha yavaş olmasına yol açmaktadır.				
4	İmzalanan Tercihli Ticaret Anlaşması (TTA) sayısı (Kümülatif) (ANL)	Adet	1	0
Sapma Nedeni: Tercihli Ticaret Anlaşması metni üzerinde uzlaşıya varılamaması nedeniyle hedef gerçekleşememiştir.				

PERFORMANS HEDEFİ TABLOSU	
İDARE ADI	**EKONOMİ BAKANLIĞI**
STRATEJİK AMAÇ 5	Ülkemizin yatırım potansiyelini geliştirmek, yatırım ortamını iyileştirmek ve yurtiçinde/yurtdışında rekabetçi yatırımların yapılmasını sağlamak.
STRATEJİK HEDEF 5.1	Ülkemizde teknolojik dönüşüm ve yüksek katma değer sağlayacak yatırımların artırılması için yerli ve yabancı yatırımcıların bilgi edinmesi sağlanacak ve farkındalıkları artırılacaktır.
PERFORMANS HEDEFİ 5.1.1	Yatırım teşviklerine, ülkemiz yatırım ortamına ve uluslararası doğrudan yatırımlara ilişkin olarak yerli ve yabancı yatırımcılar nezdinde bilgi ve bilincin artırılması amacıyla tanıtım faaliyetleri gerçekleştirilecek; yurtdışına yönelik satışların toplam ticaret hacmi içerisindeki payının yükseltilmesi ve üretici firmaların serbest bölgelere çekilmesi amacıyla tanıtım faaliyetlerine ağırlık verilecektir.

SORUMLU BİRİM(LER)	Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü, Serbest Bölgeler, Yurtdışı Yatırım ve Hizmetler Genel Müdürlüğü

AÇIKLAMALAR: Yurtdışına yönelik olarak çalışan yerli ve yabancı firmaların ve üretim yapan firmaların serbest bölgelere çekilebilmesi amacıyla serbest bölgelerde uygulanan teşvikler ve diğer unsurlar hakkında tanıtım faaliyetlerinin yürütülmesi önem arz etmektedir.
Yatırım teşviklerinin, yatırım ortamının ve uluslararası doğrudan yatırım mevzuatının ulusal ve uluslararası yatırımcılara tanıtımının sağlanması amacıyla yurt içi ve yurt dışında toplantı, seminer ve organizasyonlara katılım sağlanacak ve web portalı aracılığıyla tanıtım dokümanları yayımlanacaktır.

	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	ÖLÇÜ BİRİMİ	Hedef	Gerçekleşme
1	Yabancı yatırımcılara yönelik yurtdışında gerçekleştirilen organizasyon sayısı (Kümülatif) (TUYS)	Adet	6	-
Sapma Nedeni: Gösterge, Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü sorumluluğundadır. Ancak, ilgili Genel Müdürlük 10/07/2018-30474 Tarih sayılı resmi gazetede yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin (Kararname Numarası: 1) 387. maddesine göre Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı hizmet birimine intikal ettirildiğinden göstergenin izleme ve değerlendirmesi gerçekleştirilememiştir.				
2	Yerli yatırımcılara yönelik bilgilendirme toplantı sayısı (Kümülatif) (TUYS)	Adet	15	-
Sapma Nedeni: Gösterge, Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü sorumluluğundadır. Ancak, ilgili Genel Müdürlük 10/07/2018-30474 tarih sayılı resmi gazetede yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin (Kararname Numarası: 1) 387. maddesine göre Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı hizmet birimine intikal ettirildiğinden göstergenin izleme ve değerlendirmesi gerçekleştirilememiştir.				
3	Web sitelerinde yatırımcıları bilgilendirmeye yönelik yayımlanan duyuru / doküman sayısı (Kümülatif) (SBYYH+TUYS)	Adet	29	6
Sapma Nedeni: Hedefin 6 Adedi SBYYH Genel Müdürlüğüne aittir ve bu hedeflere ulaşılmıştır.				
4	Türkiye'de yerleşik yabancı misyonlara yönelik bilgilendirme toplantısı sayısı (Kümülatif) (SBYYH+TUYS)	Adet	10	6
Sapma Nedeni: Hedefin 6 Adedi SBYYH Genel Müdürlüğüne aittir ve bu hedeflere ulaşılmıştır.				
5	Serbest bölgelerin tanıtımı amacıyla yurt içi ve dışında düzenlenen/iştirak edilen etkinlik sayısı (Kümülatif) (SBYYH)	Adet	12	12

Sapma Nedeni: 2018 yılında planlanan hedeflere ulaşılmıştır.

PERFORMANS HEDEFİ TABLOSU	
İDARE ADI	**EKONOMİ BAKANLIĞI**
STRATEJİK AMAÇ 5	Ülkemizin yatırım potansiyelini geliştirmek, yatırım ortamını iyileştirmek ve yurtiçinde/yurtdışında rekabetçi yatırımların yapılmasını sağlamak.
STRATEJİK HEDEF 5.2.	Ülkemizin yatırım ortamının iyileştirilmesine yönelik faaliyetler yürütülecektir.
PERFORMANS HEDEFİ 5.2.1	Yıllık eylem planları kapsamında yürütülen yatırım ortamını iyileştirme çalışmalarının tamamlanma oranının artırılması hedeflenmektedir.
SORUMLU BİRİM(LER)	Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü

AÇIKLAMALAR: Yatırım Ortamının iyileştirilmesi, ülkemizin cazip bir yatırım yeri haline getirilmesi ve yatırımların artırılması açısından kritik öneme sahiptir. Bu amaç doğrultusundaki politikaların tasarlanması ve uygulamaya konulmasına yönelik çalışmalar 2001 yılından bu yana Yatırım Ortamını İyileştirme Kurulu'nun (YOİKK) bünyesinde yürütülmektedir. Kamu-özel sektör işbirliğinin başarılı bir örneği olan YOİKK, çalışmalarını yıllık olarak oluşturulan Eylem Planları aracılığıyla sürdürmektedir. Yatırımcıların sorunlarının çözümü amacıyla oluşturulan eylem planlarının tamamlanması, Türkiye'nin yatırım potansiyelinin geliştirilmesi açısından önem taşımaktadır. Söz konusu Eylem Planlarında yer alan eylemlerin gerçekleştirilmesi hususunda gerekli çalışmaların yapılması için koordinasyon sağlanacaktır.

	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	ÖLÇÜ BİRİMİ	Hedef	Gerçekleşme
1	YOİKK kapsamında gerçekleştirilen tüm toplantıların sayısı (Kümülatif)	Adet	20	-
Sapma Nedeni: Gösterge, Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü sorumluluğundadır. Ancak, ilgili Genel Müdürlük 10/07/2018-30474 Tarih sayılı resmi gazetede yayımlanan 1 No' lu Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin (Kararname Numarası: 1) 387. maddesine göre Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı hizmet birimine intikal ettirildiğinden göstergenin izleme ve değerlendirmesi gerçekleştirilememiştir.				
2	YOİKK eylem planlarının gerçekleşme oranı (%)	Yüzde	50	-

Sapma Nedeni: Gösterge, Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü sorumluluğundadır. Ancak, ilgili Genel Müdürlük 10/07/2018-30474 Tarih sayılı resmi gazetede yayımlanan 1 No' lu Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin (Kararname Numarası: 1) 387. maddesine göre Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı hizmet birimine intikal ettirildiğinden göstergenin izleme ve değerlendirmesi gerçekleştirilememiştir.

PERFORMANS HEDEFİ TABLOSU	
İDARE ADI	**EKONOMİ BAKANLIĞI**
STRATEJİK AMAÇ 5	Ülkemizin yatırım potansiyelini geliştirmek, yatırım ortamını iyileştirmek ve yurtiçinde/yurtdışında rekabetçi yatırımların yapılmasını sağlamak.
STRATEJİK HEDEF 5.3.	Yatırımların teşvik edilmesine yönelik olarak uygulanan desteklerin etkinliği artırılacaktır.
PERFORMANS HEDEFİ 5.3.1	Yatırım teşviklerine ilişkin yasal dayanak ulusal ve uluslararası yatırımcıların ihtiyaçlarına cevap verir şekilde gözden geçirilecek ve teşvik sistemi kapsamında öngörülen teşvik uygulamaları hayata geçirilecektir.
SORUMLU BİRİM(LER)	Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü
AÇIKLAMALAR: Yatırım teşviklerinin etkinliğini artırmaya yönelik olarak gerekli mevzuat düzenlemeleri yapılacak, yerelde yatırımcılarla doğrudan temas noktası olarak çalışan paydaşların uzmanlaşmalarına katkı sağlanacak ve teşvik uygulamaları etkin bir şekilde hayata geçirilecektir.	

PERFORMANS GÖSTERGELERİ		ÖLÇÜ BİRİMİ	Hedef	Gerçekleşme
1	Mevzuat değişikliği sayısı (Kümülatif)	Adet	3	-
Sapma Nedeni: Gösterge, Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü sorumluluğundadır. Ancak, ilgili Genel Müdürlük 10/07/2018-30474 Tarih sayılı resmi gazetede yayımlanan 1 No.lu Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin (Kararname Numarası: 1) 387. maddesine göre Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı hizmet birimine intikal ettirildiğinden göstergenin izleme ve değerlendirmesi gerçekleştirilememiştir.				
2	Paydaşlara yönelik eğitim faaliyetleri (Kümülatif)	Adet	3	-
Sapma Nedeni: Gösterge, Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü sorumluluğundadır. Ancak, ilgili Genel Müdürlük 10/07/2018-30474 Tarih sayılı resmi gazetede				

yayımlanan 1 No' lu Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin (Kararname Numarası: 1) 387. maddesine göre Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı hizmet birimine intikal ettirildiğinden göstergenin izleme ve değerlendirmesi gerçekleştirilememiştir.				
3	Yüksek ve orta-yüksek teknolojili yatırımların toplam yatırım tutarı içerisindeki payı (%)	Yüzde	34	-
Sapma Nedeni: Gösterge, Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü sorumluluğundadır. Ancak, ilgili Genel Müdürlük 10/07/2018-30474 Tarih sayılı resmi gazetede yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin (Kararname Numarası: 1) 387. maddesine göre Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı hizmet birimine intikal ettirildiğinden göstergenin izleme ve değerlendirmesi gerçekleştirilememiştir.				
4	Beş ve Altıncı Bölge teşvik belgesi adedinin toplam teşvik belgesi adedi içerisindeki payı (%)	Yüzde	23	-
Sapma Nedeni: Gösterge, Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü sorumluluğundadır. Ancak, ilgili Genel Müdürlük 10/07/2018-30474 Tarih sayılı resmi gazetede yayımlanan 1 No.lu Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin (Kararname Numarası: 1) 387. maddesine göre Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı hizmet birimine intikal ettirildiğinden göstergenin izleme ve değerlendirmesi gerçekleştirilememiştir.				
5	Proje Bazlı Teşvik Sistemi kapsamında düzenlenen belge sayısı (Kümülatif)	Adet	3	-
Sapma Nedeni: Gösterge, Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü sorumluluğundadır. Ancak, ilgili Genel Müdürlük 10/07/2018-30474 Tarih sayılı resmi gazetede yayımlanan 1 No.lu Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin (Kararname Numarası: 1) 387. maddesine göre Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı hizmet birimine intikal ettirildiğinden göstergenin izleme ve değerlendirmesi gerçekleştirilememiştir.				

PERFORMANS HEDEFİ TABLOSU	
İDARE ADI	**EKONOMİ BAKANLIĞI**
STRATEJİK AMAÇ 5	Ülkemizin yatırım potansiyelini geliştirmek, yatırım ortamını iyileştirmek ve yurtiçinde/yurtdışında rekabetçi yatırımların yapılmasını sağlamak.
STRATEJİK HEDEF 5.4	Serbest bölgelere ülke ekonomisinin ihtiyaç duyduğu yatırımların çekilmesi ile ülkemizin rekabet gücüne sağladığı katkı artırılacaktır.

PERFORMANS HEDEFİ 5.4.1	Mevcut serbest bölgelerde Ar-Ge ve yenilikçiliğe dayalı, katma değeri ve rekabet gücü yüksek, markalı ürün ve hizmetlerin payı artırılacaktır.
SORUMLU BİRİM(LER)	Serbest Bölgeler, Yurtdışı Yatırım ve Hizmetler Genel Müdürlüğü
AÇIKLAMALAR: İhracata Dayalı Büyüme Politikaları çerçevesinde serbest bölgelerden yurtdışına yönelik yapılan satışların payının artırılması önem arz etmektedir. Üretici firmaların sayısının toplam firma sayısına oranının yıllar itibarıyla artırılması teknoloji girişine ve istihdam sağlanmasına yardımcı olacaktır.	

PERFORMANS GÖSTERGELERİ		**ÖLÇÜ BİRİMİ**	**Hedef**	**Gerçekleşme**
1	Serbest bölgelerden yurtdışına yapılan satışların toplam serbest bölge ticaret hacmi içerisindeki payı (%)	Yüzde	40	40
Sapma Nedeni: 2018 yılında planlanan hedefe ulaşılmıştır. Herhangi bir sapma bulunmamaktadır.				
2	Serbest bölgelerdeki üretim ruhsatı sayısının toplam ruhsat sayısına oranı (%)	Yüzde	28	35
Sapma Nedeni: Hedefin üzerinde bir sonuç elde edilmiştir. Faaliyet ruhsatı değerlendirmelerinde üretim dışı ruhsat talepleri daha seçici olarak değerlendirilmekte ve ancak yüksek katma değer ve istihdam içeren projeler ruhsatlandırılmaktadır. Ayrıca diğer faaliyet konularına ilişkin faaliyetlerde artış olmaması, üretim ruhsatı oranının yüksek olmasına neden olmuştur.				

PERFORMANS HEDEFİ TABLOSU	
İDARE ADI	**EKONOMİ BAKANLIĞI**
STRATEJİK AMAÇ 5	Ülkemizin yatırım potansiyelini geliştirmek, yatırım ortamını iyileştirmek ve yurtiçinde/yurtdışında rekabetçi yatırımların yapılmasını sağlamak.
STRATEJİK HEDEF 5.5.	Yatırımların karşılıklılık esasına göre korunmasına yönelik uluslararası hukuki altyapı güçlendirilecektir.

PERFORMANS HEDEFİ 5.5.1	Yatırımların uluslararası hukuk çerçevesinde korunmasına yönelik Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması (YKTK) Anlaşmaları müzakereleri yapılarak, müzakereleri tamamlanan YKTK Anlaşmaları imzalanacaktır.
SORUMLU BİRİM(LER)	Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü

AÇIKLAMALAR: Yurtdışında yatırım yapan Türk yatırımcılarını ve ülkemize gelen uluslararası yatırımcıların korunmasına yönelik ülkemizin mevcut YKTK Anlaşması ağının geliştirilmesine yönelik 2018 müzakere programı çerçevesinde yeni YKTK Anlaşmaları imzalanacak ve mevcut YKTK Anlaşmaları güncel gelişmeler doğrultusunda revize edilecektir.

PERFORMANS GÖSTERGELERİ		ÖLÇÜ BİRİMİ	Hedef	Gerçekleşme
1	YKTK Anlaşması müzakere sayısı (Kümülatif)	Adet	6	-
Sapma Nedeni: Gösterge, Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü sorumluluğundadır. Ancak, ilgili Genel Müdürlük 10/07/2018-30474 Tarih sayılı resmi gazetede yayımlanan 1 No' lu Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin (Kararname Numarası: 1) 387. maddesine göre Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı hizmet birimine intikal ettirildiğinden göstergenin izleme ve değerlendirmesi gerçekleştirilememiştir.				
2	İmzalanan YKTK Anlaşması sayısı (Kümülatif)	Adet	4	-
Sapma Nedeni: Gösterge, Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü sorumluluğundadır. Ancak, ilgili Genel Müdürlük 10/07/2018-30474 Tarih sayılı resmi gazetede yayımlanan 1 No.lu Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin (Kararname Numarası: 1) 387. maddesine göre Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı hizmet birimine intikal ettirildiğinden göstergenin izleme ve değerlendirmesi gerçekleştirilememiştir.				

PERFORMANS HEDEFİ TABLOSU	
İDARE ADI	**EKONOMİ BAKANLIĞI**
STRATEJİK AMAÇ 6	Kurumsal gelişimi artırarak sürdürmek.
STRATEJİK HEDEF 6.1	Bakanlık Birimlerinin ihtiyaçları doğrultusunda oluşturulacak etkili ve yenilikçi insan kaynakları politikalarıyla personelin nitelikleri artırılacaktır.

PERFORMANS HEDEFİ 6.1.1	Bakanlık Birimlerinin ihtiyaçları doğrultusunda oluşturulacak etkili ve yenilikçi insan kaynakları politikalarıyla personelin nitelikleri artırılacaktır.
SORUMLU BİRİM(LER)	Personel Dairesi Başkanlığı

AÇIKLAMALAR: Bakanlığımızda yeni göreve başlayan uzman yardımcılarının dış ticaret/yatırım ve bununla bağlantılı konularda bilgilerinin artırılması amacıyla hizmet içi eğitim programı düzenlenmesi, yurtdışı sürekli göreve atanan personele yurtdışı görevlerine başlamadan önce eğitim verilmesi, uzmanlık yeterlilik sınavına katılacak personele sınav öncesi eğitim verilmesi, göreve yeni başlayan memurlara yönelik olarak temel memuriyet ilkeleri ve görev alanlarına ilişkin eğitim verilmesi, tecrübe paylaşım programları düzenlenmesi gibi alanlarda faaliyet yürütülmesi planlanmaktadır. Faaliyetlere ilişkin ölçümler ise aşağıda yer alan performans göstergeleri çerçevesinde sürekli olarak somut veriler ile ölçümlenerek, kaydedilip, raporlanacaktır.

	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	ÖLÇÜ BİRİMİ	Hedef	Gerçekleşme
1	Yıllık düzenlenen hizmet içi eğitim saati (Kümülatif)	Saat	180	282
Sapma Nedeni: 2018 yılında 282 saat hizmet içi eğitim düzenlenmiş olup % 156 oranında gerçekleşme sağlanmıştır. 2018 yılı içerisinde öncesinden öngörülemeyen bazı eğitim programları (örneğin yurtdışı tayin eğitim programı gibi) düzenlendi. Ayrıca çeşitli kurumlardan (Başbakanlık, Kalkınma Bakanlığı) Bakanlığımıza atanan yeni personel olduğu için bu personele yönelik öncesinde planlanmayan oryantasyon eğitimleri verilmiştir.				
2	Hizmet içi eğitim programlarına (eğitim konusu itibarıyla) ilk defa katılan personel sayısı (Kümülatif)	Sayı	100	147
Sapma Nedeni: 2018 yılında düzenlenen hizmet içi eğitim programlarına 147 kişi katılmış olup % 147 oranında gerçekleşme sağlanmıştır. 2018 yılı içerisinde öncesinden öngörülemeyen bazı eğitim programları (örneğin yurtdışı tayin eğitim programı gibi) düzenlendi. Ayrıca çeşitli kurumlardan (Başbakanlık, Kalkınma Bakanlığı) Bakanlığımıza atanan yeni personel olduğu için bu personele yönelik öncesinde planlanmayan oryantasyon eğitimleri verilmiştir.				
3	Katılımcıların eğitimlerden/eğitimcilerden memnuniyet oranı	Yüzde	60	0
Sapma Nedeni: Memnuniyet oranı beklenenin üzerinde gerçekleşmiştir. İlerleyen dönemde yapılacak iyileştirmeler ile daha da yukarıya çıkarılması planlanmaktadır.				
4	Çalışanların memnuniyet oranı	Yüzde	60	0
Sapma Nedeni: Birleşmeden dolayı Bakanlığımız tüm çalışanlarına yönelik bir anket düzenlenmemiş olup, ilerleyen dönemlerde düzenlenecektir.				

PERFORMANS HEDEFİ TABLOSU	
İDARE ADI	**EKONOMİ BAKANLIĞI**
STRATEJİK AMAÇ 6	Kurumsal gelişimi artırarak sürdürmek.
STRATEJİK HEDEF 6.2	Bakanlığın sunduğu hizmetlerin elektronik ortama aktarılması ve teknolojik altyapının geliştirilmesine yönelik çalışmalara devam edilecektir.
PERFORMANS HEDEFİ 6.2.1	Bakanlığımızın başta özel sektör olmak üzere verdiği hizmetlerin elektronik ortama aktarılması, bunların bakım onarım ve güncelleme çalışmalarının yapılması ve bu uygulamaların e-Devlet kapısına entegre edilmesi çalışmaları yapılacak ve bilişim teknolojisinin mümkün kıldığı gelişmeler takip edilerek geliştirilecektir.
SORUMLU BİRİM(LER)	Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı Serbest Bölgeler, Yurtdışı Yatırım ve Hizmetler Genel Müdürlüğü Tüm Birimler

AÇIKLAMALAR: Bakanlığımızın başta iş dünyası olmak üzere sunmuş olduğu hizmetleri e-devlet projeleri yoluyla sunması gelişen teknoloji, artan rekabet ve maliyet unsurları gibi hususları dikkate aldığımızda hem ihtiyaç hem de zorunluluk halini almıştır. Bu nedenle, hizmetlerin, 7/24 esaslı biçimde vatandaşlara sunulması amacıyla otomasyona geçirilmesi çalışmaları devam edecek, mevcut ve yeni uygulamaların bakım, güncelleme ve günün ihtiyaçlarına göre ortaya çıkan geliştirme çalışmaları sürdürülecek ve bu uygulamaların e-devlet kapısına entegrasyonu sağlanacaktır. Bakanlığımızın dış ticaret politika araçlarından olan serbest bölgelerde yürütülen tüm iş ve işlemlerin elektronik ortama taşınması ile işlerde hız ve etkinlik sağlanmıştır. Bu yöndeki çabaların kurumsal gelişimin bir parçası olarak sürdürülmesi hedeflenmektedir.

	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	ÖLÇÜ BİRİMİ	Hedef	Gerçekleşme
1	Bakanlık hizmetlerinden elektronik ortama aktarılanların sayısı (Kümülatif) (BİD)	Adet	3	2
Sapma Nedeni: 2018 yılında elektronik ortama aktarılması planlanan Elektronik Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Bilgi Sistemi (E-TUYS), bünyemizde bulunan Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nün Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bağlanması sebebiyle aktarılamamıştır. Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nün Bakanlığımızdan ayrılarak Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bağlanması sebebiyle aktarma yapılamamıştır.				
2	e-Devlete entegre edilen uygulama sayısı (BİD)	Adet	3	2

Sapma Nedeni: 2018 yılında e-Devlete entegre edilmesi planlanan Elektronik Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Bilgi Sistemi (E-TUYS), bünyemizde bulunan Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nün Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bağlanması sebebiyle entegre edilememiştir. Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nün Bakanlığımızdan ayrılarak Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bağlanması sebebiyle entegrasyon yapılamamıştır.				
3	Serbest Bölgeler Bilgisayar Uygulama Programı (SBBUP) ile Serbest Bölgelerin Mekânsal Yönetimine İlişkin Danışmanlık Hizmeti ve Yazılım Alımı (SEB-ATLAS) projeleri kapsamında bakım-onarım, geliştirme ve ek yazılım modüllerinin gerçekleştirilmesi oranı (%)	Yüzde	100	100
Sapma Nedeni: 2018 yılı için planlanan hedef gerçekleştirilmiştir				

PERFORMANS HEDEFİ TABLOSU	
İDARE ADI	**EKONOMİ BAKANLIĞI**
STRATEJİK AMAÇ 6	Kurumsal gelişimi artırarak sürdürmek.
STRATEJİK HEDEF 6.2	Bakanlığın sunduğu hizmetlerin elektronik ortama aktarılması ve teknolojik altyapının geliştirilmesine yönelik çalışmalara devam edilecektir.
PERFORMANS HEDEFİ 6.2.2	Bakanlığımız bilgi güvenliği kapsamında bilgi sistemlerinin sürekliliği ve güvenirliğinin geliştirilmesi sağlanacaktır.
SORUMLU BİRİM(LER)	Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı
AÇIKLAMALAR: Bakanlığımızın bilgi işlem alanında sunduğu hizmetlerin artmasıyla eş zamanlı olarak mevcut bilgi işlem altyapısının hem kapasite hem de teknolojik açısından geliştirilmesi zorunluluktur. Bu nedenle, ihtiyaç duyulan donanım ve cihazların alımı çalışmaları devam edecek, aynı zamanda ortaya çıkan verinin yedekli ve güvenli biçimde saklanması ve korunması için gerekli olan bilgi güvenliğini artırıcı çalışmalar ve kontroller sürdürülecektir.	

PERFORMANS GÖSTERGELERİ	ÖLÇÜ BİRİMİ	Hedef	Gerçekleşme

1	Bilgi güvenliği kapsamında bilgi sistemlerinin sürekliliği ve güvenirliğini sağlayacak kontrollerin sayısı	Adet	50	50
Sapma Nedeni: 2018 yılı için planlanan hedef gerçekleştirilmiştir.				
2	Bakanlığımız bilişim altyapısında temin edilecek fiziksel sunucu sayısı	Adet	5	0
Sapma Nedeni: 2018 yılında uygulanan tasarruf tedbirleri sebebiyle sunucu alımı gerçekleştirilmemiştir.				

PERFORMANS HEDEFİ TABLOSU	
İDARE ADI	**EKONOMİ BAKANLIĞI**
STRATEJİK AMAÇ 6	Kurumsal gelişimi artırarak sürdürmek.
STRATEJİK HEDEF 6.3	Hizmet binaları ve çalışma koşulları iş sağlığı ve güvenliği kriterlerine uygun geliştirilecek, lojman ve diğer hizmet binalarının bakım ve onarımı yapılacaktır.
PERFORMANS HEDEFİ 6.3.1	Bakanlık merkez hizmet binası, Serbest Bölgelerimizin idari binalarının ve yurtdışı temsilciliklerinin, sosyal tesislerin ve lojmanların fiziksel çalışma koşulları iş sağlığı ve güvenliği kriterlerine uygun geliştirilecek, ihtiyaç duyulan bakım, onarım ve tadilat çalışmaları yapılacaktır.
SORUMLU BİRİM(LER)	Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı Serbest Bölgeler, Yurtdışı Yatırım ve Hizmetler Genel Müdürlüğü. Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğü
AÇIKLAMALAR: Kurumsal gelişimi artırarak sürdürmek için (mülga) Ekonomi Bakanlığı merkez ve yurtdışı teşkilatının hizmet binaları, çalışma ofisleri ve çalışanlarımızın ikamet ettiği lojmanların fiziksel çalışma koşulları iş sağlığı ve güvenliği kriterlerine uygun geliştirilecek, ihtiyaç duyulan bakım, onarım ve tadilat çalışmaları yapılacaktır Serbest Bölgelerimizin idari binaları, Serbest Bölgelerimizde faaliyet ruhsatı süresi sona ermesiyle Hazineye geçen bina ve tesisler ile Mersin ve Antalya İlimizde bulunan lojmanların bakım ve onarımının sağlanması amaçlanmıştır.	

PERFORMANS GÖSTERGELERİ		**ÖLÇÜ BİRİMİ**	**Hedef**	**Gerçekleşme**
1	Bakım-onarım ve tadilat çalışması yapılan bina/lojman/temsilcilik ve sosyal tesis sayısı (Kümülatif) (DES), (SBYYH)	Adet	9	4

Sapma Nedeni: Hedefin 2 Adedi SBYYH Genel Müdürlüğüne aittir ve ulaşılmıştır. Bakanlığımız merkez hizmet binası ofislerinde ve toplantı salonlarında çalışma koşullarının iş sağlığı ve güvenliği kriterlerine uygun hale getirilmesi için ihtiyaç duyulan bakım, onarım ve tadilat işlerinin ihaleleri yapılmış olup, Bakanlığımız 4.kat yemekhanesi ve 29.kat toplantı salonu terasında inşaat işleri, onarım ve tadilatlar Temmuz ayında tamamlanmıştır.				
2	Bakanlık yurtdışı temsilciliklerinde tefriş edilecek ofis sayısı (Kümülatif) (DES)	Adet	5	5
Sapma Nedeni: Yurtdışı temsilciliklerimizden Moskova ve Tel Aviv Ticaret Müşavirliklerimizde ağustos ayında Varşova Ticaret Müşavirliğimizde ise eylül ayında Hartum ve Sao Paulo temsilciliklerimizde tefrişata yönelik harcama yapılmıştır.				
3	Bölge Müdürlükleri ve bağlı birimlerin fiziki altyapısının geliştirilmesi oranı (%) (ÜGD)	Yüzde	40	40
Sapma Nedeni: Bölge Müdürlükleri ve bağlı birimlerin fiziki altyapısının geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapılmış ve yıl sonu hedefi tutturulmuştur.				

PERFORMANS HEDEFİ TABLOSU	
İDARE ADI	**EKONOMİ BAKANLIĞI**
STRATEJİK AMAÇ 6	Kurumsal gelişimi artırarak sürdürmek.
STRATEJİK HEDEF 6.4	Kurumsal risk yönetim kapasitesi ve iç kontrol uygulamaları ulusal mevzuatla uyumlu bir şekilde geliştirilecektir.
PERFORMANS HEDEFİ 6.4.1.	Kurumsal risk yönetim kapasitesi ve iç kontrol uygulamaları gözden geçirilecek ve ulusal mevzuatla uyumlu bir şekilde geliştirilecektir.
SORUMLU BİRİM(LER)	Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı Tüm Birimler
AÇIKLAMALAR: Kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin kurulması ve sistemin uygulanmasının yasal bir zorunluluk olması ve aynı zamanda da çağdaş yönetim anlayışının bir gereği olması nedeniyle Bakanlığımız kurumsal gelişiminde önemli bir unsur olmaktadır. İlk etapta Bakanlık merkez teşkilatında iç kontrol uygulamalarının ve kurumsal risk yönetim kapasitesinin ulusal mevzuatla uyumlu bir şekilde geliştirilmesi ve sistematize edilmesi hedeflenmektedir.	

PERFORMANS GÖSTERGELERİ		ÖLÇÜ BİRİMİ	Hedef	Gerçekleşme
1	İç Kontrol Uyum Eylem Planı'nın Tamamlanma Oranı (%)	Yüzde	30	20
Sapma Nedeni: 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi gereği 2018 yılı Temmuz ayında meydana gelen kamu kurumlarının yeniden yapılanmasıyla (mülga) Ekonomi Bakanlığı ile (mülga) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın birleşmesi ile Ticaret Bakanlığı kurulmuş olduğundan hedefte sapma meydana gelmiştir.				
2	Mali Mevzuatla ilgili verilen eğitim sayısı (Kümülatif)	Adet	3	0
Sapma Nedeni: 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi gereği 2018 yılı Temmuz ayında meydana gelen kamu kurumlarının yeniden yapılanmasıyla (mülga) Ekonomi Bakanlığı ile (mülga) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın birleşmesi ile Ticaret Bakanlığı kurulmuş olduğundan bu süreçte hedef gerçekleştirilememiştir.				

3.2.1.2. (Mülga) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Performans Hedef Tabloları

İdarenin Adı	Gümrükler Genel Müdürlüğü
Amaç	Gümrük Hizmetlerinin Kolay ve Güvenli Bir Şekilde Sunulmasını Sağlamak
Hedef	Gümrük işlemlerini sadeleştirerek ticaret erbabı için daha hızlı ve kolay yapılır hale getirmek
Performans Hedefi	Gümrük işlemlerini sadeleştirerek ticaret erbabı için daha hızlı ve kolay yapılır hale getirilmesi sağlanacaktır.

Açıklama: Gümrük işlemlerini sadeleştirerek ticaret erbabı için daha hızlı ve kolay yapılır hale getirilmesi amacıyla bilgi işlem teknolojilerinden azami düzeyde faydalanmak, hizmet içi eğitime ağırlık vermek ve "Tek Durak" uygulamasının etkinleştirilmesi düşünülmektedir.

No	Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	Hedef	Gerçekleşme
1	Gümrük işlemleri sürelerindeki iyileşme oranı (GGM)	Yüzde	İlk Ölçüm Yapılacak	İlk Ölçüm Yapılmıştır.

Açıklama: 2018 yılında gümrük işlemlerinin başlama ve bitme sürelerinin, Bakanlığımızca geliştirilen yeni uygulamalardan yararlanılarak ölçülmesi planlanmaktadır. Bu süreler başlangıç teşkil edecektir. Bu gösterge, bu sürelerde yapılmak istenen iyileşme oranını ölçümüne ilişkindir. Örneğin, 2018-22 stratejik Planında yer alan faaliyetlerin tamamlanmasıyla 2022 yılına gelindiğinde bu sürelerde %10 oranında bir iyileşme sağlanması öngörülmektedir.

Sapma Nedeni: Aylık bazda ithalat ve ihracat sürelerine ilişkin ölçümler yapılmıştır ve Risk Yönetimi ve Kontrol Genel Müdürlüğü (mülga) internet sitesinde yayınlanmıştır.

2	Kara kapılarının fiziki altyapılarının "Tek Durak" uygulamasına göre yeniden tasarımının tamamlanma oranı (GGM)	Yüzde	30	30

Açıklama: Tek Durak Projesine ilişkin gerekli altyapı çalışmaları kara hudut kapılarında devam etmektedir. Bu gösterge, bu çalışmaların ilerleyişine ilişkindir. Örneğin, devam eden altyapı çalışmalarının 2018 yılında %10 oranında bir katkı sağlayacağı öngörülmektedir. Bu çalışmaların, 2022 yılına gelindiğinde tamamlanması (%100) öngörülmektedir.

Sapma Nedeni: Kara kapılarının fiziki altyapılarının iyileştirilmesine ilişkin işlemler Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığınca yürütülmektedir. Tablet PC projesinin yaygınlaştırılması faaliyetleri kapsamında tablet uygulamaları Dereköy Kara Kapısı ile Zonguldak, İskenderun, Samsun, Mersin ve Haydarpaşa Ro-Ro limanlarında devreye alınmıştır. Kara hudut kapılarında yapılan tahsilatların kredi/banka kartları yoluyla da yapılabilmesini teminen pilot uygulama kapsamında, Hazine ve Maliye Bakanlığınca İpsala Sınır Kapısına 2 adet pos cihazının kurulumu gerçekleştirilmiş ve tahsilat işlemlerinin bu cihazlardan gerçekleştirilmesine başlanılmıştır.

3	Sadeleştirme ve basitleştirme için tanımlanmış ilgili projelerin tamamlanma oranı (GGM)	Yüzde	33	33

Açıklama: Sadeleştirme ve basitleştirme için tanımlanmış ilgili projelerin takibi amaçlanmaktadır.

Sapma Nedeni: 2018'de tamamlanması öngörülen 4 adet transit basitleştirme ve sadeleştirme projelerinin (Transit rejimi kapsamındaki demiryolu-havayolu-denizyolu taşımalarının basitleştirilmesi ve Transit beyannamesi yerine ihracat refakat belgesi kullanımı) tamamı öngörüldüğü üzere tamamlanmıştır.

İdarenin Adı	**Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü**
Amaç	**Gümrük Hizmetlerinin Kolay ve Güvenli Bir Şekilde Sunulmasını Sağlamak**
Hedef	**Kaçakçılıkla mücadelede etkinliği artırmak; eşya, taşıt ve yolcu hareketlerini kontrol ederek ülke güvenliğini sağlamak**
Performans Hedefi	**Kaçakçılıkla mücadelede etkinlik artırılacaktır**

Açıklama: İdari yapının yeniden gözden geçirilerek ihtiyaca göre revize edilmesi, beşeri ve teknik kapasitenin nitelik ve nicelik olarak artırılması, kara kapılarına araç arama ile ilgili elektronik görüntüleme sistemleri kurulması, personele verilen Araç Takip Sistemi eğitiminin sürekliliğinin sağlanması, verilen eğitime müteakip eğitim alan personelin çalışmış olduğu bölge müdürlüğünde çalışmakta olan görevli personele periyodik olarak tazeleme eğitimi vermesi neticesinde kaçakçılıkla mücadelede etkinlik artacaktır.

No	Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	Hedef	Gerçekleşme
1	Bakanlığımız tarafından gerçekleştirilen kayıtdışı alkol, tütün, akaryakıt ve ticari eşya ürünlerinde yakalama olayı sayısı/ Bütün kolluk birimleri tarafından gerçekleştirilen kayıtdışı alkol, tütün, akaryakıt ve ticari eşya toplam yakalama olayı sayısı (GMGM)	**Yüzde**	15	20

Açıklama: Bütün kolluk birimlerinin yaptığı yakalamalar içinde Bakanlığımız payının artması kaçakçılıkla mücadelede başarı sağlandığının göstergesidir. Bu bağlamda, 2018 yılı için Bakanlığımız yakalamalarının tüm kolluk birimleri içindeki payının %15 olması hedeflenmektedir.

Sapma Nedeni: 2018 yılına ait kaçakçılık olaylarına ilişkin toplam veriler İçişleri Bakanlığı KİHBİ Biriminden temin edilmiştir. Bu çerçevede tüm kolluk birimleri tarafından gerçekleştirilen toplam yakalama olay sayısı 2018 yılında 26.455 adet olmuştur. Toplam yakalama olay sayısı ise aynı yıl 5.411 olarak gerçekleşerek tüm yakalamaların oransal olarak %20,45'ini oluşturmaktadır. Ticari eşya bazında değerlendirme yapıldığında bazı eşya doğası gereği miktar bazıları ise değeri üzerinden kayda alınmıştır. Bu çerçevede, 2018 yılında akaryakıt eşya türünden tüm kolluk birimleri toplam yakalanan akaryakıt miktarı 15.273 ton iken bunun 11.520 tonu gerçekleştirilmiş olup, toplam akaryakıt yakalaması içindeki payı %75,42'ye tekabül etmektedir. 2018 yılında sigara eşya türünde tüm kolluk birimlerince yapılan toplam yakalanan sigara miktarı 41 milyon 575 bin 760 paket iken bunun 15 milyon 730 bin 259 paketi gerçekleştirilmiş olup, bu yakalamanın toplam sigara yakalaması içindeki payı %37,83'tür.

2	Bakanlığımız tarafından gerçekleştirilen uyuşturucu madde yakalama miktarı / Bütün	**Yüzde**	17	32

	kolluk birimleri tarafından gerçekleştirilen toplam uyuşturucu madde yakalama miktarı (GMGM)			
Açıklama: Terörün ve organize suç örgütlerinin en önemli finans kaynaklarından olan, kamu sağlığı ve toplum düzenini ciddi biçimde tehdit eden uyuşturucu madde kaçakçılığı konusunda da yukarıdaki göstergeyle benzer şekilde, Bakanlığımızın yaptığı yakalama miktarının tüm kolluk birimlerinin yaptığı yakalama miktarı içerisindeki payının artması bu konuda başarı sağlandığının bir göstergesidir. 2018 yılı için Bakanlığımız yakalamalarının tüm kolluk birimleri içindeki payının %17 olması hedeflenmektedir.				
Sapma Nedeni: 2018 yılında uyuşturucu yakalamaları 37,4 tonu ara kimyasal olmak üzere 46,3 ton' dur. 2018 yılında ulusal yakalamalar ise 37,6 tonu ara kimyasal olmak üzere 146 ton olarak gerçekleşmiştir. Anılan yıl için yakalamaların ulusal yakalamalar içerisindeki payı % 32'dir.				
3	Yıllık denetim sayılarının bir önceki yıla göre değişim oranı (GMGM)	**Yüzde**	10	15
Açıklama: Kaçakçılık faaliyetleri ile mücadeleye yönelik akaryakıt, tütün, narkotik ve diğer ticari eşya denetimlerinin hem gümrüklü yer ve sahalarda hem de ülkemiz sınırları içerisindeki diğer yerlerde artarak sürdürülmesinin gelişen ticaret hacmi ve yolcu kapasitesi düşünüldüğünde bir gereklilik olduğu değerlendirilmektedir. Buna istinaden, 2018 yılında denetim sayılarının bir önceki yıla göre %10 oranında artması hedeflenmektedir.				
Sapma Nedeni: 2017 yılında 3.676 adet denetim yapılmışken 2018 yılında 4.273 adet denetim yapılmış olup %15 oranında değişim olmuştur.				
4	İdari ve teknik kapasitenin ihtiyacı karşılama oranındaki artış (GMGM)	**Yüzde**	İhtiyaç Analizi Yapılacak	Yapıldı
Açıklama: Kaçakçılıkla etkin mücadele edebilmek amacıyla öncelikle gerekli olan alt yapıyı hazırlamak ve ihtiyaçlar doğrultusunda güncellemek ve güçlendirmek gerekmektedir. Bu çerçevede, idari ve teknik kapasitenin dünyadaki teknolojik gelişmeler takip edilerek ihtiyaçlara cevap verecek nitelik ve sayıda olmasına özen gösterilmektedir. Bu kapsamda, 2018 yılında ihtiyaç analizinin, 2019 yılında ilk ölçümün yapılması; diğer yıllarda bu ölçüm üzerinden oran artışının hesaplanması ve 2022 yılı sonunda mevcut idari ve teknik kapasitemizin ihtiyacı karşılama oranının %12'lik bir artış göstermesi planlanmaktadır.				
Sapma Nedeni: 2018 yılı sonu itibarıyla taşra idarelerinin 5 yıllık sistem ve teknik cihaz ihtiyaç analizi yapılmıştır.				
5	Teknik kapasite yatırımlarının getiri oranı (GMGM)	**Yüzde**	-	20
Açıklama: Belirtilen performans göstergesinde amaç teknik kapasiteye yapılan yatırımın karşılığının ne kadarının alınabildiğini ölçmektedir. Bu çerçevede, belirlenen göstergelere ulaşmak için doğru sistemi/cihazı temin etmenin, söz konusu sistemi/cihazı ihtiyaç bulunan yerlerde kullanmanın ve bunların doğru kişilerce kullanımının önem taşıdığı görülmektedir. Her yıl, önceki yılın yatırım miktarı ve bu yatırımla yapılan 1 yıllık yakalama değeri karşılaştırılır. 2018 yatırımları, 2018 sonunda faal hale gelir. İlk ölçüm 2019 sonunda yapılır. Neticede, 2018 yılında teknik kapasiteyi geliştirmeye yönelik yatırım için harcanan miktarın, 2019 yılı yakalama değerinde %100 oranında bir artışı beraberinde				

getirmesi hedeflenmektedir.
Sapma Nedeni: 2018 yılında kaçakçılıkla mücadele amacıyla 47.370.250 TL değerinde teknik cihaz ve sistemlerin alımı yapılarak ihtiyaç duyan idarelerin kullanımına tahsis edilmiştir. 2018 yılında toplamda 5664 olayda 3.034.480.540 TL değerinde ticari ve uyuşturucu eşya yakalamaları gerçekleşmiştir. 2017 yılında 2.536.548.806 TL değerinde ticari ve uyuşturucu eşya yakalaması yapıldığından, 2018 yılında yapılan yakalama tutarındaki artış oranı yaklaşık %20 olarak gerçekleşmiştir.

İdarenin Adı	**Tasfiye Hizmetleri Genel Müdürlüğü**			
Amaç	**Gümrük Hizmetlerinin Kolay ve Güvenli Bir Şekilde Sunulmasını Sağlamak**			
Hedef	**Tasfiye işlemlerinde etkinliği artırmak**			
Performans Hedefi	**Tasfiye işlemlerinde etkinliğin artırılması**			
Açıklama: Tasfiye işlemleri mekân, sistem ve yazılım düzeyinde gözden geçirilerek iyileştirilecektir.				
No	**Performans Göstergeleri**	**Ölçü Birimi**	**Hedef**	**Gerçekleşme**
1	Eşyanın tasfiyelik hale geldiği tarih ile TTB'nin düzenlendiği tarih arasındaki sürenin (gün) azalması (THGM)	Adet	180	228
Açıklama: Gümrük idaresi tarafından tasfiyelik hale geldiği tespit edilen eşyanın bulunduğu yerde görülerek tespit ve tahakkuk belgelerinin en kısa sürede düzenlenmesi gerekmektedir. Bu kapsamda gümrük müdürlüklerinde yaşanılan sorunların tespit edilerek tespit tahakkuk belgesinin düzenlenme süresinin düşürülmesi hedeflenmektedir.				
Sapma Nedeni: E-ihale sisteminde açık teklif usulüne geçilebilmesini teminen 9 uncu ve 10 uncu aylarda ihalelere ara verilmiştir.				
2	Eşyanın TTB'sinin düzenlendiği tarih ile tasfiye yönteminin belirlenmesi arasındaki sürenin (gün) azalması (THGM)	Adet	60	118
Açıklama: Tasfiye sürecindeki etkinliğin artırılması ve eşyanın tasfiyesinin hızlı bir şekilde gerçekleştirilmesinin adımlarından biri de İşletme Müdürlüğünce eşyanın TTB'sinin düzenlendiği tarih ile tasfiye yönteminin belirlenmesi arasında geçen sürenin kısaltılmasıdır. Bu çerçevede İşletme Müdürlüklerinde bu hususta yaşanan sorunların ve gecikme nedenlerinin tespit edilerek, sürenin kısaltılması yönünde önlemler alınması hedeflenmektedir.				
Sapma Nedeni: E-ihale sisteminde açık teklif usulüne geçilebilmesini teminen 9 uncu ve 10 uncu aylarda ihalelere ara verilmiştir.				
3	Eşyanın tasfiye yönteminin belirlendiği tarih ile tasfiye yönetiminin uygulanması arasındaki sürenin (gün) azalması (THGM)	Adet	45	62
Açıklama: Eşyanın tasfiye yönteminin belirlendiği tarih ile tasfiyesinin gerçekleştirilmesi arasında				

geçen süre tasfiye yöntemine bağlı olarak birçok işlem içermektedir. Tasfiye sürecinde birçok aktörün yer alması, eşyanın satış kabiliyetinin olmaması ve imhasının külfetli olması gibi hususlar da süreci yavaşlatmaktadır. Bu kapsamda sorunların tespitinin sağlanarak sürecin hızlanmasına yönelik bir çalışma yürütülmesi öngörülmektedir.				
Sapma Nedeni: E-ihale sisteminde açık teklif usulüne geçilebilmesini teminen 9 uncu ve 10 uncu aylarda ihalelere ara verilmiştir.				
4	İşlemleri tamamlanan TTB'lerin oranı (THGM)	Yüzde	51	38
Açıklama: Tasfiye sürecindeki etkinliği artırılmasının göstergelerinden biri de işlemleri tamamlanan TTB oranlarının 2018-2022 yıllarına yaygın olarak artırılması olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda fiziki altyapının ve insan kaynağı kapasitesinin güçlendirilerek işlemleri tamamlanan TTB oranlarının artırılması öngörülmektedir.				
Sapma Nedeni: E-ihale sisteminde açık teklif usulüne geçilebilmesini teminen 9 uncu ve 10 uncu aylarda ihalelere ara verilmiştir.				

İdarenin Adı	**Tüketicinin Korunması ve Piyasa Gözetimi Genel Müdürlüğü**			
Amaç	**Ticaret Erbabını Güçlendirmek, İş ve İşlemlerini Hızlandırmak ve Tüketici Güvenliğini Sağlamak.**			
Hedef	**Tüketici güvenliğini esas alan düzenlemeleri yapmak ve Piyasa Gözetim ve Denetim Sistemini kurmak**			
Performans Hedefi	**Tüketici güvenliği temelinde piyasa gözetim ve denetim sisteminin oluşturulması sağlanacaktır.**			
Açıklama: Sektörel bilgilendirme ve tüketici bilinçlendirme, bilgi işlem teknolojilerinden azami düzeyde faydalanma, denetimlerin risk odaklı yapılması ve tanıtım faaliyetleri neticesinde daha güvenli piyasa gözetim ve denetim sistemi oluşturulacaktır.				
No	**Performans Göstergeleri**	**Ölçü Birimi**	**Hedef**	**Gerçekleşme**
1	Tüketici bilincindeki artış oranı (TKPGGM)	Yüzde	43	54.1
Açıklama: 2015 yılında Ankara ilinde yapılan bir çalışma neticesinde 100 tüketiciden 41 inin orta düzeyde bilinçli olduğu sonucuna varılmış, 2018 yılı itibariyle Türkiye genelinde her yıl yapılması planlanan tüketici bilinci araştırması sonucunda 2018 yılı için orta düzeyde bilinçli tüketici oranının %43 olması hedeflenmektedir.				
Sapma Nedeni: Başlangıç değeri olarak 2014 Tüketici Bilinç Araştırması verileri esas alınmış olup geçtiğimiz 4 yıl boyunca yapılan çalışmalar ve gerçekleştirilen bilinçlendirme faaliyetleri neticesinde 2018 yılı Tüketici Profili ve Bilinç Endeksi araştırmasında bu oran %54,1 olarak bulunmuştur. Dolasıyla, tüketici bilincinde hedeflenen değerlerin üzerine çıkılmış ve söz konusu çalışma öncesi hedefte olumlu yönde sapma görülmüştür.				
2	Paydaşlarla ortak yürütülen proje sayısı (TKPGGM)	Adet	2	3

Açıklama: Mevcut durumda yürütülmekte olan "Strengthening Consumer Protection" isimli IPA II Dönemi (2014-2020) Teknik Destek Projesine ilaveten 2018 yılı içinde bir proje daha yürütülmesi planlanmaktadır. Takip eden her yıl, yılda 2 proje yürütülmesi hedeflenmektedir.				
Sapma Nedeni: Tüketicinin Korunması kapsamında 3 adet proje gerçekleştirilmesine ihtiyaç olmuş olup, "Strengthening Consumer Protection" isimli IPA II Dönemi (2014-2020), "Improving Financial Consumer Protection through COMCEC" isimli ve "Tüketici Haklarının Yerel Yönetimlere Yaygınlaştırılması" isimli projeler gerçekleştirilmiştir ve söz konusu projeler öncesi hedefte olumlu yönde sapma gerçekleşmiştir.				
3	Hizmet süresinde azalma oranı (TKPGGM)	Yüzde	5	5
Açıklama: Genel Müdürlüğün başvurulara cevap verme, inceleme, görüş verme vs. tüm hizmetlerinde ortalama bir hizmet süresi belirlenerek bu sürenin her yıl %5 oranında azalması hedeflenmektedir.				
Sapma Nedeni: Bakanlığımızın Kurumsal Yeniden Yapılanma ve İnsan Kaynakları Yönetimi Teknik Destek Projesi'nin Optimum Kadro Çalışması adlı aktivitesi sonucunda hizmet süresi ortalama 8,98 gün olarak sunulmuştur. Eğitim, proje gibi faaliyetlerin içeriklerindeki değişiklikler, kullanılan bilişim sistemlerinin kullanımındaki etkinliğin artması ve personel yetkinliğinin artması sonucunda 2018 yılında hizmet süresi 8,51 gün olarak bulunmuştur. (Aynı hesaplama yöntemi kullanılmıştır).				
4	Güvensiz ürün oranında azalma oranı (TKPGGM)	Yüzde	0,5	0.8
Açıklama: Piyasa Gözetimi ve Denetimi Faaliyetleri sonucunda 2015 yılı için güvensizlik oranı %2,9 ve 2016 yılı için %2,02 olarak düşük seviyelerde gerçekleşmiş olup oransal olarak ciddi bir fark gözlemlenmemiştir. Bu alanda elde edilecek sonuçların seyrinde kısa vadede büyük bir farklılık olmayacağı, 2018 yılında yürürlüğe girmesi planlanan mevzuat çerçevesinde yapılacak denetimlerde oranın değişebileceği öngörülmektedir.				
Sapma Nedeni: Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından 23.06.2017 tarihli 30105 sayılı Kimyasalların Kaydı, Değerlendirilmesi, İzni Ve Kısıtlanması Hakkında Yönetmelik'in yayımlanması ile pek çok kimyasal denetimine başlanmış olması sebebiyle güvensizlik oranı yüzde 0,3 den 1,2'ye çıkmış ve söz konusu hedefte olumlu yönde sapma görülmüştür.				

İdarenin Adı	**İç Ticaret Genel Müdürlüğü**			
Amaç	**Ticaret Erbabını Güçlendirmek, İş ve İşlemlerini Hızlandırmak ve Tüketici Güvenliğini Sağlamak**			
Hedef	**Ticarette arz ve talep dengesini sağlamak**			
Performans Hedefi	**Ticarette arz ve talep dengesi sağlanacaktır.**			
Açıklama: Ekonomi üzerinde olumsuz sonuçlar doğurabilecek olan arz-talep uyumsuzluğunu ortadan kaldırmak amacıyla; lisanslı depo kapasitesinin artırılması ve kontrol edilmesi, ekonomik birimlerin MERSİS' e entegre edilmesi ve Perakende Bilgi Sistemi projesinin tamamlanması hedeflenmektedir.				
No	**Performans Göstergeleri**	**Ölçü Birimi**	**Hedef**	**Gerçekleşme**

1	Faaliyet izni kapsamındaki toplam lisanslı depo kapasitesi (İTGM)	Adet (Bin Ton)	2000	3310
Açıklama: Şuan ki faaliyet izni kapsamındaki toplam lisanslı depo kapasitesi 1.676.200 ton olmakla birlikte kuruluş izni verilen 100 şirketin faaliyete geçmesi durumunda bu kapasite 8.903.300 tona ulaşacaktır. Ancak 2018 hedefinin 2.000.000 ton olması uygun olacaktır.				
Sapma Nedeni: 2018 yılı sonu itibariyle gelinen aşamada Bakanlığımızdan faaliyet izni almış lisanslı depoların toplam kapasitesi 3.310.567 tona ulaşmış olup, söz konusu yıl için belirlenen hedef gerçekleştirilmiştir.				
2	MERSİS'e entegre olan ekonomik birim sayısı (İTGM)	Yüzde	60	40
Açıklama: Esnaf ve sanatkârların sisteme dâhil edilmesi için entegrasyon çalışması yapılması. Vakıf, Dernek ve Sendikaların sisteme dâhil edilmesi için entegrasyon çalışması yapılması.				
Sapma Nedeni: : ESBİS ve MERSİS entegrasyonu 31 Ocak 2019 tarihi itibariyle sağlanmış olup, MERSİS' te yer alan "Sorgular" kısmından esnaflara ilişkin sorgulama yapılabilmektedir. Diğer taraftan, esnaf odalarının bilgilerinin MERSİS' e aktarılmasına yönelik çalışmanın henüz tamamlanmadığı Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı tarafından bildirilmiştir. Vakıf ve derneklerin MERSİS' e entegre edilmesine yönelik çalışmalar devam etmekte olup, vakıf ve derneklerin kayıtlı bulundukları veri tabanlarındaki eksikliklerin (vergi numarası vb.) ilgili kurumlar tarafından tamamlanarak verilerin Bakanlığımız ile paylaşılması beklenmektedir.				
3	Faaliyet izni verilen lisanslı depo işletmesi sayısı (İTGM)	Adet	50	66
Açıklama: Şuan faaliyet izni verilen lisanslı depo işletme sayısı 38 olmakla birlikte 2018 hedefi 50 lisanslı depo işletmesinin faaliyete geçmesidir.				
Sapma Nedeni: 2018 yılı sonu itibariyle Bakanlığımızca 66 adet lisanslı depo işletmesine faaliyet izni verilmiş olup, söz konusu yıl için belirlenen hedef gerçekleştirilmiştir				
4	Perakende Bilgi Sistemi projesinin tamamlanma oranı (İTGM)	Yüzde	75	50
Açıklama: Perakende işletmelerin açılış ve faaliyeti ile kapanışında gerekli başvuru ve diğer işlemlerin yapılması, ilgili kurum ve kuruluşlara iletilmesi, değerlendirilmesi, sonuçlandırılması ve bu işletmelere yönelik veri tabanının oluşturulması ile bilgi paylaşımının sağlanması amacıyla kurulacak olan Perakende Bilgi Sistemi'nin (PERBİS) kurulumu için "analiz-tasarım" ve "yazılım" olmak üzere iki aşamalı bir süreç planlanmıştır. İlk aşamada yer alan "analiz ve tasarım" sürecinin 2017 yılı sonunda tamamlanmasının ardından PERBİS için yazılım hizmeti satın alınması süreci başlatılacaktır. Hâlihazırda, analiz ve tasarım çalışmaları kapsamında ilk analiz çıktıları oluşturularak Bakanlığımıza gönderilmiş olup bu çıktıların değerlendirilmesi tamamlanarak yüklenici firmaya gerekli revizyon talimatları iletilmiştir.				
Sapma Nedeni: Sistemin analiz-tasarım ve yazılım olmak üzere iki aşaması bulunmaktadır. Analiz-tasarım aşaması 07/06/2018 tarihinde tamamlanmıştır. Yazılım aşaması ise 28/11/2018 tarihinde başlamış olup devam etmektedir.				
5	İkinci El Motorlu Kara Taşıtı Ticareti Bilgi Sisteminin tamamlanma oranı (İTGM)	Yüzde	100	100

Açıklama: Resmi Gazetede yayımlanmak üzere 16/05/2017 tarihinde Başbakanlığa sevk edilen İkinci El Motorlu Kara Taşıtlarının Ticareti Hakkında Yönetmelik Taslağı'nın yakın zaman içinde yayımlanarak yürürlüğe girmesi beklenmektedir. Taslakta, yetki belgesi, mesleki yeterlilik belgesi ve Yönetmelik kapsamında verilen TSE hizmet yeterlilik belgesi ile ikinci el motorlu kara taşıtı ticaretine ilişkin Bakanlığımızca gerekli görülen bilgilerin takip ve kontrolünün sağlanması amacıyla İkinci El Motorlu Kara Taşıtı Ticareti Bilgi Sisteminin kurulması öngörülmüştür. Bu kapsamda, Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığınca analiz ve tasarım çalışmaları tamamlanan Sistem'in yazılım çalışmaları yürütülmekte olup 2017 yılı sonunda yazılım çalışmalarının tamamlanması beklenmektedir.
Sapma Nedeni: Sistem 13/05/2018 tarihinde faaliyete geçmiştir.

İdarenin Adı	**İç Ticaret Genel Müdürlüğü**
Amaç	**Ticaret Erbabını Güçlendirmek, İş ve İşlemlerini Hızlandırmak ve Tüketici Güvenliğini Sağlamak**
Hedef	**Elektronik Ticareti geliştirmek**
Performans Hedefi	**Güvenli elektronik ticaret geliştirilecektir.**

Açıklama: Mevzuat yetersizliği ve uyumsuzluğu ortadan kaldırılarak, koordinasyon, işbirliği ve iletişim arttırılacak ve elektronik ticaretin gelişimine katkı sağlayacak faaliyet ve projeleri desteklenecektir.

No	Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	Hedef	Gerçekleşme
1	Mevzuatın tamamlanma tarihi (İTGM)	Yıl	2018	2018

Açıklama: E-ticaretin gelişiminin izlenebilmesi ve değerlendirilebilmesi amacıyla bildirim yükümlülüğü getirilmesine ve ticari elektronik ileti onaylarının alınmasına ve reddetme hakkının kullanılmasına imkân tanıyan bir elektronik sistem kurulmasına veya kurdurulmasına yönelik Bakanlığımıza yetki alınmasına ilişkin önerge hazırlanmış ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname Taslağına işlenmiş olup söz konusu Tasarı TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunda kabul edilmiştir.
Ayrıca, elektronik ticarette güven damgası sistemi kurulmasına ilişkin yasal dayanak oluşturulmasına, ticari elektronik ileti şikâyet başvurularının sonuçlandırılması sürecinde, ilgililerin tespiti konusunda yaşanan sorunlar sebebiyle Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından gerekli destek ve çözümün sağlaması amacıyla ihtiyaç duyulan bilgi ve belgelerin elektronik bir sistem aracılığıyla Bakanlığımıza sunulmasına, e-ticarete yönelik proje ve faaliyetlerin desteklenmesi ve teşvik edilmesine, Elektronik Ticaret Kurulu oluşturulmasına ve ulusal bir elektronik ticaret pazaryeri ile bilgilendirme platformları ve danışma ofisleri kurdurulmasına ilişkin önerge hazırlanmış ve yasal değişiklik yapılmak üzere Hukuk Müşavirliğimize gönderilmiştir

Sapma Nedeni: E-ticaretin gelişiminin izlenebilmesi ve değerlendirilebilmesi amacıyla bildirim yükümlülüğü getirilmesine ve ticari elektronik ileti onaylarının alınmasına ve reddetme hakkının kullanılmasına imkân tanıyan bir elektronik sistem kurulmasına veya kurdurulmasına yönelik Bakanlığımıza yetki alınmasına ilişkin önerge hazırlanmış ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname Taslağına işlenmiş olup söz konusu Tasarı TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunda kabul edilmiştir.

Ayrıca, ticari elektronik ileti göndericilerinin tespiti konusunda yaşanan sorunların ortadan kaldırılması ve şikâyetlerin çok daha kolay ve hızlı bir şekilde sonuçlandırılması amacıyla Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna, gerekli destek ve çözümü sağlaması ve ihtiyaç duyulan bilgileri elektronik bir sistem aracılığıyla Bakanlığımıza sunması hususunda yükümlülük getirilmesine yönelik Yönetmelik çalışması tamamlanmış olup, Cumhurbaşkanlığına gönderilecektir. İşletmelerin mağdur olmaması ve uygulanacak idari para cezalarının makul seviyelere indirilmesi amacıyla idari yaptırım kararı verilinceye kadar mevzuata aykırı fiilin birden çok işlenmesi halinde, ilgili gerçek veya tüzel kişiye tek bir idari para cezası verilmesine ilişkin Kanun değişikliği önergesi hazırlanmış ve Hukuk Müşavirliğimize gönderilmiştir. 6563 Sayılı Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanunda desteklere ilişkin hüküm bulunmaması sebebiyle Kanun değişikliği çalışması yapılmıştır. Bahse konu değişiklik çalışması yasalaşmamıştır.				
2	Elektronik ticaretin gelişimine katkı sağlayacak faaliyet ve projelerin desteklenme oranı (destek/başvuru) (İTGM)	Yüzde	50	0
Açıklama: Ülkemizde e-ticaretin gelişim hızını artırarak gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerdeki e-ticaret hacmine ulaşılabilmesini ve e-ticaret maliyetleri azaltılmak suretiyle başta KOBİ'ler olmak üzere işletmelerin e-ticarete uyum sürecinin kolaylaştırılabilmesini teminen e-ticarete yönelik proje ve faaliyetlerin desteklenmesi ve teşvik edilmesi amacıyla 6563 sayılı Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanunda değişiklik yapılmasına ilişkin önerge hazırlanmış ve yasal değişiklik yapılmak üzere Hukuk Müşavirliğimize gönderilmiştir.				
Sapma Nedeni: 6563 Sayılı Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanunda değişiklik yapılamaması sebebiyle destek uygulamasına ilişkin çalışma başlatılamamıştır.				
3	Güven Damgası Sisteminin işlerlik kazanma tarihi (İTGM)	Yıl	2018	2018
Açıklama: Bakanlığımızca güven damgası sağlayıcının yetkilendirilmesine yönelik protokol imzalanacak ve sistem işler hale getirilecektir.				
Sapma Nedeni: Güven Damgası Sistemi öngörülen zamanda işlerlik kazanmıştır				

İdarenin Adı	**Esnaf ve Sanatkârlar Genel Müdürlüğü**
Amaç	**Ticaret Erbabını Güçlendirmek, İş ve İşlemlerini Hızlandırmak ve Tüketici Güvenliğini Sağlamak**
Hedef	**Ahilik kültürünü yaygınlaştırmak**
Performans Hedefi	**Ahilik kültürünün yaygınlaştırılması sağlanacaktır.**
Açıklama: Esnaf ve sanatkâr işletmelerinin günümüz koşullarında ayakta kalabilmeleri için kapsamlı bir değişim ve dönüşüm geçirmeleri gerekmektedir. Esnaf ve sanatkârlar meslek kuruluşlarının mevzuat konusundaki eğitimleri yetersizdir. Ayrıca Ahiliğe olan ilginin azlığı ve Ahilik değerlerinin yeterince bilinmemesi de ticaret erbabını güçlendirmek amacıyla uyuşmamaktadır. Bu kapsamda, Ahilik Kültürüne ilişkin harici eğitim, bilgilendirme ve tanıtım faaliyetleri gerçekleştirilerek ve	

Geleneksel El Sanatları / Unutulmaya Başlayan Zanaatların e-Ticaret Kapasitesinin Geliştirilmesi projesi gerçekleştirilerek Ahilik kültürünün yaygınlaştırılması sağlanmaya çalışılacaktır.				
No	**Performans Göstergeleri**	**Ölçü Birimi**	**Hedef**	**Gerçekleşme**
1	Esnaf ve Sanatkârlar Stratejisi ve Eylem Planı kapsamında tamamlanan eylem sayısı (ESGM)	Adet	-	-
Açıklama: Esnaf ve sanatkârları 2023 yılına taşıyacak strateji ve politika önerilerinin yer alacağı bir eylem planına duyulan ihtiyaç çerçevesinde Esnaf ve Sanatkârlar Stratejisi ve Eylem Planı (ESSEP) hazırlık çalışmaları başlatılmıştır.				
Sapma Nedeni: 10/07/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanan "Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi" çerçevesinde Bakanlıkların yeniden yapılandırılması nedeniyle çalışmalar 2018 yılında tamamlanamamış olup 2019 yılında tamamlanması planlanmaktadır.				
2	Esnaf ve sanatkârlar meslek kuruluşlarının yeniden yapılandırılmasına ilişkin Kanun taslağının hazırlanma tarihi (ESGM)	Yıl	-	-
Açıklama: Esnaf ve sanatkârlar meslek kuruluşlarının günün koşullarına göre yeniden yapılandırılmaları çerçevesinde kanun değişikliği taslak çalışmaları yürütülmektedir.				
Sapma Nedeni: Taslağın 2020 yılında hazırlanması öngörüldüğünden 2018 yılı için gerçekleşme öngörülmemiştir				
3	Unutulmaya yüz tutmuş meslekler ve geleneksel ürünlerin canlandırılmasına ilişkin projelerin tamamlanma oranı (ESGM)	Yüzde	0	-
Açıklama: Geleneksel, kültürel ve sanatsal değeri olan ve kaybolmaya yüz tutan meslekler özelinde bu mesleklerde faaliyet gösteren esnaf ve sanatkârların mevcut durumları ile yaşadıkları sorunları tespit etmek ve tespit edilen sorunlara çözüm önerileri geliştirilmek üzere bir proje yürütülecektir.				
Sapma Nedeni: Projenin 2019'da başlatılması planlandığı için 2018 yılı için öngörülmemiştir.				
4	Esnaf ve Sanatkârlara Yönelik Pazarlama ve Markalaşma Projesinin tamamlanma oranı (ESGM)	Yüzde	40	40
Açıklama: Esnaf ve Sanatkârlara Yönelik Pazarlama ve Markalaşma Projesi ile belirlenen sektörlerde faaliyet gösteren ülkemizdeki ve dünyadaki küçük işletmelerin markalaşma, tasarım, pazarlama ve ihracat yapma gibi konulardaki mevcut durumunun ortaya konulması; bu konularda bilgi ve deneyim eksikliği yaşayan, mevcut potansiyellerini yeterince iyi değerlendiremeyen küçük işletmelerin rekabet güçlerini ve ihracat kapasitelerini artırıcı adımların belirlenmesi hedeflenmektedir.				
Sapma Nedeni: İki aşamadan oluşan projenin ilk aşaması olan araştırma ve geliştirme aşaması tamamlanmıştır. 2019 yılı içerisinde uygulama aşaması faaliyetleri başlatılacaktır.				

İdarenin Adı	**Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü**
Amaç	**Ticaret Erbabını Güçlendirmek, İş ve İşlemlerini Hızlandırmak ve Tüketici Güvenliğini Sağlamak.**

Hedef	Kooperatifleri ekonomik hayatın aktif kurumları haline getirmek
Performans Hedefi	Kooperatifçiliği geliştirilmesi sağlanacaktır.

Açıklama: Hizmet içi eğitimlerin yetersiz olması, kooperatiflerde sıkça personel değişikliği yaşanması, ülkemizdeki tüm kooperatiflere tek bir noktadan hizmet sunacak bir veri sistemine olan ihtiyaç, kooperatiflere ait güncel, doğru ve güvenilir istatistiki veri üretilmesi gerekliliği, kurumsal kapasitesi güçlü kooperatiflerin daha sürdürülebilir nitelikte olması ve Kurumsal yönetim ilkelerini benimseyen kooperatiflerin ortaklarıyla güçlü aidiyet bağı kurabilmesi gibi ihtiyaçların karşılanması amacıyla, kooperatifçiliği geliştirme projeleri yürütülecek ve kooperatifçiliğe ilişkin eğitimler düzenlenecektir.

No	Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	Hedef	Gerçekleşme
1	Kurulan yeni tür kooperatif sayısı (KGM)	Adet	30	45

Açıklama: Gayrimenkul İşletme, Hizmet, Bilimsel Araştırma ve Geliştirme, Çocuk Bakım Hizmetleri, Yenilenebilir Enerji Üretim, Hizmet ve Danışmanlık, Fikri Mülkiyet ve Sınai Haklar, Sigorta, Eğitim sektörlerinde faaliyet göstermek isteyen kooperatifler için alan araştırmaları yapılmış, eğitimler düzenlenmiş, ana sözleşmeler hazırlanmış ve bu türdeki kooperatiflerin kuruluş işlemleri gerçekleştirilmiştir. Böylece kooperatifleşmedeki kötü imaj aşılarak, kooperatifçiliğin geleneksel anlayıştan uzaklaşıp birçok alanda uygulanabilirliğini ispatlama imkânı elde edilmiştir.

Sapma Nedeni: Güncel ihtiyaçlar doğrultusunda vatandaşlarımızdan gelen talepler dikkate alınarak yenilenebilir enerji, sigorta, bilimsel araştırma ve geliştirme, eğitim, sağlık, geri dönüşüm, yeni gibi alanlarda kooperatifleşmenin sağlanması için yürütülen çalışmalar neticesinde yeni tür kooperatifler kurulmaktadır. 2018 yılında vatandaşlarımızdan gelen yoğun talep nedeniyle hedeflenen sayı aşılmıştır.

2	Yeni Kooperatifçilik Strateji Belgesinin tamamlanma tarihi (KGM)	Yıl	2018	-

Açıklama: 2012-2016 yıllarını kapsayan Türkiye Kooperatifçilik Stratejisi ve Eylem Planı kooperatifçilik mevzuatı değişikliğine ilişkin çalışmaların devam etmesi sebebiyle kapatılarak, hem tamamlanamamış eylemlerdeki eksikliklerin tamamlanacağı hem de değişen ekonomik hayata ilişkin yeniliklerin değerlendirildiği, yeni nesil kooperatiflerin desteklendiği ve teşvik edildiği 2018-2023 yılları arasını kapsayacak yeni "Türkiye Kooperatifçilik Stratejisi ve Eylem Planı" nın hazırlıkları 2018 yılı itibariyle tamamlanacaktır.

Sapma Nedeni: 10/07/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanan "Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi" çerçevesinde Bakanlıkların yeniden yapılandırılması nedeniyle çalışmalar 2018 yılında tamamlanamamış olup 2019 yılında tamamlanması planlanmaktadır.

3	Düzenlenen bilgilendirme toplantısı ve eğitim sayısı (KGM)	Adet	15	56

Açıklama: KOOP-GİR, KOOP-GEP, KADIN-KOOP Projeleri kapsamında kooperatif kurulmasına önderlik edebilecek toplumdaki kanaat önderleri ile kooperatif yönetici, denetçi ve muhasebecilerinin kooperatiflerin kuruluş ve işleyişlerine ilişkin bilgilendirilmesi sağlanacak ve kooperatif işletmelerle ilgili farkındalık artırılacaktır.

Sapma Nedeni: Genel Müdürlüğümüzün planladığı veya vatandaşlarımızın, ya da ilgili kurum ya da kuruluşların doğrudan Genel Müdürlüğümüze veya Ticaret İl Müdürlüğüne ilettiği talepler doğrultusunda ülke genelinde kooperatifçilik eğitimleri düzenlenmektedir. 2018 yılında planlanan bilgilendirme toplantısı ve eğitimler dışında yeni sektörlerde kooperatifçiliğin gelişmesi nedeniyle vatandaşlarımız ile ilgili kurum ve kuruluşlardan gelen yoğun talepler karşılanarak performans göstergesi sayısı aşılmıştır.				
4	Kooperatifçilik alanında destek verilen yüksek lisans ve doktora tezi sayısı (KGM)	Adet	5	0
Açıklama: KOOP-TEZ Projesi kapsamında kooperatifçiliğin gelişmesine katkı sağlanması ve kooperatifçilik alanında yapılan akademik çalışma sayısının artırılması amacıyla Bakanlık tarafından açılacak çağrı ilanı kapsamında gelen başvurular değerlendirilerek kooperatifçilik alanında hazırlanan ve komisyonca uygun bulunan yüksek lisans ve doktora tezlerine maddi destek sağlanacaktır.				
Sapma Nedeni: 10/07/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan "Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi" çerçevesinde Bakanlıkların yeniden yapılandırılması nedeniyle işbirliği yapılan kuruluşlar yapılan görüşmeler sonucunda proje kapsamında 2019 yılında ilana çıkılarak başvuruların alınmasına karar verilmiştir.				
5	Kooperatif kuruluş başvurularının cevaplandırılma süresi (KGM)	Gün	7	7
Açıklama: Ülkemiz kooperatifçiliğinin kalkınmada daha etkin bir konuma getirilmesi ve kooperatiflerin ekonominin farklı sektörlerinde faaliyet göstermesi yönündeki çalışmalarımız kapsamında, vatandaşlarımız tarafından yapılan kooperatif kuruluş başvurularında doğru ve yerinde yönlendirmelerle mümkün olan en kısa sürede cevap verilmesine özen gösterilecektir.				
Sapma Nedeni: 1163 sayılı Kooperatifler Kanun'u kapsamında, Bakanlığımız görev alanındaki kooperatiflerin kuruluş başvuruları ve ekleri incelenerek, eksik belge bulunmaması halinde 7 gün içerisinde kuruluş izni verilmektedir.				

İdarenin Adı	**Personel Dairesi Başkanlığı**
Amaç	**Kurumsal Kapasiteyi Geliştirmek**
Hedef	**Personel yönetiminden insan kaynakları yönetimine geçmek**
Performans Hedefi	**İnsan Kaynakları yönetim modeli geliştirilecektir.**

Açıklama: İnsan Kaynakları yönetim modelinin geliştirilmesi, diğer kurumlardaki modellerin incelenmesi, yeni mevzuat taslakları da göz önüne alınarak GTB için bir model oluşturulması amaçlanmaktadır. Ayrıca Eğitim Strateji Belgesi hazırlanarak Eğitim Yönetimi Sistemi ile uzaktan Eğitim platformunu hayata geçirmek planlanmaktadır.				
No	**Performans Göstergeleri**	**Ölçü Birimi**	**Hedef**	**Gerçekleşme**
1	İnsan Kaynakları Yönetim Modelinin tamamlanma oranı (PDB)	Yüzde	20	20
Açıklama: Bakanlığımızın insan kaynaklarının yeni bir bakış açısı ile daha etkin ve verimli kullanılabilmesi, günümüz şartlarına uygun modern bir anlayışla hizmet veren kurumsal bir yapıya				

dönüşüm yapabilmesi amacıyla, insan kaynakları yönetim modelleri üzerinde çalışmalar yapmış olan ve Bakanlığımız teşkilat yapısına örnek alınabilecek kurumların tespit edilmesi, örnek alınabilecek iyi uygulamaların incelenmesinin yapılması planlanmaktadır.

Sapma Nedeni: (Mülga) Personel Dairesi Başkanlığınca söz konusu gösterge hedefine ilişkin olarak diğer kurumların teşkilat kanunlarındaki personel ve eğitim ile ilgili birim yapıları incelenmiş olup, Başkanlığımız yapılanmasına model alınabilecek kurumlar tespit edilmeye çalışmıştır. Bu bağlamda; konunun hukuki altyapısının araştırılması kapsamında Devlet Personel Başkanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığından randevu talep edilmiş, anılan Başkanlık Strateji Başkanından alınan randevu gereğince 20.05.2018 tarihinde bir çalışma ziyareti yapılarak, "İnsan Kaynakları Modellemesi " konusunun Ülkemizdeki yasal dayanağı hususunda bilgi alışverişinde bulunulmuştur. Yapılan görüşmede; (2014-2018) yıllarını kapsayan "10. Kalkınma Planının 2.1.16-Kamuda İnsan Kaynakları" başlıklı bölümünün "c. Politikalar" başlıklı 381. maddesinde geçen "Kamu sektöründe hizmet kalitesi personel verimliliğini yükseltecek bir insan kaynağı yönetim modeli oluşturulacaktır." politikasının, Başkanlıkları sorumluluğunda bir görev olduğu ve bu madde kapsamında kamu personel rejimi ile ilgili işlemlerin Başkanlıklarınca yapılması gerektiği, bu hususta diğer kurumlara görev yükleyen bir mevzuat hükmünün bulunmadığı ifade edilmiştir. Devam eden süreçte, 09.07.2018 tarih ve 30473 sayılı 3. mükerrer Resmi Gazete' de yayımlanan 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın merkez, taşra ve yurtdışı teşkilatlanmasına ilişkin hükümleri kaldırılmış, 10.07.2018 tarih ve 30474 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile de Bakanlığımız Ticaret Bakanlığı adı altında yeniden yapılandırılmıştır. Bilahare; anılan Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde, 10.01.2019 tarihli 30651 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe giren Bazı Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında 27 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile yapılan değişiklik sonucu Personel Dairesi Başkanlığı ile Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı birleştirilerek, Personel Genel Müdürlüğü adıyla yeniden yapılandırılmıştır.

İdarenin Adı	**Eğitim Dairesi Başkanlığı**
Amaç	**Kurumsal Kapasiteyi Geliştirmek**
Hedef	**Personel yönetiminden insan kaynakları yönetimine geçmek**
Performans Hedefi	**İnsan Kaynakları yönetim modeli geliştirilecektir.**

Açıklama: İnsan Kaynakları yönetim modelinin geliştirilmesi, diğer kurumlardaki modellerin incelenmesi, yeni mevzuat taslakları da göz önüne alınarak GTB için bir model oluşturulması amaçlanmaktadır. Ayrıca Eğitim Strateji Belgesi hazırlanarak Eğitim Yönetimi Sistemi ile uzaktan Eğitim platformunu hayata geçirmek planlanmaktadır.

No	Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	Hedef	Gerçekleşme
1	Eğitim Strateji Belgesinin hayata geçirilme tarihi (EDB)	Yıl	2018	2018

Açıklama: Eğitim Dairesi Başkanlığınca gerçekleştirilecek eğitim faaliyetlerinde ilke ve standartları belirleyici bir üst belge olacaktır.

Sapma Nedeni: Eğitim Strateji Belgesi 18 Mayıs 2018 tarihinde Mülga Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı web sitesinde yayınlanmıştır.

2	Eğitim Yönetimi Sisteminin tamamlanma tarihi (EDB)	Yıl	2018	2019
Açıklama: Eğitim Yönetim Sistemi eğitim faaliyetlerinin takip ve planlama süreçlerinde kullanılacak, eğitim faaliyetlerinin bir otomasyon sistemi üzerinden yapılacağı bir sistem olacaktır.				
Sapma Nedeni: Sistemin muayene kabulü tamamlanmış olup 2019 yılı içinde hizmete alınması planlanmaktadır. Bakanlık yapılanmasında meydana gelen değişikliklerin; personel ve eski eğitim verilerinin yeni sisteme entegrasyonu için çalışmaların tamamlanması beklendiği için sistem henüz devreye alınamamıştır.				
3	Eğitim Strateji Belgesi sonucunda her yıl belirlenen hizmet içi eğitim faaliyetlerinin tamamlanma oranı(Her Yıl) (EDB)	Yüzde	100	100
Açıklama: Eğitim Strateji Belgesi sonucunda ortaya çıkacak ilke ve standartlar çerçevesinde yürütülecek yıllık eğitim faaliyetleri ifade edilmektedir.				
Sapma Nedeni: Mülga Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı olarak 2018 yılı için belirlenen 7002 eğitim sayısı hedefine 7796 eğitim ile ulaşılmıştır.				

İdarenin Adı	**Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı**
Amaç	**Kurumsal kapasiteyi Geliştirmek**
Hedef	**Kurumsal bilgi yönetim kapasitesini geliştirmek**
Performans Hedefi	**Stratejik yönetim kültürünü, bu çerçevede bilgi yönetim kapasitesini geliştirmek için projeler gerçekleştirilecektir.**

Açıklama:

- Faaliyet ve projelerin Bakanlık stratejik planına, orta vadeli programa, kalkınma planlarına, hükümet programlarına uygun bir şekilde belirlenmesi, bütçelendirilmesi ve uygulaması konusunda yaşanan yönetimsel sorunlar,
- Farklı kurum ve kuruluşların hazırladığı mevzuatı takip ve uygulama zorunluluğu; mevzuatın karmaşıklığı ve sık değişmesi,

Personelin görev ve hizmetlerini yürütürken başvuracağı Bakanlık tarafından derlenmiş mevzuat bankasının bulunmaması vb. sorunlar nedeniyle stratejik yönetim kültürünü, bu çerçevede bilgi yönetim kapasitesini geliştirmek için projeler gerçekleştirilecektir.

No	Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	Hedef	Gerçekleşme
1	Denetim verilerinin elektronik ortamda saklanarak istatiksel veri oluşturma oranı (RTB)	Yüzde	100	80
Açıklama: Gümrük ve Ticaret Müfettişleri tarafından yürütülen teftiş/inceleme/soruşturmalara (İşin ne aşamada olduğu, usulsüzlük türü, işin türü, işe verilen süre, ilgili şirket veya kişi bilgisi, inc/soruşturmanın gerekçesi, işin hangi gümrük idaresi ile ilgili olduğu vs..) ve sonucunda düzenlenen raporlara (sonucu, türü, gönderildiği birimler, ihlal edilen Kanun/Yönetmelik, teklif edilen ceza/usulsüzlük türü, ihlal edilen gümrük rejimi, ilgili şirket veya kişi bilgisi, işin ne kadar sürede bittiği, raporun hangi gümrük idaresi ile ilgili olduğu vs.) dair bilgilere elektronik ortamda anlık olarak				

ulaşabilmesi, bunlara dair sorgulama yapılabilmesi amaçlanmaktadır.
Sapma Nedeni: İki aşamalı olarak planlanan programın ilk aşaması olan, rapor ve iş bilgilerinin elektronik ortamda girilerek program üzerinden takip edilmesi sürecinin son kısım çalışmalarına geçilmiştir ve 2019/Haziran ayı içeresinde tamamlanması öngörülmektedir. Programın ikinci aşaması, Müfettişler marifetiyle tanzim edilip, Rehberlik ve Teftiş Başkanlığınca işleme konulan Raporlara Dair Kurum İçi ve Kurum Dışı Birimlerde Yapılan İşlemlerin sonucunun takibini içermektedir. Birinci aşama çalışmalarının tamamlanması akabinde İkinci aşama çalışmalarına başlanacağı için ikinci aşamanın bitirilme tarihi öngörülememektedir. Öte yandan, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 27 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle değişik 459'uncu maddesi uyarınca, (mülga) Ekonomi Bakanlığı Denetim Hizmetleri Başkanlığı ile birleşilmesi (fiziki arşiv devri Şubat/2019'da gerçekleşebilmiştir) nedeniyle mevzuatımızda yapılması zorunlu değişiklikler, programın yapısını da etkileyeceğinden mevzuat çalışmalarının tamamlanması beklenmektedir

İdarenin Adı	**Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği**
Amaç	**Kurumsal kapasiteyi Geliştirmek**
Hedef	**Kurumsal bilgi yönetim kapasitesini geliştirmek**
Performans Hedefi	**Stratejik yönetim kültürünü, bu çerçevede bilgi yönetim kapasitesini geliştirmek için projeler gerçekleştirilecektir.**

Açıklama:

- Faaliyet ve projelerin Bakanlık stratejik planına, orta vadeli programa, kalkınma planlarına, hükümet programlarına uygun bir şekilde belirlenmesi, bütçelendirilmesi ve uygulaması konusunda yaşanan yönetimsel sorunlar,
- Farklı kurum ve kuruluşların hazırladığı mevzuatı takip ve uygulama zorunluluğu; mevzuatın karmaşıklığı ve sık değişmesi,

Personelin görev ve hizmetlerini yürütürken başvuracağı Bakanlık tarafından derlenmiş mevzuat bankasının bulunmaması vb. sorunlar nedeniyle stratejik yönetim kültürünü, bu çerçevede bilgi yönetim kapasitesini geliştirmek için projeler gerçekleştirilecektir.

No	Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	Hedef	Gerçekleşme
1	Harici eğitim, bilgilendirme ve tanıtım faaliyetlerinde sosyal medyanın aktif olarak kullanımını arttırmak. (BHİM)	Yüzde	20	20

Açıklama: Bakanlığımızın sosyal medyada tanıtımını yapmak ve bilinirliğini artırmak amaçlanmaktadır.

Sapma Nedeni: 2019 yılı içerisinde belirlenen hedefe ulaşılmıştır.

İdarenin Adı	İç Denetim Birimi Başkanlığı
Amaç	Kurumsal kapasiteyi Geliştirmek
Hedef	Kurumsal bilgi yönetim kapasitesini geliştirmek
Performans Hedefi	Stratejik yönetim kültürünü, bu çerçevede bilgi yönetim kapasitesini geliştirmek için projeler gerçekleştirilecektir.

Açıklama:

- Faaliyet ve projelerin Bakanlık stratejik planına, orta vadeli programa, kalkınma planlarına, hükümet programlarına uygun bir şekilde belirlenmesi, bütçelendirilmesi ve uygulaması konusunda yaşanan yönetimsel sorunlar,
- Farklı kurum ve kuruluşların hazırladığı mevzuatı takip ve uygulama zorunluluğu; mevzuatın karmaşıklığı ve sık değişmesi,

Personelin görev ve hizmetlerini yürütürken başvuracağı Bakanlık tarafından derlenmiş mevzuat bankasının bulunmaması vb. sorunlar nedeniyle stratejik yönetim kültürünü, bu çerçevede bilgi yönetim kapasitesini geliştirmek için projeler gerçekleştirilecektir.

No	Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	Hedef	Gerçekleşme
1	Denetim programının gerçekleştirilme oranı(İDBB)	Yüzde	70	11

Açıklama: Denetim, danışmanlık ve izlemeye ilişkin planlanan (yıl içi programda yer alan) görevlerin gerçekleşen (süresinde tamamlanmayanların makul süre aşımları dikkate alınır) görevler ile karşılaştırılması suretiyle ölçülecektir.

Sapma Nedeni: Bakanlığımızın yeniden yapılandırılması sebebi ile iç denetim faaliyetleri süresi uzamıştır.

İdarenin Adı	Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı
Amaç	Kurumsal kapasiteyi Geliştirmek
Hedef	Kurumsal altyapı kapasitesini geliştirmek
Performans Hedefi	Fiziki altyapı güçlendirilecektir.

Açıklama: Bakanlığın genelinde yürütülen hizmetlerin kaliteli ve kesintisiz devam edebilmesini teminen fiziki altyapının ihtiyaçları karşılama oranı artırılacak, bina ve lojmanlar modernize edilecek ve YİD kapsamında gümrük idareleri modernize edilmeye devam edilecektir.

No	Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	Hedef	Gerçekleşme
1	Fiziki altyapının ve ekipmanın (x-ray, kamera, araç vb.) ihtiyacı karşılama oranı (DHDB)	Yüzde	80	80

Açıklama: Bakanlığımızın yeniden modernizasyonu kapsamında, daha sağlıklı bir ortamda etkin ve verimli bir çalışma ortamının oluşturulması amacıyla Bakanlığımız yatırım programı kapsamında yer

alan projeler ve ödenekler dahilinde merkez ve taşra teşkilatında muhtelif işler projesi altında birtakım projeler yürütülmektedir. Bu projeler için ayrılan kaynak miktarı ve bu kaynaktan yapılan harcamaların birbirine orantılanması 2018 yılı hedefimizin karşılanma oranını göstermektedir. Söz konusu performans göstergesi içerisinde yer alan projeler aşağıda yer almaktadır;
Hizmet Binaları Bakım Onarımları, Hizmet Binalarında Ulaşılabilir Düzenlemeler, Köpek Evi Yapımı ve Tefrişi, Taşıma Giderleri, Güvenlik Amaçlı Kamera Sistemi, Elektronik Belge Sertifika Yazılım ve Lisans Alımı, Sistem ve Teknik Cihaz Alım Bakım ve Onarım, Demirbaş Alımları, Sınır Kapıları Limanlar ve İç Gümrüklerde Güvenliğin Artırılması, Bölge Müdürlükleri –Bağlantı İdareleri Hizmet Binaları Turnike Sistemi Yapımı, Taşıt Alımı, Lojman Bakım Onarımı, Kamulaştırma, Etüt-Proje İşleri, Kesin Hesap Farkı

Sapma Nedeni: Bakanlığımızın yeniden modernizasyonu kapsamında, daha sağlıklı bir ortamda etkin ve verimli bir çalışma ortamının oluşturulması amacıyla Bakanlığımız yatırım programı kapsamında yer alan projeler ve ödenekler dâhilinde merkez ve taşra teşkilatında muhtelif işler projesi altında birtakım projeler yürütülmektedir. Bu projeler için ayrılan kaynak miktarı ve bu kaynaktan yapılan harcamaların birbirine orantılanması 2018 yılı hedefimizin karşılanma oranını göstermektedir. Söz konusu performans göstergesi içerisinde yer alan projeler aşağıda yer almaktadır.
Hizmet Binaları Bakım Onarımları, Hizmet Binalarında Ulaşılabilir Düzenlemeler, Köpek Evi Yapımı ve Tefrişi, Taşıma Giderleri, Güvenlik Amaçlı Kamera Sistemi, Elektronik Belge Yazılım ve Lisans Alımı, Sistem ve Teknik Cihaz Alım Bakım ve Onarım, Demirbaş Alımları, Sınır Kapıları Limanlar ve İç Gümrüklerde Güvenliğin Artırılması, Bölge Müdürlükleri- Bağlantı İdareleri Hizmet Binaları Turnike Sistemi Yapımı, Taşıt Alımı, Lojman Bakım Onarımı, Kamulaştırma, Etüd-Proje İşleri, Kesin Hesap Farkı.
Söz konusu projeler kapsamında Merkez, Bölge Müdürlükleri ve bağlantı idareleri ile Ticaret İl Müdürlükleri talep ve istekleri doğrultusunda ödenek gönderilmekte olup, bu projeler kapsamında 2018 yılı Aralık ayı sonu itibariyle, gönderilen ödenek miktarından 34.388.028,87 TL harcama yapılmıştır.

2	Modernize edilen Bakanlık bina, tesis, lojman sayısı (DHDB)	Adet	4	4

Açıklama: Bakanlığımızın yeniden modernizasyonu kapsamında, daha sağlıklı bir ortamda etkin ve verimli bir çalışma ortamının oluşturulması amacıyla merkez ve taşra teşkilatı olmak üzere hizmet binaları, tesis ve lojman yapım çalışmalarına devam edilecektir. 2018 yılında 4 yapım işinin tamamlanması hedeflenmekte olup, bu projeler aşağıda sıralanmıştır.
Orta Karadeniz Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüğü Hizmet Binası Kompleks Yapımı, Fırat Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüğü Hizmet Binası Kompleks Yapımı, Silopi Lojman Yapımı, Öncüpınar Lojman Yapımı

Sapma Nedeni: Bakanlığımızın yeniden modernizasyonu kapsamında, daha sağlıklı bir ortamda etkin ve verimli bir çalışma ortamının oluşturulması amacıyla merkez ve taşra teşkilatı olmak üzere hizmet binaları, tesis ve lojman yapımı çalışmalarına devam edilmiştir. 2018 yılında 4 yapım işinin tamamlanması hedeflenmiş olup, bu projelerin yapımları tamamlanmıştır.
1) Orta Karadeniz Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüğü Hizmet Binası Kompleksi Yapımı
Samsun Valiliği Yatırım İzleme Koordinasyon Müdürlüğü tarafından Geçici Kabulü yapılmış olup, projenin %100'ü tamamlanmıştır.
2) Fırat Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüğü Hizmet Binası Kompleks Yapımı tamamlanmış olup, 09.06.2018 tarihinde açılışı gerçekleştirilmiş olup, Bölge Müdürlüğü yeni hizmet binasında faaliyetlerini sürdürmektedir.

3) Silopi Lojman Yapımı: Yapımı tamamlanan 7 bloktan oluşan 230 dairenin %100'ü tamamlanmış, 06.08.2018 tarihli Yapım İşleri Geçici Kabul Tutanağı ile İpekyolu Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüğüne teslim edilmiş ve lojman talebinde bulunan personellere 01/09/2018 tarihinde tahsis edilmeye başlanmıştır. 4) Öncüpınar Lojman Yapımı: Projenin %100'ü tamamlanmış olup, proje Geçici Kabul aşamasındadır				
3	Yap-İşlet-Devret Modeli İle Modernize edilen Gümrük İdarelerinin sayısı (DHDB)	Adet	2	2
Açıklama: Yap-İşlet-Devret modeli çerçevesinde 2018 yılı içerisinde Kapıköy ve Sarp Gümrük Kapılarının modernizasyonlarının tamamlanarak faaliyete açılması planlanmaktadır.				
Sapma Nedeni: Kapıköy Gümrük Kapısı: Yap-İşlet-Devret modeli ile kapının inşaat çalışmaları tamamlanmış olup gerekli işlemler yerine getirilerek 15.02.2019 tarihi itibariyle İşletici Kuruluşa işletme izni verilmiş ve yapımı tamamlanan tesislerde gümrük hizmeti verilmeye başlanmıştır. Sarp Gümrük Kapısı: Yap-İşlet-Devret modeli ile kapının inşaat çalışmaları tamamlanmış ve 01.03.2019 tarihinde resmi açılış töreni de düzenlenmiş olup yapımı tamamlanan tesislerde gümrük hizmeti verilmeye başlanmıştır.				

İdarenin Adı	**Strateji Geliştirme Başkanlığı**
Amaç	**Bütünleşik Gümrük ve Ticaret Politikaları Geliştirmek**
Hedef	**Gümrük ve ticaret politikalarının geliştirilmesinde tüm paydaşların katkı sunacağı katılımcı bir yapı oluşturmak**
Performans Hedefi	**Hazırlanacak strateji belgeleri temelinde işbirliği, bilinçlendirme ve tanıtım faaliyetleri gerçekleştirilecektir.**

Açıklama: İç ve dış paydaşların birbiriyle ortak iş yürütme alışkanlığı birimden birime değişkenlik göstermektedir. Bu kapsamda paydaşlarla olan ilişkilerin istenilen düzeyde ve standartta olmasını sağlamak amacıyla;
-Hizmet stratejilerinin yeterli düzeyde belirlenmesi,
-Koordinasyon ve işbirliklerinin arttırılması,
-Koordinasyon ve işbirliklerinin standartlaştırılmasına yönelik çalışmalar yapılması planlanmaktadır.

No	Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	Hedef	Gerçekleşme
1	Belirlenen strateji belgeleri ve master planların tamamlanma oranı (SGB)	Yüzde	10	10
Açıklama: Bakanlık genelinde 2018 yılında geliştirilmesi gereken strateji belgeleri ve master planları belirlenerek 2020 yılı itibarıyla tamamlanmaları sağlanacaktır. Bu kapsamda paydaşlarla koordinasyon, işbirliği ve iletişim arttırılacaktır.				
Sapma Nedeni: Bazı birimlerimizde strateji belgesi çalışmaları devam etmektedir. Master Plan Çalışmaları Yıldırım Beyazıt Üniversitesi ile devam etmektedir				
2	Ulusal ve Uluslararası etkinlik ve işbirliği sayısı (SGB)	Adet	69	223

Açıklama: Bakanlık genelinde önümüzdeki 5 yıllık süreçte gerçekleştirilecek çalıştay, sempozyum, konsey, şura vb. sayısı yüksek düzeyde gerçekleştirilerek paydaşlarla ortak etkinlik çalışmaları ve katılımcılık geliştirilecektir.				
Sapma Nedeni: Bakanlık genelinde gerçekleştirilen ulusal ve uluslararası etkinlik ve işbirliği sayısı hedeflenenin üzerinde gerçekleşmiştir.				
3	Paydaşlarla ortaklaşa gerçekleştirilen proje sayısı (SGB)	Adet	11	15
Açıklama: Bakanlığımızın dâhil olduğu 2018 yılında paydaşlarla ortaklaşa gerçekleştirilecek projelerle Bakanlığımız faaliyetlerinin katılımcı yöntemlerle yürütülmesine katkı sağlanacaktır.				
Sapma Nedeni: Paydaşlarla ortaklaşa gerçekleştirilecek projelere ilişkin belirlenen hedeflerin üzerinde bir gerçekleşme olmuştur.				

İdarenin Adı	**Strateji Geliştirme Başkanlığı**
Amaç	**Kurumsal kapasiteyi Geliştirmek**
Hedef	**Kurumsal bilgi yönetim kapasitesini geliştirmek**
Performans Hedefi	**Stratejik yönetim kültürünü, bu çerçevede bilgi yönetim kapasitesini geliştirmek için projeler gerçekleştirilecektir.**

Açıklama:

- Faaliyet ve projelerin Bakanlık stratejik planına, orta vadeli programa, kalkınma planlarına, hükümet programlarına uygun bir şekilde belirlenmesi, bütçelendirilmesi ve uygulaması konusunda yaşanan yönetimsel sorunlar,
- Farklı kurum ve kuruluşların hazırladığı mevzuatı takip ve uygulama zorunluluğu; mevzuatın karmaşıklığı ve sık değişmesi,

Personelin görev ve hizmetlerini yürütürken başvuracağı Bakanlık tarafından derlenmiş mevzuat bankasının bulunmaması vb. sorunlar nedeniyle stratejik yönetim kültürünü, bu çerçevede bilgi yönetim kapasitesini geliştirmek için projeler gerçekleştirilecektir.

1	Stratejik ve bilgi yönetim projelerinin tamamlanma oranı (SGB)	Yüzde	30	30
Açıklama: Bakanlık genelinde hali hazırda mevcut olan stratejik ve bilgi yönetim projeleri geliştirilecek olup Plan süresince söz konusu projelerin kademeli olarak tamamlanması öngörülmektedir. Bu kapsamda kurumsal bilgi yönetim kapasitesinin geliştirilmesi hedeflenmektedir.				
Sapma Nedeni: Hâlihazırda mevcut olan projeler gerçekleştirilmiş olup, Bakanlığımızın yeniden yapılanması süreci sonrasında değişen Stratejik Plan göz önünde bulundurularak gösterge güncellenecektir.				
2	Kurumsal Bilgi Havuzuna erişim, paylaşma ve katkıda bulunma oranı (SGB)	Yüzde	20	-
Açıklama: 2019 yılı itibarıyla Kurumsal Bilgi Havuzu kurulacak olup 2020 yılından itibaren Havuzun doldurulması çalışmaları yapılacaktır. Bu kapsamda Plan süreci sonunda Bakanlığın kurumsal hafızası geliştirilecek olup politika geliştirme ve uygulamada etkinliğe katkı sağlanacaktır.				

Sapma Nedeni: Bakanlığımız Birimlerinin yeniden yapılanma çalışmalarının devam etmesi nedeniyle hedefe ulaşılamamıştır.				
3	Belirlenen performans göstergelerine uyum oranı (SGB)	Yüzde	60	60
Açıklama: Aktif bir izleme ve değerlendirme sistemi temelinde Stratejik Planda yer alan performans göstergelerine uyum oranı Plan süresince kademeli olarak arttırılarak Bakanlığın amaç ve hedeflerine ulaşmasına katkı sağlanacaktır.				
Sapma Nedeni: Bir önceki yılda gösterge gerçekleşmeleri yaklaşık olarak % 50 olup, 2018 yılının ilk 3 çeyreğinde yüzde 60 hedefi yakalanmış olup, nihai değerlendirme Şubat ayı içerisinde yapılacaktır.				

İdarenin Adı	**Hukuk Müşavirliği**
Amaç	**Kurumsal kapasiteyi Geliştirmek**
Hedef	**Kurumsal bilgi yönetim kapasitesini geliştirmek**
Performans Hedefi	**Stratejik yönetim kültürünü, bu çerçevede bilgi yönetim kapasitesini geliştirmek için projeler gerçekleştirilecektir.**

Açıklama:

- Faaliyet ve projelerin Bakanlık stratejik planına, orta vadeli programa, kalkınma planlarına, hükümet programlarına uygun bir şekilde belirlenmesi, bütçelendirilmesi ve uygulaması konusunda yaşanan yönetimsel sorunlar,
- Farklı kurum ve kuruluşların hazırladığı mevzuatı takip ve uygulama zorunluluğu; mevzuatın karmaşıklığı ve sık değişmesi,

Personelin görev ve hizmetlerini yürütürken başvuracağı Bakanlık tarafından derlenmiş mevzuat bankasının bulunmaması vb. sorunlar nedeniyle stratejik yönetim kültürünü, bu çerçevede bilgi yönetim kapasitesini geliştirmek için projeler gerçekleştirilecektir.

No	Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	Hedef	Gerçekleşme
1	İdari işlemin ilgililere tebliğine ilişkin kılavuz hazırlanması(HM)	Adet	1	0
Açıklama: Dava ve icra takiplerinin etkin ve verimli bir şekilde yürütülmesi amacıyla idari işlemlerin ilgililere tebliğine ilişkin 1 adet kılavuz hazırlanması planlanmaktadır.				
Sapma Nedeni: 6/12/2018 tarihli ve 30617 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Elektronik Tebligat Yönetmeliği ile ilgililere yapılacak tebliğ hükümlerinde değişiklikler olduğundan, ilgili Kılavuzun içeriğinde kapsamlı değişiklikler yapılması mecburiyetinde kalınmıştır. Öte yandan, e-tebligat uygulamasına yeni geçilmiş olmasına bağlı olarak uygulamada karşılaşılması muhtemel bazı sıkıntıların hali hazırda tespit edilmesi mümkün olmadığından söz konusu kılavuzun hazırlanması olanağı bulunmamaktadır. Ayrıca, 2019-2023 yılı stratejik plan ve performans programına kılavuz hazırlanmasına ilişkin performans göstergesi belirlenmemiştir.				

İdarenin Adı	Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı			
Amaç	Kurumsal kapasiteyi Geliştirmek			
Hedef	Kurumsal altyapı kapasitesini geliştirmek			
Performans Hedefi	Taşra iletişim altyapısı güçlendirilecektir.			
Açıklama: Taşrada yaşanan/yaşanabilecek iletişim sorunlarını çözebilmek amacıyla altyapı güçlendirilecektir.				
No	**Performans Göstergeleri**	**Ölçü Birimi**	**Hedef**	**Gerçekleşme**
1	Bilişim altyapısının ihtiyacı karşılama oranı (BİDB)	Yüzde	İhtiyaç Belirleme	İhtiyaçlar belirlenmiştir.
Açıklama: Mobil Uygulamaların altyapı çalışmaları devam edecektir. Artan personel ihtiyacına göre aktif cihazlar ve altyapı çalışmaları da devam edecektir.				
Sapma Nedeni: "Mobil Uygulamaların altyapı çalışmaları devam edecektir. Artan personel ihtiyacına göre aktif cihazlar ve altyapı çalışmaları da devam edecektir." Bu kapsamda 2018 yılında 2 adet sınır kapısında (Dereköy ve Dilucu) ve 6 adet limanda (Haydarpaşa, İskenderun, Mersin, Taşucu, Pendik Ro-Ro, Samsun) kablosuz ağ altyapısı kurulmuştur. Taşra idarelerinin taşınması veya ağ altyapısı yenilenmesi/iyileştirilmesi için Orta Anadolu Bölge Müdürlüğü, Ergazi ve Merkez Tasfiye İşletme Müdürlükleri, Çobanbeyli, Osmaniye ve Kırşehir Gümrük Müdürlüğü ile Kocaeli, Kastamonu, Denizli ve Karabük Ticaret İl Müdürlüklerine ağ altyapısı tesis edilmiştir.				
2	Bilişim projelerin tamamlanma oranı (BİDB)	Yüzde	Mevcut durum Analizi (% 100)	% 100
Açıklama: 2018 yılı için mevcut durum analizi yapılması planlanmaktadır				
Sapma Nedeni: Yeni Bilge kapsamında düzenlemeler yapıldı. 2018 yılı için planlanan hedef gerçekleşmiştir.				

İdarenin Adı	Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı			
Amaç	Bütünleşik Gümrük ve Ticaret Politikaları Geliştirmek			
Hedef	Gümrük ve ticaret politikalarının geliştirilmesinde tüm paydaşların katkı sunacağı katılımcı bir yapı oluşturmak			
Performans Hedefi	Bütünleşik e-GTB sistemi geliştirilecektir.			
Açıklama: Bakanlığımız tarafından elektronik ortamda verilmekte olan hizmetlerin e-Devlet platformuna taşınması, mobil uygulamaların artırılarak karar verme ve risk yönetimi kapasitesinin artırılması ve nihai olarak koordinasyon ve işbirliklerinin arttırılması hedeflenmektedir.				
No	**Performans Göstergeleri**	**Ölçü Birimi**	**Hedef**	**Gerçekleşme**

1	E-devlete taşınan ve kullanılan toplam uygulama sayısı (BİDB)	Adet	8	8
Açıklama: Bakanlığımızca elektronik ortamda verilmekte olan hizmetlerin tamamının ya da bir bölümünün e-Devlet platformu üzerinde de verilmesi ya da ilgili uygulamalara erişim gerekli olan kullanıcı doğrulamanın e-Devlet üzerinden gerçekleştirilmesidir.				
Sapma Nedeni: 2018 yılı için planlanan hedef gerçekleşmiştir.				
2	Mobil uygulamalara eklenen modül sayısı (BİDB)	Adet	1	1
Açıklama: Beyanname ve eşya takip sorgulama sistemlerinin mobil uygulamalarla takip edilmesidir.				
Sapma Nedeni: 2018 yılı için planlanan hedef gerçekleşmiştir.				

İdarenin Adı	**Risk Yönetimi ve Kontrol Genel Müdürlüğü**			
Amaç	**Bütünleşik Gümrük ve Ticaret Politikaları Geliştirmek**			
Hedef	**Gümrük ve ticaret politikalarının geliştirilmesinde tüm paydaşların katkı sunacağı katılımcı bir yapı oluşturmak**			
Performans Hedefi	**Bütünleşik e-GTB sistemi geliştirilecektir**			
Açıklama: Bakanlığımız tarafından elektronik ortamda verilmekte olan hizmetlerin e-Devlet platformuna taşınması, mobil uygulamaların artırılarak karar verme ve risk yönetimi kapasitesinin artırılması ve nihai olarak koordinasyon ve işbirliklerinin arttırılması hedeflenmektedir.				
No	**Performans Göstergeleri**	**Ölçü Birimi**	**Hedef**	**Gerçekleşme**
1	Merkezi Risk Yönetiminin Örgütsel ve İşlevsel Olarak Yeniden Yapılandırılması Projesinin tamamlanma oranı (RYKGM)	Yüzde	100	80
Açıklama: "Merkezi Risk Yönetiminin Örgütsel ve İşlevsel Olarak Yeniden Yapılandırılması Projesi" nin tamamlanma yüzdesinin takibi amaçlanmaktadır.				
Sapma Nedeni: Söz konusu projenin ismi daha önce 'Risk Analizinin Teknik Alt Yapısının Güçlendirilmesi Projesi' olarak güncellenmiştir. Projenin ilk ayağı olan yeni risk analizi programının yazılması eyleminin %100'ü tamamlanmış olup, ikinci ayağı olan "Veri Madenciliği" eylemi 2019 yılında tamamlanacaktır.				

İdarenin Adı	**Risk Yönetimi ve Kontrol Genel Müdürlüğü**
Amaç	**Bütünleşik Gümrük ve Ticaret Politikaları Geliştirmek**
Hedef	**Gümrük ve ticaret politikalarının geliştirilmesinde tüm paydaşların katkı sunacağı katılımcı bir yapı oluşturmak**
Performans Hedefi	**Bütünleşik e-GTB sistemi geliştirilecektir**

Açıklama: Eşyanın muayene ve kontrolünde risk analizi çalışmalarının geliştirilmesi, risk yönetim kapasitesinin geliştirilmesi suretiyle dış ticaret ürünlerinin kontrollerinin etkinleştirilmesi ve özellikle karşılıklı tanıma anlaşmaları ile yetkilendirilmiş yükümlü uygulamasının kapsamının genişletilmesi sonucunda gümrük kontrolleri risk temelli olarak etkinleştirilecektir.				
1	İthalat ve ihracat kırmızı hat oranları (RYKGM)	Yüzde	İ:16.57 E:5.31	İ:13.2 E:3.5
Açıklama: İthalatta ve ihracatta kırmızı hatta işlem gören beyannamelerin tüm beyannamelere oranını ifade eder.				
Sapma Nedeni: Yapılan çalışmalar ile hedeflenen değerlerin üzerine çıkılmıştır.				
2	Yetkilendirilmiş Yükümlü sayısı (RYKGM)	Adet	275	407
Açıklama: Gümrük işlemlerinin hızlı, güvenli ve basit bir şekilde yürütülerek yasal ticaretin kolaylaştırılması hedefi doğrultusunda yapılan çalışmalar kapsamında hayata geçirilen yetkilendirilmiş yükümlü uygulamasının yaygınlaştırılması amaçlanmaktadır.				
Sapma Nedeni: Yapılan çalışmalar ile hedeflenen değerlerin üzerine çıkılmıştır.				
3	Planlı sonradan kontrole tabi tutulan firma sayısındaki azalma oranı	Yüzde	2	0
Açıklama: Başlangıç değeri 250 olan firma sayısının azaltılması hedeflenmektedir.				
Sapma Nedeni: 2017 yılında 250 firma planlı sonradan kontrole tabi tutulmuşken, 2018 yılında da bu rakam değişmemiş ve 250 adet firma olarak gerçekleşmiştir. Elde edilen sonuçlar, 18.12.2017 tarihinde Sn. Müsteşarımız başkanlığında gerçekleştirilen Risk Değerlendirme ve Koordinasyon Kurulu toplantısında Kurul üyelerine sunulmuş olup, söz konusu toplantıda yapılan değerlendirmeler neticesinde, 2018 yılında da 250 firmanın sonradan kontrole tabi tutulması kararı alınmıştır.				

İdarenin Adı	**AB ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü**
Amaç	**Bütünleşik Gümrük ve Ticaret Politikaları Geliştirmek**
Hedef	**Gümrük ve Ticaret alanında AB müktesebatına uyum sağlamak ve ticareti kolaylaştırmak**
Performans Hedefi	**Gümrük ve ticaret alanında uluslararası normlara uyum sağlanması çalışmaları yapılacaktır.**

Açıklama: AB Gümrük Müktesebatı, oldukça geniş kapsamlıdır. Müktesebatta bir değişiklik olduğu hallerde, Gümrük Birliğinin düzgün bir şekilde işleyebilmesi açısından ivedilikle uyum sağlanması gerekmektedir. Bu kapsamda ilgili tüm birimlerin Müktesebatı ve bundan kaynaklanan başta elektronik olmak üzere tüm gümrük uygulamalarını yakından takip ederek ivedilikle hayata geçirmesi amaçlanmaktadır.

No	Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	Hedef	Gerçekleşme

1	AB müktesebatına uyum oranı (ABDİGM)	Yüzde	50	50
Açıklama: AB gümrük mevzuatının ana unsurları olan Birlik Gümrük Kodu ve Birlik Gümrük Yönetmeliklerine uyum sağlanmasına yönelik taslak mevzuatın hazırlanmasına dair çalışmalarda 2018 yılı içerisinde son aşamaya gelinmesi amaçlanmaktadır.				
Sapma Nedeni: AB gümrük mevzuatının ana unsurlarından birisi olan Birlik Gümrük Koduyla uyumlu hükümler içeren Kanun taslağı hazırlanmıştır. Diğer bir unsur olan Birlik Gümrük Yönetmeliklerine uyum sağlanmasına yönelik olarak ise gerekli çeviri çalışması tamamlanmış olup, taslak mevzuatın hazırlanmasına ilişkin çalışmalara başlanması için ise Makamın uygun görüşü beklenmektedir.				
2	AB kaynaklı onaylanmış proje sayısı (ABDİGM)	Adet	1	1
Açıklama: IPA 2014 yılı programlaması kapsamında sunulan "Türkiye'de Haksız Ticari Uygulamalarla Etkin Mücadeleye Yönelik Yönetişim Kapasitesinin Geliştirilmesi Konusunda Hizmet Alımı Projesinin Avrupa Komisyonu tarafından 2018 yılı içerisinde onaylanarak kabul edileceği düşünülmektedir.				
Sapma Nedeni: IPA kapsamında "Gümrükler Muhafazanın Tespit Kapasitesinin Artırılması" projesi 3 bileşen (twinning, ekipman alımı ve hizmet alımı) olmak üzere 2018 yılında ihaleye bağlanmıştır.				
3	Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu İnternet Sitesinin veya Ticaret Bilgi Portalının tamamlanma oranı (ABDİGM)	Yüzde	10	10
Açıklama: Gümrük ve dış ticaret mevzuatına ilişkin değişikliklerin sıklıkla yapıldığı ve mevzuat değişikliği sonucunda ortaya çıkan konsolide metinlere ilgili kurumların internet sitelerinden kolaylıkla ulaşımda genel olarak sıkıntı yaşandığı tespit edilmiştir. Ayrıca, mevzuatın uygulanmasına ilişkin açıklayıcı bilgi notlarının ve rehberlerin ilgililere zamanında ve sağlıklı bir şekilde sunulmadığı/ulaştırılamadığı görülmektedir. Eşyanın ithalatı, ihracatı ve transitine ilişkin olarak sınır kapılarında ve sınır geçişlerinde ortaya çıkan sorunların önceden duyurulmasına yönelik bir mekanizma bulunmadığı gibi, yabancı ülkelerin gümrük uygulamalarındaki ani değişiklikler hakkında sınır komşusu ülkeler haricinde ticaret erbabına önceden uyarı da yapılmadığı anlaşılmıştır. Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu'nca bu amaca yönelik olarak bir İnternet Sitesi Çalışma Grubu kurulması, Çalışma Grubunun söz konusu internet sitesinin içeriği konusunda bir rapor hazırlayarak Teknik Komiteye sunması ve ardından Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu İnternet Sitesinin kurulması hedeflenmektedir. İnternet Sitesi aynı zamanda Kurul'un kurumsal kimliğini güçlendirme amacına hizmet edecektir. Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu internet sitesinin taşıyacağı önem bilinmekle birlikte, en iyi ülke uygulamalarında olduğu üzere bilhassa belirli bir ürünün ithalat, ihracat ve transitinde uygulanacak gümrük ve ticaret mevzuatı, gümrük vergi ve harçları, kota, anti damping uygulamaları dâhil tüm tedbirlerin tek bir noktadan ulaşılabilmesine imkân veren Ulusal Ticaret Bilgi Portalının kurulması amaçlanmaktadır. Böylesine zahmetli ve maliyetli bir projenin Türkiye'de hayata geçirilmesi, şeffaflık anlamında bir yandan ticaret erbabına büyük kolaylık sağlayacak olmakla birlikte, ülkemizdeki firmalarla ticaret yapmak isteyen yabancı firma ve yatırımcılara öngörülebilirliğinin sağlanması açısından da önem taşımaktadır. Ulusal Ticaret Bilgi Portalının ticaret hacmimizi artırma, yabancı ülkelerde uygulanan prosedür, vergi ve harçlar gibi bilgiye erişimini sağlama gibi potansiyelleri düşünerek Portalın içeriği ve potansiyelleri konusunda İnternet Sitesi Çalışma Grubunun çalışmalarına başlaması, detaylı bir rapor hazırlaması, öncelikle Kurul üyelerinin gündemine getirilmesi, sonrasında da TKK üyelerince konunun Başbakanlığın ve Bakanlar Kurulunun Gündemine getirilmesi amaçlanmaktadır.				

Sapma Nedeni: Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu Sekretaryası ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği işbirliğinde yürütülen çalışmalar kapsamında Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu İnternet Sitesi yürürlüğe konulmuştur.
İnternet sitesinin Ticaret Bilgi Portalına dönüştürülmesi hususuna ilişkin olarak Türkiye İhracatçılar Meclisi İhracat Pusulası internet sitesinin ithalat ayağıyla güçlendirilmesi kapsamında istişareler yürütülmüş olup Türkiye İhracatçılar Meclisi'nin cevabı beklenmektedir.

3.2.2. Performans Sonuçları Tablosu

3.2.2.1. (Mülga) Ekonomi Bakanlığı Performans Göstergesi Sonuçları (PGS) Formu

Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	Hedef	Gerçekleşme	Oran (%)	Durumu
Yüksek teknolojili ürünlerin toplam ihracatımız içindeki payı (İHR)	Yüzde	4	3,4	85	Makul
Kg başına ihraç birim değeri (İHR)	ABD Doları /kg	1,6	1,34	83,75	Makul
Mal ve hizmet ihracatına yönelik Marka ve Turquality Destek Programları kapsamında desteklenen marka sayısı (İHR+ SBYYH)	Adet	270	290	107,41	Ulaşıldı
Yurtdışı müteahhitlik hizmetleri sektörünün dünya pazarından aldığı pay (%) (SBYYH)	Yüzde	5,5	4,8	87,27	Makul
Tasarım Destek Programı kapsamında desteklenen firma ve yarışma sayısı	Adet	31	29	93,55	Ulaşıldı
Tasarım Destek Programı kapsamında desteklenen Tasarım ve Ürün Geliştirme Projesi sayısı	Adet	400	516	129	Aşıldı
Yurt Dışı Birim, Marka ve Tanıtım (Ofis Mağaza) Destek Programı kapsamında desteklenen birim sayısı	Adet	1600	1700	106,25	Ulaşıldı
Türkiye Ticaret Merkezi olarak desteklenen birim sayısı	Adet	30	5	16,67	Ulaşılamadı
100 milyon ABD Dolarının üzerinde ihracat gerçekleştirilen ülke sayısı	Adet	113	115	101,77	Ulaşıldı
20'den fazla ülkeye ihracat yapan firma sayısı	Adet	3150	3310	105,08	Ulaşıldı
Genel Ticaret Heyeti programları sayısı	Adet	20	11	55	İyileştirilmeli
Sektörel Ticaret Heyeti programları sayısı	Adet	200	172	86	Makul
Alım Heyeti programları sayısı	Adet	140	180	128,57	Aşıldı

Güncellenen Ülke Raporları ve Kısa Ülke Raporlarının sayısı	Adet	199	199	100	Ulaşıldı
Ülke ve Ülke Masaları web sayfası görüntülenme sayısı	Adet	265.000	613.667	231,57	Aşıldı
Ülke Bulguları sayıları	Adet	150	150	100	Ulaşıldı
Potansiyel İhraç Ürünleri Değerlendirme Matris sayıları	Adet	300	300	100	Ulaşıldı
Gerçekleştirilen Ülke Sunuşu Sayısı	Adet	50	57	114	Ulaşıldı
Mal ihracatına yönelik destek programları kapsamında yapılan başvuru sayısı (İHR)	Adet	40174	41350	102,93	Ulaşıldı
Hizmet ihracatına yönelik destek programları kapsamında olumlu sonuçlandırılan başvuru sayısı (SBYYH)	Adet	1800	1862	103,44	Ulaşıldı
Mal ve hizmet ihracatına yönelik ticaret ve alım heyetleri sayısı (İHR+ SBYYH)	Adet	439	396	90,21	Ulaşıldı
Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ kapsamında desteklenen aktif proje sayısı(İHR)	Adet	170	192	112,94	Ulaşıldı
İhracatçıların katılımının desteklendiği milli ve bireysel katılımlı uluslararası fuar sayısı(İHR)	Adet	1760	1929	109,60	Ulaşıldı
Sektörel Nitelikli Uluslararası Yurtiçi Fuar sayısı(İHR)	Adet	35	35	100	Ulaşıldı
Bilgilendirme Faaliyetleri/Seminerler Sayısı	Adet	85	79	92,94	Ulaşıldı
Elektronik Bilgilendirme Materyali Sayısı	Adet	49	49	100	Ulaşıldı
Yurtdışı Hedef Kitleye Yönelik İngilizce Bülten Sayısı	Adet	15.000	20.194	134,63	Aşıldı
e-İhracat Stratejisi (2018-2020) Eylem Planı'nın tamamlanma oranı (%)	Yüzde	30	25	83,33	Makul

Planı'nın tamamlanma oranı (%) (Kümülatif) (EAD) (Kümülatif) (EAD)					
e-İhracat imkânı sağlayacak şekilde güncellenecek ikili ve çoklu anlaşma sayısı (Kümülatif) (AB/ANL)	Adet	15	8	53,33	İyileştirilmeli
Desteklenen e-ticaret sitelerinin sayısı (SBYYH)	Adet	1	1	100	Ulaşıldı
Analitik çalışma sayısı (Kümülatif) (EAD)	Adet	2	3	150	Aşıldı
Uluslararası kuruluşlar ile toplantı sayısı (EAD)	Adet	4	4	100	Ulaşıldı
Küresel tedarikçiliğe dönük desteklenen proje sayısı (Kümülatif) (İHR)	Adet	40	41	102,5	Ulaşıldı
AB mevzuatına uyum amacıyla güncellenerek Başbakanlığa sevk edilen mevzuat taslağı sayısı (Kümülatif)	Adet	2	1	50	İyileştirilmeli
Koordinasyon faaliyeti yürütülen teknik mevzuat sayısı (Kümülatif)	Adet	15	19	126,67	Aşıldı
Mevzuata yönelik bilgilendirme faaliyeti sayısı (Kümülatif)	Adet	10	7	70	Makul
Mevcut risk analizi yapısının, denetimlerin etkinliğinin artırılmasını teminen revize edilme oranı (%)	Yüzde	40	40	100	Ulaşıldı
Sektörel ihtiyaçlar çerçevesinde güncellenen/ hazırlanan mevzuat sayısı (Kümülatif)	Adet	20	25	125	Aşıldı
Ürün Denetmenlerinin eğitimine yönelik faaliyet sayısı (Kümülatif)	Adet	5	4	80	Makul
Tarımsal ürün ihracatçılarımızın yeterli kalite seviyesine ulaşması ve kalite denetimi sistemi hakkında bilgilendirilmesine yönelik faaliyet sayısı (Kümülatif)	Adet	3	2	66,67	İyileştirilmeli
Bölge Müdürlükleri ve bağlı birimlerin teknik ekipman	Yüzde	50	50	100	Ulaşıldı

ve donanımlarını iyileştirme oranı (%)					
Hazırlanan mevzuat sayısı (Kümülatif)	Adet	1	0	0	Ulaşılamadı
Koordinasyon ve bilgilendirme faaliyetlerinin sayısı (Kümülatif)	Adet	15	17	113,33	Ulaşıldı
PGD verilerinin elektronik ortama taşınması oranı	Yüzde	90	100	111,11	Ulaşıldı
Paydaşlarla yapılacak toplantı sayısı (Kümülatif)	Adet	1	1	100	Ulaşıldı
Uygunluk değerlendirmesi rapor sayısı (Kümülatif)	Adet	1	1	100	Ulaşıldı
Proje tamamlanma oranı	Yüzde	20	20	100	Ulaşıldı
Damping ve sübvansiyon soruşturmaları sayısı (Kümülatif)	Adet	15	19	126,67	Aşıldı
İthalatta korunma önlemleri soruşturma sayısı (Kümülatif)	Adet	4	4	100	Ulaşıldı
Önlemlerin etkisiz kılınmasına karşı önlemlerin sayısı (Kümülatif)	Adet	4	9	225	Aşıldı
Tedarik güvenliğini sağlamak ve ithalatta haksız rekabeti önlemek üzere yapılacak seminer ve toplantıların sayısı (Kümülatif)	Adet	5	5	100	Ulaşıldı
GİTES Gerçekleşme-2019 Eylem Planı'nın tamamlanma oranı (%)	Yüzde	50	30	60	İyileştirilmeli
Kimyasal Silahlar Sözleşmesi (KSS) ve Ozon Tabakasını incelten Maddelerin İthalatı Tebliği kapsamında düzenlenen ithal lisansı sayısı (Kümülatif)	Adet	190	145	76,32	Makul
İzin verilen eşya adet sayısı (TAREKS) (Kümülatif)	Adet	40.000	28.428	71,07	Makul
İzin verilen eşya başvuru sayısı (ith7) (Kümülatif)	Adet	1500	834	55,6	İyileştirilmeli
Ekonomik Tarife Sorunları Grubundan kabul edilen başvuru sayısı (Kümülatif)	Adet	14	15	107,14	Ulaşıldı
Tarife kontenjanı kapsamında düzenlenen belge sayısı	Adet	100	3386	3386	Aşıldı

DTÖ'de taraf ve 3. taraf olarak takip edilen dava sayısı (Kümülatif) (ANL)	Adet	5	17	340	Aşıldı
Türkiye'nin menfaatlerine uygun sonuçlanan dava sayısı (Kümülatif) (ANL)	Adet	1	2	200	Aşıldı
Muhataplar ile pazara giriş engelleri konusunda yapılan faaliyet ve seminerler (Kümülatif) (ANL, ÜGD)	Adet	15	42	280	Aşıldı
İkili, bölgesel ve çok taraflı platformlarda gündeme getirilen ve takibi yapılan ticarette teknik engeller sayısı (Kümülatif) (ÜGD)	Adet	10	10	100	Ulaşıldı
İhracat pazarlarımızdaki teknik mevzuat değişikliklerinin ilgili taraflara bildirim sayısı (Kümülatif) (ÜGD)	Adet	2700	3772	139,70	Aşıldı
Ticaret Politikası Önlemleri hakkında bilgilendirme toplantısı sayısı(İHR)	Adet	15	11	73,33	Makul
Üst düzey temas ve faaliyetlerin sayısı (Kümülatif) (ANL)	Adet	70	171	244,29	Aşıldı
Katılım sağlanan uluslararası toplantı sayısı (Kümülatif) (ÜGD/ANL)	Adet	22	109	495,45	Aşıldı
Etki Analizi ve Modelleme Sayısı (Kümülatif) (EAD)	Adet	10	10	100	Ulaşıldı
Analiz ve Modelleme Çalışmaları kapsamında kullanılan paket programlar ile katılım sağlanan eğitim/konferanslar (Kümülatif) (EAD)	Adet	30	10	33,33	Ulaşılamadı
Ülke ve bölge bazlı uygulanan eylem planlarının sayısı (ANL+İHR)	Adet	20	12	60	İyileştirilmeli
İş Konseylerinin faaliyet sayısı (Kümülatif) (ANL)	Adet	27	50	185,19	Aşıldı
Avrupa Birliği ile ülkemiz arasındaki Gümrük Birliği'ne ve tercihli rejim kapsamında yer alan tarım ürünleri ticaretine ilişkin gerçekleştirilen/ katılım	Adet	3	65	2166,67	Aşıldı

sağlanan faaliyet sayısı (Kümülatif)					
Avrupa Komisyonu'na görüş için gönderilen mevzuat sayısı (Kümülatif)	Adet	7	11	157,14	Aşıldı
Gümrük Birliği'nin güncellenmesine yönelik olarak Avrupa Birliği ile gerçekleştirilecek toplantı/müzakere sayısı (Kümülatif)	Adet	5	12	240	Aşıldı
Gümrük Birliği'nin güncellenmesi sürecine ilişkin gerçekleştirilecek iç istişare faaliyetleri sayısı (Kümülatif)	Adet	11	13	118,18	Aşıldı
Gümrük Birliği'nin güncellenmesi kapsamında müzakereye açılacak başlık sayısı	Adet	11	0	0	Ulaşılamadı
Mevcut Serbest Ticaret Anlaşmalarındaki pazara giriş koşullarının geliştirilmesi amacıyla başlatılacak/yürütülecek müzakere sayısı (Kümülatif)	Adet	4	11	275	Aşıldı
Yeni Serbest Ticaret Anlaşmaları akdedilmesi amacıyla başlatılacak/yürütülecek müzakere sayısı (Kümülatif)	Adet	12	21	175	Aşıldı
Akdedilecek Serbest Ticaret Anlaşmaları sayısı (Kümülatif)	Adet	2	4	200	Aşıldı
İmzalanan TEİ Anlaşması sayısı (Kümülatif) (ANL)	Adet	1	2	200	Aşıldı
Kurulan JETCO sayısı (Kümülatif) (ANL)	Adet	1	0	0	Ulaşılamadı
TL ile yapılan dış ticaretin toplam ticaret içindeki payı (%) (EAD)	Yüzde	8	5,5	68,75	İyileştirilmeli
İmzalanan Tercihli Ticaret Anlaşması (TTA) sayısı (Kümülatif) (ANL)	Adet	1	0	0	Ulaşılamadı

Yabancı yatırımcılara yönelik yurtdışında gerçekleştirilen organizasyon sayısı (Kümülatif) (TUYS)	Adet	6	-		*
Yerli yatırımcılara yönelik bilgilendirme toplantı sayısı (Kümülatif) (TUYS)	Adet	15	-		*
Web sitelerinde yatırımcıları bilgilendirmeye yönelik yayımlanan duyuru/doküman sayısı (Kümülatif) (SBYYH+TUYS)	Adet	29	6	20,69	Ulaşılamadı
Türkiye'de yerleşik yabancı misyonlara yönelik bilgilendirme toplantısı sayısı (Kümülatif) (SBYYH+TUYS)	Adet	10	6	60	İyileştirilmeli
Serbest bölgelerin tanıtımı amacıyla yurt içi ve dışında düzenlenen/iştirak edilen etkinlik sayısı (Kümülatif) (SBYYH)	Adet	12	12	100	Ulaşıldı
YOİKK kapsamında gerçekleştirilen tüm toplantıların sayısı (Kümülatif)	Adet	20	-		*
YOİKK eylem planlarının gerçekleşme oranı (%)	Yüzde	50	-		*
Mevzuat değişikliği sayısı (Kümülatif)	Adet	3	-		*
Paydaşlara yönelik eğitim faaliyetleri (Kümülatif)	Adet	3	-		*
Yüksek ve orta-yüksek teknolojili yatırımların toplam yatırım tutarı içerisindeki payı (%)	Yüzde	34	-		*
Beş ve Altıncı Bölge teşvik belgesi adedinin toplam teşvik belgesi adedi içerisindeki payı (%)	Yüzde	23	-		*
Proje Bazlı Teşvik Sistemi kapsamında düzenlenen belge sayısı (Kümülatif)	Adet	3	-		*
Serbest bölgelerden yurtdışına yapılan satışların toplam serbest bölge ticaret hacmi içerisindeki payı (%)	Yüzde	40	40	100	Ulaşıldı

Serbest bölgelerdeki üretim ruhsatı sayısının toplam ruhsat sayısına oranı (%)	Yüzde	28	35	125	Aşıldı
YKTK Anlaşması müzakere sayısı (Kümülatif)	Adet	6	-		*
İmzalanan YKTK Anlaşması sayısı (Kümülatif)	Adet	4	-		*
Yıllık düzenlenen hizmet içi eğitim saati (Kümülatif)	Saat	180	282	156,67	Aşıldı
Hizmet içi eğitim programlarına (eğitim konusu itibarıyla) ilk defa katılan personel sayısı (Kümülatif)	Sayı	100	147	147	Aşıldı
Katılımcıların eğitimlerden/eğitimcilerden memnuniyet oranı	Yüzde	60	82,75	137,92	Aşıldı
Çalışanların memnuniyet oranı	Yüzde	60	0	0	Ulaşılamadı
Bakanlık hizmetlerinden elektronik ortama aktarılanların sayısı (Kümülatif) (BİD)	Adet	3	2	66,67	İyileştirilmeli
e-Devlete entegre edilen uygulama sayısı (BİD)	Adet	3	2	66,67	İyileştirilmeli
Serbest Bölgeler Bilgisayar Uygulama Programı (SBBUP) ile Serbest Bölgelerin Mekânsal Yönetimine İlişkin Danışmanlık Hizmeti ve Yazılım Alımı (SEB-ATLAS) projeleri kapsamında bakım-onarım, geliştirme ve ek yazılım modüllerinin gerçekleştirilmesi oranı (%)	Yüzde	100	100	100	Ulaşıldı
Bilgi güvenliği kapsamında bilgi sistemlerinin sürekliliği ve güvenirliğini sağlayacak kontrollerin sayısı	Adet	50	50	100	Ulaşıldı
Bakanlığımız bilişim altyapısında temin edilecek fiziksel sunucu sayısı	Adet	5	0	0	Ulaşılamadı
Bakım-onarım ve tadilat çalışması yapılan bina/lojman/temsilcilik ve sosyal tesis sayısı (Kümülatif) (DES), (SBYYH)	Adet	9	4	44,44	Ulaşılamadı

Bakanlık yurtdışı temsilciliklerinde tefriş edilecek ofis sayısı (Kümülatif) (DES)	Adet	5	5	100	Ulaşıldı
Bölge Müdürlükleri ve bağlı birimlerin fiziki altyapısının geliştirilmesi oranı (%) (ÜGD)	Yüzde	40	40	100	Ulaşıldı
İç Kontrol Uyum Eylem Planı'nın Tamamlanma Oranı (%)	Yüzde	30	20	66,67	İyileştirilmeli
Mali Mevzuatla ilgili verilen eğitim sayısı (Kümülatif)	Adet	3	0	0	Ulaşılamadı

*Bu göstergeler Gösterge, Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü sorumluluğundadır. Ancak, ilgili Genel Müdürlük 10/7/2018-30474 Tarih sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin (Kararname Numarası: 1) 387. maddesine göre Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı hizmet birimine intikal ettirildiğinden göstergenin izleme ve değerlendirmesi gerçekleştirilememiştir.

3.2.2.2. (Mülga) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Performans Göstergesi Sonuçları (PGS) Formu

Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	Hedef	Gerçekleşme	Oran (%)	Durumu
Belirlenen strateji belgeleri ve master planların tamamlanma oranı (SGB)	Yüzde	10	10	100	Ulaşıldı
Ulusal ve Uluslararası etkinlik ve işbirliği sayısı (SGB)	Adet	69	223	323	Aşıldı
Paydaşlarla ortaklaşa gerçekleştirilen proje sayısı (SGB)	Adet	11	15	136	Aşıldı
Stratejik ve bilgi yönetim projelerinin tamamlanma oranı(SGB)	Yüzde	30	30	100	Ulaşıldı
Kurumsal Bilgi Havuzuna erişim, paylaşma ve katkıda bulunma oranı (SGB)	Yüzde	20	0	0	Ulaşılamadı
Belirlenen performans göstergelerine uyum oranı (SGB)	Yüzde	60	60	100	Ulaşıldı
İdari işlemin ilgililere tebliğine ilişkin kılavuz hazırlanması(HM)	Adet	1	0	0	Ulaşılamadı
Gümrük işlemleri sürelerindeki iyileşme oranı (GGM)	Adet	1	1	100	Ulaşıldı
Kara kapılarının fiziki altyapılarının "Tek Durak" uygulamasına göre yeniden tasarımının tamamlanma oranı (GGM)	Yüzde	30	30	100	Ulaşıldı
Sadeleştirme ve basitleştirme için tanımlanmış ilgili projelerin tamamlanma oranı (GGM)	Yüzde	33	33	100	Ulaşıldı
Tüketici bilincindeki artış oranı (TKPGGM)	Yüzde	43	54	125	Aşıldı
Paydaşlarla ortak yürütülen proje sayısı	Adet	2	3	150	Aşıldı
Hizmet süresinde azalma oranı (TKPGGM)	Yüzde	5	5	100	Ulaşıldı
Güvensiz ürün oranında azalma oranı (TKPGGM)	Yüzde	5	8	160	Aşıldı
Faaliyet izni kapsamındaki toplam lisanslı depo kapasitesi (İTGM)	Adet	2000	3310	165	Aşıldı
MERSİS' e entegre olan ekonomik birim sayısı (İTGM)	Yüzde	60	40	66	İyileştirilmeli
Faaliyet izni verilen lisanslı depo işletmesi sayısı (İTGM)	Adet	50	66	132	Aşıldı
Perakende Bilgi Sistemi projesinin tamamlanma oranı (İTGM)	Yüzde	75	50	66	İyileştirilmeli

İkinci El Motorlu Kara Taşıtı Ticareti Bilgi Sisteminin tamamlanma oranı (İTGM)	Yüzde	100	100	100	Ulaşıldı
Mevzuatın tamamlanma tarihi (İTGM)	Yıl	2018	2018	100	Ulaşıldı
Elektronik ticaretin gelişimine katkı sağlayacak faaliyet ve projelerin desteklenme oranı (destek/başvuru) (İTGM)	Yüzde	50	0	0	Ulaşıldı
Güven Damgası Sisteminin işlerlik kazanma tarihi (İTGM)	Yıl	2018	2018	100	Ulaşıldı
E-devlete taşınan ve kullanılan toplam uygulama sayısı (BİDB)	Adet	8	8	100	Ulaşıldı
Mobil uygulamalara eklenen modül sayısı (BİDB)	Adet	1	1	100	Ulaşıldı
Bilişim altyapısının ihtiyacı karşılama oranı (BİDB)	Yüzde	1	1	100	Ulaşıldı
Bilişim projelerin tamamlanma oranı (BİDB)	Yüzde	100	100	100	Ulaşıldı
Merkezi Risk Yönetiminin Örgütsel ve İşlevsel Olarak Yeniden Yapılandırılması Projesinin tamamlanma oranı (RYKGM)	Yüzde	100	80	80	Makul
İthalat ve ihracat risk analizi başarı oranındaki artış	Yüzde	4.41	5.61	100	Ulaşıldı
İthalat ve ihracat kırmızı hat oranlarındaki düşüş (RYKGM)	Yüzde	16.57	13.2	100	Ulaşıldı
Yetkilendirilmiş Yükümlü sayısı (RYKGM)	Adet	275	407	148	Aşıldı
Planlı sonradan kontrole tabi tutulan firma sayısındaki azalma oranı	Yüzde	2	0	0	Ulaşıldı
AB müktesebatına uyum oranı (ABDİGM)	Yüzde	50	50	100	Ulaşıldı
AB kaynaklı onaylanmış proje sayısı (ABDİGM)	Adet	1	1	100	Ulaşıldı
Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu İnternet Sitesinin veya Ticaret Bilgi Portalının tamamlanma oranı (ABDİGM)	Yüzde	10	10	100	Ulaşıldı
Bakanlığımız tarafından gerçekleştirilen kayıtdışı alkol, tütün, akaryakıt ve ticari eşya ürünlerinde yakalama olayı sayısı/ Bütün kolluk birimleri tarafından gerçekleştirilen kayıtdışı alkol, tütün, akaryakıt ve ticari eşya toplam yakalama olayı sayısı (GMGM)	Yüzde	15	20	133	Aşıldı

Bakanlığımız tarafından gerçekleştirilen uyuşturucu madde yakalama miktarı / Bütün kolluk birimleri tarafından gerçekleştirilen toplam uyuşturucu madde yakalama miktarı (GMGM)	Yüzde	17	32	188	Aşıldı
Yıllık denetim sayılarının bir önceki yıla göre değişim oranı (GMGM)	Yüzde	10	15	150	Aşıldı
İdari ve teknik kapasitenin ihtiyacı karşılama oranındaki artış (GMGM)	Yüzde	1	1	100	Ulaşıldı
Teknik kapasite yatırımlarının getiri oranı (GMGM)	Yüzde	20	20	100	Ulaşıldı
Eşyanın tasfiyelik hale geldiği tarih ile TTB'nin düzenlendiği tarih arasındaki sürenin (gün) azalması (THGM)	Adet	180	228	126	Aşıldı
Eşyanın TTB'sinin düzenlendiği tarih ile tasfiye yönteminin belirlenmesi arasındaki sürenin (gün) azalması (THGM)	Adet	60	118	196	Aşıldı
Eşyanın tasfiye yönteminin belirlendiği tarih ile tasfiye yönetiminin uygulanması arasındaki sürenin (gün) azalması (THGM)	Adet	45	62	137	Aşıldı
İşlemleri tamamlanan TTB'lerin oranı (THGM)	Yüzde	51	38	75	Makul
Esnaf ve Sanatkârlar Stratejisi ve Eylem Planı kapsamında tamamlanan eylem sayısı (ESGM)	Adet	-	-	-	2018 yılında hedef belirtilmemiş olu stratejik plan ile uyumun sağlanması amacıyla programda yer verilmiştir.
Esnaf ve sanatkârlar meslek kuruluşlarının yeniden yapılandırılmasına ilişkin Kanun taslağının hazırlanma tarihi (ESGM)	Yıl	-	-	-	
Unutulmaya yüz tutmuş meslekler ve geleneksel ürünlerin canlandırılmasına ilişkin projelerin tamamlanma oranı (ESGM)	Yüzde	0	-	-	
Esnaf ve Sanatkârlara Yönelik Pazarlama ve Markalaşma Projesinin tamamlanma oranı (ESGM)	Yüzde	40	40	100	Ulaşıldı
Kurulan yeni tür kooperatif sayısı	Adet	30	45	150	Aşıldı

Yeni Kooperatifçilik Strateji Belgesinin tamamlanma tarihi (KGM)	Yıl	2018	0	0	Ulaşıldı
Düzenlenen bilgilendirme toplantısı ve eğitim sayısı (KGM)	Adet	15	56	373	Aşıldı
Kooperatifçilik alanında destek verilen yüksek lisans ve doktora tezi sayısı (KGM)	Adet	5	0	0	Ulaşıldı
Kooperatif kuruluş başvurularının cevaplandırılma süresi (KGM)	Gün	7	7	100	Ulaşıldı
İnsan Kaynakları Yönetim Modelinin tamamlanma oranı	Yüzde	20	20	100	Ulaşıldı
Eğitim Strateji Belgesinin hayata geçirilme tarihi	Yıl	2018	2018	100	Ulaşıldı
Eğitim Yönetimi Sisteminin tamamlanma tarihi	Yıl	2018	2018	100	Ulaşıldı
Eğitim Strateji Belgesi sonucunda her yıl belirlenen hizmet içi eğitim faaliyetlerinin tamamlanma oranı(Her Yıl) (EDB)	Yüzde	100	100	100	Ulaşıldı
Denetim verilerinin elektronik ortamda saklanarak istatiksel veri oluşturma oranı (RTB)	Yüzde	100	80	80	Makul
Harici eğitim, bilgilendirme ve tanıtım faaliyetlerinde sosyal medyanın aktif olarak kullanımını arttırmak. (BHİM)	Yüzde	20	20	100	Ulaşıldı
Denetim programının gerçekleştirilme oranı(İDBB)	Yüzde	70	11	15	Aşıldı
Fiziki altyapının ve ekipmanın (x-ray, kamera, araç vb.) ihtiyacı karşılama oranı (DHDB)	Yüzde	80	80	100	Ulaşıldı
Modernize edilen Bakanlık bina, tesis, lojman sayısı (DHDB)	Adet	4	7	175	Aşıldı
Yap-İşlet-Devret Modeli İle Modernize edilen Gümrük İdarelerinin sayısı (DHDB)	Adet	2	2	100	Ulaşıldı

3.2.3. Performans Sonuçlarının Değerlendirilmesi

(Mülga) Ekonomi Bakanlığı

Bakanlığımız 2018 yılı performans programında 30 adet performans hedefine bağlı 113 performans göstergesi yer almaktadır.

%40' ına ulaşılmış,
%11' ine ulaşılamamış,
%27' si aşılmıştır.
%12' sinin iyileştirilmesi gerekir.
%10' u ise makul düzeydedir.

Diğer taraftan 11 gösterge ise Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü sorumluluğundadır. Ancak, ilgili Genel Müdürlük 10/07/2018-30474 Tarih sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı 1 no' lu Kararnamesinin 387' nci maddesine göre Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı hizmet birimine intikal ettirildiğinden göstergenin izleme ve değerlendirmesi gerçekleştirilememiştir. *(Bu noktadan 11 adet gösterge ortalamaya dâhil edilmemiştir.)*

(Mülga) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı

Bakanlığımız 2018 yılı performans programında 15 adet performans hedefine bağlı 62 performans göstergesi yer almaktadır. Performans hedeflerinde yer alan göstergelerden 37 adedine ulaşılmış, 2 adedine ulaşılamamış ve 18 göstergede ise tahmin edilen hedefler aşılmıştır. 3 adet gösterge ise makul düzeyde bulunmuştur. Bu itibarla performans göstergelerine ait hedeflerden %65 'ine ulaşılmış, % 6'sına ulaşılamamış ve % 29'unda da aşılmış olduğu görülmektedir.

3.2.4. Performans Bilgi Sistemi

(Mülga) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı

Bakanlığımız Stratejik Planında belirlenmiş amaç ve hedefler ile sorumlu oldukları idare performans hedeflerine yönelik birim performans hedef ve göstergelerini, hedeflerin gerçekleştirilmesi için yürütülmesi gereken faaliyet-projeleri tespit etmek, proje bazında harcamaları takip etmek amacıyla, "Performans Bütçe Otomasyon Sistemi" hizmet alım yöntemiyle alınmış ve Bakanlığımız idarelerinin kullanımına sunulmuştur.

Analitik Bütçe Kurumsal Kodlama yapısına uygun şekilde tanımlanan teşkilat yapısı, aynı zamanda kullanıcıların birim yetkilerinin de alt yapısını oluşturmaktadır.

"Performans Bütçe Otomasyon Sistemi" bütün birimlerimizce aktif olarak kullanılmaktadır. Girilen gerçekleşmeler program tarafından ilgili Proje-Faaliyet- Performans Hedefi ve Stratejik Amaç ile otomatik olarak ilişkilenmektedir.

Program kullanımına ilişkin verilen eğitime, tüm birimlerimizden toplam 67 personelimiz katılmış ve kullanıcı tanımları yapılmıştır.

4. KURUMSAL KABİLİYET VE KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Ticaret Bakanlığı 2019-2023 Stratejik Plan hazırlanması faaliyetleri kapsamında katılımcılığın sağlanması maksadıyla dış paydaş olarak kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ve kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları ile yükseköğretim kuruluşlarında görev yapanların algılarının ölçülmesi, fikirlerin tespit edilmesi ve önerilerinin alınması için dış paydaş anketi uygulanmıştır. Öncelikli paydaş olarak değerlendirilen 220 kurum ve kuruluşa elektronik ortamda anket yönlendirilmiş, anketi 75 kurum ve kuruluş cevaplandırmıştır.

Yine Stratejik Plan çalışmaları çerçevesinde paydaş görüş ve önerilerinin alınması amacıyla farklı kamu kurum ve kuruluşlardan, sivil toplum kuruluşlarından, üniversitelerden, birlik, vakıf ve meslek odalarından davet edilen 175 temsilcinin katılımı ile Dış Paydaş Çalıştayı gerçekleştirilmiştir.

İç ve dış paydaşlara uygulanan "Beklenti Anketi" ile "Dış Paydaş Toplantısı" sonucunda elde edilen bulgular ışığında Bakanlığın güçlü-zayıf (gelişmeye açık) yönleri ile fırsat ve tehditleri tespit edilmiştir.

4.1. Üstünlükler

- Yeni yapılanma ile birlikte ticaretin tek çatı altında toplanmış olması,
- Aldığı kararlarla piyasayı etkileme gücünün yüksek olması,
- Özel sektörle güçlü bir etkileşim içerisinde olması ve STK lar, İhracatçı birlikleri ve DEİK gibi kuruluşlarla yakın çalışma anlayışı,
- Etkin destek mekanizmalarına sahip olması ve uygulaması,
- Politikalara bütüncül yaklaşabilme kabiliyetinin olması (ihracat, üretim, yatırım ilişkisi),
- Ülkeler arası diyaloğu güçlü ve küresel bilgi birikimine sahip bir kurum olması,
- Lisansüstü eğitim ve uluslararası kuruluşlarda kariyer imkânı sunması,
- Ülke ekonomisine çok büyük ölçüde gelir sağlayacak politika ve uygulama araçlarına sahip olması,
- Ülkenin makroekonomik göstergelerini etkileyecek yetki ve araçlara sahip olması ve paydaşlarla güçlü işbirliğini sürdürmesi,
- Fiziki ve teknolojik imkânlar açısından yüksek donanımlı bir kapasiteye sahip olması,
- Tüketici haklarının sağlanması ve korunmasına yönelik aktif tedbirler alması,
- Yerli üretim ve yerli üretici için yönlendirici ve yenilikçi önemli politikalar geliştirmesi,
- Ticarete konu ürün ve malların kalite standardını güçlendirme çalışmaları yapması,
- Kaliteli, uzman ve deneyimli iş gücünün olması,
- Üretimden ihracata uzanan arz zincirinin tüm halkalarını bir araya getirmesi,
- Köklü geçmişi ve deneyimiyle güçlü ve zengin kurumsal geleneğe sahip olması,
- Üretim ve tüketim piyasası üzerinde kamu politikalarını yönlendirici etkisinin olması.

4.2. Gelişime Açık Yanlar

- Gümrüklerin teknolojik açıdan yeterince geliştirilmemesi ve dijital teknolojilerden yararlanma konusunda yeterli çalışmanın yapılmamış olması,
- Markalaşma ve yüksek katma değer yaratacak yerli üretim konularında yeterince gelişme kaydedilememiş olması,
- Görev alanlarının çeşitliliğinden kaynaklanan mevzuatın ve uygulamada karşılaşılan sorunların çeşitliliği,
- Yurtdışı ve taşra teşkilatının yasal, kurumsal, teknolojik, beşeri, yetki ve mali kaynaklar açısından geliştirilme ihtiyacının olması,
- Elektronik ticareti destekleme ve artırma yönündeki çalışmaların eksikliği,

- İthalat denetimlerinin yeterli düzeyde yapılmaması,
- Tescil işlemlerinde ülke bazında yeknesaklık sağlanmaması,
- Uluslararası gelişmelere hızlı bir şekilde uyum sağlamada yeterli olunmaması,
- Ülke raporlarının özel sektör ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde güncel ve sonuç odaklı olarak hazırlanmaması,
- Ticaretle ilgili araştırma geliştirme ve bilgilendirme faaliyetlerinin artırılma ihtiyacı,
- Finansmanı uluslararası kaynaklar tarafından sağlanan proje sayısının arttırılmaması ve projelerin niteliğinin geliştirilmemesi,
- Taşra personelinin tabii tutulduğu rotasyonda bir sistematik oluşturulmaması,
- Kurumsal risk yönetimi sisteminin geliştirme ihtiyacı,
- Uluslararası kurum/kuruluş ve çeşitli sektörlerle işbirliği olanaklarının daha aktif kullanılması ihtiyacı,
- KOBİ'lere sektör ve rekabet odaklı yeterli destek sağlanmaması,
- Bakanlık iş süreçleri ve iş akış şemalarının güncellenme ihtiyacının olması.

4.3. Değerlendirmeler

4.3.1. Fırsatlar

- TİM ve TOBB gibi güçlü meslek örgütleri ile işbirliği içerisinde çalışarak, alınacak olan kararlarda piyasayı etkileme gücü yüksek tutulacaktır.
- Ülkeler arası diyaloğumuzun güçlü ve küresel bilgi birikimine sahip olmamızın avantajını kullanarak Uzakdoğu pazarında etkin olma yönünün de çalışmalar yapılacaktır.
- Dünyadaki gelişmelere paralel olarak ülkemiz elektronik ticareti etkin destek mekanizmalarıyla yaygınlaştırılacaktır.
- Yeni yapılanma ile birlikte ticaretin tek çatı altında toplanmasının sonucu olarak politika ve uygulamaların aktif bir şekilde tek elden yürütülmesi sağlanacaktır.
- STK, ihracatçı birlikleri ve DEİK gibi kuruluşlarla işbirliği içerisinde çalışarak KOBİ' lerin ihracata kanalize edilmesi sağlanacaktır.
- Kobi' lerin ihracata kanalize edilmesiyle sektör ve rekabet odaklı destek sağlanacaktır.
- Dünyadaki elektronik ticaret alanında gelişmelerin artmasıyla beraber elektronik ticareti destekleme ve artırma çalışmaları yapılacaktır.
- Güçlü meslek örgütlerinin varlığı ile özel sektör ihtiyaçlarını karşılayacak ülke raporları güncel ve sonuç odaklı hazırlanacaktır.
- Politikaların ve uygulamaların tek elden yürütülmesiyle mevzuat çeşitliliği ve uygulama sorunları azaltılacaktır.
- Yeni ticaret yolları oluşturularak markalaşma ve yüksek katma değer yaratacak yerli üretimin artması sağlanacaktır.

4.3.2. Tehditler

- Tüketici ve şirket haklarının sağlanması ve korunması yönelik aktif tedbirler alınacaktır.
- Ticarete konu ürün ve malların kalite standardını güçlendirerek standardı düşük ürünlerin ülkeye girişi engellenecektir.
- Etkin destek mekanizmaları kullanılarak elektronik ticaretin tüketiciler ve KOBİ'ler tarafından kullanımı yaygınlaştırılacaktır.
- Politikalara bütüncül yaklaşarak, üretimin ana girdileri olan ham madde ve enerjide ithal bağımlılığının azaltılması sağlanacaktır.

- Ülkeler arası güçlü diyalog yoluyla artan korumacılık eğilim ve uygulamaların azaltılması sağlanacaktır.
- İthalat denetimlerinin yeterli düzeyde yapılmasıyla standardı düşük ürünlerin ülkeye girişi engellenmiş olacaktır.

5. ÖNERİ VE TEDBİRLER

5.1. 2019 Yılı Eylem ve Hedefleri

- Orta-yüksek ve yüksek teknolojili ürün (YTÜ) ihracatı geliştirilecektir.
- Yüksek teknoloji odaklı ihtisas serbest bölgeleri kurulması durumunda serbest bölgelerden yurtdışı yönlü gerçekleştirilen ticaret içerisinde orta-yüksek ve yüksek teknoloji ürünlerinin payı arttırılacaktır.
- Mal ihracatına yönelik Turquality® ve Marka programları kapsamında markalar desteklenecektir. (Böylelikle Turquality® programı kapsamında desteklenen şirketlerin birim ihraç fiyatının (kg/$) yükselmesi hedeflenmektedir.)
- Destek kapsamına alınan tasarım ve ürün geliştirme projeleri gerçekleştirilecektir. (Böylelikle tasarım ve ürün geliştirme projesi desteklenen şirketlerin birim ihraç fiyatının (kg/$) yükselmesi hedeflenmektedir.)
- Destek kapsamına alınan UR-GE projeleri geliştirilecektir.
- Destek kapsamına alınan Küresel Tedarik Zincirine Katılım projeleri yapılacaktır. (Böylelikle destek Kapsamına alınan Küresel Tedarik Zincirine Katılım Projesi firmalarının ihracatında artış öngörülmektedir.)
- Yurtdışı müteahhitlik hizmetlerinde yıllık bazda üstlenilen proje bedelinin artırılması sağlanacaktır.
- Hizmet ihracatına yönelik Turquality® ve Marka programları kapsamında markalar desteklenecektir.
- Küresel ticaretteki gelişmeler, ikili anlaşmalar ve desteklere ilişkin Etki Analizi ve Modellemeler yapılacaktır.
- Ticari Kalite Denetimlerinde Risk analizi çerçevesinde incelemeler yapılacaktır.
- Mal ihracatına yönelik ticaret heyetleri desteklenecektir.
- Mal ihracatına yönelik alım heyetleri desteklenecektir.
- Hizmet ihracatına yönelik ticaret ve alım heyetleri desteklenecektir.
- Hizmet ihracatına yönelik destek programları kapsamında başvuru sonuçlarının olumlu olmasına yönelik faaliyetler gerçekleştirilecektir.
- Milli ve bireysel yurtdışı fuarlara ihracatçıların katılımı desteklenecektir.
- Yurtdışı fuar katılımlarının ihracata olası katkı miktarını artıracak çalışmalar yapılacaktır.
- Yurt Dışı Birim, Marka ve Tanıtım (Ofis-Mağaza) Destek Programı kapsamında şirketler desteklenecektir.
- Türk Ticaret Merkezinde şirketler desteklenecektir.
- Hedef ve öncelikli ülkelerde Yerinde Pazar Araştırmaları yapılacaktır.
- Damping ve sübvansiyon soruşturmaları yapılacaktır.
- İthalatta korunma önlemleri yükseltilecektir.
- Önlemlerin etkisiz kılınmasına karşı önlemler arttırılacaktır.
- Ara malı ithalatı bağımlılığı azaltılacak, sanayinin girdi tedarikinde etkinlik, güvenlik ve süreklilik sağlanacaktır.
- Sektörel ihtiyaçlar çerçevesinde mevzuat güncelleme/hazırlama çalışmaları gerçekleştirilecektir.
- Ülke/pazarlar özelinde eylem planları uygulamaya geçirilecektir.
- DTÖ'de dava ve dava süreçlerine iştirak edilecektir.
- DEİK ile işbirliği halinde etkinlikler yapılacaktır.
- KEK ve JETCO toplantıları gerçekleştirilecektir.
- İhracat pazarlarımızdaki teknik mevzuat değişiklikleri, DTÖ Ticarette Teknik Engeller Anlaşması çerçevesinde ilgili taraflara bildirilecektir.
- Esnaf ve sanatkârlar için Hazine destekli kredi verilecektir.

- Esnaf ve sanatkârların ihracat yapmalarını kolaylaştırıcı çalışmalar yapılacaktır.
- Kooperatifler desteklenecektir.
- Gümrük işlemlerinin hızlandırılmasına yönelik proje ve faaliyetler gerçekleştirilecektir.
- Gümrük işlemlerini konu alan düzenlemelere ilişkin bilgiye kolay erişim sağlanacaktır.
- Gümrük işlemleri uluslararası düzeyde gerçekleştirilen girişimlerle daha hızlı ve kolay hale getirilecektir.
- Risk temelli kontroller etkinleştirilecektir.
- Kaçakçılıkla mücadeleye yönelik yıllık denetimler arttırılacaktır.
- Kaçakçılıkla mücadeleye yönelik teknik sistem ve ekipman sayısı, dedektör köpek sayısı, uzmanlaşmış veri analiz ekibi sayısı arttırılacaktır.
- Tasfiye işlemlerinde etkinlik artırılacak ve tasfiye süreçleri hızlandırılacaktır.
- E-Ticaret geliştirilecektir.
- Güven Damgası alan internet sitesi sayısı artırılacaktır.
- Perakende Bilgi Sistemi (PERBİS) tamamlanarak uygulamaya alınacaktır.
- Şirket kuruluşlarında e-imza kullanım oranı artırılacaktır.
- Merkezi Sicil Kayıt Sistemine (MERSİS) ekonomik birimlerin entegrasyonu tamamlanacaktır.
- Elektronik Çek ve Bono Sistemi kurulacak ve yaygınlaştırılacaktır.
- Taşınır rehni yoluyla krediye erişenlerin sayısı artırılacaktır.
- Lisanslı depo sayısı artırılacaktır.
- Hal Kayıt Sistemi mobil uygulamasının kullanımı artırılacaktır.
- Üretici örgütlerinin pazar payı artırılacaktır.
- Tüketicinin korunması ve güvenliği güçlendirilecektir.
- Tüketicilerin bilinci ve memnuniyeti artırılacaktır.
- Girdi tedarikini güvence altına almış, ara malı üretiminde yetkinliğini artırmış bir ekonomi" vizyonu çerçevesinde; Yüksek Planlama Kurulunun 29/12/2017 tarihli ve 2017/54 sayılı Kararı ile kabul edilen Girdi Tedarik Stratejisi (GİTES) 2017-2019 Eylem Planı'nın hayata geçilme süreci devam edecektir.
- e-İhracatı ihracatçılarımız için daha kolay ve ulaşılabilir kılarak, Türk mal ve hizmetlerinin uluslararası piyasalarda e-ihracat yoluyla yer alması sağlayacak e-İhracat Stratejisi ve Eylem Planı, 2018 yılında Yüksek Planlama Kurulu (YPK) Kararı ile yürürlüğe girmiş olup 7 hedef ve 23 eylemin hayata geçirilmesine dönük çalışmalara devam edilecektir.

6. EKLER

MALİ HİZMETLER BİRİM YÖNETİCİSİNİN BEYANI

Mali hizmetler birim yöneticisi olarak yetkim dahilinde;

Bu idarede, faaliyetlerin mali yönetim ve kontrol mevzuatı ile diğer mevzuata uygun olarak yürütüldüğünü, kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılmasını temin etmek üzere iç kontrol süreçlerinin işletildiğini, izlendiğini ve gerekli tedbirlerin alınması için düşünce ve önerilerimin zamanında üst yöneticiye raporlandığını, benden önceki yöneticiden almış olduğum bilgiler, dahilinde beyan ederim.

İdaremizin 2018 yılı Faaliyet Raporunun "III- Mali Bilgiler" bölümünde yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu teyit ederim. (Ankara - 2019)

Devlet Selim PASLI
Strateji Geliştirme Başkanı

İÇ KONTROL GÜVENCE BEYANI

Harcama yetkilisi olarak yetkim dahilinde;

Bu raporda yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu beyan ederim.

Bu raporda açıklanan faaliyetler için idare bütçesinden harcama birimimize tahsis edilmiş kaynakların etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanıldığını, görev ve yetki alanım çerçevesinde iç kontrol sisteminin idari ve mali kararlar ile bunlara ilişkin işlemlerin yasallık ve düzenliliği hususunda yeterli güvenceyi sağladığını ve harcama birimimizde süreç kontrolünün etkin olarak uygulandığını bildiririm.

Bu güvence, harcama yetkilisi olarak sahip olduğum bilgi ve değerlendirmeler, Ticaret Bakanlığına ilave olarak, mülga Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile mülga Ekonomi Bakanlığının faaliyetlerini de kapsamakta olup, şahsım göreve başlamadan önce gerçekleştirilen, devam eden ve öncesinde dahlim olmayan işlemleri de içermektedir. Dolayısıyla rapor değerlendirilirken bu hususların dikkate alınması gerekmektedir.

Burada raporlanmayan, idarenin menfaatlerine zarar veren herhangi bir husus hakkında bilgim olmadığını beyan ederim. (Ankara-Şubat 2019)

Gonca Işık YILMAZ BATUR
Bakan Yardımcısı

İÇ KONTROL GÜVENCE BEYANI

Üst yönetici olarak yetkim dahilinde;

Bu raporda yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu beyan ederim.

Bu raporda açıklanan faaliyetler için bütçe ile tahsis edilmiş kaynakların, planlanmış amaçlar doğrultusunda ve iyi mali yönetim ilkelerine uygun olarak kullanıldığını ve iç kontrol sisteminin işlemlerin yasallık ve düzenliliğine ilişkin yeterli güvenceyi sağladığını bildiririm.

Bu güvence, üst yönetici olarak sahip olduğum bilgi ve değerlendirmeler, Ticaret Bakanlığına ilave olarak, mülga Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile mülga Ekonomi Bakanlığının faaliyetlerini de kapsamakta olup, şahsım göreve başlamadan önce gerçekleştirilen, devam eden ve öncesinde dahlim olmayan işlemleri de içermektedir. Dolayısıyla rapor değerlendirilirken bu hususların dikkate alınması gerekmektedir.

Burada raporlanmayan, idarenin menfaatlerine zarar veren herhangi bir husus hakkında bilgim olmadığını beyan ederim. (Ankara-Şubat 2019)

Ruhsar PEKCAN
Bakan